

การเปรียบเทียบการบริหารจัดการอุดมศึกษาระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การเปรียบเทียบการบริหารจัดการอุดมศึกษาระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐ
ประชาชนจีน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE COMPARISON ON THE EDUCATIONAL MANAGEMENT OF HIGHER
EDUCATION BETWEEN THAILAND AND PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA

By
MS. Jiewei LUO

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Doctor of Philosophy (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

Department of Educational Administration

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2020

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

60252924 : การบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาดุซงึนัฒนทิต

คําสําคัญ : การบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย/การบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน

MS. Jiewei Luo: การเปรียบเทียบการบริหารจัดการอุดมศึกษาระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์

การวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบการบริหารจัดการอุดมศึกษาระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย 2) การบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน และ3) ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยทำการศึกษาเอกสาร และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

การบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน 6 ด้านพบว่า 1) ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ กฎหมายของอุดมศึกษา มีความคล้ายกันในส่วนของการบริหารที่กำหนดให้อยู่ภายใต้กฎหมายและวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมพัฒนากำลังคน งานวิจัยนวัตกรรม และเทคโนโลยี พัฒนากำลังคนสู่ศตวรรษที่ 21 ส่วนที่ต่างกันคือ ประเทศไทยมุ่งพัฒนาเชิงพื้นที่ลดความเหลื่อมล้ำ ในขณะที่สาธารณรัฐประชาชนจีนมุ่งปฏิรูปการศึกษา 2) ด้านการบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษา มีความคล้ายกันโดยแบ่งกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชนและรัฐบาล บริหารตามนโยบายของรัฐ ส่วนที่ต่างกันคือประเทศไทยมีการบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจ ส่วนสาธารณรัฐประชาชนจีนมีการจัดการ แบบรวมอำนาจ 3) ด้านการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของอุดมศึกษา มีความคล้ายกันคือมีการจัดการการเงินตามนโยบายการเงินของรัฐ อยู่ภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ส่วนที่ต่างกัน คือ ระบบควบคุมทางการเงินของประเทศไทยแบ่งเป็นฝ่ายบริหารด้านงบประมาณบริหารจัดการตามกฎระเบียบด้านเอกสาร และหน่วยงานภายในของสถาบันเป็นศูนย์กลางความรับผิดชอบ บริหารรายได้ที่เข้ามาในสถาบัน ในขณะที่สาธารณรัฐประชาชนจีนแบ่งเป็น งบส่วนกลาง และงบส่วนท้องถิ่น การบริหารด้านงบประมาณบริหารจัดการร่วมกันระหว่างภาครัฐและสถานศึกษา 4) ด้านการบริหารจัดการผลิตบัณฑิต ส่วนที่คล้ายกัน คือการมุ่งพัฒนาส่งเสริมบัณฑิตตามนโยบายเพื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ส่วนที่ต่างกัน คือระบบอุดมศึกษาไทยเป็นประชาธิปไตยในการบริหารจัดการ สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นแบบสังคมนิยม นักศึกษาทุกคนต้องเรียนวิชาพรรคคอมมิวนิสต์จีน 5) ด้านการบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษา ส่วนที่คล้ายกันคือการบริหารจัดการบุคลากรอุดมศึกษาตามโครงสร้างกรอบยุทธศาสตร์นโยบายบริหาร ส่วนที่ต่างกัน คือประเทศไทยพัฒนานคนเพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายเพิ่มองค์ความรู้ แต่สาธารณรัฐประชาชนจีนมุ่งปฏิรูประบบการบริหารบุคลากร และ6) ด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพอุดมศึกษา ส่วนที่คล้ายกันมีการประเมินระบบอุดมศึกษาตามรูปแบบโครงสร้างภายในและภายนอก ส่วนที่ต่างกันคือ การประเมินคุณภาพสถานศึกษาของประเทศไทยอยู่ภายใต้การประเมินโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษาองค์การมหาชน (สมศ.) ในขณะที่สาธารณรัฐประชาชนจีนภาครัฐถูกประเมินโดยกระทรวงศึกษาธิการ

60252924 : Major (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

Keyword : EDUCATION MANAGEMENT OF HIGHER EDUCATION THAILAND / EDUCATION MANAGEMENT OF HIGHER EDUCATION PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA

MS. JIEWEI LUO : THE COMPARISON ON THE EDUCATIONAL MANAGEMENT OF HIGHER EDUCATION BETWEEN THAILAND AND PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA THESIS
ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR PRASERT INTARAK, Ed.D.

The Educational Management of Thailand and People's Republic of China in 6 aspects found that; 1) the policy, strategies and higher education law aspect of both countries were similar in the management process based on law, objectives of education focused on the promotion of labour development, research, innovation and technology, workforce development for 21st century. Whereas the difference of the two countries were found that Thailand focused on reducing the invasion. While the People's Republic of China aimed to reform higher education. 2) Higher educational management system aspect of both countries were similar in the type of operation with private and public based on state policies. Whereas the difference found that Thailand was decentralized while the People's Republic of China was centralized management. 3) Financial and budget management of higher education aspect of both countries were similar on the finance management which based on regulations and laws of government. Whereas the difference found that Thailand managed and controlled by the government and also each of institution controlled their income by institution itself. While the People's Republic of China divided budget system in two parts: central budgeting and local budgeting, China had cooperative budgeting between government and institution. 4) The management of graduate study aspect of both countries were similar in the purposed of developing the student for 21st century characteristics. Whereas the difference found that Thailand was democratic management. While the People's Republic of China was socialist, the students must be required to study the Communist Party of China. 5) The Personnel management of Higher Education aspect of both countries were similar in policy and structure framework. Whereas the difference found that Thailand focused on connection network while People's Republic of China focused on reform Personnel management system, and 6) The management of higher education quality assessment aspect of both countries were similar in the external and internal system assessment. Whereas the difference found that the quality assessment of Thailand was conducted by Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization), (ONESQA), while People's Republic of China was assessed by Ministry of Education.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดีเพราะได้รับความเมตตาช่วยเหลือจาก รองศาสตราจารย์.ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์ ประธานที่ปรึกษา, ผู้ช่วยศาสตราจารย์. ดร.นุชนรา รัตนศิริประภา กรรมการ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร กรรมการที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้คำแนะนำแก้ไขทำให้ งานวิจัยนี้สำเร็จด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดิพันธ์ ต้นวิมลรัตน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.ชูศักดิ์ สุวิมลเสถียร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการปรับปรุงงานวิจัยนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น สุดท้าย ขอกราบขอบพระคุณ บิดาและมารดา ที่ให้ผู้วิจัยมีกำลังใจ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับการช่วยเหลือและสนับสนุนจากที่ทำงาน บริษัท ไชน่า ปีโตรเลียม ไปป์ไลน์ บูโร จำกัด ตลอดจนบุคคลต่างๆ ที่ให้ความช่วยเหลืออีกมาก ผู้วิจัย รู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและความปรารถนาดีของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ใน โอกาสนี้

Jiewei Luo

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาของงานวิจัย	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	12
ข้อคำถามของการวิจัย.....	12
กรอบแนวคิดการวิจัย	12
การดำเนินการวิจัย	24
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	24
ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย	24
ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย.....	24
ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย	24
ระเบียบวิธีวิจัย	25
แผนแบบการวิจัย	25
แหล่งข้อมูล	25
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	26

การวิเคราะห์ข้อมูล.....	26
นิยามศัพท์เฉพาะ	26
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	27
ความหมายของการอุดมศึกษา	27
สถาบันอุดมศึกษากับการพัฒนาอุดมศึกษา.....	28
การเปรียบเทียบอุดมศึกษา	34
สรุป	46
บทที่ 2 การบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย.....	47
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	47
สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา.....	48
ด้านกฎหมาย.....	55
นโยบายแผนยุทธศาสตร์ และกฎหมาย.....	56
การบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษา	58
การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของอุดมศึกษา	69
การบริหารจัดการผลิตบัณฑิต	87
การบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษา.....	101
การบริหารจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษา.....	118
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	139
สรุป	155
บทที่ 3 การบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน.....	156
นโยบายแผนยุทธศาสตร์ และกฎหมาย	156
การบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษา.....	177
การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของอุดมศึกษา.....	187
การบริหารจัดการผลิตบัณฑิต	195

การบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษา.....	210
การบริหารการศึกษาด้านการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษา และมาตรฐานการศึกษาจีน	223
บทที่ 4 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบการบริหารจัดการอุดมศึกษาประเทศไทย และสาธารณรัฐประชาชนจีน	242
ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ กฎหมายของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน	242
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน	251
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบด้านการจัดการการเงินและงบประมาณของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน	256
ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบด้านการจัดการผลิตบัณฑิตของประเทศไทยและ สาธารณรัฐประชาชนจีน	263
ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบด้านการจัดการบุคลากรของอุดมศึกษาของ ประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน	272
ตอนที่ 6 ผลการเปรียบเทียบด้านการจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน	278
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	290
สรุปผลการวิจัย.....	290
อภิปรายผล.....	307
ข้อเสนอแนะของการวิจัย	324
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	324
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	326
รายการอ้างอิง	327
ประวัติผู้เขียน.....	340

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ผลงานที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษา	20
ตารางที่ 2 กรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร.....	121
ตารางที่ 3 กรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะ	126
ตารางที่ 4 กรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสถาบัน.....	128
ตารางที่ 5 หน่วยงานอุดมศึกษาของจีน	184
ตารางที่ 6 การประเมินและกำหนดระดับและจำนวนวิทยานิพนธ์ในสถาบันอุดมศึกษาโครงการ (Project 985).....	219
ตารางที่ 7 การประเมินและกำหนดระดับและจำนวนวิทยานิพนธ์ในสถาบันอุดมศึกษาโครงการ (Project 211).....	220
ตารางที่ 8 การประเมินและกำหนดระดับและจำนวนวิทยานิพนธ์ในสถาบันอุดมศึกษาส่วนท้องถิ่น	222
ตารางที่ 9 ตัวชี้วัด	231
ตารางที่ 10 ดัชนีคุณสมบัติพื้นฐานการจัดการเรียนการสอน	234
ตารางที่ 11 ดัชนีคุณสมบัติตรวจวัดการเรียนการสอน	236
ตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ กฎหมายของประเทศไทยและ สาธารณรัฐประชาชนจีน	243
ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยและ สาธารณรัฐประชาชนจีน	252
ตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของประเทศไทยและ สาธารณรัฐประชาชนจีน	257
ตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการผลิตบัณฑิตของประเทศไทยและสาธารณรัฐ ประชาชนจีน	264

ตารางที่ 16 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษาของประเทศไทยและ
สาธารณรัฐประชาชนจีน 273

ตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาของประเทศไทย
และสาธารณรัฐประชาชนจีน..... 279

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	22
แผนภูมิที่ 2 แผนแบบการวิจัย	25
แผนภูมิที่ 3 แผนนโยบายยุทธศาสตร์ (Transformation code to Thailand 4.0)	49
แผนภูมิที่ 4 แผนนโยบายยุทธศาสตร์ (Platform)	49
แผนภูมิที่ 5 โครงสร้างภารกิจงานด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	54
แผนภูมิที่ 6 กฎหมายหลัก	55
แผนภูมิที่ 7 ประเภทของงบประมาณ	85
แผนภูมิที่ 8 หลักสูตรใหม่ตามนโยบายการปฏิรูปอุดมศึกษา	100
แผนภูมิที่ 9 Program หลักสูตรใหม่	101
แผนภูมิที่ 10 รูปแบบอำนาจการบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ	179
แผนภูมิที่ 11 รูปแบบการจัดงบประมาณภายในสถาบันอุดมศึกษา (บนสองล่างสอง)	191
แผนภูมิที่ 12 ระบบการประเมินการสอนในระดับอุดมศึกษา	225
แผนภูมิที่ 13 การประเมินคณะสาขาและวิชาในระดับอุดมศึกษา	227
แผนภูมิที่ 14 องค์การจัดตั้งการประเมินความคุ้มครองคุณภาพของจีน	228

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในยุคแห่งการเรียนรู้ การมองโลกบนแผนที่ถูกเปลี่ยนไปจากการมองเชิงภูมิศาสตร์มาเป็นภูมิรัฐศาสตร์ จนปัจจุบันเป็นภูมิศาสตร์เชิงฟังก์ชัน ประกอบด้วย การเชื่อมโยงหลายรูปแบบ ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ตามนโยบาย “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” (Belt and Road Initiative: BRI หรือ One Belt, One Road : OBOR) ประกอบด้วยหลักการ 5 ประการ ของสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งหนึ่งในนโยบาย คือเพื่อเชื่อมอารยธรรม และแลกเปลี่ยนความรู้ สร้างความร่วมมือทางการศึกษารวมทั้งการแลกเปลี่ยนนักเรียนและวัฒนธรรม ทำให้นักศึกษาจำนวนมากในสาธารณรัฐประชาชนจีนได้เดินทางไปศึกษาต่อในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทย¹

ปัจจุบันประเทศไทยมีนักศึกษาจากสาธารณรัฐประชาชนจีน เดินทางมาศึกษาในประเทศไทยจำนวน 11,738 คน ใน 87 สถาบัน แบ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ 52 แห่ง จำนวน 3,192 คน สถาบันอุดมศึกษาภาคเอกชน 35 แห่ง จำนวน 8,541 คน สถาบันอุดมศึกษาออกสังกัด 5 คน² เพื่อการรองรับกลุ่มนักศึกษาจากสาธารณรัฐประชาชนจีน สถาบันอุดมศึกษาไทยเป็นจำนวนมากได้บันทึกความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อร่วมพัฒนาหลักสูตรนานาชาติ รองรับนักศึกษาจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่เดินทางเข้ามาเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา และบัณฑิตศึกษาในประเทศไทย รองรับความต้องการของนักศึกษาสาธารณรัฐประชาชนจีน จากทุกภูมิภาค นอกจากจะช่วยขยายโอกาสทางการศึกษา และเปิดประตูสู่เส้นทางอาชีพของบัณฑิตทั้งประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ยังช่วยยกระดับความเป็นสากลในการปรับหลักสูตรนานาชาติ ที่เหมาะสมกับนักศึกษาจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ทั้งระดับอุดมศึกษาและบัณฑิตศึกษา ในสาขาวิชาอันเป็นที่สนใจของนักเรียน/นักศึกษาสาธารณรัฐประชาชนจีน ในวงกว้าง เสริมสร้างบุคลากรให้เข้าใจความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม เพิ่มศักยภาพของบุคลากรทางวิชาการ และแลกเปลี่ยนวิทยาการความรู้ที่ทันสมัย พัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของนักศึกษาที่ตอบโจทย์โลกศตวรรษที่ 21 ด้วย

¹ ศูนย์วิจัยยุทธศาสตร์ไทย-จีน ยุทธศาสตร์จีนบนเวทีโลก, เข้าถึงเมื่อ 24 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.vijaichina.com/>

² สำนักงานปลัดกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม, ข้อมูลเผยแพร่ เข้าถึงเมื่อ 24 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://ops.go.th/main/index.php/data-store>

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีมาอย่างยาวนาน พร้อมด้วยทิศทางการค้าและการลงทุน³

ประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนมีความผูกพันติดต่อกันมาอย่างยาวนานนับแต่สมัยราชวงศ์ฮั่นตะวันตก (จักรพรรดิฮั่นอู่ตี้) เชื่อมโยงความสัมพันธ์ในทางการค้า สมัยอาณาจักรสุโขทัยและกรุงศรีอยุธยา ครั้งนั้นเป็นความสัมพันธ์แบบบรรณาการ (the one-sided tributary) ผู้มีอำนาจของไทยส่งบรรณาการไปให้จีน (the Imperial Court of China)⁴ ประเทศไทยเรียนรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยีการทำเครื่องปั้นดินเผาเครื่องชามสังคโลกมาจากจีน มีชาวจีนอพยพย้ายถิ่นเข้ามาประกอบอาชีพและอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก⁵ จากการดำเนินวิถีชีวิตที่คล้ายคลึงกัน ทำให้เกิดการผสมผสานด้านสังคมและวัฒนธรรมมีความคล้ายกันในความเชื่อทางศาสนา การนับถือเทพเจ้า การไหว้บูชาบรรพบุรุษ ประเพณีไหว้พระจันทร์ และเทศกาลถือศีลกินเจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้กลายเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติของคนไทยดังที่เห็นในปัจจุบัน⁶ ด้วยการที่เข้าใจกันอย่างลึกซึ้งทำให้ระดับความสัมพันธ์ไทย-จีนมีความสนิทแน่นแฟ้น เห็นได้จากประเทศไทยเปิดสถานกงสุลใหญ่ในนครซีอานเป็นประเทศแรกของโลกเมื่อปี พ.ศ.2549 รวมทั้งการร่วมมือโครงการทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion: GMS) การเชื่อมต่อเครือข่ายคมนาคมขนส่งระหว่างประเทศไทยกับจีน โดยผ่านมณฑลसानซี ตามเส้นทาง R3 จากจังหวัดเชียงรายผ่านประเทศลาว หรือสหภาพพม่า เข้าสู่ภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีนทางมณฑลยูนนาน มณฑลเสฉวน และมณฑล

³The Momentum บทความ: BRI อักษรศรี พานิชสาส์น - รองศาสตราจารย์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://themomentum.co/the-oar-asean-plus-talk-bri-belt-and-road-initiative/>

⁴Wanrak Mingmaninakin, Thailand-China economic relation: trend and problem, รายงานภายใต้การวิจัยโครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 1989, 5.

⁵Wan, Ping Tai, and Jenn, Jaw Soong, "Trade relations between China and Southeast Asia: strategy and challenge," The Chinese Economy, Vol.47, No.3 (May-June, 2014): 23-24.

⁶วัฒนธรรมจีนที่มีผลต่อวัฒนธรรมไทย, เข้าถึงเมื่อ 10 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/site/wathnthrrmthiykabwayrunthiy/home/wathnthrrm-thiy-kab-way-run-ni-paccuban/wathnthrrm-xindeiy-mi-xiththiphl-tx-thiy/wathnthrrm-cin-thi-mi-xthi-phl-tx-wathnthrrm-thiy>

ส่วนซี ตามลำดับ ภายใต้กรอบความร่วมมือทวิภาคี ไทย-จีน ในระดับอนุภูมิภาคและระดับภูมิภาค⁷ มิตรภาพในระดับภาครัฐบาล และในส่วนของราชวงศ์โดยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน หลายครั้ง ทรงเป็นบุคคลสำคัญที่ช่วยในการส่งเสริมและสนับสนุนความสัมพันธ์ระหว่างไทยจีนให้มี

ความมั่นคงและยั่งยืนตลอดมา สิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานที่มั่นคง สืบต่อความสัมพันธ์ตลอดมา ความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่ง ทำให้มีความร่วมมือที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่องระหว่างไทยกับจีนเกิดจากความร่วมมือของทั้งสองประเทศที่จะร่วมมือกันในสาขาที่เป็นความสนใจร่วมกันและเป็นผลประโยชน์ร่วมของทั้งสองฝ่าย ทั้งไทยและจีนต่างก็ได้รับประโยชน์จากความร่วมมือที่เข้มแข็งตลอดมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเศรษฐกิจ ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและการส่งเสริมความอยู่ดี กินดีของประชาชนของทั้งสองประเทศ ปัจจุบัน จีนเป็นประเทศคู่ค้าที่ใหญ่ที่สุดของไทย โดยปริมาณการค้าทวิภาคีเพิ่มขึ้นมากกว่า 12 เท่าจากปี พ.ศ.2543 ขณะที่นักท่องเที่ยวชาวจีนมีสัดส่วนสูงสุดหากเทียบกับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเยือนไทย ขณะเดียวกัน ความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนก็เติบโตอย่างต่อเนื่องผ่านความร่วมมือที่เข้มแข็งใน ด้านการศึกษา วัฒนธรรม และกรอบความสัมพันธ์ เมืองพี่เมืองน้องที่เพิ่มขึ้นกว่า 40 คู่ ซึ่งช่วยให้ไทยและจีนเสริมสร้างสายสัมพันธ์แห่งมิตรภาพ และ กระชับความร่วมมือทวิภาคีในด้านต่าง ๆ ที่เป็นผลประโยชน์ร่วมกัน ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ความสัมพันธ์พิเศษนี้คล้ายกับคำกล่าวในภาษาจีนที่ว่า “ไทยกับจีนใช้อื่นไกล เป็นพี่น้องกัน” (Zhong-Tai Yi Jia Qin)⁸ เมื่อ 1 กรกฎาคม พ.ศ.2560 ซึ่งเป็นปีที่ครบรอบ 42 ปีของสถาบันความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน คุณ เฉิน เจียง ที่ปรึกษาฝ่ายวัฒนธรรม สถานทูตจีน ได้กล่าวว่า ความสัมพันธ์ทางการแลกเปลี่ยนและการศึกษาระหว่างประเทศไทย-สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยสะท้อนในกิจกรรมที่เป็นความหลากหลายได้แก่ งานแสดงสินค้า งานหนังสือ ภาพยนตร์ การศึกษา การท่องเที่ยว การกีฬา และศาสนา ฯลฯ จำนวนกิจกรรมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศไทย-สาธารณรัฐประชาชนจีน มีมากกว่า 400 ครั้งต่อปี ที่ดำเนินการในประเทศไทย

⁷ วุฒิน เรื่องประทีปแสง, ยุทธศาสตร์ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจระหว่างไทยกับมณฑลส่วนซี (2560), สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ, กระทรวงการต่างประเทศ, บทความย่อ.

⁸ ศูนย์ข่าวกระทรวงการต่างประเทศ, ข่าวสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ, เข้าถึงเมื่อ 10 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.mfa.go.th/main/th/news3>

ประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนมีระบบการศึกษาที่ประกอบด้วย สถาบันการศึกษามีระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยและบัณฑิตวิทยาลัย ด้วยความร่วมมือของทั้งสองประเทศ ส่งผลให้ด้านการศึกษาที่มีความเชื่อมกันในระดับทวิภาคีโดยมีโครงการ แลกเปลี่ยนนักศึกษา อาจารย์ รวมทั้งการให้ทุนการศึกษาต่อระหว่าง 2 ประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในทั่วโลกถือเป็นจำนวนมาก⁹

ส่วนของประเทศไทยโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้มีโครงการแลกเปลี่ยน บุคลากรและนักศึกษาประเทศไทยกับประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง รวมถึงหลายๆ มณฑล เป็นประจำทุกปีในขณะเดียวกัน นักศึกษาประเทศไทยนิยมเดินทางมาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงใน สาธารณรัฐประชาชนจีนอีกด้วย รวมถึงเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา รวมจำนวนมากกว่า 3.2 หมื่นคน ช่วงที่ผ่านมา สาธารณรัฐประชาชนจีนเห็นความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาและได้ ทำการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ ของพลเมืองในประเทศเพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ การส่งเสริมการศึกษาในระดับ อุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีนมีการ พัฒนาอย่างรวดเร็ว สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความแพร่หลายของ การศึกษาระดับอุดมศึกษากว้างขึ้น เรื่อย ๆ นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1999 เป็นต้นมา การศึกษาระดับอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีนเริ่ม ขยายตัวมีจำนวนนักศึกษาระดับอุดมศึกษาเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ระดับอุดมศึกษาของสาธารณรัฐ ประชาชนจีนและประเทศไทยมีความคล้ายกันในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดด เมื่อปี ค.ศ. 1998 มีอัตราการเรียนต่อระดับอุดมศึกษาเป็นร้อยละ 9.8 จนถึงปี ค.ศ. 2002 อัตราการเรียนต่อ ระดับอุดมศึกษาเป็นร้อยละ 15¹⁰

ในช่วงต้นทศวรรษที่ 50 สาธารณรัฐประชาชนจีนได้มีการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษา เขตโซเวียตออกแบบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับระบบแผนเศรษฐกิจของ ประเทศ (Planned Economy) โดยสถาบันอุดมศึกษาถูกบริหารงานและควบคุมโดยภาครัฐมีหน่วยงาน กลางของภาครัฐบาลมากำกับดูแล ให้เป็นไปตามแผนที่ภาครัฐต้องการ ทำให้รูปแบบการเรียนการสอนใน สถาบันอุดมศึกษาในสาธารณรัฐประชาชนจีนมีความคล้ายคลึงกัน ในการใช้ระบบแผนการนี้กลับ

⁹ Xinhua News. Exchanging Chinese-Thai culture to create an excellent branding project-Interview with Cultural Advisor Chen Jiang, Chinese Embassy in Thailand. Accessed December 8, Available from http://news.xinhuanet.com/world/2015-07/20/c_1115974896.htm (2015)

¹⁰ Mophet, E. I. Educational Organization and Administration. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall. (2002) Available from <https://files.eric.ed.gov/>

กลายเป็นสิ่งกีดขวางต่อการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของจีนในยุคนั้น¹¹ ต่อมาหลังยุคทศวรรษที่ 80 สาธารณรัฐประชาชนจีนได้ดำเนินการปฏิรูปประเทศออกสู่โลกภายนอก มีการยกเลิกระบบแผนการเศรษฐกิจ ปรับระบบเข้าสู่เศรษฐกิจการตลาด (Market Economy) ที่คำนึงถึงระบบการตลาดโลกมาเชื่อมโยงปรับให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลกมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ในช่วงหลังทศวรรษที่ 80 และ 90 การศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีนได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาใหม่ รวมถึงบุคลากร หน่วยงานสถาบันทางการศึกษาทั้งระบบ เพื่อให้เข้ากับสังคมโลกการสร้างระบบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาใหม่ทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป¹² ช่วงคริสต์ทศวรรษที่ 2000 เป็นต้นมา การอุดมศึกษาและการวิจัยของจีนได้พัฒนารูปแบบการวิจัยมหาวิทยาลัยชั้นนำของจีนหลายแห่งติดอันดับมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก ในการจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลกของ Times Higher Education-QS World University Rankings ประจำปี 2009 มหาวิทยาลัยชิงหัว อยู่ที่อันดับ 49 ในขณะที่มหาวิทยาลัยปักกิ่ง อยู่ที่อันดับ 52 รัฐบาลจีนมีนโยบายชัดเจนในการสนับสนุนงานวิจัย ในทศวรรษที่ 2000 จีนได้พัฒนางานวิจัยอย่างก้าวกระโดด โดยในปี ค.ศ. 2006 รัฐบาลจีนได้สนับสนุนงานวิจัยในประเทศสูงถึง 136 พันล้านเหรียญสหรัฐ เทียบเท่ากับ 85 พันล้านปอนด์ จากรายงานของ UK's Department for Business, Innovation, and Skills ซึ่งในปี ค.ศ. 2006 จีนได้ก้าวเป็นประเทศที่ลงทุนและพัฒนาสูงมากเป็นอันดับสองรองจากสหรัฐอเมริกา และในปัจจุบัน สถาบันจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลกได้ประกาศรายชื่อจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลกปี 2019 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 13 ด้าน เช่น การศึกษา การวิจัย และทัศนวิสัย เป็นต้น โดยมหาวิทยาลัยที่ได้เป็น 3 อันดับแรกของโลก ได้แก่ มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ และมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ส่วนมหาวิทยาลัยชิงหัวของจีนอยู่อันดับที่ 22 ถือเป็นอันดับสูงสุดของมหาวิทยาลัยในเอเชีย¹³ โดย Times Higher Education ของอังกฤษเปิดเผยการจัดอันดับมหาวิทยาลัยในเอเชียประจำปี 2019 ว่ามหาวิทยาลัยชิงหัวได้ขึ้นครองอันดับหนึ่งแทนที่แชมป์ติดต่อกัน 3 สมัย มหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ (National University of Singapore) นับเป็นครั้งแรกที่มหาวิทยาลัยของจีนแผ่นดินใหญ่ได้ขึ้นมาอยู่ในอันดับหนึ่งในการจัดอันดับนี้มีมหาวิทยาลัยกว่า 400 แห่งจาก 27 ประเทศและภูมิภาคในเอเชียเข้าร่วม รายละเอียดระบุว่ามหาวิทยาลัยชิงหัวได้ครองอันดับหนึ่งในครั้งนี้เนื่องจาก

¹¹ พัชรราวลัย วงศ์บุญสิน และคณะ, รายงานการวิจัยการวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน, กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2549), 13.

¹² วิเชียร ตันศิริคงคล และ สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์, “นโยบายการปฏิรูปอุดมศึกษาจีน: วิฤตหรือโอกาสทางการศึกษา.” วารสารการเมืองการบริหารและกฎหมาย (2554), 97-127.

¹³ CRI Online ประกาศรายชื่อจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก 2019, เข้าถึงเมื่อ 16 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://thai.cri.cn/jiaokewen>

สภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนเป็นหลัก อิทธิพลจากการอ้างอิงของบทความและการพัฒนา มุมมองระหว่างประเทศเป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมในการจัดอันดับครั้งนี้ ในครั้งนี้มีมหาวิทยาลัยแห่งชาติ สิงคโปร์ตามมาเป็นอันดับ 2 ส่วนมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีฮ่องกง (The Hong Kong University of Science and Technology) มหาวิทยาลัยฮ่องกง (The University of Hong Kong) และมหาวิทยาลัยปักกิ่ง (Beijing University) ตามมาเป็นอันดับ 3-5 ตามลำดับ¹⁴

ปัญหาของงานวิจัย

การบริหารจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนมี เป้าหมายเดียวกันคือ การมุ่งสู่การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกสู่สังคมโลก อย่างไรก็ตามปัญหาในการ จัดการศึกษายังคงมีให้เห็นอยู่มากพอ ปัญหาการลอกเลียนแบบงานทางวิชาการ (plagiarism) ถือเป็น เรื่องทุจริตทางวิชาการ (academic corruption) ที่มีความผิดร้ายแรง ในวงการอุดมศึกษาของ สาธารณรัฐประชาชนจีนการให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวยังอยู่ในระดับต่ำ เพราะผู้ที่ทำความผิด ดังกล่าวบางรายเป็นผู้บริหารระดับสูงในมหาวิทยาลัย การดำเนินการกับผู้ลอกเลียนแบบจึงไม่เกิดขึ้น ส่งผลให้สาธารณรัฐประชาชนจีนกลายเป็นสวรรค์ของพวกนิยมขโมยงานวิชาการของผู้อื่น (plagiarist's paradise) นักวิจัยที่ขาดความซื่อสัตย์ (integrity) และขาดจรรยาบรรณ (ethics) ของ การเป็นนักวิจัยที่ดี ถือว่าความล้มเหลวของงานวิจัยเป็นปัญหาอีกประการที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐ ประชาชนจีน ทั้งนี้เนื่องจากนักวิจัยมักบิดเบือนผลการวิจัยเพื่อเอาใจเจ้าของทุนวิจัย หรือผู้วิจัยมีส่วน ได้เสียกับผลการวิจัยของตนแม้ว่าสาธารณรัฐประชาชนจีนจะได้อ้างถึงความสำเร็จในงานงานวิจัยและ พัฒนาจากการที่มีบทความวิจัยตีพิมพ์ในวารสารวิชาการมากเป็นอันดับสองของโลกรองจาก สหรัฐอเมริกา อย่างไรก็ตามงานวิจัยที่ตีพิมพ์จำนวนมากดังกล่าวก็ถูกวิจารณ์จากแวดวงวิชาการ นานาชาติว่าขาดมาตรฐาน การปั้นแต่งข้อมูล (fabricating data) ลอกเลียนงานวิจัยของผู้อื่น (plagiarism) และตีพิมพ์ผลการวิจัยที่ผิดพลาต (falsifying) ในปีค.ศ. 2010 วารสารทางการแพทย์ The Lancet ซึ่งจัดว่าเป็นวารสารที่มีชื่อเสียงของอังกฤษเป็นที่ยอมรับของสมาคมวิชาการนานาชาติ ตรวจพบงานวิจัยที่นักวิจัยสาธารณรัฐประชาชนจีนนำมาลงตีพิมพ์นั้นมีการเสนอผลการวิจัยที่ทุจริต (fraudulent research) ขาดความซื่อสัตย์ในทางวิทยาศาสตร์ (scientific integrity) The Lancet ได้เรียกร้องให้สาธารณรัฐประชาชนจีนแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเร่งด่วน กรณีดังกล่าว นอกเหนือจาก The Lancet แล้วยังมีวารสารระดับโลกอีกเช่น The Nature ที่มีความเห็นต่อนักวิชาการสาธารณรัฐ

¹⁴ CRI Online มหาวิทยาลัยชั้นนำในเอเชียไทมส์, (Times Higher Education Asia University Rankings) เข้าถึงเมื่อ 16 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://thai.cri.cn/20190507/7b0dcdfd-75c9-7930-199d-ea0c48fa2e41.html>

ประชาชนจีนแบบเดียวกัน¹⁵ ซึ่งปัจจุบันปัญหาเรื่องการลอกเลียนแบบงานทางวิชาการ ในวงการ ศึกษาและวิจัย ยังคงมีอยู่ส่งผลให้งานวิจัยนั้นขาดคุณภาพไม่มีความน่าเชื่อถือ เพราะการขโมย ความคิดถือว่าเป็นเรื่องร้ายแรงที่ไม่อาจยอมรับได้ งานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาจะต้องเป็นความคิดที่ ได้จากการศึกษาค้นคว้าและหาข้อสรุปที่ไม่ได้ลอกใครมา มหาวิทยาลัยในสาธารณรัฐประชาชนจีนก็ เริ่มเข้มงวดงานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษามากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ในปัจจุบันมีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีทางการศึกษา สามารถตรวจสอบได้ว่างานวิทยานิพนธ์ที่แต่ละ คนนำมาได้ลอกเลียนใครมา หรือมีส่วนที่มาจากความคิดคนอื่นมากน้อยแค่ไหน ในสาธารณรัฐ ประชาชนจีนมี Application (แอปพลิเคชัน) ที่ช่วยตรวจสอบงานของนักศึกษาก่อนส่งอาจารย์เพื่อ ตรวจสอบงานวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาทำเป็นงานที่มีความคิดทับซ้อนกับงานของคนอื่นที่มีคนเคยทำ มาแล้วมากน้อยแค่ไหน มี Taobao ของ Alibaba มีบริการรับตรวจสอบงานวิทยานิพนธ์ จ่าย ค่าบริการ 40 หยวน หรือประมาณ 200 บาท เพื่อตรวจสอบว่าส่วนไหนที่ทับซ้อนกับความคิดของคน อื่น นำมาปรับแต่งหรือเขียนใหม่ มหาวิทยาลัยสาธารณรัฐประชาชนจีนส่วนใหญ่ใช้วิธีการตรวจสอบ แบบ CNKI ซึ่งเป็นห้องสมุดออนไลน์ที่ใหญ่ที่สุดของสาธารณรัฐประชาชนจีนมีคนตั้งในสาธารณรัฐ ประชาชนจีนหลายคนเป็นข่าวเรื่องขโมยความคิดในงานวิทยานิพนธ์เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2019 มหาวิทยาลัยหนานหนิง กำหนดว่างานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หากระบบตรวจสอบ แล้วพบว่ามีการลอกเลียนความคิดคนอื่นมากกว่า 35% จะสอบไม่ผ่าน มหาวิทยาลัยด้าน เทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ในปักกิ่ง Beijing Normal University ยอมให้มีงานวิทยานิพนธ์ของ นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีงานที่เป็นความคิดของคนอื่นไม่เกิน 30% ระบบออนไลน์ในสาธารณรัฐ ประชาชนจีนมีประสิทธิภาพมาก งานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาทุกคนสามารถตรวจสอบความเป็นต้น ตำรับหรือลอกเลียนได้ง่ายมากแต่ก็ยังมีนักศึกษาที่ลอกเลียนแบบงานวิทยานิพนธ์อยู่รวมทั้งระดับ นักวิจัย เรื่องการลอกเลียนแบบงานทางวิชาการเช่นกันแสดงออกถึงคุณภาพวงการวิชาการที่ต่ำลง นักวิจัยที่ขาดความซื่อสัตย์ (integrity) และขาดจรรยาบรรณ (ethics)¹⁶

¹⁵ Kent Ewing. *Betraying Confucius: Academic fraud in China*. Web.

<http://www.atimes.com/atimes/China/LA21Ad01.html>. 20 February 2011.

¹⁶ ธนาคารแห่งประเทศไทย, สายนโยบายการเงิน บทความทางการเงิน : ดร.ดอน นาครทรรพ, ธุรกิจ 4.0 TECHNOLOGY, BUSINESS & LIFESTYLE, เข้าถึงเมื่อ 16 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/pages/others.aspx>

ปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้นักวิจัยสาธารณสุขประชาชนจีนคลับในสายตาต่างชาติ ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้นักวิชาการต่างชาติจำนวนมากไม่ให้ความเชื่อถือกับงานวิจัยของสาธารณสุขประชาชนจีน นักวิจัยต่างชาติไม่ยอมเข้าร่วมกับนักวิจัยสาธารณสุขประชาชนจีนในโครงการวิจัยต่างๆ เนื่องจากเกรงว่างานวิจัยของตนจะถูกนักวิจัยสาธารณสุขประชาชนจีนลอกเลียนแบบเอาไปใช้ นอกจากนี้บรรดานักวิชาการสาธารณสุขประชาชนจีนจำนวนมากที่สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศและสอนในมหาวิทยาลัยชั้นนำของต่างประเทศ นักวิจัยสาธารณสุขประชาชนจีนที่ทำงานในสถาบันวิจัยชั้นสูงต่างประเทศ มักปฏิเสธที่จะกลับมาทำงานในประเทศ ของตนเองเพราะไม่ชอบทำงานวิจัยร่วมกับนักวิจัยสาธารณสุขประชาชนจีนในประเทศตนเอง เนื่องจากทราบดีถึงวัฒนธรรมการลอกเลียนแบบที่มีมาช้านานและยังคงอยู่¹⁷

ศตวรรษ 21 เป็นยุคแห่งการพัฒนาเทคโนโลยีเน้นการแข่งขันเชื่อมต่อแบบบูรณาการด้านการศึกษา มีการส่งเสริมนักเรียนและบุคลากรทางการศึกษา แต่โดยส่วนมากนักเรียนนักศึกษายังขาดทักษะขาดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยี และสถาบันก็ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านมาสร้างองค์ความรู้ใหม่เช่นกัน สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศกำลังพัฒนาเช่นเดียวกันกับประเทศไทย มุ่งหวังให้ประชากรในประเทศมีความรู้ความสามารถปรับตัวและเรียนรู้เป็นในศตวรรษ 21¹⁸ ด้วยสังคมโลกมีการต่อบรรลุเพื่อที่จะขับเคลื่อนไปด้วยกันทำให้มีการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนา เพื่อก้าวเข้าสู่เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ¹⁹ สถาบันการศึกษาเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศ มีบทบาทในการกำหนดทิศทางของประชากรต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งในสังคมยุคศตวรรษ 21 ในบริบทของการศึกษาที่พัฒนาอย่างต่อเนื่องมุ่งเข้าสู่นวัตกรรมเทคโนโลยี แต่ไม่มีการปรับหลักสูตรและรูปแบบการสอน สถานศึกษาขนาดใหญ่ชั้นนำที่มีบุคลากรที่มีทักษะมีองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมเทคโนโลยีได้มีการขยับปรับโครงสร้างหลักสูตรใหม่ ส่วนสถานศึกษาขนาดเล็กที่ขาดบุคลากรที่มีทักษะส่งผลต่อการพัฒนาซ้ำออกไป การสร้างสังคมใหม่

¹⁷ Deng Shasha. *Nearly half of China's science workers think academic cheating is "commom"* (July 16, 2011) Available from http://news.xinhuanet.com/English/2020-07/10/content_11688358.htm.

¹⁸ สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา กลุ่มแผนงานและโครงการ (2558), สรุปข้อมูลสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาจำแนกตามภาคและจังหวัด, เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/other/HiEduSum_0458.pdf

¹⁹ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา, สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.) หน้า 3-4.

เติบโตทางเศรษฐกิจเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติการพัฒนาประเทศ ดังนั้นการพัฒนา
ระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มประชากรวัยทำงานที่จะก้าวออกไปเป็นกำลังสำคัญช่วยขับเคลื่อน
ยุทธศาสตร์ชาติ²⁰

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความเจริญอันดับต้นๆในอาเซียน ให้ความสำคัญกับการพัฒนา
ประชากรในประเทศส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีความ
สอดคล้องกันในด้านเศรษฐกิจและสังคมตามยุทธศาสตร์ของประเทศ จึงเน้นและให้ความสำคัญ
ต่อสถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาโดยตลอด เนื่องจากสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นแรงขับเคลื่อน
ที่สำคัญในการผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพออกสู่สังคม ในสถานะปัจจุบันบุคลากรทางการศึกษา
เองยังขาดทักษะนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ และองค์ความรู้เก่าที่มีไม่สามารถพัฒนาประเทศได้
ทางภาครัฐของประเทศไทย ให้การสนับสนุนในเรื่องของทุนวิจัย ส่งเสริมการศึกษาแลกเปลี่ยนไปยัง
ประเทศที่มี (Memorandum of Understanding: MOU) การให้ทุนการศึกษาต่อต่างประเทศ ให้เงิน
สนับสนุนหน่วยงานและสถาบันทางการศึกษา ตลอดมาทั้งนี้เพื่อผลักดันการพัฒนาทางด้านวิชาการให้
เข้มแข็งยกระดับคุณภาพวิชาการให้เท่าเทียมนานาชาติ มีการเปิดหลักสูตรนานาชาติใน
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ส่งเสริมทักษะด้านภาษาในหลักสูตรการสอนซึ่งมีความคล้ายกัน
กับสาธารณรัฐประชาชนจีน แต่เป็นหลักสูตรที่เหมือนกันเป็นหลักสูตรเก่าไม่ทันสมัย²¹

ปัญหาด้านประชากร ในขณะที่โลกก้าวเข้าสู่ศตวรรษใหม่ มีอัตราการเกิดน้อยลง ประชากร
วัยเรียนน้อยลงตามลำดับ สถานศึกษาหลายแห่งไม่มีผู้เรียนเพิ่ม และลดน้อยถอยลง มีหลายแห่งต้อง
ปิดตัวลง เมื่อประชากรวัยเรียนขาดช่วงไป ส่งผลให้ขาดประชากรวัยทำงานที่เป็นพลังขับเคลื่อนภาค
ธุรกิจของประเทศน้อยลงตามไปด้วย สำหรับประเทศไทยลดลง ระหว่าง พ.ศ. 2563 - 2572 เฉลี่ยปี
ละ 128,100 คน (11.56%) และ ระหว่าง พ.ศ. 2573-2583 ลดลง เฉลี่ยปีละ 163,000 คน (26.27%)
ของอัตราการเกิดในปี พ.ศ. 2553 สังคมผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น จากข้อมูลขององค์การสหประชาชาติ
ประเมินจำนวนการเกิดของปี 2553 ว่าไม่เกิน 800,000 ราย และคาดว่าจะลดลงไปเรื่อยๆจนเหลือ
น้อยกว่า 500,000 รายต่อปีในช่วงปี 2558-2593 หรือในอีก 30 ปีข้างหน้าขณะที่ประเทศไทยพัฒนา

²⁰ กระทรวงศึกษาธิการ. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา.
(2554). เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก [http://www.mua.go.th/users/bhes/
front_home/Announcement/44.pdf](http://www.mua.go.th/users/bhes/front_home/Announcement/44.pdf)

²¹ พรชูลี อาชวอรุ้ง การบริหารสถาบันอุดมศึกษา : หลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อนัก
วางแผนและผู้จัดการสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2559).บทคัดย่อ

มา 50 ปี แต่ไทยก็ยังเป็นประเทศกำลังพัฒนา และอยู่ในกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง หรือ middle income trap เรายังก้าวไม่ผ่านกับดักนี้ จึงทำให้มองว่าประเทศไทยกำลังเข้าสู่ภาวะ “แก่ก่อนรวย” มากไปกว่านั้น ภาวะที่เด็กเกิดน้อย แต่มีอัตราของแม่วัยใสมากขึ้น เพราะ “เด็ก” ที่อายุระหว่าง 18-20 ปี ซึ่งจะต้องอยู่ในวัยเรียนระดับอุดมศึกษา แต่กลับต้องมารับบทบาทความเป็นแม่ ซึ่งเหตุนี้สามารถสะท้อนคุณภาพชีวิตทางสังคมต้นทุนชีวิต แวดวงการศึกษาได้อย่างชัดเจน และวัฒนธรรมประเพณีของไทย สังคมไม่ยอมรับเด็กวัยรุ่นท้องก่อนแต่งงาน ท้องในวัยเรียน ทำให้ถูกสังคมตีตรา ถูกกีดออกจากระบบการศึกษา ระบบสาธารณสุข และการช่วยเหลืออื่นๆ ทำให้แม่วัยใสและลูก “ขาดโอกาสการเข้าถึงการมีชีวิตที่มีคุณภาพที่ดี” ไปสมัครงานก็ขาดความรู้ความสามารถไม่เพียงพอ ไม่สามารถสอบแข่งขันกับใครได้ ความรู้ที่มีไม่ตอบโจทย์กับความต้องการของตลาดแรงงาน หรือเรียนมาเพื่อแค่ผ่านต้องการใบปริญญาเท่านั้นทำให้เกิดสภาวะบัณฑิตล้นตลาด เป็นอีกหนึ่งความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่เกิดขึ้น แต่สิ่งเหล่านี้จะไม่เกิดขึ้นเลยหากเด็กมีต้นทุนชีวิตที่ดีระบบการศึกษามีการคัดกรองที่ได้มาตรฐาน และหลักสูตรที่เปิดสอนสามารถตอบโจทย์ความต้องการของตลาดโลก²²

สภาวะเศรษฐกิจทรุดลงและถดถอยจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 หรือโควิด-19 ที่กำลังก่อตัวเป็นวิกฤตการณ์เศรษฐกิจโลก ส่งผลให้การสะดุดตัวในภาคเศรษฐกิจที่ต้องหยุดชะงักลงทำให้ผู้ได้รับผลกระทบหลักกลายเป็นผู้มีรายได้น้อยที่ต้องหาเข้ากินค่า มีการลดจำนวนพนักงานลงเพื่อรักษาสภาพคล่องขององค์กร สำหรับภาคธุรกิจที่มีเงินทุนสำรองไม่เพียงพอจำเป็นต้องปิดตัวลง สิ่งเหล่านี้สร้างผลกระทบเป็นวงกว้างขณะที่ ภาคการเงินเองยังมีเกราะกำบังจากความเข้มแข็งมาแต่เดิม จึงยังคงรับมือกับระยะเริ่มต้นของวิกฤตได้ในวันนี้ แต่หากสภาวะการแพร่ระบาดยังขยายออกไปเรื่อยๆ ระบบภาคการเงินและภาคเศรษฐกิจอาจไม่สอดคล้องกันอีกต่อไป รูปแบบการใช้ชีวิตของคนในสังคม ไม่ว่าจะเป็ภาคธุรกิจ การศึกษา ต้องมีการปรับตัวกันทั้งระบบเพื่อรับมือกับสถานการณ์เชื้อโรคที่ไม่รู้จะจบตอนไหน หรือจะมีปัญหาเชื้อโรคใหม่ๆเกิดขึ้นอีกหรือไม่²³

จากปัจจัยที่กล่าวมานี้ส่งต่อปัญหาในวงกว้างทางสถาบันการศึกษาจากการวิเคราะห์ปัญหาหลักของการที่ต้องยุบมหาวิทยาลัยในประเทศไทย 3 ประการ คือ 1. ประชากรวัยเรียนเกิดน้อยลงตามลำดับ สำหรับประเทศไทยลดลง ระหว่าง พ.ศ.2563 - 2572 เฉลี่ยปีละ 128,100 คน (11.56%)

²² ไทยพับลิก้า คมในข่าว รศ.พญ.สุวรรณมา เรืองกาญจนเศรษฐ์ รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล เข้าถึงเมื่อ 16 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://thaipublica.org/2013/09/mahidol-model/>

²³ ธนาคารแห่งประเทศไทย สายนโยบายการเงิน บทความทางการเงิน : ดร.ดอน นาครทรรุกิจ 4.0 TECHNOLOGY BUSINESS&LIFESTYLE เข้าถึงเมื่อ 16 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/pages/others.aspx>

และ ระหว่าง พ.ศ.2573-2583 ลดลง เฉลี่ยปีละ 163,000 คน (26.27%) ของอัตราการเกิดในปี พ.ศ. 2553 2.สภาวะเศรษฐกิจทรุดลงและถดถอยตามลำดับส่งผลให้ คนที่อยากจะเรียนไม่สามารถเรียนได้ เนื่องจากไม่สามารถรับภาระเรื่องค่าใช้จ่ายในการเรียนในมหาวิทยาลัย หากจะอ้างว่ารัฐมีเงิน กยศ.ให้ กู้ แต่เงินกู้คือภาระของคนที่ยื่นออกไปพร้อมหนี้ก้อนใหญ่ และถ้าสำเร็จการศึกษาแล้วแต่ไม่มีงานทำ ก็ยิ่งทำให้มีภาระหนักยิ่งขึ้น จึงคิดว่าออกไปทำงานหาเงินดีกว่าเรียนมหาวิทยาลัย 3.คนไม่ยอมเรียนเพราะไม่รู้จะเรียนไปทำไม ไม่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต เพราะในสภาพปัจจุบัน คนที่เรียนจบปริญญาตรีก็ตกงานเป็นจำนวนมาก ความรู้ที่เรียนมาจนจบปริญญาตรีเอาไปทำอะไรไม่ได้ บริษัทเอกชนลดจำนวนพนักงาน ไม่มีนโยบายรับพนักงานเพิ่ม บริษัทถูกปิดตัวลงเป็นจำนวนมากจะเข้าสู่แหล่งงานรัฐก็ไม่มีอัตราบรรจุ ประกอบกับสภาวะโรงระบายโควิด 2019 ที่ทำให้ภาคเศรษฐกิจโลกแทบล้มสลาย ผู้คนล้มตายเป็นจำนวนมากทั่วโลก ส่งผลเสียเป็นวงกว้าง บัญชีตจบใหม่หวังจะสร้างงานด้วยตัวเองก็ไม่มีทุน และหรือไม่มีความรู้เพียงพอ เพราะเรียนมาในหลักสูตรเก่าๆ ไม่ทันสมัย ในขณะที่ศตวรรษที่ 21 ต้องการ คนที่มีความรู้เท่าทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วประเทศไทยต้องหลุดพ้นจาก ปัญหาหลุมดำของมหาวิทยาลัย ที่กลายเป็นปัญหาและอุปสรรคในการแก้ปัญหา²⁴

การบริหารจัดการอุดมศึกษาเป็นหนึ่งในสาขาสำคัญ ที่ได้มีการศึกษาวิจัยและพัฒนาในหลายรูปแบบการวิเคราะห์ เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการอุดมศึกษาระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนเพื่อได้มาซึ่งข้อมูลทางการศึกษารูปแบบใหม่นำมาสนับสนุนการเรียนรู้อิสระสร้างทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ การทำวิจัยและพัฒนาจึงเป็นสิ่งสำคัญในสังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์ การมีต้นทุนทางการศึกษาที่ดีส่งเสริมการเรียนรู้ รวมทั้งทักษะที่สำคัญต่างๆในการสร้างองค์ความรู้ เป็นเหมือนการสร้างโอกาสให้กับทรัพยากรมนุษย์ให้เติบโตในสนามแข่งขันของสังคมโลก นำมาซึ่งความภาคภูมิใจของประเทศในการสร้างทรัพยากรที่รอบรู้ตอบสนองความต้องการของตลาดโลกได้²⁵ ไม่เพียงทำให้เข้าใจการบริหารจัดการอุดมศึกษาระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน เท่านั้น ยังเป็นการเพิ่มระดับความสัมพันธ์ทางด้านวิชาการอีกด้วย ได้เรียนรู้ข้อกำหนดต่างๆในระดับอุดมศึกษาของไทยและจีนได้อย่างเป็นระบบแล้ว ที่สำคัญคือยังสามารถเพิ่มความหลากหลายให้กับการวิจัยทฤษฎีการ

²⁴ สมบัติ นพรัก, มหาวิทยาลัยของรัฐ:ถ้าไม่เปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm) บทความออนไลน์ เข้าถึงเมื่อ 16 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://web.facebook.com/SchoolOfEducationUP/posts/>

²⁵ Salmi, J. The challenges of establishing world-class universities. Washington: The World Bank, (MAY 2009): 44-45.

เปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน นำผล
ข้อมูลต่อยอดการพัฒนาและปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษากับสาธารณรัฐประชาชนจีนต่อไปในอนาคต
จากปัญหาที่กล่าวมาทั้งหมดแล้วนี้ ทั้งในส่วนสังคมโลกที่ส่งผลต่อภาคการศึกษา เชื่อมต่อ
ปัญหาจากการปฏิรูปประเทศผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบการบริหาร
จัดการอุดมศึกษาระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไป
ใช้ประโยชน์ ในทางการศึกษาของประเทศไทย และสาธารณรัฐประชาชนจีนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบการบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย
2. เพื่อทราบการบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
3. เพื่อทราบผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทยและ

สาธารณรัฐประชาชนจีน

ข้อคำถามของการวิจัย

1. สภาพการบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย เป็นอย่างไร
2. สภาพการบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นอย่างไร
3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐ

ประชาชนจีนเป็นอย่างไร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการอุดมศึกษาทั้งของไทยและสาธารณรัฐ
ประชาชนจีน สรุปประเด็นได้ดังนี้

1. ประเทศไทยได้ประกาศราชกิจจานุเบกษาเรื่องมาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมใน
การจัดการศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐานย่อย 4 ด้าน และมาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจ
ของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐานย่อย 4 ด้าน ดังนี้

มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา

1. ด้านกายภาพ

สถาบันอุดมศึกษามีอาคารที่ประกอบด้วยลักษณะสำคัญของอาคารเรียนที่ดีมีห้องเรียนและ
อุปกรณ์การเรียนการสอน ที่ครอบคลุมทั้งระบบ มีพื้นที่ใช้สอยที่ใช้ในการเรียนการสอนและการจัด
กิจกรรมอย่างเพียงพอ และเหมาะสมกับจำนวนอาจารย์ประจำ จำนวนนักศึกษาในแต่ละหลักสูตร
และจำนวนนักศึกษาตามแผน การรับนักศึกษา ตามเกณฑ์พื้นที่ใช้สอยอาคารโดยประมาณ รวมทั้ง

ต้องจัดให้มีห้องสมุดตามเกณฑ์มาตรฐาน มีครุภัณฑ์ประจำอาคาร ครุภัณฑ์การศึกษา และคอมพิวเตอร์มีจำนวนเพียงพอต่อการจัดการศึกษา

2. ด้านวิชาการ

สถาบันอุดมศึกษามีศักยภาพและความพร้อมในการปฏิบัติการกิจด้านวิชาการสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ของสถาบันอุดมศึกษาและแผนการผลิตบัณฑิตที่ตอบสนองความต้องการของประเทศ มีหลักประกันคุณภาพทางการศึกษาและรับรองสถานะของผู้สำเร็จการศึกษา สถาบันต้องมีการบริหารวิชาการที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพประสิทธิผลทั้งในด้านวิชาการ การบริหารจัดการ นักศึกษาที่เข้าใหม่และเก่า และการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการมีผลการประเมินผล การเรียนรู้ การประกันคุณภาพการเรียนการสอน และการพัฒนาปรับปรุงการบริหารวิชาการให้ทันสมัย

3. ด้านการเงิน

สถาบันอุดมศึกษามีความพร้อมด้านการเงินทั้งการเงินรวมและงบที่จำแนกตามกองทุน มีแผนการเงินที่มั่นคง เป็นหลักประกันได้ว่าสถาบันจะสามารถจัดการศึกษาได้ตามพันธกิจและเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งสอดคล้องกับแผนการพัฒนาในอนาคต เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและผู้ให้บริการ สถาบันมีการจัดทำรายงานการเงินที่แสดงถึงการได้มาของรายได้รายรับ การจัดสรร การใช้จ่ายที่มีประสิทธิภาพ และทั่วถึงเป็นธรรมอย่างชัดเจน รวมทั้งการนำรายได้ไปลงทุนภายใต้การประเมินและวิเคราะห์ความเสี่ยง มีระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ควบคุมไปกับการใช้เงินทุกประเภท และมีระบบการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ทับซ้อนของบุคลากรทุกระดับ

4. ด้านการบริหารจัดการ

สถาบันอุดมศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ ค่านิยม ไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน ตามหลักนโยบาย การดำเนินการตามแผนงานการบริหารบุคคล การบริหารงบประมาณและทรัพย์สิน การบริหารสวัสดิการที่จัดให้กับนักศึกษา และบุคลากรทุกระดับรวมทั้งควบคุมดูแล ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกฎหมายที่กำหนดไว้ มีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานของสถาบันและการบริหารจัดการของผู้บริหารทุกระดับสู่ภายในสถาบันและภายนอกสถาบัน

มาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา

1. ด้านการผลิตบัณฑิต

สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการรับนักศึกษาเข้าเรียนที่มีคุณสมบัติและจำนวนตรงตามแผนการรับนักศึกษาและสอดคล้องกับเป้าหมายการผลิตบัณฑิตอย่างมีคุณภาพ สถาบันผลิตบัณฑิตได้ตามคุณลักษณะตรงตามเป้าหมายที่กำหนด และจัดให้มีข้อมูลประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจนเผยแพร่ต่อสาธารณะในเรื่องหลักสูตร การจัดการสอน คณาจารย์ที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการพัฒนารเรียนทั้งในและนอกหลักสูตรและตอบสนองความต้องการของนักศึกษา

2. ด้านการวิจัย

สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินพันธกิจด้านการวิจัยอย่างมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และภายใต้จุดเน้นเฉพาะโดยมีการดำเนินการตามนโยบาย แผน งบประมาณ การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนคณาจารย์ นักวิจัย บุคลากรให้มีสมรรถนะในการทำวิจัย ส่งเสริมและสร้างเครือข่ายการทำวิจัยกับหน่วยงานภายนอกสถาบันเพื่อให้ได้ผลงานวิจัย ผลงานประดิษฐ์ และงานริเริ่มสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ มีประโยชน์ต่อปัจจัยกลยุทธ์การพัฒนาประเทศ สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้ในวงกว้างและก่อให้เกิดประโยชน์กับสังคม

3. ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

สถาบันอุดมศึกษามีการให้บริการทางวิชาการที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั้งในวงกว้างและกลุ่มเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงทั้งในและต่างประเทศซึ่งอาจใช้หลักการบริหารด้านวิชาการในการเผยแพร่โดยการใช้ทรัพยากรที่มี ร่วมกันทั้งในระดับสถาบันและนอกสถาบัน

4. ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ ทั้งในระดับหน่วยงานและระดับสถาบัน มีระบบและกลไกในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ศิลปะ และวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน โดยตรงหรือโดยอ้อม เพื่อให้ผู้เรียนและบุคลากรของสถาบันได้รับการปลูกฝังให้มีความรู้ ตระหนักถึงคุณค่า เกิดความภาคภูมิใจในศิลปะวัฒนธรรมของชาติ²⁶

2. หยางและยู (Yang, L. and Yu, T.) การบริหารจัดการอุดมศึกษา คือภาพรวมการบริหารจัดการศึกษา ระบบการศึกษาด้านการบริหาร นโยบายยุทธศาสตร์กฎหมายของอุดมศึกษา การบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษา การบริหารการเงินงบประมาณ การบริหารจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษา การบริหารจัดการผลิตบัณฑิต และการบริหารจัดการบุคลากร ได้แบ่งตามหน้าที่ของการบริหารจัดการอุดมศึกษาเป็น 2 ประเภท คือ การบริหารจัดการอุดมศึกษาภาพรวมทั้งหมด และการบริหารจัดการอุดมศึกษาแต่ละส่วนงาน หากแบ่งตามขอบเขตของส่วนที่

²⁶ ราชกิจจานุเบกษา ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2554 เข้าถึงเมื่อ 14 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/>

เกี่ยวข้องกับการบริหารสามารถแบ่งได้เป็น การบริหารจัดการอุดมศึกษาภาพรวม และการบริหารจัดการอุดมศึกษาแต่ละส่วนงาน เหล่านี้มีความสัมพันธ์กัน การบริหารงานแต่ละฝ่ายมีความเชื่อมโยงกัน ไม่สามารถแยกออกจากกันอย่างชัดเจน²⁷

3. อุ๋ หงจื่อ (Wu Hongzhi) การบริหารการศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย ระบบองค์รวนโยบายยุทธศาสตร์กฎหมายของการศึกษา การบริหารระบบสถานศึกษา การบริหารบุคลากร และการผลิตบัณฑิต ภาวะผู้นำ การบริหารการเงินและงบประมาณ และการบริหารกิจกรรมทางสังคมเป็นหลัก โดยหลักการบริหารเหล่านี้มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการระดับอุดมศึกษาที่จะทำให้การพัฒนาหน่วยงานและสถาบันการอุดมศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้²⁸

4. เบอร์ตัน อาร์. คลาร์ก (Burton R. Clark) การบริหารอุดมศึกษาปริทัศน์ การบริหารการศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วยระบบนโยบายและยุทธศาสตร์โครงสร้างการศึกษา การบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษา ความเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีการพัฒนาองค์รกับของการบริหารการศึกษายังเสนอวิธีการที่ใหม่สำหรับการศึกษามหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นวิธีการแบบบูรณาการจากทฤษฎีอื่นๆ อย่างเช่น จากแนวคิดทฤษฎีในทางด้านประวัติ สังคมปรัชญา วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และวิทยาศาสตร์²⁹

5. ฮอย และมิสเกล (Hoy W. K. and Miskel, C. G.) การบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย การศึกษานโยบายยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการกฎหมาย มนุษย์สัมพันธ์และการสื่อสาร การเงินงบประมาณ การประเมินคุณภาพ การผลิตบัณฑิต และการบริหารจัดการบุคลากร ผู้เขียนมีความคิดเห็นว่า สถานศึกษาเป็นระบบสังคมอันที่เป็นระบบเปิด การพัฒนาระบบสถานศึกษาไม่เพียงแต่พึ่งพาทรัพยากรภายนอก ยังต้องการทรัพยากรภายใน การเรียนการสอนเป็นหัวใจหลักของสถาบันศึกษา พื้นฐานของสถาบันศึกษาเป็นการพัฒนาคน ผู้เชี่ยวชาญหลายๆทิศทางรวมตัวเพื่อศึกษาและค้นหาความต้องการของผู้เรียน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้เป็นทรัพยากรการศึกษาที่สำคัญภายในสถาบัน ผู้เขียนเสนอว่าภายในสถาบันศึกษา ยังมีความขัดแย้งระหว่างระบบราชการกับโครงสร้างเฉพาะทาง ความขัดแย้งระหว่างอำนาจกับการเมือง ควรต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม

²⁷ Yang, L. and Yu, T. "Application of American-style Teaching Management in Chinese Universities." Knowledge Economy (2016): 167-180.

²⁸ Wu Hongzhi. Educational Administration 吴志宏 (2008): 155-167.

²⁹ Burton R. Clark การอุดมศึกษาปริทัศน์ Perspective in higher education-Eight Disciplinary and Comparative Views, Zhejiang Education Publishing House (2001).

ร่วมของการบริหารการศึกษา³⁰

6. บุษ ที. และเว็ซท เบิร์นฮาร์ (Bush T. and west Burnharn, J.) หลักการและแนวปฏิบัติของการจัดการศึกษา ครอบคลุมประเด็นการจัดการศึกษาที่หลากหลาย เริ่มต้นด้วยศึกษาและวิเคราะห์นโยบาย ภาวะผู้นำ วิสัยทัศน์ กลยุทธ์ของการศึกษา หลังจากนั้นเป็นการเจาะจงศึกษาที่ การบริหารบุคลากร การเงิน และการประเมินคุณภาพ³¹

7. มอร์เฟท (Morphet E.I.) การบริหารการศึกษายังไม่ได้มีขอบเขตที่แน่นอนชัดเจนด้วยระบบโครงสร้างของสาขาวิชานี้ยังไม่ได้ถูกกำหนดขึ้นอย่างสมบูรณ์ หนังสือเล่มนี้จึงกล่าวถึงการใช้ทฤษฎีในการศึกษาหรืออธิบายด้านการปฏิบัติ แนวความคิดและปัญหาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา ซึ่งถือเป็นการชี้แนะให้แก่ผู้บริหารของสถานบันอุดมศึกษา โดยเนื้อหาสำคัญประกอบด้วยระบบการศึกษานโยบายยุทธศาสตร์ พื้นฐานทางกฎหมาย การจัดการบุคลากร การเงินและงบประมาณ การประเมินคุณภาพ การบริหารจัดการระบบสถาบัน การบริหารผลิตภัณฑ์ การใช้ทฤษฎีและการวิจัยในการบริหารการศึกษา แนวคิดและหลักการขององค์กรระบบการบริหาร แนวคิดและการศึกษาภาวะผู้นำทางการศึกษาความร่วมมือในการบริหารการศึกษาภายในและภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม³²

8. เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni, T.J.) การบริหารจัดการศึกษาอุดมศึกษา ประกอบด้วย การบริหารการเงินงบประมาณ การบริหารระบบสถาบัน การบริหารตามโครงสร้างนโยบาย กฎหมาย อุดมศึกษา การบริหารจัดการบัณฑิต การบริหารบุคลากร การประเมินคุณภาพการศึกษา ได้ศึกษาถึงประเด็น ภาวะผู้นำ อำนาจหน้าที่ การเงิน และการบริหารการเรียนการสอน สิ่งเหล่านี้ช่วงในการพัฒนาให้มีระบบแบบแผนสามารถตรวจสอบได้ง่ายและทำการปรับปรุงแก้ไขได้ เฉพาะจุดเมื่อต้องการปรับเปลี่ยน เพื่อพัฒนาให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กรหรือสถานศึกษา³³

³⁰ Hoy W. K. and Miskel, C. G. Educational Administration: Theory, Research, and Practice. New York: Random House Trade (1987) Available from http://www.gov.cn/flfg/2012-02/22/content_2073876.htm

³¹ Bush T. and West Burnharn, J. The Principles of Educational Management. Harlow: Longman. (1994): 45-79.

³² Morphet, E. I. **Educational Organization and Administration**. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, (1982). Available from <https://files.eric.ed.gov/>

³³ Sergiovanni, T. J. **Educational governance and Administration**. 6th ed. London: Pearson. (2008): 34-40.

9.หยั่วเสียง (Youxiang, K.) การบริหารอุดมศึกษาศาสตร์ หนังสือเล่มนี้ ได้ศึกษาถึง ลักษณะและหน้าที่ เป้าหมาย หลักการ ระบบ โครงสร้าง การเงิน กฎหมาย การประเมินคุณภาพ บุคลากร การผลิตบัณฑิต ข้อมูล ฯลฯ ของการบริหารอุดมศึกษา ผู้เขียนได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารการศึกษา คือ การทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ ทางการศึกษาที่บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้นำได้ร่วมกันทำงาน เพื่อพัฒนาหรือจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งภายในหรือภายนอกตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด การบริหารยังเป็นที่ต้องการตัดสินใจ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการบริหาร อย่างไรก็ตาม การบริหารการศึกษาเป็นกิจกรรมสังคมอันที่ต้องตามหลักการและทฤษฎี³⁴

10. เทียนซาน (Tianshan, Z.) การบริหารการศึกษาศาสตร์ปัจจุบัน หนังสือเล่มนี้ได้ แสดงภาพรวมการบริหารการศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น โครงสร้างองค์กร ระบบการศึกษา การบริหารสถาบันศึกษา เป็นหลักสำคัญในการบริหารจัดการระบบที่ดีจะสามารถขับเคลื่อนองค์กรหรือสถาบันให้ ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ดี และการวางแผนกลยุทธ์ การจัดการเรียนการสอน การบริหารผู้เรียน การบริหารบุคลากร การบริหารวิชาการและสารสนเทศ เป็นต้น หนังสือเล่มนี้ยังได้นำ ทฤษฎีใหม่ อย่างเข้าทฤษฎีภาวะผู้นำ ทฤษฎีการบริหาร และทฤษฎีการจัดการความรู้ ฯลฯ วิเคราะห์ กรณีย์ หรือปัญหา³⁵

11.ชูศักดิ์ เอกเพชร กรอบการวิจัยทางการบริหารการศึกษาจากกรณีวิเคราะห์บริบทที่ เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาและการสังเคราะห์ผลงานวิจัยของประเทศไทยที่ผ่านมาสามารถ นำมากำหนดประเด็นเพื่อการวิจัยการบริหารการศึกษาได้ตั้งงานวิจัยเกี่ยวกับนโยบายและการ วางแผนการศึกษาแต่ละระดับ ซึ่งประกอบด้วย การเตรียมนโยบายและการวางแผนการศึกษา การ วิเคราะห์นโยบายและการวางแผนการศึกษา การพัฒนานโยบายและการวางแผนการศึกษา การ ดำเนินการตามนโยบายและการวางแผนการศึกษา และการประเมินติดตามการใช้นโยบายและ แผนการศึกษาแต่ละประเภท³⁶

12.สัมมา ธรนิธย์ หลักการและทฤษฎีและการบริหารการศึกษาหนังสือเล่มนี้ได้เขียน และเรียบเรียงขึ้นเพื่อมุ่งเน้นให้ผู้อ่านเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎี และวิวัฒนาการเชิงกระบวนทัศน์ ด้านการบริหารและการจัดการองค์การ โครงสร้างการจัดการองค์การและการบริหารการศึกษาของไทยทั้ง

³⁴ Youxiang, K. Higher Education Management. China: East China Normal University Press. (2000): 80.

³⁵ Tianshan, Z. Contemporary Higher Education Management. China: Educational science publishing house. Trends-01-t (2014): 58.

³⁶ ชูศักดิ์ เอกเพชร, กรอบการวิจัยทางการบริหารการศึกษา (2561). เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <http://graduate.sru.ac.th/wp-content/uploads>

ระบบทฤษฎีทางการบริหารรูปแบบใหม่ ภาวะผู้นำ ศึกษาวิเคราะห์โดยใช้กรอบความคิดของ กระบวนการบริหารและการจัดองค์การรูปแบบต่างๆ ประยุกต์ใช้เทคนิคและทักษะในการบริหาร ” เนื้อหาภายในได้แบ่งออกเป็น 9 เรื่อง ได้แก่ - หลักการ ทฤษฎี และวิวัฒนาการการบริหาร - องค์การ และการจัดการ - การบริหารการศึกษาไทย - แนวคิดทางการบริหาร - เทคนิคการบริหารจัดการยุค ใหม่ - ภาวะผู้นำ - มนุษย์สัมพันธ์ - วัฒนธรรมองค์กรและการพัฒนาองค์การ สำหรับการบริหาร สถานศึกษาแนวใหม่นั้น ผู้บริหารควรมีหลักและกระบวนการบริหาร การบริหารการศึกษา หลักการ แนวคิดในการบริหาร ภาพรวมของการบริหารทั้งนี้เพื่อให้การจัดการบริหารสถานศึกษามีความ เหมาะสมผู้เขียนจะได้กล่าวถึงประเด็นดังกล่าวเพื่อให้เกิดความเข้าใจและมุมมองในการบริหาร สถานศึกษายิ่งขึ้นต่อไป³⁷

13.ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ การบริหารอุดมศึกษาต้องครอบคลุมงาน ด้านการบริหารวิชาการ และเทคโนโลยี คือการจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน เพื่อจัดกิจกรรมให้มีความเหมาะสม กับการเรียนการสอนส่งผลดีมีประสิทธิภาพก่อเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ด้านการบริหารงาน บุคคล คือฝ่ายบริหาร คณาจารย์ ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายธุรการ ควรยึดหลักการบริหารจัดการตาม โครงสร้างองค์กรและมีความสอดคล้องไปในทิศทางของนโยบายภาครัฐ ด้านการบริหารทรัพยากร การเงิน คือดำเนินการภายใต้งบประมาณ และภายใต้ภารกิจโครงสร้างขององค์การบริหาร สถานบัน³⁸

14.นิจวรรณ วิรวัฒน์โนดม และนงนภัทร รุ่งเนย การบริหารสถาบันอุดมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ส่วนและประกอบด้วย 7 ด้าน ส่วนที่ 1 การบริหารทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย 3 ด้านคือ การบริหารจัดการทั่วไป การบริหารบุคคล การบริหารการเงิน ส่วนที่ 2 การ บริหารตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้านคือ การบริหารงานวิชาการ การ บริหารงาน กิจกรรมนิสิตนักศึกษา การบริหารงานวิจัย การบริหารงานการบริการวิชาการแก่สังคม³⁹

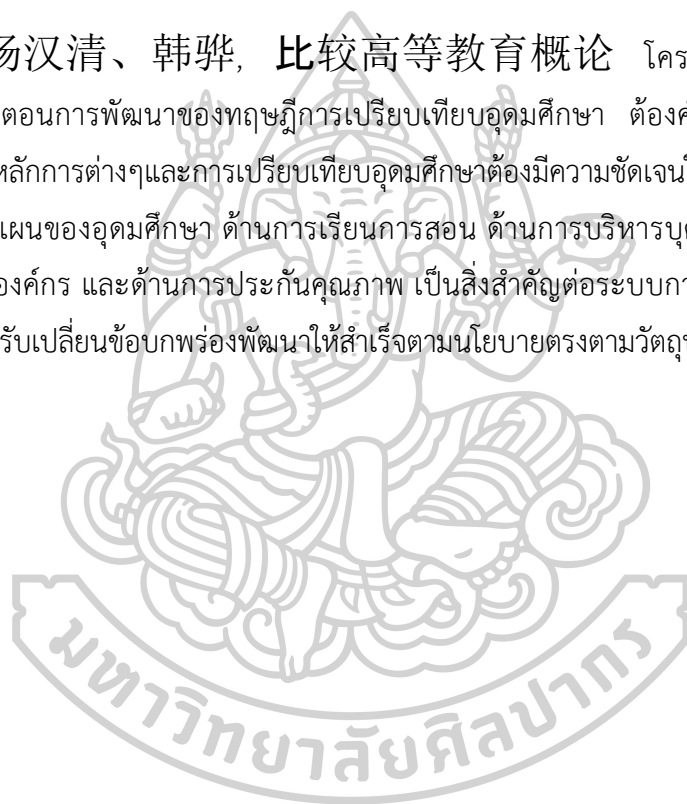
³⁷ สัมมา ธรนิธย์ หลักและทฤษฎีและการบริหารการศึกษา. สำนักนโยบายและแผนการ อุดมศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม แผนปฏิบัติ ราชการ 3 ป (พ.ศ. 2563 – 2565): 155-165.

³⁸ ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา. วารสารครุศาสตร์. ปีที่ 38 ฉบับที่ 2(ตุลาคม-ธันวาคม 2548): 104-117.

³⁹ นิจวรรณ วิรวัฒน์โนดม และ นงนภัทร รุ่งเนย การบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. Journal of Phrapokklao Nursing College Vol.23, No.2, มีนาคม- สิงหาคม (2555): 65-72.

15.มานิต บุญประเสริฐ และคณะ รูปแบบการบริหารจัดการในสถาบันอุดมศึกษาแนวใหม่ ประกอบด้วย 5 ด้าน 1.ด้านการบริการจัดการทั่วไป คือการจัดการองค์กรภายในกฎหมายนโยบายการบริหารระบบสถาบันมุ่งเน้นกลยุทธ์ 2.ด้านการบริหารงานวิชาการ คือการจัดการเรียนการสอน การจัดการหลักสูตร การจัดการระบบหน่วยกิต 3.ด้านการบริหารงานวิจัย เพื่อพัฒนาสู่การเป็น มหาวิทยาลัยวิจัยชั้นนำของประเทศ ภูมิภาคเอเชีย และนานาชาติ 4.ด้านการบริหารการเงิน มุ่งเน้น การปฏิรูปและปรับปรุงระบบการเงินและรูปแบบการหารายได้ 5.ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ การดำเนินการว่าจ้าง การตั้งหลักเกณฑ์การแต่งตั้งตำแหน่งที่สอดคล้องกับองค์กรและนโยบาย ภาครัฐ⁴⁰

16.杨汉清、韩骅, 比较高等教育概论 โครงเรื่องการเปรียบเทียบ อุดมศึกษาขั้นตอนการพัฒนาของทฤษฎีการเปรียบเทียบอุดมศึกษา ต้องคำนึงถึงความสำคัญของ องค์ประกอบหลักการต่างๆและการเปรียบเทียบอุดมศึกษาต้องมีความชัดเจนในบริบทนั้นโดยใน ด้าน นโยบายและแผนของอุดมศึกษา ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหารบุคลากร ด้านการบริหาร จัดการระบบองค์กร และด้านการประกันคุณภาพ เป็นสิ่งสำคัญต่อระบบการอุดมศึกษาเพื่อพัฒนา องค์กรแก้ไขปรับเปลี่ยนข้อบกพร่องพัฒนาให้สำเร็จตามนโยบายตรงตามวัตถุประสงค์ขององค์กร⁴¹

⁴⁰ มานิต บุญประเสริฐ และคณะ รูปแบบการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาแนวใหม่. (2546). กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา เข้าถึงเมื่อ 11 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.nxpc.or.th/>

⁴¹ 杨汉清、韩骅, 比较高等教育概论 杨汉清、韩骅, 比较高等教育概论, 人民教育出版社 (1997) เข้าถึงเมื่อ 24 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.mohrss.gov.cn/>

จากข้อมูลทั้งหมด ที่กล่าวมานี้จึงสามารถสรุปประเด็นของการบริหารจัดการอุดมศึกษาได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลงานที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษา

ลำดับ ที่	หัวข้อที่ศึกษา	จำนวน	อัตรา(%)
1	นโยบายและยุทธศาสตร์กฎหมายของอุดมศึกษา	11	85
2	การบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษา	11	85
3	การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของ อุดมศึกษา	11	85
4	การบริหารจัดการผลิตบัณฑิต	11	85
5	การบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษา	10	80
6	การบริหารจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษา	10	80
7	ระบบการศึกษาด้านการบริหารการเงิน	9	69
8	นโยบายและยุทธศาสตร์อุดมศึกษา	7	54
9	กฎหมายอุดมศึกษา	7	54
10	ระบบการบริหารจัดการ	6	46
11	การจัดการองค์กร	6	46
12	ระบบการเงิน	6	46
13	การบริหารจัดการงบประมาณ	6	46
14	การจัดการเรียนการสอน	6	46
15	การจัดการหลักสูตร	6	46
16	การจัดการระบบหน่วยกิต	5	38
17	การดำเนินการว่าจ้างบุคลากร	4	31
18	นโยบายการบริหารจัดการคณาจารย์	4	31
19	หลักเกณฑ์การพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ	4	31
20	ระบบประเมินคุณภาพ	4	31
21	เกณฑ์ชี้วัดคุณภาพการศึกษา	3	23
22	กระบวนการประเมินคุณภาพ	2	15
23	ข้อกำหนดการศึกษาของสถาบัน	2	15

จากการสังเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอุดมศึกษาสามารถสรุปได้ทั้งสิ้น 23 ประเด็นโดยผู้วิจัยได้พิจารณาค่าน้ำหนัก พบว่ามีประเด็นที่มีค่าน้ำหนักอยู่ในอัตราสูง 6 ประเด็น โดยมีค่าน้ำหนักตั้งแต่ 80-85 เปอร์เซนต์ สำหรับในประเด็นย่อยที่เหลือผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์ร่วมกับประเด็นทั้ง 6 ประเด็น ดังรายละเอียดดังนี้

1. นโยบายและยุทธศาสตร์ กฎหมายของอุดมศึกษา
 - 1.1 นโยบายและยุทธศาสตร์อุดมศึกษาที่สำคัญ
 - 1.2 กฎหมายอุดมศึกษาที่สำคัญ
2. การบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษา
 - 2.1 ระบบการบริหารจัดการ
 - 2.2 การจัดการองค์กร
3. การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของอุดมศึกษา
 - 3.1 ระบบการเงิน
 - 3.2 การบริหารจัดการงบประมาณ
4. การบริหารจัดการผลิตบัณฑิต
 - 4.1 การจัดการเรียนการสอน
 - 4.2 การจัดการหลักสูตร
 - 4.3 การจัดการระบบหน่วยกิต
5. การบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษา
 - 5.1 การดำเนินการว่าจ้างบุคลากรทั่วไป
 - 5.2 นโยบายการบริหารจัดการคณาจารย์
 - 5.3 หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์
6. การบริหารจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษา
 - 6.1 ระบบประเมินคุณภาพ
 - 6.2 เกณฑ์ชี้วัดคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั่วไป
 - 6.3 กระบวนการประเมินคุณภาพ

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา: กรอบแนวคิดการวิจัย

: ราชกิจจานุเบกษา ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2554 เข้าถึงเมื่อ 14 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/>

: Yang, L. and Yu, T. "Application of American-style Teaching Management in Chinese Universities." Knowledge Economy (2016): 167-180.

: Wu Hongzhi. Educational Administration 吴志宏 (2008): 155-167.

: Burton R. Clark การอุดมศึกษาปริทัศน์ Perspective in higher education-Eight Disciplinary and Comparative Views, Zhejiang Education Publishing House (2001).

: Hoy W. K. and Miskel, C. G. Educational Administration: Theory, Research, and Practice. New York: Random House Trade (1987) Available from http://www.gov.cn/flfg/2012-02/22/content_2073876.htm

: Bush T. and West Burnharn, J. The Principles of Educational Management. Harlow: Longman. (1994): 45-79.

: Morphet, E. I. **Educational Organization and Administration**. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, (1982). Available from <https://files.eric.ed.gov/>

: Sergiovanni, T. J. **Educational governance and Administration**. 6th ed. London: Pearson. (2008): 34-40.

: Youxiang, K. **Higher Education Management**. China: East China Normal University Press. (2000): 80.

: Tianshan, Z. **Contemporary Higher Education Management**. China: Educational science publishing house. Trends-01-t (2014): 58.

: ชุศักดิ์ เอกเพชร, **กรอบการวิจัยทางการบริหารการศึกษา** (2561). เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <http://graduate.sru.ac.th/wp-content/uploads>

: สัมมา รัตนชัย, **หลักและทฤษฎีและการบริหารการศึกษา**. สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม แผนปฏิบัติการ 3 ปี (พ.ศ. 2563 – 2565): 155-165.

: ไพฑูรย์ สินลารัตน์, **กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา**. วารสารครุศาสตร์. ปีที่ 38 ฉบับที่ 2 (ตุลาคม-ธันวาคม 2548): 104-117.

: นิจวรรณ วีรวัฒน์โนดม และ นงนภัทร รุ่งเนย, **การบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**. Journal of Phrapokkiao Nursing College Vol.23, No.2, มีนาคม-สิงหาคม (2555): 65-72.

: มานิต บุญประเสริฐ และคณะ **รูปแบบการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาแนวใหม่**. (2546). กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา เข้าถึงเมื่อ 11 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.nxpc.or.th/>

: 杨汉清、韩骅, **比较高等教育概论** 杨汉清、韩骅, **比较高等教育概论**, 人民教育出版社 (1997) เข้าถึงเมื่อ 24 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.mohrss.gov.cn/>

การดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การศึกษาการบริหารจัดการอุดมศึกษาระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับประเทศไทยเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1.เพื่อทราบการบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย 2.เพื่อทราบการบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน 3.เพื่อทราบผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อให้การดำเนินการวิจัยมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้างต้นผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเตรียมการวิจัย โดยการศึกษารวบรวมข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการศึกษาการบริหารจัดการอุดมศึกษาระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับประเทศไทย ทำการรวบรวมเอกสาร เอกสารงานวิจัย บทความวิชาการ หนังสือ ข้อมูลนโยบายระหว่างประเทศ ข้อกฎหมาย วารสารและเว็บไซต์ต่างๆ โดยทำการวิเคราะห์เอกสาร หลักการ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศไทย-จีน นำผลที่ได้รับจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องมาจัดทำโครงการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารผู้วิจัยได้ดำเนินการเตรียมการวิจัย โดยได้ทำการศึกษารวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับ การศึกษาการบริหารจัดการอุดมศึกษาระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับประเทศไทย ซึ่งเป็นการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) เอกสารงานวิจัย บทความวิชาการ หนังสือ ข้อมูลนโยบายระหว่างประเทศ ข้อกฎหมาย วารสารและเว็บไซต์ต่างๆ โดยทำการวิเคราะห์เอกสาร หลักการ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศไทย-จีน

ขั้นที่ 2 การกำหนดกรอบแนวคิดวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาการบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย และการศึกษาการบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน นำข้อมูลที่ได้มาทำการสังเคราะห์เชิงเปรียบเทียบเพื่อทำการสรุปและอภิปรายผลต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

จากการดำเนินการตามขั้นตอนวิธีการดังกล่าว ผู้วิจัยได้รวบรวมผลการวิเคราะห์ข้อมูล และสังเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากเอกสารจาก (Documentary Research) สรุปข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยจาก โดยทำการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ และ

ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการเสนอแนะ จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาต่อไป

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดของระเบียบวิธีวิจัย ประกอบด้วยแบบแผนการวิจัย แหล่งข้อมูล ตัวแปรที่ศึกษา วิธีการเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลตามรายละเอียดดังนี้.

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) ผู้วิจัยทำการศึกษาข้อมูลจาก เอกสารงานวิจัย บทความวิชาการ หนังสือ ข้อมูลนโยบายระหว่างประเทศ ข้อกฎหมาย วารสารและเว็บไซต์ต่างๆ โดยทำการวิเคราะห์เอกสาร หลักการ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศไทย-จีน ดังแผนแบบการวิจัยต่อไปนี้

○ ——— X

○ หมายถึง เอกสารที่ใช้ในการศึกษา

X หมายถึง ประเด็นการศึกษา

แผนภูมิที่ 2 แผนแบบการวิจัย

แหล่งข้อมูล

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจาก 2 แหล่งด้วยกัน คือ

1. ศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) บทความวิชาการ ข่าวสาร ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ งานวิจัยนี้ ทฤษฎีเศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศ การวิเคราะห์แผนนโยบายต่างประเทศ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทย-จีน รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยนี้

2. ศึกษาจากเอกสาร (Written Documents) เป็นการศึกษาข้อมูลเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่ได้จากการขอกฎหมายเกี่ยวข้อง แผนนโยบายทางการศึกษาของประเทศไทย-จีน รวมทั้งในส่วนของหลักยุทธศาสตร์ชาติ แผนการดำเนินการเอกสารราชการทั้งในระดับรัฐบาล ระดับกระทรวง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจาก เอกสารงานวิจัย บทความวิชาการ หนังสือ ข้อมูลนโยบายระหว่างประเทศ ข้อกฎหมาย ทัศนศึกษาเชิงปฏิบัติการเมืองระหว่างประเทศ วารสารและเว็บไซต์ต่างๆ แผนนโยบายทางการศึกษาของประเทศไทย-จีน ยุทธศาสตร์ชาติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมจากเอกสารแยกประเภทตามกระบวนการ (Documentary Analysis) โดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำมาสังเคราะห์ (Data Synthesis) เปรียบเทียบหาบทสรุปงานวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารจัดการอุดมศึกษา หมายถึง การดำเนินงานจัดการศึกษาหลังมัธยมศึกษาตอนปลายในระบบอุดมศึกษาตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และหลังนโยบาย ส่งเสริมในส่วนงานสนับสนุนการศึกษา กระบวนการผลิตบัณฑิต การบริการด้านวิชาการ รวมทั้งทำนุบำรุงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมอันดีให้มีความสำคัญต่อกิจการนักศึกษาแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม มีการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ทั้งส่วนกลางและภาครัฐให้อยู่ในบริบทของความถูกต้องตามหลักการบริหารจัดการอุดมศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาใน 6 ประเด็นหลักคือ การดำเนินงานจัดการตามโครงสร้างแบบแผนด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ กฎหมายของอุดมศึกษา ด้านการบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษา ด้านการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณอุดมศึกษา ด้านการบริหารจัดการผลิตบัณฑิต ด้านการบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษา ด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษา ทั้งหมดนี้ให้อยู่ในบริบทของความถูกต้องตามหลักการบริหารจัดการอุดมศึกษา

2. การบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย หมายถึง การดำเนินงานจัดการศึกษาหลังมัธยมศึกษาตอนปลายในระบบอุดมศึกษาตามหลักนโยบายและยุทธศาสตร์ พระราชบัญญัติและระเบียบของอุดมศึกษา การบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษา การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณอุดมศึกษา

3. การบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน หมายถึง การดำเนินงานจัดการศึกษาหลังมัธยมศึกษาตอนปลายในระบบอุดมศึกษาตามหลักนโยบายและยุทธศาสตร์ กฎหมายของอุดมศึกษา การบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษา การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณอุดมศึกษา การบริหารจัดการผลิตบัณฑิต การบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษา การบริหารจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษา ให้อยู่ในบริบทของการบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการอุดมศึกษาระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ทฤษฎี (Secondary Sources) เอกสารแยกประเภทตามกระบวนการ (Documentary Analysis) โดยจัดแบ่งเนื้อหาการนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องดังนี้ หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการอุดมศึกษาการบริหารจัดการศึกษาในประเทศไทยและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจัดไว้ในบทที่ 2 สำหรับบทที่ 3 จะเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับหลักแนวทางการบริหารจัดการอุดมศึกษาและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษาในประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความหมายของการอุดมศึกษา

การอุดมศึกษา (Higher education) เป็นการศึกษาในระดับสูง พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2551 ให้ความหมายของการอุดมศึกษาว่า เป็น "การจัดการศึกษาหลังมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี การศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่า" การอุดมศึกษามีขอบข่ายที่แบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ คือ

ระดับแรก เป็นระดับที่ต่ำกว่าปริญญาตรี ได้แก่ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและอนุปริญญา ซึ่งใช้เวลาประมาณ 2-3 ปี หลังจากมัธยมศึกษาตอนปลาย

ระดับที่ 2 คือ ระดับปริญญาตรี ซึ่งใช้เวลาศึกษาประมาณ 4-6 ปี โดยปกติหลักสูตรปริญญาตรีจะใช้เวลาศึกษาประมาณ 4 ปี แต่มีบางสาขาวิชา ที่จัดหลักสูตรประมาณ 5 ปี เช่น สถาปัตยกรรมศาสตร์ และหลักสูตร 6 ปี เช่น แพทยศาสตร์ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีเรียกว่า "บัณฑิต"

ระดับที่ 3 คือ ระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี ที่เรียกว่า ระดับบัณฑิตศึกษา ผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับนี้ จะต้องสำเร็จการศึกษาปริญญาตรี หรือเทียบเท่ามาแล้ว ระดับบัณฑิตศึกษายังแบ่งออกเป็น ปริญญามหาบัณฑิต หรือปริญญาโท และปริญญาดุษฎีบัณฑิต หรือปริญญาเอก

หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษามักใช้คำเรียกรวมว่า "สถาบันอุดมศึกษา" ซึ่งในประเทศไทย นิยมใช้คำเรียกชื่อสถาบันเหล่านี้ว่า "มหาวิทยาลัย" "วิทยาลัย" รวมทั้งใช้คำว่า "สถาบัน"

สถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางบางแห่งใช้คำนำหน้าสถาบันว่า "โรงเรียน" เช่น โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ⁴²

สภาสถาบันอุดมศึกษากับการพัฒนาอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ผลิตกำลังคนระดับ อุดมศึกษาที่มีภารกิจหลัก 4 ประการ คือ การผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลางและระดับสูง การวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนาองค์ความรู้การบริการวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเป็นแหล่งรวมของวิทยาการหลายแขนง และเป็นศูนย์รวมของนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถเป็นจำนวนมากบทบาทสำคัญยิ่งของสถาบันอุดมศึกษาจึงกล่าวได้ว่าเป็น “ตัวนำ การเปลี่ยนแปลง” (Change Agent) หรือเป็นองค์กรขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่จะต้อง ดำเนินการตามบทบาทและความรับผิดชอบของการเป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อที่จะนำประเทศไปสู่ สังคมที่พึงปรารถนาในที่สุดตามภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาจึงทำให้สถาบันอุดมศึกษามีกิจกรรม ที่กว้างขวาง เกี่ยวข้องกับบุคลากรและงบประมาณ

งานอุดมศึกษามีลักษณะเฉพาะ มีความหลากหลายตามบริบท และประวัติความเป็นมาของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง การบริหารสถาบันอุดมศึกษาจึงมีความแตกต่างจากการบริหารองค์กรโดยทั่วไป หรือสถานศึกษาที่จัดการใน ระดับอื่นหมายความว่าสถาบันอุดมศึกษาจะมีความหลากหลายตามวัตถุประสงค์ของการก่อตั้ง พัฒนาการ หรือบทบาทหน้าที่การพัฒนากำลังคนของประเทศแต่การบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษา จะมีลักษณะเฉพาะที่สำคัญในประการหลักได้แก่ การบริหารบุคลากรที่เป็นคณาจารย์ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาประการสำคัญรองลงมาคือ การบริหารวิชาการหรือหลักสูตรที่เป็นสิ่งสะท้อนความเชี่ยวชาญความเข้มแข็งของสถาบันนั้น การบริหารทรัพยากรที่สนับสนุนการเรียนการสอน การบริหารการเงิน ทรัพย์สิน บุคลากรสายสนับสนุน การบริหารงานวิจัย การบริหารงานบริการวิชาการแก่ชุมชนรวมทั้งการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการต่างๆ ตามภารกิจหลักของแต่ละสถาบันภายใต้หลักการของความมีอิสระภาพในการดำเนินการ (autonomy) และความมีเสรีภาพทางวิชาการ (academic freedom)

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของประเทศไทยนั้นมีคณะกรรมการ การอุดมศึกษา ทำหน้าที่เสนอนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับ แผนการศึกษา ศาสนา

⁴² สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เรื่องการอุดมศึกษา เข้าถึงเมื่อ 22 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <http://saranukromthai.or.th/sub/book/book.php?book=38&chap=3&page=t38-3-infodetail01.html>

ศิลปะ และวัฒนธรรมชาติการสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการ อุดมศึกษา โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการของ สถาบันระดับปริญญา ตาม กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งและกฎหมายที่ เกี่ยวข้อง ทั้งนี้มีสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษาทำหน้าที่เป็นฝ่ายปฏิบัติการให้กับ คณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยยึด หลักการกระจายอำนาจจากหน่วยนโยบาย คือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาไปสู่ สถาบันอุดมศึกษาในฐานะหน่วยปฏิบัติการ หลักการมีส่วนร่วม การบริหารจัดการที่ดีและหลักการ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดมีอิสระคล่องตัว ในการบริหารจัดการในการดำเนินงาน โดยมีสภาสถาบันหรือสภาสถาบันอุดมศึกษาทำหน้าที่เป็น องค์กรกำกับดูแลสถาบัน (governing body) ในระดับสูงสุด ภายใต้หลักการดังกล่าว สภา สถาบันอุดมศึกษาจึงมีบทบาทที่สำคัญยิ่ง ทั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในฐานะที่เป็นองค์กร บริหารสูงสุดของสถาบันทำหน้าที่สรรหา และแต่งตั้งอธิการบดีเพื่อทำหน้าที่บริหารมหาวิทยาลัย กำหนดนโยบาย เห็นชอบแผนระยะยาว การเปิด ดำเนินการหลักสูตร บริหารงานบุคคล งบประมาณ จัดหาและบริหารทรัพยากร เพื่อให้สามารถ ดำเนินการตามนโยบายที่กำหนด ติดตามประเมินผลการ ดำเนินการ และตรวจสอบการบริหารงาน ของมหาวิทยาลัยและอธิการบดี ความสัมพันธ์ระหว่าง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา (สกอ.) ได้ใช้มาตรการ 3 มาตรการด้วยกัน เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษามีอิสระคล่องตัวใน การบริหารจัดการ ให้การดำเนินงานของสถาบันสิ้นสุด ที่ระดับสภาสถาบันหรือสภาสถาบันอุดมศึกษา มากที่สุด ตามหลักการกระจายอำนาจการกำกับดูแล สถาบันอุดมศึกษา มาตรการที่สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษาใช้เพื่อให้บรรลุหลักการ ดังกล่าว ประกอบด้วย

1. ลดบทบาททางการควบคุมและการดำเนินการ คือลดการ control และ operation และคงบทบาทด้านการกำกับทางด้านนโยบายแผนการกำกับทางด้านมาตรฐานการศึกษา และหันไป เน้นบทบาทด้านการส่งเสริม สนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาแทน

2. กระจายอำนาจ/มอบอำนาจให้การดำเนินการด้านต่างๆ สิ้นสุดที่ระดับสถาบัน ให้มากที่สุด เช่น การอนุมัติขอเปิดดำเนินการหลักสูตรหรือสาขาวิชาต่างๆ การพิจารณาตำแหน่ง ทาง วิชาการของคณาจารย์ เป็นต้น

3. เปลี่ยนวิธีการกำกับสถาบันอุดมศึกษาทั้งรัฐและเอกชนจากระบบ ซึ่งมี การลักษณะ ตรวจสอบก่อนและอนุมัติแล้วจึงดำเนินการได้หรือเรียกว่า pre-audit เป็นระบบ post-audit คือ มอบอำนาจให้สภาสถาบันอุดมศึกษารับผิดชอบดำเนินการให้มากที่สุดมีระบบสอบทานหรือ ประเมินผลสิ่งที่มอบอำนาจไป นั้นว่าเป็นไปตามเจตนารมณ์หรือไม่ ซึ่งอาจใช้ระบบตรวจสอบกลไก การประกันคุณภาพ ระบบการรายงานต่อสาธารณะ ผลการดำเนินการในภาพรวมประกอบเข้า ด้วยกันได้ ความสัมพันธ์ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

เป็นไปตามบทบาทหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ตามที่กำหนดไว้ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประกอบด้วยความสัมพันธ์ด้านนโยบายและแผน ด้านมาตรฐานอุดมศึกษา ด้านการสนับสนุนทรัพยากร และด้านการติดตาม ตรวจสอบและ ประเมินผล การบริหารจัดการอุดมศึกษาโดยยึดหลัก กระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม การบริหารจัดการที่ดีและ หลักการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้มหาวิทยาลัยในกำกับมีอิสระคล่องตัว ในการบริหารจัดการ ให้การดำเนินการ สิ้นสุดที่ระดับสถาบันอุดมศึกษามากที่สุด ประกอบด้วย

1) ความสัมพันธ์ในด้านนโยบายและแผน รัฐต้องกำหนดนโยบายและแผน พัฒนาการ อุดมศึกษาที่ชัดเจน ต้องกำหนดแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับสาขาที่ ตอบสนอง ความต้องการในการพัฒนาประเทศ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และสาขาวิชา ที่เป็น พื้นฐานในการพัฒนาประเทศไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้รวมทั้งรัฐต้องทำความตกลงกับ สถาบันอุดมศึกษาให้ดำเนินการผลิตบัณฑิตตามจำนวน สาขาวิชา งบประมาณ เพื่อให้เกิด การแข่งขัน โดยคำนึงถึงคุณภาพและประสิทธิภาพ

2) ความสัมพันธ์ในด้านมาตรฐานอุดมศึกษา รัฐกำหนดมาตรฐานกลางที่เป็น กรอบกว้างที่ใช้ ร่วมกันทุกสถาบัน และต้องสอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยใช้กลไกการประกัน คุณภาพภายใน เป็นกลไกในการขับเคลื่อนคุณภาพไปสู่มาตรฐานที่ดีขึ้น และรองรับการประเมิน คุณภาพภายนอก จากหน่วยงานที่รัฐกำหนด

3) ความสัมพันธ์ในการสนับสนุนงบประมาณ รัฐมีนโยบายในการสนับสนุน งบประมาณ ในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไป โดยคิดค่าใช้จ่ายต่อหัวผ่านสาขาวิชาที่สถาบันผลิตบัณฑิต ตามเป้าหมาย ที่กำหนดไว้งบประมาณจึงเป็นกลไกหนึ่งที่รัฐใช้ในการกำกับนโยบาย แผนพัฒนา คุณภาพและ มาตรฐานของสถาบัน ดังนั้นสภาสถาบันอุดมศึกษาต้องมีระบบติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การดำเนินการของสถาบัน เชื่อมโยงระหว่างงบประมาณกับประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การปฏิบัติงาน ตามนโยบายและแผนผ่านตัวชี้วัดที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ซึ่งสภาสถาบันอุดมศึกษา จะต้องมีการ ควบคุม ตรวจสอบ ตรวจสอบ โดยผ่านระบบรายงานที่เชื่อถือได้และพร้อมรับการ ตรวจสอบจาก สาธารณะ บทบาทของสภาสถาบันอุดมศึกษากับการพัฒนาคุณภาพอุดมศึกษา

จากการวิเคราะห์ถึงสาเหตุของคุณภาพอุดมศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบ ปัจจัย สาเหตุต่างๆ แล้วนั้น อาจจำแนกปัจจัยสาเหตุออกได้ 2 กลุ่มคือ ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน ปัจจัยสำคัญที่จะ ทำให้เกิดการพัฒนาคูณภาพสถาบันอุดมศึกษาโดยแท้จริงแล้ว บทบาทของ สภาสถาบันอุดมศึกษาที่ ได้รับการออกแบบและกำหนดให้เป็นหน่วยกำหนดนโยบายและ รับผิดชอบกิจการทั้งหมดของ สถาบันโดยมีอธิการบดี เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารจัดการ กฎหมายหลักที่เกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาได้ กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษา มีความ เป็นอิสระ (autonomy) เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนทั้งในด้านวิชาการ การบริหารงานบุคคล การพิจารณา กำหนดบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งวิชาการ สถาบันอุดมศึกษามี

อำนาจและหน้าที่ชัดเจน และต้องใช้อำนาจและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบเต็มที่ทั้งในรูปองค์คณะ (สภา สถาบันอุดมศึกษา) และในฐานะตัวบุคคล (กรรมการสภา) ดังนั้นกรรมการสภาจึงต้องมีความรู้ เกี่ยวกับอุดมศึกษาและเรื่องของสถาบันนั้นๆ ที่เข้าไปเป็นกรรมการสภาโดยเฉพาะ ทั้งนี้ต้องอยู่ใน กรอบแห่งจรรยาบรรณและจริยธรรม (code of conduct) ที่ได้ประกาศให้สาธารณะรับทราบอย่าง ชัดเจน สภาสถาบันอุดมศึกษาไม่ใช่คณะกรรมการทางราชการโดยทั่วไป แต่กฎหมายกำหนดให้มี อำนาจ และหน้าที่ชัดเจนในการกำหนดนโยบาย กฎ กติกาต่างๆ และต้องทำหน้าที่เป็น ผู้รักษา ประพฤติปฏิบัติตามนโยบาย กฎ กติกานั้นด้วย ซึ่งหมายถึงนอกจากบทบาทหน้าที่ในการ กำหนดนโยบายแล้ว ยังมีพันธกิจทางบริหารที่รับผิดชอบเพิ่มขึ้น ในฐานะที่เป็นหน่วยบริหารที่ต้องมี Accountability และ Responsibility ขององค์กร ซึ่งสะท้อนความรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง อาญา และทางปกครอง ดังนั้น สภาสถาบันอุดมศึกษาควรต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) ของการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับอำนาจความรับผิดชอบที่กฎหมายกำหนดไว้ สถาบันอุดมศึกษา ต้องมีการปรับตัวเชิงระบบ เพื่อให้มีอิสระเต็มที่ในการบริหารจัดการและวิชาการ ภายใต้กรอบนโยบายและมาตรฐานของรัฐตามเจตนารมณ์และคุณลักษณะของแต่ละสถาบัน และสถาบัน ต้องมีการปรับตัวในระดับนโยบาย มาตรการ รวมถึงการกำกับดูแลในระดับภาพรวมที่ต้องพัฒนาระบบการกำกับดูแลข้อมูลและระบบมาตรฐานกลางที่ต้อง ประกอบด้วยมาตรฐานสถาบันและมาตรฐานหลักสูตร นอกจากนี้สถาบันต้องมีการปรับตัวเชิง โครงสร้างให้สัมพันธ์กับพันธกิจระยะยาว ต้องมีความชัดเจน ว่าสถาบันจะมีพันธกิจเน้นหนักตาม ศักยภาพและความพร้อมของสถาบันในด้านใด รวมทั้งต้องมี ส่วนส่งเสริมให้บุคลากรในสถาบันมีการ ปรับตัวให้ทันกับความรู้ในศาสตร์ชำนาญการของแต่ละคนอยู่ตลอดเวลาทั้งในด้านความรู้และงาน ค้นคว้าวิจัย อำนาจหน้าที่และความ รับผิดชอบของสภาสถาบันอุดมศึกษา ด้านมาตรฐานการจัด การศึกษาและการประกันคุณภาพของ การศึกษาระดับอุดมศึกษา สภาสถาบันอุดมศึกษามีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบ หลักสูตรที่ เปิดสอน กำหนดนโยบายและกำกับด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา กล่าวคือ

1. ด้านมาตรฐานการจัดการศึกษา

1.1 สภาสถาบันอุดมศึกษาต้องอนุมัติและให้ความเห็นชอบหลักสูตรใน สาขาวิชาต่างๆ

ก่อนการเปิดสอนซึ่งก่อนการเปิดสอนหลักสูตรต่างๆ สภาสถาบันอุดมศึกษาควรจัดให้มีการศึกษา ความต้องการจำเป็น (Need Assessment) ความเป็นไปได้ในการเปิดหลักสูตรรวมทั้งความพร้อม ด้านทรัพยากรและปัจจัยเกื้อหนุนอื่นๆ ในการผลิตบัณฑิตที่สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงานสังคมชุมชนเพื่อสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้สภาสถาบันอุดมศึกษาควรจัดให้มีคณะกรรมการ กลั่นกรองระดับสาขาวิชาคณะกรรมการวิชาการ ระดับคณะหรือสถาบัน หรือคณะกรรมการที่มีหน้าที่ พิจารณาเนื้อหา สาระทางวิชาการวิชาชีพที่เหมาะสมกับหลักสูตรในแต่ละสาขาวิชาและระดับ

การศึกษา และควรกำหนดให้มีการติดตามและประเมินผลหลักสูตร เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตร เป็นระยะๆ ให้ทันกับความต้องการของผู้ใช้บริการรวมทั้งกำหนดให้มีระเบียบการวัดและประเมินที่มี ประสิทธิภาพเพื่อใช้ ในการเทียบโอนผลการเรียนหรือใช้ศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

1.2 ในการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร นอกจากจะต้องพิจารณา ให้เป็นไปตามเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2548 ของกระทรวงศึกษาธิการแล้วมีประเด็นที่ควรพิจารณา คือ สถานสถาบันอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญในเรื่องของอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดเวลาที่จัด การศึกษาตามหลักสูตรนั้น โดยแต่ละหลักสูตรที่เปิดสอนต้องมีจำนวน อาจารย์ที่มีคุณวุฒิหรือ ตำแหน่งทางวิชาการและประสบการณ์ในสาขาวิชาที่เปิดสอนหรือในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน และควรสนับสนุนให้เปิดสอนหลักสูตรที่กำหนดให้ทำวิทยานิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษาทุกหลักสูตร เพื่อเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์นั้น รวมทั้งเป็นการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ด้วยสภา สถาบันอุดมศึกษาต้องรับผิดชอบต่อคุณภาพบัณฑิต ควรศึกษาความพึงพอใจและประเมินคุณภาพ บัณฑิตจากผู้ประกอบการ หรือผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงหลักสูตร

1.3 จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพระดับหลักสูตรและระดับสถาบัน และนำผลการ ประกันคุณภาพภายในมากำหนดแผนพัฒนาหลักสูตรสถาบันอย่างต่อเนื่อง โดยสภา สถาบันอุดมศึกษาต้องมีระบบติดตามและประเมินผลการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ

1.4 สถานสถาบันอุดมศึกษาต้องรับผิดชอบต่อรายงานผลข้อมูลการจัด การศึกษาในแต่ละ หลักสูตรเพื่อเป็นการเผยแพร่ข้อมูลต่อผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนตลอดจนเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค

2. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สถานสถาบันอุดมศึกษา ต้องกำหนดนโยบายด้านการประกัน คุณภาพการศึกษา และผลักดันให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาตามบทบัญญัติของ พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 โดยส่งเสริมและ กำกับดูแล ให้สถานอุดมศึกษาสร้างระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่มีความ สอดคล้อง เชื่อมโยงกันทั้งระบบตามองค์ประกอบคุณภาพ 9 ด้าน คือ 1) ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และ แผนดำเนินงาน 2) การเรียนการสอน 3) กิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา 4) การ วิจัย 5) การบริการวิชาการแก่สังคม 6) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 7) การบริหารและจัดการ 8) การเงินและงบประมาณ และ 9) ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ โดยสถานอุดมศึกษาจะต้อง จัดทำรายงานผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเสนอต่อสถานสถาบันอุดมศึกษา และสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา รวมทั้งต้องเปิดเผยต่อสาธารณชนด้วยบทบัญญัติของกฎกระทรวงว่า ด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานอุดมศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2546 และเพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานอุดมศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐาน การอุดมศึกษา และเชื่อมโยงกับการประเมินคุณภาพ ภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและ

ประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดให้มีการพัฒนาตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงการประกันคุณภาพทั้งระบบ เพื่อเป็นแนวทางให้สถาบันอุดมศึกษา นำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องบทบาทของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในมิติใหม่ การเปลี่ยนแปลงการบริหารอุดมศึกษาแบบราชการไปสู่การกระจายอำนาจ การตัดสินใจให้กับสภาสถาบันอุดมศึกษาในฐานะองค์กรกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาในระดับสูงสุด ที่มีอิสระในการตัดสินใจและดำเนินการตามอำนาจที่ได้รับมอบหมายจากกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขต่างๆ ที่กำหนดโดยองค์กรกลาง เช่น คณะกรรมการการอุดมศึกษา (กกอ.) หรือคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (กพอ.) เพื่อให้เกิดเอกภาพของระบบอุดมศึกษาไทย การปรับเปลี่ยนดังกล่าวเห็นได้ชัดเจนจากการดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร ซึ่งมีการเปลี่ยนผ่านจากวิธีการตรวจสอบ และอนุมัติก่อนดำเนินการ (pre-audit) ไปสู่วิธีการให้ สภาสถาบันอุดมศึกษารับผิดชอบ และอนุมัติดำเนินการเองแล้วตรวจสอบภายหลัง (post-audit) โดยแจ้ง กกอ. เพื่อทราบในกรณีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเพื่อให้การรับรองในกรณีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ การเปลี่ยนแปลงอำนาจและความรับผิดชอบดังกล่าวทำให้เกิดความหลากหลายในแนวคิด และวิธีปฏิบัติ มีผลกระทบต่อสังคมโดยรวมในฐานะผู้บริโภคบริการอุดมศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการการอุดมศึกษามีหน้าที่ดำเนินการดูแลการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย หลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่ กกอ. กำหนดจึงต้องเพิ่มบทบาทหน้าที่ในมิติใหม่ภายใต้กรอบกฎหมายอุดมศึกษาในปัจจุบันในการทำหน้าที่เป็นศูนย์ข้อมูลอุดมศึกษาโดยจัดให้มีระบบที่เอื้อให้ผู้บริโภคได้รับความเป็นธรรมมากที่สุดในการตัดสินใจเลือกบริโภคบริการอุดมศึกษาจากระบบ และฐานข้อมูลที่สำคัญบางฐานเกี่ยวกับการอุดมศึกษา เช่น ฐานข้อมูลหลักสูตร และต้องจัดให้มีการเผยแพร่ข้อสนเทศให้กว้างขวางสำหรับการตัดสินใจของผู้บริโภค รวมทั้งจัดให้มีระบบ และฐานข้อมูลการอุดมศึกษาในระดับชาติสามารถใช้เป็นแหล่งอ้างอิงในระดับชาติได้ สกอ.ต้องเพิ่มบทบาทในการทำหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคที่รับบริการจากสถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารทำให้ประชาชนมีเครื่องมือในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในสถาบันต่างๆ ได้ตามความต้องการเป็นการกระตุ้นให้สถาบันอุดมศึกษาต้องพัฒนาคุณภาพเพื่อดึงดูดผู้เรียนให้เข้าเรียนมากขึ้น ด้วยเหตุที่ในปัจจุบันผู้เรียนจะมีทางเลือกมากขึ้นจากการสนับสนุนของกองทุนเงินให้กู้ยืมที่ผูกกับรายได้ในอนาคตหรือ กรอ. ผู้เรียนจะมีโอกาสตรวจสอบว่าการให้บริการทางการศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษานั้นคุ้มค่ากับค่าใช้จ่ายหรือไม่ ทั้งนี้รัฐจะใช้เกณฑ์มาตรฐานการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชา ประกอบกับศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษาในการผลิตบัณฑิตเป็นการกำหนดจำนวนรับในแต่ละสาขาของแต่ละสถาบัน ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องแสดงศักยภาพที่รวมถึงคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนต่อสาธารณะผ่าน

ระบบการรายงานผลและกลไกอื่นๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของสภาสถาบันอุดมศึกษา คณะกรรมการการอุดมศึกษายังมีแนวคิดในการใช้ระบบการรับรองวิทยฐานะ (Accreditation) เป็นเครื่องมือ และกลไกสำคัญที่สุดที่สามารถดำเนินการได้ภายใต้กรอบกฎหมายที่เอื้อในปัจจุบันผนวกเข้ากับหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขบางกรณีได้ประกาศให้มีผลบังคับใช้ไปแล้วในการกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาให้จัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยที่จะต้องมีการมีหน่วยงานกลางทำหน้าที่ และรับผิดชอบในการให้การรับรองวิทยฐานะโดยที่ฐานของการรับรองวิทยฐานะจะอาศัยฐานของเกณฑ์มาตรฐานซึ่ง กกอ.ได้ประกาศใช้ไปแล้ว และที่จะได้ประกาศใช้ต่อไปในเบื้องต้นมีแนวโน้มว่าจะเป็นการรับรองวิทยฐานะใน 2 ระดับ ได้แก่ การรับรองมาตรฐานหลักสูตร และการรับรองวิทยฐานะสถาบัน ทั้งนี้กระบวนการรับรองวิทยฐานะการขอขยายเวลาการรับรองวิทยฐานะ และการขอคืนสถานะรับรองวิทยฐานะจะเป็นหน้าที่ และความรับผิดชอบของสถาบันอุดมศึกษาโดยสภาสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ ดังนั้น สกอ.จึงต้องปรับบทบาทให้รองรับ และสอดคล้องกับแนวโน้มการกำกับดูแลมาตรฐานและคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามนโยบายของ กกอ. ซึ่งจะทำให้แนวคิด และวิธีการปฏิบัติการบริหารอุดมศึกษาที่ยังคงความหลากหลายมีเอกภาพมากขึ้น และเพื่อให้สามารถร่วมมือตลอดจนถ่ายโอนแลกเปลี่ยนทรัพยากร (เช่น นิสิตนักศึกษา หรืออาจารย์) องค์ความรู้ ผลงานวิจัยผลผลิตอื่นๆระหว่างสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศได้⁴³

การเปรียบเทียบอุดมศึกษา

แนวคิดเกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบอุดมศึกษา การเปรียบเทียบการศึกษาอุดมศึกษาที่จริงแล้วเป็นวิชาย่อยของวิชาศึกษาศาสตร์ วิชานี้ได้เริ่มมีขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่สอง การเปรียบเทียบการบริหารการศึกษาอุดมศึกษาจะใช้ขอบเขตการศึกษาอุดมศึกษาทั้งหมดเป็นคู่ศึกษา ดำเนินการวิเคราะห์เปรียบเทียบทฤษฎีและการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอุดมศึกษาของสองประเทศ หรือสองประเทศขึ้นไปเสาะหาข้อมูลที่เหมือนกันและข้อมูลที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของประเทศนั้น ๆ จนได้ค้นพบว่า การศึกษาในประเทศที่นำมาเปรียบเทียบกับนั้นจะส่วนที่มีทิศทางและกฎเกณฑ์ของการพัฒนาการศึกษาอุดมศึกษาที่เหมือนกัน ทั้งนี้ทำให้ทราบว่า การเปรียบเทียบการศึกษาอุดมศึกษาอันแท้จริงแล้วคือการเปรียบเทียบทฤษฎีและการปฏิบัติของการศึกษาอุดมศึกษาของประเทศที่ต่างกัน

⁴³ คณะกรรมการการอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษากับการพัฒนาอุดมศึกษา ศาสตราจารย์ พิเศษภาวิช เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา, กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/he-commission/index.php>

เพื่อให้ได้กฎเกณฑ์ที่อยู่ภายในของการพัฒนาการศึกษาอุดมศึกษาที่เหมาะสม รู้จักความสัมพันธ์ของการศึกษาอุดมศึกษากับการปกครองในสังคม เศรษฐกิจของสังคม และการพัฒนาวัฒนธรรมของสังคม เป็นต้น รวมถึงปรับปรุงระบบภายในของการศึกษาอุดมศึกษา เพื่อสร้างผลประโยชน์ให้กับการวางกลยุทธ์และการปฏิบัติทางการศึกษารูปแบบของการเปรียบเทียบการศึกษาขึ้นอยู่กับปฏิบัติในสังคม และกำเนิดมาจากการปฏิบัติการพัฒนาของการศึกษาอุดมศึกษา การเปรียบเทียบการศึกษาอุดมศึกษาถึงจะเกิดขึ้นและถูกนำมาใช้ในกรณีที่การศึกษาอุดมศึกษามีการพัฒนาอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับยุคปัจจุบัน มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการประยุกต์ใช้คุณสมบัติของการศึกษาอุดมศึกษาของต่างประเทศ และฝ่ายต่างประเทศมีคุณสมบัติในการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศอย่างกว้างขวาง ซึ่งหนังสือการเปรียบเทียบการศึกษาอุดมศึกษาเล่มแรกมีชื่อว่า “การเปรียบเทียบการศึกษาอุดมศึกษา: ทิศทางการวิจัยและสารบัญเออเอกสาร” เขียนโดย Philip G. Altbach นอกจากนี้ ยังมีนิตยสารที่มีความสำคัญต่อการวิจัยการเปรียบเทียบการศึกษาระดับสูงที่สำคัญ ได้แก่ การศึกษาระดับสูง (เนเธอร์แลนด์) นิตยสารการศึกษาของยุโรป (ฝรั่งเศส) การวิจารณ์การเปรียบเทียบการศึกษา (อเมริกา) และ การเปรียบเทียบการศึกษา (อังกฤษ) โดย Philip G. Altbach ชี้ว่า ปัจจุบัน การเปรียบเทียบการศึกษาระดับสูงยังไม่ใช่วิชาที่เป็นวิชาการ และก็ไม่ใช่วิชาย่อย แต่เป็นการขยายขอบเขตและเป็นการทำความเข้าใจกับวิธีการของการศึกษาระดับสูงของประเทศอื่น ๆ อย่างหนึ่งการวิจัยการเปรียบเทียบการศึกษาอุดมศึกษา ถึงแม้จะพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว และยังมีชีวิตชีวา แต่การที่เป็นวิชาเรียนนั้นยังคงมีส่วนที่โตไม่เต็มที่ แต่ก็มีนักวิจัยหลายคนเห็นว่า การเปรียบเทียบการศึกษาอุดมศึกษาเป็นวิชาย่อยของการศึกษาอุดมศึกษา จากการศึกษาที่ได้้นำการเปรียบเทียบมาเป็นวิธีหลักในการวิจัย พร้อมกับทำการเปรียบเทียบการศึกษาระดับสูงของแต่ละประเทศในยุคปัจจุบัน จะได้ผลที่เกิดจากการวิเคราะห์และวิจัยว่า การศึกษาอุดมศึกษาของแต่ละประเทศจะมีส่วนที่ไม่เหมือนกัน และจะพบเจอกฎเกณฑ์ของการพัฒนาการศึกษาอุดมศึกษา

ทฤษฎีในการบริหารคุณภาพ PDCA หรือ Deming Wheel หรือ Deming Cycle ถูกนำมาใช้ครั้งแรกโดย Dr. William Edwards Deming ในช่วงปี 1950 Plan (วางแผน) หมายถึง การวางแผนการดำเนินงานอย่างรอบคอบ ครอบคลุมถึงการกำหนดหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ๆ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน อาจประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน Plan การจัดอันดับความสำคัญของ เป้าหมาย กำหนดการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลาการดำเนินงาน กำหนดผู้รับผิดชอบหรือผู้ดำเนินการและ กำหนดงบประมาณที่จะใช้ การเขียนแผนดังกล่าวอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของลักษณะ

การดำเนินงานการวางแผนยังช่วยให้เราสามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตและช่วยลดความสูญเสียต่างๆที่อาจเกิดขึ้นได้ Do (ปฏิบัติตามแผน) หมายถึง การดำเนินการตามแผน อาจประกอบด้วย การมีโครงสร้างรองรับ การดำเนินการ Check (ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน) หมายถึง การประเมินแผน อาจประกอบด้วย การประเมินโครงสร้างที่รองรับ การดำเนินการ การประเมินขั้นตอนการดำเนินงาน และการประเมินผลของ การดำเนินงานตามแผนที่ได้ตั้งไว้ Act (ปรับปรุงแก้ไข) หมายถึง การนำผลการประเมินมาพัฒนาแผนอาจประกอบด้วย การนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ว่ามี โครงสร้าง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใดที่ควร ปรับปรุงหรือพัฒนาสิ่งที่ตั้งอยู่ แล้วให้ดียิ่งๆ⁶⁹

ชูศักดิ์ เอกเพชร กรอบการบริหารการศึกษา เป็นการจ้ดดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องของการศึกษาอันได้แก่ สถานศึกษาหลักสูตร ครูอาจารย์นักเรียน นักศึกษา วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ตำราเรียน และอาคารสถานที่ ตลอดจนเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นต้น ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย หรืออาจจะกล่าวว่าเป็นความพยายามที่จะจัดดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยให้มีผลผลิต คือ นักเรียน นักศึกษาให้มีคุณภาพสูงสุด การดำเนินการดังกล่าวจึงต้องอาศัยศาสตร์และศิลป์ ของผู้บริหารและผู้ร่วมงานที่มีความรู้ความสามารถที่จะจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์โดยอาศัยหลักการและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยปกติการบริหารจัดการจะมีลักษณะพิเศษ ดังนี้ 1) การบริหารจัดการเป็นพฤติกรรมในการบรรลุเป้าหมายที่คาดการณ์ไว้อย่างหนึ่ง 2) การบริหารจัดการเป็นกระบวนการและกิจกรรมการดำเนินการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างสมเหตุผล 3) การบริหารจัดการ คือ กลยุทธ์ กลยุทธ์ คือ ใจความสำคัญของกระบวนการบริหารจัดการ โดยการบริหารจัดการอุดมศึกษาเป็นส่วนประกอบของระบบบริหารจัดการทั้งหมดมีลักษณะพิเศษตามที่กล่าวมาข้างต้นและมีลักษณะพิเศษภายในตัวเองอีกด้วย⁷⁰ เดกวาง (Deguang) การบริหารจัดการอุดมศึกษามีความสัมพันธ์กับอุดมศึกษาอย่างแน่นแฟ้นไม่สามารถแยกออกจากกันได้ อุดมศึกษาเป็นเป้าหมายของการบริหารจัดการอุดมศึกษา การทำความเข้าใจในสาระของอุดมศึกษาเป็นพื้นฐานในการยกระดับประสิทธิภาพของการบริหารจัดการอุดมศึกษา โดยอุดมศึกษาหมายถึง กิจกรรมการปฏิบัติในสังคมที่สร้างขึ้นบนพื้นฐานของมัธยมศึกษาที่มีภารกิจสำคัญในการอบรมสั่งสอนบัณฑิตระดับอุดมศึกษา และเป็นการศึกษาเฉพาะทางอย่างหนึ่ง

⁶⁹ ทฤษฎีในการบริหารคุณภาพ, PDCA (Deming in Mycoted, 2004) เข้าถึงเมื่อ 11 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/PDCA>

⁷⁰ ชูศักดิ์ เอกเพชร, กรอบการวิจัยทางการบริหารการศึกษา (2561) เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2560, เข้าถึงได้จาก <http://graduate.sru.ac.th/wp-content/uploads>

อุดมศึกษามีความพิเศษระบบองค์กรใหญ่ มีหลายระดับ มีเนื้อหาซับซ้อน และมีความสัมพันธ์กับการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและเทคโนโลยี เป็นต้น ของสังคมอย่างแน่นแฟ้น เมื่อมองจากระดับแล้วจะพบว่า อุดมศึกษาเป็นการศึกษาหลังจากมัธยมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปริญญาตรี ปริญญาโท-เอก เมื่อมองจากรูปแบบจะพบว่า อุดมศึกษา ประกอบด้วย อุดมศึกษาทั่วไป การศึกษาผู้ใหญ่ และอุดมศึกษาที่เรียนและสอบด้วยตนเอง จากการพัฒนาของการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและเทคโนโลยีในสังคมส่งผลให้การปรับความการปรับความสัมพันธ์ครู-นักเรียน สังคมของงานกองหลัง เป็นต้น เป็นต้น เป็นตัวกำหนดให้การบริหารจัดการอุดมศึกษาและการบริหารจัดการ การศึกษาพื้นฐานมีความแตกต่างกันมากขึ้น ความแตกต่างนี้โดยหลักแล้วจะพบเห็นในด้านเป้าหมายของการบริหารจัดการ หลักการของการบริหารจัดการ วิธีการบริหารจัดการ คุณภาพของผู้บริหารจัดการ เป็นต้นการบริหารจัดการอุดมศึกษาหมายถึงความถึงการที่มีผู้ชำนาญการหรือองค์กรเฉพาะทาง เป็นผู้ดูแล มีบุคลากรขององค์กรที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่จัดสรรทรัพยากรของอุดมศึกษาอย่างสมเหตุผล มีกิจกรรมหรือพฤติกรรมในการบรรลุเป้าหมายอุดมศึกษาที่คาดการณ์ไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูง สรุปได้ว่าการบริหารอุดมศึกษาเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่ดำเนินขึ้นกับการอุดมศึกษาทั้งหมดของผู้บริหารจัดการอุดมศึกษา การบริหารจัดการอุดมศึกษาสามารถทำให้ความความตั้งใจและความคิดของผู้บริหารจัดการอุดมศึกษากลายเป็นปัจจัยทางตรงในการสร้างกิจกรรมที่เกี่ยวข้องขึ้นมา ส่งผลต่อเนื่องให้กิจกรรมของผู้บริหารจัดการอุดมศึกษาเชื่อมโยงกับกิจกรรมการเรียนการสอนและบุคลากรในอุดมศึกษามีรายละเอียดและมีประสิทธิภาพจนกลายเป็นกีฬารวมอย่างหนึ่ง เพื่อให้เป้าหมายที่ผู้บริหารจัดการอุดมศึกษาวางไว้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ประเภทการบริหารจัดการอุดมศึกษา การบริหารอุดมศึกษาสามารถแบ่งตามหน้าที่ของการบริหารจัดการได้ 2 ประเภท คือ การบริหารจัดการอุดมศึกษาภาพรวมและการบริหารจัดการอุดมศึกษาจุลภาค หากแบ่งตามขอบเขตของส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสามารถแบ่งได้เป็น การบริหารจัดการราชการอุดมศึกษาและการบริหารจัดการอุดมศึกษา ประเภทของการบริหารเหล่านี้มีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น ทับซ้อนกัน และแยกออกจากกันอย่างชัดเจนไม่ได้⁷¹

การบริหารจัดการอุดมศึกษาภาพรวมเป็นการบริหารแบบภาพรวมทั้งหมดของระบบการบริหารการศึกษาจะต้องใช้ผู้ชำนาญการมีประสบการณ์ในการบริหารงาน เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาอุดมศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งยังต้องควบคุมดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมของระบบโครงสร้างรายละเอียดภายในภายนอกอุดมศึกษา โดยผู้บริหารจัดการระบบนี้ประกอบด้วยผู้

⁷¹ Deguang, Y *Higher Education Management*. Shanghai: Shanghai Education Press (2006): 89-96.

จัดตั้งอุดมศึกษาและผู้บริหารราชการอุดมศึกษา โดยการบริหารจัดการ ประกอบด้วย การบริหารราชการอุดมศึกษาและการบริหารกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อส่วนที่อยู่นอกเหนือระบบอุดมศึกษาและการพัฒนาอุดมศึกษา ซึ่งการบริหารจัดการอุดมศึกษาภาพรวมเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความซับซ้อนของระบบอุดมศึกษา และแสดงให้เห็นถึงแนวความคิดการจัดตั้งอุดมศึกษาของสังคม ส่วนการบริหารจัดการอุดมศึกษาจุลภาคเป็นการบริหารเฉพาะส่วน มีหลักการบริหารเพื่อทำตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จะต้องเป็นผู้ชำนาญการหรือองค์กรเฉพาะทำหน้าที่บริหารโครงสร้างรายละเอียดดำเนินระบบ และจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องภายในอุดมศึกษาเช่นกันแต่ไม่ได้ดูภาพรวมทั้งระบบแบบภาพรวมโดยการบริหารจัดการอุดมศึกษาจุลภาคเป็นการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเป็นหลัก ไม่ได้เป็นผู้ก่อตั้งทั้งระบบ การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสังคมให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมเป็นการส่งเสริมพัฒนาระบบอุดมศึกษา ทั้งนี้ รวมถึงการบริหารจัดการการเงิน การบริหารจัดการการเรียนการสอน การบริหารจัดการนักเรียนในสถาบันอุดมศึกษา รวมถึงการช่วยเหลือสังคมของสถาบันอุดมศึกษา ล้วนจัดอยู่ในขอบเขตของการบริหารจัดการอุดมศึกษาจุลภาคทั้งสิ้น¹⁰⁴

อุดมศึกษา ผู้บริหารราชการอุดมศึกษา แผนกิจการอุดมศึกษา การคลังอุดมศึกษา การตรวจสอบและประเมิน การแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ เป็นต้น สำหรับการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษานั้นอยู่ภายใต้ขอบเขตของการบริหารจัดการอุดมศึกษาจุลภาค เป็นกิจกรรมบริหารจัดการระบบภายในสถาบันอุดมศึกษาที่มีวัตถุประสงค์ 3 อย่าง คือ บรรลุการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการสังคมในสถาบันอุดมศึกษา มีความต้องการผลักดันให้สถาบันอุดมศึกษาปรับตัวเข้ากับการพัฒนาทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม เทคโนโลยี เป็นต้น ของสังคม โดยการบริหารสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย การบริหารกิจการต่าง ๆ ทั้งในด้านบุคลากร การเงิน สิ่งของ เรื่องราว การสอน การวิจัย เป็นต้น ซึ่งเป็นปัจจัยตรงที่ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของการบริหารจัดการอุดมศึกษา “การบริหารราชการ” ในที่นี้โดยหลักแล้วประกอบด้วยความหมาย 3 ระดับ ได้แก่ 1) การบริหารราชการเป็นหน้าที่หลักของประเทศ ซึ่งจะอาศัยอำนาจของประเทศมาดำเนินการให้แล้วเสร็จ 2) มีเพียงกิจกรรมของหน่วยงานการบริหารราชการแผ่นดินภาครัฐของประเทศเท่านั้น (รวมถึงหน่วยงานราชการแผ่นดินในเขตปกครองตนเองของเขตชนชาติ) จึงจะเรียกว่ากิจ

¹⁰⁴ 王伟廉. 高等教育学. 福建教育出版社 (2013):134 เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.gov.cn/>

กรรมการบริหารราชการ 3) การบริหารราชการเป็นมาตรการในการบริหารจัดการสาธารณะต่อ
กิจการในชุมชน¹⁰⁵

ขอบเขตของการบริหารจัดการอุดมศึกษาจากหนังสือและวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร
จัดการอุดมศึกษา พบว่า ขอบเขตการวิจัยการบริหารจัดการอุดมศึกษานั้นกว้าง จึงเป็นเรื่องที่ไม่ง่าย
ในการกำหนดขอบเขตเนื่องด้วยระบบโครงสร้างของสาขาวิชานี้ยังไม่ได้ถูกกำหนดขึ้นอย่างสมบูรณ์
การบริหารการศึกษาเป็นลักษณะ สหวิทยาการ (Interdisciplinary) นั่นคือ เน้นการบูรณาการองค์
ความรู้จากหลายสาขาวิชา อาทิสาขาวิชาจิตวิทยา สาขาวิชาพฤกษศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์
สาขาวิชาสังคมศาสตร์ และสาขาวิชาการบริหาร เป็นต้น¹⁰⁶

ประเทศไทยและประเทศจีนมีการเลือกประเด็นปัญหาการวิจัยของการบริหารจัดการ
อุดมศึกษาที่มีความแตกต่างกัน เนื่องด้วยสถานการณ์และบริบททางสังคมปัจจุบัน ที่มีความแตกต่าง
 อาทิเช่น ความทันสมัย การนำประโยชน์ไปใช้แก้ปัญหาในระดับพื้นที่ ระดับภูมิภาค เพื่อให้เห็น
โครงสร้างรวมของการบริหารจัดการศึกษา โดยในการทำวิจัยในส่วนของเนื้อหาการวิจัยการบริหารจัด
การศึกษา ประกอบด้วย 1.การบริหารจัดการระบบการศึกษา มีการทำวิจัยมากที่สุด รวมทั้ง
ภาพรวมการบริหารจัดการศึกษา การจัดระเบียบองค์กร องค์การการศึกษา กฎหมายการศึกษา
ระบบการเงินของสถานศึกษา การบริหารจัดการบุคลากรทางการศึกษา การบริหารจัดการและการ
จัดตั้งองค์กรในสถานศึกษา 2.การบริหารจัดการศึกษามีผู้วิจัยค่อนข้างมากเช่นกัน รวมทั้งระบบการ
บริหารราชการการศึกษา นโยบายการศึกษา การวางแผนการศึกษา การประเมินและวัดผลการศึกษา
ทฤษฎีผู้นำ ทฤษฎีการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ ทฤษฎีการสื่อสาร การบริหารจัดการ

การเรียนการสอน สำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เสนอในหนังสือ “การอุดม ศึกษา
ปริทัศน์” โดยใช้มุมมองแบบสหสาขาวิชาชีพและการเปรียบเทียบ เป็นวิธีศึกษาวิเคราะห์การบริหาร
จัดการอุดมศึกษาที่ดี ซึ่งประกอบด้วย 1. การศึกษาอุดมศึกษาจากมุมมองของประวัติศาสตร์
การศึกษาประวัติศาสตร์ทำให้เราเข้าใจถึงสถานการณ์ในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น ความรุ่งเรืองและความ
เสื่อมโทรมของมหาวิทยาลัยที่เกิดขึ้นเมื่อหลายทศวรรษก่อนอาจจะช่วยให้เราเข้าใจถึงความเป็นไปได้
ของความเสื่อมโทรมของมหาวิทยาลัยและความรุ่งเรืองของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ การพรรณนาถึง

¹⁰⁵ 王伟廉. 高等教育学. 福建教育出版社 (2013):134 เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562,
เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.gov.cn/>

¹⁰⁶ ชูศักดิ์ เอกเพชร กรอบการวิจัยทางการบริหารการศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม
2562,
เข้าถึงได้จาก <http://graduate.sru.ac.th/wp-content/uploads>

ประวัติศาสตร์ยังทำให้เราสัมผัสถึงพื้นฐานของระบบ สาเหตุและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ จากการย้อนถึงประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา ทำให้รู้ว่าระบบอุดมศึกษามีความเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม 2. การศึกษาอุดมศึกษาจากมุมมองของการเมืองอันที่จริงแล้วระบบอุดมศึกษาเกิดจากการรวมตัวกันของการเมืองที่มีความหลากหลาย แต่การวิจัยในด้านวิชาการของสังคมการเมืองเป็นหัวข้อที่ไม่ได้รับความสนใจมากที่สุด จนถึงช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาเริ่มมีนักวิจัยให้ความสำคัญกับหัวข้อวิจัยที่เกี่ยวกับการเมืองในอุดมศึกษา ซึ่งจากการควบคุมและการใช้อำนาจการปกครองที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศ ส่งผลให้กลุ่มที่ได้รับผลประโยชน์จากการศึกษาทั้งภายในและภายนอกมีอิสระที่มากขึ้นและน้อยลงแตกต่างกัน ทั้งนี้สามารถพิจารณาได้ว่า การวิเคราะห์การเมืองทำให้เข้าใจอุดมศึกษามากยิ่งขึ้น 3. การศึกษาอุดมศึกษาจากมุมมองของทฤษฎีด้านเศรษฐิกิจนักเศรษฐศาสตร์ให้ความสนใจกับการวิจัยอุดมศึกษามากกว่านักรัฐศาสตร์ โดยนักเศรษฐศาสตร์ ได้ศึกษาค้นคว้าถึงทฤษฎีและวิธีที่เกี่ยวข้องกับอุดมศึกษามากมาย เช่น ทฤษฎีของ “ทุนมนุษย์” ที่อุดมศึกษานำมาประยุกต์ใช้กว่า 20 ปี ประโยคที่ว่า “การศึกษาเป็นการลงทุนเพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์” นั้นกลายเป็นแนวความคิดที่จะต้องสืบสานต่อไป จากการวิจัยประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาแต่ละประเภทแต่ละระดับที่มีต่อบุคคลและสังคมของนักเศรษฐศาสตร์และนักวิชาการ ทำให้ทราบผลวิจัยที่ค่อนข้างซับซ้อน อย่างไรก็ตาม การศึกษาถึงระบบวิธีการของค่าใช้จ่ายในอุดมศึกษาเป็นการส่งผลดีต่อการจัดสรรค่าใช้จ่ายของอุดมศึกษาโดยตรง 4. การศึกษาองค์กรของอุดมศึกษา การวิเคราะห์องค์กรได้รับความนิยมนกว่า 20 ปี โดยงานวิจัยทฤษฎีขององค์กรต่าง ๆ ในอุดมศึกษาเริ่มขึ้นเมื่อทศวรรษที่ 70 นักวิเคราะห์มหาวิทยาลัยและคณะได้พัฒนาแนวคิดใหม่ ๆ ขึ้นมา และแนวคิดเหล่านี้เหมาะกับการนำไปใช้ในอุดมศึกษา ทั้งนี้ การศึกษาการทำงาน และการจัดสรรอำนาจในองค์กรทำให้เข้าใจถึงความซับซ้อนของระบบอุดมศึกษาที่ขยายตัวขึ้นอย่างต่อเนื่องในแต่ละประเทศ 5. การศึกษาอุดมศึกษาจากมุมมองของทฤษฎีด้านสังคม การวิจัยตำแหน่งในระดับอุดมศึกษา เป็นการวิจัยของระบบ ชั้นตำแหน่งบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในระดับอุดมศึกษา ข้อดีของแนวคิดนี้ไม่เพียงเป็นการอธิบายถึงการดำเนินการแบ่งประเภทของตำแหน่งต่างๆภายในสถาบันอุดมศึกษาเท่านั้น การวิจัยระดับตำแหน่งทำให้เราเข้าใจถึงการจัดตั้งระบบของอุดมศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่และตำแหน่งในสถาบันอุดมศึกษา การแบ่งงานด้านวิชาการ การปกครองตนเองของสถาบัน อำนาจของครูผู้สอน 6. การศึกษาอุดมศึกษาจากมุมมองของทฤษฎีด้านวัฒนธรรมจากการสืบค้นในผลงานการวิจัยวัฒนธรรมพบว่า วิทยานิพนธ์ที่วิจัยวัฒนธรรมในอุดมศึกษามีจำนวนน้อย และส่งผลกระทบต่อขอบเขตที่แคบ การวิจัยระบบวัฒนธรรมของอุดมศึกษาหรือการวิจัยระบบวัฒนธรรมของส่วนใดส่วนหนึ่งของอุดมศึกษา อย่างน้อยจะต้องศึกษาถึงความหมาย มูลค่าและกิจกรรมของระบบวัฒนธรรม หลังจากนั้นจึงสามารถศึกษาข้อมูลในเชิงลึก ทั้งนี้ ภูมิหลังของทฤษฎีการวิเคราะห์วัฒนธรรมอาจจะมีความซับซ้อนหรืออาจจะง่ายขึ้นอยู่กับโครงสร้างของการวิจัยนั้น ๆ 7. การศึกษากิจกรรมทางวิชาการของอุดมศึกษา หลายคนต่างเข้าใจว่า

การวิจัยด้านวิชาการจำเป็นต้องเชื่อมโยงกับอุดมศึกษา และหลายประเทศก็ได้มองการเชื่อมโยงของการวิจัยด้านวิชาการกับอุดมศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ต้องคำนึงถึงในการสร้างนโยบายทางการศึกษา อย่างไรก็ตาม ผู้ที่วิจัยอุดมศึกษากับผู้ที่วิจัยด้านวิชาการจะมีทิศทางการวิจัยที่แตกต่างกันไป โดยผู้ที่วิจัยอุดมศึกษาอาจจะวิจัยด้านต่าง ๆ ของอุดมศึกษาที่อาจจะไม่รวมถึงด้านวิชาการ แต่ผู้ที่วิจัยวิชาการทางการศึกษาจะวิจัยทิศทางและขอบเขตทั่วไปของงานด้านวิชาการ รวมถึงวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อกิจกรรมทางวิชาการ 8. การศึกษาอุดมศึกษาโดยผ่านการวิเคราะห์นโยบายและกฎหมาย ช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ฝ่ายวิชาการต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ศึกษารัฐศาสตร์ได้ให้ความสนใจกับการวิจัยนโยบาย ซึ่งโดยหลักจะเป็นการวิจัยนโยบายสาธารณะ นักวิเคราะห์นโยบายจะเริ่มวิเคราะห์การสร้างนโยบาย วิจัยถึงความกดดันของกลุ่มผู้ได้ผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง การตั้งกฎหมายและกฎระเบียบในการบริหาร เป็นต้น ในต้นทศวรรษที่ 70 ประชาชนต่างให้ความสนใจต่อการดำเนินนโยบาย ความสัมพันธ์และความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการดำเนินนโยบาย อย่างไรก็ตาม การดำเนินนโยบายของอุดมศึกษาทำให้เราเข้าใจถึงทิศทางการพัฒนาของอุดมศึกษาได้เป็นอย่างดีรวมทั้งกลุ่มเป้าหมายของการวิจัยและการบริหารจัดการอุดมศึกษา¹⁰⁷

การบริหารจัดการอุดมศึกษานั้น เป็นหนึ่งในสาขาสำคัญ ที่ได้มีการศึกษาและวิจัยในรูปแบบต่าง ๆ มากมายและหน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์นั้น มีตั้งแต่ระดับหน่วยเล็กเช่นระดับคณะหรือภาควิชา ไปจนถึงระดับใหญ่ เช่น ระดับสถาบัน ระดับประเทศหรือการเปรียบเทียบระบบต่าง ๆ ในระดับนานาชาติการบริหารจัดการอุดมศึกษาเป็นหนึ่งในกลไกสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ผ่านสถาบันอุดมศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และพันธกิจทั้งในด้านการสร้างทรัพยากรมนุษย์การทำวิจัยและพัฒนา OECD (2003) ได้ระบุว่าบริหารจัดการอุดมศึกษานั้นประกอบด้วย ความหลากหลายในการบริหารจัดการ กรอบของกฎหมาย ลักษณะของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งและการที่สถาบันเหล่านี้มีความเชื่อมโยงอย่างไรกับระบบอุดมศึกษาในภาพรวม การเงินที่จัดสรรให้แก่สถาบันอุดมศึกษา สถาบันเหล่านี้มีความรับผิดชอบอย่างไรต่อการบริหารเงินที่ได้รับการจัดสรร และโครงสร้างและความสัมพันธ์อื่นๆ ที่ควบคุมหรือมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของสถาบันเหล่านี้¹⁰⁸

¹⁰⁷ Burton R. Clark. การอุดมศึกษาปริทัศน์ Perspective in higher education-Eight Disciplinary and Comparative Views, Zhejiang Education Publishing House,(2001): 87-90.

¹⁰⁸ OECD. **Education policy analysis**. OECD: OECD Publications. Of Higher Education.” Master dissertation, Harbin Commercial University, Harbin University of Commerce. (2010): 105.

การทำความเข้าใจสถานะการบริหารสถานศึกษานั้น การบริหารจัดการอุดมศึกษาจำเป็นต้องวิจัยปัญหาต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดตั้งองค์กรบริหารจัดการอุดมศึกษา ส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่นทุกระดับ การกำหนดและการดำเนินกฎหมายและนโยบายการศึกษา คุณสมบัติและเงื่อนไขของบุคลากรทางการศึกษา การระดมทุนค่าใช้จ่ายทางการศึกษา เป็นต้น สรุปได้ว่า การบริหารจัดการอุดมศึกษามีการบริหารการจัตระเบียบองค์กรในสถานศึกษาเป็นใจความสำคัญ พร้อมทั้งแสวงหาปัญหาและสถานะการบริหารจัดการอุดมศึกษาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในสถานศึกษา¹⁰⁹

เป้าหมายการศึกษาการวิจัยการบริหารจัดการอุดมศึกษา การบริหารจัดการอุดมศึกษาได้ใช้สถานะการบริหารจัดการ กระบวนการบริหารจัดการและกฎระเบียบการบริหารจัตระเบียบองค์กรและหน่วยงานการศึกษาแต่ละประเภทแต่ละระดับเป็นตัวอย่งการวิจัยองค์กรและหน่วยงานการศึกษาของสังคมมนุษย์มีความหลากหลาย องค์กรที่เห็นได้โดยทั่วไปและเป็นตัวแทนได้ดีที่สุดก็คือสถานศึกษา ดังนั้นจึงให้การบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นใจความสำคัญของการวิจัยการบริหารจัดการอุดมศึกษา โดยการบริหารจัดการอุดมศึกษาจะต้องวิจัยความพิเศษของการจัตระเบียบองค์กรในสถานศึกษา การบริหารจัดการศึกษา และการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา เป็นต้น แต่เราไม่ควรมองการบริหารจัดการ การจัตระเบียบองค์กรในสถานศึกษาในมุมมองที่แคบ เนื่องจากในการจัดตั้งสถานศึกษาต้องประกอบด้วยหลายองค์กร ดังนั้น กระบวนการศึกษาและการบริหารจัดการของสถานศึกษาจึงเชื่อมโยงองค์กรจากสังคม รัฐบาลกลาง รัฐบาลท้องถิ่น หน่วยงานบริหารราชการศึกษา สมาคมผู้ปกครอง แสดงให้เห็นว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นเรื่องที่ผู้บริหารในสถานศึกษาจะต้องมีหลักการในการบริหารที่ครอบคลุม คำนึงถึงระบบการศึกษาตามนโยบายการศึกษา กฎหมายการศึกษา ยุทธศาสตร์ในการบริหารงาน รวมทั้งระบบการบริหารงบประมาณที่ได้ทางการศึกษา¹¹⁰

ชูศักดิ์ เอกเพชร จากการศึกษาวิเคราะห์บริบทที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาและการสังเคราะห์ผลงานวิจัยของประเทศไทยที่ผ่านมาสามารถนำมากำหนดประเด็นเพื่อการวิจัยการบริหารงานวิจัยเกี่ยวกับนโยบายและการวางแผนการศึกษาแต่ละระดับ จัดกลุ่มสาระย่อยได้ กลุ่มดังนี้

- 1.การเตรียมนโยบายและการวางแผนการศึกษา
- 2.การวิเคราะห์นโยบายและการวางแผนการศึกษา
- 3.การพัฒนา นโยบายและการวางแผนการศึกษา

¹⁰⁹ Zhihong, W. Ming, F. and Zhichun, W. (2008). **New Educational Management**. Shanghai, China: East China Normal University Press, (2008): 254-265.

¹¹⁰ Wu Hongzhi. **Educational Administration** 吴志宏 (2008): 155-167.

4. การดำเนินการตามนโยบายและการวางแผนการศึกษาและการประเมินติดตามการใช้
นโยบายและแผนการศึกษาแต่ละประเภทกลุ่มเป้าหมายการวิจัยดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้ 1. การ
บริหารจัดการศึกษาคือกระบวนการบริหารจัดการและโดยคำนึงถึงกฎระเบียบการบริหารจัดระเบียบ
องค์กรและหน่วยงานการศึกษาแต่ละประเภทแต่ละระดับ โดยองค์กรและหน่วยงานการศึกษาของ
สังคมมนุษย์มีความหลากหลาย องค์กรที่เห็นได้โดยทั่วไปและเป็นตัวแทนได้ดีที่สุดก็คือสถานศึกษา
ดังนั้นการบริหารจัดการสถานศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา 2. การบริหารจัดการศึกษา
จำเป็นต้องวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
สถานศึกษาอย่างลึกซึ้งและครอบคลุม เช่น ปัญหาการจัดตั้งหน่วยงานบริหารจัดการศึกษาตั้งแต่
ส่วนกลางถึงส่วนท้องถิ่นทุกระดับ ปัญหาการกำหนดและการดำเนินกฎหมายและนโยบายการศึกษา
ปัญหาคุณสมบัติและเงื่อนไขของบุคลากรทางการศึกษา ปัญหาการระดมทุนค่าใช้จ่ายทางการศึกษา
 เป็นต้น 3. ใจความสำคัญของการบริหารจัดการศึกษาคือการบริหารจัดระเบียบองค์กรในสถานศึกษา
พร้อมกับการเสาะหาปัญหาและสภาวะต่าง ๆ ของการบริหารจัดการอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับ
การศึกษาในสถานศึกษา¹¹¹

โนลีส (Knoles) ได้กล่าวว่า การบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วย 2 ด้าน
ดังนี้

1. การจัดการทั่วไป เป็นการวางแผนของหน่วยงานเกี่ยวกับการบริหารทั่วไป ความสัมพันธ์ต่อ
ชุมชน งานบุคลากร งานอาคารสถานที่ และการจัดทำงบประมาณการจัดหาทุน 2. การจัดการ
บริหารงานวิชาการเป็นการจัดทำระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การบริหารงานวิชาการและ
การบริหารหลักสูตร การรับนักศึกษา ทรัพยากรการเรียนการสอน การบริหารอาจารย์งานกิจการ
นักศึกษา งานกีฬาและพัฒนาศึกษา งานสุขภาพอนามัย งานด้านศาสนา และงานองค์กรบริหาร
ความสัมพันธ์¹¹²

แฮนกิง (Hanqing) รูปแบบและการพัฒนาการเปรียบเทียบการศึกษาระดับสูงถูกกำหนดโดย
ความต้องการของการพัฒนาทางสังคมและความต้องการของการพัฒนาการศึกษาระดับสูง พร้อมทั้ง
ให้ความหมายของการเปรียบเทียบการศึกษาระดับสูงว่า หากต้องการวิเคราะห์ความหมายของการ
เปรียบเทียบการศึกษาระดับสูง ควรพิจารณาจากความต้องการของวัตถุประสงค์ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วก็คือ

¹¹¹ 吴志宏, 冯大鸣, 周嘉方. 新编教育管理学. 华东师范大学出版社 (2000):
118-122. เข้าถึงเมื่อ 12 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <http://www.gov.cn/>

¹¹² Knowles, M. S The modern practice of adult education: andragogy versus
pedagogy. (2010) Available from <http://www.gov.cn/flfg>

ความต้องการที่จะได้รับความมั่งคั่งร่วมกัน ซึ่งเนื้อหาของการวิจัยการเปรียบเทียบการศึกษาระดับสูงครั้งนี้ มีดังนี้ 1.การพัฒนาการศึกษาระดับสูง จากการเปรียบเทียบการกำเนิดและประวัติของการพัฒนาการศึกษาระดับสูงในหลายประเทศ พบว่า การศึกษาระดับสูงมีกฎเกณฑ์ที่เหมือนกัน 2. โครงสร้างของการศึกษาระดับสูง จากการดำเนินวิจัยเปรียบเทียบได้พบความพิเศษที่เหมือนกันของโครงสร้างการศึกษาระดับสูง คือ 1)ความหลากหลายของโครงสร้างของระดับการศึกษา เมื่อเพิ่มระดับให้กับการศึกษาระดับปริญญาตรี 1 ระดับ จะทำให้การศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีอยู่เดิมนั้นขยายไปถึงการศึกษาระดับการวิจัย นอกจากนี้แล้ว ยังมีประเทศที่พัฒนาแล้วหลายประเทศได้ขยายการศึกษาไปจนถึงการศึกษาหลังปริญญาเอก ทำให้การศึกษาระดับสูงมี 4 ระดับ 2) ประเภทของสถานศึกษาจะเป็นประเภทรวมการศึกษาและมีการพัฒนาแนวความคิดการศึกษาดลอดชีวิต 3.การสอนในระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา จากการเปรียบเทียบสถานการณ์การเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา พบว่า ทิศทางการพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันได้เกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนี้คือ ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการถ่ายทอดทั่วไปทำให้เป็นความรู้ที่มีความสำคัญเท่ากับการอบรม ได้นำการสอนที่เป็นเอกภาพที่ได้รับ ความสนใจทำให้เป็นการสอนที่พัฒนาขึ้นตามกับความสามารถของนักเรียนซึ่งที่มีความหลากหลายยิ่งขึ้น ได้นำรูปแบบการสอนที่อาจารย์เป็นผู้บรรยายหลักทำให้เป็นรูปแบบการสอนที่ได้รับการกระตุ้นความสนใจจากอาจารย์และรูปแบบการเรียนด้วยตนเองของนักเรียน ได้นำการสาธิตของอาจารย์ทำให้เป็นการทดลองและการวิจัยที่สร้างสรรค์ด้วยตัวนักเรียนเองภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ 4.การเปรียบเทียบการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา 5.การเปรียบเทียบการสอนระดับการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา 6.การเปรียบเทียบคุณสมบัติของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา 7. การเปรียบเทียบการบริหารการศึกษาระดับสูง¹¹³

เบอร์เดย์ (Bereday) ขั้นตอนการเปรียบเทียบโดย ซึ่งเป็นผู้เสนอ 4 ลำดับขั้นตอนของการเปรียบเทียบที่มีชื่อเสียงในด้านประวัติศาสตร์การพัฒนาเปรียบเทียบการศึกษา โดยแนวคิดทฤษฎีวิธีการหลักๆ ของ Bereday จะปรากฏอยู่ในหนังสือวิธีการเปรียบเทียบการศึกษาที่จัดพิมพ์ขึ้นในปี ค.ศ. 1864 โดย Bereday ชี้ว่า การวิจัยระบบการเปรียบเทียบการศึกษาประกอบด้วยวิธีการวิจัยเขตและการวิจัยเปรียบเทียบ ซึ่งการวิจัยเขตไม่ใช่การวิจัยเปรียบเทียบ แต่เป็นการวิจัยถึงเขตหรือประเทศใดประเทศหนึ่ง ซึ่งเป็นพื้นฐานและเป็นการเตรียมตัวในการวิจัยเปรียบเทียบ สำหรับการวิจัยเปรียบเทียบนั้นเป็นการวิจัยหลายเขตหรือหลายประเทศในเวลาเดียวกัน การวิจัยเขตประกอบด้วย

¹¹³ Hanqing, Y. *Introduction to Comparative Higher Education*. China:

People's Publishing House. (2003) Available from <http://thai.cri.cn/>

สองขั้นตอนคือ การบรรยายและการอธิบาย ส่วนการวิจัยเปรียบเทียบประกอบด้วยสองขั้นตอนคือ การจัดเรียงและการเปรียบเทียบ ซึ่ง 4 ขั้นตอนดังกล่าวได้กลายเป็น 4 ขั้นตอนการเปรียบเทียบของ

- 1.บรรยาย การเขียนบรรยายการปฏิบัติและระบบของสถานศึกษาในต่างประเทศเป็นขั้นตอนแรกของการวิจัยเปรียบเทียบการศึกษา Bereday ซึ่งว่าในขั้นตอนนี้จำเป็นต้องดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากข้อมูลแต่ละประเภท
- 2.อธิบาย ในขั้นตอนนี้ Bereday เสนอให้ผู้วิจัยเปรียบเทียบการศึกษาโดยใช้ประโยชน์จากผลงานทางวิชาการอื่น ๆ โดยขั้นตอนนี้จะต้องดำเนินการวิเคราะห์สถานการณ์การศึกษาที่ได้รวบรวมเป็นข้อมูลไว้ แจกแจงความสัมพันธ์และปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ของการศึกษาเหล่านั้น ด้วยเหตุนี้ Bereday จึงได้ออกเงื่อนไขว่าผู้ที่เริ่มศึกษาการเปรียบเทียบการศึกษายกอย่างน้อยจะต้องมีความรู้ในด้านวิชาการอื่น ๆ หนึ่งวิชา หรืออย่างมากสองถึงสามวิชา เนื่องด้วยจะต้องใช้ความรู้และวิธีการวิชาการด้านอื่น ๆ เช่น สังคมศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ เป็นต้น ที่เกี่ยวข้องในการวิจัยปัญหาทางการศึกษา ซึ่งการมีความรู้เหล่านี้ไม่เพียงจะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ในด้านการศึกษาได้ ยังจะสามารถประเมินถึงความสัมพันธ์และสาเหตุที่เกิดขึ้นกับเรื่องราวในด้านการศึกษานั้น ๆ ได้อีกด้วย
- 3.จัดเรียงรายงานฉบับหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับประเทศใดประเทศหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการวิเคราะห์โดยการบรรยายหรืออธิบายล้วนแล้วเป็นแค่การวิจัยเขตเท่านั้น ทั้งนี้ การจัดเรียงข้อมูลเป็นการเริ่มต้นของการวิจัยเปรียบเทียบการศึกษาที่แท้จริง โดยงานขั้นตอนนี้คือการจัดแนวความคิดให้เป็นหนึ่งเดียวและทำการตั้งสมมุติฐาน นั่นก็คือ หลังจากที่ได้นำมารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทางการศึกษาในแต่ละประเทศตามสองขั้นตอนข้างบนแล้ว จำเป็นต้องจัดทำข้อมูลให้เป็นระบบยืนยันมาตรฐานการเปรียบเทียบที่เหมือนกัน หลังจากนั้นจึงจัดเรียงข้อมูลแต่ละประเทศตามประเภท วิเคราะห์จุดที่เหมือนกันและจุดที่แตกต่างกัน กลายเป็นสมมุติฐานการวิเคราะห์เปรียบเทียบ โดย Bereday ได้เสนอวิธีการจัดเรียงข้อมูลไว้สองประเภท ได้แก่ การจัดเรียงเป็นรูปภาพ ตาราง หรือเป็นแนวตั้ง และการจัดเรียงเป็นตัวอักษรหรือเป็นแนวนอน
- 4.เปรียบเทียบ การเปรียบเทียบเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัยเปรียบเทียบการศึกษา โดยมีภารกิจสำคัญคือการดำเนินวิจัยเปรียบเทียบประเทศเป้าหมายทั้งหมดในเวลาเดียวกัน และใช้ข้อมูลดังกล่าวตรวจสอบสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในขั้นตอนการจัดเรียงข้อมูล โดย Bereday ได้แบ่งการเปรียบเทียบไว้สองประเภท อย่างแรกคือการเปรียบเทียบแบบสมดุลง ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบด้านที่เหมือนกันระหว่างเขตวิจัยที่แตกต่างกัน ข้อมูลที่ได้จากประเทศหนึ่งจำเป็นต้องมีในอีกประเทศหนึ่ง วิธีนี้เป็นที่เน้นถึงข้อมูลที่คล้ายคลึงกันและมีความสมดุลงกัน หากการเปรียบเทียบแบบสมดุลงสามารถดำเนินการได้ Bereday เชื่อว่า สามารถดำเนินการเปรียบเทียบอีกประเภทหนึ่งได้ นั่นก็คือ การเปรียบเทียบแบบอธิบาย การเปรียบเทียบประเภทนี้หมายถึงการรับเอาข้อมูลการปฏิบัติทางการศึกษาของประเทศที่แตกต่างกัน แล้วใช้ความคิดทางการเปรียบเทียบดำเนินการอธิบายความหมายของข้อมูล การวิจัย

เปรียบเทียบแบบอธิบายนี้ไม่สามารถทำการสรุปเนื้อหา และไม่สามารถได้รับหรือเสนอแนะใด ๆ
ทั้งสิ้น¹¹⁴

สรุป

การวิจัยเรื่อง การบริการจัดการอุดมศึกษาระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน
ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) เพื่อทราบการบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย 2) เพื่อ
ทราบการบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน และ 3) เพื่อเปรียบเทียบการบริหาร
จัดการอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงพรรณนา
(Descriptive Research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีแบบแผนการวิจัย
(Documentary Research) โดยทำการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่งคือ 1. ศึกษาจากข้อมูล
ทุติยภูมิ (Secondary Sources) บทความวิชาการ ข่าวสาร ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ งานวิจัยนี้ ทฤษฎี
เศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศ การวิเคราะห์แผนนโยบายต่างประเทศ รวมทั้งความสัมพันธ์
ระหว่างประเทศไทย-จีน รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยนี้ และ 2. ศึกษาจากเอกสาร
(Written Documents) เป็นการศึกษาข้อมูลเอกสารที่เป็นรายลักษณ์อักษรที่ได้จากการขอกฎหมาย
เกี่ยวข้อง แผนนโยบายทางการศึกษาของประเทศไทย-จีน รวมทั้งในส่วนของหลักสูตรศาสตร์ชาติ
แผนการดำเนินการเอกสารราชการทั้งในระดับรัฐบาล ระดับกระทรวง ทำการวิเคราะห์โดยการ
วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำมาสังเคราะห์ (Data Synthesis) เปรียบเทียบหา
บทสรุปงานวิจัย จากข้อมูลทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย 1.นโยบายและยุทธศาสตร์ กฎหมายของ
อุดมศึกษา นโยบายและยุทธศาสตร์อุดมศึกษาที่สำคัญ กฎหมายอุดมศึกษาที่สำคัญ 2.การบริหาร
จัดการระบบสถาบันอุดมศึกษา ระบบการบริหารจัดการ การจัดการองค์กร 3. การบริหารจัดการ
การเงินและงบประมาณของอุดมศึกษา ระบบการเงิน การบริหารจัดการงบประมาณ 4. การบริหาร
จัดการผลิตบัณฑิต การจัดการเรียนการสอน การจัดการหลักสูตร การจัดการระบบหน่วยกิต 5. การ
บริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษา การดำเนินการว่าจ้างบุคลากรทั่วไป นโยบายการบริหาร
จัดการคณาจารย์ หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์
และศาสตราจารย์ 6. การบริหารจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษา ระบบประเมินคุณภาพ
เกณฑ์ชี้วัดคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั่วไป กระบวนการประเมินคุณภาพ

¹¹⁴ Bereday, G. Z. F. *Comparative method in education*. New York: Holt
Rinehart and Winston. (1964): 267

บทที่ 2

การบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

การบริหารจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาสังกัดอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ และต่อมาได้มีการปรับโครงสร้างการบริหารราชการได้ปรับเปลี่ยนจากการดูแลของกระทรวงศึกษาธิการไปอยู่ภายใต้การดูแลของ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งใช้ชื่อว่า Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation หรือ อว. เป็นหนึ่งในหน่วยงานระดับกระทรวงของรัฐบาลไทย มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ การวิจัย และการสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อการพัฒนาประเทศให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกกระทรวงนี้เกิดจากการรวมหน่วยงานกระทรวง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากระทรวงศึกษาธิการ และ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติเข้าด้วยกัน หน่วยงานในสังกัด ราชการระดับกรม 6 หน่วยงาน และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีระเบียบบริหารราชการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ

1. สำนักงานรัฐมนตรี
2. สำนักงานปลัดกระทรวง
3. กรมวิทยาศาสตร์บริการ
4. สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ
5. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ
6. สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการ

ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านวิจัยและวิชาการ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ตั้งมาเฉพาะกิจ)
หน่วยงานในกำกับ ซึ่งจัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ

สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

รัฐวิสาหกิจ 2 หน่วยงาน

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาาสตร์แห่งชาติ

องค์การมหาชน 7 หน่วยงาน

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)

สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)

สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)

สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน)

สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน)

ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน)¹¹⁵

สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา

หลักในการดำเนินงานจะต้องสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ทั้งนี้เพื่อมุ่งหวังการปฏิรูประบบการดำเนินงาน ประกอบด้วย 1.การปฏิรูปการบริหาร (Administrative Reform) ให้บุคลากรมีความคล่องตัวมีสมรรถนะสูง (Talent Circulation and Mobility) ระหว่างมหาวิทยาลัย และสถาบันวิจัย 2.การปฏิรูปกฎหมาย (Regulatory Reform) 3.ปฏิรูปงบประมาณ (Budgeting Reform) ในการจัดสรรงบประมาณในลักษณะ Block Gantt และ Multi-year Budgeting ผลักดันภารกิจของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อวางรากฐานประเทศสู่อนาคต ขับเคลื่อนก้าวไปข้างหน้า สู่ประเทศที่พัฒนาแล้วตอบโจทย์ภารกิจของกระทรวง 4 แพลตฟอร์ม (Platform)

¹¹⁵ วิกิพีเดีย กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เข้าถึงเมื่อ 10 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก https://th.wikipedia.org/wiki/กระทรวงการอุดมศึกษา_วิทยาศาสตร์_วิจัยและนวัตกรรม

หัวใจของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม

2 ภารกิจ

- เตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21
- นำองค์ความรู้และนวัตกรรมไปพัฒนาประเทศ

8 หลักการ

- Transformation
- Foundation of the Future
- Leading through Strategic Funding
- Empowering
- Autonomy with Accountability
- Modern Management Agencies
- Flow and Collaborative Networks
- Policy and Process Innovations

3 ปฏิรูป

- Administrative Reform
- Regulatory Reform
- Budgeting Reform

TRANSFORMATION CODE to THAILAND 4.0

แผนภูมิ 3 แผนนโยบายยุทธศาสตร์ (Transformation code to Thailand 4.0)

ที่มา: โครงสร้างภารกิจกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, เข้าถึงเมื่อ 11 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/bpp>

แผนภูมิที่ 4 แผนนโยบายยุทธศาสตร์ (Platform)

ที่มา: นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563-2570
เข้าถึงเมื่อ 11 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/bpp>

1. ภารกิจของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม คือ การวางรากฐานประเทศ สู่อนาคต และเป็นกลไกขับเคลื่อนประเทศสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยต้องตอบโจทย์ภารกิจของกระทรวง 4 แพลตฟอร์ม (Platform) ดังนี้

1.1 การสร้างและพัฒนาคน ให้เป็น Smart Citizen โดยจะต้องเปิดโอกาสที่เท่าเทียมกันในการเรียนรู้ ตลอดชีวิต (Life Long Learning) ทุกช่วงวัยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) ตามความต้องการของผู้เรียน (Modular System) พัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการเรียนการสอนแบบใหม่ เช่น ควบรวมหลักสูตร/สาขาที่มีความซ้ำซ้อนกัน เรียนรู้ผ่านออนไลน์ เป็นต้น แพลตฟอร์มการสร้างและพัฒนาคน จะแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

- การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสู่ศตวรรษที่ 21 มีงานทำในสาขาอาชีพใหม่ ๆ หรือเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ และสามารถแข่งขันในเวทีโลกได้
- การพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของคนวัยทำงาน (Skill for the future) ทั้ง Upskill และ Reskill
- การศึกษาสำหรับคนสูงวัย

1.2 การสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ ไปสู่ระบบเศรษฐกิจที่เน้นคุณค่า (Value Based Economy) โดย จะต้องขับเคลื่อนงานวิจัยและพัฒนาที่จะนำไปสู่นวัตกรรมที่เป็น Demand-side และบูรณาการงานวิจัย 3 ศาสตร์ (วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์) ผ่าน 4 แพลตฟอร์ม (Platform) ได้แก่

- สร้างคนและองค์ความรู้ เพื่อตอบโจทย์ประเทศ สร้างระบบนิเวศของการสร้างนักวิจัยเพื่อดึงดูดคนที่มีความสามารถทั้งของไทยและของโลก
- ลดความเหลื่อมล้ำและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนเป็นสำคัญ เช่น การขจัดความยากจนแบบแม่นยำและ เบ็ดเสร็จ
- ขับเคลื่อนองค์ความรู้และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (Competitiveness) เรื่อง 10 S-Curve อุตสาหกรรมเป้าหมาย
- ตอบโจทย์ที่เป็นประเด็นท้าทายของประเทศและของโลก (Grand Talent) เช่น PM 2.5, Zero waste, AI for All, AI for Everyone, Frontier Research, Quantum computing, Space Consortium, Gnostic Thailand และเรื่องใหม่ ๆ ที่จะตอบโจทย์ประเทศในอนาคต

1.3 การสร้างและพัฒนา นวัตกรรม ไปสู่ประเทศฐานนวัตกรรม (Innovation Nation) โดยจะต้อง แปลงนวัตกรรมเป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจและคุณค่าทางสังคม ได้แก่

สร้างกองทุนพัฒนาสตาร์ทอัพรุ่นใหม่ (Young Startup) และการให้คำปรึกษาจากผู้รู้จริง (Mentor in Residence) อย่างครบวงจร ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรม ชุมชน นวัตกรรม สังคม และนวัตกรรมเชิงธุรกิจ สร้างมูลค่าเพิ่ม เปลี่ยน Made in Thailand เป็น Innovated in Thailand เพื่อสร้าง value creation

1.4 การยกเครื่องมหาวิทยาลัย (Reinvent) มหาวิทยาลัยจะต้องเป็นหลักในการ กำหนดทิศทาง และยุทธศาสตร์ที่เป็นรูปธรรมของประเทศ (FutureSetting) การปรับเปลี่ยน บทบาทภารกิจและเติมเต็มศักยภาพ การเปลี่ยนแปลงที่สามารถตอบโจทย์ประเทศ

และประชาชน (Future Changer) รวมทั้งทบทวนกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.) และปรับวิธีการขอตำแหน่งวิชาการให้เหมาะสม โดยจะ แบ่งมหาวิทยาลัย ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

- มหาวิทยาลัยที่สร้างองค์ความรู้แห่งอนาคต (Frontier Research /Frontier Knowledge)
- มหาวิทยาลัยที่เน้นการพัฒนาเทคโนโลยี อุตสาหกรรม และนวัตกรรม
- มหาวิทยาลัยที่ตอบ โจทย์พื้นที่ในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น (Area Based Development) ใน 4 ภูมิภาคได้แก่ ภาคเหนือ (ล้านนา 4.0) ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน 4.0) ภาคใต้ (ด้ามขวาน 4.0) และภาคกลาง (เจ้าพระยา 4.0) ทั้งนี้การสร้างและพัฒนาคน องค์ความรู้ และนวัตกรรม จะต้อง มีเครื่องมือทางนโยบาย และโครงสร้างพื้นฐานสำคัญที่จะเชื่อมโยงกิจกรรมวิจัยและ พัฒนาเพื่อขยายผลที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชน อุทยานวิทยาศาสตร์ (Science Park)ต้องแข็งแกร่งเพื่อเป็นศูนย์กลาง (Hub) ให้แต่ละภูมิภาคเสมือนหนึ่ง เป็นแขนขา ให้กระทรวง รวมทั้ง Food Innopolis, Medicopolis, Creative District, Creative Economy Agency เป็นต้น 2. โครงการที่กระทรวงการ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จะต้องขับเคลื่อนตามนโยบายรัฐบาล และนโยบายกระทรวง มีดังนี้

2.1 โครงการเรื่องที่สำคัญและกำหนดเป็นเป้าหมายที่สามารถทำได้ในระยะแรก (Quick win)

- โครงการบัณฑิตพันธุ์ใหม่
- โครงการ Reskill และ Upskill กำลังคน
- การพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ (AI for All)
- การขยายผลโครงการ Fab Lab สู่วิทยาลัยชุมชน 6,000 แห่ง ใน 4 ปี

- การขับเคลื่อน โครงการ Bio-Circular-Green (BCG) Economy
- การพัฒนาฐานข้อมูลผู้ใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ3ร่วมกับคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศยุทธศาสตร์ชาติและการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) เพื่อขจัดความยากจนแบบเบ็ดเสร็จ
- โครงการ Genomic Thailand
- โครงการ พัฒน่าย่านนวัตกรรมการแพทย์โยธี (Yothi Medical Innovation District)
- โครงการ Futurium

2.2โครงการเรื่องที่สำคัญและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องในระยะยาวได้แก่ โครงการอาสาประชารัฐ โครงการ 1,000 นวัตกรรมและโครงการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาระบบนิเวศเพื่อออกแบบและ ทดลองนวัตกรรมเชิงสังคม โดยให้บูรณาการทั้ง 3 โครงการ เป็นเรื่องเดียวกัน เนื่องจากเป็นโครงการที่มีความ เชื่อมโยงกันต่อบริบทกระทรวงในเรื่อง transformative change และเป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของ ประเทศที่สำคัญ รวมทั้ง จะทำให้เกิดความยั่งยืน (Sustainable) และตอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals – SDGs) อย่างแท้จริง 3. การเปลี่ยนนโยบายรัฐบาลเป็นนโยบาย/ยุทธศาสตร์ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม จะต้องตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี อาทิ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงในข้อ 5.2 พัฒนาภาคอุตสาหกรรม 5.2.1 พัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และ เศรษฐกิจสีเขียว [Bio-Circular-Green (BCG) Economy] 5.2.2 พัฒนาอุตสาหกรรมไทยให้สามารถ ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีหรือแนวโน้มการค้าโลก โดยมีงานวิจัยใน 4 แพลตฟอร์ม (Platform) ตอบ โจทย์ในระดับเศรษฐกิจฐานรากและระดับประเทศ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ให้สัญญาประชาคมเพื่อ วางรากฐานและสร้างระบบนิเวศที่เอื้อให้ประชาคมกระทรวงสามารถทำงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อตอบโจทย์ ประเทศและประชาชน ไว้ 7 ประการ คือ 1) เน้น “การส่งเสริม สนับสนุน” และ “การกำกับดูแล” ภายใต้การมี “ธรรมาภิบาลที่ดี” 2) ลดทอนบทบาท “การบังคับสั่งการ” 3) ยกเลิก แก้ว ฎระเบียบที่ล้าสมัย ไม่ตอบโจทย์ หรือเป็นอุปสรรคในการขับเคลื่อนภารกิจของ สถาบันการศึกษาสู่เป้าหมาย 4) เน้นการทำงานเชิงภารกิจมากกว่าเชิงฟังก์ชัน เน้นการทำงานเชิงผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม จับต้องได้ เป็น Performer Based Accountability System 5) เน้นการทำงานเชิงระบบ การทำงานเชิงบูรณาการ เน้น Connect the Dots และ

Closing the Loops 6) เน้นการทำงานที่คล่องตัว กะทัดรัดมีประสิทธิภาพสูง มี Talent Circulation and Mobility ระหว่างหน่วยงาน 7) ทำงานแข่งกับเวลาโดย Bias for Achievement¹¹⁶

โครงสร้างอำนาจหน้าที่ และอำนาจกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประกอบได้ด้วยผู้อำนวยการสำนัก รองผู้อำนวยการสำนัก ฝ่ายบริหารงานทั่วไป, กลุ่มพัฒนานโยบาย อุดมศึกษา, กลุ่มแผนงานและโครงการ, กลุ่มแผนงานงบประมาณ, กลุ่มวางแผนและพัฒนากำลังคน โดยมีอำนาจหน้าที่ ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2556 ทั้งนี้ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ ของสำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษาไว้ดังนี้

- 1.จัดทำข้อเสนอนโยบายในการพัฒนาอุดมศึกษาของประเทศ และจัดทำแผนพัฒนาการ อุดมศึกษา
- 2.จัดทำแผนการผลิตบัณฑิตและพัฒนากำลังคนระดับอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับ ความ ต้องการของประเทศ
- 3.วิเคราะห์ กลั่นกรองแผนงานและโครงการของมหาวิทยาลัยหรือสถาบัน รวมทั้งเสนอแนะ การจัดตั้ง ยุบ รวม ปรับปรุง และยกเลิกสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา
- 4.จัดทำหลักเกณฑ์และแนวทางการจัดสรรงบประมาณ ตลอดจนการระดมทรัพยากรเพื่อ อุดหนุนการอุดมศึกษาทุกประเภท
- 5.ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ มอบหมาย

กลุ่มงานภายใน ประกอบด้วย กลุ่มพัฒนานโยบายอุดมศึกษา, กลุ่มวางแผนและพัฒนากำลัง, กลุ่มแผนงานงบประมาณอุดมศึกษา, กลุ่มแผนงานโครงการ,ฝ่ายบริหารงานทั่วไป¹¹⁷

¹¹⁶ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักนโยบายและแผนการ อุดมศึกษา เข้าถึงเมื่อ 11 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก<https://www.mhesi.go.th/home/>

¹¹⁷ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โครงสร้างอำนาจหน้าที่ และ อำนาจกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เข้าถึงเมื่อ 11 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/bpp>

ด้านกฎหมาย

ประกอบด้วย พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง, พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, พระราชบัญญัติสถานการณ์นโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ, พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา, พระราชบัญญัติส่งเสริมวิทยาศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรม⁷⁴

5

กฎหมายหลัก

1. พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง

2. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

3. พระราชบัญญัติสถานการณ์นโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

4. พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา

5. พระราชบัญญัติส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม

REGULATORY REFORM

แผนภูมิที่ 6 กฎหมายหลัก

ที่มา: กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, เข้าถึงเมื่อ 11 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.nxpc.or.th/>

⁷⁴ สำนักงานสถานการณ์นโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ สภา
นโยบาย เข้าถึงเมื่อ 11 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <http://www.nxpc.or.th/>

การบริหารจัดการการอุดมศึกษาของประเทศไทยประกอบไปด้วย 6 ด้านคือ ด้านนโยบาย และยุทธศาสตร์ กฎหมายของอุดมศึกษา ด้านการบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษา ด้านการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของอุดมศึกษา ด้านการบริหารจัดการผลิตบัณฑิต ด้านการบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษา ด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษา

นโยบายแผนยุทธศาสตร์ และกฎหมาย

สภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เป็นผู้ควบคุม ผลักดันภารกิจของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้เจริญเติบโตอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติให้มีความพร้อมที่จะดำรงชีวิตอย่างผาสุกและประกอบสัมมาอาชีพได้โดยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษ 21 และความท้าทายใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างเหมาะสมตามรัฐธรรมนูญ ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศทุกด้าน ต้องใช้การวิจัยที่ผสมผสานองค์ความรู้ในศาสตร์ทุกแขนงเพื่อสรรสร้างนวัตกรรม โดยมีได้จำกัดเฉพาะการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเหมือนเดิมเท่านั้น ประกอบกับการอุดมศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ความสามารถและทักษะขั้นสูงในศาสตร์แขนงต่าง ๆ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงส่วนราชการ เพื่อให้มีกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีพลังศักยภาพระดับแนวหน้าของประเทศ เพื่อทำหน้าที่และส่วนนั้นจะต้องสอดคล้องกับการบริบทของประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงไป และได้มีการกำหนดให้มีสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์แผนด้านการอุดมศึกษาและแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศให้มีเอกภาพและเป็นระบบ ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณและการประเมินผลการปฏิบัติให้เป็นไปโดยเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยพระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562 มีผลทำให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) เปลี่ยนเป็น “สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ” หรือ สอวช. ตั้งแต่วันที่ 2 พฤษภาคม 2562 เป็นต้นไป และได้กำหนดให้ “สอวช.” ทำหน้าที่รับผิดชอบงานวิชาการและงานธุรการของสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ หรือ ซุปเปอร์บอร์ด และมีหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานของสภานโยบายเพื่อกำหนดทิศทางการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมในการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ และสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับโลกได้ โดยใช้การวิจัยและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนประเทศ พัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชน และสังคม รวมทั้งสนับสนุนการนำผลงานวิจัย และนวัตกรรมที่

สำเร็จแล้วไปสู่การผลิตที่ได้มาตรฐาน เพื่อใช้ประโยชน์ในภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ⁸⁷

สถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ หรือซูเปอร์บอร์ด มีนายกรัฐมนตรี นั่งเป็นประธาน โดยสถานโยบายฯ มีหน้าที่ในการเสนอนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านการ อววน. ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนอื่น รวมทั้งนโยบายของรัฐบาล ต่อคณะรัฐมนตรี และพิจารณากรอบวงเงินงบประมาณประจำปีด้าน อววน. ของประเทศ ก่อนที่สำนักงบประมาณจะนำเสนอคณะรัฐมนตรี ส่วนนโยบายและยุทธศาสตร์จากสถานโยบายฯ จะส่งต่อให้คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม คณะกรรมการการอุดมศึกษาและคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา นำไปแปลงสู่การปฏิบัติให้สถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานในระบับวิจัยและนวัตกรรมของประเทศดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อขับเคลื่อนประเทศให้สามารถแข่งขันได้ในระดับโลก เชื่อมโยงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมกับผู้ประกอบการภาคเอกชนและภาครัฐ และสามารถพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชนและสังคมได้อย่างยั่งยืนกฎหมาย ประกอบด้วย

- 1.พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง/กรม (ฉบับที่19) พ.ศ.2562
- 2.พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ.2562
- 3.พระราชบัญญัติสถานนโยบายการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ.2562
4. พระราชบัญญัติส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม
5. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562
6. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562
7. พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562
8. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562
9. พระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562
10. พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562

⁸⁷ แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ.2561-2580 สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2561 เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20yrs.pdf>

กฎหมายหลัง ประกอบด้วย

- 1.พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง
- 2.พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
- 3.นวัตกรรม พระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
- 4.พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา
- 5.พระราชบัญญัติส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม

นโยบายอุดมศึกษาที่สำคัญ ประกอบด้วย 1.การปฏิรูปการบริหาร (Administrative Reform) ให้บุคลากรมีความคล่องตัวมีสมรรถนะสูง (Talent Circulation and Mobility) ระหว่างมหาวิทยาลัย และสถาบันวิจัย 2.การปฏิรูปกฎหมาย (Regulatory Reform) ให้เหมาะสมและครอบคลุม 3.ปฏิรูปงบประมาณ (Budgeting Reform) ในการจัดสรรงบประมาณใน ลักษณะ Block Gantt และ Multi-year Budgeting ผลักดันภารกิจของ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อวางรากฐานประเทศสู่นาคตขับเคลื่อนก้าวไปข้างหน้า สูประเทศที่พัฒนาแล้วตบโจทย์ภารกิจของกระทรวง 4 แพลตฟอร์ม (Platform)

แผนยุทธศาสตร์อุดมศึกษาที่สำคัญ ประกอบด้วย

- 1.การพัฒนากำลังคนและสถาบันความรู้
- 2.การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ท้าทายสังคม
- 3.การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน
- 4.การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม¹¹⁴

การบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษา

นับจากวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ.2562 ที่ได้มีประกาศในราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562 ให้การอุดมศึกษา คือ การศึกษาในระดับที่สูงกว่าการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรม ผลิตและพัฒนากำลังคน

¹¹⁴ แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ.2561-2580 สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20yrs.pdf>

ในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ในระดับปริญญาและระดับต่ำกว่าปริญญาทั้งที่เป็นของรัฐและของเอกชนระบบการบริหารจัดการอุดมศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จำแนกออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่สังกัดกระทรวงอื่น ๆ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

องค์การของการบริหารจัดการอุดมศึกษากระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจ (มาตรา 7, พรบ.การอุดมศึกษา พ.ศ.2562) ดังต่อไปนี้ 1. ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลการอุดมศึกษาให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยมีความเป็นอิสระทางวิชาการและการบริหารจัดการ ให้มีการพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และให้ดำเนินการวิจัยและสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสหวิทยาการ 2. ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลการวิจัยและการสร้างสรรค์นวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมที่อยู่ในสังกัดกระทรวงหรือกำกับดูแลของรัฐมนตรี รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมที่อยู่นอกกระทรวงเพื่อให้เกิดความร่วมมือ และดำเนินการไปในทิศทางที่มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ 3. จัดให้มีระบบนิเวศและโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือเพื่อผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทาง และความร่วมมือ ในด้านการวิจัยและการสร้างสรรค์นวัตกรรมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบุคคลหรือหน่วยงานในต่างประเทศ 4. ปฏิบัติการอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกระทรวง ในการดำเนินการตาม (3) กระทรวงอำนาจมอบหมายให้หน่วยงานในสังกัดหรือในกำกับเป็นผู้ดำเนินการ หรืออาจารย์ร่วมดำเนินการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเอกชนหรือต่างประเทศก็ได้

การแบ่งส่วนราชการของ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

1. สำนักงานรัฐมนตรี
2. สำนักงานปลัดกระทรวง
3. กรมวิทยาศาสตร์บริการ
4. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ
5. สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ
6. สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการ

สำนักงานรัฐมนตรี มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับราชการทางการเมือง มีเลขานุการรัฐมนตรีซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ของสำนักงานรัฐมนตรีขึ้นตรงต่อรัฐมนตรี และจะให้มีผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองคนหนึ่ง หรือหลายคนเป็นผู้ช่วยสั่งหรือปฏิบัติราชการแทนเลขานุการรัฐมนตรีก็ได้สำนักงานปลัดกระทรวงมีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวง รวมทั้งร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม อย่างต่อเนื่อง กำกับและเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในกระทรวงให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนด้านการอุดมศึกษา แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ และแผนอื่น ส่งเสริมการศึกษาระดับอุดมศึกษา จัดทำข้อเสนอนโยบายและแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิต และพัฒนากำลังคนของประเทศ จัดการศึกษาตลอดชีวิต จัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา จัดทำฐานข้อมูลการอุดมศึกษา รวมทั้งวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว เพื่อให้สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการอุดมศึกษา สนับสนุนการกำกับตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลตามมาตรฐานการอุดมศึกษา และทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการการอุดมศึกษา และคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ตลอดจนรับผิดชอบราชการที่คณะรัฐมนตรีมิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการใดส่วนราชการหนึ่งในสังกัดกระทรวงโดยเฉพาะ มีปลัดกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง กรม วิทยาศาสตร์บริการมีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการให้บริการทางวิทยาศาสตร์ โดยกำกับดูแล ส่งเสริมวิจัยพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นสถานปฏิบัติการกลางทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ¹¹⁵

เพื่อเสริมสร้างการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน มีอธิบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการนั้นให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง สำนักงานการวิจัยแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการให้ทุนวิจัยและนวัตกรรม การจัดทำฐานข้อมูลและดัชนีด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ การริเริ่มขับเคลื่อนและประสานการดำเนินงานโครงการวิจัยและนวัตกรรมที่สำคัญของประเทศ การจัดทำมาตรฐานและจริยธรรมการวิจัย การส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้เพื่อใช้ประโยชน์ การส่งเสริมและ

¹¹⁵ แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ.2561-2580 สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20yrs.pdf>

สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยและนวัตกรรมและการให้รางวัล ประกาศเกียรติคุณ หรือยกย่องบุคคลหรือหน่วยงานด้านการวิจัยและนวัตกรรม มีผู้อำนวยการคนหนึ่ง ซึ่งมีฐานะเทียบเท่าอธิบดี เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติมีหน้าที่และอำนาจ เกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบาย แนวทาง และแผนยุทธศาสตร์ด้านพลังงานนิวเคลียร์ในทางสันติ และกำกับให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ใช้ประชาชน และสิ่งแวดล้อม โดยการบริหารจัดการด้านพลังงาน นิวเคลียร์และรังสี กำกับดูแลความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี

เพื่อให้มีนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ด้านพลังงานนิวเคลียร์ในทางสันติ ให้เป็นไปตามพันธกรณีหรือความตกลงระหว่างประเทศและมาตรฐานสากล มีเลขาธิการคนหนึ่งซึ่งมีฐานะเทียบเท่าอธิบดีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวงระเบียบปฏิบัติราชการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการในสังกัดของกระทรวงให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการ นั้น การแบ่งส่วนราชการภายในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการในสังกัดของกระทรวงให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษานั้น เพื่อประโยชน์ในการให้ได้รับสิทธิประโยชน์ของทางราชการและการสรรหาหรือเลือกบุคคล ให้ดำรงตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้ถือว่าผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในสังกัดของกระทรวงซึ่งเป็นส่วนราชการเป็นผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่าอธิบดี¹¹⁶

การจัดระเบียบราชการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกระทรวง กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของงานในกระทรวงให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนด้านการอุดมศึกษา แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ และแผนอื่น และนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภาหรือที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติโดยจะให้มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้ ในกรณีที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง การสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีมอบหมายให้ รัฐมนตรีมีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการอุดมศึกษา ดังต่อไปนี้ 1. เสนอแนะต่อสภานโยบายในการจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศที่

¹¹⁶ แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ.2561-2580 สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20yrs.pdf>

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนอื่น รวมทั้งนโยบายของรัฐบาล 2. เสนอแนะกรอบวงเงินงบประมาณประจำปีด้านการอุดมศึกษาต่อสถานนโยบาย รวมทั้งเสนอระบบการจัดสรรและบริหารงบประมาณแบบบูรณาการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ตามกรอบวงเงินดังกล่าวให้สอดคล้องกับนโยบายยุทธศาสตร์ และแผนด้านการอุดมศึกษา 3. ให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านการอุดมศึกษาตามกฎหมาย ว่าด้วยสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติในการพิจารณาค่าของงบประมาณรายจ่ายประเภทงบลงทุน และงบเงินอุดหนุนในการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา และการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวง 4. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำคำของบประมาณของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวง 5. เสนอต่อนายกรัฐมนตรีในการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านการอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ 6. กำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของสถาบันอุดมศึกษาด้วย 7. รับรองและเพิกถอนการรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และรับรองมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 8. พิจารณาเสนอการจัดตั้ง ยุบ รวม ปรับปรุง และเลิกสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงต่อคณะรัฐมนตรี 9. เสนอแนะและให้ความเห็นเชิงนโยบายเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ไม่อยู่ในสังกัดของกระทรวงต่อคณะรัฐมนตรี 10. เสนอแนะให้สภาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวง และสถาบันอุดมศึกษาเอกชนดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีธรรมาภิบาล 11. การวินิจฉัยสั่งการเพื่อยับยั้งหรือยุติการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงหรือสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ขัดต่อกฎหมาย ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือการไม่ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอย่างร้ายแรง 12. วินิจฉัยสั่งการเพื่อยับยั้งหรือยุติการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงหรือสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาอย่างร้ายแรง 13. วางระเบียบการปฏิบัติราชการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกิจการต่าง ๆ ร่วมกันของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในสังกัดของกระทรวงอันมีใช้กิจการของสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งแห่งใด โดยเฉพาะ และกำหนดแนวทางการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงสามารถบริหารงานได้อย่างคล่องตัว 14. รายงานผลการปฏิบัติตามแผนด้านการอุดมศึกษาต่อคณะรัฐมนตรี และสถานนโยบาย 15. ปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่

คณะรัฐมนตรีหรือสภานโยบายมอบหมาย¹¹⁷

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษาฯ มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม (มาตรา 18, พรบ.การอุดมศึกษา 2562) ดังต่อไปนี้ 1. ให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในการพิจารณาคำของบประมาณและการจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม 2. วางระบบการบูรณาการการดำเนินงานและงบประมาณของหน่วยงานในกำกับที่มีหน้าที่ดำเนินการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกำกับให้เป็นไปตามระบบดังกล่าว 3. ขอให้กระทรวง ทบวง กรมอื่น หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาคเอกชน ให้ข้อมูล สถิติ ผลการดำเนินการ และการอื่นที่เกี่ยวข้อง การวิจัยและนวัตกรรมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานนั้น 4. ปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือสภานโยบายมอบหมายในการดำเนินการตาม (2) สภานโยบายโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี อาจกำหนดระเบียบขึ้นใช้บังคับเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ก็ได้

ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษาฯ มีหน้าที่และอำนาจ (มาตรา 19, พรบ.การอุดมศึกษา พ.ศ. 2562) ดังต่อไปนี้ 1. รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในกระทรวง แปลงนโยบายเป็นแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการ กำกับการทำงานของส่วนราชการในกระทรวงให้เกิดผลสัมฤทธิ์ และประสานการปฏิบัติงานของส่วนราชการในกระทรวงให้มีเอกภาพสอดคล้องกัน รวมทั้งเร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในกระทรวงให้เป็นไปตามแผนงานของกระทรวง 2. เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการของส่วนราชการในกระทรวงรองจากรัฐมนตรี และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดกระทรวง 3. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนสามารถบริหารงานได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของปลัดกระทรวงตามวรรคหนึ่ง ให้มีรองปลัดกระทรวงเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ และจะให้มีผู้ช่วยปลัดกระทรวงเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้ ในกรณีที่ไม่มีรองปลัดกระทรวงหรือผู้ช่วยปลัดกระทรวงหรือมีทั้งรองปลัดกระทรวงและผู้ช่วยปลัดกระทรวง ให้รองปลัดกระทรวงหรือผู้ช่วยปลัดกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการรองจากรองปลัดกระทรวง ให้รองปลัดกระทรวง ผู้ช่วยปลัดกระทรวง

¹¹⁷ แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ.2561-2580 สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20yrs.pdf>

และผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในสำนักงานปลัดกระทรวงมีหน้าที่และอำนาจตามที่ ปลัดกระทรวงกำหนดหรือมอบหมาย¹¹⁸

คณะกรรมการการอุดมศึกษา เรียกโดยย่อว่า “กกอ.” (มาตรา 20, พรบ.การอุดมศึกษา พ.ศ. 2562) ประกอบด้วย 1. ประธานกรรมการคนหนึ่งซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากข้อเสนอของที่ประชุม อธิการบดีแห่งประเทศไทย ที่ประชุมคณะกรรมการอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ และสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย โดยให้ เสนอได้ฝ่ายละหนึ่งคน 2. กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ประธานกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงาน สภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 3. กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ ได้รับการสรรหาจากผู้เคยดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษา จำนวนไม่เกินสองคน 4. กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ได้รับการสรรหาจากผู้เคยดำรงตำแหน่งอธิการบดี ของ สถาบันอุดมศึกษา จำนวนไม่เกินสองคน 5. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ได้รับ การสรรหาซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ด้าน การศึกษา ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านสังคม ด้าน อุตสาหกรรม หรือด้านธุรกิจ จำนวนไม่เกินเจ็ดคน¹¹⁹

คณะกรรมการการอุดมศึกษา มีหน้าที่และอำนาจ (มาตรา 21, พรบ. การอุดมศึกษา พ.ศ. 2562) ดังต่อไปนี้ 1. กำหนดแผนปฏิบัติการการอุดมศึกษา แผนปฏิบัติการการพัฒนากำลังคนของ ประเทศ และการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ให้สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านการ อุดมศึกษา เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ของประเทศ ที่สภานโยบายกำหนด 2. เสนอแนะและให้ความเห็นเชิงนโยบายต่อรัฐมนตรีเรื่อง การจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามข้อตกลงการพัฒนาระบบการอุดมศึกษาซึ่งกระทำกับ สำนักงานปลัดกระทรวง 3. กำกับ เร่งรัด ติดตาม และจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนด้าน

¹¹⁸ แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ.2561-2580 สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20yrs.pdf>

¹¹⁹ แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ.2561-2580 สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20yrs.pdf>

การอุดมศึกษาและการใช้งบประมาณขอสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวง 4. เสนอแนะ และให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการให้สภาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงและ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามหลักการอุดมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5. เสนอแนะรัฐมนตรีเพื่อให้ดำเนินการ 6. เสนอแนะการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม แก่คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 7. กำกับ เร่งรัด ติดตาม และให้คำแนะนำแก่สำนักงานปลัดกระทรวงในการจัดทำฐานข้อมูล การ อุดมศึกษา โดยอย่างน้อยต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาทุกประเภท ผู้เรียน คณาจารย์ ผู้ใช้ บัณฑิต และสถิติอื่นที่ถูกต้องและทันสมัย รวมทั้งการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว เพื่อใช้ เป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการอุดมศึกษา และการพัฒนาประเทศบนฐานความรู้ ได้ ตลอดจนเปิดเผยข้อมูลและผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ต่อสาธารณชนตามกฎหมายว่าด้วยสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ 8. รายงานผลการปฏิบัติตามแผน ด้านการอุดมศึกษาตามหน้าที่และอำนาจต่อรัฐมนตรี 9. ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และความเห็นต่อ รัฐมนตรีหรือสภานโยบายตามที่รัฐมนตรีหรือสภานโยบายมอบหมาย 10. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อ ทำการแทนหรือเพื่อดำเนินการตามที่ กกอ. มอบหมาย 11. ปฏิบัติการอื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือ กฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของ กกอ. หรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือสภานโยบาย มอบหมาย การใช้อำนาจของ กกอ. ต้องคำนึงถึงความเป็นอิสระ ความหลากหลาย ประเภทและกลุ่ม ของสถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา รวมทั้งสถานภาพของแต่ละสาขาวิชา และ แต่ละสถาบันอุดมศึกษาด้วย¹²⁰

การประชุมของคณะกรรมการการอุดมศึกษา (มาตรา 22) กกอ. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม ในการประชุม กกอ. ถ้า ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็น ประธานในที่ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียง หนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็น เสียงชี้ขาด ให้มีการประชุม กกอ. อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง กกอ. (มาตรา 23) อาจขอให้ สถาบันอุดมศึกษาหน่วยงานของรัฐหรือของเอกชน หรือบุคคลส่งข้อมูล เอกสาร หลักฐาน สถิติ รายงานการเงิน หรือเชิญบุคคลมาให้ข้อเท็จจริงและแสดงความคิดเห็นได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ เพื่อ ประกอบการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ และใน มาตรา 24 ให้ประธานกรรมการ กรรมการ

¹²⁰ แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ.2561-2580 สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20yrs.pdf>

อนุกรรมการ เลขาธิการ และผู้ช่วยเลขาธิการ ได้รับค่าตอบแทน ค่าใช้จ่าย เบี้ยประชุม และประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรียกโดยย่อว่า “กมอ.” (มาตรา 25, พรบ.การอุดมศึกษา พ.ศ. 2562) ประกอบด้วย

1. ประธานกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอของ กกอ.
2. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอของ กกอ. จากผู้มีความรู้ความสามารถความเชี่ยวชาญและประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ด้านการอุดมศึกษา จำนวนไม่เกินเจ็ดคน ให้รองปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมซึ่งปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมมอบหมายเป็นกรรมการและเลขาธิการ ให้ กกอ. เสนอชื่อผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสองเท่าของจำนวนที่จะต้องแต่งตั้งต่อรัฐมนตรีและเมื่อรัฐมนตรีได้แต่งตั้งแล้ว ให้นำรายชื่อผู้ซึ่งไม่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมาจัดทำเป็นบัญชีสำรองต่อไป ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา อธิการบดีหรือผู้ปฏิบัติงานของสถาบันอุดมศึกษา หรือตำแหน่งอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมิได้ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องทำงานด้วยความเป็นอิสระ คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้ง และการพ้นจากตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิรวมทั้งการทำบัญชีสำรอง เพื่อเลื่อนขึ้นมาดำรงตำแหน่งแทนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ บัญชีสำรองให้มีอายุเท่ากับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ¹²¹

คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา (กมอ.) มีหน้าที่และอำนาจ (มาตรา 26, พรบ. การอุดมศึกษา พ.ศ. 2562) ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริม สนับสนุน ติดตาม ตรวจสอบการจัดการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวง และสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยคำนึงถึงประเภทและกลุ่มของสถาบันอุดมศึกษาตาม

¹²¹ แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ.2561-2580 สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20yrs.pdf>

กฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา ตลอดจนความเป็นอิสระและความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งด้วย

2. เสนอแนะต่อรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอต่อสภานโยบายให้กำหนดมาตรการทางการเงินการคลัง และสิทธิประโยชน์อื่น เพื่อให้มีการพัฒนามาตรฐานการอุดมศึกษา

3. ให้คำแนะนำและสนับสนุนการพัฒนามาตรฐานการอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ

4. กำกับ เร่งรัด ติดตาม และให้คำแนะนำแก่สำนักงานปลัดกระทรวงในการจัดทำฐานข้อมูลมาตรฐานการอุดมศึกษา

5. รายงานผลการปฏิบัติตามแผนด้านการอุดมศึกษาตามหน้าที่และอำนาจต่อรัฐมนตรี

6. ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และความเห็นต่อรัฐมนตรีหรือสภานโยบายตามที่รัฐมนตรีหรือสภานโยบายมอบหมาย

7. แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำการแทนหรือเพื่อดำเนินการตามที่ กมอ. มอบหมาย

8. ปฏิบัติการอื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของ กมอ. หรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือสภานโยบายมอบหมายการใช้อำนาจของ กมอ. ต้องคำนึงถึงความ เป็นอิสระ ความหลากหลาย ประเพณีและกลุ่มของสถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการ อุดมศึกษา รวมทั้งสถานภาพของแต่ละสาขาวิชาและแต่ละสถาบันอุดมศึกษาด้วย

การกำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษา กมอ. ต้องยึดหลักการ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 27, พรบ.การ อุดมศึกษา พ.ศ. 2562)

1. มาตรฐานการอุดมศึกษาต้องกำหนดให้ทันสมัยตามพัฒนาการของโลกและสังคม

2. มาตรฐานการอุดมศึกษาต้องกำหนดโดยคำนึงถึงความหลากหลายของประเพณีและกลุ่ม ของสถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา

3. มาตรฐานการอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญกับความรู้ สมรรถนะ ทักษะ เจตคติ ซึ่งเป็น ผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ซึ่งเกิดขึ้นแก่ผู้เรียนและสามารถวัดได้ การกำหนดวิธีการจัดการศึกษาต้อง กระทำเพียงเท่าที่จำเป็นตามมาตรฐานสากล เพื่อเป็นการประกันคุณภาพขั้นต่ำ โดยไม่กระทบต่อ ความเป็นอิสระของสถาบันอุดมศึกษาในการจัดการศึกษา

4. ต้องรับฟังความคิดเห็นของสถาบันอุดมศึกษา ผู้เรียน คณาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิตอย่าง กว้างขวาง

5. มีระบบให้ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานการอุดมศึกษาของ สถาบันอุดมศึกษาเป็นระยะ และมีระบบการให้สถาบันอุดมศึกษาอุทธรณ์คำวินิจฉัยหรือคำสั่ง กมอ. ได้

6. หลักการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา 28 ให้นำความในมาตรา 22 มาตรา 23 และมาตรา 24 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การจัดระเบียบบริหารราชการสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในสังกัดของกระทรวงที่เป็นนิติบุคคล ให้มีคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา เรียกโดยย่อว่า “ก.พ.อ.” (มาตรา 30) ทำหน้าที่เป็นองค์กรบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในสังกัดของกระทรวงตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา โดย (มาตรา 31) กระทรวงอาจขอให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวง ให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการและแผนงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษานั้น ตลอดจนรายละเอียดทางวิชาการ การเงิน สถิติ และข้อมูลอื่นเพื่อประโยชน์ในการจัดทำฐานข้อมูลการอุดมศึกษา และการปฏิบัติราชการในหน้าที่และอำนาจได้ ความในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับแก่สถาบันอุดมศึกษาที่ไม่อยู่ในสังกัดของกระทรวงและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนด้วยโดยอนุโลมการส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษา (มาตรา 32) ในกรณีที่สำนักงานปลัดกระทรวงมีข้อตกลงการพัฒนาการอุดมศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการผลิตกำลังคนในสาขาที่ประเทศมีความต้องการ หรือเพื่อพัฒนาในด้านอื่นตามที่สถานนโยบายกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ สถาบันอุดมศึกษาอาจขอรับการส่งเสริมด้านงบประมาณเพื่อการนั้นได้โดยเฉพาะกาล

มาตรา 34 ให้สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรมวิทยาศาสตร์บริการ และสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ซึ่งเป็นส่วนราชการในกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

มาตรา 35 ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่ หนี้ ภาระผูกพัน เงินงบประมาณ ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งเป็นส่วนราชการในกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

มาตรา 36 ให้สำนักงานการวิจัยแห่งชาติปฏิบัติหน้าที่และมีอำนาจตามที่ เป็นส่วนราชการในกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

มาตรา 37 เมื่อครบกำหนดสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประเมินประสิทธิภาพ และผลการปฏิบัติราชการตามหน้าที่และอำนาจของสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

มาตรา 38 ให้ดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์บริการตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรมหาชนให้แล้วเสร็จภายในสามปี

มาตรา 39 ให้ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง หรือพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัด ส่วนราชการในกระทรวงไปปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการอื่นหรือหน่วยงานในกำกับของกระทรวงได้ เป็นการชั่วคราวตามระยะเวลาที่รัฐมนตรีกำหนดได้

มาตรา 40 คดีที่ส่วนราชการของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ฟ้องต่อศาลไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ส่วนราชการซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ เข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าของหนี้ตามคำพิพากษาหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้น

มาตรา 41 ได้กำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ดังต่อไปนี้ 1. จัดทำแนวทางการพัฒนาระบบ กลไก การบูรณาการการทำงานและวิธีการปฏิบัติราชการ การจัดโครงสร้างและอัตรากำลังของหน่วยงานใน บังคับบัญชาและในกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรมให้แล้วเสร็จภายในสามปี เพื่อเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และคณะรัฐมนตรี 2. เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเกี่ยวกับการตีความและวินิจฉัยปัญหาอันเกี่ยวกับการปฏิบัติการ ตามที่กำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลของพระราชบัญญัตินี้ 3. เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง ข้อเท็จจริง แสดงความเห็น หรือส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา

4. ดำเนินการอื่นตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมมอบหมาย¹²²

การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีระบบในการจัดหาและจัดสรรเงินอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้อง มีแผนกลยุทธ์ทางการเงินซึ่งเป็นแผนจัดหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนต่างๆ ที่สามารถผลักดันแผนกล ยุทธ์ของสถาบันให้สามารถดำเนินการได้ มีการวิเคราะห์รายได้ ค่าใช้จ่ายของการดำเนินงาน ทั้งจาก งบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้อื่นๆ ที่สถาบันได้รับ มีการจัดสรรงบประมาณและการจัดทำ รายงานทางการเงินอย่างเป็นระบบครบทุกพันธกิจ มีระบบการตรวจสอบการใช้เงินอย่างมี ประสิทธิภาพ รายงานทางการเงินต้องแสดงรายละเอียดการใช้จ่ายในทุกพันธกิจ โครงการ กิจกรรม เพื่อให้สามารถวิเคราะห์สถานะทางการเงินและความมั่นคงของสถาบันได้

¹²² แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ.2561-2580 สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20yrs.pdf>

ระบบการบริหารการเงินของอุดมศึกษาตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาเป็นการจัดสรรงบประมาณ โดยเน้นด้านอุปทาน (Supply Side Financing) ของสถาบัน และการเน้นด้านอุปสงค์ (Demand Side Financing) ผ่านตัวผู้เรียน เพื่อให้การบริหารการเงินและการบัญชีที่เกี่ยวข้อง มีความสอดคล้องกับระบบที่เป็นสากล โดยระบบการเงินด้านอุปสงค์ หมายความว่ารวมถึง ระบบการเงินที่รัฐนำมาใช้ในการปฏิรูประบบการเงินอุดมศึกษา โดยรัฐจะจัดสรรงบประมาณให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐแบบจำกัดการรับ ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการในการผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับทิศทางของการพัฒนาประเทศ เพื่อให้ตรงกับความต้องการกำลังคนของทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นระบบการเงินที่มุ่งผลสัมฤทธิ์จากการลงทุนทางการศึกษาของรัฐ นำค่าใช้จ่ายรายหัวในการจัดการศึกษาแต่ละสาขาวิชามาเป็นเกณฑ์ในการคิดค่าใช้จ่าย แทนการจัดสรรงบประมาณให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐตามที่เสนอขอรับการสนับสนุน และค่าใช้จ่ายรายหัวยังเป็นฐานในการคิดสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการศึกษาระหว่างรัฐกับผู้เรียนอีกด้วย

ระบบการบริหารจัดการงบประมาณมีวัตถุประสงค์หลัก คือ 1) เพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินในระบบอุดมศึกษาในสถานะที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และ 2) เพื่อพัฒนาระบบการเงินอุดมศึกษาให้เป็นกลไกของรัฐในการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา โดยมีกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลง อาทิ กลยุทธ์ที่ 1 การปฏิรูประบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษามุ่งเน้นการแก้ปัญหาระดับภาพรวม เพื่อให้ระบบการเงินอุดมศึกษาเป็นการลงทุนเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การวิจัยและนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพ คุ่มค่า โดยที่ภาครัฐยังเป็นผู้ลงทุนเพื่อการอุดมศึกษาไม่ต่ำกว่าเดิม การปรับระบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษาให้ตอบสนองผ่านด้านอุปสงค์ (Demand Side Financing) ให้สถาบันอุดมศึกษา และกำหนดค่าเล่าเรียนให้สะท้อนต้นทุนคุณภาพตามมาตรฐานการอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้อง รัฐจึงจัดสรรเงินเพื่อสนับสนุนกองทุนการเงินเพื่อการศึกษาศึกษาและเปิดโอกาสให้นักศึกษาทุกคนสามารถกู้ยืมเงินกองทุนเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพ และการประกอบอาชีพของตนเองด้วยเงื่อนไขที่รัฐสนับสนุน กลยุทธ์ที่ 2 การปรับปรุงระบบการจัดสรรงบประมาณเพื่อการอุดมศึกษาการจัดสรรงบประมาณเพื่อการอุดมศึกษา เป็นกลไกสำคัญที่สะท้อนนโยบายของรัฐว่ามีความคาดหวังต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในสาขาใด ระดับใด ด้วยคุณภาพมาตรฐานในระดับใด จึงจะตอบสนองต่อทิศทางการพัฒนาประเทศในอนาคต การจัดสรรงบประมาณ จึงต้องมีความสอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนากำลังคนของรัฐ วงเงินที่กำหนดจะสะท้อนจุดเน้นของนโยบายการลงทุนเพื่อการอุดมศึกษา แม้ว่าในความเป็นจริงยังไม่สามารถอธิบายตามหลักการดังกล่าวได้อย่างชัดเจน การปรับปรุงระบบจัดสรรงบประมาณเพื่อการอุดมศึกษา มีหลักการ 3 ประการ คือ ประการที่ 1 งบประมาณต้องสะท้อนผลผลิตที่คาดหวังอย่างมีประสิทธิภาพ ประการที่ 2 การกระจายงบประมาณคือการกระจายความรับผิดชอบ หรือความร่วมมือในการผลิต

บัณฑิตของประเทศ ประการที่ 3 สถาบันอุดมศึกษาต้องมีอิสระในการบริหารงบประมาณภายใต้หลักเกณฑ์ที่กำหนด กลยุทธ์ที่ 3 การส่งเสริมความหลากหลายของแหล่งรายได้ของสถาบันอุดมศึกษา รัฐสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาศึกษาวิเคราะห์ ทบทวนแหล่งรายได้ของสถาบันอย่างกว้างขวางโดยการสร้างสิ่งจูงใจต่าง ๆ เช่น การใช้ประโยชน์จากที่ดิน อันเป็นทรัพย์สินของรัฐ การออกกฎหมายส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยและนวัตกรรม (Bayh-Dole Act) การส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาจัดตั้งวิสาหกิจ จากนวัตกรรม การส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรมตามความต้องการของภาครัฐ แนวทางการดำเนินงาน 1. รัฐยังคงนโยบายรับภาระค่าใช้จ่ายเพื่อการอุดมศึกษาไม่น้อยกว่าเดิม แต่มุ่งเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการอุดมศึกษาให้เป็นกลไกการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อการพัฒนาประเทศ 2. ศึกษาวิจัยเชิงนโยบายเพื่อปรับการสนองทุนผ่านด้านอุปสงค์ การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีคุณภาพ การวิเคราะห์ โครงสร้างรายได้ตลอดชีวิต การทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา กลไกการผลิตกำลังคนในสาขาขาดแคลนตอบสนองความต้องการของประเทศ แก้ปัญหาการผลิตบัณฑิตเชิงพาณิชย์ 3. ศึกษา วิเคราะห์ แก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ เพื่อเพิ่มแหล่งทุนให้สถาบันอุดมศึกษา เช่น การใช้ที่ราชพัสดุที่สถาบันอุดมศึกษาครอบครอง การจัดตั้งวิสาหกิจของสถาบันอุดมศึกษา การใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา และการสร้างสรรค์นวัตกรรมตอบสนองความต้องการของภาครัฐ¹²³

จากการวิเคราะห์แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 โดยสำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา 2561 พบว่า ระบบการเงินอุดมศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่แสดงให้เห็นนโยบายของรัฐที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในอดีตที่ผ่านมารัฐจัดสรรเงินอุดหนุนอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่องเพราะเห็นว่าการศึกษา คือ การลงทุนในทรัพยากรมนุษย์ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ในขณะที่เดียวกันการศึกษาระดับอุดมศึกษายังช่วยเพิ่มพูนรายได้และยกระดับสภาพทางสังคมให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษา ทำให้ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา มีการขยายตัวของบัณฑิตศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่องและด้วยการสนับสนุนของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ทำให้โอกาสการเข้าถึงอุดมศึกษามีสูงขึ้น ทั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน แต่ในอนาคตอีก 20 ปีต่อจากนี้ ระบบอุดมศึกษาที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องกำลังจะประสบปัญหาการหดตัวของจำนวนนักศึกษาอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับรายได้และภาระงานของสถาบันอุดมศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐตั้งแต่

¹²³ แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ.2561-2580 สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20yrs.pdf>

ปีงบประมาณ พ.ศ.2550-2559 ได้รับจัดสรรงบประมาณแผ่นดินจำนวน 57,152 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2550 และเพิ่มขึ้นเป็น 111,755 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2559 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นประมาณเท่าตัว (ร้อยละ 93.49) ในขณะที่เงินรายได้เพิ่มขึ้นจาก 45,536 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2550 เป็น 98,617 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2559 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นประมาณเท่าตัว (ร้อยละ 96.92) เช่นเดียวกัน ถ้าพิจารณาเฉพาะงบประมาณแผ่นดินประเภทงบดำเนินการ จะมีเงินใกล้เคียงกับเงินรายได้ของสถาบันอุดมศึกษา แสดงให้เห็นว่าในภาพรวมค่าใช้จ่ายของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผู้เรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบเฉลี่ยร้อยละ 50 จากการวิเคราะห์พบว่า เงินงบประมาณแผ่นดินที่รัฐจัดสรรให้ในระยะ 10 ปี ที่ผ่านมาไม่สัมพันธ์กับจำนวนนักศึกษารวมของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เนื่องจากในระยะเวลา 10 ปี ที่ผ่านมา จำนวนนักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงในระดับต่ำหรือคงที่ประมาณ 1,800,000 คน แต่ได้รับงบจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นทุกปี เมื่อพิจารณาเงินรายได้ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า แม้จำนวนนักศึกษารวมจะมีอัตราคงที่แต่เงินรายได้กลับมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ย่อมสะท้อนให้เห็นว่าสถาบันอุดมศึกษาพยายามปรับตัวในด้านต่าง ๆ ทำให้แหล่งรายได้ของสถาบันอุดมศึกษามีได้ขึ้นอยู่กับค่าเล่าเรียนที่เรียกเก็บจากนักศึกษาแต่เพียงอย่างเดียว รายได้จากการดำเนินภารกิจด้านอื่น ๆ เช่น การวิจัย และบริการวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ น่าจะเป็นแหล่งรายได้ที่เพิ่มขึ้นของสถาบันอุดมศึกษาด้วยความมั่นคงทางการเงินของระบบอุดมศึกษาจึงมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องอยู่ 4 ประเด็น ประกอบด้วย 1. การจัดสรรงบประมาณอุดหนุนสถาบันอุดมศึกษา หมายถึง จำนวนเงินงบประมาณที่อุดหนุนสถาบันอุดมศึกษาและวิธีการจัดสรรเงินอุดหนุนดังกล่าวด้วย เนื่องจากการจัดสรรเงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดินเป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงบประมาณ ซึ่งมีวิธีการจัดสรรงบประมาณและมาตรฐานการจัดสรรงบประมาณสำหรับส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเป็นหลัก หรือที่เรียกว่า การจัดสรรงบประมาณอุดหนุนผ่านด้านอุปทาน (Supply Side Financing) เป็นหลัก ทำให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาตามความพร้อมและความต้องการของสถาบันเป็นหลัก จึงไม่ทำให้เกิดการแข่งขันเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและทำให้การผลิตบัณฑิตไม่ตอบสนองความต้องการกำลังคนในสาขาวิชาที่ขาดแคลน หรือเป็นความต้องการในการพัฒนาประเทศ 2. การมีส่วนร่วมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของผู้เรียน ปัจจุบันผู้เรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาอยู่แล้ว ซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งในระดับสถาบันและในระดับสาขาวิชาที่ศึกษา กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) มีส่วนช่วยเหลือผู้เรียนที่มาจากรอบครัวรายได้ต่ำให้ได้รับการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นจำนวนมากในแต่ละปีการศึกษาแต่

อัตราค่าเล่าเรียนมีส่วนร่วมกับผู้เรียนนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ต้นทุนต่อหน่วย (Unit Costs) อัตราค่าเล่าเรียน (Tuition and Fees) และอัตราส่วนเงินอุดหนุนจากรัฐ¹²⁴ เนื่องจากรายละเอียดทั้ง 3 ส่วนนี้ยังไม่มีการวิเคราะห์ศักยภาพในรายละเอียดและนำไปสู่การกำหนดนโยบายที่เหมาะสม จึงทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำของการมีส่วนร่วมกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนบางคนได้ศึกษาในสถาบันที่มีคุณภาพสูง โดยจ่ายค่าเล่าเรียนต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับบางคนที่เรียนในสถาบันที่มีคุณภาพต่ำกว่าแต่ต้องมีส่วนร่วมกับผู้เรียนสูงกว่า 3. ความหลากหลายของแหล่งรายได้ของสถาบันอุดมศึกษา จากข้อมูลเบื้องต้นพบว่า แหล่งรายได้ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีความหลากหลายมากขึ้น มิได้ขึ้นอยู่กับจำนวนนักศึกษาแต่เพียงอย่างเดียว การที่สถาบันอุดมศึกษาจะรักษาระดับเงินรายได้จากแหล่งรายได้ต่าง ๆ ให้คงที่หรือเพิ่มขึ้นจะต้องมีมาตรการหลายอย่างประกอบกัน ทั้งในเรื่องการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากร ให้สามารถพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ใหม่ที่สอดคล้องกับความต้องการ และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคใหม่ การสร้างสรรค์ผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่นำไปสู่สินค้าและบริการใหม่ ตลอดจนการปรับตัวและประสานความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมหรือภาคผู้ใช้บริการ นอกจากนี้รัฐบาล ควรพิจารณามาตรการการให้โอกาสมหาวิทยาลัยในการใช้พื้นที่ราชพัสดุให้เกิดประโยชน์ในการหารายได้ นอกเหนือไปจากรายได้จากจัดการเรียนการสอนเท่านั้น 4. ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ประสิทธิภาพเป็นประเด็นที่ทำนายในระบบอุดมศึกษาจากความไม่ชัดเจนในเรื่องต้นทุนต่อหน่วย ระดับหรือมาตรฐานคุณภาพบัณฑิต มาตรฐานการผลิตที่มีคุณภาพ ตลอดจนการผลิตบัณฑิตที่ตอบสนองความต้องการเพื่อการพัฒนาประเทศ และความสูญเปล่าทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประเด็นเหล่านี้จำเป็นต้องมีการศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยอย่างละเอียด¹²⁵

¹²⁴ แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ.2561-2580 สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20yrs.pdf>

¹²⁵ แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ.2561-2580 สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20yrs.pdf>

การบริหารจัดการงบประมาณ พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.2561 มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ “งบประมาณรายจ่าย” หมายความว่า จำนวนเงินอย่างสูงที่อนุญาตให้จ่ายหรือให้ก่อหนี้ผูกพันได้ ตามวัตถุประสงค์และภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย “งบประมาณรายจ่ายข้ามปี” หมายความว่า งบประมาณรายจ่ายที่มีระยะเวลาการใช้ได้เกินปีงบประมาณตามวัตถุประสงค์และระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย “กฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย” หมายความว่า พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย แล้วแต่กรณี “ปีงบประมาณ” หมายความว่า ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคมของปีหนึ่ง ถึงวันที่ 30 กันยายนของปีถัดไป และให้ใช้ปี พ.ศ. ที่ถัดไปนั้นเป็นชื่อสำหรับปีงบประมาณนั้น “เงินนอกงบประมาณ” หมายความว่า บรรดาเงินทั้งปวงที่หน่วยงานของรัฐจัดเก็บหรือได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ หรือจากนิติกรรมหรือนิติเหตุ หรือกรณีอื่นใด ที่ต้องนำส่งคลัง แต่มีกฎหมายอนุญาตให้สามารถเก็บไว้ใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องนำส่งคลัง “หนี้” หมายความว่า ข้อผูกพันที่จะต้องจ่ายหรืออาจจะต้องจ่ายเป็นเงิน สิ่งของหรือบริการ ไม่ว่าจะ เป็นข้อผูกพันอันเกิดจากการกู้ยืม การค้า ประกัน การซื้อหรือการจ้างโดยใช้เครดิตหรือจากการอื่นใด “เงินจัดสรร” หมายความว่า ส่วนหนึ่งของงบประมาณรายจ่ายที่แบ่งสรรให้จ่าย หรือให้ก่อหนี้ผูกพันในระยะเวลาหนึ่ง “หน่วยรับงบประมาณ” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐที่ขอรับหรือได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่าย และให้หมายความรวมถึงสภาอากาศด้วย “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า 1. ส่วนราชการ 2. รัฐวิสาหกิจ 3. หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์การอัยการ 4. องค์การมหาชน 5. ทุนหมุนเวียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล 6. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 7. หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนดหลักการสาระและวิธีการของงบประมาณจากพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา 2562 ว่าด้วยการจัดสรรทรัพยากรในการจัดการอุดมศึกษา

มาตรา 45 การทำคำขอและการจัดสรรงบประมาณสำหรับการอุดมศึกษา ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ 1) งบบุคลากรซึ่งเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง และสิทธิประโยชน์ของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวง ให้สถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวทำคำขอเสนอต่อสำนักงบประมาณโดยตรง และให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณให้เต็มตามกรอบอัตรากำลังบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงแต่ละแห่ง 2) งบดำเนินงานและงบรายจ่ายอื่นซึ่งเป็นงบประจำ รวมทั้งงบลงทุนอื่นที่ไม่ใช่งบลงทุนตาม (3) ให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงทำคำขอเสนอต่อสำนักงบประมาณโดยตรง และให้สำนักงบประมาณจัดสรรในลักษณะเงิน

อุดหนุนทั่วไปหรืองบลงทุน แล้วแต่กรณี ให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวง เพื่อให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา โดยต้องคำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา 3) งบลงทุนและงบเงินอุดหนุนเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา และการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ และเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมตามกฎหมายว่าด้วยสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เพื่อใช้ในการพัฒนาวิทยาศาสตร์ การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม 4) การจัดสรรเงินเข้ากองทุนให้กู้ยืมดอกเบี้ยต่ำให้แก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น การจัดสรรงบประมาณตาม (3) ต้องทำข้อตกลงการพัฒนาการอุดมศึกษากับสำนักงานปลัดกระทรวง หรือข้อตกลงการวิจัยและนวัตกรรมกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แล้วแต่กรณี การจัดสรรงบประมาณตาม (1) (2) และ (3) ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับมาตรา 24 ด้วย¹³²

มาตรา 46 ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมและความสนับสนุนเป็นพิเศษอื่นให้แก่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐตามมาตรา 24 วรรคสอง และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่สามารถดำเนินงานได้เกินกว่าเป้าหมายที่คณะรัฐมนตรีกำหนด โดยข้อเสนอของสถานนโยบายหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสนับสนุนเงินงบประมาณเพิ่มเติมและความสนับสนุนเป็นพิเศษอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยข้อเสนอของสถานนโยบาย

มาตรา 47 ในกรณีที่เห็นสมควร คณะรัฐมนตรีโดยข้อเสนอร่วมกันของกระทรวงและกระทรวงการคลังอาจมีมติให้จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาขึ้น เพื่อพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาและส่งเสริมการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ

มาตรา 48 คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดมาตรการทางการเงิน การคลัง และมาตรการอื่น เพื่อการระดมทรัพยากรมาพัฒนาการอุดมศึกษาได้ การกำหนดมาตรการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา 49 เงินรายได้ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินการจัดการทรัพยากรของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

มาตรา 50 ให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถาบันอุดมศึกษานั้น ทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และที่เป็นทรัพย์สินอื่น รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการของสถาบันอุดมศึกษา และเก็บ

¹³² แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ.2561-2580 สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20yrs.pdf>

ค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบาย วัตถุประสงค์ และภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาบรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้มาโดยมีผู้อุทิศให้ หรือโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้ของสถาบันอุดมศึกษา ไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุ และให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสถาบันอุดมศึกษานั้น บรรดารายได้และผลประโยชน์ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ รวมทั้งผลประโยชน์ที่เกิดจากที่ราชพัสดุ เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษา และเบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการซื้อทรัพย์สิน หรือจ้างทำของที่ดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณ รายได้จากทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดขึ้นจากการวิจัยไม่ว่าจะมาจากแหล่งทุนใด ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินการควบคุมและกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษา

มาตรา 51 รัฐมนตรีมีหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา และให้สอดคล้องกับกฎหมายนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านการอุดมศึกษา และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศที่สภานโยบายกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ตลอดจนนโยบายของรัฐบาลและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในสังกัดของกระทรวงเป็นการเฉพาะ หลักการของการจัดการอุดมศึกษาตามมาตรา 9 รวมถึงการควบคุม มาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ ในกรณีที่มีปัญหาในการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัด ของกระทรวงที่ขัดต่อกฎหมาย ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือการไม่ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอย่างร้ายแรง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาอย่างร้ายแรง หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อส่วนรวม ให้รัฐมนตรีโดยข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการอุดมศึกษาหรือคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา แล้วแต่กรณี แจ้งสภาสถาบันอุดมศึกษาให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น ในกรณีที่สภาสถาบันอุดมศึกษาไม่ดำเนินการ ดำเนินการล่าช้าเกินสมควร หรือไม่สามารแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ให้รัฐมนตรีโดยข้อเสนอแนะและความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษาหรือคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา แล้วแต่กรณี วินิจฉัยชี้ขาด สั่งให้กระทำการ ยับยั้ง หรือยุติการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวได้ ในกรณีที่สภาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวง เห็นว่าการวินิจฉัยชี้ขาดหรือการสั่งให้กระทำการ ยับยั้ง หรือยุติการดำเนินการตามวรรคสองมิชอบ ให้สามารถอุทธรณ์ต่อคณะรัฐมนตรีได้การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการดำเนินการตามคำวินิจฉัยหรือคำสั่งนั้น เมื่อคณะรัฐมนตรีวินิจฉัยเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะรัฐมนตรี ในการดำเนินการตามวรรคนี้ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณาทำความเข้าใจเสนอต่อคณะรัฐมนตรีก็ได้การกำกับดูแลตามวรรคหนึ่งและวรรคสองต้องทำ

เพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม โดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความเป็นอิสระ และความแตกต่างของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละประเภทและกลุ่มด้วย¹³³

มาตรา 52 การกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาเอกชนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

มาตรา 53 ให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำกับดูแลให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษา รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาให้สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงกว่ามาตรฐานการอุดมศึกษาที่กำหนดหากปรากฏว่าสถาบันอุดมศึกษาใดไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาแจ้งให้สถาบันอุดมศึกษานั้นแก้ไขปรับปรุงภายในระยะเวลาที่กำหนด หากสถาบันอุดมศึกษาไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาเสนอเรื่องต่อรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาสั่งการให้สถาบันอุดมศึกษาแก้ไขการดำเนินการ หยุดการดำเนินการหรือดำเนินการอื่นใดอันจำเป็นต่อไป

มาตรา 54 หลักสูตรการศึกษาที่สภาสถาบันอุดมศึกษาจะอนุมัติเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาเปิดสอนได้ จะต้องเป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่ามาตรฐานการอุดมศึกษาที่รัฐมนตรีกำหนดโดยข้อเสนอแนะและความเห็นชอบของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

มาตรา 55 เมื่อสภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติหลักสูตรการศึกษาตามมาตรา 54 และได้แจ้งหลักสูตรการศึกษาดังกล่าวต่อสำนักงานปลัดกระทรวงแล้ว จึงจะเปิดสอนตามหลักสูตรการศึกษาดังกล่าวได้ ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาที่จะต้องตรวจสอบหลักสูตรการศึกษา ที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่งว่าเป็นไปตามมาตรฐานตามมาตรา 54 หรือไม่ ในกรณีที่เห็นว่าไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาสั่งให้สถาบันอุดมศึกษาแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานภายในระยะเวลาที่กำหนด และในกรณีจำเป็นเพื่อป้องกันความเสียหาย คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาจะสั่งให้สถาบันอุดมศึกษาระงับการดำเนินการตามหลักสูตรการศึกษานั้นไว้ก่อนก็ได้

มาตรา 56 ในการตรวจสอบหรือพิจารณาหลักสูตรของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาหรือบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือมอบหมายจากคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา มีหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาของ

¹³³ แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ.2561-2580 สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20yrs.pdf>

สถาบันอุดมศึกษาในกรณีที่น่าปรากฏว่าสถาบันอุดมศึกษาไม่จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาที่ได้แจ้งตามมาตรา 55 ให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาแจ้งให้สถาบันอุดมศึกษาแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากสถาบันอุดมศึกษาไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาเสนอเรื่องต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้สถาบันอุดมศึกษาหยุดการดำเนินการ หรือดำเนินการอื่นใดอันจำเป็นต่อไป ในกรณีที่เห็นสมควรจะสั่งไม่รับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาของหลักสูตรการศึกษาก็ได้ แต่การไม่รับรองมาตรฐานดังกล่าวไม่กระทบผู้สำเร็จการศึกษาไปก่อนแล้วการไม่รับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาตามวรรคสอง ให้ประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้ตรวจสอบ และการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาประกาศกำหนด¹³⁴

มาตรา 57 ในการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาตามมาตรา 56 ให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาหรือบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือมอบหมายจากคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษามีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ 1) เข้าไปในสถาบันอุดมศึกษาหรือสถานที่ใดซึ่งมีการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำการ 2) สั่งให้บุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานใด ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาหรือบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือมอบหมายจากคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้บุคคลดังกล่าวแสดงบัตรประจำตัว เจ้าหน้าที่ของรัฐและหนังสือแต่งตั้งหรือมอบหมายตามวรรคหนึ่งด้วย และให้บุคคลที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควรให้บุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมายตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 58 ภายใต้บังคับมาตรา 34 และมาตรา 35 สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดให้มีการเรียนการสอนนอกสถานที่ตั้งของสถาบันอุดมศึกษาได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาประกาศกำหนดการให้มีสถานที่ตั้งของสถาบันอุดมศึกษามากกว่าหนึ่งแห่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาประกาศกำหนด และแจ้งให้สำนักงานปลัดกระทรวงทราบ การจัดการเรียนการสอนนอกสถานที่ตั้งตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงการ

¹³⁴ แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ.2561-2580 สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20yrs.pdf>

จัดตั้งศูนย์บริการในการเรียนการสอนหรือการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดที่เป็นการจัดให้มีการเรียนการสอนนอกสถานที่ตั้งของสถาบันอุดมศึกษาด้วย

มาตรา 59 สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดการศึกษาโดยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือโดยวิธีอื่นได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดโดยข้อเสนอแนะและความเห็นชอบของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

มาตรา 60 ในกรณีที่ผลการตรวจสอบตามมาตรา 56 ปรากฏว่าการจัดการศึกษาในหลักสูตรการศึกษาใดในสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปตามที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา 55 ให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาประกาศรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษาดังกล่าว ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนที่ผู้เรียนรุ่นแรกจะสำเร็จการศึกษาในหลักสูตรการศึกษานั้น

มาตรา 61 เมื่อคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาได้ให้การรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาตามมาตรา 60 แล้ว ให้แจ้งเรื่องดังกล่าวต่อองค์การกลางบริหารงานบุคคลและสภาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบ

มาตรา 62 ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา การประกันคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายใน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาประกาศกำหนด

มาตรา 63 เมื่อสถาบันอุดมศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรา 62 เสร็จสิ้นแล้ว ให้รายงานผลการประเมินต่อสภาสถาบันอุดมศึกษา และให้สภาสถาบันอุดมศึกษานำผลการประเมินดังกล่าวไปพิจารณาเพื่อกำหนดแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา และให้แจ้งให้สำนักงานปลัดกระทรวงทราบเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก ในกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาเห็นว่าไม่อาจดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามวรรคหนึ่งได้ เพราะการขาดแคลนงบประมาณหรือกำลังคน ให้สถาบันอุดมศึกษาโดยความเห็นชอบของสภาสถาบันอุดมศึกษารายงานเหตุดังกล่าวต่อคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาเพื่อเสนอแนะต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

มาตรา 64 การประเมินคุณภาพภายนอกอาจประเมินโดยหน่วยงานต่างประเทศที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง หรืออาจประเมินโดยหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานภาคเอกชน หรือหน่วยงานในต่างประเทศที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาประกาศกำหนดก็ได้ สถาบันอุดมศึกษาอาจเสนอให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาให้ความเห็นชอบให้หน่วยงานอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอกก็ได้

มาตรา 65 เมื่อหน่วยงานตามมาตรา 64 ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกเสร็จสิ้นแล้วให้แจ้งผลการประเมินต่อสถาบันอุดมศึกษาและสำนักงานปลัดกระทรวงเพื่อทราบ ในกรณีที่หน่วยงานต่างประเทศเป็นผู้ประเมิน ให้สถาบันอุดมศึกษาแจ้งผลการประเมินต่อสำนักงานปลัดกระทรวงเพื่อทราบในกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาเห็นว่าผลการประเมินที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง คลาดเคลื่อนหรือไม่ตรงต่อความเป็นจริง สถาบันอุดมศึกษาอาจทักท้วงไปยังหน่วยงานผู้ประเมินได้ และให้แจ้งสำนักงานปลัดกระทรวงทราบด้วย ให้ถือว่า การประเมินคุณภาพภายนอกตามพระราชบัญญัตินี้เป็น การประเมิน

มาตรา 66 ถ้าผลการประเมินตามมาตรา 65 ปรากฏว่าสถาบันอุดมศึกษาได้มีการจัดการศึกษาไม่เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษา ให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาแจ้งให้สถาบันอุดมศึกษานั้นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนด และให้นำความในมาตรา 56 วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 67 ให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของที่ประชุมร่วมคณะกรรมการการอุดมศึกษาและคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ทำหน้าที่พิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา 68 จำนวน องค์ประกอบ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มา คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 68 สถาบันอุดมศึกษาอาจอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาตามมาตรา 53 วรรคสอง มาตรา 55 วรรคสอง มาตรา 56 วรรคสอง หรือมาตรา 66 ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เว้นแต่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์จะให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งนั้นไว้ก่อน ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์วินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่ที่ได้รับอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

มาตรา 69 เพื่อประโยชน์ในการสร้างนวัตกรรมการอุดมศึกษา รัฐมนตรีอาจเสนอสภานโยบายเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้มีมติให้สถาบันอุดมศึกษาหรือส่วนงานในสถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาที่แตกต่างไปจากมาตรฐานการอุดมศึกษาได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สภานโยบายกำหนดซึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดเรื่อง ดังต่อไปนี้

เงินอุดหนุนการสอน = ค่าใช้จ่ายต่อหัว × ค่าน้ำหนัก × จำนวนนักศึกษา

1) ระยะเวลาดำเนินการ 2) ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน 3) การสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต 4) กลไกและมาตรการในการกำกับ และการประกันคุณภาพการศึกษา 5) การตรวจสอบและติดตามประเมินผลโดยคณะผู้ประเมินผลอิสระ 6) การดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเมื่อครบระยะเวลาตาม (1) แล้วในระหว่างที่สถาบันอุดมศึกษาหรือส่วนงานในสถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่ง มิให้นำมาตรฐานการอุดมศึกษามาใช้บังคับแก่การจัดการศึกษาดังกล่าว และให้ถือว่าการจัดการศึกษานั้น เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องแล้ว ในกรณีที่สภานโยบายเห็นว่าการจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งประสบความสำเร็จ ให้แจ้งให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาปรับปรุงแก้ไขมาตรฐานการอุดมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

มาตรา 70 เพื่อประโยชน์ในการรักษามาตรฐานการอุดมศึกษา หลักธรรมาภิบาล และความซื่อสัตย์สุจริตทางวิชาการ ห้ามมิให้ผู้ใด จ้าง วาน ใช้ให้ผู้อื่นทำผลงานทางวิชาการเพื่อไปใช้ในการเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือเพื่อไปใช้ในการทำผลงานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการขอตำแหน่งทางวิชาการ หรือเสนอขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะหรือการให้ได้รับเงินเดือนหรือเงินอื่นในระดับที่สูงขึ้น ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมิประโยชน์ตอบแทนหรือไม่ก็ตาม ห้ามมิให้ผู้ใดรับจ้างหรือรับดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เพื่อให้ผู้อื่นนำผลงานนั้นไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่เป็นการช่วยเหลือโดยสุจริตตามสมควรการคุ้มครองผู้เรียน

มาตรา 71 ในกรณีที่มีการวินิจฉัยชี้ขาดหรือสั่งการตามมาตรา 51 วรรคสอง หรือมีการสั่งให้สถาบันอุดมศึกษาระงับการดำเนินการตามมาตรา 55 วรรคสอง หรือมีการไม่รับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาของหลักสูตรการศึกษาตามมาตรา 56 อันมีผลกระทบต่อการเรียนการสอนหรือการสำเร็จการศึกษาของผู้เรียน ให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนดมาตรการเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานั้น หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นดำเนินการเพื่อแก้ไขและเยียวยาผู้เรียนที่ได้รับผลกระทบด้วย การดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดตามวรรคหนึ่งไม่มีผลให้สภาสถาบันอุดมศึกษา หรือ อธิการบดีซึ่งเป็นผู้อนุมัติหรือรับผิดชอบในการดำเนินการอันเป็นเหตุให้เกิดผลตามวรรคหนึ่งพ้นจากความรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ¹³⁵

¹³⁵ แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ.2561-2580 สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20yrs.pdf>

มาตรา 72 ห้ามมิให้นายกสภาสถาบันอุดมศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหาร อาจารย์ ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษา ใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยทุจริต ครอบงำให้ผู้เรียนกระทำ หรือไม่กระทำการใด¹³⁶

กระบวนการคำนวณงบประมาณกระบวนการงบประมาณ หมายถึง วงจร (Cycle) หรือ วิธีการ (Procedure) ที่แสดงให้เห็นถึงลำดับขั้นของกิจกรรมต่าง ๆ ที่หน่วยงานจะต้องดำเนินงานเกี่ยวกับงบประมาณ ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ระบบสนับสนุน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

1) การจัดเตรียมงบประมาณ (Budget Preparation) เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการงบประมาณ ซึ่งประกอบด้วยสาระเกี่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมที่สำคัญ และข้อมูลที่ต้องใช้
 2) การอนุมัติงบประมาณ (Budget Adoption) หมายถึง สาระเกี่ยวกับหน่วยงานที่เสนอขออนุมัติ หน่วยงานที่อนุมัติหลักเกณฑ์ ขั้นตอนที่กำหนดไว้เป็นพระราชบัญญัติ กฎหมายเกี่ยวกับการอนุมัติงบประมาณ 3) การบริหารหรือการใช้งบประมาณ (Budget Execution) หมายถึง สาระเกี่ยวกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่การบริหารงบประมาณ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ พัสดุ ทรัพย์สิน เงินรายได้ประเภทต่าง ๆ และวิธีการใช้งบประมาณภายในหน่วยงาน 4) การติดตามประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ (Budget Evaluation) ประกอบด้วย หน่วยงานที่ทำหน้าที่ติดตามฯ ขั้นตอนในการติดตามฯ ระบบบัญชี ระบบข้อมูลที่สนับสนุนการติดตามประเมินผลให้มีประสิทธิภาพรูปแบบของงบประมาณ ในด้านการบริหารเป็นเครื่องแบ่งรูปแบบงบประมาณซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 4 ประเภท คือ รูปแบบงบประมาณเพื่อการควบคุม เพื่อการจัดการ เพื่อการวางแผน และเพื่อการจัดสรรทรัพยากร 1) รูปแบบงบประมาณเพื่อการควบคุม (Control Oriented) เป็นรูปแบบงบประมาณที่เอื้ออำนวยให้ฝ่ายนิติบัญญัติควบคุมการใช้จ่ายของฝ่ายบริหารได้อย่างเข้มงวด คือ งบประมาณแบบแสดงรายการ (Line Item Budget) เป็นงบประมาณแบบประเพณี (Traditional Budget) 2) รูปแบบงบประมาณเพื่อการจัดการ (Management Oriented) เป็นรูปแบบงบประมาณที่ฝ่ายบริหารสามารถจัดการกับทรัพยากรตามผลงานหรือกิจกรรม ซึ่งเรียกชื่อแตกต่างกันไป อาทิ งบประมาณตามหน้าที่ (Functional Budget) งบประมาณตามกิจกรรม (Activity Budget) งบประมาณตามผลการปฏิบัติงาน (Performance Budget) และงบประมาณตามโครงการ (Program Budget) 3) รูปแบบงบประมาณเพื่อการวางแผน (Planning Oriented) เป็นรูปแบบ

¹³⁶ แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ.2561-2580 สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20yrs.pdf>

งบประมาณที่พัฒนาต่อมาจากรูปแบบงบประมาณแบบแสดงผลการปฏิบัติงานและรูปแบบงบประมาณแบบแสดงรายการ โดยการนำเอาการวางแผนระยะยาวเข้ามาควบคุมผลสำเร็จของงาน หรือเรียกว่า เป็นรูปแบบงบประมาณที่คำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผล รูปแบบงบประมาณแบบนี้เรียกว่า รูปแบบงบประมาณแบบวางแผนงาน (Planning Programing Budget) โดยใช้แนวคิดเชิงระบบในการจัดระบบงบประมาณ 4) รูปแบบงบประมาณเพื่อการแก้ปัญหาข้อจำกัดของทรัพยากร (Resource Oriented) เป็นงบประมาณที่คำนึงถึงความจำเป็นของงานที่จะต่ำกว่าระดับที่ควรจะต้องปฏิบัติงานนี้ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และต้นทุนจำเป็นต้องเกิดขึ้นเมื่อทำงานในระดับนั้น หรือ งบประมาณฐานศูนย์ (Zero-Base Budget) หมายถึง วิธีการงบประมาณที่ไม่นำค่าใช้จ่ายในปีก่อนมาเป็นข้อผูกพันหรือเป็นฐานในการตัดสินใจ หากแต่เป็นการจัดทำงบประมาณโดยเริ่มคิดจากฐานศูนย์ทั้งหมด¹³⁷

หลักการในการจัดสรรเงินอุดมศึกษา 1. งบลงทุน เพื่อการพิจารณาแผนการลงทุนทางการอุดมศึกษา ให้เป็นแผนรวมของประเทศ การจัดสรรงบลงทุน สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอโครงการตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา 2. งบดำเนินการ จะได้รับการจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนเฉพาะภารกิจ โดยใช้สูตรในการคำนวณ สูตรการคำนวณเงินอุดหนุนการสอน :

หลักเกณฑ์ในการกำหนดสูตร

1. ค่าใช้จ่ายต่อหัว จะกำหนดได้ดังนี้

- 1.1 แยกกลุ่มสาขาวิชา เช่น กลุ่มที่ใช้ห้องปฏิบัติการ กลุ่มวิทยาศาสตร์ กลุ่มที่ใช้การเรียนแบบบรรยาย
- 1.2 แยกระดับการศึกษา เช่น ปริญญาตรี โท เอก
- 1.3 แยกตามประเภทการลงทะเบียนของนักศึกษา เช่น เรียนระบบการศึกษาทางไกล หรือ การศึกษาปกติ
- 1.4 ค่าใช้จ่ายต่อหัวต้องปรับทุกปีตามอัตราเงินเฟ้อ และแตกต่างกันตามกลุ่มสาขาวิชา
- 1.5 อัตราค่าใช้จ่ายต่อหัว คำนวณจากฐานเกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ ที่มีการทบทวนดูความเหมาะสมแล้ว เช่น จำนวนนักศึกษา : อาจารย์, จำนวนหนังสือในห้องสมุด : นักศึกษา

¹³⁷ แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ.2561-2580 สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20yrs.pdf>

2. ค่าน้ำหนัก จะกำหนดได้ดังนี้

2.1 กำหนดค่าน้ำหนักแบบสัมพัทธ์ (Relative) เพื่อแสดงการจัดอันดับความสำคัญของความต้องการกำลังคนในสาขาต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาประเทศในแต่ละปี

2.2 กำหนดค่าน้ำหนักแยกตามกลุ่มสาขาวิชา เช่น ใช้หลักการด้านกลุ่มผู้เรียนที่ใช้ห้องปฏิบัติการ คลินิก หรือกลุ่มสังคมศาสตร์ กลุ่มวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

3. จำนวนนักศึกษา จะแยกประเภทนักศึกษาเป็นนักศึกษาเต็มเวลา นักศึกษาบางส่วน นักศึกษาปริญญาตรี นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เป็นต้น เพื่อให้งบประมาณที่รัฐบาลสนับสนุนให้กับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเป็นกลไกที่สำคัญที่ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถปฏิบัติการกิจหลักได้อย่างมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานของหลักการอุดมศึกษา 4 ประการ คือ

1. สถาบันอุดมศึกษาต้องพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการของสถาบันอย่างต่อเนื่อง
2. สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนเพื่อการพัฒนาประเทศ
3. สถาบันอุดมศึกษาต้องมีอิสระในการดำเนินงาน
4. สถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีระบบประกันคุณภาพที่สังคมตรวจสอบได้หลักการงบประมาณ

รูปแบบงบประมาณสำหรับสถาบันอุดมศึกษาจึงควรมีหลักการ ดังนี้

1. รัฐบาลพึงจัดสรรงบประมาณให้กับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการจัดบริการการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในฐานะบริการสาธารณะของรัฐ (Public goods) ต่อประชาชน

2. รัฐบาล สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และผู้รับบริการการศึกษาระดับอุดมศึกษา พึงมีส่วนร่วมในการรับภาระค่าใช้จ่าย สำหรับจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในสัดส่วนที่เป็นธรรม

3. การสนับสนุนงบประมาณสำหรับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจะอยู่บนพื้นฐานของการสร้างความคล่องตัวในการบริหารงานด้วยการกระจายอำนาจทางการบริหาร

4. สถาบันอุดมศึกษามีอิสระในการวางระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงบประมาณได้โดยสมบูรณ์ภายใต้ความรับผิดชอบในการตรวจสอบตนเองและพร้อมที่จะให้สังคมตรวจสอบได้ (Accountability)

5. การสนับสนุนงบประมาณให้กับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จะต้องมีความเพียงพอที่จะธำรงรักษาสถานภาพทางวิชาการ

6. เพื่อเป็นการส่งเสริมหลักการประหยัดงบประมาณ และการใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สถาบันอุดมศึกษามีสิทธิที่จะใช้รายได้จากงบประมาณแผ่นดินทั้งหมด และรายได้ที่สถาบันอุดมศึกษาหามาได้ด้วยตนเองในการบริหารงานได้ โดยไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง

7. การสนับสนุนงบประมาณให้กับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจะต้องนำไปสู่ความมั่นคงทางการเงินของสถาบันอุดมศึกษาในระยะยาว

8. รัฐพึงสนับสนุนงบประมาณสำหรับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยมีเป้าหมายที่ผลสำเร็จของการดำเนินงาน

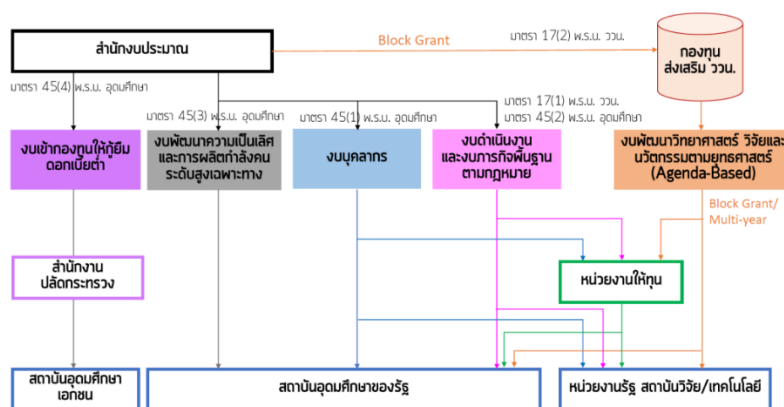
9. การตรวจสอบประสิทธิภาพของงบประมาณที่รัฐจัดให้กับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในการใช้งบประมาณ ด้วยการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (Performance Auditing) ภายหลังจากดำเนินการ (Post Auditing) เพื่อตรวจสอบความคุ้มค่า (Cost-Benefit Ratio) ในการใช้งบประมาณ

10. การจัดงบประมาณจะต้องส่งเสริมให้เกิดการวางแผนระยะยาว และการพยากรณ์การใช้งบประมาณอุดมศึกษาล่วงหน้า

11. การจัดสรรงบประมาณจะต้องพิจารณาผลการประเมินเพื่อการเสริมสร้างการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ

กิติพงค์ พร้อมวงค์ ผู้อำนวยการสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ได้สรุปการบริหารงบประมาณ ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ดังนี้ คือ ประเภทของงบประมาณ จำแนกเป็น 4 งบประมาณหลัก คือ 1) งบเข้ากองทุนให้กู้ยืมดอกเบี้ยต่ำ 2) งบพัฒนาความเป็นเลิศและการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทาง 3) งบบุคลากร 4) งบดำเนินงานและงบภารกิจพื้นฐานตามกฎหมาย และ 5) งบพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมตามยุทธศาสตร์¹⁰⁶

ประเภทของงบประมาณ

แผนภูมิที่ 7 ประเภทของงบประมาณ

ที่มา: กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, เข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน 2562, เข้าถึงได้จาก [https://www.nxpo.or.th/th/personnel/15/\(2562\):2-5](https://www.nxpo.or.th/th/personnel/15/(2562):2-5)

¹⁰⁶ กิติพงค์ พร้อมวงค์ ผู้อำนวยการสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติเข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน 2562 เข้าถึงได้จาก [https://www.nxpo.or.th/th/personnel/15/\(2562\):2-5](https://www.nxpo.or.th/th/personnel/15/(2562):2-5)

โดยมีกรอบแนวคิดการจัดทำคำของบลงทุนและงบเงินอุดหนุน เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา และการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ ตามมาตรา 45(3) แห่งพรบ.การอุดมศึกษา พ.ศ.2562 โดยเน้นความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา ที่สอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศ ได้แก่ 1) สร้างกำลังคนคุณภาพที่ประเทศต้องการ 2) สร้างนวัตกรรมที่ประเทศต้องการ 3) พัฒนาสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นที่ยอมรับ (ระดับชุมชน ระดับประเทศ ระดับนานาชาติ) และการสร้างความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นที่ยอมรับ ได้แก่ 1) มีกำลังคนคุณภาพ 2) มีการบริหารจัดการที่ดี 3) ให้บริการโครงสร้างพื้นฐาน 4) มีเครือข่ายนานาชาติ 5) ความเป็นนานาชาติ และการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทาง ได้แก่ 1) ผลิตและพัฒนากำลังคนระดับสูงรองรับการตอบโจทยยุทธศาสตร์ประเทศ และ 2) ผลิตและพัฒนากำลังคนระดับสูงรองรับการดำเนินการของสถาบัน

¹⁰⁷ จิตรา เตมีย์ การนำเสนอรูปแบบงบประมาณสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2540). บทคัดย่อ

การบริหารจัดการผลิตบัณฑิต

พันธกิจที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา คือ การผลิตบัณฑิต หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพ มีคุณลักษณะตามหลักสูตรที่กำหนด บัณฑิตระดับอุดมศึกษาจะต้องเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบต่อในฐานะพลเมืองและพลโลก มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยงานในการกำกับและส่งเสริมการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา ได้จัดทำมาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิต เช่น เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เพื่อมุ่งเน้นเป้าหมายการจัดการศึกษาที่ผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตที่ได้รับคุณวุฒิแต่ละคุณวุฒิและสื่อสารให้สังคม ชุมชน รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ได้เชื่อมั่นถึงคุณภาพของบัณฑิตที่ผลิตออกมาเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในผลลัพธ์การเรียนรู้ในแต่ละหลักสูตร คุณภาพบัณฑิตในแต่ละหลักสูตรจะสะท้อนไปที่คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยพิจารณาจากผลลัพธ์การเรียนรู้ การมีงานทำและคุณภาพ ผลงานวิจัยของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในปีการศึกษานั้นๆ คุณภาพบัณฑิตจะพิจารณาได้จากตัวบ่งชี้ดังต่อไปนี้ อาทิ ตัวบ่งชี้ ด้านคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และตัวบ่งชี้ ด้านการทำงานหรือผลงานวิจัยของผู้สำเร็จการศึกษา โดยพิจารณาจากร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ และผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ วัตถุประสงค์ 1. เพื่อสร้างบัณฑิตพันธุ์ใหม่และกำลังคนที่มีสมรรถนะและศักยภาพสูงสำหรับการทำงานในอุตสาหกรรมใหม่สู่ New S-Curve และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (New Growth Engines) ของประเทศ 2. เพื่อสร้างฐาน

(Platform) การพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งอนาคต โดยปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตบัณฑิตและสร้างต้นแบบของหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยเน้นการปรับเปลี่ยนเนื้อหาสาระ โครงสร้างหลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนการสอน สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติในสภาพจริงเป็นสำคัญ พัฒนาการศึกษเพื่อสร้างให้ผู้เรียนมีสมรรถนะและศักยภาพสูง รวมทั้งการร่วมมือกับสถานประกอบการหรือภาคอุตสาหกรรมในการผลิตบัณฑิตและกำลังคน กลุ่มเป้าหมาย 1.เป็นผู้ที่ทำงานอยู่แล้วหรือต้องการปรับเปลี่ยนสมรรถนะที่มีอยู่เดิมไปสู่สมรรถนะที่ตอบโจทย์กำลังคนเร่งด่วน เพื่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (New Growth Engines) ของประเทศ 2.เป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. ปวส. หรืออนุปริญญา หรือที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาในปัจจุบัน เพื่อให้มีทักษะและสมรรถนะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้มีความสามารถในการทำงานได้หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียน และตอบโจทย์ภาคอุตสาหกรรมรวมทั้งสถานประกอบการ¹⁰⁵

การจัดการเรียนการสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education: TQF) กำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ใน มคอ.2 ซึ่งครอบคลุมผลการเรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้านคือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบและ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิ ของหลักสูตร เริ่มตั้งแต่คุณสมบัติของอาจารย์ ดัชนีนิยมต่อไปนี้ คือ

“อาจารย์ประจำ” หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ ในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรนั้น ที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษา และปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา สำหรับอาจารย์ประจำที่สถาบันอุดมศึกษา รับเข้าใหม่ตั้งแต่เกณฑ์มาตรฐานนี้ เริ่มบังคับใช้ต้องมีคะแนนทดสอบความสามารถภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศ คณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง มาตรฐานความสามารถภาษาอังกฤษของอาจารย์ประจำ

“อาจารย์ประจำหลักสูตร” หมายถึง อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอน ซึ่งมีหน้าที่สอนและค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชา ดังกล่าว ทั้งนี้ สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหลายหลักสูตรได้ในเวลาเดียวกัน แต่ต้องเป็นหลักสูตรที่อาจารย์ผู้นั้นมีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตร

¹⁰⁵ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา บัญญัติพันธใหม่ เข้าถึงเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563
เข้าถึงได้จาก <https://www.nxtgenhe.com/about>

“อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร” หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผนการควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องอยู่ประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา โดยจะเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้ยกเว้น พหุวิทยาการ หรือสหวิทยาการ ให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้อีกหนึ่งหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสามารถซ้ำได้ไม่เกิน 2 คน

“อาจารย์พิเศษ” หมายถึง ผู้สอนที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำการวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรหลักสูตรต้องให้ความสำคัญกับการวางระบบผู้สอนในแต่ละรายวิชา โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน และเป็นความรู้ที่ทันสมัยของอาจารย์ที่มอบหมายให้สอนในวิชานั้นๆ

การประเมินผู้เรียน การประเมินนักศึกษามีจุดมุ่งหมาย 3 ประการ คือ การประเมินผลนักศึกษาเพื่อให้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนของผู้สอน และนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา (assessment for learning) การประเมินที่ทำให้นักศึกษาสามารถประเมินตนเองเป็น และมีการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาวิธีการเรียนของตนเองใหม่ จนเกิดการเรียนรู้ (assessment as learning) และการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่แสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (assessment of learning) การประเมินส่วนใหญ่ จะใช้เพื่อจุดมุ่งหมายประการหลัง คือ เน้นการได้ข้อมูลเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ของนักศึกษา การจัดการเรียนการสอนจึงควรส่งเสริมให้มีการประเมินเพื่อจุดมุ่งหมายสองประการแรกด้วย ทั้งนี้ ความเหมาะสมของระบบประเมินต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดเกณฑ์การประเมิน วิธีการประเมิน เครื่องมือประเมินที่มีคุณภาพ และวิธีการให้เกรดที่สะท้อนผลการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม มีการกำกับให้มีการประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment) มีการใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย ให้ผลการประเมินที่สะท้อนความสามารถในการปฏิบัติงานในโลกแห่งความเป็นจริง (real world) และมีวิธีการให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) ที่ทำให้นักศึกษาสามารถแก้ไขจุดอ่อนหรือเสริมจุดแข็งของตนเองได้ ให้ผลการประเมินที่สะท้อนระดับความสามารถที่แท้จริงของนักศึกษา สำหรับหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ต้องให้ความสำคัญกับการวางระบบประเมินวิทยานิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ ที่มีคุณภาพ

นโยบายและหลักเกณฑ์ของการจัดการเรียนการสอนการจัดการเรียนการสอน มีเกณฑ์ในการพิจารณาเริ่มตั้งแต่ตัวชี้วัด ในด้านสาระรายวิชาในหลักสูตร โดยทุกหลักสูตรที่สถาบันการศึกษาเปิดให้บริการต้องผ่านการรับทราบจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และมีการปรับปรุงทุก 5 ปี แต่ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องมีการออกแบบหลักสูตร ควบคุม กำกับการจัดทำรายวิชาต่าง ๆ ให้มีเนื้อหาที่ทันสมัย ก้าวทันความก้าวหน้าทางวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีการบริหารจัดการ การเปิดรายวิชาต่าง ๆ ทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือกที่เน้นนักศึกษาเป็นสำคัญ โดยสนองความต้องการ ของนักศึกษาและตลาดแรงงาน สำหรับหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาต้องเน้นการพัฒนาทักษะด้านการ วิจัยและการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นต้น นโยบายและหลักเกณฑ์ของการจัดการเรียนการสอนที่มี ประสิทธิภาพ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2558 พิจารณาจากผลลัพธ์ ของการจัดการเรียนการสอน ดังนี้คือ ผลการดำเนินงานของหลักสูตร หมายถึง ร้อยละของผลการ ดำเนินงาน ตามตัวบ่งชี้การดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาที่ปรากฏใน หลักสูตร (มคอ.2) รวมถึงหลักสูตรดำเนินงานได้ในแต่ละปีการศึกษา อาจารย์ประจำหลักสูตรจะเป็น ผู้รายงานผลการดำเนินงานประจำปี ในแบบรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร (มคอ.7) มีการ ดำเนินงานน้อยกว่าร้อยละ 80 ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี มีค่าคะแนนเท่ากับ 0 มีการดำเนินงานร้อยละ 80 ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี มีค่าคะแนนเท่ากับ 3.50 มีการดำเนินงานร้อยละ 80.01-89.99 ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี มีค่าคะแนน เท่ากับ 4.00 มีการดำเนินงานร้อยละ 90.00-94.99 ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี มีค่าคะแนนเท่ากับ 4.50 มีการดำเนินงานร้อยละ 95.00-99.99 ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุ ไว้ในแต่ละปี มีค่าคะแนนเท่ากับ 4.75 มีการดำเนินงานร้อยละ 100 ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ ระบุไว้ในแต่ละปี มีค่าคะแนนเท่ากับ 5 เป็นต้น

ขอบเขตเนื้อหาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน

การบูรณาการศาสตร์หลากหลายศาสตร์ และ/หรือสาขาวิชา (Multidisciplinary) เพื่อ สามารถสร้างสมรรถนะเร่งด่วนใหม่แก่บัณฑิต ให้มีความสามารถ และศักยภาพตอบโจทย์ภาคการ ผลิตสู่ New S-Curve ขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (New Growth Engines) ของประเทศ จำนวน 10 สาขา

การบูรณาการการเรียนรู้จากประสบการณ์การปฏิบัติในสภาพจริง (Experience Integrated Learning) ที่มีระบบภาคีความร่วมมือเป็นเครือข่ายภาคการศึกษาภาคอุตสาหกรรมที่มี ความพร้อม เพื่อต่อยอดการพัฒนาที่สนองต่อความต้องการของตลาด

การบูรณาการทักษะชีวิตของสังคมดิจิทัล (Life Skills of Digital Society) กับทักษะวิชาชีพ (Professional Skills) โดยการบูรณาการหมวดวิชาศึกษาทั่วไป (General Education) สอดแทรก

ผสมผสาน ที่สอดรับ กลมกลืน และเป็นเนื้อเดียวกันอย่างเป็นระบบกับหมวดวิชาหลักและเฉพาะของ วิชาชีพ

การจัดการเรียนการสอนในลักษณะหน่วยแยกเชิงผลลัพธ์การเรียนรู้ และหรือผลการเรียน (Modular Based Learning Outcomes and/or Learning Results) บูรณาการระหว่างศาสตร์ สาขาวิชา สถาบันการศึกษา (อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา) และ/หรือสถานประกอบการ และ อุตสาหกรรม เพื่อความคล่องแคล่ว และปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของภาคการผลิตที่ เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในช่วงต้น-กลางของ New S-Curve

หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่สามารถสนองต่อความต้องการและการพัฒนาทักษะการ เรียนรู้รายบุคคลได้ (Personalized Learning) หรือสามารถจัดทำเป็นภาพรวมทั้งสถาบัน ในลักษณะ Whole Campus Development¹⁰⁹

การจัดการหลักสูตรนโยบายและหลักเกณฑ์การจัดการหลักสูตร

การจัดการหลักสูตร ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558, 2560 ให้ ความสำคัญเริ่มตั้งแต่การกำหนด ปรัชญา และวัตถุประสงค์ ที่มุ่งให้การผลิตบัณฑิตมีความสัมพันธ์ สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของ สถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพที่เป็นสากล ให้การผลิตบัณฑิตระดับอุดมศึกษา อยู่บนฐานความเชื่อว่า กำลังคนที่มีคุณภาพต้องเป็นบุคคลที่มีจิตสำนึกของความเป็นพลเมืองดีที่ สร้างสรรค์ประโยชน์ต่อสังคม และมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองบนฐานภูมิปัญญาไทย ภายใต้กรอบ ศีลธรรมจรรยาอันดีงาม เพื่อนำพาประเทศสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและทัดเทียมมาตรฐานสากล ทั้งนี้ มี วัตถุประสงค์เพื่อกำกับส่งเสริมกระบวนการผลิตบัณฑิตที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะของความ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมพหุวัฒนธรรมสามารถสร้างสรรคงานที่เกิดประโยชน์ ต่อตนเองและสังคม ทั้งในระดับท้องถิ่นและสากล โดยแบ่งหลักสูตรเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ แบ่งเป็น 2 แบบ ได้แก่

1.1 หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ ที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎี และ ภาคปฏิบัติ เน้นความรู้และทักษะด้านวิชาการ สามารถนำ ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้ อย่างสร้างสรรค์

¹⁰⁹ สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ขอบเขตเนื้อหาหลักสูตรและกระบวนการจัดการ เรียนการสอน เข้าถึงเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <https://www.nxtgenhe.com/about>

1.2 หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่งเป็นหลักสูตรปริญญาตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงโดยใช้หลักสูตรปกติสอนอยู่แล้วให้รองรับศักยภาพของผู้เรียน โดยกำหนดให้ผู้เรียนได้ศึกษาบางรายวิชาในระดับบัณฑิตศึกษา ที่เปิดสอนอยู่แล้ว และสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ทำวิจัยที่ลุ่มลึกทางวิชาการ

2. หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ แบ่งเป็น 2 แบบ ได้แก่

2.1 หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการที่มุ่งผลิตบัณฑิต ให้มีความรอบรู้ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เน้นความรู้ สมรรถนะและทักษะด้านวิชาชีพ ตามข้อกำหนดของมาตรฐานวิชาชีพ หรือมีสมรรถนะและทักษะด้านการปฏิบัติเชิงเทคนิคในศาสตร์สาขาวิชานั้น ๆ โดยผ่านการฝึกงานในสถานประกอบการ หรือสหกิจศึกษา หลักสูตรแบบนี้เท่านั้นที่จัดหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ได้ เพราะมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีทักษะการปฏิบัติการอยู่แล้ว ให้มีความรู้ด้านวิชาการมากยิ่งขึ้น รวมทั้งได้รับการฝึกปฏิบัติขั้นสูงเพิ่มเติมหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ถือเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรปริญญาตรี และจะต้องสะท้อนปรัชญาและเนื้อหาสาระของหลักสูตรปริญญาตรีนั้น ๆ โดยครบถ้วน และให้ระบุคำว่า “ต่อเนื่อง” ในวงเล็บต่อท้ายชื่อหลักสูตร

2.2 หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ซึ่งเป็นหลักสูตรสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีความรู้สมรรถนะทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการขั้นสูง โดยใช้หลักสูตรปกติที่เปิดสอนอยู่แล้ว ให้รองรับศักยภาพของผู้เรียน โดยกำหนดให้ผู้เรียนได้ศึกษาบางรายวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาที่เปิดสอนอยู่แล้ว และทำวิจัยที่ลุ่มลึกหรือได้รับการฝึกปฏิบัติขั้นสูง ในหน่วยงาน องค์กร หรือสถานประกอบการ หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาการหรือทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ต้องมีการเรียนรายวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต ระบบการจัดการศึกษาใช้ระบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษาแบ่ง ออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ สถาบันสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบไตรภาค หรือระบบจตุรภาค ให้ถือแนวทางดังนี้ ระบบไตรภาค 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 12 สัปดาห์โดย 1 หน่วยกิต ระบบไตรภาค เทียบได้กับ 12/15 หน่วยกิต ระบบทวิภาค หรือ 4 หน่วยกิต ระบบทวิภาค เทียบได้กับ 5 หน่วยกิต ระบบไตรภาค ระบบจตุรภาค 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 10 สัปดาห์ โดย 1 หน่วยกิตระบบจตุรภาค เทียบได้กับ 10/15 หน่วยกิต ระบบทวิภาค หรือ 2 หน่วยกิต ระบบทวิภาค เทียบได้กับ 3 หน่วยกิต ระบบจตุรภาคสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาระบบอื่น ให้

แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับระบบการศึกษานั้น รวมทั้งรายละเอียดการเทียบเคียงหน่วยกิตกับระบบ
ทวิภาคไว้ในหลักสูตรให้ชัดเจนด้วย¹⁶⁷

การจัดการระบบหน่วยกิต

1. รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมงต่อภาค
การศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

2. รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ
ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

3. การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา
ปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

4. การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำ โครงการงาน
หรือกิจกรรมนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

ระบบจำนวนหน่วยกิตรวมและระยะเวลาการศึกษา

1. หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต ใช้เวลา
ศึกษาไม่เกิน 8 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน 12 ปีการศึกษา สำหรับการ
ลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

2. หลักสูตรปริญญาตรี (5 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 150 หน่วยกิต ใช้เวลา
ศึกษาไม่เกิน 10 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน 15 ปีการศึกษา
สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

3. หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า 6 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 180 หน่วย
กิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 12 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน 18 ปี
การศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

4. หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต ใช้เวลา
ศึกษาไม่เกิน 4 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน 6 ปีการศึกษา สำหรับ

¹⁶⁷ สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ขอบเขตเนื้อหาหลักสูตรและกระบวนการจัดการ
เรียนการสอน เข้าถึงเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <https://www.nxtgenhe.com/about>

การลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา ทั้งนี้ ให้นับเวลาศึกษา จากวันที่เปิดภาคการศึกษาแรกที่รับเข้าศึกษา ในหลักสูตรนั้น¹⁶⁸

โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชา ดังนี้

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง หมวดวิชาที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ให้ความรอบรู้อย่างกว้างขวาง เข้าใจ และเห็นคุณค่าของตนเอง ผู้อื่น สังคม ศิลปวัฒนธรรม และธรรมชาติ ใส่ใจต่อความเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่ง พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม พร้อมให้ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทย และสังคมโลกสถาบันอุดมศึกษาอาจจัดวิชาศึกษาทั่วไปในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชา หรือลักษณะบูรณาการใด ๆ ก็ได้ โดยผสมผสานเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษาและกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ในสัดส่วนที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป โดยให้มีจำนวน หน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต อนึ่ง การจัดวิชาศึกษาทั่วไปสำหรับหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) อาจได้รับการยกเว้นรายวิชาที่ได้ศึกษามาแล้วในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือระดับอนุปริญญา ทั้งนี้ จำนวนหน่วยกิตของรายวิชาที่ได้รับการยกเว้นดังกล่าวเมื่อนับรวมกับรายวิชาที่จะศึกษาเพิ่มเติมในหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ต้องไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

2. หมวดวิชาเฉพาะ หมายถึง วิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐานวิชาชีพและวิชาชีพ ที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติงานได้ โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวม ดังนี้

2.1 หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี) ทางวิชาการ ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต

2.2 หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี) ทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต โดยต้องเรียนวิชาทางปฏิบัติการตามที่มาตราฐานวิชาชีพกำหนด หากไม่มีมาตรฐานวิชาชีพกำหนดต้องเรียนวิชาทางปฏิบัติการไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และทางทฤษฎีไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิตหลักสูตร (ต่อเนื่อง) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 42 หน่วยกิต ในจำนวนนั้นต้องเป็นวิชาทางทฤษฎีไม่น้อยกว่า 18 หน่วยกิต

2.3 หลักสูตรปริญญาตรี (5 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 90 หน่วยกิต

¹⁶⁸ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ขอบเขตเนื้อหาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน เข้าถึงเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <https://www.nxtgenhe.com/about>

2.4 หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า 6 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 108 หน่วยกิตสถาบันอุดมศึกษาอาจจัดหมวดวิชาเฉพาะในลักษณะวิชาเอกเดี่ยว วิชาเอกคู่ หรือวิชาเอกและวิชาโทก็ได้ โดยวิชาเอกต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต และวิชาโทต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต ในกรณีที่จัดหลักสูตรแบบวิชาเอกคู่ต้องเพิ่มจำนวนหน่วยกิตของวิชาเอกอีกไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต และให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 150 หน่วยกิต สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวน้ำ ผู้เรียนต้องเรียนวิชาการระดับบัณฑิตศึกษาในหมวดวิชาเฉพาะไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

2.5 หมวดวิชาเลือกเสรี หมายถึง วิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจตามที่ตนเองถนัด หรือสนใจ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาใด ๆ ในหลักสูตรระดับปริญญาตรีโดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิตสถาบันอุดมศึกษาอาจยกเว้นหรือเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี ให้กับนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ ที่สามารถวัดมาตรฐานได้ ทั้งนี้ นักศึกษาต้องศึกษาให้ครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร และเป็นไปตามหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาเข้าสู่อการศึกษาระบบ และแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการเทียบโอน ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจำนวน คุณวุฒิ และคุณสมบัติของอาจารย์¹⁶⁹

หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการประกอบด้วย

1. อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าหรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ และต้องมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง

2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณวุฒิและคุณสมบัติเช่นเดียวกับอาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวนอย่างน้อย 5 คน กรณีที่หลักสูตรจัดให้มีวิชาเอกมากกว่า 1 วิชาเอก ให้จัดอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่าวิชาเอกละ 3 คน กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน ทางสถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้นให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาเป็นรายการ

¹⁶⁹ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ขอบเขตเนื้อหาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน เข้าถึงเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <https://www.nxtgenhe.com/about>

3. อาจารย์ผู้สอน อาจเป็นอาจารย์ประจำ หรืออาจารย์พิเศษที่มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอนในกรณีที่มีอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอนก่อนที่เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 จะประกาศใช้ ให้สามารถทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอนต่อไปได้ ในกรณีของอาจารย์พิเศษอาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโท แต่ทั้งนี้ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 ปี ทั้งนี้ อาจารย์พิเศษต้องมีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้นหลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ และหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ประกอบด้วยตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ และต้องมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการที่ เน้นทักษะด้านวิชาชีพตามข้อกำหนดของมาตรฐานวิชาชีพ อาจารย์ประจำหลักสูตรต้องมี คุณสมบัติเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพนั้น ๆ กรณีร่วมผลิตหลักสูตรกับหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา หากจำเป็น บุคลากรที่มาจากหน่วยงานนั้นอาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโทและผลงานทางวิชาการ แต่ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและมีประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานแห่งนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 ปี 1. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณวุฒิและคุณสมบัติเช่นเดียวกับอาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย 5 คน ในกรณีของหลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการที่เน้นทักษะด้านการปฏิบัติเชิงเทคนิคในศาสตร์สาขาวิชานั้น อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย 2 ใน 5 คน ต้องมีประสบการณ์ในด้านปฏิบัติการ โดยอาจเป็นอาจารย์ประจำของสถาบันอุดมศึกษา หรือเป็นบุคลากรของหน่วยงานที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีข้อตกลงในการผลิตบัณฑิตของหลักสูตรนั้นร่วมกัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 2 คน กรณีร่วมผลิตหลักสูตรกับหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา หากจำเป็น บุคลากรที่มาจากหน่วยงานนั้นอาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโทและผลงานทางวิชาการ แต่ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานแห่งนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 ปี กรณีที่หลักสูตรจัดให้มีวิชาเอกมากกว่า 1 วิชาเอก ให้จัดอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่าวิชาเอกละ 3 คน และหากเป็นปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการที่เน้นทักษะด้านการปฏิบัติเชิงเทคนิคในศาสตร์สาขาวิชานั้น ต้องมีสัดส่วนอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในด้านปฏิบัติการ 1 ใน 3 กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน ทางสถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มิฉะนั้นให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาเป็นรายกรณี 2. อาจารย์ผู้สอน

อาจเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ ที่มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอนใน กรณีที่มีอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอนก่อนที่เกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 จะประกาศใช้ ให้สามารถทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอน ต่อไปได้ สำหรับกรณีร่วมผลิตหลักสูตรกับหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา หากจำเป็น บุคลากรที่มาจากหน่วยงานนั้นอาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโทและผลงานทางวิชาการ แต่ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานแห่งนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 ปี ในกรณีของอาจารย์พิเศษอาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโท แต่ทั้งนี้ต้องมีคุณวุฒิ ขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอนมาแล้วไม่น้อย กว่า 6 ปี ทั้งนี้ อาจารย์พิเศษต้องมีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำ เป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการที่เน้นทักษะด้าน วิชาชีพตามข้อกำหนดของมาตรฐานวิชาชีพ อาจารย์ผู้สอนต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามมาตรฐาน วิชาชีพนั้น ๆ¹⁷⁰

คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี 5 ปี และไม่น้อยกว่า 6 ปี) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า
2. หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูงหรือเทียบเท่า หรือระดับอนุปริญญา (3 ปี) หรือเทียบเท่าในสาขาวิชาที่ตรงกับสาขาวิชาที่จะเข้า ศึกษา
3. หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวน้ำทั้งทางวิชาการ และทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ต้องเป็น ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าโดยมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่น้อยกว่า 3.50 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่าและมีผลการเรียนในหลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวน้ำ ไม่น้อยกว่า 3.50 ทุกภาคการศึกษา อนึ่ง ในระหว่างการศึกษาในหลักสูตรแบบก้าวน้ำ หากภาค การศึกษาใดภาคการศึกษาหนึ่งมีผลการต่ำกว่า 3.50 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า จะถือว่าผู้เรียนขาดคุณสมบัติในการศึกษาหลักสูตรแบบก้าวน้ำการลงทะเบียนเรียน ให้ลงทะเบียนเรียนได้ ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิตและไม่เกิน 22 หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 9 หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ

¹⁷⁰ สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ขอบเขตเนื้อหาหลักสูตรและกระบวนการจัดการ เรียนการสอน เข้าถึงเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <https://www.nxtgenhe.com/about>

สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา และสำเร็จการศึกษาได้ ดังนี้

1. หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี) สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน 6 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน 14 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

2. หลักสูตรปริญญาตรี (5 ปี) สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน 8 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน 17 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

3. หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า 6 ปี) สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน 10 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน 20 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

4. หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน 4 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน 8 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา สำหรับการลงทะเบียนเรียนในภาคฤดูร้อน ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 9 หน่วยกิต หากสถาบันอุดมศึกษาใดมีเหตุผลและความจำเป็น การลงทะเบียนที่มีจำนวนหน่วยกิตแตกต่างกันไป จากเกณฑ์ข้างต้นก็อาจทำได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่กระทบกระเทือนต่อมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ ต้องเรียนให้ครบตามจำนวนหน่วยกิตตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรเกณฑ์การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา ให้สถาบันอุดมศึกษากำหนดเกณฑ์การวัดผล เกณฑ์ขั้นต่ำของแต่ละรายวิชา และเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร โดยต้องเรียนครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า จึงถือว่าเรียนจบหลักสูตรปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาที่ใช้ระบบการวัดผลและการสำเร็จการศึกษาที่แตกต่างจากนี้ จะต้องกำหนดให้มีค่าเทียบเคียงกันได้ชื่อปริญญา สถาบันอุดมศึกษาที่มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาไว้แล้ว ให้ใช้ชื่อปริญญาตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกานั้น ในกรณีที่ปริญญาใดยังมีได้กำหนดชื่อไว้ในพระราชกฤษฎีกาหรือกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาใดไม่มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา ให้ใช้ชื่อปริญญาตามหลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดการประกันคุณภาพของหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบในการประกันคุณภาพอย่างน้อย 6 ด้าน คือ

1. การกำกับมาตรฐาน
2. บัณฑิต
3. นักศึกษา
4. อาจารย์
5. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

6. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

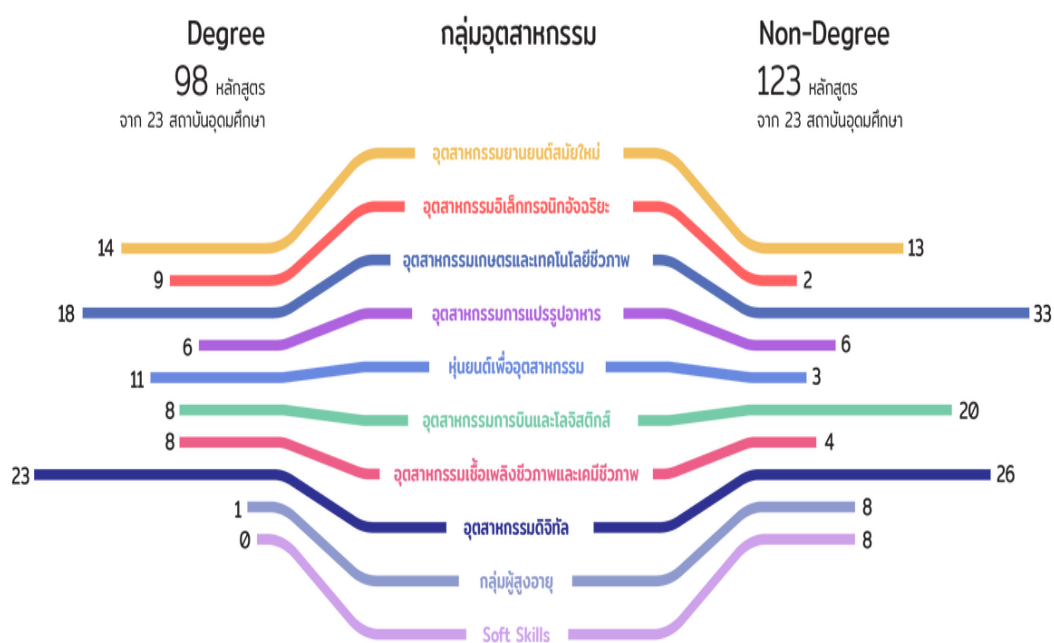
การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย โดยมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือในรอบ 5 ปีในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัตินอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่จะพิจารณา และให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการอุดมศึกษานั้นเป็นที่สุด¹⁷¹

ตามนโยบายการปฏิรูปอุดมศึกษา หลักสูตรใหม่ เพื่อเป็นการตอบโจทยภาคการผลิตสร้างบัณฑิตพันธุ์ใหม่ที่มีสมรรถนะ ทักษะที่สอดคล้องกับนโยบายปัจจุบันมีสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ 23 แห่ง จำนวน 221 หลักสูตร¹⁷²

¹⁷¹ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา **หลักสูตรและหน่วยกิจ** เข้าถึงเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <https://www.nxtgenhe.com/about>

¹⁷² สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา **หลักสูตรใหม่ปฏิรูปอุดมศึกษา** เข้าถึงเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <https://www.nxtgenhe.com/programs>

แผนภูมิที่ 8 หลักสูตรใหม่ตามนโยบายการปฏิรูปอุดมศึกษา
ที่มา: กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, เข้าถึงเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563,
เข้าถึงได้จาก <https://www.nxtgenhe.com/programs>

อุตสาหกรรมยานยนต์ สมัยใหม่ Degree : 14 Non-Degree : 13 ▼	อุตสาหกรรม อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ Degree : 9 Non-Degree : 2 ▼	อุตสาหกรรมเกษตรและ เทคโนโลยีชีวภาพ Degree : 18 Non-Degree : 33 ▼	อุตสาหกรรมแปรรูป อาหาร Degree : 6 Non-Degree : 6 ▼
หุ่นยนต์เพื่ออุตสาหกรรม Degree : 11 Non-Degree : 3 ▼	อุตสาหกรรมการบินและ อวกาศ Degree : 8 Non-Degree : 20 ▼	อุตสาหกรรมเชื้อเพลิง ชีวภาพและเคมีชีวภาพ Degree : 8 Non-Degree : 4 ▼	อุตสาหกรรมดิจิทัล Degree : 23 Non-Degree : 26 ▼
กลุ่มดูแลผู้สูงอายุ Degree : 1 Non-Degree : 8 ▼	Soft Skills Degree : - Non-Degree : 8 ▼		

แผนภูมิที่ 9 Program หลักสูตรใหม่

ที่มา: กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, เข้าถึงเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://www.nxtgenhe.com/programs>

การบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษา

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) มีภารกิจเกี่ยวกับการ พัฒนายุทธศาสตร์ และแปลงนโยบายของกระทรวงเป็นแผนปฏิบัติ จัดสรรทรัพยากร และบริหารราชการประจำ ทัวไปของกระทรวง เพื่อการบรรลุเป้าหมายและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของกระทรวง โดยมีวิสัยทัศน์เป็น หน่วยงานบูรณาการงานด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อววน.) เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต และสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และเพื่อให้บรรลุภารกิจและวิสัยทัศน์ดังกล่าว สป.อว. จึงให้ ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารและบุคลากรให้สอดคล้องไปใน ทิศทางเดียวกันกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ของหน่วยงาน เพื่อให้การพัฒนาศักยภาพบุคลากร สป.อว.

ใน ภาพรวมสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับยุทธศาสตร์กระทรวง และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ บริหารจัดการและพัฒนาบุคลากรให้มีขีดสมรรถนะที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ ของ สป.อว. ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนแนวทางการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ ที่ตอบสนองต่อสภาพปัญหาและ ความต้องการขององค์กร

ส่วนบริหารงานบุคคล (สพค.) ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของ สป.อว. มีแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคลที่จะดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้างสมรรถนะบุคลากรและ การพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคล ภายใต้อ 3 ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านบริหารทรัพยากรบุคคล ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมการบริหารและพัฒนากำลังคนคุณภาพรุ่นใหม่ให้มีบทบาท สมรรถนะในการ ขับเคลื่อนประเทศ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่ศตวรรษที่ 21 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างและเชื่อมโยงเครือข่าย องค์ความรู้เพื่อมุ่งสู่กระทรวงแห่งอนาคตและยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างระบบบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากรสู่ องค์กรสมรรถนะสูงแห่งการเรียนรู้และเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีจริยธรรมของวิชาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องมีความสามารถเท่าทันกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกด้านต่าง ๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติที่เกิดขึ้น ดังนั้น การพัฒนาบุคลากรจึงต้องมีแนวทางที่ชัดเจน การ จัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาบุคลากร จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้เป็นแนวทางในการวางกรอบการพัฒนาข้าราชการของ สป.อว. ได้อย่างครบถ้วน ท่วงถึง และครอบคลุมทุกมิติ บุคลากรมีขีดความสามารถ มีทัศนคติที่ดี เหมาะสมกับงาน สอดคล้องและสนับสนุนตรงตามยุทธศาสตร์หน่วยงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต รวมถึงส่งเสริมคุณภาพชีวิต เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุข มีแรงจูงใจ และศักยภาพที่ก้าวทันกับความเปลี่ยนแปลงของบริบท ภาคราชการ และสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อีกทั้งเพื่อให้การจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรต่าง ๆ สำหรับการพัฒนาบุคลากรเป็นไปอย่างคุ้มค่าก่อเกิดประโยชน์และเกิดประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาบุคลากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 1. เพื่อให้การพัฒนาบุคลากรดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีทิศทางที่ชัดเจน เป็นการพัฒนาบุคลากรที่สอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการพลเรือนของสำนักงาน ก.พ. 2. เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ สมรรถนะที่ช่วยขับเคลื่อนผลักดันภารกิจและ ยุทธศาสตร์ของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 3. ผลที่คาดว่าจะได้รับ 1. บุคลากรสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้รับการพัฒนาตามแผนพัฒนาบุคลากรสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 2. บุคลากรสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ

นวัตกรรม สามารถนำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ทักษะ คุณธรรมและจริยธรรม ที่ได้รับการเสริมสร้าง เพิ่มพูนทักษะ สมรรถนะ และพัฒนา ในรูปแบบต่าง ๆ ไปใช้ประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ได้ผลดีขึ้น บรรลุผลสัมฤทธิ์ของงาน

การดำเนินการว่าจ้างบุคลากรทั่วไป

การบริหารแต่งตั้งตำแหน่งหน้าที่ การแต่งตั้งระดับของตำแหน่งปัจจุบันนำเข้าและกรอบแนวคิดการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากร ส่วนบริหารงานบุคคล ได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการพัฒนาเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำ แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาบุคลากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563 ที่มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580)ยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. แผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักงานปลัดกระทรวง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – 2564 โดยมีปัจจุบันนำเข้าเพื่อพิจารณาในการจัดทำแผน ดังนี้ 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี -ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ : พัฒนาให้ทุกคน ทุกช่วงวัย ให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพโดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุข ภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต - ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ : แม่บทหลักใน การกำหนดทิศทาง เป้าหมายในการพัฒนา ปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและ ประโยชน์ส่วนรวม” เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส 1.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนา ข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ผลักดันและพัฒนาให้ภาค ราชการของประเทศมีคุณธรรม ปลอดทุจริตเป็นราชการที่สร้างและ ส่งเสริมนวัตกรรม มี ประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและเป็นที่ยึดถือของ นานาชาติ โดย การปรับเปลี่ยนระบบและวิธีการบริหารทรัพยากรบุคคล รวมทั้งกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ ขั้นตอน เพื่อให้แต่ละส่วนราชการได้มาและรักษาไว้ซึ่งคนดี คนเก่ง ที่มีจิตสาธารณะอย่างเหมาะสม 1.3 ยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประเด็น ยุทธศาสตร์ที่ 4 การขับเคลื่อนบูรณาการ อววน. อย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล เป้าประสงค์ ที่ 6 :สป.อว. มีกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้าน อววน. ที่มีประสิทธิภาพ สามารถเสริมสร้าง ศักยภาพ ให้กับกลุ่มเป้าหมาย และ เป้าประสงค์ที่ 7 : บุคลากร สป.อว. มีคุณธรรมจริยธรรม ปลอด การทุจริต ประพฤติมิชอบ 1.4 แผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักงานปลัดกระทรวง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – 2564 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการ บริหารและพัฒนากำลังคนคุณภาพให้มีบทบาทในการ ขับเคลื่อนประเทศเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง สู่ศตวรรษที่ 21 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายองค์ความรู้ เพื่อมุ่งสู่

กระทรวงแห่งอนาคต ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างระบบบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากรสูงแห่ง การเรียนรู้ 1.5 ข้อมูลแผนการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรและแผนการจัดกิจกรรมการจัดการ ความรู้ ส่วนบริหารงานบุคคลแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง (สำนัก/ศูนย์/กลุ่ม) เสนอ แผนงาน/โครงการที่จะดำเนินการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรและแผนการจัดกิจกรรมการ จัดการความรู้ (KM) 4 Human Development Planning 1.6 รายงานสรุปผลสำรวจความต้องการ ในการฝึกอบรม (Training Need) และความคิดเห็น เรื่องการจัดการความรู้(KM) ของบุคลากร สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม ประจำปีงบประมาณ 2563 ส่วนบริหารงานบุคคล ได้ดำเนินการสำรวจความต้องการในการฝึกอบรม (Training Need) และ ความคิดเห็นเรื่องการจัดการความรู้ (KM) ของบุคลากรสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ประจำปีงบประมาณ 2563 ด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจ ออนไลน์ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อนำ ผลที่ได้จากการสำรวจไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง และ พัฒนาหลักสูตรรวมทั้งวางแผนการพัฒนาบุคลากรที่ เหมาะสม สามารถตอบสนองต่อความต้องการ ของหน่วยงานและบุคคล รวมถึงการจัดทำแผนการจัดการความรู้ที่ เหมาะสมตรงกับความต้องการ ของบุคลากร และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร บุคลากร และเป็นประโยชน์ต่อการ ขับเคลื่อนการ พัฒนาองค์กรเพื่อยกระดับองค์กรสู่ระบบราชการ 4.0 ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป จากผลสำรวจ พบว่าเรื่องที่ต้องมีการพัฒนา 3 อันดับแรก คือ การพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษ รองลงมาคือ คุณลักษณะเกี่ยวกับกลยุทธ์และเทคนิคการตัดสินใจและแก้ปัญหา และอันดับที่ 3 มี คะแนนเท่ากัน 3 เรื่อง คือ ทักษะเกี่ยวกับดิจิทัล การใช้ความคิดสร้างสรรค์ และทักษะเกี่ยวกับภาวะ ผู้นำและการพัฒนาทีมงาน

รูปแบบและวิธีการพัฒนาบุคลากร 2.1 การฝึกอบรมภายในองค์กร (In house Training) เป็นการจัดการฝึกอบรมให้กับบุคลากร ภายนอกและภายในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยกลุ่มงาน พัฒนาบุคคล ส่วนบริหารงานบุคคล และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการฝึกอบรม 2.2 การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติราชการ เป็นการ แก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติ เป็นการศึกษาทดลองปฏิบัติ และนำผลการประชุมไปปฏิบัติ และพัฒนาการปฏิบัติราชการใน หน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ 2.3 การฝึกอบรมภายนอกองค์กร (Public Training) และการส่ง บุคลากรเข้าร่วมการประชุม สัมมนา ต่าง ๆ กับหน่วยงานภายนอก โดยสำนักงานปลัดกระทรวงการ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จะ พิจารณาและคัดเลือกบุคลากรในสังกัดที่มีคุณสมบัติ เหมาะสมเข้ารับการพัฒนาโดยการส่งไปเข้าร่วมการฝึกอบรม การประชุม สัมมนา กับหน่วยงาน ภายนอก โดยกำหนดเป็น 2 ประเภท คือ (1) การส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม การประชุม และ สัมมนาที่มีค่าใช้จ่าย (2) การส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม การประชุม และสัมมนาที่ไม่มีค่าใช้จ่าย

2.4 การพัฒนาโดยการศึกษาต่อ (Educational) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรทางด้านการศึกษาโดยให้มีการให้ไปศึกษาเพิ่มเติมทั้งในและต่างประเทศโดยกำหนดให้มีแนวทาง มีหลักเกณฑ์ ที่มีความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ซึ่ง หลักเกณฑ์ ข้อบังคับ ข้อตกลง และวิธีการต่าง ๆ ได้ยึดวิธีปฏิบัติตามระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงการ อุดมศึกษาฯ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัยและดูงาน ต่างประเทศ พ.ศ.2549 และระเบียบสำนักงาน ก.พ 5 Human Development Planning ส่วนที่ 3 แผนพัฒนาบุคลากรสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 แผนพัฒนาบุคลากรสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ประกอบด้วย โครงการ หลักสูตร กิจกรรมต่าง ๆ ใน 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้าน บริหารทรัพยากรบุคคลดังนี้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการบริหารและพัฒนากำลังคนคุณภาพให้มีบทบาทในการขับเคลื่อนประเทศเพื่อ รองรับการเปลี่ยนแปลงสู่ศตวรรษที่ 21 1. โครงการบริหารจัดการกำลังคนคุณภาพ 1.1 การคัดเลือกข้าราชการเข้าสู่ระบบ Hipps / New Wave / นักเรียนทุนรัฐบาล 1.2 การทบทวนกรอบสังขมประสพการณ์ 1.3 โครงการเตรียมความพร้อมเพื่อเป็นข้าราชการผู้มีผลสัมฤทธิ์สูงของ สป.อว. และสำหรับการรับทุนรัฐบาล 1.4 ส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายองค์ความรู้ เพื่อมุ่งสู่กระทรวงแห่งอนาคต 2. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือองค์ความรู้ด้าน HR - การประชุมเครือข่ายผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล อว. - โครงการพัฒนาเครือข่ายผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล อว. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างระบบบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากรสูงแห่งการเรียนรู้ 3. โครงการส่งเสริมการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) ภายใน สป.อว. 3.1 การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM) 4. โครงการพัฒนาสมรรถนะของข้าราชการ สป.วท. 4.1 จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาบุคลากร สป.อว. (ด้าน ววน.) 4.2 ฝึกอบรมบุคลากรให้สอดคล้องกับการพัฒนาสมรรถนะของข้าราชการ สป.อว. 1. จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน 2. จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะหลักและสมรรถนะเฉพาะตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ 3. จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางการบริหาร 4. โครงการพัฒนาบุคลากรโดยการฝึกอบรมกับหน่วยงานภายนอก 5. โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต เสริมสร้างความผูกพันและความผูกพันของบุคลากร สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สป.อว.)¹⁷³

¹⁷³ ส่วนบริหารงานบุคคล สำนักบริหารกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เข้าถึงเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <http://personnel.ops.go.th/main/images/Manow62/2563/>

นโยบายการบริหารจัดการคณาจารย์โครงการความร่วมมือเพื่อการเป็นประชาคมแห่งนวัตกรรมอาเซียน เป็นการ สนับสนุนให้เกิดการขยายเครือข่ายความร่วมมือด้าน วทน. ในระดับทวิ และพหุภาคีภายใต้กรอบอาเซียน และประเทศคู่เจรจาในการจัดทำแผนกิจกรรมความร่วมมือรายสาขาโดยเฉพาะในสาขาที่มีผลกระทบต่อการเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคมในระดับภูมิภาค พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้าน วทน. ให้ เพียงพอต่อความต้องการทั้งในประเทศและระดับภูมิภาค โดยมีประเทศไทยเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงระหว่าง ประเทศอาเซียนและประเทศคู่เจรจาสร้างความเข้มแข็งของโครงสร้างพื้นฐาน วทน. ทั้งของไทยและอาเซียนเพื่อเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขัน ผ่านความร่วมมือระหว่างประเทศในรูปแบบการร่วมวิจัยและพัฒนาการแบ่งปันข้อมูล/บุคลากรทางการศึกษา การบริหารจัดการคณาจารย์ ระหว่างกันในระดับภูมิภาค กำหนดปัจจัยและเทคโนโลยีที่มีผลกระทบ ต่อการสร้างสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสม และสนับสนุนให้เกิดการใช้เทคโนโลยีที่มีศักยภาพต่อการเติบโต ทางเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคมของไทยและอาเซียน รวมทั้งดำเนินกิจกรรมตามแผนงาน/Deliverables ของไทยต่อเนื่องจากการเป็นประธานอาเซียนของไทย การผลักดันความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชน จีน เป็นการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่ภาคอุตสาหกรรมในประเทศ โดยมุ่งเน้นการพัฒนา เทคโนโลยีสาขาที่สามารถนำไปใช้ได้ใ่อุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ สร้างเครือข่ายการดำเนินงาน วิจัยและนวัตกรรม รวมถึงร่วมทุนระหว่างรัฐและเอกชน ในรูปแบบ consortium หรือคลัสเตอร์ทางด้านเทคโนโลยี ที่ประกอบด้วยหน่วยงานวิจัยภาครัฐ มหาวิทยาลัย และภาคเอกชน และมีมีกลไกการขับเคลื่อน และสร้างความเข้มแข็งความร่วมมือระหว่างหน่วยงานคณาจารย์นักวิจัยและวิจัยนวัตกรรมของไทยกับ คณาจารย์นักวิจัย สถาบันบัณฑิต วิทยาศาสตร์จีน (Chinese Academy of Sciences : CAS) และหน่วยงานเครือข่ายในประเทศจีนอย่าง เป็นรูปธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการการศึกษาผ่าน Neutral Internet Exchange เพิ่มโอกาส ให้กับสถาบันการศึกษาทุกแห่ง ซึ่งรวมถึงมหาวิทยาลัยเอกชน สามารถใช้งานโครงข่ายด้านการศึกษาและ นักวิจัยทั่วโลก (Research and Education Network) และคณาจารย์นักวิจัยใช้งาน Content การเรียนการสอนที่อยู่ ส่วนกลาง ได้อย่างเท่าเทียม

โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย คณาจารย์การจัดการเรียนการสอน ในระบบเปิด (Thai-MOOC) เพื่อพัฒนาและ/หรือแปลงสื่อการเรียนรู้ที่มีความสำคัญตอบสนองการพัฒนา คณาจารย์ ศักยภาพบุคลากร ในอุตสาหกรรมเป้าหมายตามนโยบายเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ให้อยู่ในรูปแบบคอร์ส แวร์ในระบบเปิด (open courseware) และนำมาจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในระบบเปิดสำหรับ มหาชน (MOOC) การพัฒนาอาจารย์และบุคลากรสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในเขตพัฒนาเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งผลิตและพัฒนาอาจารย์และบุคลากรสำหรับสถาบันอุดมศึกษา ของรัฐบาลที่ตั้งอยู่ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 5 จังหวัด

ได้แก่ จังหวัดยะลา จังหวัด ปัตตานี จังหวัดนราธิวาส จังหวัดสตูล และจังหวัดสงขลา โดยมุ่งหวังให้เกิดความเข้มแข็งทางวิชาการและ ความสามารถในการสอน และผลิตผลงานวิจัยในการช่วยแก้ปัญหาเพื่อลดความรุนแรงของสถานการณ์ใน ภาคใต้ รวมถึงเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้¹⁷⁴

การบริหารและพัฒนาอาจารย์ เริ่มต้นตั้งแต่ระบบการรับอาจารย์ใหม่ ต้องกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติอาจารย์ที่สอดคล้องกับสภาพบริบท ปรัชญา วิสัยทัศน์ของสถาบัน และของหลักสูตร มีกลไกการคัดเลือกอาจารย์ที่เหมาะสม โปร่งใส นอกจากนี้ต้องมีระบบการบริหารอาจารย์ โดยการกำหนดนโยบาย แผนระยะยาวเพื่อให้ได้อาจารย์ที่มีคุณสมบัติทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และระบบการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ มีการวางแผน และการลงทุนงบประมาณและทรัพยากรและกิจกรรมการดำเนินงาน ตลอดจนการกำกับดูแล และการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ในการรายงานการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้¹⁷⁴ ให้อธิบายกระบวนการหรือแสดงผลการดำเนินงานอย่างน้อยให้ครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

1. ระบบการรับและแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร
2. ระบบการบริหารอาจารย์
3. ระบบการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์
4. คุณภาพอาจารย์

การส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ต้องทำให้อาจารย์ในหลักสูตรมีคุณสมบัติที่เหมาะสมและเพียงพอ โดยทำให้อาจารย์มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางสาขาวิชาที่เปิดให้บริการ และมีประสบการณ์ที่เหมาะสมกับการผลิตบัณฑิตอันสะท้อนจากวุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ และความก้าวหน้าในการผลิตผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง ประเด็นในการพิจารณาตัวบ่งชี้จะประกอบด้วย

1. ร้อยละของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก
2. ร้อยละของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ
3. ผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร
4. จำนวนบทความของอาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาเอกที่ได้รับการอ้างอิงในฐานข้อมูล TCI และ Scopus ต่อจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร

การศึกษาระดับอุดมศึกษาถือเป็นการศึกษาระดับสูงสุดที่ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และความถนัดทางวิชาการ เพื่อปฏิบัติพันธกิจสำคัญของสถาบันในการผลิตบัณฑิต

¹⁷⁴ สำนักงานปลัดกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม ข้อมูลเผยแพร่เข้าถึงเมื่อ 24 ธันวาคม 2562 เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.go.th>

ศึกษาวิจัย เพื่อการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและการพัฒนาองค์ความรู้ ดังนั้น หลักสูตรจึงควรมีอาจารย์ที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอกที่ตรงหรือสัมพันธ์กับหลักสูตรที่เปิดสอนในสัดส่วนที่เหมาะสมกับพันธกิจ หรือจุดเน้นของหลักสูตรนั้นๆ สถาบันอุดมศึกษาถือเป็นขุมปัญญาของประเทศ และมีความรับผิดชอบที่จะต้องส่งเสริมให้อาจารย์ในสถาบันทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อแสวงหาและพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน รวมทั้งการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศ การดำรงตำแหน่งทางวิชาการเป็นสิ่งสะท้อนการปฏิบัติงานดังกล่าวของอาจารย์ตามพันธกิจของหลักสูตรผลงานทางวิชาการเป็นข้อมูลที่สำคัญในการแสดงให้เห็นว่าอาจารย์ประจำ ได้สร้างสรรค์ขึ้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางวิชาการและการพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง เป็นผลงานที่มีคุณค่า สมควรส่งเสริมให้มีการเผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์ทั้งเชิงวิชาการและการแข่งขันของประเทศ ผลงานทางวิชาการอยู่ในรูปของบทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติหรือระดับนานาชาติ ผลงานได้รับการจดอนุสิทธิบัตรหรือสิทธิบัตร หรือเป็นผลงานวิชาการรับใช้สังคมที่ผ่านการประเมินตำแหน่งทางวิชาการแล้ว ผลงานวิจัยที่หน่วยงานหรือองค์การระดับชาติว่าจ้างให้ดำเนินการ ตำราหรือหนังสือที่ใช้ในการขอผลงานทางวิชาการและผ่านการพิจารณาตามเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการแล้ว รวมทั้งงานสร้างสรรค์ต่าง ๆ

หลักสูตรในระดับปริญญาเอก ถือได้ว่าเป็นหลักสูตรสูงสุดของสถาบันการศึกษาเป็นหลักสูตรที่สำคัญและเน้นการสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้น อาจารย์ประจำหลักสูตรระดับปริญญาเอกจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อหลักสูตรนั้นๆ บทความวิจัยและบทความทางวิชาการหรือ Review Article ของอาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาเอกที่ได้รับการอ้างอิง ย่อมแสดงให้เห็นว่าอาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาเอกมีความสามารถ ในการทำวิจัยมีผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติในฐานข้อมูล TCI และ Scopus และบทความที่ตีพิมพ์ได้รับการอ้างอิง แสดงให้เห็นว่ามีการนำไปใช้ประโยชน์และเป็นฐานในการพัฒนางานวิจัยใหม่ ๆ ให้มีความก้าวหน้ามากขึ้น จำนวนบทความของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ได้รับการอ้างอิงมากย่อมแสดงให้เห็นว่าอาจารย์ประจำหลักสูตรเป็นผู้ที่มีผลงานและได้รับการยอมรับในวงวิชาการนั้นๆ การคำนวณตัวบ่งชี้นี้ ให้เปรียบเทียบจำนวนบทความที่ได้รับการอ้างอิง ตั้งแต่หนึ่งครั้งขึ้นไป รวมทั้งการอ้างอิงตนเอง ที่เป็นผลงานของอาจารย์ประจำหลักสูตร ที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ ต่ออาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาเอกนั้น โดยนำเสนอในรูปสัดส่วน ทั้งนี้ พิจารณาผลการดำเนินงาน 5 ปีย้อนหลังตามปีปฏิทิน ซึ่งนับรวมปีที่ประเมินผลที่เกิดกับอาจารย์ ผลการประกันคุณภาพ ต้องนำไปสู่การมีอัตราการกำลังอาจารย์ที่มีจำนวนเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษาที่รับเข้าในหลักสูตร อัตราคงอยู่ของอาจารย์สูง และอาจารย์มีความพึงพอใจต่อการบริหารหลักสูตร ในการรายงานการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้

หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์สภาสถาบันแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคำแหน่งทางวิชาการ ประกอบด้วย

1. ประธานกรรมการ ซึ่งต้องเป็นกรรมการสภาสถาบันประเภทผู้ทรงคุณวุฒิที่ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ 2. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งต้องเป็นบุคคลที่มีใบบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ โดยคัดสรรจากบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการพิจารณาคำแหน่งทางวิชาการที่ ก.พ.อ. กำหนด ซึ่งครอบคลุมคณะหรือสาขาวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนในสถาบันนั้น ๆ จำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนการพิจารณาแต่งตั้งอาจารย์ประจำให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ ให้พิจารณาจากคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง ผลการสอน ผลงานทางวิชาการ และจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ การพิจารณาแต่งตั้งในวรรคแรกกระทำได้ 2 วิธี คือ การแต่งตั้งโดยวิธีปกติ และการแต่งตั้งโดยวิธีพิเศษการแต่งตั้งอาจารย์ประจำผู้ใดให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการโดยวิธีปกติให้ดำเนินการ ดังนี้ 1. การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ 1.1 คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง ในกรณีสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ผู้นั้นต้องดำรงตำแหน่งอาจารย์ และทำการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่าหกปี หรือในกรณีสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า ผู้นั้นต้องดำรงตำแหน่งอาจารย์ และทำการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี หรือในกรณีสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า ผู้นั้นต้องดำรงตำแหน่งอาจารย์ และทำการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และพ้นระยะทดลองการปฏิบัติงานที่กำหนดโดยสถาบันนั้น ๆ ในกรณีที่ผู้ขอดำรงตำแหน่งทางวิชาการเคยได้รับแต่งตั้งเป็นอาจารย์พิเศษในสถาบันอุดมศึกษาที่ ก.พ.อ. รับรอง และได้สอนประจำวิชาใดวิชาหนึ่ง ซึ่งเทียบค่าได้ไม่น้อยกว่าสามหน่วยกิตระบบทวิภาค หรือปฏิบัติงานด้านวิชาชีพที่ใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เสนอขอ กำหนดตำแหน่งมาแล้ว อาจนำระยะเวลาระหว่างเป็นอาจารย์พิเศษในภาคการศึกษาที่สอน หรือปฏิบัติงานด้านวิชาชีพนั้นมารวมคำนวณเวลาในการสอนให้สามในสี่ส่วนของเวลาที่ทำการสอน ในกรณีที่อาจารย์ผู้ใดได้รับวุฒิเพิ่ม ให้นำระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอาจารย์ก่อนได้รับวุฒิเพิ่มขึ้นและเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอาจารย์หลังจากได้รับวุฒิเพิ่มขึ้นรวมกัน เพื่อขอแต่งตั้งตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ได้ตามอัตราส่วนของระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง 1.2 ผลการสอน ต้องประเมินคุณภาพการสอนของผู้ขอที่ครอบคลุมข้อมูลที่เป็นทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะความสามารถในการถ่ายทอดความรู้เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และสามารถประเมินการเรียนรู้ได้ผลถูกต้องที่สุด ทั้งในระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ หรือศาสตราจารย์ แต่สภาสถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้สูงขึ้นตามระดับตำแหน่งที่ประเมินได้ ผู้ขอต้องมีชั่วโมงสอนประจำวิชาใดวิชาหนึ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเทียบค่าได้ไม่น้อยกว่าสามหน่วยกิตระบบทวิภาค และมีความชำนาญในการสอน จะต้องเสนอเอกสารหลักฐานที่ใช้ในการประเมินผลการสอนที่ผลิตขึ้นตามภาระงานสอน สำหรับกรณีที่ ผู้ขอได้ทำการสอนหลายวิชาหรือ

สอนวิชาที่มีผู้สอนร่วมกันหลายคน จะต้องเสนอเอกสารหลักฐานที่ใช้ในการประเมินผลการสอน ในทุกวิชาหรือทุกหัวข้อที่ผู้ขอเป็นผู้สอน แล้วแต่กรณี ซึ่งรวมกันได้ไม่น้อยกว่าสามหน่วยกิตระบบทวิภาค และมีคุณภาพดีมีการอ้างอิงแหล่งที่มาและได้ใช้ประกอบการสอนมาแล้ว โดยผ่านการประเมินจากคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของสภาสถาบัน 1.3 ผลงานทางวิชาการต้องประกอบด้วยผลงานซึ่งมีคุณภาพดี และมี ปริมาณอย่างน้อยดังต่อไปนี้

ผลงานวิจัย 2 เรื่อง หรือ

ผลงานวิจัย 1 เรื่อง และผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น 1 รายการ หรือ

ผลงานวิจัย 1 เรื่อง และผลงานวิชาการรับใช้ สังคม 1 เรื่อง หรือ

ผลงานวิจัย 1 เรื่อง และตำราหรือหนังสือ 1 เล่ม

สำหรับการเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์นั้น ผู้ขออาจใช้ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น หรือผลงานวิชาการรับใช้สังคม หรือบทความทางวิชาการซึ่งมีคุณภาพดีมาก แทนงานวิจัยได้การนำงานวิจัยหรืองานใด ๆ ที่ทำเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาประกาศนียบัตร หรือเพื่อสำเร็จการศึกษา มาเสนอเป็นผลงานทางวิชาการ ตามข้อนี้จะกระทำมิได้ เว้นแต่ผู้ขอได้แสดงหลักฐานว่าได้ทำการศึกษาหรือวิจัยเพิ่มเติมขยายผลต่อจากเรื่องเดิม จนปรากฏความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างเห็นได้ชัด ในกรณีเช่นนี้ให้พิจารณาเฉพาะผลการศึกษาหรือวิจัยที่เพิ่มขึ้นจากเดิมเท่านั้น ทั้งนี้ ผลงานทางวิชาการทุกประเภทต้องได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. กำหนด พร้อมแสดงหลักฐานว่าการเผยแพร่นั้นได้ผ่านการประเมินคุณภาพ โดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้น ๆ หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (peer reviewer) 1.4 จริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการในการพิจารณากำหนดตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ต้องคำนึงถึงจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ ดังนี้ 1. ต้องมีความซื่อสัตย์ทางวิชาการ ไม่นำผลงานของผู้อื่นมาเป็นผลงานของตนเองและไม่ลอกเลียนผลงานของผู้อื่น ไม่นำผลงานของตนเองในเรื่องเดียวกันไปเผยแพร่ในวารสารวิชาการมากกว่าหนึ่งฉบับ รวมถึงไม่คัดลอกข้อความใด ๆ จากผลงานเดิมของตน โดยไม่อ้างอิง ผลงานเดิมตามหลักวิชาการ ทั้งนี้ ในลักษณะที่จะทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นผลงานใหม่ 2. ต้องอ้างอิงบุคคลหรือแหล่งที่มาของข้อมูลที่นำมาใช้ในผลงานทางวิชาการของตนเองเพื่อแสดงหลักฐานของการค้นคว้า 3. ต้องไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ทางวิชาการจนละเลยหรือละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่นหรือสิทธิมนุษยชน 4. ผลงานทางวิชาการต้องได้มาจากการศึกษาโดยใช้หลักวิชาการเป็นเกณฑ์ ปราศจากอคติ และเสนอผลงานตามความเป็นจริง ไม่จงใจเบี่ยงเบนผลการศึกษาหรือวิจัย โดยหวังผลประโยชน์ส่วนตัว หรือเพื่อก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น และเสนอผลงานตามความเป็นจริงไม่ขยายข้อค้นพบ โดยปราศจากการตรวจสอบยืนยันในทางวิชาการ 5. ต้องนำผลงานไปใช้ประโยชน์ในทางที่ชอบธรรมและชอบด้วยกฎหมาย 6. หากผลงานทางวิชาการมีการใช้

ข้อมูลจากการทำการวิจัยในคนหรือสัตว์ ผู้ขอตำแหน่งจะต้องยื่นหลักฐานแสดงการอนุญาตจาก คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยของสถาบันที่มีการดำเนินการ 2. การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรอง ศาสตราจารย์ 2.1 คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง ผู้ขอต้องดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ และปฏิบัติ หน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี 2.2 ผลการสอน ให้นำความในข้อ 2.1 มาใช้บังคับ โดยอนุโลม แต่ต้องมีความชำนาญพิเศษในการสอน 2.3 ผลงานทางวิชาการ ผู้ขออาจเสนอผลงานทาง วิชาการ ได้ 2 วิธี ดังนี้ วิธีที่ 1 ผลงานทางวิชาการต้องประกอบด้วยผลงานซึ่งมีคุณภาพดีและมี ปริมาณอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

1. ผลงานวิจัย 2 เรื่อง หรือ
2. ผลงานวิจัย 1 เรื่อง และผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น 1 รายการ หรือ
3. ผลงานวิจัย 1 เรื่อง และผลงานวิชาการรับใช้สังคม 1 เรื่อง และ
4. ตำรา หรือ หนังสือ 1 เล่ม

วิธีที่ 2 ผลงานทางวิชาการต้องประกอบด้วยผลงานซึ่งมีคุณภาพ และมีปริมาณอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

1. ผลงานวิจัยอย่างน้อย 3 เรื่อง ซึ่งมีคุณภาพดีมาก อย่างน้อย 2 เรื่อง และมีคุณภาพดี 1 เรื่อง หรือ
2. ผลงานวิจัยซึ่งมีคุณภาพดีมาก อย่างน้อย 2 เรื่อง และผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่นซึ่ง มีคุณภาพดี หรือ

3. ผลงานวิจัยซึ่งมีคุณภาพดีมาก อย่างน้อย 2 เรื่อง และผลงานวิชาการรับใช้สังคมซึ่งมี คุณภาพดี สำหรับการเสนอขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์และ มนุษยศาสตร์ โดยวิธีที่ 2 นั้น ผู้ขออาจใช้ตำราหรือหนังสือซึ่งมีคุณภาพดีมาก อย่างน้อย 2 เล่ม และมี คุณภาพดี 1 เล่ม แทนผลงานตาม 1-3 ได้ การนำงานวิจัยหรืองานใด ๆ ที่ทำเป็นส่วนหนึ่งของ การศึกษาเพื่อรับปริญญา ประกาศนียบัตร หรือเพื่อสำเร็จการศึกษา มาเสนอเป็นผลงานทางวิชาการ ตามข้อนี้จะกระทำมิได้ เว้นแต่ผู้ขอได้แสดงหลักฐานว่าได้ทำการศึกษาหรือวิจัยเพิ่มเติมขยายผลต่อ จากเรื่องเดิม จนปรากฏความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างเห็นได้ชัด ในกรณีเช่นนี้ให้พิจารณาเฉพาะผล การศึกษาหรือวิจัยที่เพิ่มขึ้นจากเดิมเท่านั้น ทั้งนี้ ผลงานทางวิชาการทุกประเภทต้องเป็นผลงาน หลังจากได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการเดิม และต้องได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. กำหนด พร้อมแสดงหลักฐานว่าการเผยแพร่นั้นได้ผ่านการประเมินคุณภาพโดยคณะกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้น ๆ หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (peer reviewer) ที่มาจากหลากหลาย สถาบัน

2.4 จริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการในการพิจารณากำหนดตำแหน่งรอง ศาสตราจารย์ต้องคำนึงถึงจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ

3. การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์

3.1 คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง ผู้ขอต้องดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี

3.2 ผลการสอน ผู้ขอต้องมีชั่วโมงสอนประจำวิชาหนึ่งวิชาใดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา

3.3 ผลงานทางวิชาการ ผู้ขออาจเสนอผลงานทางวิชาการได้ 2 วิธี ดังนี้

วิธีที่ 1 ผลงานทางวิชาการต้องประกอบด้วยผลงานซึ่งมีคุณภาพดีมาก และมีปริมาณอย่างน้อยดังต่อไปนี้ 1. ผลงานวิจัย 5 เรื่อง ซึ่งต้องได้รับการเผยแพร่ในวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูลระดับนานาชาติตามที่ ก.พ.อ. กำหนด หรือ 2. ผลงานวิจัย 1 เรื่อง ซึ่งต้องได้รับการเผยแพร่ในวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูลระดับนานาชาติตามที่ ก.พ.อ. กำหนด และผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่นซึ่งต้องได้รับการเผยแพร่ในระดับนานาชาติตามที่ ก.พ.อ. กำหนด หรือผลงานวิชาการรับใช้สังคม รวมกันทั้งหมดอย่างน้อย 5 เรื่อง และ 3. ตำรา หรือ หนังสือ 1 เล่มวิธีที่ 2 ผลงานทางวิชาการต้องประกอบด้วยผลงานซึ่งมีคุณภาพดีเด่น และมีปริมาณอย่างน้อย ดังต่อไปนี้ 1. ผลงานวิจัย 5 เรื่อง ซึ่งต้องได้รับการเผยแพร่ในวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูลระดับนานาชาติตามที่ ก.พ.อ. กำหนด หรือ 2. ผลงานวิจัย 1 เรื่อง ซึ่งต้องได้รับการเผยแพร่ในวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูลระดับนานาชาติตามที่ ก.พ.อ. กำหนด และผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่นซึ่งต้องได้รับการเผยแพร่ในระดับนานาชาติตามที่ ก.พ.อ. กำหนด หรือผลงานวิชาการ รับใช้สังคม รวมกันทั้งหมด อย่างน้อย 5 เรื่อง สำหรับการเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์นั้น ผู้ขออาจเสนอผลงานทางวิชาการได้ 2 วิธี ดังนี้ วิธีที่ 1 ผลงานทางวิชาการต้องประกอบด้วยผลงานซึ่งมีคุณภาพดีมาก และมีปริมาณอย่างน้อย ดังต่อไปนี้ 1. ผลงานวิจัย 2 เรื่อง ซึ่งต้องได้รับการเผยแพร่ในวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูลระดับนานาชาติตามที่ ก.พ.อ. กำหนด หรือฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1 หรือ 2. ผลงานวิจัย 2 เรื่อง ซึ่งต้องได้รับการเผยแพร่ในวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูลระดับนานาชาติตามที่ ก.พ.อ. กำหนด หรือฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1 และผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น หรือผลงานวิชาการรับใช้สังคม รวมกันทั้งหมดอย่างน้อย 2 เรื่อง และ 3. ตำรา หรือ หนังสือ 2 เล่ม

วิธีที่ 2 ผลงานทางวิชาการต้องประกอบด้วยผลงานซึ่งมีคุณภาพดีเด่น และมีปริมาณอย่างน้อย ดังต่อไปนี้ 1. ผลงานวิจัย 3 เรื่อง ซึ่งต้องได้รับการเผยแพร่ในวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูลระดับนานาชาติตามที่ ก.พ.อ. กำหนด หรือฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1 หรือ 2. ผลงานวิจัย 1 เรื่อง ซึ่งต้องได้รับการเผยแพร่ในวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูลระดับนานาชาติตามที่ ก.พ.อ. กำหนด หรือฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1 หรือ ตำรา หรือหนังสือ 1 เล่ม และผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น หรือผลงานวิชาการรับใช้สังคม รวมกันทั้งหมด อย่างน้อย 3 เรื่อง หรือ

3. ตำรา หรือ หนังสือ 3 เล่ม การนำงานวิจัยหรืองานใด ๆ ที่ทำเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา ประกาศนียบัตร หรือเพื่อสำเร็จการศึกษา มาเสนอเป็นผลงานทางวิชาการ ตามข้อนี้จะกระทำมิได้ เว้นแต่ผู้ขอได้แสดงหลักฐานว่าได้ทำการศึกษาหรือวิจัยเพิ่มเติมขยายผลต่อจากเรื่องเดิมจนปรากฏความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างเห็นได้ชัด ในกรณีเช่นนี้ให้พิจารณาเฉพาะผลการศึกษาหรือวิจัยที่เพิ่มขึ้นจากเดิมเท่านั้น ทั้งนี้ ผลงานทางวิชาการทุกประเภทต้องเป็นผลงานหลังจากได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการเดิม และต้องได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. กำหนดพร้อมแสดงหลักฐานว่าการเผยแพร่นั้นได้ผ่านการประเมินคุณภาพโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้น ๆ หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (peer reviewer) ที่มาจากหลากหลายสถาบัน 3.4 จริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการในการพิจารณากำหนดตำแหน่งรองศาสตราจารย์ต้องคำนึงถึงจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการตามที่กำหนดไว้

วิธีการแต่งตั้งอาจารย์ประจำให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ โดยวิธีปกติให้ดำเนินการ ดังนี้ การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์

คณะวิชาเสนอชื่อผู้มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ ตามแบบคำขอรับการพิจารณากำหนดตำแหน่งทางวิชาการที่ ก.พ.อ. กำหนดพร้อมด้วยผลงานทางวิชาการตามเอกสารแนบท้าย

ให้คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการประเมินผลการสอน โดยอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อประเมินผลการสอนได้ตามความเหมาะสม

ให้คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ แต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อทำหน้าที่ประเมินผลงานทางวิชาการและจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการในสาขาวิชานั้น ๆ ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้

- ประธานกรรมการ ซึ่งต้องแต่งตั้งจากกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ
- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสามถึงห้าคน

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อทำหน้าที่ประเมินผลงานทางวิชาการและจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ ต้องคัดสรรจากบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ ก.พ.อ. กำหนดสำหรับสาขาวิชาที่เสนอขอ หรือมีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวข้องกับผลงานที่เสนอขอ โดยต้องเป็นบุคคลที่มีใช้บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาที่ผู้ขอสังกัดและไม่ได้อยู่ในบังคับบัญชาของสถาบันอุดมศึกษานั้น รวมทั้งมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าตำแหน่งที่เสนอขอ และกำหนดให้ต้องมีการประชุมคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อทำหน้าที่ประเมินผลงานทางวิชาการและจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ โดยมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด และให้การดำเนินการอยู่ในชั้นความลับทุกชั้นตอน ในกรณีที่มีเหตุผลหรือความจำเป็นที่

สถาบันอุดมศึกษาไม่สามารถแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ ก.พ.อ. กำหนดได้ ให้ขอความเห็นชอบจาก ก.พ.อ.เป็นราย ๆ ไป ทั้งนี้ เกณฑ์การตัดสินของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก ในกรณีการพิจารณาผลงานทางวิชาการของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อทำหน้าที่ประเมินผลงานทางวิชาการและจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ ที่มีผลการประเมินเป็นเอกฉันท์ว่าคุณภาพของผลงานทางวิชาการของผู้ขอกำหนดตำแหน่งอยู่ในเกณฑ์หรือไม่อยู่ในเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. กำหนดนั้น สภาสถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดยกเว้นการประชุมไว้ในข้อบังคับของสภาสถาบัน โดยให้ถือเอาผลการประเมินดังกล่าวเป็นผลการพิจารณาของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อทำหน้าที่ประเมินผลงานทางวิชาการและจริยธรรมจรรยาบรรณทางวิชาการก็ได้

ในกรณีที่ผู้ขอเสนอผลงานวิชาการรับใช้สังคม สภาสถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดไว้ในข้อบังคับของสภาสถาบันอุดมศึกษา ให้แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนหรือผู้ที่ปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนที่มีความรู้หรือความเชี่ยวชาญเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เสนอขอทำหน้าที่เป็นกรรมการ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาดำเนินทางวิชาการพิจารณาความเห็นของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแล้วให้นำเสนอต่อสภาสถาบันอุดมศึกษาพิจารณาอนุมัติ และให้อธิการบดีออกคำสั่งแต่งตั้ง และแจ้งให้ ก.พ.อ. ทราบภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ออกคำสั่งแต่งตั้ง พร้อมเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณากำหนดตำแหน่งทางวิชาการตามที่ ก.พ.อ. กำหนด ทั้งนี้ ก.พ.อ. จะพิจารณาการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศนี้ รวมทั้งสาระและความถูกต้องเหมาะสมของการพิจารณาอนุมัติ และแจ้งผลการพิจารณาให้สภาสถาบันอุดมศึกษาทราบต่อไป และให้สภาสถาบันอุดมศึกษาปฏิบัติตามนั้น คำสั่งแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการต้องระบุสาขาวิชาของตำแหน่งทางวิชาการที่แสดงให้เห็นถึงความเชี่ยวชาญการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ต้องจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อทำหน้าที่ประเมินผลงานทางวิชาการและจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ โดยมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด เมื่อคณะกรรมการพิจารณาดำเนินทางวิชาการพิจารณาความเห็นของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแล้วให้นำเสนอต่อสภาสถาบันอุดมศึกษาพิจารณา เมื่อสภาสถาบันอุดมศึกษาพิจารณาอนุมัติแล้ว ให้เสนอ ก.พ.อ.ให้ความเห็น เพื่อเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อนำเสนอ นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูล เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง พร้อมเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณากำหนดตำแหน่งทางวิชาการตามที่ ก.พ.อ. กำหนดการแต่งตั้งอาจารย์ประจำให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการโดยวิธีพิเศษสถาบันอุดมศึกษาอาจเสนอแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือรองศาสตราจารย์ ซึ่งมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งที่ต่างไปจากที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นก็ได้

การเสนอแต่งตั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งยังไม่ครบระยะเวลาที่กำหนดให้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ หรือการเสนอแต่งตั้งอาจารย์ประจำให้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์โดยที่ผู้นั้นมิได้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์มาก่อนการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการโดยวิธีพิเศษ ให้ดำเนินการ ดังนี้ การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ โดยวิธีพิเศษ ให้เสนอผลงานทางวิชาการและให้ดำเนินการตามวิธีการเช่นเดียวกับการแต่งตั้งตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์โดยวิธีปกติโดยอนุโลม โดยให้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนอย่างน้อยห้าคน พิจารณาผลงานทางวิชาการและจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ โดยการตัดสินของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก ทั้งนี้ ผลงานทางวิชาการต้องมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ โดยวิธีพิเศษให้เสนอผลงานทางวิชาการได้เฉพาะวิธีที่ 1 เท่านั้น และให้ดำเนินการตามวิธีการเช่นเดียวกับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์โดยวิธีปกติโดยอนุโลม โดยให้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนอย่างน้อยห้าคน พิจารณาผลงานทางวิชาการและจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ โดยการตัดสินของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก ทั้งนี้ ผลงานทางวิชาการต้องมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมากการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ โดยวิธีพิเศษให้เสนอผลงานทางวิชาการได้เฉพาะวิธีที่ 1 เท่านั้น และให้ดำเนินการตามวิธีการเช่นเดียวกับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์โดยวิธีปกติโดยอนุโลม โดยให้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนอย่างน้อยห้าคน พิจารณาผลงานทางวิชาการและจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ โดยการตัดสินของที่ประชุมต้องได้รับคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสี่ในห้าเสียง ทั้งนี้ ผลงานทางวิชาการต้องมีคุณภาพอยู่ในระดับดีเด่น แบบค่าขอฯ (แบบ ก.พ.อ. .3) แบบเสนอแต่งตั้งฯ (แบบ ก.พ.อ. .4)แบบแสดงหลักฐานการมีส่วนร่วมในผลงานทางวิชาการ แนวทางในการประเมินผลการสอนของผู้ขอ กำหนดตำแหน่งทางวิชาการ ลักษณะการมีส่วนร่วมในผลงานทางวิชาการ คำจำกัดความของผลงานทางวิชาการลักษณะการเผยแพร่และผลงานทางวิชาการที่จำแนกตามระดับคุณภาพ และอื่น ๆ ให้เป็นไปตามที่ ก.พ.อ. กำหนดกรณีการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการในระดับตำแหน่งและสาขาวิชาเดียวกันกับที่ได้เคยขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการมาแล้ว หากมีการนำผลงานทางวิชาการเดิมที่เคยเสนอเพื่อพิจารณากำหนดตำแหน่งทางวิชาการมาก่อน มาเสนอขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ อีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ ไม่ว่าจะโดยผู้ขอคนเดิมหรือผู้ขอคนใหม่ ให้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิฯ ใช้ผลการพิจารณาผลงานทางวิชาการเดิมแต่ละชิ้นที่ผ่านการพิจารณามาแล้วนั้น โดยไม่ต้องพิจารณาผลงานทางวิชาการนั้นใหม่อีก เว้นแต่คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิฯ เห็นว่าเป็นผลงานที่ล้ำสมัยหรือมีเหตุผลสมควรอื่นที่จะไม่ใช้ผลการพิจารณานั้นอีกต่อไป ในกรณีเช่นนี้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิฯ ต้องระบุเหตุผลทางวิชาการโดยชัดแจ้งด้วยการลงโทษให้สภาสถาบันอุดมศึกษาพิจารณากำหนดมาตรการในการป้องกันและลงโทษผู้ขอตำแหน่งอันส่อให้เห็นว่าเป็นผู้ที่กระทำผิดทางจริยธรรมและ

จรรยาบรรณอันเกี่ยวข้องกับผลงานทางวิชาการและเป็นผู้ที่มีความประพฤติไม่เหมาะสมที่จะได้รับการพิจารณาให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ดังต่อไปนี้

กรณีที่ตรวจพบว่าผู้ขอระบุการมีส่วนร่วมในผลงานไม่ตรงกับความเป็นจริงหรือมีพฤติการณ์ ส่อว่ามีการลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่น หรือนำผลงานทางวิชาการของผู้อื่น ไปใช้ในการ เสนอขอตำแหน่งทางวิชาการโดยอ้างว่าเป็นผลงานทางวิชาการของตนเอง หรือนำผลงานของตนเอง ในเรื่องเดียวกันไปเผยแพร่ในวารสารวิชาการมากกว่าหนึ่งฉบับ หรือคัดลอกข้อความใด ๆ จากผลงาน เดิมของตนโดยไม่อ้างอิงผลงานเดิมตามหลักวิชาการ ทั้งนี้ ในลักษณะที่จะทำให้เข้าใจผิดว่าเป็น ผลงานใหม่ หรือละเลยหรือละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่นหรือสิทธิมนุษยชน เพื่อก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น และกระทำการใด ๆ ที่เบี่ยงเบนผลการศึกษาหรือวิจัยและไม่เสนอผลงานตามความ เป็นจริง ให้สถานสถาบันอุดมศึกษามีมติให้งดการพิจารณาการขอตำแหน่งทางวิชาการในครั้งนั้น และ ดำเนินการทางวินัยตามข้อเท็จจริงและความร้ายแรงแห่งการกระทำผิดเป็นกรณี ๆ ไป และห้าม ผู้กระทำผิดนั้นเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการมีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี แต่ไม่เกินสิบปี นับตั้งแต ่วันที่สถานสถาบันอุดมศึกษามีมติที่รับการพิจารณาอนุมัติให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไปแล้ว หากภายหลังตรวจสอบพบหรือทราบว่าผลงานทางวิชาการที่ใช้ในการเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ ครั้งนั้น เป็นการลอกเลียนผลงานของผู้อื่นหรือนำเอาผลงานของผู้อื่นไปใช้ โดยอ้างว่าเป็นผลงานของ ตนเอง หรือนำผลงานของตนเองในเรื่องเดียวกันไปเผยแพร่ในวารสารวิชาการมากกว่าหนึ่งฉบับ หรือ คัดลอกข้อความใด ๆ จากผลงานเดิมของตนโดยไม่อ้างอิงผลงานเดิมตามหลักวิชาการ

ในลักษณะที่จะทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นผลงานใหม่ หรือละเลยหรือละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของ ผู้อื่นหรือสิทธิมนุษยชน เพื่อก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น และกระทำการใด ๆ ที่เบี่ยงเบนผล การศึกษาหรือวิจัยและไม่เสนอผลงานตามความเป็นจริง ให้สถานสถาบันอุดมศึกษามีมติถอดถอน ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ สำหรับตำแหน่งศาสตราจารย์ให้สภา สถาบันอุดมศึกษาพิจารณาเสนอความเห็นต่อ ก.พ.อ. เพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ถอดถอน และดำเนินการทางวินัยตามข้อเท็จจริงและความร้ายแรงแห่งการกระทำผิด เป็นกรณี ๆ ไป และห้ามผู้กระทำผิดนั้นเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการมีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี แต่ไม่เกินสิบปี นับตั้งแต่วันที่สถานสถาบันอุดมศึกษามีมติให้ถอดถอน หรือนับตั้งแต่วันที่ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ถอดถอน แล้วแต่กรณีการเสนอขอทบทวนผลการพิจารณากรณีที่ผลการพิจารณา คุณภาพของผลงานทางวิชาการไม่อยู่ในเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. กำหนดผู้ขออาจเสนอขอทบทวนผลการ พิจารณาต่อสถานสถาบันอุดมศึกษา และสามารถเสนอขอทบทวนผลการพิจารณาได้ไม่เกินสองครั้ง โดยแสดงเหตุผลทางวิชาการสนับสนุน และการขอทบทวนดังกล่าวแต่ละครั้งให้ยื่นเรื่องได้ภายใน 90 วันนับแต่วันที่รับทราบมติ เมื่อสถานสถาบันอุดมศึกษาได้รับเรื่องการขอทบทวนผลการพิจารณาผลงาน ทางวิชาการแล้ว ให้ส่งคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการพิจารณา เมื่อคณะกรรมการ

พิจารณาตำแหน่งทางวิชาการมีความเห็นประการใดให้เสนอต่อสภาสถาบันอุดมศึกษาวินิจฉัย และให้คำวินิจฉัยของสภาสถาบันอุดมศึกษาเป็นที่สุดให้คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการดำเนินการดังนี้

1. การทบทวนผลการพิจารณาครั้งที่หนึ่ง

(ก) ในกรณีที่เห็นว่าคำชี้แจงข้อโต้แย้งไม่มีเหตุผลทางวิชาการ จะมีมติไม่รับพิจารณาก็ได้

(ข) ในกรณีที่เห็นว่าคำชี้แจงข้อโต้แย้งมีเหตุผลทางวิชาการ ให้มีมติรับไว้พิจารณา โดยมอบคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อทำ หน้าที่ประเมินผลงานทางวิชาการและจริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการชุดเดิมพิจารณาคำชี้แจงข้อโต้แย้งนั้น

2. การทบทวนผลการพิจารณาครั้งที่สอง

(ก) ในกรณีที่เห็นว่าคำชี้แจงข้อโต้แย้งไม่มีเหตุผลทางวิชาการหรือมีได้ชี้แจง ข้อโต้แย้ง โดยมีเหตุผลเพิ่มเติมจากครั้งที่หนึ่ง จะมีมติไม่รับพิจารณาก็ได้ (ข) ในกรณีที่เห็นว่าคำชี้แจงข้อโต้แย้งมีเหตุผลทางวิชาการและได้ชี้แจงเหตุผลเพิ่มเติมจากการขอทบทวนครั้งที่หนึ่ง ให้แต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อทำหน้าที่ประเมินผลงานทางวิชาการและจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการเพิ่มเติม จากที่แต่งตั้งไว้เดิม จำนวนสองถึงสามคน เพื่อพิจารณาคำชี้แจง ข้อโต้แย้งและผลงานทางวิชาการของผู้ขอ ทั้งนี้ ให้ประธานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อทำหน้าที่ประเมินผลงานทางวิชาการและจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการชุดเดิมทำหน้าที่เป็นประธาน กรณีมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อทำหน้าที่ประเมินผลงานทางวิชาการ และจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการเพิ่มเติม ให้สถาบันอุดมศึกษาจ่ายเงินสมนาคุณกรรมการสำหรับการทบทวนผลการพิจารณาผลงานทางวิชาการของกรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มนั้นด้วย

สภาสถาบันอุดมศึกษาอาจพิจารณาเฉพาะคำชี้แจงข้อโต้แย้งของผลงานทางวิชาการที่ยื่นไว้เดิมทุกประเภทที่คุณภาพไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. กำหนดเท่านั้น ทั้งนี้ หากผู้ขอมีผลงานทางวิชาการใหม่เพิ่มเติม หรือมีการแก้ไขผลงานเดิม กรณีนี้จะต้องดำเนินการเสนอขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการใหม่ และให้ถือว่าวันที่ยื่นผลงานทางวิชาการเพิ่มเติมหรือวันที่ยื่นขอแก้ไขผลงานเดิมเป็นวันเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการใหม่ กรณีมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามหมวดนี้ ให้สภาสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดและให้คำวินิจฉัยของสภาสถาบันอุดมศึกษาเป็นที่สุด¹⁷⁵

¹⁷⁵ สำนักส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะบุคลากร เข้าถึงเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก

การบริหารจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษา

การบริหารจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษา หรือเรียนอีกอย่างหนึ่งว่า “การประกันคุณภาพการศึกษา” เป็นกิจกรรมหรือการปฏิบัติการในภารกิจหลักที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบการ ทำกิจกรรมหรือการปฏิบัติการในภารกิจหลักอย่างมีระบบโดยมีการวางแผนการดำเนินงาน การ ดำเนินการตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบผลการดำเนินงานและการนำผลการตรวจสอบมา ปรับปรุง ตามวงจร PDCA เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาตามที่กำหนด โดยมีผู้ให้ความหมาย ของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้ ประกอบด้วย การวางแผน (P) ว่าต้องทำอะไร และปฏิบัติ อย่างไร (Do) ช่วยกันตรวจสอบ (Check) และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง (Act) เพื่อให้การประกัน คุณภาพการศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

ระบบประเมินคุณภาพระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เป็นการจัดกิจกรรมการควบคุมคุณภาพภายใน สถาบันอุดมศึกษาโดยการจัดระบบและกลไกตามองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพที่กำหนดไว้ เพื่อให้มีความมั่นใจว่าสถาบันอุดมศึกษาดำเนินการตามภารกิจหลักอย่างมีคุณภาพขั้นตอนของการ ประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพและการประเมิน คุณภาพ ซึ่งต้องสร้างระบบและกลไกเพื่อการควบคุมคุณภาพและเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาได้ ตระหนักและจะต้องมีการกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบโดยระดมบุคลากรจากฝ่ายต่างๆ และมอบหมาย หน้าที่ให้ทุกคนมีส่วนร่วมโดยเริ่มตั้งแต่ การวางแผน การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อเป็นหลักฐานอ้างอิง ตามขั้นตอนต่างๆ ของการประกันคุณภาพการศึกษา และบุคลากรทุกควรร่วมมือกันในการพัฒนา รายงานการประกันคุณภาพการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของตนเอง
2. การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก หมายถึง การดำเนินการตามระบบการควบคุมคุณภาพ ภายใน พร้อมทั้งการตรวจสอบและการประเมินผลทั้งระบบ โดยหน่วยงานภายนอกที่ทำหน้าที่ รับผิดชอบในการประเมินคุณภาพภายนอก คือ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษาของค์กรมหาชน (สมศ.) เพื่อประกันว่าสถาบันอุดมศึกษาดำเนินการตามภารกิจหลักได้อย่าง มีคุณภาพ โดยการประเมินคุณภาพภายนอกนั้น ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนก่อนการตรวจ เยี่ยมขั้นตอนระหว่างการตรวจเยี่ยม และขั้นตอนหลังการตรวจเยี่ยม ดังนี้ 1. ขั้นตอนก่อนการตรวจ เยี่ยมคณะผู้ประเมินภายนอกต้องรวบรวมข้อมูลของสถาบันอุดมศึกษา เช่น รายงานการประเมิน ตนเองของสถาบันอุดมศึกษา แล้วนำมาวิเคราะห์และกำหนดขอบเขตการประเมินภายนอก แล้ว กำหนดวันตรวจเยี่ยมสถาบันอุดมศึกษา 2. ขั้นตอนระหว่างการตรวจเยี่ยม คณะผู้ประเมินภายนอก ต้องรวบรวมข้อมูลทางสถาบัน อุดมศึกษาเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการตรวจเยี่ยม พร้อมทั้งสร้าง ความคุ้นเคย สังเกต สัมภาษณ์และดูเอกสารต่างๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม ซึ่งการตรวจเยี่ยมนี้ต้อง ดำเนินการในลักษณะกัลยาณมิตร เมื่อได้ข้อมูลแล้วจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้และนำเสนอผลการ

ตรวจเยี่ยมต่อสถาบันอุดมศึกษา 3. ขั้นตอนหลังการตรวจเยี่ยม คณะผู้ประเมินภายนอกต้องเขียนรายงานการตรวจเยี่ยมสถาบัน อุดมศึกษา และส่งให้สถาบันอุดมศึกษาตรวจสอบและได้แย้ง ตลอดจนมีการปรับปรุงแก้ไข รายงานที่สมบูรณ์ก่อนส่ง สมศ. จะเผยแพร่ต่อสาธารณชน ด้วยเหตุนี้ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้นจำเป็นต้องใช้หลักการบริหารจัดการเช่นเดียวกับการบริหารหรือดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องมีการดำเนินงานให้เป็นระบบครบวงจร

เพื่อให้การประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ได้มีหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2557 (คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา, 2560) โดยประกาศมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยยึดหลักเสรีภาพทางวิชาการ ความมีอิสระในการดำเนินการของสถานศึกษา เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง และเพื่อเตรียมความพร้อมของสถานศึกษารองรับการประกันคุณภาพภายนอก

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา คือ 1. สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน ให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 2. สถานศึกษาระดับอุดมศึกษามีอิสระในการเลือกระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยยึดหลักเสรีภาพทางวิชาการ และความมีอิสระในการดำเนินการของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับบริบทและเจตนารมณ์ของสถานศึกษา และเป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก 3. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเลือกใช้ อาจเป็นระบบที่คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาจัดทำขึ้น หรือเป็นระบบซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ที่สามารถประกันคุณภาพได้ตั้งแต่ระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน เช่น ระบบ AUN-QA หรือระบบ EdPEX หรือเป็นระบบที่สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาพัฒนาขึ้นเอง โดยความเห็นชอบของสภาสถาบัน และนำเสนอคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ แต่ทั้งนี้ไม่ว่าใช้ระบบประกันคุณภาพใด ๆ ต้องรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในต่อต้นสังกัด และเปิดเผยต่อสาธารณะแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา 1. การประกันคุณภาพการศึกษาภายในแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยเริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 เป็นต้นไป ทั้งนี้คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ได้

จัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2557 2. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับ หลักสูตรที่คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาจัดทำขึ้น เป็นไปในทิศทางเดียวกับการประเมินเพื่อการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพ และมาตรฐานตามที่ประกาศไว้ในกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 ทั้งนี้ได้กำหนดให้รายงานการประเมินคุณภาพการศึกษา ภายในในระดับหลักสูตร (IOA ระดับหลักสูตร) และรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร (มคอ.7) เป็นรายงานฉบับเดียวกันเพื่อลดความซ้ำซ้อนของการจัดทำรายงานของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา และสามารถรายงานผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ 3. ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะ และระดับสถาบัน ที่คณะกรรมการการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาจัดทำขึ้น สอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร และเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายนอก ของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ 4. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาพัฒนาระบบฐานข้อมูล ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (CHE QA Online) เพื่อให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาบันทึกผล การดำเนินงาน และข้อมูลพื้นฐาน (Common Data Set) ตามระบบประกันคุณภาพที่คณะกรรมการ ประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาจัดทำขึ้นทั้งระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่สถานศึกษา โดยเป็นระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงกับการประเมินคุณภาพภายนอกของ สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

เกณฑ์ชี้วัดคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั่วไป องค์ประกอบคุณภาพ ตัวบ่งชี้ เกณฑ์ มาตรฐานและการประเมินคุณภาพ องค์ประกอบคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กำหนดตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2546 โดยคำนึงถึงองค์ประกอบคุณภาพการศึกษาที่ใช้เป็น แนวทางในการควบคุม การตรวจสอบและการประเมินคุณภาพการศึกษา รวม 9 ด้าน คือ 1. ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และแผนการดำเนิน 2. การเรียนการสอน 3. กิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา 4. การวิจัย 5. การบริการวิชาการแก่สังคม (การบริการวิชาการแก่สังคม) 6. การบริการวิชาชีพนิสิต นักศึกษา 7. การบริหารและการจัดการ 8. การเงินและงบประมาณ 9. ระบบและกลไกการประกัน คุณภาพการศึกษาทั้งนี้คณะ/ หน่วยงาน จัดทำรายงานการประเมินตนเองที่ครอบคลุมการดำเนินงาน ตามองค์ประกอบคุณภาพการศึกษาทั้ง 9 ด้านที่กำหนด เพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในและภายนอกกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร

ตารางที่ 2 กรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร
ระดับคณะ ประกอบด้วยผลการดำเนินงานระดับหลักสูตร และเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ที่ดำเนินการในระดับ
คณะ จำนวนรวม 12 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

องค์ประกอบในการ ประกันคุณภาพ หลักสูตร	ตัวบ่งชี้	อธิบายกระบวนการหรือแสดงผลการ ดำเนินงานในประเด็นที่เกี่ยวข้อง
1. การกำกับมาตรฐาน	1.1 การบริหารจัดการ หลักสูตรตามเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรที่ กำหนดโดย สกอ.	- ผลการบริหารจัดการหลักสูตรตามเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตร ฉบับ พ.ศ.2548 ปริญญาตรี เกณฑ์ 3 ข้อ บัณฑิตศึกษา เกณฑ์ 11 ข้อ - ผลการบริหารจัดการหลักสูตรตามเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตร ฉบับ พ.ศ.2558 ปริญญาตรี เกณฑ์ 5 ข้อ บัณฑิตศึกษา เกณฑ์ 10 ข้อ
2. บัณฑิต	2.1 คุณภาพบัณฑิตตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 2.2 การได้งานทำหรือ ผลงานวิจัยของผู้สำเร็จ การศึกษา	- ผลประเมินคุณภาพบัณฑิตตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (โดยผู้ใช้บัณฑิต/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย) - ผลบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือ ประกอบอาชีพอิสระ - ผลงานของนักศึกษาปริญญาโท/เอก ที่ ตีพิมพ์หรือเผยแพร่

ตารางที่ 2 กรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร
ระดับคณะ ประกอบด้วยผลการดำเนินงานระดับหลักสูตร และเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ที่ดำเนินการในระดับ
คณะ จำนวนรวม 12 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ (ต่อ)

องค์ประกอบในการ ประกันคุณภาพ หลักสูตร	ตัวบ่งชี้	อธิบายกระบวนการหรือแสดงผลการ ดำเนินงานในประเด็นที่เกี่ยวข้อง
3. นักศึกษา	3.1 การรับนักศึกษา 3.2 การส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษา 3.3 ผลที่เกิดกับนักศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - การรับนักศึกษา - การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา - การควบคุมการดูแลการให้คำปรึกษา วิชาการ และแนะแนวแก่นักศึกษาในระดับ ปริญญาตรี - การควบคุมดูแลการให้คำปรึกษา วิทยานิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระในระดับ บัณฑิตศึกษา - การพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและการ เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่21 - อัตราการคงอยู่ของนักศึกษา - อัตราการสำเร็จการศึกษา - ความพึงพอใจและผลการจัดการข้อ ร้องเรียนของนักศึกษา

ตารางที่ 2 กรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร
ระดับคณะ ประกอบด้วยผลการดำเนินงานระดับหลักสูตร และเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ที่ดำเนินการในระดับ
คณะ จำนวนรวม 12 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ (ต่อ)

องค์ประกอบในการ ประกันคุณภาพ หลักสูตร	ตัวบ่งชี้	อธิบายกระบวนการหรือแสดงผลการ ดำเนินงานในประเด็นที่เกี่ยวข้อง
4. อาจารย์	4.1 การบริหารและพัฒนา อาจารย์ 4.2 คุณภาพอาจารย์ 4.3 ผลที่เกิดกับอาจารย์	<ul style="list-style-type: none"> - การรับและแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร - การบริหารอาจารย์ - การส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ - ร้อยละอาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก - ร้อยละอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการ - ผลงานทางวิชาการของอาจารย์ - จำนวนบทความของอาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาเอก ที่ได้รับการอ้างอิง ในฐานข้อมูล TCI และ Scopus ต่อจำนวน อาจารย์ประจำหลักสูตร - อัตราการคงอยู่ - ความพึงพอใจของอาจารย์

ตารางที่ 2 กรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร
ระดับคณะ ประกอบด้วยผลการดำเนินงานระดับหลักสูตร และเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ที่ดำเนินการในระดับ
คณะ จำนวนรวม 12 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ (ต่อ)

องค์ประกอบในการ ประกันคุณภาพ หลักสูตร	ตัวบ่งชี้	อธิบายกระบวนการหรือแสดงผลการ ดำเนินงานในประเด็นที่เกี่ยวข้อง
5. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน	5.1 สารของรายวิชาใน หลักสูตร 5.2 การวางระบบผู้สอนและ กระบวนการจัดการเรียนการ สอน 5.3 การประเมินผู้เรียน 5.4 ผลการดำเนินงานหลักสูตร ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	<ul style="list-style-type: none"> - หลักคิดในการออกแบบหลักสูตร - ข้อมูลที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและ - วัตถุประสงค์ของหลักสูตร - การปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยตาม - ความก้าวหน้าในศาสตร์สาขานั้น ๆ - การพิจารณาอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ - และการค้นคว้าอิสระในระดับ - บัณฑิตศึกษา - การพิจารณากำหนดผู้สอน - การกำกับติดตาม และตรวจสอบการ - จัดทำ มคอ.3 และ มคอ.4 - การแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษา - วิทยานิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระใน - ระดับบัณฑิตศึกษา - การกำกับกระบวนการเรียนการสอน - การจัดการเรียนการสอนที่มีการฝึก - ปฏิบัติในระดับปริญญาตรี - การบูรณาการพันธกิจต่าง ๆ กับการ - เรียนการสอนในระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 2 กรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร
ระดับคณะ ประกอบด้วยผลการดำเนินงานระดับหลักสูตร และเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ที่ดำเนินการในระดับ
คณะ จำนวนรวม 12 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ (ต่อ)

องค์ประกอบในการ ประกันคุณภาพ หลักสูตร	ตัวบ่งชี้	อธิบายกระบวนการหรือแสดงผลการ ดำเนินงานในประเด็นที่เกี่ยวข้อง
		<ul style="list-style-type: none"> - การช่วยเหลือ กำกับ ติดตาม ในการทำวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระและการตีพิมพ์ผลงานในระดับบัณฑิตศึกษา - การประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ - การตรวจสอบการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา - การกำกับการประเมินการจัดการเรียนการสอนและประเมินหลักสูตร (มคอ.5 มคอ.6 และ มคอ.7) - การประเมินวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระในระดับบัณฑิตศึกษา - ผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ

ตารางที่ 2 กรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร

ระดับคณะ ประกอบด้วยผลการดำเนินงานระดับหลักสูตร และเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ที่ดำเนินการในระดับคณะ จำนวนรวม 12 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ (ต่อ)

องค์ประกอบในการประกันคุณภาพหลักสูตร	ตัวบ่งชี้	อธิบายกระบวนการหรือแสดงผลการดำเนินงานในประเด็นที่เกี่ยวข้อง
6. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	6.1 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	- ระบบการดำเนินงานของภาควิชา/คณะ/สถาบัน โดยมีส่วนร่วมของอาจารย์ประจำหลักสูตร เพื่อให้มีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ - จำนวนสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เพียงพอและเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 3 กรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะ

ระดับคณะ ประกอบด้วยผลการดำเนินงานระดับหลักสูตร และเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ที่ดำเนินการในระดับคณะ จำนวนรวม 12 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบในการประกันคุณภาพคณะ	ตัวบ่งชี้	เกณฑ์พิจารณา
1. การผลิตบัณฑิต	1.1 ผลการบริหารจัดการหลักสูตรโดยรวม 1.2 อาจารย์ประจำคณะที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก 1.3 อาจารย์ประจำคณะที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ 1.4 จำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่าต่อจำนวนอาจารย์ประจำ 1.5 การบริการนักศึกษาระดับปริญญาตรี 1.6 กิจกรรมนักศึกษาระดับปริญญาตรี	- ค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพของทุกหลักสูตรที่คณะรับผิดชอบ - ร้อยละของอาจารย์ประจำคณะที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก - ร้อยละของอาจารย์ประจำคณะที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ - สัดส่วนจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่าต่อจำนวนอาจารย์ประจำ - เกณฑ์มาตรฐาน 6 ข้อ

ตารางที่ 3 กรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะ
ระดับคณะ ประกอบด้วยผลการดำเนินงานระดับหลักสูตร และเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ที่ดำเนินการในระดับ
คณะ จำนวนรวม 12 ตัวบ่งชี้ (ต่อ)

องค์ประกอบในการ ประกันคุณภาพคณะ	ตัวบ่งชี้	เกณฑ์พิจารณา
2. การวิจัย	2.1 ระบบและกลไกการบริหารและพัฒนา งานวิจัยหรืองาน สร้างสรรค์ 2.2 เงินสนับสนุนงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ 2.3 ผลงานวิชาการของ อาจารย์ประจำและ นักวิจัย	- เกณฑ์มาตรฐาน 6 ข้อ - เงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ทั้งภายในและภายนอกต่อจำนวนอาจารย์ ประจำและนักวิจัยประจำ - ผลงานวิชาการทุกประเภทต่ออาจารย์ ประจำและนักวิจัย
3. การบริการวิชาการ	3.1 การบริการวิชาการ แก่สังคม	- เกณฑ์มาตรฐาน 6 ข้อ
4. การทำนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรม	4.1 ระบบและกลไกการ ทำนุบำรุงศิลปะและ วัฒนธรรม	- เกณฑ์มาตรฐาน 7 ข้อ
5. การบริหารจัดการ	5.1 การบริหารของคณะ เพื่อการกำกับติดตาม ผลลัพธ์ตามพันธกิจ กลุ่ม สถาบัน และเอกลักษณ์ ของคณะ 5.2 ระบบการประกัน คุณภาพ	- เกณฑ์มาตรฐาน 7 ข้อ

ตารางที่ 4 กรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสถาบัน
 ระดับสถาบัน ประกอบด้วยผลการดำเนินงานระดับหลักสูตร ระดับคณะ และเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ที่
 ดำเนินการในระดับสถาบัน จำนวนรวม 13 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบในการ ประกันคุณภาพ หลักสูตร	ตัวบ่งชี้	อธิบายกระบวนการหรือแสดงผลการ ดำเนินงานในประเด็นที่เกี่ยวข้อง
1. การผลิตบัณฑิต	1.1 ผลการบริหารจัดการ หลักสูตรโดยรวม 1.2 อาจารย์ประจำคณะที่มี คุณวุฒิปริญญาเอก 1.3 อาจารย์ประจำคณะที่ ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ 1.4 การบริการนักศึกษา ระดับปริญญาตรี 1.5 กิจกรรมนักศึกษาระดับ ปริญญาตรี	- ค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพของทุก หลักสูตรที่คณะรับผิดชอบ - ร้อยละของอาจารย์ประจำคณะที่มี คุณวุฒิปริญญาเอก - ร้อยละของอาจารย์ประจำคณะที่ ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ - เกณฑ์มาตรฐาน 6 ข้อ

ตารางที่ 4 กรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสถาบัน
ระดับสถาบัน ประกอบด้วยผลการดำเนินงานระดับหลักสูตร ระดับคณะ และเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ที่
ดำเนินการในระดับสถาบัน จำนวนรวม 13 ตัวบ่งชี้ (ต่อ)

องค์ประกอบในการ ประกันคุณภาพ หลักสูตร	ตัวบ่งชี้	อธิบายกระบวนการหรือแสดงผลการ ดำเนินงานในประเด็นที่เกี่ยวข้อง
2. การวิจัย	2.1 ระบบและกลไกการ บริหารและพัฒนา งานวิจัยหรืองาน สร้างสรรค์ 2.2 เงินสนับสนุนงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ 2.3 ผลงานวิชาการของ อาจารย์ประจำและ นักวิจัย	- เกณฑ์มาตรฐาน 6 ข้อ - คะแนนเฉลี่ยของคะแนนประเมินระดับ คณะและหน่วยงานวิจัย - คะแนนเฉลี่ยของคะแนนประเมินระดับ คณะและหน่วยงานวิจัย
3. การบริการวิชาการ	3.1 การบริการวิชาการ แก่สังคม	- เกณฑ์มาตรฐาน 6 ข้อ
4. การทำนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรม	4.1 ระบบและกลไกการ ทำนุบำรุงศิลปะและ วัฒนธรรม	- เกณฑ์มาตรฐาน 7 ข้อ
5. การบริหารจัดการ	5.1 การบริหารของคณะ เพื่อการกำกับติดตาม ผลลัพธ์ตามพันธกิจ กลุ่ม สถาบัน และเอกลักษณ์ ของคณะ 5.2 ผลการบริหารของ คณะ 5.3 ระบบกำกับ ประกันคุณภาพหลักสูตร และคณะ	- เกณฑ์มาตรฐาน 7 ข้อ - คะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินระดับ คณะทุกคณะ - เกณฑ์มาตรฐาน 5 ข้อ

ตัวบ่งชี้และเกณฑ์มาตรฐานสำหรับตัวบ่งชี้และเกณฑ์มาตรฐานของแต่ละตัวบ่งชี้ที่กำหนด สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กำหนดตามแนวทาง สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.) จำนวน 41 ตัวบ่งชี้ สำหรับมหาวิทยาลัยที่เน้นการผลิตบัณฑิตและการวิจัย (พ.ศ. 2550) กำหนดเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ เกณฑ์มาตรฐานและเกณฑ์การประเมิน ของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ส่วนที่นอกเหนือจาก สกอ. กำหนด จำนวน 21 ตัวบ่งชี้ และของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่กำหนดเพิ่มเติมอีกจำนวน 41 ตัวบ่งชี้ รวมทั้งสิ้น 63 ตัวบ่งชี้¹⁷⁶

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 1 หมายถึง มีการดำเนินการตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดบางส่วนและต่ำกว่ามาตรฐานที่ควรจะเป็น หรือผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานที่ควรจะเป็น

คะแนน 2 หมายถึง มีการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดในระดับที่ยอมรับได้และใกล้เคียงกับมาตรฐาน หรือมีผลการดำเนินงานที่ใกล้เคียงกับมาตรฐาน

คะแนน 3 หมายถึง มีการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดครบถ้วนเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด หรือมีผลการดำเนินงานที่ได้มาตรฐาน

ในกรณีที่ยังไม่มีผลการดำเนินการ หรือไม่มีผลการดำเนินงาน หรือผลการดำเนินงานไม่ถึงเกณฑ์การประเมินคะแนน 1 ให้ถือว่าได้คะแนน 0

วัตถุประสงค์ในการตรวจสอบและการประเมิน

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ และประเมินความสอดคล้องระหว่างปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ของคณะฯ เทียบกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และอาจเทียบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และเป้าหมายของประเทศชาติ

2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์และประเมินความสอดคล้องระหว่างแผนดำเนินงานเทียบกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

¹⁷⁶ คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา, สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงาน ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2560) เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/bhes/>

3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ และประเมินความสอดคล้องของดัชนีประเมินคุณภาพ (ที่บ่งชี้ด้าน ปัจจัยนำเข้า – กระบวนการ – ผลผลิต) ในแต่ละองค์ประกอบเทียบกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

4. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ และประเมินระบบและกลไกในแต่ละองค์ประกอบ ว่ามีการ ดำเนินงานได้ครบถ้วนสมบูรณ์เมื่อเทียบกับเป้าหมายที่คณะฯ ตั้งไว้

5. เพื่อประเมินผลการดำเนินงานตามดัชนีประเมินคุณภาพในแต่ละองค์ประกอบเทียบกับ เกณฑ์ที่คณะฯ ตั้งไว้

6. เพื่อประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน วิธีเสริมให้แข็งแกร่ง และข้อเสนอแนะของคณะฯ

วิธีดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินคณะกรรมการตรวจสอบและ ประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในคณะฯ โดยคณะกรรมการตรวจสอบและประเมิน ฯ ได้มีการประชุมวางแผนการตรวจสอบและประเมิน เริ่มทำการศึกษาข้อมูลจากรายงานการประเมิน ตนเองของคณะ ตรวจสอบเอกสารข้อมูลประกอบรายงาน การประเมินตนเอง และค้นหาหลักฐาน เพิ่มเติมจากฐานข้อมูลในระบบสารสนเทศของคณะและมหาวิทยาลัย คณะกรรมการตรวจสอบและ ประเมินฯ ได้เข้าพบ สนทนา และสอบถามข้อมูลจากผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาของ นอกจากนี้อแล้ว คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินฯ ได้ไปเยี่ยมภาคิวิชา และหน่วยงานต่างๆ ของ คณะฯ หลังจากได้มีการดำเนินการตรวจสอบและประเมินครบทุกชั้นตอนแล้ว คณะกรรมการ ตรวจสอบและประเมินฯ ได้ประชุมร่วมกันกับคณะผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร และผู้สนใจของคณะ เพื่อนำเสนอจุดแข็ง วิธีเสริมจุดแข็ง จุดอ่อน และข้อเสนอแนะต่างๆ และรับฟังข้อมูลข้อคิดเห็น เพิ่มเติมจากผู้บริหารและบุคลากร ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะ องค์กรต่อไปในอนาคต

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ PDCA การบริหาร คุณภาพเป็นการเป็นการจัดการระบบการทำงานเพื่อให้ได้ผลงานเป็นที่พึงพอใจสร้างความประทับใจและ ความมั่นใจแก่ลูกค้าทั้งภายในและภายนอก สามารถแบ่งระดับการดำเนินงานตามระดับบุคคลได้ 3 ระดับ

1. การบริหารคุณภาพ หมายถึง การกำหนดทิศทาง หรือแนวทางอย่างกว้างๆ ในการ ดำเนินการซึ่งเป็นการกิจของผู้บริหารระดับสูงสุด

2. การจัดการคุณภาพ หมายถึง การนำนโยบายคุณภาพมากำหนดให้เป็นเป้าหมายคุณภาพ จากนั้นจะต้องมีการกำหนดเป็นแผนคุณภาพ สำหรับกำหนดการดำเนินงานต่อไป ซึ่งจะเป็นภารกิจ ของผู้บริหารระดับรองลงมา

3. การดำเนินการให้เกิดคุณภาพ หมายถึง การดำเนินการปฏิบัติการให้ผลงานเป็นไปตาม แผนคุณภาพ ซึ่งจะต้องมีการตรวจติดตาม ปรับปรุงแก้ไขรวมถึงการป้องกันปัญหาต่อไป

การดำเนินกิจกรรมหรือการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาจะประสบความสำเร็จและเป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายที่ตั้งไว้ ต้องมีการนำหลักการการจัดการจัดการเชิงคุณภาพแบบต่อเนื่อง ตามวงจรเดมมิง (Deming Cycle) หรือ PDCA มาจากคำภาษาอังกฤษ 4 คำ ได้แก่ Plan (วางแผน) Do (ลงมือปฏิบัติ) Check/Study (ตรวจสอบ/ศึกษากำหนดมาตรการปรับปรุงแก้ไข) Act (เน้นให้มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นวงจร) การทำปฏิบัติตามวงจร PDCA อย่างตั้งใจ และถูกต้องจะช่วยให้เกิดความมั่นใจในการทำงาน เมื่อหมุนวงจร PDCA ซ้ำ จะทำให้เกิดการปรับปรุง และทำให้ระดับของผลลัพธ์สูงขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้น บางครั้งอาจเรียกวงจรนี้ว่า เกลียวของจูราน (Juran Spiral) ซึ่งเป็นชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านคุณภาพของประเทศสหรัฐอเมริกา ดร.เจ เอ็ม จูราน และการทำตามวงจร PDCA นี้จะสร้างคุณภาพที่น่าเชื่อถือขึ้น การกระทำซ้ำในสิ่งที่เคยทำมาก่อน ถึงแม้ว่างานนั้นจะดูเหมือนว่าเป็นงานใหม่ทั้งหมด ก็ยังคงมีส่วนประกอบหลายส่วนที่เหมือนหรือคล้ายกับสิ่งที่เคยทำมาก่อน การปรับปรุงคุณภาพส่วนใหญ่จะเป็นการพิจารณาวิธีการของงานที่กระทำซ้ำอย่างระมัดระวังและเป็นระบบ ตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้ ตลอดจนมีการแก้ไขความไร้ประสิทธิภาพที่ค้นพบ คณะฯ ต่าง ๆ ได้มีการนำวงจร PDCA มาใช้ในการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อทำให้เกิดการปรับปรุงการทำงาน มีการพัฒนาอย่างไม่สิ้นสุดซึ่งอาจเริ่มด้วยการปรับปรุงเล็กๆ น้อยๆ ก่อนที่จะก้าวไปสู่การปรับปรุงที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โครงสร้างของวงจร PDCA ขึ้นตอนทั้ง 4 ขึ้นตอนของวงจร PDCA ประกอบด้วย "การวางแผน" อย่างรอบคอบ เพื่อ "การปฏิบัติ" อย่างค่อยเป็นค่อยไปแล้วจึง "ตรวจสอบ" ผลที่เกิดขึ้น วิธีการปฏิบัติใดมีประสิทธิภาพที่สุด ก็จะจัดให้เป็นมาตรฐานหากไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ ก็ต้องมองหาวิธีการปฏิบัติใหม่หรือใช้ความพยายามให้มากขึ้นกว่าเดิม โดยเริ่มจากการวางแผน (Plan) คือการศึกษาทำความเข้าใจในเป้าหมาย วัตถุประสงค์ กำหนดกิจกรรมหรือกระบวนการต่างๆ ที่ต้องการทำหรือปรับปรุงแก้ไขปัญหาโดยตั้งเป้าหมายที่ต้องการบรรลุเพื่อวัดผลการปรับปรุงทางคุณภาพ พร้อมกำหนดวิธีการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการในบรรดาส่วนประกอบทั้งสี่ส่วนของวงจร PDCA นั้น ควรพิจารณาการวางแผนเป็นส่วนสำคัญที่สุดแต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่าส่วนอื่นไม่มีความสำคัญ เพียงแต่ว่าส่วนการวางแผนจะเป็นส่วนที่ทำให้ส่วนอื่นสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าส่วนแผนการไม่เหมาะสมจะมีผลทำให้ส่วนอื่นไร้ประสิทธิภาพตามไปด้วย แต่ถ้ามีการเริ่มต้นวางแผนที่ดี จะทำให้มีการแก้ไขน้อยและกิจกรรมจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น การลงมือปฏิบัติตามแผน (DO) คือการประกาศชี้แจงแผนให้ทุกคนทราบและให้มีการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด พร้อมติดตามความก้าวหน้า เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องตลอดจนผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินงานไว้ ในการจะนำแผนไปปฏิบัติอย่างถูกต้องจึงจำเป็นต้องมีขั้นตอนดังนี้ คือ ต้องสร้างความมั่นใจว่าฝ่ายที่รับผิดชอบแผนการนำไปปฏิบัติได้รับทราบถึงความสำคัญและความจำเป็นในแผนการนั้นๆ ต้องสร้างความมั่นใจว่ามีการติดต่อสื่อสารไปยังฝ่ายที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติอย่างเหมาะสม และมีการจัดการศึกษาและอบรมที่ต้องการเพื่อการนำแผนการ

นั้นๆ ไปปฏิบัติ รวมถึงการ จัดหาทรัพยากรที่จำเป็นการศึกษา/ติดตามประเมิน (Check/ Study) แต่เดิมเรียกว่า การตรวจสอบ ต่อมาเปลี่ยนเป็นการศึกษา เพื่อสะท้อนถึงการวิเคราะห์แผนการทำงานอย่างละเอียดว่า มีการทำงานเป็นไปตามมาตรฐานการทำงานที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยมีการตรวจสอบว่าตัวชี้วัดต่างๆ ว่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานและอยู่ในเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ มีส่วนใดที่ต้องมีการแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น

ในการที่จะทำการตรวจและประเมินผลลัพธ์ของการปฏิบัติตามแผนได้นั้นต้องมีการประเมินลักษณะ 2 ประการ คือ 1. มีการปฏิบัติตามแผนหรือไม่ 2. ตัวแผนการเองมีความเหมาะสมหรือไม่ การที่ไม่ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้เป็นเพราะไม่ปฏิบัติตามแผนการ ความไม่เหมาะสมของแผนการหรือทั้งสองประการรวมกัน เป็นเรื่องที่จะต้องหาว่าสาเหตุมาจากไหนทั้งนี้เนื่องจากการปฏิบัติการแก้ไขจะแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ซึ่งถ้าความล้มเหลวไม่ได้มาจากแผนอาจจะเป็นผลมาจาก ความผิดพลาดในการทำความเข้าใจกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ เลือกเทคนิคที่ใช้ผิด เนื่องจากข้อมูลไม่เพียงพอหรือความรู้ในขั้นตอนการวางแผนไม่เพียงพอ รวมถึงประเมินผลกระทบจากการปฏิบัติตามแผนผิดพลาดอีกทั้งการประเมินความสามารถของบุคลากรที่ต้องนำแผนมาใช้ผิดพลาด การกำหนดมาตรการปรับปรุงแก้ไข (Act) คือการระบุปัญหาใหม่ที่เกิดขึ้นเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุผลตามแผนที่กำหนดไว้ให้ได้ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการปรับมาตรฐานการทำงานใหม่ที่จะถูกหมุนกลับไปยังขั้นตอนแรกอีกครั้งหนึ่งเป็นการเริ่มวงจรใหม่ โดยการพัฒนาแผนเพื่อใช้เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาอีกครั้งหนึ่ง เมื่อมีการทบทวนแผนการและไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้ ควรมีการวิเคราะห์หาเหตุและมีการทบทวนแผนการดังเช่นที่กล่าวมา ในข้อห้การตรวจสอบ สาเหตุอาจมาจากตัวแผนการที่ไม่เหมาะสมหรือการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้นเพื่อทำการปรับปรุงต้องมีการชี้บ่งสาเหตุแห่งความล้มเหลวอย่างถูกต้องและมีการเปลี่ยนแปลงแผนเพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น การบริหารคุณภาพตามวงจร PDCA เป็นวงจรที่ทำให้เกิดการตรวจสอบหาข้อบกพร่องทำการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ถ้ายังมีข้อบกพร่องอยู่ก็ทำการแก้ไขอีก ถ้าดีแล้วก็หาทางรักษา กำกับควบคุมคุณภาพที่ดีไว้ และพยายามหาทางปรับปรุงให้พัฒนายิ่งขึ้นไปตลอดเวลา¹⁷⁷

สำนักงานมาตรฐานประเมินผลอุดมศึกษากระบวนการประเมินคุณภาพทบวงมหาวิทยาลัย (ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) ได้ประกาศนโยบายและแนวปฏิบัติในการประกัน

¹⁷⁷ การบริหารคุณภาพตามวงจร PDCA ฮิโตชิ เคเมะ แพลโดย ปรีชา ลีลานุกรม, 2540การปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.)การศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน, กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.เข้าถึงเมื่อ 11 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th>

คุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาขึ้น เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2539 เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ดังนี้ 1. ทบวงมหาวิทยาลัยจะพัฒนาให้มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาร่วมกันเพื่อเป็นเครื่องมือในการรักษามาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา โดยเน้นหลักการของการให้สถาบันอุดมศึกษามีระบบการควบคุมคุณภาพทางวิชาการและปรับปรุงการปฏิบัติการกิจต่างๆ ด้านอย่างต่อเนื่องบนพื้นฐานของควมมีเสถียรภาพทางวิชาการและอิสรภาพในการดำเนินงานที่ยังคงเอื้อต่อการตรวจสอบจากสังคมภายนอก อันนำมาซึ่งควมมีมาตรฐานทางการศึกษาในระดับที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล และสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ ทั้งนี้โดยจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาขึ้น เพื่อกำกับดูแล และบริหารงานด้านมาตรฐานการศึกษาตลอดจนการให้การรับรองมาตรฐานการศึกษา 2. ทบวงมหาวิทยาลัยจะส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาที่มีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาร่วมกันภายในสถาบัน เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นให้มีการสร้างกลไกการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) ขององค์ประกอบต่างๆ ที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาที่เป็นรูปธรรมขึ้น ทั้งนี้แต่ละสถาบันอาจจัดให้มีระบบการตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการขึ้นเป็นการภายในได้ตามความเหมาะสม 3. ทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดรูปแบบและวิธีการในการประกันคุณภาพการศึกษาร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการ โดยแต่ละสถาบันอาจนำไปปรับปรุงหรือพัฒนาเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับสภาพการของแต่ละสถาบันได้ตามความจำเป็น 4. เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาร่วมกันของแต่ละสถาบันได้รับการยอมรับจากภายนอกโดยกว้างขวาง และเป็นการแสดงถึงควมมีคุณภาพของการจัดการศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยจะจัดให้มีกลไกการตรวจสอบและการประเมินผลระบบการประกันคุณภาพการศึกษาร่วมกันที่แต่ละสถาบันได้จัดให้มีขึ้นทั้งในระดับสถาบันและคณะวิชาแล้วให้มีการรับรองมาตรฐานการศึกษาต่อไป 5. ทบวงมหาวิทยาลัยจะสนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานและแต่ละสถาบันต่างๆ ในสังคม ในกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาร่วมกันของสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน สมาคมวิชาการ และวิชาชีพ ตลอดจนควมร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาที่มีความสนใจร่วมกันในกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา 6. ทบวงมหาวิทยาลัยจะส่งเสริมให้มีการนำข้อมูลข่าวสาร และผลจากกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาร่วมกันของสถาบันต่างๆ มาเผยแพร่ต่อสังคมภายนอกให้ได้รับทราบถึงมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ ตลอดจนเป็นข้อมูลสำหรับนักศึกษาและผู้ปกครองในการเลือกสถานศึกษา เป็นข้อมูลสำหรับการพิจารณาให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ และทรัพยากรต่างๆ แก่สถาบันอุดมศึกษาเพื่อกระตุ้นให้สถาบันอุดมศึกษาควมตื่นตัวและพัฒนาคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ

กระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้ 1. กำหนดนโยบายและทิศทางการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นเป้าหมายของการตรวจสอบและประเมิน

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา 2. ตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานด้านการตรวจสอบและการประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ซึ่งประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน ได้แก่ อาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา และกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน 3. วางแผนการตรวจสอบและประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษา 4. กำหนดเป้าหมายของการตรวจสอบและประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 5. กำหนดวิธีการตรวจสอบการประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 6. เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบและประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 7. วางแผนเก็บข้อมูล วิเคราะห์ สรุปและรายงานผล 8. ลงมือทำการตรวจสอบและประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 9. กระตุ้นกำกับการตรวจสอบและการประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ 10. รายงานผลการตรวจสอบและประเมิน และเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เช่น ผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา เป็นต้น 11. วางแผนการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสถาบันในส่วนที่เป็นจุดอ่อน 12. ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสถาบันตามแผนที่วางไว้ 13. ตรวจสอบผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการหรือไม่ซึ่งเป็นการย้อนกลับไปทำตามขั้นตอนที่ 3 -9 ใหม่

กลไกการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการ และมาตรการของการควบคุม ติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลการดำเนินงานในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีการประสานงานแลกเปลี่ยนข้อมูล ให้คำปรึกษาและให้การสนับสนุน ส่งเสริมซึ่งกันและกัน กลไกที่สำคัญคือ 1. การมีคณะกรรมการการประกันคุณภาพการศึกษา 2. การตั้งหน่วยงานรองรับด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 3. การมีคู่มือแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา 4. การมีการรายงานผลการดำเนินงาน ที่จะนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนา 5. การมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 6. การมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษานอก¹⁷⁸

แนวคิดเกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบอุดมศึกษาการเทียบเทียบการศึกษาอุดมศึกษาที่จริงแล้วเป็นวิชาย่อยของวิชาศึกษาศาสตร์ วิชานี้ได้เริ่มมีขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่สอง การเทียบเทียบการบริหารการศึกษาอุดมศึกษาจะใช้ขอบเขตการศึกษาอุดมศึกษาทั้งหมดเป็นคู่ศึกษา ดำเนินการวิเคราะห์เปรียบเทียบทฤษฎีและการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอุดมศึกษาของสองประเทศหรือสองประเทศขึ้นไป เสาหาข้อมูลที่เหมือนกันและข้อมูลที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของประเทศนั้นๆ จนได้ค้นพบว่า การศึกษาในประเทศที่นำมาเปรียบเทียบกับนั้นจะส่วนที่มีทิศทางและกฎเกณฑ์ของการพัฒนาการศึกษาอุดมศึกษาที่เหมือนกัน ทั้งนี้ทำให้ทราบว่า การเทียบเทียบการศึกษาอุดมศึกษาอัน

¹⁷⁸ สำนักงานมาตรฐานประเมินผลอุดมศึกษา เข้าถึงเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <http://www.cheqa.mua.go.th/>

แท้จริงแล้วคือการเปรียบเทียบทฤษฎีและการปฏิบัติของการศึกษาอุดมศึกษาของประเทศที่ต่างกัน เพื่อให้ได้กฎเกณฑ์ที่อยู่ภายในของการพัฒนาการศึกษาอุดมศึกษาที่เหมาะสม รู้จักความสัมพันธ์ของการศึกษาอุดมศึกษากับการปกครองในสังคม เศรษฐกิจของสังคม และการพัฒนาวัฒนธรรมของสังคม เป็นต้น รวมถึงปรับปรุงระบบภายในของการศึกษาอุดมศึกษา เพื่อสร้างผลประโยชน์ให้กับการวางกลยุทธ์และการปฏิบัติทางการศึกษา

รูปแบบของการเปรียบเทียบการศึกษาขึ้นอยู่กับการปฏิบัติในสังคมและกำเนิดมาจากการปฏิบัติการพัฒนาของการศึกษาอุดมศึกษา การเปรียบเทียบการศึกษาอุดมศึกษาถึงจะเกิดขึ้นและถูกนำมาใช้ในกรณีที่การศึกษาอุดมศึกษามีการพัฒนาอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับยุคปัจจุบัน มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการประยุกต์ใช้คุณสมบัติของการศึกษาอุดมศึกษาของต่างประเทศ และฝ่ายต่างประเทศมีคุณสมบัติในการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศอย่างกว้างขวาง ซึ่งหนังสือการเปรียบเทียบการศึกษาอุดมศึกษาเล่มแรกมีชื่อว่า “การเปรียบเทียบการศึกษาอุดมศึกษา: ทิศทางการวิจัยและสารบัญญเอกสาร” เขียนโดย Philip G. Altbach นอกจากนี้ ยังมีนิตยสารที่มีความสำคัญต่อการวิจัยการเปรียบเทียบการศึกษาระดับสูงที่สำคัญ ได้แก่ การศึกษาระดับสูง (เนเธอร์แลนด์) นิตยสารการศึกษาของยุโรป (ฝรั่งเศส) การวิจารณ์การเปรียบเทียบการศึกษา (อเมริกา) และ การเปรียบเทียบการศึกษา (อังกฤษ) โดย Philip G. Altbach ชื่อว่า “ปัจจุบัน การเปรียบเทียบการศึกษาระดับสูงยังไม่ใช่วิชาที่เป็นวิชาการ และก็ไม่ใช่วิชาย่อย แต่เป็นการขยายขอบเขตและเป็นการทำความเข้าใจกับวิธีการของการศึกษาระดับสูงของประเทศอื่น ๆ อย่างหนึ่ง

การวิจัยการเปรียบเทียบการศึกษาอุดมศึกษา ถึงแม้จะพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว และยังมีชีวิตชีวา แต่การที่เป็นวิชาเรียนนั้นยังคงมีส่วนที่โตไม่เต็มที่ แต่ก็มีนักวิจัยหลายคนเห็นว่า การเปรียบเทียบการศึกษาอุดมศึกษาเป็นวิชาย่อยของการศึกษาอุดมศึกษา จากการที่ได้้นำการเปรียบเทียบมาเป็นวิธีหลักในการวิจัย พร้อมกับทำการเปรียบเทียบการศึกษาอุดมศึกษาของแต่ละประเทศในยุคปัจจุบัน จะได้ผลที่เกิดจากการวิเคราะห์และวิจัยว่า การศึกษาอุดมศึกษาของแต่ละประเทศจะมีส่วนที่ไม่เหมือนกัน และจะพบเจอกฎเกณฑ์ของการพัฒนาการศึกษา รูปแบบและการพัฒนาการเปรียบเทียบการศึกษาระดับสูงถูกกำหนดโดยความต้องการของการพัฒนาทางสังคมและความต้องการของการพัฒนาการศึกษาระดับสูง พร้อมทั้งให้ความหมายของการเปรียบเทียบการศึกษาระดับสูงว่า หากต้องการวิเคราะห์ความหมายของการเปรียบเทียบการศึกษาระดับสูง ควรพิจารณาจากความต้องการของวัตถุประสงค์ของมัน ซึ่งส่วนใหญ่แล้วก็คือความต้องการที่จะได้รับความมั่งคั่งร่วมกัน ซึ่งเนื้อหาของการวิจัยการเปรียบเทียบการศึกษาระดับสูงครั้งนี้ มีดังนี้

1. การพัฒนาการศึกษาระดับสูง จากการเปรียบเทียบการกำเนิดและประวัติของการพัฒนาการศึกษาระดับสูงในหลายประเทศ พบว่า การศึกษาระดับสูงมีกฎเกณฑ์ที่เหมือนกัน

2. โครงสร้างของการศึกษาระดับสูง จากการดำเนินวิจัยเปรียบเทียบได้พบความพิเศษที่เหมือนกันของโครงสร้างการศึกษาระดับสูง คือ 1) ความหลากหลายของโครงสร้างของระดับการศึกษา เมื่อเพิ่มระดับให้กับการศึกษาระดับปริญญาตรี 1 ระดับ จะทำให้การศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีอยู่เดิมนั้นขยายไปถึงการศึกษาระดับการวิจัย นอกจากนี้แล้ว ยังมีประเทศที่พัฒนาแล้วหลายประเทศได้ขยายการศึกษาไปจนถึงการศึกษาหลังปริญญาเอก ทำให้การศึกษาระดับสูงมี 4 ระดับ 2) ประเภทของสถานศึกษาจะเป็นประเภทรวมการศึกษาและมีการพัฒนาแนวความคิดการศึกษาตลอดชีวิต

3. การสอนในระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา จากการเปรียบเทียบสถานการณ์การเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา พบว่า ทิศทางการพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันได้เกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนี้คือ ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการถ่ายทอดทั่วไปทำให้เป็นความรู้ที่มีความสำคัญเท่ากับการอบรม ได้นำการสอนที่เป็นเอกภาพที่ได้รับความสนใจทำให้เป็นการสอนที่พัฒนาขึ้นตามกับความสามารถของนักเรียนซึ่งที่มีความหลากหลายยิ่งขึ้น ได้นำรูปแบบการสอนที่อาจารย์เป็นผู้บรรยายหลักทำให้เป็นรูปแบบการสอนที่ได้รับการกระตุ้นความสนใจจากอาจารย์และรูปแบบการเรียนด้วยตนเองของนักเรียน ได้นำการสาธิตของอาจารย์ทำให้เป็นการทดลองและการวิจัยที่สร้างสรรค์ด้วยตัวนักเรียนเองภายใต้คำแนะนำของอาจารย์

4. การเปรียบเทียบการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา
5. การเปรียบเทียบการสอนระดับการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา
6. การเปรียบเทียบคุณสมบัติของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา
7. การเปรียบเทียบการบริหารการศึกษาระดับสูง¹⁷⁹

ขั้นตอนการเปรียบเทียบโดย

จอร์จ (George Z. F. Bereday) เป็นผู้เสนอ 4 ลำดับขั้นตอนของการเปรียบเทียบที่มีชื่อเสียงในด้านประวัติศาสตร์การพัฒนาเปรียบเทียบการศึกษา โดยแนวคิดทฤษฎีวิธีการหลักๆ ของ Bereday จะปรากฏอยู่ในหนังสือวิธีการเปรียบเทียบการศึกษาที่จัดพิมพ์ขึ้นในปี ค.ศ. 1964 โดย Bereday ชี้ว่า การวิจัยระบบการเปรียบเทียบการศึกษาประกอบด้วยการวิจัยเขตพื้นที่ ซึ่งการวิจัยเขตพื้นที่ไม่ใช่การวิจัยเปรียบเทียบ แต่เป็นการวิจัยถึงเขตพื้นที่หรือประเทศใดประเทศหนึ่ง ซึ่งเป็นพื้นฐานและเป็นการเตรียมตัวในการวิจัยเปรียบเทียบ สำหรับการวิจัยเปรียบเทียบนั้นเป็นการวิจัย

¹⁷⁹ 杨汉清、韩骅, 比较高等教育概论杨汉清、韩骅, 比较高等教育概论, 人民教育出版社 (1997) เข้าถึงเมื่อ 24 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <http://www.mohrss.gov.cn/>

หลายเขตหรือหลายประเทศในเวลาเดียวกัน การวิจัยเขตประกอบด้วยสองขั้นตอนคือ การบรรยาย และการอธิบาย ส่วนการวิจัยเปรียบเทียบประกอบด้วยสองขั้นตอนคือ การจัดเรียงและการเปรียบเทียบ ซึ่ง 4 ขั้นตอนดังกล่าวได้กลายเป็น 4 ขั้นตอนการเปรียบเทียบของ George Z. F. Bereday

1. บรรยายการเขียนบรรยายการปฏิบัติและระบบของสถานศึกษาในต่างประเทศเป็นขั้นตอนแรกของการวิจัยเปรียบเทียบการศึกษา Bereday ชี้ว่าในขั้นตอนนี้จำเป็นต้องดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากข้อมูลแต่ละประเภท

2. อธิบายในขั้นตอนนี้ Bereday เสนอให้ผู้วิจัยเปรียบเทียบการศึกษาโดยใช้ประโยชน์จากผลงานทางวิชาการอื่นๆ โดยขั้นตอนนี้จะต้องดำเนินวิเคราะห์สถานการณ์การศึกษาที่ได้รวบรวมเป็นข้อมูลไว้ แจกแจงความสัมพันธ์และปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ของการศึกษาเหล่านั้น ด้วยเหตุนี้ Bereday จึงได้ออกเงื่อนไขว่าผู้ที่เริ่มศึกษาการเปรียบเทียบการศึกษาน้อยจะต้องมีความรู้ในด้านวิชาการอื่นๆ หนึ่งวิชา หรืออย่างมากสองถึงสามวิชา เนื่องด้วยจะต้องใช้ความรู้และวิธีการวิชาการด้านอื่นๆ เช่น สังคมศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ เป็นต้น ที่เกี่ยวข้องในการวิจัยปัญหาทางการศึกษา ซึ่งการมีความรู้เหล่านี้ไม่เพียงจะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถอธิบายเรื่องราวต่างๆ ในด้านการศึกษาได้ ยังจะสามารถประเมินถึงความสัมพันธ์และสาเหตุที่เกิดขึ้นกับเรื่องราวในด้านการศึกษานั้นๆ ได้อีกด้วย

3. จัดเรียงรายงานฉบับหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับประเทศใดประเทศหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการวิเคราะห์โดยการบรรยายหรืออธิบายล้วนแล้วเป็นแค่การวิจัยเขตเท่านั้น ทั้งนี้ การจัดเรียงข้อมูลเป็นการเริ่มต้นของการวิจัยเปรียบเทียบการศึกษาที่แท้จริง โดยงานขั้นตอนนี้คือการจัดแนวความคิดให้เป็นหนึ่งเดียวและทำการตั้งสมมุติฐาน นั่นก็คือ หลังจากที่ได้ดำเนินการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทางการศึกษาในแต่ละประเทศตามสองขั้นตอนข้างบนแล้ว จำเป็นต้องจัดทำข้อมูลให้เป็นระบบ ยืนยันมาตรฐานการเปรียบเทียบที่เหมือนกัน หลังจากนั้นจึงจัดเรียงข้อมูลแต่ละประเทศตามประเภทวิเคราะห์จุดที่เหมือนกันและจุดที่แตกต่างกัน กลายเป็นสมมุติฐานการวิเคราะห์เปรียบเทียบ โดย Bereday ได้เสนอวิธีการจัดเรียงข้อมูลไว้สองประเภท ได้แก่ การจัดเรียงเป็นรูปภาพ ตาราง หรือเป็นแนวตั้ง และการจัดเรียงเป็นตัวอักษรหรือเป็นแนวนอน

4. เปรียบเทียบการเปรียบเทียบเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัยเปรียบเทียบการศึกษา โดยมีภารกิจสำคัญคือการดำเนินวิจัยเปรียบเทียบประเทศเป้าหมายทั้งหมดในเวลาเดียวกัน และใช้ข้อมูลดังกล่าวตรวจสอบสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในขั้นตอนการจัดเรียงข้อมูล โดย Bereday ได้แบ่งการเปรียบเทียบไว้สองประเภท อย่างแรกคือการเปรียบเทียบแบบสมดุลง ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบด้านที่เหมือนกันระหว่างเขตวิจัยที่แตกต่างกัน ข้อมูลที่ได้จากประเทศหนึ่งจำเป็นต้องมีในอีกประเทศหนึ่ง วิธีนี้เป็นการเน้นถึงข้อมูลที่คล้ายคลึงกันและมีความสมดุลงกัน หากการเปรียบเทียบแบบสมดุลงมี

สามารถดำเนินได้ Bereday ชี้ว่า สามารถดำเนินการเปรียบเทียบอีกประเภทหนึ่งได้ นั่นก็คือ การเปรียบเทียบแบบอธิบาย การเปรียบเทียบประเภทนี้หมายถึงการรับเอาข้อมูลการปฏิบัติทางการศึกษาของประเทศที่แตกต่างกัน แล้วใช้ความคิดทางการเปรียบเทียบดำเนินการอธิบายความหมายของข้อมูล การวิจัยเปรียบเทียบแบบอธิบายนี้ไม่สามารถทำการสรุปเนื้อหา และไม่สามารถได้รับหรือเสนอกฎเกณฑ์ใดๆ ทั้งสิ้น¹⁸⁰

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกศิริ นิยมศิลป์ และคณะ การกำกับดูแลมาตรฐานคุณภาพสถาบันอุดมศึกษาโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(สกอ.) พบว่าความไม่เสถียรในการจัดตั้งองค์การจากปัจจัยแวดล้อมทางการเมืองในอดีตมีผลต่อการบริหารจัดการ ในการดำเนินการไม่ได้รับการยอมรับจากสถาบันอุดมศึกษา ในอำนาจหน้าที่สกอ.ไม่ได้รับการยอมรับในการเป็นองค์กรกลาง ในการบริหารจัดการด้านอุดมศึกษาและสถาบันอุดมศึกษาประสงค์ให้ สกอ.เป็นองค์กรกลางซึ่งเป็นที่พึงและที่ปรึกษาของประชาคมอุดมศึกษา ที่มีความเข้าใจในระบบการอุดมศึกษา โดยไม่คำนึงถึงระบบการเมือง ให้มีแนวทางที่พึงประสงค์ร่วมกัน คือ ความร่วมมืออย่างเท่าเทียมกันไม่เลือกโดยระบบพวกพ้อง และให้เกียรติแก่กันในความเป็นองค์กรการศึกษาชั้นสูงสุดของประเทศ ทั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ คือ การตระหนักรู้และยอมรับในความแตกต่างของแต่ละองค์กรและสถาบันการให้เกียรติและความเชื่อถือแก่กันในความเป็นกลไกของระบบการอุดมศึกษา และการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่าง สกอ. และสถาบันอุดมศึกษาในการ ขับเคลื่อนระบบและกลไกการอุดมศึกษาร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ¹⁸¹

พิพัฒน์ สุยะ มหาวิทยาลัยวิจัยและความเป็นเลิศทางวิชาการ พบว่าสิ่งสำคัญอันหนึ่งในการสร้างมหาวิทยาลัยวิจัย รวมตลอดถึงการธำรงไว้ซึ่งความสำเร็จของมหาวิทยาลัยวิจัยและความเป็นเลิศทางวิชาการในบรรดาประเทศที่มีรายได้ระดับกลาง และกำลังพัฒนา รวมตลอดถึงในประเทศอุตสาหกรรมบางประเทศ กำลังเป็นตัวกำหนด กลไกต่างๆซึ่งเปิดโอกาสให้มหาวิทยาลัยเหล่านี้เข้าไปมีส่วนร่วมในเครือข่ายความรู้ ระดับโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะบนพื้นฐานที่ไม่มีความเหลื่อมล้ำกันร่วมกับ สถาบันด้านวิชาการชั้นนำของโลก สรุปการวิเคราะห์มหาวิทยาลัยวิจัยและความเป็นเลิศทางวิชาการซึ่ง มหาวิทยาลัยวิจัยทั้งหลายทำหน้าที่จัดเตรียมการศึกษาชั้นสูงสำหรับผู้ทำงาน

¹⁸⁰ Bereday, G. Z. F. *Comparative method in education*. New York: Holt Rinehart and Winston. (1964): 267.

¹⁸¹ เอกศิริ นิยมศิลป์ และคณะ การกำกับดูแลมาตรฐานคุณภาพสถาบันอุดมศึกษาโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2019). บทคัดย่อ

ด้านวิชาการ นักกำหนดนโยบาย รวมตลอดถึงผู้ที่ทำงานในภาครัฐและในภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในเศรษฐกิจที่มีความสลับซับซ้อนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ในคริสต์ศตวรรษที่ 21 นอกจากนั้นในการ เข้าไปมีบทบาทด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ มหาวิทยาลัยวิจัยเหล่านี้ มีบทบาทสำคัญทางด้านสังคมด้วยการ ทำหน้าที่เป็นสถาบันทางด้านวัฒนธรรม เป็นศูนย์กลางของการให้คำแนะนำและการ วิพากษ์วิจารณ์ในสังคม รวมตลอดถึง เป็นจตุรรวมทางด้านภูมิปัญญา¹⁸²

ศิริลักษณ์ ตันตยกุล บทบาทคลังสมองในกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะของจีน: กรณีศึกษาข้อริเริ่มแถบเศรษฐกิจและเส้นทางสายไหมยุคใหม่ สังคมจีนวิเคราะห์อิทธิพลของคลัง สมองมีผลกระทบบต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะ ด้านวิชาการศึกษา ด้านสังคมและนานาชาติ คลัง สมองทำหน้าที่คิดค้นคว้าและศึกษา เป็นพลังทางปัญญา โดยมีสถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยชั้นนำมีการ วางแผนเป็นสถานที่ผลิตคลังสมองของจีนในการวางระบบกลไกต่างๆ ระบบเศรษฐกิจและสังคมบน เส้นทางสายไหมนั้นมีความสำคัญที่จะเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานแห่งการปฏิรูประบบการศึกษาวิจัย เส้นทางนี้เป็นการระดมคลังสมองจากนักวิจัยบัณฑิตที่มีคุณภาพทางวิชาการที่จะเป็นพลังทาง ปัญญา¹⁸³

หยวงและยู (Yang and Yu) ในบทความวิชาการเรื่อง การบริหารการเรียนการสอนของ สหรัฐอเมริกาประยุกต์ใช้ในอุดมศึกษาที่ประเทศจีน ชี้ว่า การบริหารการเรียนการสอนสามารถ กำหนดประสิทธิผลของการเรียนการสอนได้ ระดับการบริหารการเรียนการสอนที่ทันสมัยสามารถ กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ และมีประโยชน์ในการยกระดับคุณภาพของ สถาบันอุดมศึกษา การบริหารการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันต่างก็มีแนวความคิด ที่ชัดเจนและคล้ายกัน โดยนักวิชาการได้อธิบายไว้ค่อนข้างสมบูรณ์ พร้อมกับเห็นด้วยว่าการบริหาร การเรียนการสอนนั้นขาดไม่ได้ในระบบการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา จากมุมมองข้างต้นสามารถ เห็นได้ว่า นักวิชาการเริ่มให้ความสำคัญกับแนวความคิดของการบริหารการเรียนการสอนใน สถาบันอุดมศึกษาที่ว่า “ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง” ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการได้เสนอ “แผน สำคัญของระบบการบริหารการเรียนการสอนในภาคการศึกษา กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจ กับความรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ให้อาจารย์เป็นผู้นำหลัก ยกระดับ

¹⁸² พิพัฒน์ สุยะ มหาวิทยาลัยวิจัยและความเป็นเลิศทางวิชาการ บทความวิชาการ อักษร ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วารสารสังคมศาสตร์ ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (ก.ค.-ธ.ค. 2558) หน้า 7-39.

¹⁸³ ศิริลักษณ์ ตันตยกุล บทบาทคลังสมองในกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะของจีน: กรณีศึกษาข้อริเริ่มแถบเศรษฐกิจและเส้นทางสายไหมยุคใหม่ รองผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาเอเชีย ตะวันออก สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) (2561). บทคัดย่อ

ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน และให้การสร้างคุณภาพอุดมศึกษาและให้นักเรียนเติบโตขึ้นอย่างแข็งแกร่งเป็นภารกิจสำคัญของงานในสถานศึกษา”¹⁸⁴

เลียงซีซง (Liangzhong) จากงานวิจัยการบริหารจัดการอุดมศึกษาจีนนับตั้งแต่ปฏิรูปประเทศ เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสืออุดมศึกษา มหาวิทยาลัยประชาชนจีน ได้วิจัยว่า หัวข้อการวิจัยการบริหารจัดการอุดมศึกษาที่ได้รับความนิยมนับตั้งแต่อุดมศึกษาจีนเข้าสู่ช่วงความเป็นมวลชน ได้แก่ การบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษา ระบบผู้นำสถาบันอุดมศึกษา การประเมินการศึกษา การบริหารจัดการทรัพยากรครู การบริหารจัดการศึกษา และในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาก็นิยมวิจัยเกี่ยวกับ “การประเมินมหาวิทยาลัย” “การไม่มีการบริหารจัดการ (non-administration)” และ “ระบบหน่วยกิต” เป็นต้น สำหรับหัวข้อวิจัยที่ไม่ได้รับความนิยม ได้แก่ “การบริหารจัดการวิทยาศาสตร์” “การบริหารจัดการกฎหมายและระเบียบ” “การบริหารจัดการปริญญา” เป็นต้น เมื่อมองจากส่วนประกอบหลักของการวิจัยการบริหารจัดการอุดมศึกษา จะพบว่า ตั้งแต่จีนดำเนินการปฏิรูปประเทศเป็นต้นมา ส่วนประกอบหลักของการวิจัยการบริหารจัดการอุดมศึกษายังคงเป็นผู้บริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษา แต่ผลการวิจัยสำคัญยังคงได้รับมาจากผู้วิจัยจากอุดมศึกษาเฉพาะทาง และกลุ่มนักศึกษาปริญญาเอก-โท ก็ได้กลายเป็นพลังสำคัญในการวิจัย นอกจากนี้ นับตั้งแต่อุดมศึกษาจีนเข้าสู่ช่วงความเป็นมวลชน มหาวิทยาลัย 5 แห่งของจีน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเซี่ยเหมิน มหาวิทยาลัยปักกิ่ง มหาวิทยาลัยครูปักกิ่ง มหาวิทยาลัยครุฮวาตง และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีฮวาตง ได้กลายเป็นหน่วยงานที่รวมนักวิจัยการบริหารจัดการอุดมศึกษามากที่สุด และสาขาของนักวิจัยการบริหารจัดการอุดมศึกษานั้นก็คือ การอุดมศึกษา การบริหารจัดการศึกษา การเปรียบเทียบอุดมศึกษา การวิจัยนโยบายการศึกษา และการวิจัยทฤษฎีการศึกษา¹⁸⁵

ไวกิน (Wilkins) ได้ศึกษาวิจัยโดยมุ่งแสดงให้เห็นว่า ลักษณะการศึกษาในปัจจุบันที่ปฏิบัติกันอยู่นั้นขาด ความยั่งยืน เพราะสถาบันการศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษายังยึดติดอยู่กับภาพและการปฏิบัติแบบเดิมๆ การคิดใหม่ เพื่อปรับกระบวนการทัศน์ทางการศึกษาจึงเป็นทางออกส

¹⁸⁴ Yang, L. and Yu, T. “Application of American-style Teaching Management in Chinese Universities.” *Knowledge Economy* (2016): 167-180.

¹⁸⁵ Liangzheng, H. *Research of china’s higher education management since the reform and opening up-based the analysis of higher education’ reprinted.* China: Renmin University of China. (2010) Available from <http://www.gov.cn/flfg>

าคัญ โดยเริ่มจากปัจจัย 4 ประการ คือ 1) การปรับปรุงทบทวนวิสัยทัศน์ ใหม่ วัตถุประสงค์ และ เป้าหมายใหม่ทางการศึกษาและการบริหารอย่างจริงจัง 2) การมุ่งไต่ตรงและมองภาพสะท้อนถึง ความยั่งยืนของการศึกษาและความยั่งยืนของสังคม 3) การมีวิสัยทัศน์ที่มุ่งเน้นไปสู่การเปลี่ยนแปลง และรองรับการ เปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริง 4) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ทั้งระหว่างผู้เกี่ยวข้องภายใน องค์กรและระหว่างสถาบันการศึกษา¹⁸⁶

เวลส์ (Welsh) ได้ศึกษาวิจัยโดยมุ่งแสดงให้เห็นว่า ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของเงื่อนไข ต่างๆ ทำให้ สถาบันอุดมศึกษาต้องปรับกระบวนการทัศน์เพื่อพัฒนาอุดมศึกษาท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง ภายในประเทศและการเปลี่ยนแปลง ของโลก โดยเขาได้สร้างกรอบรูปแบบใหม่เพื่อการเปลี่ยนแปลง ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศเยอรมนี ภายใต้องค์ประกอบ 6 ประการ ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทาง สำหรับการบริหารสถาบันอุดมศึกษา คือ (1) การบริหารที่รองรับการแข่งขัน มีความเป็น สาถล (2) ทำให้เป็นที่ยอมรับของภูมิภาคยุโรปอย่างทั่วถึง (3) การให้ความสำคัญกับผลการปฏิบัติงาน (4) ความ เป็นอิสระของ สถาบันอุดมศึกษา (5) ทำให้เกิดความหลากหลายบนพื้นที่ตั้งของสถาบัน (6) มีความ รับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้¹⁸⁷

ลิน (Lin) การเปรียบเทียบระบบบริหารราชการจีน-อเมริกา มหาวิทยาลัยครุเหอนาน วิทยานิพนธ์นี้เป็นวิทยานิพนธ์วิจัยการเปรียบเทียบระบบบริหารการศึกษาระหว่างจีนและอเมริกา โดย ได้วิเคราะห์เปรียบเทียบในด้านอำนาจการบริหารการศึกษา เปรียบเทียบความเป็นอิสระของการ บริหารการศึกษา การเปรียบเทียบโครงสร้างพื้นฐานของกลยุทธ์ผู้นำการบริหารอุดมศึกษา พร้อมกับ เสนอข้อแนะนำกับจีนจากโครงสร้างพื้นฐานบริหารศึกษาของอเมริกา ได้แก่ 1) ได้ชี้ถึงข้อผู้มัดและ การชี้แนะที่อุดมศึกษาจีนได้รับจากรัฐบาล บนพื้นฐานการขยายอำนาจการจัดการศึกษาเองของ สถาบันอุดมศึกษา ซึ่งควรจะให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินบริหารด้วยตนเองภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง 2) การจัดคณะบริหารการศึกษาที่มีความชำนาญ 3) ยกระดับการพัฒนาทรัพยากรบุคคล โดยการ สร้างองค์กรกลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรบุคคลแต่ละระดับ สร้างโครงสร้างบริหารจัดการการพัฒนา ทรัพยากรบุคคลในระดับมณฑล และสร้างระบบการอบรมการมีงานทำที่เน้นความสามารถที่สมบูรณ์ แบบ 4) สร้างระบบคุ้มครองโครงสร้างการบริหารการศึกษา โดยการสร้างระบบระดับคณะบริหาร การศึกษา จัดสร้างระบบกฎหมายโครงสร้างบริหารการศึกษาให้มีความแข็งแกร่งขึ้น เป็นต้น ทั้งนี้

¹⁸⁶ Wilkins, L. D. Rethinking Education: A paradigm for education for Sustainability. Masters of Theory and Policy Studies Thesis, University of Toronto.15 (2011): 73-77.

¹⁸⁷ Welsh, A. "Higher Education in Germany Fragmented Change amid Paradigm Shifts." German Politics and Society 28 (2010): 53-71.

ผู้วิจัยได้คาดการณ์ว่าโครงสร้างการบริหารการศึกษาจีนจะได้รับการปรับเปลี่ยนอย่างมาก โดยโครงสร้างการบริหารการศึกษาจะมีความเป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น คณะบริหารการศึกษาจะมีความเป็นมืออาชีพมากขึ้น และโครงสร้างบริหารอุดมศึกษาจะได้รับพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วบนพื้นฐานการควบคุมแบบภาพรวม และระบบคุ้มครองโครงสร้างการบริหารอุดมศึกษาจะมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น¹⁸⁸

จิง (Jing) เป็นวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณ การวิจัยนี้ได้ศึกษารูปแบบการดำเนินการโครงสร้างพื้นฐานการบริหารราชการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยพาณิชย์การฮาร์บิน โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1. ในส่วนของทฤษฎีพื้นฐาน ได้บรรยายแนวความคิดและรูปแบบการดำเนินการโครงสร้างพื้นฐานการบริหารราชการอุดมศึกษาอย่างละเอียด นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการกำหนดขอบเขตและอธิบายสาระสำคัญของแนวความคิดทฤษฎีบริหารจัดการศึกษา ทฤษฎีทุนมนุษย์ ทฤษฎีการบริหารจัดการสาธารณะใหม่ พร้อมทั้งได้เชื่อมโยงทฤษฎีดังกล่าวกับรูปแบบการดำเนินโครงสร้างพื้นฐานการบริหารราชการอุดมศึกษา พร้อมทั้งให้คำแนะนำทฤษฎีเพื่อสร้างรูปแบบการดำเนินบริหารราชการอุดมศึกษารูปแบบใหม่ขึ้นมา ซึ่งเป็นการสร้างความหลากหลายให้กับระบบทฤษฎีของการบริหารราชการอุดมศึกษามากยิ่งขึ้น 2. งานวิจัยนี้ได้นำประเทศที่พัฒนาแล้ว 3 ประเทศ คือ อเมริกา อังกฤษ และญี่ปุ่น เป็นกรณีศึกษา โดยได้วิเคราะห์รูปแบบการดำเนินโครงสร้างพื้นฐานการบริหารราชการอุดมศึกษาทั้ง 3 ประเทศดำเนินใช้อยู่ ซึ่งมีมาตรการที่สามารถใช้อ้างอิงได้ ดังนี้ 1) รัฐบาลค่อยๆ ยกเลิกการบริหารจัดการในด้านจุลภาค และเพิ่มการควบคุมในการบริหารจัดการอุดมศึกษาในด้านภาพรวม 2) จัดสร้างองค์กรกลางในการศึกษาขึ้นมา และปรับการบริหารจัดการศึกษาของรัฐบาลท้องถิ่นและรัฐบาลกลาง 3) ใช้กลไกตลาดปรับรูปแบบการดำเนินโครงสร้างพื้นฐานการบริหารราชการอุดมศึกษาให้ดียิ่งขึ้น 4) การปฏิรูปโครงสร้างพื้นฐานการบริหารราชการอุดมศึกษากระทำขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารราชการ 5) การสร้างระบบแผนการพัฒนาศึกษาที่สมบูรณ์แบบขั้น เป็นต้น ทั้งนี้มาตรการดังกล่าวมีความหมายอย่างยิ่งในการเป็นตัวอ้างอิงในการสร้างรูปแบบการดำเนินโครงสร้างพื้นฐานการบริหารราชการอุดมศึกษาแบบใหม่ของจีน 3. ในด้านรูปแบบการดำเนินการ ผู้วิจัยได้ดำเนินวิจัยที่ขยายมุมมองของการวิจัยการบริหารราชการอุดมศึกษา วิเคราะห์สถานการณ์รูปแบบการดำเนินโครงสร้างพื้นฐานการบริหารราชการอุดมศึกษาและสรุปประสบการณ์จริงของรูปแบบการดำเนินโครงสร้างพื้นฐานการบริหารราชการอุดมศึกษาของประเทศที่พัฒนาแล้ว พร้อมทั้งได้เสนอกลยุทธ์ของรูปแบบการดำเนินโครงสร้างพื้นฐานการบริหารราชการอุดมศึกษาในด้าน

¹⁸⁸ Lin, D. "A Comparative Study between Chinese and American Educational Administration System." Master dissertation, Educational Economy and Management, Henan Normal University. (2013): 45-90.

การสร้างควมหลากหลายในการบริหารจัดการอุดมศึกษา การสร้างสรรค์ของรัฐบาลในการบริหารจัดการอุดมศึกษา การผลักดันให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาสู่สังคมเองตามกฎหมาย ดำเนินให้สถาบันอุดมศึกษาปรับตัวเข้าหากัน รวมตัวกัน ร่วมมือกัน เป็นต้น¹⁸⁹

พัชรวาลัย วงศ์บุญสิน และคณะ ได้ทำรายงานการวิจัย เปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน เป็นการวิจัยเอกสาร ในส่วนที่ศึกษาการบริหารจัดการอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาถึง 2 แนวทาง คือ 1) การรวมศูนย์อำนาจอยู่ที่ส่วนกลางและ 2) การกระจายอำนาจ ได้ผลสรุปว่า การกระจายอำนาจจากส่วนกลางเป็นกระแสหลักของอาเซียนในปัจจุบัน ถึงแม้ว่ามีบางประเทศที่เคยมีการเปลี่ยนแปลงระหว่างการบริหารจัดการจากส่วนกลางและการกระจายอำนาจจากส่วนกลาง แต่ในปัจจุบันเป็นการเน้นที่การกระจายอำนาจสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2546) ได้ทำรายงานเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาแนวใหม่ เป็นการวิจัยเอกสาร ซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานวัตกรรมจัดการของสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศและประเทศไทยวิเคราะห์และเสนอผลการศึกษา ในส่วนรูปแบบการบริหารจัดการภายในสถาบัน ผู้วิจัยได้ศึกษา 5 ด้าน 1) ด้านการบริหารจัดการทั่วไป พบว่า สถาบันที่คัดเลือกทั้งหมดมุ่งเน้นกลยุทธ์การบริหารงานสมัยใหม่ (Modern Management) มีการนำแนวคิด การจัดการทางบริหารธุรกิจมาใช้ในการบริหารองค์การ ความสัมพันธ์ระหว่างสภามหาวิทยาลัยกับอธิการบดีมีบทบาทอย่างยิ่งต่อนวัตกรรมทางการบริหารงานภายในสถาบัน 2) ด้านการบริหารงานวิชาการ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ให้ความสำคัญต่อผู้เรียนมากขึ้น มีการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน สาขาวิชาที่เป็นที่ต้องการของตลาด นำแนวคิดทางการตลาดมาใช้ในการจัดกลุ่มผู้เรียน พัฒนาความร่วมมือทางวิชาการสู่ระบบการสร้างเครือข่าย การให้การศึกษาเน้นความต้องการของชุมชนท้องถิ่น 3) ด้านการบริหารงานวิจัย สถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยชั้นนำของประเทศ ภูมิภาคเอเชีย และนานาชาติมีการจัดตั้งกองทุนวิจัย (Research Fund) มีการจัดตั้งศูนย์-แห่งความเป็นเลิศ (Center of Excellence) สนับสนุนให้บุคลากรทำโครงการวิจัยร่วมมือกับองค์กรนานาชาติ การเปิดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาร่วมกับสถาบันต่างประเทศ มีการมุ่งเน้นการตีพิมพ์-เอกสารรายงานวิจัยเผยแพร่ในวารสารนานาชาติมีการจัดตั้งหน่วยงานประสานงานวิจัยระดับสถาบัน 4) ด้านการบริหารการเงิน สถาบันมุ่งเน้นการปฏิรูปและปรับปรุงระบบการเงิน และรูปแบบการหารายได้ 5) ด้านการบริหาร

¹⁸⁹ Jing, J. "Research on the Running Mode of Administrative System of Higher Education." Master dissertation, Harbin Commercial University, Harbin University of Commerce. (2010) Available from <http://www.gov.cn/flfg>

ทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยของรัฐส่วนใหญ่ การปรับเปลี่ยนรูปแบบการคัดเลือก สรรหาและการให้เงินเดือนที่แตกต่างจากระบบราชการ¹⁹⁰

วิเชียร ตันศิริคงคล และสัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์ ได้ศึกษาเรื่อง นโยบายการปฏิรูปอุดมศึกษาจีน: วิฤตหรือโอกาสทางการศึกษา ได้สรุปว่า การปฏิรูปการอุดมศึกษาของจีนนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1978 เป็นต้นมา รัฐจึงมีนโยบายด้านการอุดมศึกษาที่ต่อเนื่องในการสนับสนุนการขยายตัวของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาพร้อมกับการพัฒนาคุณภาพของอุดมศึกษาให้ก้าวสู่การเป็นสถานศึกษาชั้นนำในระดับนานาชาติ ตลอดระยะเวลาสี่สิบปีที่ผ่านมาเศรษฐกิจและการอุดมศึกษาของประเทศได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว จำนวนมหาวิทยาลัยในประเทศมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น สถาบันอุดมศึกษามีหลากหลายประเภท มีความร่วมมือกับสถาบันต่างประเทศมากขึ้น มาตรฐานการศึกษาของจีนได้รับการยอมรับในแวดวงการศึกษา มหาวิทยาลัยชั้นนำของรัฐ ได้รับการจัดอันดับให้เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำลำดับต้นของโลก แต่ผู้ศึกษายังมีการตั้งข้อสงสัยในแวดวงวิชาการว่าความสำเร็จของอุดมศึกษาจีนนั้นเกิดจากการประเมินผลในเชิงปริมาณ โดยที่ขาดการตรวจสอบความถูกต้องด้านคุณภาพของผลงานด้านอุดมศึกษาและงานวิจัย การพัฒนาคุณภาพในด้านการจัดการเรียนการสอน การสร้างคุณธรรม ความซื่อสัตย์ของนักวิจัย รวมถึงการสร้างธรรมาภิบาล และการให้ความเป็นอิสระในการบริหารงานกับมหาวิทยาลัยให้หลุดพ้นจากการบริหารแบบระบบราชการที่รวมศูนย์ มีการควบคุมสั่งการจากส่วนกลาง ยังคงเป็นปัญหาที่รัฐบาลจีนต้องหันมาให้ความสำคัญมากขึ้นทั้งนี้เพื่อที่จะสร้างผู้นำเชื่อถือในทางวิชาการ ต่อประชาคมวิชาการในระดับนานาชาติในอนาคต¹⁹¹

สุนิสา เกี้ยวกุล ศึกษาการเปรียบเทียบการบริหารการศึกษาประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นการศึกษาดังการบริหารการศึกษาของไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ นโยบายและแผนการจัดการศึกษา การบริหารหลักสูตรและการสอนเน้นการกำหนดโครงสร้างหลักสูตร การประกันคุณภาพและมาตรฐาน การจัดระบบการศึกษา ด้านการบริหารบุคลากร การบริหารงบประมาณ และทรัพยากรพบว่า การบริหารการศึกษาของประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีการบริหารการศึกษาที่คล้ายคลึงกัน ในด้าน 1) ด้านนโยบายและแผนการจัดการศึกษา 2) ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอนเน้นการกำหนดโครงสร้างหลักสูตร 3) ด้านการประกันคุณภาพและมาตรฐาน

¹⁹⁰ พัชราวลัย วงศ์บุญสิน และคณะ. รายงานการวิจัยการวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2549).บทคัดย่อ

¹⁹¹ วิเชียร ตันศิริคงคล และ สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์. นโยบายการปฏิรูปอุดมศึกษาจีน: วิฤตหรือโอกาสทางการศึกษา วารสารการเมืองการบริหารและกฎหมาย (2554): 97-127.

ส่วนที่แตกต่างกันมีดังนี้ (1) การจัดระบบการศึกษา (2) ด้านการบริหารบุคลากร และ (3) การบริหารงบประมาณและทรัพยากร¹⁹²

วิจิตรา สีสด, สุรัสวดี คอรรหา และ สุกัญญา แซ่มซ้อย การศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบระบบการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยของประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระบบการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยของประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นตามบริบทต่าง ๆ ของระบบการศึกษา เป็นการศึกษาในลักษณะบรรยาย ซึ่งผู้เขียนได้ศึกษาวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบของการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยของประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น ทั้งหมด 7 ด้าน พบว่า 1) ระบบการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ระยะเวลาในการเรียนต่อระดับมหาวิทยาลัยของ ประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นนั้นเท่ากัน แต่ประเทศญี่ปุ่น ผู้ที่มีความสามารถมีประสบการณ์เพียงพอในการทำวิทยานิพนธ์ จะสามารถส่งประเมินผ่านแค่วิทยานิพนธ์ได้โดยไม่ต้องเข้าระบบ การเรียนการสอนในระบบมหาวิทยาลัยเน้นการเรียนเชิงปฏิบัติการณ์ และมีมหาวิทยาลัยเฉพาะทางที่สามารถรองรับอาชีพความต้องการของตลาดแรงงานได้มากกว่าประเทศไทย 2) นโยบายและปรัชญาการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ทั้งประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น มีปรัชญาทางการศึกษาและนโยบายทางการศึกษาที่คล้ายกัน 3) การสนับสนุนจากภาครัฐ มหาวิทยาลัยในประเทศญี่ปุ่นทั้งเอกชนและรัฐบาลจะได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงภาคเอกชน สำหรับประเทศไทยหลายมหาวิทยาลัยออกนอกระบบ และภาคเอกชนมีอิสระในการบริหารจัดการ บางมหาวิทยาลัยเน้นจำนวนผู้เรียนมากกว่าคุณภาพ 4) ด้านการส่งเสริมการทำวิจัย ในประเทศญี่ปุ่นมีหน่วยงานระดับชาติในการจัดการเกี่ยวกับวิจัยทางการศึกษาโดยตรง ซึ่งในประเทศไทยยังไม่มี จึงทำให้ญี่ปุ่นมีปริมาณงานวิจัยที่สูงกว่าไทย แต่ในขณะเดียวกันทั้งประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นก็ขาดการประเมินงานวิจัยที่เหมาะสม รวมทั้งการเผยแพร่ผลงานวิจัยและนำผลงานวิจัยไปใช้ ยังทำไม่ได้มากเท่าที่ควร 5) การปฏิบัติงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยในประเทศญี่ปุ่นค่าตอบแทนของอาจารย์มหาวิทยาลัยค่อนข้างสูงกว่าในประเทศไทย และประเทศญี่ปุ่นมีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาที่เอื้อให้นักศึกษาได้มีความใกล้ชิดกับอาจารย์มากกว่า 6) การสอบและการคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย ทั้งในประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นมีระบบการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยที่แตกต่างกัน 7) การสอนภาษาที่ 3 ในระดับมหาวิทยาลัย ทั้ง

¹⁹² สุณสิลา เกี้ยวกุล การเปรียบเทียบการบริหารการศึกษาประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว,มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2559).บทคัดย่อ

ประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นมีจุดด้อยทางด้านภาษาเหมือนกัน แต่ในด้านการสอน ประเทศญี่ปุ่นจะเน้นให้นักศึกษาสามารถสื่อสารได้ และเข้าใจถึงวัฒนธรรม¹⁹³

ต่อตระกูล อุบลวัตร ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำเสนอยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาไทยในบริบทการเปิดเสรีทางการค้า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์อุปสงค์ของผู้เรียนที่มีต่อสถาบันอุดมศึกษาต่างชาติที่จะมาให้บริการการศึกษาในประเทศไทย 2) ศึกษาผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับสถาบันอุดมศึกษาไทยจากการเปิดเสรีทางการค้า และ 3) เสนอยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาไทยในบริบทการเปิดเสรีทางการค้า โดยการวิเคราะห์อุปสงค์ (Potential Demand) ของผู้เรียนที่มีต่อสถาบันอุดมศึกษาของต่างชาติ ที่มาตั้งให้บริการในประเทศไทย ตามข้อตกลงเสรีทางการค้า โดยทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเกรด 12 หรือ ปี 13 จาก 5 กลุ่มโรงเรียน คือ นักเรียนจากโรงเรียนที่สอนหลักสูตรภาษาอังกฤษ (EP) โรงเรียนนานาชาติ โรงเรียนเอกชน โรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัย ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 627 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows ผลการวิจัยพบว่า ระดับความต้องการของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง สาขาวิชาที่ผู้เรียนต้องการเรียนมากที่สุด 3 ลำดับ คือ พาณิชยศาสตร์และการบัญชี วิศวกรรมศาสตร์ และนิเทศศาสตร์ สำหรับประเทศที่ผู้เรียนต้องการให้มาตั้งมหาวิทยาลัยในประเทศไทย คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และออสเตรเลีย ปัจจัย 3 ลำดับแรกที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนในสถาบันอุดมศึกษาต่างชาติ คือ โอกาสการมีงานทำหลังจากสำเร็จการศึกษา คุณภาพของคณาจารย์ และความเป็นมาตรฐานสากลของหลักสูตร ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับอุปสงค์ของนักเรียนมี 6 ปัจจัยร่วมกัน คือ ทักษะภาษาที่จะได้รับการศึกษาในหลักสูตรนานาชาติ เพศของผู้เรียน ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารในการเรียนการสอน โอกาสการเป็นนักเรียนแลกเปลี่ยน รายได้ในอนาคต และรายได้ครอบครัว การศึกษาผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับสถาบันอุดมศึกษาไทยจากการเปิดเสรีทางการค้า และเสนอยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาไทยในบริบทการเปิดเสรีทางการค้า เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ จากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 20 สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน คาดการณ์ถึงผลกระทบว่าจะไม่เกิดผลกระทบอย่างรุนแรง แต่มีได้หมายความว่าไม่เกิดผลกระทบใด ๆ เลย ผลกระทบที่สถาบันอุดมศึกษาไทย อาจจะได้รับผลกระทบมีอยู่ 4 ประเด็น คือ 1. การเคลื่อนย้ายกำลังคนในส่วนของคณาจารย์ 2. การแข่งขันด้านความเป็นนานาชาติ 3. การแข่งขันด้านชื่อเสียงสถาบันอุดมศึกษาไทยกับต่างชาติ 4. การแข่งขันด้านความพร้อมในการลงทุน ตลอดจนอุปกรณ์การเรียน

¹⁹³ วิจิตรา สีสด, สุรัสวดี ควรหา และ สุกัญญา แซ่ม้อย. “การศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบระบบการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยของประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น.” วารสารราชธานีวัฒนธรรมทางสังคมศาสตร์. (ตุลาคม-ธันวาคม 2558): 1-16.

การสอน ยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาไทยในบริบทการเปิดเสรีทางการค้า ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ 7 ยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ในการเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของ สถาบันอุดมศึกษาไทย ดังนี้ 1. ยุทธศาสตร์ด้านการปฏิรูประบบบริหารจัดการอุดมศึกษา 2. ยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรอุดมศึกษา 3. ยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพการศึกษา 4. ยุทธศาสตร์ ด้านต้นทุนการจัดการศึกษา 5. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาความสามารถทางภาษาต่างประเทศ 6. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างเอกลักษณ์ความเป็นไทยในบริบทนานาชาติ และ 7. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้าง ภาพลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษาไทย¹⁹⁴

วรวรรณ ศรีตุลาบุคค์ ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะปราชญ์ภูมิปัญญา ไทยในฐานะผู้สอนระดับอุดมศึกษา การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การจัดการ อุดมศึกษา ด้านการใช้ปราชญ์ภูมิปัญญาไทยในฐานะผู้สอนระดับอุดมศึกษา การรับรองวิทยฐานะ ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาในต่างประเทศ และในประเทศ พัฒนาและตรวจสอบระบบการรับรองวิทย ฐานะปราชญ์ภูมิปัญญาไทยในฐานะผู้สอนระดับอุดมศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูภูมิ ปัญญาไทยรุ่นที่ 1-4 จำนวน 190 คน ตามการประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติ และรองอธิการบดีฝ่าย วิชาการ/ประกันคุณภาพ/มาตรฐานการศึกษา จำนวน 88 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบวิเคราะห์ สารระ แบบสอบถาม และสัมภาษณ์ปราชญ์ภูมิปัญญาไทย ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาแต่มีความ เชี่ยวชาญไม่ตรงกับวุฒิการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ค่าที และการวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบ ผลการวิจัยพบว่า สถาบันอุดมศึกษาต้องมียุทธศาสตร์ การจัดการบุคลากรที่เป็นปราชญ์ภูมิปัญญาไทย และระบบการรับรองวิทยฐานะปราชญ์ภูมิปัญญา ไทยในฐานะผู้สอนระดับอุดมศึกษา มี 2 ระดับ คือ ระดับสถาบัน และระดับชาติ ระบบการรับรอง วิทยฐานะปราชญ์ภูมิปัญญาไทยในฐานะผู้สอนระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ประการ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ 1) ปัจจัยนำเข้าในระดับ สถาบัน ประกอบด้วย สถาบันอุดมศึกษาและปราชญ์ภูมิปัญญาไทย และปัจจัยนำเข้าในระดับชาติ ประกอบด้วย รายงานแจ้งผลการรับรองวิทยฐานะปราชญ์ภูมิปัญญาไทย ของสถาบันอุดมศึกษาต่อ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2) กระบวนการในระดับสถาบัน ประกอบด้วย สถาบันอุดมศึกษาประเมินปราชญ์ภูมิปัญญาไทยเพื่อรับรองวิทยฐานะเป็นผู้สอน โดยใช้เกณฑ์ มาตรฐานที่ 1-4 ได้แก่ เกณฑ์มาตรฐานด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านความรู้ ทักษะ และความ

¹⁹⁴ ต่อตระกูล อุบลวัตร การนำเสนอยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาไทยในบริบทการเปิด เสรีทางการค้า. ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2550).บทคัดย่อ

เชี่ยวชาญ ด้านผลงาน และด้านการสอน สถาบันอุดมศึกษาจัดทำรายงานแจ้งผลการรับรองวิทยฐานะ
 ประชาชนผู้มีปัญญาไทย ต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระบวนการในระดับชาติ ประกอบด้วย
 คณะกรรมการการอุดมศึกษาทำการตรวจสอบรายงานนั้น ก่อนประกาศยืนยันการรับรองวิทยฐานะ
 ประชาชนผู้มีปัญญาไทยในฐานะผู้สอนระดับอุดมศึกษา และในระดับชาติ คือ ประชาชนผู้มีปัญญาไทย
 ได้รับการยืนยันการรับรองวิทยฐานะ และ 4) ข้อมูลป้อนกลับ คือ ผลการปฏิบัติป้อนสู่กระบวนการ
 และปัจจัยนำเข้า ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย คือ ควรจัดทำโครงการวิจัยติดตามการส่งเสริมภูมิปัญญา
 ไทยในระดับอุดมศึกษา และโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาไทยสู่ตลาดสากล โดย
 ความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ กับกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาไทยสาขานั้น ๆ และ
 กรมทรัพย์สินทางปัญญา¹⁹⁵

พิษณุ กันตง ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์บทบาทหน้าที่ความ
 รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย ในการบริหารการศึกษาระดับท้องถิ่น
 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 พัฒนารูปแบบในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และศึกษาความ
 เป็นไปได้ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่
 ประชากรที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่เขตการศึกษาที่ 2,6,8,9 เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมี
 โครงสร้าง แบบสอบถามความต้องการจำเป็น กระบวนการตรวจสอบโดยอิงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำผลที่
 ได้ไปพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัย
 พบว่า 1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการจัดการศึกษาได้ทุกระดับ ตามความต้องการและ
 ความเหมาะสมภายใต้นโยบายและมาตรฐานชาติ มีหน้าที่และอำนาจในการจัดการศึกษา การ
 ฝึกอบรม และความรับผิดชอบต่อผู้มีผู้แทนที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เป็น
 ผู้รับผิดชอบต่อประชาชนในการบริหารงานของท้องถิ่นตามความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง 2.
 จากการศึกษาความต้องการจำเป็นของประชาชนในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านนโยบายและด้านเป้าหมาย ปรากฏว่า การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีเป้าหมายเพื่อเป็นการพัฒนาอาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตตาม

¹⁹⁵ วรวรรณ ศรีตุลานุกค์ การพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะประชาชนผู้มีปัญญาไทยในฐานะ
 ผู้สอนระดับอุดมศึกษา . วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชา
 นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย. (2551).บทคัดย่อ

ความต้องการของชุมชนนั้น ๆ ส่วนเรื่องความพร้อมและการมีส่วนร่วม ประชาชนเห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา เพื่อช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ อันจะส่งผลให้ท้องถิ่นและประเทศชาติเข้มแข็งต่อไป 3. รูปแบบสถาบันอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเป็นมหาวิทยาลัยท้องถิ่น มีการบริหารจัดการ 2 ระดับ ระดับสถาบันควรบริหารงานในลักษณะเครือข่าย ระดับการจัดการภายในสถาบันแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ การบริหารทั่วไป การบริหารวิชาการ การบริหารงานวิจัย การบริหารการเงิน และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ 4. การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก เป็นกรณีศึกษา พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ผ่านเกณฑ์ความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาทุกกรณี องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก มีความพร้อม มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยมีประสบการณ์จัดไม่น้อยกว่า 3 ปี มีแผนกลยุทธ์ มีการจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษาร้อยละ 5-10 ของงบประมาณประจำปี และประชาชนไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 เห็นว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก มีความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ด้านกฎหมายและการเมือง มีบทบัญญัติกำหนดไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ.2540 ให้อำนาจองค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ด้านการตลาด พบว่า ปริมาณนักศึกษาลดลงไม่เกินร้อยละ 10 เมื่อพิจารณาย้อนหลัง 3 ปี มีการสำรวจความต้องการของประชาชนในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา และจังหวัดพิษณุโลกมีแนวโน้มด้านเศรษฐกิจในทิศทางที่ดี ด้านเศรษฐศาสตร์ เป็นการกระจายโอกาสทางการศึกษา การพัฒนาชุมชนและการตอบสนองการพัฒนาบุคลากรในวิชาชีพต่าง ๆ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีการสำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อนำมากำหนดเป็นนโยบายในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา¹⁹⁶

ศุภิสรา ทดลา ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยทางอุดมศึกษาเพื่อนำเสนอแนวทางเชิงนโยบายการวิจัยทางการอุดมศึกษา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์สถานภาพของงานวิจัยทางการอุดมศึกษา 2) เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยทางการอุดมศึกษาที่สอดคล้อง

¹⁹⁶ พิษณุ กั้นแดง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2549).บทคัดย่อ

กับวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 1-9 และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางเชิงนโยบายในการวิจัยทางการอุดมศึกษาสำหรับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยแหล่งข้อมูลในการวิจัย คือ วิทยานิพนธ์ และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนในสาขาวิชาทางการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งพิมพ์เผยแพร่ตั้งแต่ปี 2506-2548 จำนวน 1,184 เรื่อง เป็นวิทยานิพนธ์ปริญญาโท 757 เรื่อง วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี 154 เรื่อง งานวิจัยส่วนบุคคล 263 เรื่อง และงานวิจัยของหน่วยงาน 10 เรื่อง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบบันทึกข้อมูลลักษณะงานวิจัย ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะงานวิจัย ผู้วิจัย วิธีวิทยาการวิจัย ผลการวิจัย และแบบประเมินคุณภาพงานวิจัย โดยการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสังเคราะห์งานวิจัย สถานภาพของงานวิจัยทางการอุดมศึกษา ผลวิจัยพบว่า ในการจำแนกวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามหลักการอุดมศึกษาที่มีอยู่ 19 ประเด็นหลัก คือ 1) ความเป็นเลิศทางวิชาการ 2) ความเป็นอิสระในการบริหาร 3) ความเสมอภาคทางการศึกษา 4) การบริหารอุดมศึกษา 5) การประกันคุณภาพการศึกษา 6) บุคลากร 7) งบประมาณ 8) ทรัพยากรและการลงทุน 9) อาคารสถานที่และการใช้พื้นที่ 10) การบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ 11) การวิจัย 12) หลักสูตร 13) การเรียนการสอน 14) การประเมินผล 15) กิจกรรมนิสิตนักศึกษา 16) กิจกรรมนิสิตนักศึกษา 17) การพัฒนานิสิตนักศึกษา 18) การบริการวิชาการ และ 19) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งพบว่า มีสาระจำนวน 1,244 สาระ โดยเนื้อหาสาระของงานวิจัยครอบคลุมทุกประเด็นของหลักการอุดมศึกษา งานวิจัยที่มีเนื้อหาสาระในสัดส่วนมากที่สุด คือ การพัฒนานิสิตนักศึกษา (ร้อยละ 19.13) รองลงมาคือ บุคลากร (ร้อยละ 17.28) และการบริหารอุดมศึกษา (ร้อยละ 14.47) สำหรับงานวิจัยที่มีเนื้อหาสาระในสัดส่วนน้อย คือ ความเป็นเลิศทางวิชาการ (ร้อยละ 0.32) รองลงมา คือ งบประมาณ (ร้อยละ 0.56) และ ความเป็นอิสระในการบริหาร (ร้อยละ 0.64) ผลงานวิจัยทางการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 1-9 พบว่า มีงานวิจัยที่สอดคล้องกับแผนฯ ครอบคลุมหลักการอุดมศึกษาเกือบทุกด้าน ยกเว้นสาระด้านการระดมทรัพยากรเพื่อขยายงานบริการวิชาการ แนวทางเชิงนโยบายการวิจัยสำหรับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาในอนาคต มี 5 ยุทธศาสตร์ การวิจัย 14 กลยุทธ์ 51 แผนงานวิจัย โดย 5 ยุทธศาสตร์การวิจัยประกอบด้วย 1) การพัฒนาระบบอุดมศึกษา

2) การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับการศึกษาระดับอื่น 3) การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อพัฒนาบุคลากรในอุดมศึกษา 4) การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถใน

การแข่งขันของประเทศ และ 5) การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้¹⁹⁷

รุจิราพรรณ คงช่วย ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ และเพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จำนวน 500 คน ตัวแปรเชิงสาเหตุที่ศึกษามี 5 ตัวแปร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามปัจจัยเชิงสาเหตุ ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ จำนวน 7 ตอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) ด้วยโปรแกรม LISREL 8.72 ผลการวิจัย พบว่า 1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์การ ความพึงพอใจในงาน เทคโนโลยีสารสนเทศ และบรรยากาศองค์การ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น และมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ 2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ มีดังนี้ ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ บรรยากาศองค์การ วัฒนธรรมองค์การ ความพึงพอใจในงาน เทคโนโลยีสารสนเทศ และภาวะผู้นำของผู้บริหาร และปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อม เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โดย

¹⁹⁷ ศุภิสรา ทดลา การสังเคราะห์งานวิจัยทางอุดมศึกษาเพื่อนำเสนอแนวทางเชิงนโยบายการวิจัยทางการอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2550). บทคัดย่อ

ส่งผ่านบรรยากาศองค์การ และความพึงพอใจในงาน และ 2) วัฒนธรรมองค์การ โดยส่งผ่านความพึงพอใจในงานและเทคโนโลยีสารสนเทศ¹⁹⁸

อดิเรก พันเชื้อว ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมาร์ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหา ความคาดหวัง และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 2) พัฒนายุทธศาสตร์ และ 3) ประเมินยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมาร์ ซึ่งการวิจัยนี้เป็นงานวิจัยและพัฒนา โดยแบ่งวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาบริบทของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยการสำรวจเอกสาร การสอบถามผู้มีส่วนได้เสียและการสัมภาษณ์ผู้บริหาร 2) การพัฒนายุทธศาสตร์โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การยกเว้นยุทธศาสตร์และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และ 3) การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญและประชาพิจารณ์หน่วยงานในพื้นที่ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษา พบว่า 1. พื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมาร์ ประกอบด้วย 5 อำเภอชายแดนจังหวัดตาก และเขตเมียวดีประเทศเมียนมาร์ มีการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด และวิทยาลัยการอาชีพแม่สอด รับนักศึกษาทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ มีการทำวิจัย มีการให้บริการวิชาการวิชาชีพในลักษณะโครงการและหลักสูตรอบรมระยะสั้น มีการบริหารจัดการตามพันธกิจของตนเอง แต่การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมชุมชนยังทำได้จำกัด ปัญหาของการจัดการศึกษา พบว่า หลักสูตรยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของพื้นที่ชายแดน บุคลากรมีศักยภาพจำกัด งานวิจัยในพื้นที่น้อย และการให้บริการวิชาการวิชาชีพทำได้จำกัด ผู้มีส่วนได้เสียคาดหวังให้รับผู้ต้องการศึกษาในพื้นที่ทุกกลุ่มต้องการบัณฑิตที่มีทักษะการใช้ภาษาเมียนมาร์ ต้องการผู้สอนที่มีศักยภาพและสามารถเป็นที่พึ่งด้านวิชาการได้ เกิดงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ตามที่ต้องการ และสามารถเข้าถึงการให้บริการวิชาการวิชาชีพที่หลากหลายได้ ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องสำคัญ พบว่า ปัจจัยภายใน ได้แก่ การได้รับสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร ทำเลที่ตั้งของสถาบันที่เหมาะสม และศักยภาพของผู้สอนที่มีจำกัด ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ค่านิยมของผู้ต้องการเรียน และผู้ปกครองที่ต้องการเรียนนอกพื้นที่ นโยบายเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ระเบียบว่าด้วยการรับนักศึกษาต่างชาติ สภาพเศรษฐกิจผันผวน ค่านิยมของสังคมที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ การสนับสนุนจากชุมชนท้องถิ่นและโอกาสการพัฒนาทางเศรษฐกิจของพื้นที่ชายแดน 2. ยุทธศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็ง 5 ข้อ

¹⁹⁸ รุจิราพรรณ คงช่วย ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2555).บทคัดย่อ

จุดอ่อน 13 ข้อ โอกาส 15 ข้อ และอุปสรรค 5 ข้อ และยุทธศาสตร์มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ วิสัยทัศน์ ค่านิยมร่วม พันธกิจ 6 ข้อ เป้าประสงค์ 6 ข้อ ประเด็นยุทธศาสตร์ 6 ข้อ กลยุทธ์ 20 ข้อ ตัวชี้วัด 20 ข้อ และมาตรการ/แนวทางพัฒนา 21 ข้อ 3. คุณภาพของยุทธศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น พบว่า ภาพรวมมีคุณภาพมาก โดยมีความสอดคล้องในระดับมาก ความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้ในระดับมากและความเป็นประโยชน์ในระดับมาก¹⁹⁹

นันทิยา น้อยจันทร์ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง วัฒนธรรมองค์กรกับประสิทธิภาพการบริหารอุดมศึกษา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) วัฒนธรรมองค์กรสถาบันอุดมศึกษา 2) ความแตกต่างของประสิทธิภาพการบริหารอุดมศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏและกลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเดิม และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับประสิทธิภาพการบริหารอุดมศึกษา ประชากร คือ สถาบันอุดมศึกษา จำนวน 64 แห่ง กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) ชั้นที่ 1 การศึกษาวัฒนธรรมองค์กรสถาบันอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ สถาบันอุดมศึกษา จำนวน 60 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารและอาจารย์ แห่งละ 20 คน รวม 1,200 คน ชั้นที่ 2 การศึกษาความแตกต่างของประสิทธิภาพการบริหารอุดมศึกษา และชั้นที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับประสิทธิภาพการบริหารอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ สถาบันอุดมศึกษา จำนวน 56 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารและอาจารย์ แห่งละ 20 คน รวม 1,120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์องค์ประกอบวัฒนธรรมองค์กร (factor analysis) วิเคราะห์ความแตกต่าง (t-test) การวิเคราะห์เส้นทาง (path analysis) ใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL) ผลการวิจัย พบว่า 1. วัฒนธรรมองค์กรสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย 12 องค์ประกอบ คือ การกำหนดทิศทางขององค์กร การมีส่วนร่วมในองค์กร การพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การทำงานเป็นทีม ประสิทธิภาพการดำเนินงาน มาตรฐานการดำเนินงาน การมอบหมายงาน การติดตามและประเมินผล วิสัยทัศน์ การบริหารจัดการ การสนับสนุนทางการจัดการ และการบริหารจัดการองค์กร 2. ประสิทธิภาพการบริหารอุดมศึกษาระหว่างกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏกับกลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเดิม ในภาพรวม

¹⁹⁹ อติเรก ฟันเขียว ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมาร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. (2556).บทคัดย่อ

ไม่มีความแตกต่าง 3. ผลการทดสอบ พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า วัฒนธรรมองค์กรมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารอุดมศึกษา²⁰⁰

สรุป

การศึกษาการบริหารจัดการอุดมศึกษาประเทศไทย โดยมีสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เป็นผู้ควบคุม กำกับดูแลออกกฎหมายที่เหมาะสมกับหลักการบริหารอุดมศึกษา สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งหลักการบริหารจัดการตามบริบทประกอบด้วย ด้านการเสนอนโยบายแผนยุทธศาสตร์ และกฎหมายและบทลงโทษต่างๆ ควบคุมดูแลการบริหารจัดการงานที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา บริหารจัดการนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนการดำเนินงานจัดการระบบอุดมศึกษา การเงินงบประมาณ การบริหารจัดการผลิตบัณฑิต ระเบียบมาตรฐานการเรียนการสอน การจัดการหลักสูตรและระบบหน่วยกิต ด้านบุคลากรของอุดมศึกษา รวมถึงเพิ่มการถอนตำแหน่งทางวิชาการ และการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษา ตามมาตรฐานที่สถานโยบายฯ การเปรียบเทียบหลักการบริหารจัดการเพื่อนำมาพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ปรับปรุงแก้ไขรวมถึงเปรียบเทียบเพื่อหาความต่างแต่ยังคงมีความสอดคล้องกันในบริบทการบริหารการอุดมศึกษา

²⁰⁰ นันทิยา น้อยจันทร์ องค์กรกับประสิทธิภาพการบริหารอุดมศึกษา. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2550).บทคัดย่อ

บทที่ 3

การบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน

การบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีนพิจารณาจากองค์ประกอบหลัก 6 ด้าน คือ ด้านนโยบายแผนยุทธศาสตร์ และกฎหมาย ด้านการบริหารจัดการระบบ สถาบันอุดมศึกษา ด้านการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของอุดมศึกษา ด้านการบริหารจัดการผลิตบัณฑิต ด้านการบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษา ด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษา

นโยบายแผนยุทธศาสตร์ และกฎหมาย

1.1 นโยบายอุดมศึกษาที่สำคัญ

การอุดมศึกษาเป็นกลไกสำคัญของการขับเคลื่อนพัฒนาประเทศ และเป็นรากฐานของการส่งเสริมด้านทรัพยากรมนุษย์พัฒนาความเจริญรุ่งเรืองของชาติ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ด้านการอุดมศึกษาถูกวางไว้ในตำแหน่งที่สำคัญของประเทศ ตั้งแต่ประเทศจีนเข้าสู่ยุคสังคมนิยมใหม่ ได้เริ่มกำหนดเส้นทาง ด้านการอุดมศึกษาสร้างระบบการศึกษาให้มีความเข้มแข็ง ทางด้านวิชาการและส่งเสริมทักษะที่สอดคล้องกับนโยบายชาติการอุดมศึกษาของประเทศมีวัฒนธรรมทางการศึกษาที่เชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์ ประเทศจีนได้สืบทอดรูปแบบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน มีการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ใหม่เพื่อมุ่งสู่นาคต การเรียนรู้กระบวนการพัฒนาในอดีตส่งต่อการวางแผนอย่างเป็นระบบ เพื่อการพัฒนาให้ทันยุคสมัยในอนาคต การกำหนดและประกาศนโยบายอุดมศึกษา เป็นเนื้อหาสำคัญในการจัดการระบบอุดมศึกษา นำมาซึ่งการปรับเปลี่ยนและกระบวนการพัฒนานโยบายอุดมศึกษา เป็นการผลักดันให้ระบบอุดมศึกษามีประสิทธิภาพ และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น สำหรับการปฏิรูประบบอุดมศึกษาของประเทศจีนนั้น จะกำหนดนโยบายที่ต่างกัน ชี้นำการดำเนินการปฏิรูปที่แตกต่างกันไป มีระบบการบริหารจัดการทรัพยากร ให้มีสร้างความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาล และหน่วยงานภายในเขตที่มีความต่างทางด้านการศึกษา สถานศึกษา และกลุ่มสังคม ทั้งนี้การศึกษาข้อมูลนโยบายอย่างละเอียดช่วยให้เข้าใจถึงหลักการและเหตุผล ในรูปแบบยุทธศาสตร์ การกำหนดนโยบายมากขึ้น และยังเป็นฐานข้อมูลระบบการอุดมศึกษาเพื่อที่จะสร้างนโยบายในอนาคต ระบบการศึกษาของจีนวางแผนโดยรัฐบาลกลาง โดยมีกระทรวงศึกษาธิการจีนเป็นหน่วยงานหลักที่สำคัญที่สุดในการควบคุมดูแลระบบการศึกษา รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องของการบัญญัติกฎหมาย กำหนดนโยบายและแผนงานด้านการศึกษา ดูแลและวางแผนการพัฒนาระบบการศึกษา

สาธารณรัฐประชาชนจีนปรับเปลี่ยนนโยบายให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการ²³⁷

การส่งเสริมมหาวิทยาลัยให้ผลิตนักวิจัย นักวิชาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อก้าวขึ้นสู่อันดับต้นของโลกเป็นหนึ่งในกลยุทธ์และยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สุดของรัฐบาลจีน ดังนั้น การยกระดับเพื่อพัฒนาอุดมศึกษาถือเป็นภารกิจสำคัญ เพราะการส่งเสริมการแข่งขันและสร้างทักษะ พื้นฐานเป็นหัวใจหลักของการพัฒนารากฐานของทรัพยากรมนุษย์

เป้าหมายหลักด้านการศึกษาประเทศจีนมุ่งผลักดันพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชา สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยให้อยู่ระดับแนวหน้าของเอเชีย และติดอันดับแนวหน้าของโลก มุ่งพัฒนาการบริหารจัดการระบบการอุดมศึกษาให้ครอบคลุมตามแผนนโยบายเพื่อก้าวสู่สากล เพิ่มขีดความสามารถบุคลากรด้วยการส่งเสริมทักษะต่างๆ เพิ่มองค์ความรู้ใหม่ระบบการเรียนการสอน ด้านการอบรมบัณฑิต ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาบุคลากร การบริการสังคมและดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมองค์กรของอุดมศึกษา เพื่อให้ปัจจัยเหล่านี้เป็นการสร้างรากฐานที่สำคัญในการเปิดรับความรู้และการสร้างสรรค์วิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งกำเนิดบุคลากรคนรุ่นใหม่ ระดับชั้นแนวหน้า ที่มีแนวความคิดรวบยอดที่ทันสมัย และดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมองค์กร รวมทั้งสิ่งที่ดีงามของประเทศ ภาครัฐให้ความสำคัญกับนักศึกษาบุคลากรทางการศึกษา มีการออกนโยบาย ยุทธศาสตร์สนับสนุนการพัฒนาทางการศึกษาเพื่อ ตอบโจทย์ด้านเศรษฐกิจและสังคมโลก แต่ยังคงอยู่ภายใต้แนวทางการปฏิบัติของกฎหมายรูปแบบสังคมนิยมของประเทศ

ระบบการอุดมศึกษาของจีนเมื่อปี ค.ศ. 2020 สามารถผลักดันหลักสูตรสาขาวิชา และ มหาวิทยาลัยก้าวเข้าสู่ระดับแนวหน้าของโลกได้สำเร็จ เมื่อปี ค.ศ. 2030 มีการพัฒนาต่อยอด นักวิจัยทางการศึกษาให้ก้าวขึ้นสู่ระดับแนวหน้าอย่างต่อเนื่องโดยเห็นเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน และกลางทศวรรษที่ 21 สามารถผลักดันสถาบันทางการศึกษา มหาวิทยาลัยหลายแห่งของประเทศ ขึ้นสู่อันดับต้นของโลก ถือเป็นการพัฒนาสร้างคนสร้างชาติให้เป็นที่ประจักษ์ แล้วว่าการอุดมศึกษาประเทศจีนมีความเข้มแข็งและมีความพร้อมด้านการศึกษา วิจัยและพัฒนาภารกิจด้านการศึกษา 1.สร้างคณาจารย์ระดับแนวหน้า ตอบโจทย์ยุทธศาสตร์การเป็นสถานศึกษาที่มีบัณฑิตมากความสามารถ ให้

²³⁷ KANG Ning, ZHANG Qilong, SU Huibin, 2018, Understanding the Policy-Making of Kent Ewing. Betraying Confucius: Academic fraud in China. Web. (2010) Available from <http://www.gov.cn/flfg>

การสนับสนุนส่งเสริมองค์ความรู้ทักษะที่ทันสมัย มีการอบรมนักวิจัยของแต่ละสาขาวิชา ส่งเสริมงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพในด้านต่างๆ ตามนโยบายยุทธศาสตร์ทางการศึกษาของประเทศ รักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมองค์การอุดมศึกษา ปูลกิจิตสำนึกที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรม มีแนวคิดบวกมีอุดมการณ์ ที่จะนำพากระบวนการศึกษาของประเทศให้ประสบความสำเร็จตามนโยบาย 2.ฝึกอบรมสร้างบัณฑิตส่งเสริมด้านความคิดสร้างสรรค์และสร้างบัณฑิตที่มีคุณธรรม มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม ถือเป็นภารกิจที่สำคัญ เพื่อให้ออกไปสู่สังคมอย่างมีคุณภาพ คำนึงถึงจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความพร้อมสามารถปฏิบัติงานได้จริง เมื่อจบการศึกษา ผลักดันการฝึกอบรมให้มีมุมมองใหม่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ยกระดับคุณภาพบัณฑิตในสายตานานาชาติ 3.ส่งเสริมงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อเป็นแนวทางของประเทศ ในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมดีมีคุณภาพ สร้างทีมนักวิจัยที่มากความสามารถ มีอุดมการณ์ทางความคิดที่ชัดเจน มุ่งมั่นที่จะร่วมขับเคลื่อนประเทศไปในทิศทางที่ดี ตามการดำเนินงานหลักกฎเกณฑ์ทางยุทธศาสตร์และรูปแบบโครงสร้างวิชาการ ส่งเสริมทีมนักวิจัย นักวิชาการ ในแต่ละสาขามุ่งสร้างคลังความรู้ในระบบอุดมศึกษาแบบใหม่ที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศจีน เพื่อเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญของโลก 4.สืบทอดการสร้างสรรควัฒนธรรมอันดีงาม รักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมองค์กรของมหาวิทยาลัย ปูลกิจิตสำนึกที่ดีภายในจิตใจทางวัฒนธรรมและประเพณีชาวจีนที่สืบทอดกันมารุ่นสู่รุ่น สามารถนำความคิดที่มีอยู่เดิมมาปรับผสมผสานกับแนวคิดใหม่วัฒนธรรมองค์กรแบบใหม่ที่เกิดขึ้นบนโลก นำมาสร้างความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ แต่ยังคงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ชนชาติจีน 5.การปฏิรูประบบการศึกษาใหม่ปรับเปลี่ยนแผนการศึกษา วิจัยและพัฒนามุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ที่มีคุณภาพทางวิชาการ สร้างพันธกิจทางธุรกิจ เชื่อมโยงสถาบันการศึกษาส่งต่อตลาดแรงงานของประเทศ ผลิตบุคลากรที่มีทักษะองค์ความรู้ใหม่ไปพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ตามแผนนโยบายรัฐบาลจีน²⁰²

²⁰²中华人民共和国国务院. 《统筹推进世界一流大学和一流学科建设总体方案》(2015) เข้าถึงเมื่อ 10 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก http://www.gov.cn/zhengce/content//2015-11/05/content_10269.htm

รัฐบาลจีนที่เป็นการบริหารจัดการแบบพรรคคอมมิวนิสต์ แต่ภาครัฐพร้อมเปิดรับสิ่งใหม่ๆ ของสังคมโลกมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ประเทศจีนก้าวไปสู่สถาบันอุดมศึกษาอันดับต้นๆของโลก ทางรัฐบาลพร้อมส่งเสริมด้านการดำเนินงานประสานงาน ปฏิรูปการศึกษาใหม่ และปรับปรุงระบบของ อุดมศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุงโครงสร้างการปกครองภายในภายนอก สร้าง ระบบใหม่ทางสถาบันอุดมศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ ข้อบังคับ นโยบายของประเทศ ให้มี มาตรฐานไปในรัฐบาลจีนที่เป็นการบริหารจัดการแบบพรรคคอมมิวนิสต์ แต่ภาครัฐพร้อมเปิดรับสิ่ง ใหม่ๆของสังคมโลกมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ประเทศจีนก้าวไปสู่สถาบันอุดมศึกษาอันดับต้นๆของโลกทาง รัฐบาลพร้อมส่งเสริมด้านการดำเนินงานประสานงาน ปฏิรูปการศึกษาใหม่ และปรับปรุงระบบของ อุดมศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุงโครงสร้างการปกครองภายในภายนอกสร้าง ระบบใหม่ทางให้มีมาตรฐานไปในทิศทางเดียวกันทั้งภาคส่วนการศึกษามีคณะกรรมการด้านการศึกษา เป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการทั้งระบบ พร้อมทั้งรับข้อคิดเห็นของบุคลากรทาง การศึกษา เพื่อนำมาปรับปรุงระบบ เป็นการบริหารที่เป็นประชาธิปไตย ให้คณาจารย์ทางการศึกษา นักเรียนนักศึกษา มีส่วนร่วมในการเสนอแนะเป็นเวที แลกเปลี่ยนแนวความคิด องค์กรความรู้ต่างๆ ใน ระบบการศึกษาเป็นระบบประชาธิปไตยระบบกลยุทธ์ ของสถาบันอุดมศึกษาสร้างความโดดเด่นที่เป็น ส่วนสำคัญของอุดมศึกษา เร่งผลักดันการปฏิรูปการศึกษาการฝึกอบรมบัณฑิต สร้างบัณฑิตนักวิจัยคน รุ่นใหม่ทางวิทยาศาสตร์และการศึกษา ปรับปรุงระบบการอบรมบัณฑิตที่มีความสร้างสรรค์ที่ได้รับ การสนับสนุนจากการวิจัยระดับสูง เร่งผลักดันการปฏิรูประบบบุคลากร ปรับปรุงระบบการจัดวาง ตำแหน่งงาน การแบ่งประเภทบริหาร การจัดการสอบประเมิน การจัดสรรเงินเดือน และการ หมุนเวียนทรัพยากรที่สมเหตุผล เป็นต้น เพิ่มระดับการสนับสนุนบัณฑิตระดับแนวหน้า เร่งผลักดัน การปฏิรูประบบวิจัยทางวิชาการ ภาครัฐยอมรับการประกันการดำเนินวิจัยทางวิชาการ การประเมิน ผลสัมฤทธิ์ การจัดการผลประโยชน์ เป็นต้น เร่งสร้างระบบพัฒนาบุคลากร ทรัพยากรมนุษย์พร้อมกับ มีการประยุกต์แนวความคิดทางสังคมใหม่และก้าวเข้าด้วยกัน ปรับรูปแบบจัดการเรียนการสอน และ

การขยายช่องทางเป็นต้น²³⁹

ผลักดันความร่วมมือการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศมีการเชื่อมโยงระบบมหาวิทยาลัยและองค์กรเข้าด้วยกันเพื่อพัฒนาหลักสูตรวิชาการให้ทันสมัยมีคุณภาพ มาตรฐานทางกระบวนการวิจัย การเรียนการสอน ดำเนินการสร้างความร่วมมือในการฝึกอบรมบัณฑิตและทางด้านวิทยาศาสตร์ ระดับสูงกระชับความร่วมมือสร้างสรรค์ระหว่างประเทศ กระตือรือร้นในการเข้าร่วมหรือประสานงาน ในวิศวกรรมวิทยาศาสตร์ การวางแผนทางวิทยาศาสตร์ระหว่างประเทศและเขตที่มีความสำคัญ สร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีในการวิจัยการเรียนการสอนระหว่างประเทศ เสริมสร้างแรงดึงดูดให้กับครูดีเด่นและ นักศึกษาที่มีความสามารถระดับสูง กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกำหนดกฎระเบียบการศึกษาระหว่าง ประเทศ การประเมินและรับรองการศึกษาระหว่างประเทศ ยกระดับ สร้างแบรนด์และภาพลักษณ์ที่ดี ให้กับมหาวิทยาลัยจีน

(1) ยีนหยัดการพัฒนาสร้างศูนย์กลางของการฝึกอบรมบัณฑิต เพื่อพัฒนาอุดมศึกษาตาม หลักวิทยาศาสตร์อย่างมั่นคง รักษาความมั่นคงในการรับนักศึกษาเข้าศึกษาปริญญาตรีใน สถาบันอุดมศึกษาทั่วไป

การเพิ่มขนาดของอุดมศึกษาโดยหลักจะดำเนินการในการพัฒนาการศึกษาอาชีพระดับสูง การศึกษาต่อเนื่อง การศึกษาปริญญาโท และการขยายการศึกษาที่จัดขึ้นโดยเอกชนและความร่วมมือ ในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงจะต้องปรับปรุงโครงสร้าง ปรับเปลี่ยนการวางโครงสร้างสาขาวิชา ประเภท ระดับและเขต เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

(2) ผลักดันให้สถาบันอุดมศึกษามีความพิเศษที่ไม่เหมือนกัน โดยการสร้างระบบจัดแบ่ง ประเภทสถาบันอุดมศึกษา กำหนดวิธีการบริหารจัดการแบ่งประเภท เพื่อสร้างความต่าง

(3) ปรับปรุงระบบมาตรฐานคุณภาพการฝึกอบรมบัณฑิตให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกับดำเนินการ การศึกษาที่มีคุณภาพรอบด้าน ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถาบันวิจัยด้านวิชาการ และกิจการ ในการสร้างมาตรฐานคุณภาพการเรียนการสอนของสาขาระดับปริญญาตรีและการศึกษาอาชีวะขั้นสูง

²³⁹ 中华人民共和国教育部. 《关于全面提高高等教育质量的若干意见》 (2012). เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://fgc.njnu.edu.cn/info/1018/1003.htm>

ระดับประเทศ พร้อมกับกำหนดเงื่อนไขพื้นฐานของปริญญาเอก ปริญญาโทและปริญญาเฉพาะทาง

(4) ปรับปรุงโครงสร้างสาขาวิชาและการฝึกอบรมบัณฑิต โดยการร่างวิธีการบริหารจัดการสารบัญและการจัดตั้งสาขาวิชา ขยายอำนาจการจัดตั้งสาขาวิชาโดยสถาบันอุดมศึกษาเอง ดำเนินการสร้างพื้นที่ทดลองการปฏิรูปสาขาของปริญญาตรีและการศึกษาอาชีพขั้นสูง สร้างระบบการรายงานการปฏิบัติงานของนักศึกษาที่จบการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาและความต้องการบัณฑิตเข้าทำงานของอุตสาหกรรมที่สำคัญ พัฒนาการศึกษาวิจัยปริญญาเฉพาะทาง ขยายขนาดการรับนักศึกษาวิจัยระดับปริญญาโทสาขาเฉพาะทาง และผลักดันการพัฒนาความสมดุลของปริญญาเฉพาะทางและปริญญาวิชาการ

(5) สร้างสรรค์รูปแบบการฝึกอบรมบัณฑิต โดยดำเนินแผนทดลองการฝึกอบรมบัณฑิตที่มีความสามารถสูงตามหลักวิทยาศาสตร์พื้นฐาน สร้างฐานการฝึกอบรมเยาวชนที่มีสติปัญญาเป็นเลิศของประเทศ พร้อมกับแสวงหารูปแบบการฝึกอบรมบัณฑิตที่มีความคิดสร้างสรรค์และมีความสามารถสูง

(6) เสริมสร้างตำแหน่งพื้นฐานการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี โดยให้การเรียนการสอนปริญญาตรีเป็นพื้นฐานและงานสำคัญของสถาบันอุดมศึกษา จัดวิทยุณของผู้นำ พลังทรัพยากรครู การจัดการสรรทรัพยากร การจัดการค่าใช้จ่ายและการประเมินงานต้องดำเนินการโดยให้การเรียนการสอนเป็นศูนย์กลาง

(7) ปฏิรูประบบการฝึกอบรมนักศึกษาระดับวิจัย โดยสร้างระบบจัดการที่มีการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และการสร้างสรรค์เป็นครูแนะแนว

(8) เสริมสร้างการสอนภาคปฏิบัติ โดยกำหนดการเสริมสร้างวิธีการสอนภาคปฏิบัติ

(9) เสริมสร้างการศึกษาในด้านการสร้างสรรค์กิจการและการแนะแนวการประกอบอาชีพ โดยให้การศึกษาด้านสร้างสรรค์กิจการเข้าสู่กระบวนการฝึกอบรมบัณฑิต พร้อมกับกำหนดเงื่อนไขพื้นฐานการเรียนการสอนด้านการสร้างสรรค์กิจการของสถาบันอุดมศึกษา

(10) เสริมสร้างและพัฒนาการศึกษาแนวคิดทางการเมือง โดยดำเนินสร้างแผนหลักสูตรทฤษฎีแนวความคิดทางการเมือง เสริมสร้างการศึกษาด้านคุณธรรม เช่น การรักชาติ การเคารพอาชีพ ความซื่อสัตย์ ความโอปอ้อมอารี เป็นต้น

(11) สร้างระบบการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยออกแผนประเมินการเรียนการสอนปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา เสริมสร้างการประเมินการแบ่งประเภทและการแนะนำการแบ่งประเภท เสริมสร้างการประเมินตนเองของสถาบันอุดมศึกษา สร้างระบบประกันคุณภาพภายในสถาบันอุดมศึกษา ดำเนินประเมินการมอบปริญญาให้กับปริญญาเอกและโททุก 5 ปี ขยายการสุ่ม

ตรวจวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก โดยจะสุ่มตรวจในอัตราที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 พร้อมกับสร้างระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับปริญญาเฉพาะทางที่มีการรับรองและการประเมินผ่านเกณฑ์เข้าด้วยกัน รวมถึงสร้างเวทีข้อมูลข่าวสารการควบคุมคุณภาพปริญญาและการศึกษาระดับวิจัย

(12) ผลักดันความร่วมมือในการสร้างสรรค์ โดยสร้างแผนยกระดับความสามารถการสร้างสรรค์ของสถาบันอุดมศึกษา

(13) ยกระดับความสามารถการสร้างสรรค์นวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษา โดยดำเนินแผนปฏิบัติการที่ร่วมมือโดยกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงเทคโนโลยี พร้อมกับกำหนดแผนพัฒนานวัตกรรมในสถาบันอุดมศึกษา

(14) เพื่อองฟูการพัฒนาปรัชญาสังคมและวิทยาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา โดยดำเนินแผนเพื่อองฟูปรัชญาสังคมและวิทยาศาสตร์รอบใหม่ของสถาบันอุดมศึกษา เข้าร่วมวิศวกรรมก่อสร้างและการวิจัยทฤษฎีลัทธิมาร์กซ์เลนิน ผลักดันการวิจัยปรัชญาสังคมและวิทยาศาสตร์ จัดทำและใช้เอกสารการสอนที่สำคัญ

(15) ปฏิรูประบบการบริหารจัดการวิจัยด้านวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา โดยผลักดันการปฏิรูประบบการจัดการวิจัยด้านวิชาการ ยกระดับการบริหารจัดการวิจัยด้านวิชาการ เสริมสร้างคณะบริหารจัดการวิจัยด้านวิชาการ เสริมสร้างความสามารถในการจัดตั้งและการเข้าร่วมโครงการสำคัญของสถาบันอุดมศึกษา สร้างสรรค์ระบบการรับนักวิจัยด้านวิชาการ ขยายการลงทุนในโครงการค่าใช้จ่ายการวิจัยด้านวิชาการ ปรับปรุงวิธีประเมินการวิจัยด้านวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา

(16) เสริมสร้างความสามารถในการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา โดยเปลี่ยนแปลงวิธีการให้บริการพัฒนาเศรษฐกิจและยกระดับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบไปสู่อุตสาหกรรม ดำเนินสร้างฐานทดลองการปฏิรูปความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับอุตสาหกรรม ชี้้นำให้สถาบันอุดมศึกษาร่วมสร้างเวทีความร่วมมือกับกิจการ

(17) เร่งพัฒนาการศึกษาต่อเนื่อง โดยผลักดันสร้างระบบการศึกษาต่อเนื่องแห่งชาติ สร้างระบบการศึกษาต่อเนื่องที่เข้าถึงออกยาก ผลักดันการปฏิรูปการศึกษาต่อเนื่องของสถาบันอุดมศึกษา ดำเนินแผนยกระดับคุณภาพการศึกษาต่อเนื่องในระดับปริญญาตรีและสายอาชีพ ดำเนินแผนเปิดรับทรัพยากรการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษา

(18) ผลักดันการสร้างสรรค์การสืบทอดวัฒนธรรม โดยเผยแพร่วัฒนธรรมอันดีงามของเงินและดุจดั่งอารยธรรมอันดีงามของโลก

(19) ปฏิรูประบบการสอบรับนักศึกษา โดยผลักดันการปฏิรูปการสอบเข้าสถาบันอุดมศึกษาเชิงลึก สร้างคณะกรรมการชี้้นำการสอบเข้าแห่งชาติ วิจัยการสร้างแผนปฏิรูปการสอบ จนสร้างเป็นระบบที่มีการแบ่งประเภทสอบ การประเมินรวม และการรับนักศึกษาเข้าสถาบันอุดมศึกษาที่มีความ

หลากหลาย ดำเนินการปฏิรูปเนื้อหาและวิธีการสอบ ผลักดันการแบ่งประเภทสอบ ขยายจุดสอบเข้าศึกษาสายอาชีพและการสอบรับนักศึกษาเข้าสู่การศึกษาสายอาชีพ ปฏิรูปวิธีประเมินการสอบ ปฏิรูปรูปแบบการรับนักศึกษาและระบบบริหารจัดการสอบเข้าสถาบันอุดมศึกษา ดำเนินแผนการรับนักศึกษาเข้าภาคตะวันตกของจีน ขยายขนาดการรับนักศึกษาที่อยู่ในภาคตะวันตกของสถาบันอุดมศึกษาทางภาคตะวันออก ผลักดันการปฏิรูประบบรับนักศึกษาปริญญาโท ผลักดันการปฏิรูปวิธีประเมินคัดเลือก มาตรฐานการประเมินและเนื้อหาการรับนักศึกษาปริญญาเอก ให้ความสามารถในการสร้างสรรค์วิจัยด้านวิชาการเป็นปัจจัยสำคัญของการคัดเลือกรับนักศึกษาปริญญาเอก พร้อมกับปรับปรุงระบบการศึกษาระยะยาวของปริญญาเอกสายตรงและการศึกษาต่อเนื่องโท-เอก และสร้างระบบจัดสรร ระบบการคัดออกและการชดเชยโควตานักศึกษาปริญญาเอก

(20) ปรับปรุงระบบให้ความช่วยเหลือเงินทุนแก่นักศึกษาวิจัยที่สมบูรณ์ขึ้น โดยขยายการลงทุนของคลังของการศึกษาระดับวิจัย

(21) ปรับปรุงระบบมหาวิทยาลัยที่เป็นยุคปัจจุบันตามเอกลักษณ์ของจีนให้สมบูรณ์ขึ้น โดยขยายอำนาจการจัดการเรียนการสอนด้วยตนเองของสถาบันอุดมศึกษา ยืนยันโครงสร้างความรู้รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนและการปกครองของสถาบันอุดมศึกษา

(22) ผลักดันการปฏิรูปคณะสาคิต โดยสร้างเขตทดลองปฏิรูปการศึกษา สร้างคณะสาคิตในสถาบันอุดมศึกษาส่วนหนึ่ง แสวงหาการปฏิรูประบบที่ให้การฝึกอบรมบัณฑิตมีความคิดสร้างสรรค์ เป็นแก่นแท้และให้คณะเป็นหน่วยงานดำเนินการพื้นฐาน รวมถึงปฏิรูปสราบัญและวิธีคัดเลือกบัณฑิต ปฏิรูปรูปแบบการฝึกอบรมบัณฑิต ปฏิรูประบบคัดเลือก สอบ และประเมินครูผู้สอน พร้อมทั้งดำเนินระบบรับสมัครงาน ปรับปรุงโครงสร้างการปกครองภายในคณะ

(23) สร้างระบบการแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพสูง โดยสร้างเวทีความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับหน่วยงาน สถาบันวิจัยด้านวิชาการ ธุรกิจและกิจการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผลักดันความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอน ความร่วมมือในการอบรมสั่งสอน และพัฒนาความร่วมมือต่อไป

(24) เสริมสร้างการวางแผนโครงการทั้งหมดของรัฐบาลระดับมณฑล โดยขยายระบบการวางแผนในโครงการทั้งหมดของรัฐบาลระดับมณฑล รวบรวมการปฏิบัติในแต่ละพื้นที่ พร้อมทั้งยืนยันมาตรฐานการวางตำแหน่งการจัดการเรียนการสอน เงื่อนไขการจัดการเรียนการสอน ระบบบรรจุครูผู้สอนและการเบิกค่าใช้จ่ายตามจำนวนเฉลี่ยของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานของประเทศ รวมทั้งกำหนดและปรับโครงสร้างของสถาบันอุดมศึกษาและสาขาวิชาอย่างสมเหตุสมผล

(25) ยกระดับการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยสนับสนุนการแลกเปลี่ยนนักศึกษา หน่วยกิต และปริญญาระหว่างสถาบันอุดมศึกษาจีนกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ดำเนินโครงการนำนักศึกษาเข้าเรียนแลกเปลี่ยนในต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสร้างระบบการให้บริการอาสาสมัครในต่างประเทศของนักศึกษา

(26) เสริมสร้างคุณธรรมและความเป็นครู โดยกำหนดมาตรฐานจริยธรรมของครูในสถาบันอุดมศึกษา สร้างระบบการสอบจริยธรรมของครู โดยให้การแสดงออกทางจริยธรรมเป็นเนื้อหาสำคัญในการสอบผลสัมฤทธิ์ การรับคัดเลือก การให้รางวัลและการลงโทษครูผู้สอน กำหนดวิธีการสร้างวินัยในสถาบันอุดมศึกษา ปรับปรุงมาตรฐานการวิจัยด้านวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาให้สมบูรณ์ขึ้น สร้างองค์กรตรวจสอบและลงโทษพฤติกรรมที่ไม่ควรในด้านวิชาการ หากครูมีพฤติกรรมที่ไม่ควรในด้านวิชาการจะได้รับการตรวจสอบ โดนไล่ออก และปลดออกจากความเป็นครูตามกฎหมาย

(27) ยกระดับความสามารถในการสอนและระดับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา พร้อมกับยกระดับความสามารถในการสอนและการเป็นมืออาชีพของครูผู้สอนที่มีอายุน้อย-ปานกลาง โดยปรับปรุงองค์ประกอบการเรียนการสอนพื้นฐาน เช่น ห้องเรียน ห้องวิจัย ทีมการเรียนการสอน กลุ่มหลักสูตร เป็นต้น สนับสนุนการเตรียมคาบเรียน การวิจัยปัญหาที่ยากและสำคัญต่อการเรียนการสอนเชิงลึก สร้างระบบความช่วยเหลือของครูผู้สอนทุกวัย พร้อมทั้งสนับสนุนการรับบุคลากรมืออาชีพที่มีประสบการณ์ทำหน้าที่รับผิดชอบสอนหลายสาขา สนับสนุนครูผู้สอนให้ได้รับประสบการณ์วิจัยและงานนอกสถาบันอุดมศึกษา ขยายระดับการฝึกอบรมและการรับบุคคลชั้นนำและทีมที่มีความสามารถสูง กระตือรือร้นในการเข้าร่วม “โครงการพันคน” ดำเนิน “โครงการให้รางวัลนักวิชาการแม่น้ำแยงซีเกียง” และ “โครงการพัฒนาทีมสร้างสรรค์” พร้อมทั้งเสริมสร้างคณะบัณฑิตระดับสูง

(28) ปรับปรุงการบริหารจัดการแบ่งประเภทครูผู้สอนให้สมบูรณ์ขึ้น โดยดำเนินระบบคุณสมบัติครูผู้สอนอย่างเคร่งครัด ดำเนินระบบการรับบุคลากรใหม่อย่างเปิดเผย ปรับปรุงการบริหารจัดการแบ่งประเภทครูผู้สอนและวิธีการประเมินการแบ่งประเภทครูผู้สอนให้สมบูรณ์ขึ้น กำหนดความรับผิดชอบของตำแหน่งงานและเงื่อนไขการดำเนินงานอย่างชัดเจน กำหนดวิธีการรับสมัคร การสอบ การเลื่อนขั้น การให้รางวัลและการลงโทษ

(29) เสริมสร้างเงื่อนไขพื้นฐานของสถาบันอุดมศึกษา โดยสร้างระบบการพัฒนา การวางแผน โครงการและการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารในสถาบันอุดมศึกษา อาศัยหลายรูปแบบวิธีในการปรับทรัพยากรในสถานศึกษา ปรับปรุงพื้นที่การจัดการเรียนการสอน ยกระดับประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งปรับปรุงระบบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร การประเมินและกำกับดูแลการ

พัฒนาในอาชีพและเงื่อนไขการจัดการเรียนการสอน รวมถึงเร่งผลักดันการปฏิบัติต่อข้อมูลข่าวสารทางการศึกษา

(30) เสริมสร้างการประกันค่าใช้จ่ายในสถาบันอุดมศึกษา โดยปรับปรุงระบบการเบิกค่าใช้จ่ายที่กำหนดโควตาของคลังจากการเฉลี่ยจำนวนนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา กำหนดและปรับมาตรฐานค่าเทอมอย่างสมเหตุสมผลตามสถานการณ์การพัฒนาเศรษฐกิจ ต้นทุนการฝึกอบรมและความสามารถในการชำระเงินของประชากรทั่วไป ปรับปรุงนโยบายการจัดสรรเงินจากคลัง ปรับปรุงความกระตือรือร้นในการรับเงินบริจาคจากสังคมของสถาบันอุดมศึกษา ดำเนินใช้และปรับปรุงนโยบายการลดเก็บภาษีจากสถาบันอุดมศึกษา ผลักดันการสร้างระบบบริหารจัดการงบประมาณที่มีผลบังคับใช้และเป็นไปตามหลักวิทยาศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษา ปรับปรุงโครงสร้างรายจ่ายและขยายการลงทุนในด้านการเรียนการสอน สร้างระบบการเปิดเผยค่าใช้จ่ายในโครงการเพิ่มความโปร่งใสในการใช้เงิน ควบคุมและลดต้นทุนในสถาบันอุดมศึกษา พร้อมทั้งสร้างระบบกำกับดูแลการเงินที่มีหน่วยงานภายนอกเข้าร่วมกำกับดูแล และเพิ่มผลประโยชน์ได้จากการใช้เงินทุน²¹³

มาตรฐานคุณภาพการสอนระดับประเทศในระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาทั่วไปออกโดยกระทรวงศึกษาธิการ ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2561 กระทรวงศึกษาธิการได้ออก มาตรฐานคุณภาพการสอนระดับประเทศในระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาทั่วไป” ซึ่งเป็นมาตรฐานคุณภาพการเรียนการสอนระดับประเทศในระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาแรกที่ประกาศใช้ขึ้นในประเทศและในโลก มาตรฐานฯ มี 3 หลักการคือ การเป็นศูนย์กลางของนักศึกษาในการชี้แนะแนวทาง และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานฯ มีความชัดเจนมุ่งพัฒนา เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ สามารถกำหนดทิศทางการบริหารจัดการของแต่ละสาขา ส่งเสริมพื้นฐานทักษะและการฝึกฝนบัณฑิต และได้กำหนดเงื่อนไขของขอบเขตของสาขาวิชา ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของมาตรฐานที่กำหนด รวมทั้งเงื่อนไขการสอนและการสร้างระบบการประกันคุณภาพ โดยกระทรวงศึกษาธิการจะผลักดันใช้มาตรฐานฯ เพื่อให้มาตรฐานนี้เป็นตัวปรับปรุง ให้มาตรฐานเป็นตัวสร้างและให้มาตรฐานเป็นตัวทำให้แข็งแกร่งขึ้น²¹⁴

²¹³中华人民共和国教育部. 《关于全面提高高等教育质量的若干意见》(2012). เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <http://fgc.njnu.edu.cn/info/1018/1003.htm>

²¹⁴中华人民共和国教育部. 《普通高等学校本科专业类质量国家标准》(2017). เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <http://edu.sh.gov.cn/attach/xxgk/9241.pdf>

การยกระดับความสามารถในการฝึกฝนบัณฑิตในการศึกษาระดับปริญญาตรีให้มีคุณภาพสูงออกโดยกระทรวงศึกษาธิการ ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2561 กระทรวงศึกษาธิการได้ออก “ความเห็นเกี่ยวกับการเร่งสร้างยกระดับความสามารถในการฝึกฝนบัณฑิตในการศึกษาระดับปริญญาตรีให้มีคุณภาพสูงเป็นต้น โดยตัดสินใจดำเนินแผนการ “6 โครงการฝึกฝนดีเด่น-โครงการฝึกฝนนักศึกษาดีเด่นขั้นพื้นฐาน 2.0” “ 40 มาตรการการสอนระดับสูงในยุคสมัยใหม่” ซึ่งมีเนื้อหาว่า จะสร้างสถาบันอุดมศึกษาที่ดี สร้างเป็นมหาวิทยาลัยอันดับต้นของโลก ฝึกฝนบัณฑิตคือสิ่งสำคัญ และ การศึกษาระดับปริญญาตรีคือรากฐานที่สำคัญ โดยการสร้างให้จีนเป็นประเทศที่มีความเข้มแข็งในด้านการศึกษาระดับอุดมศึกษา จะต้องยึดให้การศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นรากฐานสำคัญ ผลักดันการกลับเข้าสู่ความรู้ ความสามารถ ความตั้งใจเดิมและความฝัน เร่งสร้างการศึกษาปริญญาตรีชั้นสูง ฝึกฝนบัณฑิตให้มีคุณสมบัติสูง มีทัศนคติและความรับผิดชอบ เพื่อสร้างเป็นสังคมที่แข็งแกร่ง จนกลายเป็นสังคมนิยมยุคสมัยใหม่และกลายเป็นประเทศที่มีความเข้มแข็ง มีแนวความคิดสังคมนิยมสมัยใหม่ที่สามารถพัฒนาส่งเสริมบัณฑิตและสนับสนุนให้บัณฑิตมีสติปัญญา²⁴²

1.2 แผนนโยบายการศึกษา

“การศึกษาสู่กระบวนการความทันสมัย 2035 《中国教育现代化2035》” ประกาศต่อโดยสำนักงานของคณะกรรมการจีน “การศึกษาสู่กระบวนการความทันสมัย 2035” แบ่งเป็น 5 ส่วน ได้แก่ 1) ความเป็นยุทธศาสตร์ 2) แนวคิดหลัก 3) เป้าหมายภาระหน้าที่ 4) แนวทางการปฏิบัติ 5) มาตรการคุ้มครอง ซึ่งนโยบายฉบับนี้เป็นการยึดหลักการบริหารของสี จิ้นผิง ว่าด้วยสังคมนิยมกับลักษณะของจีนสมัยใหม่ การดำเนินตามแผนยุทธศาสตร์ภายใต้ความคิดลัทธิมากซ์-เลนิน ความคิดของเหมา เจ๋อตุง ทฤษฎีของเติ้ง เสี่ยวผิง ความคิด “สามตัวแทน” (Three Represents) และทัศนคติการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Development Perspective) โดยการนำการปกครองจากคณะกรรมการกลางพรรค การให้ความสำคัญต่อยุทธศาสตร์การศึกษาของพรรคและการยึดทฤษฎีลัทธิมากซ์เป็นตัวกำหนดแนวทาง

²⁴² 《关于加快建设高水平本科教育全面提高人才培养能力的意见》 เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จากhttp://www.jyb.cn/rmtzcg/xwy/wzxw/201812/t20181225_126901.html

“การศึกษาสู่กระบวนความทันสมัย 2035” เสนอว่า การศึกษาต้องเน้นคุณธรรมเป็นหลัก สร้างบุคลากรที่มีบุคลิกและคุณธรรมที่สมบูรณ์แบบ การยึดให้มีความสำคัญกับมนุษย์เป็นหลัก ให้มีความสำคัญกับเรียนรู้ตลอดชีวิต เน้นการสอนตามลักษณะนิสัยของผู้เรียน มีสามัญสำนึกในด้านคุณธรรมที่เคียงคู่กับการปฏิบัติจริง และการพัฒนาแบบบูรณาการ โดยหลักสำคัญของการศึกษาสู่กระบวนความทันสมัยคือ ยึดหลักการการปกครองของคณะกรรมการกลางพรรค ยึดหลักสังคมนิยมที่มีเอกลักษณ์ของจีน ยึดหลักการให้บริการประชาชน ยึดหลักการปฏิรูปนวัตกรรม ฯลฯ

เป้าหมายการดำเนินการศึกษา คือ การสร้างฉันทามติ บุคลากรที่มีบุคลิกและคุณธรรมที่สมบูรณ์แบบ และคนที่มีความรู้ความสามารถ เร่งผลักดันการศึกษาที่ทันสมัย ทั้งในด้านความคิดและพร้อมด้วยอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีต่าง ๆ สร้างประเทศที่มีกำลังและศักยภาพทางการศึกษา บริหารการศึกษาที่มีความพึงพอใจอย่างสูง ยึดถือการฟื้นฟูครั้งใหญ่แห่งประชาชาติจีนเป็นภาระหน้าที่ ยึดหลักการการศึกษาที่ต้องบริการประชาชน และภารกิจด้านการบริหารประเทศชาติของพรรค เพิ่มแรงสนับสนุนใหม่ในการศึกษา เร่งผลักดันแนวคิดการศึกษา ระบบการศึกษา หลักเกณฑ์ ฯลฯ เพื่อสู่กระบวนความทันสมัย ยกกระดับคุณภาพของการศึกษา ส่งเสริมความเท่าเทียมกันของการศึกษา ปรับปรุงโครงสร้างการศึกษา เพื่อสร้างความทันสมัยเพื่อบรรลุสังคมกินดีอยู่ดี (well - off society) พยายามบรรลุความฝันของจีนสู่การฟื้นฟูความเจริญรุ่งเรืองแห่งประชาชาติจีน

ทั้งนี้ เป้าหมายการศึกษาสู่กระบวนความทันสมัย ระบุว่า จนถึงปี พ.ศ. 2563 “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 5 ปี ฉบับที่ 13” จะบรรลุความสำเร็จในการศึกษาสู่กระบวนความทันสมัย ความเป็นมหาอำนาจทางการศึกษา และผลักดันให้ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีผู้ศึกษาและผู้ที่มีความสามารถจำนวนมาก เป็นมหาอำนาจทางทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการสร้างประเทศชาติที่มีความมั่งคั่ง แข็งแรง เป็นประชาธิปไตย มีอารยธรรมและความเสมอภาค ส่งเสริมระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพิ่มช่องทางการศึกษาให้กับผู้เรียน ส่งเสริมการเข้าเรียนและการจัดการเวลาเรียน ทั้งนี้ นโยบายการพัฒนาการศึกษา 2035 10 ประการ ได้ถูกกำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาสำคัญ ยึดมั่นในเอกลักษณ์ของชาติและเน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รายละเอียด ดังนี้

ประการที่ 1 เรียนรู้ความคิดของสี จิ้นผิง ว่าด้วยสังคมนิยมกับลักษณะของจีนสมัยใหม่ เพื่อนำความคิดของสี จิ้นผิง มาบูรณาการกับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปกป้องคุณธรรมและจริยธรรมของระดับอุดมศึกษา

ประการที่ 2 พัฒนาการศึกษามีคุณภาพสูง โดยการดำเนินการและการลงมือปฏิบัติหน้าที่ เพื่อสร้างบุคลากรที่มีคุณธรรมและจริยธรรม ปลูกฝังลัทธิชาตินิยมผ่านการศึกษา พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถ มีความคิดสร้างสรรค์ มีมุมมองที่กว้าง มีจิตใจที่เข้มแข็งสามารถเดินหน้าต่อสู้ต่อไปได้ รวมถึงสนับสนุนส่งเสริมคุณภาพโดยรวมของนักศึกษา สร้างแนวความคิดทางสุขภาพ จัดกิจกรรมกีฬา ของโรงเรียนและวิชาปฏิบัติ เสริมสร้างระบบมาตรฐานคุณภาพของการศึกษา ยีนหยัดการพัฒนา ผู้เรียนเป็นเป้าหมายหลัก พร้อมกับส่งเสริมการสร้างระบบมาตรฐานคุณภาพให้มีความเหมาะสมกับการศึกษาในแต่ละระดับชั้นและครอบคลุมถึงทุกสถานศึกษา เสริมสร้างมาตรฐานคุณภาพของ หลักสูตร มาตรฐานสุขภาพ เน้นการสร้างมาตรฐานคุณภาพทางด้านบุคลากร อุปกรณ์บริเวณ สถานศึกษา งบประมาณ ฯลฯ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นใจกลางของระบบมาตรฐานคุณภาพและการ บริหารการศึกษาการเร่งพัฒนาระบบการวางแผนหลักสูตรเชิงวิทยาศาสตร์ การจัดการหลักสูตรตาม ลักษณะประเภทอย่างมีมาตรฐาน ใช้อินเทอร์เน็ตกับการสอนอย่างเต็มที่ สร้างสรรค์รูปแบบการสอน และหลักสูตรให้มีความหลากหลาย เสริมสร้างมาตรฐานระบบหลักสูตร โดยให้ตำราการสอนเป็นไป ตามเชิงวิทยาศาสตร์ มีเอกลักษณ์ ทันสมัย และมีระบบการสร้างสรรค์การอบรมนักศึกษา ให้นักศึกษา มีวิธีการคิด มีการค้นคว้า และการเรียนรู้ร่วมกันกับผู้อื่นได้ ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อฝึกฝนให้นักศึกษามี ความคิดสร้างสรรค์และมีการปฏิบัติ ผลักดันการสร้างวัฒนธรรมในองค์กรสถานศึกษา ให้ความสำคัญ กับระบบองค์การการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยสร้างระบบการสอบให้มีความเป็นธรรมและมี ระบบควบคุมที่ดี

ประการที่ 3 บรรลุเป้าหมายของการศึกษาที่เท่าเทียมและทั่วถึงกัน ลดความแตกต่างด้าน การพัฒนาการศึกษาระหว่างสังคมเมืองและชนบท ผลักดันให้บุตรของผู้อพยพย้ายถิ่นมีสิทธิเข้าเรียน เท่าเทียมกับผู้ที่อยู่ในสังคมเมือง เสริมสร้างระบบการสอบเข้าในแต่ละระดับกับบุตรของผู้อพยพ ช่วยเหลือกลุ่มผู้ยากจน และสนับสนุนทุนการศึกษา

ประการที่ 4 ส่งเสริมระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพิ่มช่องทางการศึกษาให้กับผู้เรียน ส่งเสริม การเข้าเรียนและการจัดการเวลาเรียน

ประการที่ 5 ยกระดับในการอบรมด้านความคิดสร้างสรรค์กับความสามารถของ สถาบันอุดมศึกษา สร้างมหาวิทยาลัยให้เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก การเป็นคลังสมอง Think Tank เสริมสร้างระบบการจัดแบ่งมหาวิทยาลัยตามประเภท พัฒนามหาวิทยาลัยให้มีจุดยืนที่มั่นคง และมีเอกลักษณ์ของตัวเอง ปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการพัฒนาสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาให้ ดำเนินการปฏิรูปลึกซึ้ง

ประการที่ 6 สร้างคณาจารย์ที่มีคุณภาพสูง ยกระดับคุณภาพของครูอาจารย์ รวมทั้งพยายาม สร้างคณาจารย์ที่มีคุณธรรม ใช้คุณธรรมเป็นหลักสำคัญ ประการแรกในการวัดคุณสมบัติของครู

อาจารย์ เสริมสร้างการบริหารคณาจารย์ในการแลกเปลี่ยนการสอนข้ามสาขา เพื่อแก้ปัญหาการมีจำนวนครูอาจารย์ไม่เพียงพอในสังคม ปรับปรุงและเข้มงวดกับระบบการรับบุคลากรเข้าสู่อาชีพครู สร้างระบบตำแหน่งครูอาจารย์ ยกระดับการปฏิบัติต่อครูอาจารย์ พัฒนาคุณภาพชีวิตของครูอาจารย์ สร้างเงื่อนไขการศึกษาและบรรยากาศการทำงานของครูอาจารย์ให้ดีขึ้น

ประการที่ 7 เร่งปฏิรูปการศึกษาภายใต้ยุคสมัยเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างสติปัญญาของนักศึกษา รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษาและการเรียนการสอน เพื่อให้การศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น

ประการที่ 8 ยกระดับความร่วมมือการศึกษาระหว่างประเทศให้สูงขึ้น ผลักดันให้สถานศึกษาจากต่างประเทศรับรองวุฒิการศึกษาทั้งสองฝ่าย ส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กรในระดับสากล พัฒนาให้สถานศึกษาจากต่างประเทศเข้ามาร่วมมือจัดการเรียนการสอนในจีน ส่งเสริม การบริการทางการศึกษาแลกเปลี่ยนในต่างประเทศ รวมถึงวางแผนให้นักศึกษาต่างชาติเข้ามาเรียนต่อที่ประเทศจีน และสร้างระบบการประกันคุณภาพการศึกษาต่อที่ประเทศจีน

ประการที่ 9 ผลักดันระบบการปกครองและความสามารถในการปกครองทางการศึกษาให้เป็นยุคสมัยใหม่ โดยยกระดับการปกครองด้วยกฎหมายการศึกษา สร้างเป็นระบบกฎหมายการศึกษาที่สมบูรณ์แบบ สร้างระบบการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาที่มีกฎหมายสนับสนุน สร้างระบบการดำเนินและบริหารกำกับกฎหมายการศึกษา ยกระดับและความสามารถในการบริหารจัดการยุคสมัยใหม่ เช่น การให้บริการข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลมาตรฐาน และการดำเนินใช้กฎหมายของรัฐบาล สร้างระบบการกำกับดูแลการศึกษา ยกระดับประสิทธิภาพและอำนาจในการกำกับดูแลการศึกษา ยกระดับความสามารถในการบริหารจัดการด้วยตนเองของสถาบันอุดมศึกษา ปรับปรุงโครงสร้างการปกครองของสถานศึกษา เสริมสร้างกฎระเบียบของสถาบันอุดมศึกษา สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนสร้างสรรค์การปฏิรูประบบสถานศึกษายุคใหม่ตามรูปแบบการดำเนินกิจการแบบหวังผลกำไรและไม่หวังผลกำไร ผลักดันให้สังคมมีส่วนร่วมในการปกครองทางการศึกษาในรูปแบบปกติ สร้างระบบที่สังคมมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาและกำกับดูแลการประเมินการศึกษา

โดยสรุป “การศึกษาจีนยุคปัจจุบัน 2035” ได้กำหนดทิศทางดำเนินการศึกษาให้เป็นยุคปัจจุบันอย่างชัดเจน ดังนี้ 1) วางแผนโดยรวม ผลักดันตามเขต โดยผลักดันให้แต่ละพื้นที่กำหนดแผนการศึกษายุคปัจจุบันที่อยู่ในท้องถิ่น จนกลายเป็นรูปแบบหนึ่งพื้นที่หนึ่งแผนการและการผลักดันการศึกษายุคปัจจุบันในแต่ละเขตภายใต้กรอบแผนรวมของการศึกษายุคปัจจุบันของจีน 2) แยกแยะรายละเอียดของเป้าหมาย ผลักดันตามขั้น โดยออกแบบและแยกแยะขั้นของการพัฒนาที่แตกต่างกันตามหลักวิทยาศาสตร์ ออกแบบและแยกแยะเป้าหมายและภารกิจพัฒนาการศึกษายุคปัจจุบันที่อยู่ในรอบแผนการที่ต่างกัน พร้อมทั้งผลักดันการศึกษายุคปัจจุบันที่มีแบบแผนและขั้นตอน 3) ดำเนินนโยบาย

อย่างแม่นยำ ผลักดันตามการวางแผนในโครงการทั้งหมด โดยการปรับปรุงระบบความร่วมมือพัฒนาการศึกษาและระบบการสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือทางการศึกษาในเขต พร้อมกับดำเนินความร่วมมือระหว่างภาคตะวันตกกับภาคตะวันออกเฉียงใต้ และผลักดันแต่ละเขตร่วมกันสร้างการศึกษายุคปัจจุบัน 4) การปฏิรูปตามระบบ โดยดำเนินพัฒนาพื้นฐานของการศึกษาอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะความกระตือรือร้นและความคิดสร้างสรรค์ของสถานศึกษาทุกระดับทุกประเภท สนับสนุนความกล้าในการแสวงหาและกระตือรือร้นในการสร้างสรรค์การปฏิรูป จนกลายเป็นระบบการศึกษาที่มีชีวิตชีวา มีประสิทธิภาพ และมีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพระดับสูง²³³ ทฤษฎีลัทธิมากซ์ (Marxism)

คาร์ล มาร์กซ์" (Karl Marx) นักปรัชญาตะวันตก แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจการเมืองและสังคม มีมุมมองให้ความสำคัญกับชนชั้นและการต่อสู้ของชนชั้นแบบทุนนิยม ชนชั้นสำหรับลัทธิมาร์กซ์จึงมี 2 ชนชั้น คือ 1. กลุ่มนายทุน/ผู้ประกอบการ ที่ถือครองการผลิตจำนวนมาก 2. กลุ่มแรงงาน ที่ไม่มีอะไรเลย ซึ่งในความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นมักมีความขัดแย้งกันเสมอ เรื่องชนชั้นก็เพื่ออธิบายว่า ชนชั้นกรรมมาชีพควรทำอะไรเพื่อสู้ และปลดปล่อยตนเอง แนวคิดของมาร์กซ์ มุ่งเรื่องประวัติศาสตร์แบบวัตถุนิยม ศาสนาและอุดมการณ์ รัฐ

การต่อสู้ระหว่างชนชั้นนี้ซึ่งมักแสดงออกมาเป็นการกบฏของกำลังการผลิตของสังคม (productive force) ต่อความสัมพันธ์การผลิต (relation of production) ของสังคม ส่งผลให้เกิดวิกฤติระยะสั้นเมื่อชนชั้นกรรมมาชีพประสบความลำบากในการจัดการความแปลกแยกของแรงงาน (alienation of labor) ที่ทวีความรุนแรงขึ้นของชนกรรมมาชีพ แม้ว่าจะมีความสำนึกเรื่องชนชั้น (class

²³³ 中华人民共和国国务院. 《中国教育现代化₂₀₃₅》 (2019)

เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม

2562, เข้าถึงได้จาก http://www.moe.gov.cn/jyb_xwfb/s6052/moe_838/201902/t20190223_370857.html.

consciousness) ระดับมากน้อย วิถีปฏิบัติของชนกรรมาชีพและการสถาปนาสังคมนิยมในที่สุด ซึ่งเป็นระบบทางสังคมและเศรษฐกิจที่ยึดสังคมนิยมเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตกระจายให้แต่ละคนตามการมีส่วนร่วมและการผลิตที่จัดระเบียบโดยตรงสำหรับการใช้ เมื่อกำลังการผลิตก้าวหน้าขึ้น มากซ์ตั้งสมมติฐานว่าสังคมนิยมสุดท้ายจะแปลงเป็นสังคมนิยมวินิสต์ หมายถึงสังคมนิยมขั้น ไรรัฐ และมีมนุษยธรรมที่ยึดกรรมสิทธิ์ร่วมและหลักการพื้นเดิม "จากแต่ละคนตามความสามารถให้แต่ละคนตามความต้องการ" (From each according to his ability, to each according to his needs)²⁴⁴

มาตรการการประกัน “การศึกษาจีนยุคปัจจุบัน 2035”

ประการแรก เสริมสร้างการเป็นผู้นำการทำงานด้านการศึกษาของพรรคคอมมิวนิสต์ โดยคณะกรรมการของพรรคฯ ต้องนำการพัฒนาปฏิรูปการศึกษาเข้าสู่กระบวนการประชุม ให้กำลังเจ้าหน้าที่แต่ละฝ่ายร่วมกันผลักดันการศึกษายุคปัจจุบัน สร้างระบบการขึ้นการศึกษาที่มีผู้นำของคณะกรรมการพรรคฯ เดียวกัน พรรคฯ และรัฐบาลร่วมกันบริหารจัดการ หน่วยงานแต่ละหน่วยงานทำหน้าที่รับผิดชอบงานของตน สร้างคณะกรรมการการศึกษาที่เป็นมืออาชีพและมีคุณภาพสูง เสริมสร้างการเป็นผู้นำและการสร้างพรรคฯ ในสถานศึกษาทุกระดับทุกประเภท ผลักดันระบบการศึกษาปฏิบัติตามพรรคฯ อย่างเคร่งครัด ซื่อสัตย์สุจริตและต่อต้านการทุจริต

ประการที่สอง ปรับปรุงระบบสนับสนุนการลงทุนในการศึกษายุคปัจจุบัน โดยสร้างระบบการรับประกันความมั่นคงในการลงทุนทางการศึกษาของการคลังระยะยาว รับประกันงบประมาณรายจ่ายทางการศึกษาสาธารณะจากการคลังไม่ลดมีแต่จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รับประกันงบประมาณรายจ่ายทางการศึกษาสาธารณะจากการคลังที่จ่ายตามจำนวนเฉลี่ยนักศึกษาในสถานศึกษาไม่ลดมีแต่จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รับประกันเงินการศึกษาจากการคลังครองสัดส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละสี่ของปริมาณการผลิตในประเทศทั้งหมด สร้างความรับผิดชอบต่อค่าใช้จ่ายทางการศึกษาให้กับรัฐบาลแต่ละระดับ ปรับปรุงระบบการระดมเงินทุนจากหลายช่องทาง สร้างระบบการรับผิดชอบต่อต้นทุนของการศึกษาที่ไม่ใช่ภาคบังคับของประเทศ สังคม และผู้ที่ได้รับการศึกษาอย่างสมเหตุผล สนับสนุนการจัดการศึกษาของสังคม ปรับปรุงโครงสร้างการใช้ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ดำเนินบริหารจัดการในทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างระบบกำกับดูแลค่าใช้จ่ายทางการศึกษาที่ครอบคลุมทุกกระบวนการ ยกกระดับการใช้เงินค่าใช้จ่ายให้เกิดประโยชน์สูงสุด

²⁴⁴ ลัทธิมากซ์ ทฤษฎีลัทธิมากซ์ (Marxism) เข้าถึงเมื่อ 28 ตุลาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/>

ประการที่สาม ปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยสร้างระบบแผนร่วมมือ สร้างระบบความร่วมมือในการวางแผนข้ามหน่วยงาน สร้างระบบการประเมินตรวจสอบการพัฒนาการศึกษาและระบบติดตามความรับผิดชอบ ชี้นำและกำกับดูแลการพัฒนาการศึกษา โดยทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือผลักดันการศึกษายุคปัจจุบัน จนมีบรรยากาศที่ดีที่มีสังคมให้ความสนใจสนับสนุน และเข้าร่วมสร้างการศึกษายุคปัจจุบัน²⁰⁹

แผนปฏิบัติการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาครูอาจารย์ระหว่างปี พ.ศ. 2561-2565(加快推进教育现代化实施方案²⁰¹⁸⁻²⁰²²)

ออกประกาศโดยหน่วยงาน (中共中央办公厅、国务院办公厅) โดยในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2561 กระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนาประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงทรัพยากรมนุษย์และประกันสังคม และสำนักงานคณะกรรมการจัดสรรองค์กรแห่งรัฐบาลกลาง ได้ร่วมมือกันออกประกาศ “แผนปฏิบัติการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาครูอาจารย์ระหว่างปี พ.ศ. 2561-2565” “แผนปฏิบัติฯ” ได้เสนอหลักการในการดำเนินเรื่องผลักดันการศึกษายุคปัจจุบัน ได้แก่ การมองการณ์ไกล การโฟกัสความสำคัญเพื่อผลักดันภาพรวม การชี้้นำการแก้ไขปัญหา การสร้างสรรค์การปฏิรูป การวางแผนตามเขต และการผลักดันตามประเภท โดยมีเป้าหมายรวมนั่นก็คือ ใช้เวลา 5 ปีในการบรรลุเป้าหมายการศึกษาแต่ละระดับแต่ละประเภทอย่างแพร่หลาย สร้างระบบการศึกษายุคปัจจุบันอย่างรอบด้าน ยกกระดับความสามารถโดยรวมและระดับการมีอิทธิพลต่อนานาชาติ ดำเนินการที่มีระดับและคุณภาพสูงที่ขึ้นอย่างแพร่หลาย โดยผลจากการพัฒนาการปฏิรูปการศึกษาจะมีประโยชน์ต่อประชาชนทั้งหมด ความสามารถในการให้บริการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้รับการยกระดับอย่างเห็นได้ชัด ปัญหาทางการศึกษาที่สังคมสนใจจะได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมีความหลากหลายมากขึ้น โอกาสการได้รับการศึกษาของประชาชนมีมากขึ้น และมีความคืบหน้าในการสร้างเงินให้เป็นประเทศแห่งการเรียนรู้

โดยมีเนื้อหาครอบคลุม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษาทางด้านคุณธรรมของครูอาจารย์ ด้านการวางระดับการฝึกฝน ด้านอุปทานทรัพยากรครูอาจารย์ ด้านรูปแบบการศึกษาของครูอาจารย์และด้านการทำหน้าที่ของโรงเรียนสาธิต โดยจะปฏิบัติให้การสอนของครูอาจารย์มีความเป็นเลิศ โดยจะสร้างสถานศึกษาและครูอาจารย์ที่มีเอกลักษณ์ มีความสามารถระดับสูง เป็นมืออาชีพและเป็น

²⁰⁹中华人民共和国国务院. 《中国教育现代化2035》保障措施. (2019).เข้าถึงเมื่อ 12 ธันวาคม 2562, http://www.gov.cn/zhengce/2019-02/23/content_5367987.htm

แบบอย่างที่ดี สร้างระบบการฝึกอบรมครูอาจารย์ให้เสร็จสิ้นภายใน 5 ปี เพื่อเป็นพื้นฐานมั่นคงในการพัฒนาการศึกษาและครูอาจารย์ในประเทศอย่างต่อเนื่อง

“แผนปฏิบัติฯ” ได้เสนอภารกิจสำคัญของการผลักดันการศึกษายุคปัจจุบัน 10 ข้อ ได้แก่

1. ดำเนินสร้างคุณธรรมการสอนสมัยใหม่ โดยผลักดันแนวคิดสังคมนิยมที่เป็นเอกลักษณ์ของจีนยุคใหม่ของสีจิ้นผิงเข้าสู่เนื้อหาการสอนเข้าสู่คาบเรียนและเข้าสู่ความคิด ให้แนวคิดสังคมนิยมที่เป็นเอกลักษณ์ของจีนยุคใหม่ของสีจิ้นผิงเข้าสู่กระบวนการสร้างเอกสารการสอนในหลักสูตร ให้ระบบเอกสารการสอนและระบบการเรียนการสอนเปลี่ยนเป็นระบบความรู้และระบบคุณค่าของนักศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ยกย่องคุณภาพการทำงานแนวคิดทางการเมืองในสถาบันอุดมศึกษาให้ระบบงานแนวคิดทางการเมืองเข้าสู่ระบบวิชา ระบบการเรียนการสอน ระบบเอกสารการเรียนและระบบการบริหารจัดการ สร้างระบบการสอนที่เป็นอิสระเชิงลึก เสริมสร้างการศึกษาทางด้านกีฬา ศิลปะและแรงงาน เสริมสร้างการสอนภาคปฏิบัติ ให้การเรียนการสอนกับวัฒนธรรมของสถานศึกษาผสมผสานกัน สร้างแรงงานที่เชื่อมต่อกันของครอบครัวกับสังคม และเน้นสร้างระบบการสอนภาคปฏิบัติ

2. ผลักดันการยกระดับความมั่นคงของการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผลักดันการศึกษาภาคบังคับ ให้ได้รับการพัฒนาที่มีความสมดุลขึ้น เร่งพัฒนาความเป็นอิสระของการศึกษาภาคบังคับในเมืองและชนบท ผลักดันการศึกษาก่อนเข้าเรียนให้ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง สร้างระบบบริหารจัดการและคณะบริหารจัดการศึกษาที่เป็นมืออาชีพ เสริมสร้างการบริหารกำกับดูแลคุณภาพของอนุบาลและการแนะแนวงาน เร่งพัฒนาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาอย่างแพร่หลาย ผลักดันการพัฒนาเอกลักษณ์ของมัธยมศึกษาทั่วไป รับประกันกลุ่มนักเรียนพิเศษได้รับสิทธิในการศึกษายกระดับการดูแลห่วงใยเด็กนักเรียนที่ห่างไกลพ่อแม่ ดำเนินการยกระดับแผนการศึกษาพิเศษ ลดภาระนอกคาบเรียนที่หนักเกินไปของนักเรียนระดับประถมและมัธยมศึกษา สนับสนุนงานบริการนักเรียนระดับประถมและมัธยมศึกษาหลังคาบเรียน

3. ยกระดับการรวมตัวกันของอุตสาหกรรมและการศึกษาเชิงลึกในการศึกษาสายอาชีพโดยสร้างระบบใหม่ในการฝึกอบรมสั่งสอนบัณฑิตเข้าสู่อุตสาหกรรม ปรับปรุงระบบการศึกษาสายอาชีพสมัยปัจจุบันที่ให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมและประวัติการศึกษา ผลักดันการเชื่อมโยงกันของการปฏิรูปการเรียนการสอนและการเปลี่ยนแปลงที่ยกระดับไปสู่อุตสาหกรรม สร้างระบบการจัดการเรียนการสอนที่มีอุตสาหกรรมและการสอนรวมตัวกัน ยินยัดทิศทางการจัดการเรียนการสอนไปสู่ตลาดการพัฒนาการบริการและการผลักดันการมีอาชีพ สร้างมาตรฐานระบบการศึกษาสายอาชีพอย่างรอบ

ด้าน สร้างมาตรฐานและระบบการจัดตั้งสถานศึกษา การเรียนการสอน คณาจารย์ การฝึกงาน การลงทุนและการสร้างระบบข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น กำหนดระบบการเบิกค่าใช้จ่ายในสถาบันการศึกษาสายอาชีพ สร้างระบบการประมูมเกี่ยวกับระหว่างการศึกษาสายอาชีพกับสภาแห่งรัฐ

4. ผลักดันการพัฒนานัยของอุดมศึกษา โดยเร่งสร้างมหาวิทยาลัยและวิชาชั้นนำของโลก ผลักดันสร้างแผนทุกด้านของสถาบันอุดมศึกษา วิจัยสร้างระบบประเมินการสร้างมหาวิทยาลัยและวิชาชั้นนำของโลกที่เป็นเอกลักษณ์ของจีน สร้างการศึกษาปริญญาตรีชั้นนำ ดำเนินสร้างสาขาชั้นนำ ดำเนินวางแผนปฏิรูปการศึกษาสร้างสรรค์กิจการและแผนผลักดันการสร้างสรรคกิจการของนักศึกษา ที่จบการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา ยกกระดับการศึกษาระดับวิจัย ปรับปรุงรูปแบบการฝึกอบรม นักศึกษาวิจัยปริญญาเฉพาะทางที่ผสมผสานอุตสาหกรรมและการศึกษาเข้าด้วยกัน ปรับปรุงรูปแบบ การฝึกอบรมนักศึกษาวิจัยปริญญาวิชาการที่ผสมผสานวิทยาศาสตร์และการศึกษาเข้าด้วยกัน ดำเนินโครงการวิจัยพื้นฐานของสถาบันอุดมศึกษา สร้างศูนย์วิทยาศาสตร์แนวหน้า สนับสนุน สถาบันอุดมศึกษาในการสร้างระบบติดตั้งนวัตกรรมพื้นฐานที่สำคัญ ผลักดันการเข้าร่วมสร้าง ห้องทดลองแห่งชาติ ดำเนินแผนการพัฒนาปรัชญาสังคมและวิทยาศาสตร์ของอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

5. สร้างคณาจารย์สมัยใหม่อย่างรอบด้าน โดยการเสริมสร้างจริยธรรมของครู ให้จริยธรรมของครูเป็นมาตรฐานสำคัญของการประเมินคุณสมบัติของคณาจารย์ ยกย่องคุณภาพการฝึกอบรมครู ดำเนินแผนพัฒนาฝึกอบรมครู รวมถึงปฏิรูประบบบริหารจัดการครูเชิงลึก สร้างสรรคการบริหารจัดการบรรจรูปร่างความคิดเห็นแนะนำการบริหารจัดการจัดตั้งตำแหน่งในสถาบันอุดมศึกษา และปฏิรูประบบการแบ่งประเภทของตำแหน่งครู

6. ผลักดันระบบสารสนเทศทางการศึกษา โดยสร้างรูปแบบการเรียนการสอนแบบใหม่ สร้างวิธีการให้บริการการศึกษาและรูปแบบการปกครองแบบใหม่ที่มีนวัตกรรมสารสนเทศเป็นพื้นฐาน ผลักดันการผสมผสานกันระหว่างนวัตกรรมสารสนเทศกับการเรียนการสอนเชิงลึก สนับสนุนให้สถานศึกษาใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมสารสนเทศดำเนินรูปแบบฝึกอบรมบัณฑิตและการปฏิรูปวิธีการสอน ผลักดันการใช้สารสนเทศที่ครอบคลุมครูและนักศึกษาทั้งหมด สร้างสรรครูปแบบใหม่ในการปกครองทางการศึกษายุคข้อมูลข่าวสาร ดำเนินปฏิบัติปรับปรุงความสามารถในการปกครองทางการศึกษาที่มีสถิติสนับสนุน ผลักดันการใช้สารสนเทศในทุกกระบวนการให้บริการการเรียนการสอน เช่น การใช้อินเทอร์เน็ต เป็นต้น พร้อมกับเร่งพัฒนาสร้างสรรค์การศึกษาทางปัญญา เช่น สร้างเขตสาธิตการศึกษาทางปัญญา สร้างโครงการการเรียนการสอนทดลองเสมือนจริงระดับประเทศ เป็นต้น รวมถึงการนำ AI มาช่วยผลักดันสร้างคณาจารย์

7. ดำเนินแผนพัฒนาความรู้เรื่องทางการศึกษาในภาคกลางและภาคตะวันตก โดยยื่นหัตถ์ยุทธศาสตร์การศึกษาขจัดความยากจน เสริมสร้างการพัฒนาการศึกษาในภาคกลางและภาคตะวันตก ยกระดับการพัฒนาการศึกษาในภาคกลางและภาคตะวันตก ดำเนินสร้างความสามารถพื้นฐานของสถาบันอุดมศึกษาในภาคกลางและภาคตะวันตก ดำเนินแผนสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออก สนับสนุนและช่วยเหลือสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันตก พร้อมกับสนับสนุนการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาในภาคกลางและภาคตะวันตก

8. ผลักดันการสร้างสรรค์เขตทดลองการศึกษายุคปัจจุบัน โดยการสร้างสรรค์ระบบ แสวงหารูปแบบใหม่ในการพัฒนาการปฏิรูปการศึกษาสมัยใหม่ เสริมสร้างการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างกวางตุ้ง กวางสี มาเก๊า และฮ่องกง ผลักดันทรัพยากรทางการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง บัณฑิต นวัตกรรม ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ให้ได้รับการแลกเปลี่ยนกันระหว่างกวางตุ้ง กวางสี มาเก๊า ไต้หวัน และฮ่องกงอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างโครงสร้างพัฒนาความร่วมมือการศึกษาในเขตสามเหลี่ยมของจีน ขยายการเปิดรับทรัพยากรทางการศึกษาซึ่งกันและกัน สร้างเวทีสร้างสรรค์และการพัฒนาความร่วมมือทางการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท ดำเนินหมุนเวียนใช้ทรัพยากรที่มีคุณภาพอย่างมีขั้นตอน ผลักดันการพัฒนาสร้างสรรค์การศึกษาไหลล้า พร้อมกับอาศัยเขตทดลองการค้าเสรีไหลล้าเป็นบรรทัดฐานใหม่ในการปฏิรูปการศึกษาสมัยใหม่เชิงลึก

9. ผลักดันความร่วมมือสร้างการศึกษา One Belt One Road โดยเร่งฝึกอบรมบัณฑิตระหว่างประเทศที่มีความสามารถระดับสูง สร้างนโยบายนักศึกษาแลกเปลี่ยนกลับมาสร้างสรรค์กิจการในประเทศ ยกระดับคุณภาพความร่วมมือจัดการเรียนการสอนระหว่างจีนกับต่างประเทศ ปรับปรุงระบบการเข้าร่วมและการออกจากความร่วมมือกับต่างประเทศให้มีความสมบูรณ์ขึ้น เสริมสร้างความร่วมมือทางการศึกษากับประเทศในแถบ One Belt One Road สร้างเวทีบริการทรัพยากรทางการศึกษา One Belt One Road สร้างเวทีแลกเปลี่ยนความร่วมมือทางด้านวิทยาศาสตร์และการศึกษาระหว่างประเทศ ดำเนินแผนปฏิบัติการให้ความคิดเห็นการบริการสร้างสรรค์นวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษา One Belt One Road พร้อมกับปรับปรุงและร่วมสร้างการแลกเปลี่ยนทางด้านวัฒนธรรมกับประเทศในแถบ One Belt One Road เสริมสร้างการแลกเปลี่ยนกับต่างประเทศในด้านกีฬาและศิลปะ รวมถึงสร้างความสมบูรณ์ให้กับการวางโครงสร้างสถาบันขงจื้อในแต่ละเขต เสริมสร้างความสามารถของสถาบันขงจื้อ ยกระดับการจัดการเรียนในทุกด้าน และยกระดับงานการศึกษาภาษาจีนในนานาชาติ

10. เสริมสร้างการปฏิรูปด้านสำคัญของการศึกษาโดยเร่งปฏิรูปส่วนสำคัญในการศึกษาเพื่อเป็นระบบสนับสนุนการผลักดันการศึกษายุคปัจจุบัน ยกระดับการผลักดันการแบ่งประเภทสอบนักศึกษาวิจัยปริญญาวิชาการและปริญญาเฉพาะทาง สร้างระบบการคัดเลือกนักศึกษาปริญญาเอกใน

รูปแบบ “ยื่นเรื่อง-สอบ” และรูปแบบรับตรงที่มีความสมบูรณ์ สร้างความสมบูรณ์ให้กับการบริหารจัดการแบ่งประเภทการศึกษาของเอกชน ผลักดันการศึกษาที่จัดขึ้นโดยเอกชน ร่างเงื่อนไขวิธีการผลักดันการศึกษาที่จัดขึ้นโดยเอกชน สนับสนุนให้สังคมจัดการศึกษาตามกฎหมาย ผลักดันให้การศึกษาที่จัดขึ้นโดยเอกชนเติบโตขึ้นอย่างแข็งแกร่งและต่อเนื่อง

มาตรการประกัน “แผนปฏิบัติฯ” อันดับแรก คือเสริมสร้างการสร้างพรรคคอมมิวนิสต์ในระบบการศึกษาอย่างรอบด้าน โดยยกระดับการสร้างพรรคฯ ในอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง ยินยอมผลักดันการพัฒนาการปฏิบัติตามคำสั่งพรรคฯ อย่างเคร่งครัดในเชิงลึก อันดับที่สอง คือผลักดันการปกครองในสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยเร่งสร้างระบบกฎหมายการศึกษาที่มีความสมบูรณ์ เร่งผลักดันการปฏิรูประบบวิธีการปกครองในการศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมาย สร้างระบบให้คำปรึกษาทางด้านกฎหมายในระบบการศึกษา เสริมสร้างงานการปกครองด้วยกฎหมายในสถานศึกษา และดำเนินจัดการศึกษาที่มีการปกครองตามกฎหมายกับเยาวชน อันดับที่สาม คือปรับปรุงระบบการลงทุนและการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายทางการศึกษา โดยสร้างระบบการลงทุนทางการศึกษาจากภาครัฐ และดำเนินบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ อันดับสี่ คือเสริมสร้างการกำกับและการประเมินการศึกษา โดยสร้างบทบาทหน้าที่ในการกำกับและการประเมิน การตรวจสอบและตรวจรับ การตรวจสอบและกำกับคุณภาพในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งรับประกันกิจการทางการศึกษาได้รับการพัฒนาเป็นอันดับแรกและพัฒนาขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ²³⁶

โดยสรุปการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีนมุ่งการปฏิรูประบบอุดมศึกษาการกำหนดนโยบายระบบการบริหารจัดการทรัพยากรสร้างความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาล และหน่วยงานภายในเขตที่มีความต่างทางด้านการศึกษา สถานศึกษา และกลุ่มสังคม กระทรวงศึกษาธิการจีนเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบโดยตรงในเรื่องของการบัญญัติ กฎหมาย กำหนดนโยบายและแผนงานด้านการศึกษา การส่งเสริมมหาวิทยาลัยให้ผลิตนักวิจัย นักวิชาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเป็นหนึ่งในกลยุทธ์และยุทธศาสตร์ สร้างทักษะพื้นฐานการพัฒนารากฐานของทรัพยากร

²³⁶ 中华人民共和国国务院 《加快推进教育现代化实施方案(2018-2022)

เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562 เข้าถึงได้จาก http://www.moe.gov.cn/jyb_xwfb/

มนุษย์ พัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาสถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยให้อยู่ระดับแนวหน้าของเอเชีย และติดอันดับแนวหน้าของโลก กำเนิดบุคลากรคนรุ่นใหม่ระดับชั้นแนวหน้า รูปแบบสัมคมนิยมการ พัฒนาต่อยอดนักวิจัยทางการศึกษาให้ก้าวขึ้นสู่ระดับแนวหน้า ด้านการศึกษามุ่ง 1. สร้างคณาจารย์ระดับ แนวหน้า 2. ฝึกอบรมสร้างบัณฑิตส่งเสริมด้านความคิดสร้างสรรค์และสร้างบัณฑิตที่มีคุณธรรม มี จิตสำนึกผิดชอบต่อสังคม 3. ส่งเสริมงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อเป็นแนวทาง ของประเทศในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมคนดีมีคุณภาพ 4. สืบทอดการสร้างสรรค์วัฒนธรรมอันดีงาม 5. การปฏิรูประบบการศึกษาใหม่ปรับเปลี่ยนแผนการศึกษา

การบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษา

ในการส่งเสริมเขตสูงสังคมนิยมแบบมีอัตลักษณ์เงินตลอดไป ภายใต้แนวคิดของตั้ง เลี้ยวผิง และ หลักทฤษฎีสามตัวแทน ปฏิบัติตามแนวคิดทิศทางการพัฒนาอย่างเป็นวิทยาศาสตร์และยุทธศาสตร์ การศึกษาของพรรคฯ เพื่อประสบความสำเร็จต่อไป พร้อมกับยืนหยัดทิศทางการจัดการศึกษาเป็นแบบ สังคมนิยมกับเอกลักษณ์ของชาติ ตามกฎเกณฑ์การศึกษา ส่งเสริมความเท่าเทียมของมวลประชาชนใน การศึกษา พยายามปรับปรุงระบบให้มีความเหมาะสมกับพัฒนาการศึกษาและเทคโนโลยี (ประกาศเรื่อง การดำเนินการปฏิรูปการจัดการศึกษาแบบทดลอง

องค์กรณีบัญญัติสูงสุด คือ ถือการบรรลุและคุ้มครองผลประโยชน์มูลฐานของมวลประชาชน เป็นจุดเริ่มต้นและจุดก้าวอย่างของการพัฒนา มุ่งเน้นการแก้ปัญหาที่เผชิญหน้า

ทั้งนี้ การดำเนินการปฏิรูปการจัดการศึกษาแบบทดลองได้กำหนดการจัดการศึกษา ดังนี้

- (1) ปรับปรุงกลไกของการพัฒนาการจัดการศึกษาให้สมบูรณ์ เร่งด่วนและพัฒนาการศึกษาก่อนวัยเรียน
- (2) เสริมสร้างพัฒนาการศึกษาภาคบังคับอย่างสมดุล มีทางเลือกหลายทางให้มวลประชาชน เข้าศึกษาที่สถานศึกษา
- (3) ผลักดันการศึกษามีคุณภาพที่สูง ลดการบ้านนักเรียน ยึดหลักอิสระด้านนโยบายและ มาตรฐาน และเปลี่ยนวิธีการสอนและประเมินผลการเรียน
- (4) ปฏิรูประบบการศึกษาระดับอุดมศึกษา ให้มีความอิสระคล่องตัวในการพัฒนาระบบของแต่ละ สถาบันโดยสร้างข้อบังคับที่ครบถ้วนและมีระบบการแยกประเภทงาน
- (5) การปรับรูปแบบการบริหารสถานศึกษาให้เข้าถึงความต้องการของสังคมมากขึ้น โดยการ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับกิจการ และองค์กรต่าง ๆ²⁴⁷

²⁴⁷ 国务院办公厅.关于开展国家教育体制改革试点的通告.(2010) เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก, http://www.gov.cn/zwsgk/2011-01/12/content_1783332.htm

2.1 ระบบการบริหารจัดการอุดมศึกษา

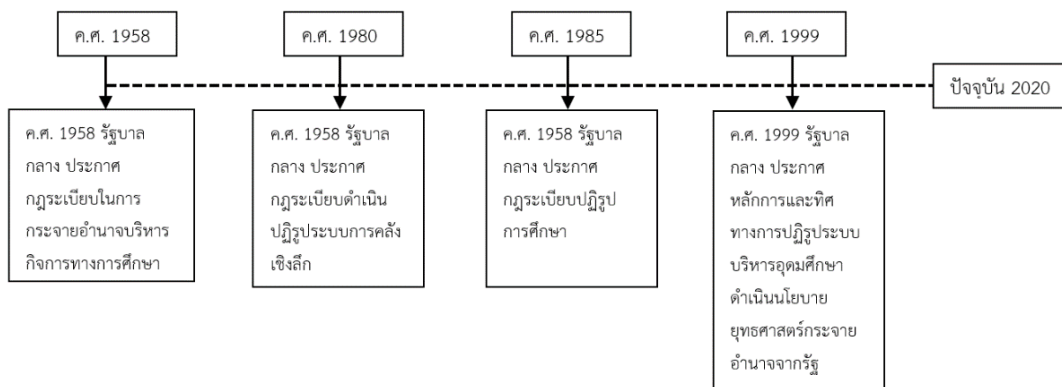
ระบบการบริหารอุดมศึกษาของจีน ประกอบด้วย 2 ระบบ ได้แก่ ระบบบริหารอุดมศึกษาที่อยู่ในหน่วยงานบริหารราชการการศึกษาจีน และระบบบริหารในสถาบันอุดมศึกษา

1.รูปแบบอำนาจการบริหารราชการการศึกษาของระบบบริหารศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

จีน 国家教育部教育行政管理体制的教育行政权力体系

ตั้งแต่จีนดำเนินปฏิวัติประเทศเป็นต้นมา รูปแบบอำนาจการปกครองทางการศึกษาในระบบบริหารการศึกษาของจีนก็เป็นไปตามกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง โดยในช่วงแรกของการปฏิวัติประเทศ เนื่องจากรัฐธรรมนูญได้กำหนดระบบบริหารผู้นำขึ้นมา จึงทำให้จีนดำเนินการปกครองที่ขึ้นด้วยรัฐบาลกลาง ในปี ค.ศ. 1958 จีนได้ประกาศกฎหมายการศึกษาที่เกี่ยวกับกฎระเบียบในการกระจายอำนาจบริหารกิจการทางการศึกษา จึงทำให้รัฐบาลท้องถิ่นมีอำนาจในการปกครองทางการศึกษา ปี ค.ศ. 1980 จีนดำเนินปฏิรูประบบการคลังเชิงลึก โดยได้แบ่งระบบการบริหารและใช้ระบบรับผิดชอบรายรับและรายจ่ายรูปแบบใหม่ ปี ค.ศ. 1985 “การตัดสินใจปฏิรูปการศึกษาที่ออกโดยรัฐบาลกลางของจีน” ได้เสนอเปลี่ยนแปลงการปกครองที่ตายตัวที่อยู่ภายใต้ระบบแผนเศรษฐกิจระยะยาว พร้อมกับดำเนินนโยบายยุทธศาสตร์กระจายอำนาจจากรัฐบาล ปี ค.ศ. 1999 มาตราการข้อที่ 13 และข้อที่ 14 ของกฎหมายการศึกษาจีน ได้ชี้ถึงหลักการและทิศทางการปฏิรูประบบบริหารอุดมศึกษา โดยระบุว่า สภาแห่งรัฐมีหน้าที่เป็นอิสระและทำหน้าที่บริหารอุดมศึกษาทั่วประเทศ หน่วยงานราชการการศึกษาสภาแห่งรัฐทำหน้าที่บริหารอุดมศึกษา ให้องค์กรที่มีคุณสมบัติพื้นฐานในมหาวิทยาลัยเป็น

นิติบุคคลเดี่ยว กำหนดตำแหน่งทางกฎหมายขององค์กรทางวิชาการอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความสัมพันธ์ทางอำนาจทรัพย์สินและส่วนสำคัญในการจัดสรรทรัพยากรหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยว่าจะได้รับกำหนดขึ้นตามกฎหมาย

แผนภูมิที่ 10 รูปแบบอำนาจการบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการจีน

ที่มา: ระบบการบริหารอุดมศึกษาของจีน เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก,

http://www.gov.cn/zwgg/2011-01/12/content_1783332.htm

สำหรับการประกาศและการดำเนินกฎหมายอุดมศึกษานั้น นับเป็นครั้งแรกที่ใช้กฎหมายประเทศกำหนดอำนาจการจัดการเรียนการสอนด้วยตนเองของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเป็นสัญลักษณ์สำคัญในประวัติศาสตร์การพัฒนาอุดมศึกษาของจีน ส่งผลให้อุดมศึกษาของจีนเข้าสู่เส้นทางการจัดการเรียนการสอนที่เป็นไปตามกฎหมาย และเป็นการให้ความสำคัญต่อระบบการศึกษาดังกล่าวมากขึ้นอีกระดับหนึ่ง เมื่อมองสถานการณ์โดยรวมจะเห็นว่า ตั้งแต่จีนได้ดำเนินปฏิรูปประเทศ ระบบแผนรวมอำนาจและการบริหารสถานศึกษาตรงจากรัฐบาลได้ถูกปรับเปลี่ยนเป็นระบบบริหารที่มีรัฐบาลเป็นผู้บริหารด้านมหภาคและสถานศึกษาเป็นผู้จัดการเรียนการสอนเองตามลำดับรูปแบบอำนาจการบริหารราชการการศึกษาของระบบบริหารการศึกษา กรมศึกษาธิการระดับมณฑล **各市教育厅教育行政管理体制的教育行政权力体系**

หลังจากปีค.ศ.1999 จีนได้ดำเนินการปกครองสองระดับคือ รัฐบาลกลางและมณฑล เขตปกครองตนเองและมหานครที่ขึ้นตรงรัฐบาลกลาง เป็นระบบที่มีรัฐบาลระดับมณฑลเป็นใจความหลัก โดยมีการกระจายอำนาจจากรัฐบาลกลางสู่รัฐบาลท้องถิ่น ขยายอำนาจตัดสินใจทางการศึกษาของรัฐบาลระดับมณฑลและอำนาจบริหารสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดของรัฐบาลกลาง ให้อำนาจการตัดสินใจเองและความพลิกแพลงที่มากขึ้นกับรัฐบาลท้องถิ่น ซึ่งส่งผลดีต่อการวางแผนบริหารของรัฐบาลระดับท้องถิ่นและการพัฒนาอุดมศึกษาในพื้นที่หลังจากปีค.ศ.1999 “การตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาเชิงลึกและผลักดันการศึกษาคุณภาพรอบด้านของคณะรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน” ปีค.ศ.1999 ออกโดยรัฐบาลกลางแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนและคณะรัฐมนตรีจีน

ระบุว่า เมื่อผ่านการมอบอำนาจจากคณะรัฐมนตรี ให้มอบอำนาจการพัฒนาอุดมศึกษา รวมถึงความรับผิดชอบให้กับรัฐบาลระดับมณฑล รัฐบาลระดับมณฑลทำหน้าที่บริหารอุดมศึกษาตามกฎหมายกระจายอำนาจการปกครองไปยังอีกระดับหนึ่ง พร้อมกับขยายการพัฒนาของรัฐบาลระดับมณฑล และบริหารอำนาจและวางแผนการศึกษาในเขตในพื้นที่²⁴⁸ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา อำนาจการบริหารการศึกษาของรัฐบาลท้องถิ่นได้รับการขยายขึ้นอย่างต่อเนื่องและพัฒนาขึ้นในทิศทางที่ดี จากการปฏิรูปและพัฒนาในหลายปีที่ผ่านมา จีนได้ปรับปรุงระบบบริหารราชการการศึกษาในอดีตบนพื้นฐานการได้รับประสบการณ์จากประวัติศาสตร์ที่สำคัญ โดยได้ดำเนินระบบผู้นำรัฐบาลกลางและระบบการแบ่งระดับบริหารที่รับผิดชอบโดยรัฐบาลท้องถิ่น

สรุปได้ว่า จีนได้ดำเนินการปฏิรูปจากระบบรวมอำนาจของรัฐบาลกลางสู่ระบบกระจายอำนาจ โดยระบบรวมอำนาจของรัฐบาลมีข้อดีคือ 1. สามารถปรับเปลี่ยนความกระตือรือร้นในการจัดการศึกษาของรัฐบาลกลางได้อย่างเต็มที่ 2. สามารถรวมพลังทั้งชาติในการสร้างหลักการความเสมอภาคทางโอกาสการศึกษา 3. ส่งผลดีต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างแพร่หลาย อิสระของการบริหารราชการในระบบบริหารอุดมศึกษาจีน**国家高等教育行政管理体制的行政独立性**จากกระทรวงศึกษาธิการสู่กรมการศึกษาระดับมณฑลจะดำเนินด้วยระบบสังกัดอิสระของการบริหารราชการในระบบบริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในหน่วยงานปฏิบัติหน้าที่ของประเทศ กระทรวงศึกษาธิการอยู่ในตำแหน่งที่สำคัญ และกรมการศึกษาระดับมณฑล เมือง เขตปกครองตนเอง และมหานครเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานรัฐบาลท้องถิ่น สำหรับหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการนั้น กฎหมายการศึกษาจีนได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า หน่วยงานปกครองการศึกษาสภาแห่งรัฐ มีหน้าที่หลักในการทำงานการศึกษาทั่วประเทศ วางแผนและบริหารปรับปรุงกิจการทางการศึกษาทั่วประเทศ อิสระของการบริหารราชการในระบบบริหารการศึกษาของแต่ละพื้นที่**教育行政管理体制在各地方的行政独立性** คณะกรรมการการศึกษาทุกระดับและกรมการศึกษาทุกระดับล้วนเป็นหน่วยงานปฏิบัติหน้าที่หนึ่งของรัฐบาลแต่ละระดับ ทำหน้าที่บริหารการปกครองทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้ผู้นำหลักของรัฐบาลแต่ละระดับ โดยในกระบวนการบริหารกิจการทางการศึกษา หน่วยงานทางการศึกษาระดับมณฑล เมืองและอำเภอทุกระดับมีหน้าที่หลักคือ

1) ปฏิบัติและดำเนินตามนโยบายการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ให้นโยบายการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องมีผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนากิจการทางการศึกษา

²⁴⁸ การตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาเชิงลึกและผลักดันการศึกษาคุณภาพรอบด้านของคณะรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เข้าถึงเมื่อ 1 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <http://www.people.com.cn/item/jyjj/wjgd/news/061701.html>.)

2) เร่งปรับแนวคิดในหน่วยงานปกครองทางการศึกษาระดับมณฑล เมือง อำเภอทุกระดับ ภายใต้การนำของหน่วยงานรัฐบาลแต่ละท้องถิ่น

3) บริหารกำกับดูแลการคลังของหน่วยงานการศึกษาสายอาชีพ การศึกษาทั่วไป และ อุดมศึกษาในท้องถิ่น

4) จัดสรรรายได้ที่เหมาะสม แนะแผนงานการสอนและการวิจัยของครูผู้สอน พร้อมทั้งช่วยเหลือกิจการทางการศึกษาในท้องถิ่นให้พัฒนายิ่งขึ้นไป

กระทรวงศึกษาธิการสู่กรมหรือสำนักงานการศึกษาระดับมณฑล เมืองและอำเภอทุกระดับ จะดำเนินตามระบบสังกัด โดยกระทรวงศึกษาธิการเงินเป็นหน่วยงานสูงสุดในการบริหารการศึกษาทุกระดับของจีน ซึ่งหมายความว่า กระทรวงศึกษาธิการเงินมีอำนาจในการบริหารระบบการศึกษามากที่สุด ระบบบริหารราชการการศึกษาของจีนมีความสัมพันธ์โดยระดับบนบริหารระดับล่าง หน่วยงานปกครองการศึกษาระดับท้องถิ่นและระดับมณฑลมีหน้าที่ในการปฏิบัติตามนโยบายที่ออกโดย กระทรวงศึกษาธิการขาดอำนาจในการตัดสินใจเอง สำหรับสถาบันอุดมศึกษาซึ่งขาดอำนาจในการตัดสินใจที่มากกว่า โดยสถาบันอุดมศึกษาไม่มีอำนาจพลิกแพลงการพัฒนาของตนเองได้ อาทิเช่น การรับนักศึกษา การจบการศึกษา ระบบการศึกษา การใช้จ่ายเงิน เป็นต้น โดยการบริหารของสถานศึกษา จำเป็นต้องอาศัยการจัดจากจากระดับบนระบบการบริหารภายในสถาบันอุดมศึกษา **中国高等学校内部管理体制**

ปัจจุบัน จีนได้กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินระบบความรับผิดชอบของผู้อำนวยการสถานศึกษาภายใต้การนำของคณะกรรมการระดับต้นของสถาบันอุดมศึกษาแห่งพรรคคอมมิวนิสต์จีน โดยคณะกรรมการระดับต้นของสถาบันอุดมศึกษาแห่งพรรคคอมมิวนิสต์จีนจะต้องดำเนินงานตามกฎหมายของพรรคคอมมิวนิสต์จีนและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ทำงานในสถานศึกษาอย่างเป็นอิสระ และสนับสนุนอำนาจในการปกครองที่เป็นอิสระของผู้อำนวยการสถานศึกษา โดยมีหน้าที่หลัก ได้แก่ ดำเนินนโยบายและเส้นทางของพรรคฯ ยื่นหยัดจัดการเรียนการสอนตามลัทธิสังคมนิยม แนะแนวการทำงานด้านปกครองและจริยธรรมในสถานศึกษา หรือในการตัดสินใจจัดวางโครงสร้างองค์กรภายในสถานศึกษาและการคัดเลือกบุคคลรับผิดชอบองค์กรภายใน หรือในการตัดสินใจปฏิรูป การพัฒนา และระบบบริหารพื้นฐานในสถานศึกษา รั้งประกันภารกิจต่างๆ ที่ให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลางสำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้อำนวยการในสถานศึกษาจะต้องเป็นข้าราชการที่มีคุณสมบัติความรับผิดชอบที่ตรง กฎหมายการศึกษา และจะต้องตั้งตำแหน่งผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการสถานศึกษาตาม

กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง²⁴⁹

ผู้อำนวยการของสถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ในการบริหารการสอน การวิจัยทางวิชาการและการบริหารปกครองอื่นๆ โดยมีอำนาจปฏิบัติดังนี้

ร่างแผนพัฒนา กำหนดระบบของระเบียบการอย่างละเอียด กำหนดแผนการทำงานประจำปี พร้อมทั้งดำเนินการตามแผนขององค์กร

จัดตั้งกิจกรรมการเรียนการสอน การวิจัยทางวิชาการ และการศึกษาทางด้านคุณธรรม

ร่างแผนจัดตั้งองค์กรภายใน เสนอผู้ที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นรองผู้อำนวยการ และกำหนดผู้รับผิดชอบในองค์กรภายใน

รับสมัครและถอดถอนครูและเจ้าหน้าที่อื่นๆ ในหน่วยงานภายใน บริหารสถานภาพการศึกษาของนักศึกษา ดำเนินการให้รางวัลและหักคะแนนนักศึกษา

ร่างและดำเนินแผนงบประมาณค่าใช้จ่ายประจำปี รักษาและบริหารทรัพย์สินในสถานศึกษา รักษาผลประโยชน์ของสถานศึกษาตามกฎหมายอำนาจในกำหนดข้อบังคับอื่นๆ²⁵⁰

2.2 องค์กรของการบริหารจัดการอุดมศึกษา

องค์กรอุดมศึกษาระดับชาติ 国家教育行政管理机构

กระทรวงศึกษาธิการการศึกษาแต่ละประเภทแต่ละระดับของเงินจะมีคณะกรรมการหน่วยกลางที่ก่อตั้งขึ้นโดยคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีนและกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำกับดูแล ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการคือองค์กรบริหารการศึกษาทุกประเภททุกระดับระดับสูงสุดของเงินและเป็นหน่วยงานส่วนหนึ่งของคณะรัฐมนตรีจีน หน่วยงานที่สังกัดภายใต้กระทรวงศึกษาธิการมีทั้งหมด 18 หน่วยงาน ได้แก่ กรมการศึกษาระดับอุดมศึกษา กรมการศึกษาคู กรมนักศึกษาอุดมศึกษา เป็นต้น โดยนอกจากกรมการศึกษาระดับอุดมศึกษาแล้ว กรมแผนพัฒนา กรมบุคลากร กรมการเงิน กรมการศึกษาคู กรมนักศึกษาอุดมศึกษา กรมเทคโนโลยีวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ล้วนมีความเกี่ยวข้อง

²⁴⁹中华人民共和国教育部中华人民共和国高等教育法 (1998). เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562 เข้าถึงได้จาก http://old.moe.gov.cn//publicfiles/business/htmlfiles/moe/moe_619/200407/1311.html

²⁵⁰中华人民共和国教育部中华人民共和国高等教育法 (1998). เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562 เข้าถึงได้จาก http://old.moe.gov.cn//publicfiles/business/htmlfile/moe/moe_619/200407/1311.htm

กันกับกรมการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยกรมการศึกษาระดับอุดมศึกษาจะมีหน้าที่รับผิดชอบหลัก ได้แก่ วางแผนบริหารการศึกษาระดับอุดมศึกษาทุกประเภท วางแผนการและชี้้นำการปฏิรูปการสอน ของการศึกษาระดับอุดมศึกษา กำหนดสารบัญญัติตั้งสาขาและวิชาและเอกสารชี้้นำการสอน ชี้นำพลัง ทางสังคมจัดงานการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ทบวง/สำนักงานการศึกษาของกระทรวง/คณะกรรมการสภาแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกระทรวง/ คณะกรรมการสภาแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่บริหารสถาบันอุดมศึกษาทั่วไปและสถาบันอุดมศึกษา ผู้ใหญ่ที่อยู่ในส่วนของระบบกิจการของกระทรวงและคณะกรรมการ และทำหน้าที่แนะนำกิจการงาน อุดมศึกษาท้องถิ่นที่อยู่ในระบบ เพื่อความสะดวกในการทำงาน ทบวง/สำนักงานการศึกษาที่ได้รับการ อนุมัติจากสภาแห่งรัฐทำหน้าที่แบ่งงานการบริหารสถาบันอุดมศึกษา โดยมีหน้าที่หลัก ดังนี้ 1.องค์กร อุดมศึกษาระดับท้องถิ่น 地方教育行政组织 องค์กรบริหารอุดมศึกษาระดับท้องถิ่นและหน้าที่ องค์กรบริหารอุดมศึกษาระดับท้องถิ่น หมายถึง หน่วยงานที่รัฐบาลระดับท้องถิ่นดำเนินจัดขึ้นเพื่อ จัดตั้ง ชี้นำ และบริหารกิจการอุดมศึกษา ซึ่งในจีนโดยหลักแล้วจะหมายถึงหน่วยงานบริหารราชการ การศึกษาของรัฐบาลระดับท้องถิ่นและหน่วยงานเฉพาะระดับท้องถิ่นทุกระดับภารกิจพื้นฐานและ หน้าที่สำคัญขององค์กรบริหารราชการการศึกษาในระดับท้องถิ่นแต่ละระดับของจีนคือ ปฏิบัติและ ดำเนินนโยบายการศึกษาและคำสั่งทางการศึกษาของรัฐบาลกลางอย่างเคร่งครัด รวมถึงการปฏิบัติ ตามคำชี้้นำการทำงานการศึกษาของหน่วยงานบริหารราชการการศึกษาระดับบน รับผิดชอบ แผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ พร้อมกับบริหารการก่อสร้างพื้นฐาน ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา หน่วยงานทำงานและครูผู้สอน เป็นผู้นำในการทำงานทางการศึกษาและการเรียนการสอนใน สถานศึกษาทุกประเภททุกระดับชั้นในพื้นที่ รับผิดชอบให้คำแนะนำแก่สถานศึกษาที่จัดขึ้นโดยกิจการ ธุรกิจ พร้อมกับอนุมัติสถานศึกษาของเอกชน

ตารางที่ 5 หน่วยงานอุดมศึกษาของจีน

	总计	中央部委 คณะกรรมการและกระทรวงภายใต้รัฐบาลกลาง			地方部门 หน่วยงานระดับท้องถิ่น			民办 เอกชน
		总计	教育部 กระทรวงศึกษาธิการ	其他部委 คณะกรรมการ การและ กระทรวงอื่น	总计	教育部门 หน่วยงานภายใต้ กระทรวงศึกษาธิการ	非教育部门 Run by Non-ed. Dept.	
1. 研究生培养机构 หน่วยงาน อบรมนศ.ปโท และป.เอก	796	374	73	301	422	359	63	/
普通高校 สถาบันอุดมศึกษา ทั่วไป	317	276	/	276	41	1	40	/
科研机构 หน่วยงาน งานวิจัยทาง วิชาการ	317	276	/	276	41	1	40	/

ตารางที่ 5 หน่วยงานอุดมศึกษาของจีน (ต่อ)

	总计	中央部委 คณะกรรมการและกระทรวงภายใต้รัฐบาลกลาง			地方部门 หน่วยงานระดับท้องถิ่น			民办 เอกชน
		总计	教育部 กระทรวงศึกษาธิการ	其他部委 คณะกรรมการ การและ กระทรวงอื่น	总计	教育部门 หน่วยงานภายใต้ กระทรวงศึกษาธิการ	非教育部门 Run by Non-ed. Dept.	
2. 普通 高校 สถาบันอุดมศึกษา ทั่วไป	2263	111	73	38	1514	859	/	638
本科院校 สถาบันศึกษาป. ตรี	1079	106	73	33	604	533	/	369
其中:独 立学院 แบ่งเป็น : วิทยาลัยอิสระ	322	/	/	/	/	/	655	322
专科院校 สถาบันศึกษา วิชาชีพ	1184	5	/	5	910	326	71	269
其中: 高等职 业学校 แบ่งเป็น : โรงเรียนวิชาชีพ ชั้นสูง	1036	2	/	2	770	260	/	264

ตารางที่ 5 หน่วยงานอุดมศึกษาของจีน (ต่อ)

	总计	中央部委 คณะกรรมการและกระทรวงภายใต้รัฐบาลกลาง			地方部门 หน่วยงานระดับท้องถิ่น			民办 เอกชน
		总计	教育部 กระทรวงศึกษาธิการ	其他部 委 คณะกรรมการ การและ กระทรวงอื่น	总计	教育部门 หน่วยงานภายใต้ กระทรวงศึกษาธิการ	非教育部门 Run by Non-ed. Dept.	
3. 成人 高等学校 สถาบัน ศึกษาผู้ใหญ่	400	14	1	13	384	159	584	2
4. 民办 的其他 高等教育 机构 หน่วยงาน อุดมศึกษาอื่นที่ จัดขึ้นโดย เอกชน	866	/	/	/	/	/	510	866

ตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่า หน่วยงานอุดมศึกษาของจีนส่วนใหญ่จะได้รับการบริหารจาก กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานการศึกษามณฑล/เขตปกครองตนเองและหน่วยงานและ คณะกรรมการภายใต้รัฐบาลกลางทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยใช้ระบบการแบ่งบริหารและแบ่งความ รับผิดชอบ การตัดสินใจทางด้านมหภาคของอุดมศึกษาโดยหลักจะเป็นในรูปแบบที่รัฐบาลกลางให้ ความสำคัญกับอำนาจการควบคุม และรัฐบาลท้องถิ่นมีอำนาจการตัดสินใจวางแผน แต่อย่างไรก็ตาม แก่นแท้ของความสัมพันธ์ทางการศึกษาทั้งหมดของจีน ไม่ว่าจะองค์กรการศึกษาจะเป็นอย่างไร จะต้องอยู่ภายใต้การบริหารของรัฐบาลกลางและสภาแห่งรัฐ ซึ่งรัฐบาลกลางมีอำนาจในการพัฒนา การศึกษาจีนอย่างเด็ดขาด และการพัฒนาการศึกษาของจีนจะขึ้นอยู่กับความสำคัญและนโยบายของ

รัฐบาลกลางและสภาแห่งรัฐ และคณะกรรมการที่อยู่ภายใต้รัฐบาลกลางเป็นเพียงหน่วยงานที่ปฏิบัติ และมีอำนาจบริหารตามนโยบายการศึกษาของรัฐบาลกลาง²⁵¹

โดยสรุปสาธารณรัฐประชาชนจีนมีรูปแบบการบริหารจัดการแบบคอมมิวนิสต์ สถาบันอุดมศึกษาต้องอยู่ภายใต้การดูแลของภาครัฐดำเนินการตามกฎหมายระเบียบและการดำเนินงานแบบคอมมิวนิสต์ แต่ได้ดำเนินการปฏิวัติระบบรวมอำนาจเป็นระบบกระจายอำนาจโดยภาครัฐบาลวางแผนการบริหารปรับปรุงระบบการศึกษาทั่วประเทศให้มีอิสระต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาในการบริหารการศึกษาของแต่ละพื้นที่ มีอำนาจในการตัดสินใจในสถานศึกษาแต่สถาบันการศึกษาทุกระดับต้องบริหารจัดการตามนโยบายของภาครัฐบาลคือ ปฏิบัติตามนโยบายและกฎหมาย ปรับแนวคิดในการปกครองการบริหารการศึกษาทุกระดับไม่ว่าจะเป็นส่วนมณฑลหรือท้องถิ่น ในรูปแบบด้านการเงินมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบมีการจัดสรรรายได้้อย่างเหมาะสม ส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนา รูปแบบการสอน และจริยธรรมองค์กรที่ไปในทิศทางเดียวกันทั้งประเทศ

การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของอุดมศึกษา

3.1ระบบการเงินของอุดมศึกษาระบบการเงินของอุดมศึกษา ถูกกำหนดขึ้นจากองค์กรที่มีอำนาจของประเทศ หน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานภายในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจของสถาบันอุดมศึกษา รัฐบาล และด้านต่างๆ ในสังคม รวมถึงการควบคุมมาตรการ กฎระเบียบต่างๆ เช่น กฎหมาย ข้อบังคับ วิธีการ เป็นต้น ในด้านพฤติกรรมทางเศรษฐกิจภายในสถาบันอุดมศึกษา Xu Xiaomin ให้ความเห็นว่า ระบบบริหารการเงินในสถาบันอุดมศึกษาเป็นชื่อเรียกของวิธีการและระบบบริหารที่สถาบันอุดมศึกษาดำเนินขึ้นกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจแต่ละประเภท ภายใต้นโยบายการจัดการเรียนการสอนและระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยระบบบริหารการเงินในสถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วยเนื้อหาหลัก ได้แก่ การจัดตั้งองค์กรบริหารการเงิน ระบบบริหารการเงิน การจัดแบ่งขอบเขตของการบริหาร เป็นต้น โดยมีใจความสำคัญเพื่อปรับความสัมพันธ์ด้านผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในแต่ละด้าน²⁵²

²⁵¹中华人民共和国教育部.《普通高等学校本科专业目录》.(2020) เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.gov.cn>

²⁵²许孝民，许家瑞，郭鹏，李善民.中国多校区大学财务管理模式[M]. 广州中山大学出版社. 杨德广高等教育学. 高等教育出版社. (2006). เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.gov.cn/>

ระบบการบริหารการเงินของอุดมศึกษาปัจจุบัน สถาบันอุดมศึกษามีรูปแบบบริหารสองประเภท คือ “รัฐบาล บริหารรวมกัน” และ “รัฐบาล แบ่งระดับบริหาร” ในปี ค.ศ. 1997 “ระบบการเงินอุดมศึกษาจีน” ได้เสนอรูปแบบการบริหารการเงินสองประเภทดังกล่าวในสถาบันอุดมศึกษา แต่การเลือกใช้รูปแบบบริหารการเงินนั้นปกตินั้นแล้วจะคำนึงจากสถานการณ์จริงของสถานศึกษา หากเป็นสถานศึกษาขนาดเล็กปกติจะใช้รูปแบบ “รัฐบาล บริหารรวมกัน” หากเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่จะใช้รูปแบบ “รัฐบาล แบ่งระดับบริหาร” แต่ก็มีสถานศึกษาที่ใช้รูปแบบบริหารที่อยู่ระหว่างสองรูปแบบดังกล่าว นอกจากนี้ ในปี ค.ศ. 2007 กระทรวงการคลังและกระทรวงศึกษาธิการจีนได้ออก “ความเห็นเกี่ยวกับการยกระดับการทำงานบริหารการเงินในอุดมศึกษาช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจครั้งที่ 15” โดยได้เน้นย้ำว่า ไม่ว่าสถาบันอุดมศึกษาจะใช้รูปแบบบริหารรวมหรือแบ่งบริหารก็ตาม แต่จะต้องเป็นการบริหารที่รัฐบาล นอกจากนี้ ความเห็น ยังชี้ว่า จะต้องให้ระบบกฎระเบียบการเงิน นโยบายจัดสรรด้านเศรษฐกิจ การจัดสรรทรัพยากรทางเศรษฐกิจ งบประมาณรายรับรายจ่ายการเงิน การคำนวณบัญชีของสถานศึกษา เป็นต้น ต้องเป็นอิสระ จากการที่ขนาดของสถาบันอุดมศึกษาได้ขยายใหญ่ขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้การบริหารแบบแบ่งอำนาจเป็นรูปแบบบริหารการเงินหลักในสถาบันอุดมศึกษา²⁵³

องค์กรการเงิน หมายถึง องค์กรบริหารกิจกรรมทางเศรษฐกิจทุกรายการของสถานศึกษา โดยเฉพาะ เป็นส่วนสำคัญของระบบบริหารการเงินอุดมศึกษา การจัดตั้งองค์กรการเงินตามมาตรฐาน และตามหลักวิทยาศาสตร์มีส่วนช่วยในการดำเนินกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจและการบริหารการเงินในสถานศึกษา เป็นส่วนสำคัญที่ขาดไม่ได้ในการสร้างระบบดำเนินการและระบบบริหารการเงินในสถาบันอุดมศึกษา ในการจัดตั้งองค์กรการเงินในสถาบันอุดมศึกษานั้น สำนักงานการเงินคือองค์กรการเงินระดับที่หนึ่งที่ได้รับการบริหารตรงจากผู้อำนวยการสถานศึกษาและสมมุติบัญชีใหญ่ ทำหน้าที่บริหารกิจกรรมทางการเงินทุกโครงการในสถานศึกษา บริหารองค์กรการเงินระดับที่สองและงานการเงินในหน่วยงานระดับล่าง สำหรับหน่วยงานบริหารกองคลัง การก่อสร้างพื้นฐาน และทรัพย์สิน เป็นต้น ที่อยู่ภายในสถานศึกษา หากต้องการจัดตั้งองค์กรการเงินขึ้นมาองค์กรการเงินนั้นจะเป็นองค์กรการเงินระดับที่สองเท่านั้น นอกจากนี้ สำนักงานการเงินของสถานศึกษายังทำหน้าที่ภายใต้

²⁵³ 中华人民共和国教育部财政部.15,2007, 《关于“十一五”间进一步加强高等学校财务管理工作的若干意见》[EB/OL]. เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก http://www.jysj.cee.edu.cn/policy_show.jsp?id=1385.

ระบบกฎระเบียบการเงินที่เป็นอิสระในสถานศึกษา และดำเนินเป็นผู้นำ กำกับดูแล และตรวจสอบการเงินอย่างเป็นอิสระ

ระบบการบริหารจัดการงบประมาณการบริหารจัดการงบประมาณเป็นศูนย์กลางของการทำงานบริหารการเงินในสถาบันอุดมศึกษา เป็นการแสดงออกของแผนพัฒนากิจการประจำปีของสถานศึกษา เป็นวิธีการสำคัญในการปรับปรุงการจัดสรรทรัพยากรที่ใช้ได้ของสถานศึกษา ซึ่งจะเข้าสู่ทุกระบวนการของการบริหารการเงินในอุดมศึกษา และช่วยผลักดันให้กิจกรรมการเงินทุกรายการของสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีขั้นตอน และมีประสิทธิภาพจากการปฏิรูประบบบริหารอุดมศึกษาและการขยายขนาดของสถาบันอุดมศึกษา ทำให้สถานศึกษามีความต้องการเงินทุนที่เพิ่มสูงขึ้น มีการบริหารที่ซับซ้อนขึ้น สร้างความท้าทายใหม่ให้กับรายรับและรายจ่ายของสถานศึกษา และช่วยยกระดับประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณรายรับให้กลายเป็นเนื้อหาสำคัญในการปฏิรูประบบงบประมาณการเงินของสถาบันอุดมศึกษา

ระบบการเงินของอุดมศึกษาการบริหารจัดการงบประมาณในสถาบันอุดมศึกษาคือการดำเนินกระจายอำนาจทางการเงินและทางงานระหว่างระดับสถานศึกษาและหน่วยงานระดับสองเพื่อรับประกันกิจกรรมรายรับ-จ่ายทางการเงินของสถาบันอุดมศึกษามีประสิทธิภาพสูงและมีกระบวนการ รูปแบบการบริหารการเงินของสถาบันอุดมศึกษาที่สำคัญมี 2 ประเภท ได้แก่ “ผู้นำเดียวกัน บริหารรวม” และ “ผู้นำเดียวกัน บริหารแยก” ซึ่งสถานศึกษาขนาดเล็กจะใช้รูปแบบ “ผู้นำเดียวกัน บริหารรวม” และสถานศึกษาขนาดใหญ่จะใช้รูปแบบ “ผู้นำเดียวกัน บริหารแยก” ซึ่งการบริหารรวมหมายถึง ในกิจกรรมรายรับ-จ่ายทางการเงินของทุกแผนกจะใช้งบประมาณแบบเดียวกัน ตรวจสอบแบบเดียวกัน และบริหารแบบเดียวกัน เป็นระบบบริหารงบประมาณแบบรวมอำนาจ

3.2 การบริหารจัดการงบประมาณ หลักการงบประมาณ ระบบการเงินของสถาบันอุดมศึกษากำหนดไว้ว่า “มีรายได้เพื่อจ่าย สร้างความสมดุลระหว่างรายรับ-จ่าย(量入为出、收支平衡)” ซึ่งเป็นหลักการรวมของงบประมาณการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในด้านงบประมาณรายได้มีหลักการที่ว่า “กระตือรือร้นและเสถียรภาพ (积极稳妥)” ในด้านงบประมาณรายจ่ายมีหลักการที่ว่า “รวบรวมวางแผนเพื่อทุกด้าน รับประกันความสำคัญ ประหยัดมัธยัสถ์” ซึ่งในการสร้างงบประมาณของสถาบันอุดมศึกษานั้น แต่ละหน่วยงานไม่สามารถสร้างงบประมาณที่รายจ่ายมากกว่ารายรับได้ (不得编制赤字预算) สารของงบประมาณ การทำงานในการบริหารการเงินในสถาบันอุดมศึกษานั้น จะนำรายรับ-จ่ายทั้งหมดเข้าสู่การบริหารงบประมาณ โดยใช้ทัศนคติบริหารที่ว่ารายรับมาก รายจ่ายมาก และรายรับทั้งหมดเป็นรายจ่ายทั้งหมด สารสำคัญของรายรับในสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย งบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่าย โดยรายรับที่สำคัญประกอบด้วย รายรับจากสวัสดิการการคลัง รายรับของกิจการ รายรับจากการดำเนินการและรายรับ

จากหน่วยงานในสังกัด รวมถึงรายรับอื่นๆ ได้แก่ กำไรจากการลงทุน รายรับจากการบริจาคและ รายรับจากดอกเบี้ย เป็นต้น จากการปฏิรูปการศึกษาเชิงลึกของสถาบันอุดมศึกษา ส่งผลให้ขนาดของ สถาบันอุดมศึกษาขยายใหญ่ขึ้นอย่างต่อเนื่องจนมีแหล่งรายได้จากหลายด้านและหลายช่องทาง ตำแหน่งของการบริหารงบประมาณรายได้ของสถาบันอุดมศึกษามีความโดดเด่นขึ้น นอกจากนี้ ภาวะเปรียบเทียบการเงินของหน่วยงานได้เน้นย้ำว่าต้องนำรายรับแต่ละรายการของสถาบันอุดมศึกษาเข้าสู่ งบประมาณทั้งหมด บริหารรูปแบบเดียวกันและตรวจสอบรูปแบบเดียวกัน เพื่อสร้างกฎเกณฑ์ให้การ บริหารรายได้²⁵⁴ ทั้งนี้ ระบบการเงินสถาบันอุดมศึกษาได้กำหนดไว้ว่า รายจ่ายของ สถาบันอุดมศึกษา หมายถึง การสูญเสียเงินทุนทุกรายการที่เกิดขึ้นจากการจัดการสอน การวิจัยและ กิจกรรมอื่นของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งรายจ่ายที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ รายจ่ายของ กิจกรรม รายจ่ายการดำเนินการ รายจ่ายการสร้างการวางแผนพื้นฐานและรายจ่ายสวัสดิการของ หน่วยงานในสังกัด นอกจากนี้ มาตราการที่ 7 ของกฎระเบียบการเงินของหน่วยงานได้กำหนดไว้ว่า ประเทศจีนจะใช้วิธีการบริหารงบประมาณตามกฎระเบียบกับการดำเนินการกำหนดรายรับ-จ่าย มูลค่าหรือรายการที่ควรช่วยเหลือ และไม่ชัดเจนจำนวนรายจ่ายที่เกินจากที่กำหนดไว้และการคิด บัญชีเงินคงเหลือ²⁵⁵

วิธีการคำนวณงบประมาณ งบประมาณของสถาบันอุดมศึกษาเกิดขึ้นจากงบประมาณ หน่วยงานและงบประมาณภายในสถานศึกษา เมื่อดูจากทฤษฎีงบประมาณจะพบว่า งบประมาณของ หน่วยงานในสถาบันอุดมศึกษาเป็นงบประมาณทั้งหมดของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีผลบังคับทาง กฎหมาย แต่งบประมาณภายในสถานศึกษาจะเป็นงบประมาณความรับผิดชอบ ซึ่งจะต้องดำเนินการ แบ่งประเภทและทำให้งบประมาณทุกด้านสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีตามความสัมพันธ์ของความรับผิดชอบ

²⁵⁴ 中华人民共和国教育部财政部.《高校财务制度》.财政部财文字(2012): 488 号. เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562.เข้าถึงได้จาก <http://cwc.lzu.edu.cn/upload/news/N20160606171321.pdf>

²⁵⁵ 中华人民共和国教育部财政部.事业单位财务规则 财政部令第 68 号)[EB/OL]. (2012). เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก http://www.gov.cn/flfg/2012-02/22/content_2073876.htm

โดยการแบ่งประเภทและทำให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเช่นนี้จะดำเนินกับงบประมาณตัวเลขและงบประมาณความรับผิดชอบ²⁵⁶

นอกจากนี้ งบประมาณหน่วยงานและงบประมาณภายในสถาบันอุดมศึกษาจะใช้โปรแกรมคำนวณที่เรียกว่า “บนสองล่างสอง” เพื่อรับประกันความแม่นยำและความสมบูรณ์ของงบประมาณของสถาบันอุดมศึกษาตามเงื่อนไขของกฎหมายงบประมาณ

Financial Statement = $\frac{\text{Forecast - Management}}{\text{Principle - Approve}}$

แผนภูมิที่ 11 รูปแบบการจัดงบประมาณภายในสถาบันอุดมศึกษา (บนสองล่างสอง)

ที่มา: งบประมาณหน่วยงานและงบประมาณภายในสถาบันอุดมศึกษา เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.gov.cn/>

ซึ่งงบประมาณหน่วยงานในสถาบันอุดมศึกษา ปกติจะเริ่มคำนวณในเดือนตุลาคมก่อนปีงบประมาณ โดยจะต้องยื่นเรื่องให้หน่วยงานการคลังและหน่วยงานดูแลการศึกษาตรวจสอบและคณะกรรมการประชุมตัวแทนของรัฐบาลจีนจะเป็นผู้ตรวจสอบและอนุมัติเป็นขั้นตอนสุดท้าย โดยจะอนุมัติและเริ่มปล่อยงบประมาณในเดือนมีนาคมของปีงบประมาณ สำหรับงบประมาณภายในของสถาบันอุดมศึกษา จะเริ่มจากวันที่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคมของทุกปี โดยปกติจะเริ่มคำนวณประมาณเดือนพฤศจิกายนก่อนปีงบประมาณ ซึ่งจะต้องผ่านคณะกรรมการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาและหน่วยงานระดับบนตรวจสอบและออกความเห็น หลังจากนั้นคณะกรรมการพรรคคอมมิวนิสต์ของสถานศึกษาจะดำเนินตรวจสอบออกความเห็นและอนุมัติ และจะปล่อยงบประมาณในเดือนมีนาคม-เมษายนของปีถัดไป วิธีการคำนวณงบประมาณของสถาบันอุดมศึกษา

²⁵⁶江波, 李春龙. 年第5期. 中国高校预算管理现状调查与思考. 经济与管理研究杂志. (2011) เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.gov.cn/>

เมื่อมองจากระดับของงบประมาณสามารถแบ่งเป็น งบประมาณระดับสถานศึกษาและ งบประมาณระดับต่างๆ ที่อยู่ในสังกัดสถานศึกษา โดยงบประมาณระดับสถานศึกษา หมายถึง แผน รายรับทางการเงินทั้งหมดที่นอกเหนือจากรายรับรายจ่ายในอุตสาหกรรมที่สถานศึกษาเป็น ผู้ดำเนินการขึ้นและสถานศึกษาเป็นผู้คำนวณและอนุมัติเอง นอกจากนี้ งบประมาณระดับต่างๆ ที่อยู่ใน สังกัดสถานศึกษา หมายถึงรวมถึงงบประมาณที่อยู่ในงบประมาณระดับสถานศึกษา ซึ่งเป็นการ คำนวณจากหน่วยงานที่อยู่ในสังกัดสถานศึกษาแต่ไม่มีความเป็นอิสระในการดำเนินการคำนวณและ อนุมัติ หรือเป็นแผนรายรับรายจ่ายการเงินที่ถูกกำหนดไว้ในโครงการพิเศษ โดยการแบ่งระดับของ งบประมาณตามประเภทและระดับที่ชัดเจนนี้ได้กลายเป็นระบบงบประมาณรวมของสถานศึกษาที่มี ความต้องการปรับสมดุลเองที่มีเอกลักษณ์อย่างหนึ่ง ซึ่งงานคำนวณงบประมาณหน่วยงานของ สถาบันอุดมศึกษานี้มีความหมายต่อการพัฒนาสถาบันเป็นอย่างยิ่ง วิธีการคำนวณงบประมาณพื้นฐาน ที่สถาบันอุดมศึกษาใช้ในปัจจุบัน ได้แก่ วิธีคำนวณจากฐาน วิธีคำนวณจากศูนย์ วิธีคำนวณต่อเนื่อง วิธีคำนวณสรุปรวม และวิธีคำนวณจากประสิทธิผล เป็นต้น โดยวิธีคำนวณจากฐานเป็นการคำนวณ จากมูลค่าของรายรับ-จ่ายจากปีก่อนหน้าเป็นพื้นฐาน หลังจากนั้นเพิ่มหรือลดจำนวนตามการวัดปัจจัย การพัฒนาและปัจจัยเปลี่ยนแปลง โดยกระบวนการคำนวณงบประมาณมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สร้างผู้นำองค์กรให้เข้มแข็งขึ้น ให้ความสำคัญกับงบประมาณ โดยจะต้องทำการคำนวณ งบประมาณประจำปี สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งจะต้องจัดการประชุมการทำงานในหลายครั้ง จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการของงบประมาณของสาธารณรัฐประชาชนจีน ระบบการเงินของ อุดมศึกษา รวมถึงเงื่อนไขและจิตวิญญาณของเอกสารงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานของ กระทรวงการคลังและกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้งทำความรู้จักกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ งบประมาณของหน่วยงาน นอกจากนี้ เพื่อให้งานงบประมาณดำเนินไปได้ด้วยดี สถาบันอุดมศึกษาแต่ ละแห่งยังได้จัดการประชุมการทำงานเกี่ยวกับงบประมาณของหน่วยงานที่มีผู้รับผิดชอบจากทุก หน่วยงานและนักบัญชีในสถานศึกษาเข้าร่วม จัดการเรียนรู้กับเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการให้ เจ้าหน้าที่เข้าร่วมและดำเนินงานงบประมาณของสถานศึกษา และยื่นเงื่อนไขการคำนวณและภารกิจ งานอย่างละเอียดและชัดเจน การคำนวณงบประมาณของสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการทุ่มเท การ เข้าใจและการสนับสนุนร่วมกันจากทุกแผนกและทุกหน่วยงาน และเพื่อให้งานงบประมาณหน่วยงาน ของสถานศึกษาดำเนินไปได้ด้วยดี สถานศึกษาแต่ละแห่งล้วนได้ขยายระดับการบริหารการจัด งบประมาณให้กว้างขึ้น สร้างองค์กรที่สมบูรณ์ขึ้น นอกจากนี้ สถานศึกษายังได้กำหนดให้ผู้นำของ สถานศึกษาที่ทำงานดูแลการเงินเป็นผู้รับผิดชอบอย่างเป็นทางการ จัดสร้างแผนกการเงินของ สถานศึกษาให้เป็นรูปธรรม ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเข้าร่วมด้วยความกระตือรือร้น และ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรู้จักหน้าที่ของตนอย่างชัดเจน แบ่งสรรงานอย่างชัดเจนและสมเหตุสมผล

ช่วยเหลืองานซึ่งกันและกัน พร้อมกับกระตุ้นความกระตือรือร้นกับทุกหน่วยงานกับทุกระดับชั้นของสถานศึกษา

2. ดำเนินการตรวจสอบ วิจัย เตรียมงบประมาณ (开展调查研究，准备预算) การคำนวณงบประมาณว่าถูกหรือผิดนั้น อันดับแรกอยู่ที่ว่าได้รับข้อมูลตัวเลขที่ถูกต้องและสมบูรณ์หรือไม่ ดังนั้น ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษากำลังคำนวณงบประมาณอยู่นั้น นอกจากจะใช้ประโยชน์จากข้อมูลสถิติและข้อมูลการตรวจสอบบัญชีที่มีอยู่อย่างเต็มที่แล้ว ผู้คำนวณงบประมาณยังจะต้องดำเนินการตรวจสอบและวิจัยตามความเป็นจริงในเชิงลึก คาดการณ์กิจกรรมและการพัฒนาของกิจการอย่างถี่ถ้วน เพื่อให้ได้ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมและการพัฒนาของกิจการในช่วงเวลาหนึ่งในอนาคต ทำให้การคำนวณงบประมาณของหน่วยงานสร้างอยู่บนพื้นฐานของความน่าเชื่อถือ

3. การคำนวณงบประมาณของรายรับทั้งหมด งบประมาณรายรับ หมายถึง การที่สถาบันอุดมศึกษาอาศัยรูปแบบต่างๆ และช่องทางต่างๆ ที่อาจจะได้รับแผนรายรับที่เป็นเงินทุนที่ไม่ต้องส่งคืนเพื่อนำไปดำเนินการเรียนการสอน การวิจัยทางวิชาการและกิจกรรมอื่นๆ โดยรายรับของสถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วย รายรับสวัสดิการการคลัง รายรับสวัสดิการระดับบน รายรับกิจการ รายรับการดำเนินงาน รายรับจากการได้รับจากหน่วยงานในสังกัดและรายรับอื่นๆ เป็นต้น ซึ่งรายรับสวัสดิการการคลังนั้นจะได้รับตามมาตรฐานของสวัสดิการและมูลค่าที่หน่วยงาน การคลังและหน่วยงานศึกษาธิการกำหนดและอนุมัติไว้ สำหรับรายรับสวัสดิการระดับบนจะได้รับตามมาตรฐานของสวัสดิการและมูลค่าที่หน่วยงานระดับบนกำหนดและอนุมัติไว้ สำหรับรายรับของกิจการจะได้รับตามรายละเอียดของโครงการการเก็บค่าใช้จ่าย หากเป็นโครงการที่ได้ระบุมูลฐานการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายไว้จะคำนวณตามมาตรฐานการเก็บค่าใช้จ่ายและปริมาณงานที่เกี่ยวข้อง หากเป็นโครงการที่ไม่ได้ระบุมูลฐานการเก็บค่าใช้จ่ายจะดำเนินการตามปีก่อนหน้าและนำไปรวมกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องของปีนั้น อาทิเช่น การเรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากนักศึกษา (ค่าเทอมและค่าหอพัก) โดยรายรับจะคำนวณตามจำนวนนักศึกษาและมาตรฐานการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายที่ประเทศหรือรัฐบาลท้องถิ่นอนุมัติ สำหรับรายรับการดำเนินงานจะคิดตามมาตรฐานการรับเงินและปริมาณงานของปีนั้น และอ้างอิงตามรายรับของปีก่อนหน้า สำหรับรายรับที่ได้จากการชำระเงินของหน่วยงานในสังกัดจะคิดตามสถานการณ์การชำระเงินของปีก่อนหน้าและกิจกรรมงานของปีนั้น สำหรับการลงทุนการคลังค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างพื้นฐานจะคำนวณตามจำนวนดัชนีงบประมาณที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด หากเป็นการลงทุนการก่อสร้างพื้นฐานอื่นจะคำนวณตามค่าใช้จ่ายจริงของปีนั้น สำหรับงบประมาณรายรับอื่นๆ จะคิดตามรายรับจริงของปีก่อนหน้าและพิจารณากำหนดตามปัจจัยเพิ่มหรือปัจจัยลดต่างๆ ของงบประมาณประจำปีนั้น เนื่องจากงบประมาณรายได้เป็นประกันกำลังทางการเงินที่สามารถให้แผนงานสำเร็จ

ลู่วงไปได้ งบประมาณรายรับรวมของสถานศึกษาเป็นการรวบรวมรายรับทั้งหมดที่สถานศึกษา อาจนำไปใช้ดำเนินงานแต่ละโครงการที่อยู่ภายในปีงบประมาณ เป็นการชี้ให้เห็นว่าแหล่งที่มาของ เงินใช้สอยของสถาบันอุดมศึกษานั้นหลากหลาย สะท้อนให้เห็นถึงโครงสร้างแหล่งที่มาของเงินใช้สอย และความสามารถในการสะสมเงินใช้สอยจากหลายช่องทางของสถานศึกษาที่ถูกต้องตามกฎหมาย

4. จัดการรายจ่ายอย่างสมเหตุผล แยกแยะงบประมาณอย่างละเอียด งบประมาณรายจ่าย ของสถาบันอุดมศึกษา หมายถึง แผนรายจ่ายที่สถาบันอุดมศึกษานำไปใช้ในการดำเนินการเรียนการ สอน การวิจัยทางวิชาการและกิจกรรมอื่นๆ โดยงบประมาณรายจ่ายสะท้อนให้เห็นถึงทิศทางการ พัฒนา ระดับความซ้ำเร็วของการพัฒนาและขนาดของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งงบประมาณรายจ่าย ประกอบด้วย รายจ่ายของกิจการ รายจ่ายการดำเนินงาน รายจ่ายการก่อสร้างพื้นฐานและรายจ่าย สวัสดิการหน่วยงานในสังกัดโดยรายจ่ายของกิจการและรายจ่ายการดำเนินงานสามารถแบ่งตาม โครงการรายจ่ายได้เป็นสองส่วนคือรายจ่ายของเจ้าหน้าที่และรายจ่ายสาธารณะ ซึ่งในการคำนวณ งบประมาณนั้น รายจ่ายของเจ้าหน้าที่จะคำนวณตามจำนวนคนตามมาตรฐานและนโยบายของ ประเทศที่เกี่ยวข้อง สำหรับรายจ่ายสาธารณะจะมีมูลค่าที่ถูกกำหนดไว้แล้ว ซึ่งจะคำนวณจากมูลค่าที่ ถูกกำหนดไว้ หากไม่ได้กำหนดมูลค่าไว้จะต้องคำนวณตามสถานการณ์จริง ทั้งนี้ ในการตรวจสอบ ยืนยันเงินใช้สอยของเจ้าหน้าที่จะมีมูลค่าที่ถูกกำหนดไว้ โดยหลักประกอบด้วย เงินเดือนเฉลี่ยต่อคน การเลื่อนขั้นปกติหรือเลื่อนตำแหน่ง เงินเดือนตามจำนวนปีทำงาน สวัสดิการต่างๆ ค่าตอบแทนการ ทำงานเกินเวลาของแต่ละหน่วยงาน เงินเดือนในสถานศึกษา เป็นต้น โดยมาตรฐานการกำหนดมูลค่า เงินใช้สอยของเจ้าหน้าที่จะดำเนินการและปรับเปลี่ยนตามนโยบายเงินเดือนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องที่ ออกโดยรัฐบาลจีน สำหรับเงินใช้สอยสาธารณะจะใช้ในการดำเนินการสอนและการวิจัยทางวิชาการ โดยจะ คำนวณตามจำนวนงานวิจัยทางวิชาการและการสอนของแต่ละหน่วยงาน อาทิเช่น คำนวณตาม จำนวนนักศึกษาในแต่ละประเภทแต่ละสถานการณ์จริง ยืนยันค่าการสอนนักศึกษาตามแต่ละ มาตรฐาน ยืนยันค่าโครงการวิจัยทางวิชาการจากขนาดโครงการวิจัยทางวิชาการที่รับผิดชอบ นอกจากนี้ สำหรับเงินใช้สอยการซ่อมแซมทั่วไปจะคำนวณตามงบประมาณที่กำหนดมูลค่าไว้

งบประมาณของสถาบันอุดมศึกษาจะเป็นระบบความรับผิดชอบทางเศรษฐกิจ โดยจะมี ผู้อำนวยการของสถาบันเป็นผู้รับผิดชอบอย่างเต็มรูปแบบ มีกลุ่มรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเงิน ของสถาบันเป็นผู้ปฏิบัติการ และมีหน่วยงานงบประมาณแต่ละระดับเป็นผู้ปฏิบัติทางรายละเอียด ซึ่ง ในกระบวนการปฏิบัติการจะมีเงื่อนไขให้หน่วยงานการเงินทุกระดับต้องรายงานสถานการณ์ปฏิบัติ ทางงบประมาณในรอบเดือนและรอบไตรมาสกับผู้รับผิดชอบทุกระดับและหน่วยงานการเงินระดับบน เมื่อดูตามหลักการจะพบว่า หากร่างงบประมาณผ่านการอนุมัติแล้ว จะไม่สามารถดำเนินการ เปลี่ยนแปลงได้หากยังไม่ผ่านกระบวนการตามกฎหมาย หากในปีงบประมาณประเทศหรือท้องถิ่นมี

การปรับเปลี่ยนนโยบาย ส่งผลให้ภารกิจงานในสถานศึกษามีการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่และสร้างผลกระทบต่อการดำเนินงานประมาณ สถาบันอุดมศึกษาสามารถดำเนินการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสมกับงบประมาณได้นอกจากนี้ กระบวนการปรับปรุงงบประมาณและกระบวนการร่างงบประมาณ โดยปกติจะดำเนินการในเดือนตุลาคมของทุกปี ฝ่ายการเงินทุกระดับของสถานศึกษาจะสร้างระบบควบคุมงบประมาณการเงินที่เข้มงวด ตรวจสอบรายจ่ายทุกรายการ กระทบหรือรื้อสร้างรายรับ กระทบรายจ่าย และยกระดับผลประโยชน์จากการใช้เงินทุนตามมาตรฐานรายรับ-จ่ายที่ประเทศและสถานศึกษากำหนด ทั้งนี้ จะมีหน่วยงานวางแผนการเงินและหน่วยตรวจสอบการวางแผนเป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบและควบคุมดูแลผลและสถานการณ์การดำเนินการทางงบประมาณการเงิน

โดยสรุปงบประมาณทางการเงินในสถาบันอุดมศึกษาใช้หลักการคำนวณที่เรียกว่า บนสองล่างสอง เพื่อเป็นการตรวจสอบหน่วยงานในสถาบันอุดมศึกษาโดยเริ่มคำนวณเดือนตุลาคมก่อนปีงบประมาณมีรูปแบบการยื่นเสนอการคลังของประเทศมีการประชุมตรวจสอบอย่างเคร่งครัดก่อนการอนุมัติและจะอนุมัติในเดือนมีนาคมของปีงบประมาณ ส่วนงบประมาณภายในสถาบันจะเริ่ม 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคมของทุกปี งบประมาณที่ได้จากภาครัฐผู้บริหารสถาบันเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารภายในหน่วยงานของตนเองโดยจะต้องบริหารอย่างมีระบบสามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอนทางด้านการเงินจะต้องทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณภายในหน่วยงานของตนเองการรับและจ่ายในหน่วยงานและรายได้ในการบริหารจัดการภายในหน่วยงานมีการวางแผนการเงินและมีหน่วยงานตรวจสอบเพื่อควบคุมดูแลการดำเนินการทางการเงิน

การบริหารจัดการผลิตบัณฑิต

4.1 การบริหารจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาคือกระบวนการที่ผู้บริหารดำเนินการวางแผน จัดองค์กร สร้างประสิทธิภาพ ปรับและควบคุมงานการเรียนการสอนตามภารกิจการเรียนการสอนและความพิเศษของสถาบันอุดมศึกษาและตามเป้าหมาย หลักการ กระบวนการและวิธีการที่กำหนดไว้ การจัดการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมบริหารที่เป็นพื้นฐานที่สุดของสถาบันอุดมศึกษา และเป็นสาระสำคัญของการบริหารอุดมศึกษา

ระบบการจัดการเรียนการสอน ระบบการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาหมายถึง รูปแบบโครงสร้างของระบบปัจจัยพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมบริหารในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งประกอบด้วย การจัดตั้งองค์กรของ การจัดสรรตำแหน่งงาน การจัดแบ่งขอบเขตอำนาจและระบบที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน และหมายรวมถึงระบบองค์กรพื้นฐานในการจัดตั้งองค์กรการจัดการเรียนการสอน การแบ่งขอบเขตอำนาจบริหาร ระบบระเบียบการและความสัมพันธ์

ดังกล่าวในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่า เป็นการตอบคำถามที่ว่าสถาบันอุดมศึกษาใช้รูปแบบใด วิธีการใดในการจัดการเรียนการสอน จะแบ่งความรับผิดชอบ อำนาจและผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร และจะเพิ่มความเป็นระบบอย่างไร เป็นต้น²⁵⁷ ระบบองค์กรจัดการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากการรวมตัวของสองระดับคือสถานศึกษา คณะหรือสาขา ส่วนน้อยเกิดขึ้นจากการรวมตัวกันของสามระดับคือสถานศึกษา คณะและสาขา โดยระดับชั้นของสถานศึกษาจะดำเนินรวมอำนาจการบริหารงานการเรียนการสอน การตัดสินใจในงานการเรียนการสอนโดยหลักกำหนดจากระดับชั้นในสถานศึกษา หน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนหลักของสถานศึกษาคือสำนักงานการเรียนการสอน ซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารของผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานการเรียนการสอนทั้งสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาจึงดำเนินการโดยผู้อำนวยการของสถานศึกษา และแบ่งระดับการบริหารให้กับรองผู้อำนวยการทำหน้าที่ทั่วไป การทำงานของสำนักงานจัดการเรียนการสอนเป็นการปรับและจัดสรรทรัพยากรการเรียนการสอนให้เป็นอิสระ เป็นการประมวลผลการจัดการเรียนการสอนและการได้รับข้อมูลตอบกลับให้เป็นอิสระ ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนที่ตั้งไว้ สำหรับแนวคิดในการขึ้นนำ นโยบาย แผน มาตรการปฏิรูปสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและการจัดการจะต้องอยู่ภายใต้พรรคคอมมิวนิสต์ของสถานศึกษาอย่างเป็นอิสระ และผ่านการตัดสินใจจากองค์กรผู้นำ เช่น ที่ประชุมกิจการสถานศึกษา สภาคณะกรรมการพรรคฯ แห่งสถานศึกษา เป็นต้น การแบ่งหน้าที่การจัดการเรียนการสอนตามระดับชั้นของสถานศึกษาให้กับรองผู้อำนวยการสถานศึกษานั้น อันที่จริงแล้วก็คือการมอบอำนาจบริหารให้กับผู้นำอันดับต้นๆ ในการจัดการเรียนการสอนทั่วทั้งสถานศึกษา โดยมีหน้าที่หลักคือการจัดตั้งระบบบริหารคุณภาพการเรียนการสอน เสริมสร้างการติดตั้งพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอน สร้างและบริหารคณะจัดการเรียนการสอน ดำเนินปฏิรูปการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี สร้างระบบข้อมูลข่าวสารและการวิจัยการเรียนการสอน และให้หน่วยงานปฏิบัติการและคณะสาขาเกิดผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนการสอน

สำนักงานการเรียนการสอนเป็นหน่วยงานจัดการเรียนการสอนที่อยู่ภายใต้การบริหารของผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ทำหน้าที่บริหารงานการเรียนการสอนนักศึกษา

²⁵⁷ 母国光, 翁史烈, 高等教育管理, 北京师范大学出版社(1999) เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.gov.cn/>

ปริญญาตรีทั้งสถานศึกษา สำนักงานการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ทำหน้าที่เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีเกิดประสิทธิภาพ โดยการจัดตั้งองค์กรที่อยู่ภายใต้สำนักงานการเรียนการสอนของสถานศึกษาเป็นสำคัญ เนื่องจากสถานการณ์ของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งแตกต่างกัน ดังนั้นการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานการเรียนการสอนของแต่ละสถาบันอุดมศึกษาจึงแตกต่างกันไป โดยหน้าที่สำคัญของสำนักงานการเรียนการสอนจะประกอบด้วย ร่างแผนการทำงานการเรียนการสอนในสถานศึกษา กำหนดกฎระเบียบการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งวางแผนการเรียนการสอน ตั้งสาขา ตั้งหลักสูตร สร้างและบริหารเอกสารการเรียนการสอน บริหารสถานภาพการศึกษา ประเมินการเรียนการสอน จัดการข้อมูลการเรียนการสอน เป็นต้น นโยบายและหลักเกณฑ์ของการจัดการเรียนการสอน “ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีเพื่อยกระดับคุณภาพการฝึกอบรมบัณฑิต ปี ค.ศ. 2019” ประกาศโดยกระทรวงศึกษาธิการ²⁵⁸

1. นำการศึกษาแนวความคิดการเมืองเข้าสู่ทุกกระบวนการ อบรมบัณฑิต ยืนหยัดให้ผลสัมฤทธิ์ของการสอนคุณธรรมเป็นมาตรฐานแท้จริงในการตรวจสอบงานทั้งหมดในสถาบันอุดมศึกษา นำวิชาทฤษฎีแนวความคิดการเมืองเป็นหลักสำคัญในการกิจสอนคุณธรรมกับบัณฑิต และนำหลักสูตรการสร้างแนวคิดเป็นส่วนสำคัญในการกิจสอนคุณธรรมกับบัณฑิต 2. ส่งเสริมการเรียนอย่างเพียรมานะของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาต้องเสริมสร้างการเรียนการสอน สั่งสอนให้นักศึกษารักชาติ มุ่งมั่น และบากบั่น ยกย่องความท้าทายทางการศึกษา

2. เสริมสร้างคุณสมบัติด้านคุณภาพมากขึ้น เช่น แผนการอบรมบัณฑิต กระบวนการเรียนการสอน การสอบการเรียนการสอน เป็นต้น กำหนดจำนวนหน่วยกิตและหลักสูตรอย่างสมเหตุผลตามหลักวิทยาศาสตร์ เพิ่มเวลาการเรียนรู้ของนักศึกษา ยกย่องอัตตราการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ชี้ให้นักศึกษาอ่านหนังสือเยอะๆ คิดให้ลึกซึ้ง ชอบตั้งคำถามและขยันปฏิบัติ เพิ่มจำนวนการอ่านหนังสือและเวลาการออกกำลังกายอย่างสมเหตุผล ใช้วิธีการให้คะแนนสอบอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งผลักดันให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมภาคปฏิบัติต่างๆ เช่น การสำรวจสังคม แรงงานการผลิต บริการอาสาสมัคร กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ การคิดค้นทางเทคโนโลยี และการช่วยสอน เป็นต้น

²⁵⁸ 中华人民共和国教育部. 《关于深化本科教育教
革全面提高人才培养质量的意见》 (2019): 6 เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562.
เข้าถึงได้จาก http://www.moe.gov.cn/srcsite/A08/s7056/201910/t20191011_402759.html

3.ยกระดับคุณภาพการสร้างหลักสูตรอย่างเต็มรูปแบบ สร้างเป้าหมายการอบรมบัณฑิตตามความต้องการของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ปรับปรุงโครงสร้างอัตราวิชาพื้นฐานและวิชาเฉพาะทางให้ดียิ่งขึ้น เสริมสร้างการออกแบบระบบหลักสูตร ยกกระตือรือร้นการสร้างหลักสูตรให้มีการวางแผนและเป็นระบบ พัฒนารูปแบบการศึกษาอินเทอร์เน็ต+การศึกษา พลักดันการปฏิวัติการเรียนการสอนในห้องเรียน จัดการเรียนการสอนในห้องเรียนอย่างเคร่งครัด รักษาวินัยการเรียนการสอนอย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งรับประกันคุณภาพการเรียนในห้องเรียน

4.ผลักดันพัฒนาการใช้เทคโนโลยีและสื่อการสอนเข้ามาประกอบการเขียนเอกสารการสอน สถาบันอุดมศึกษาได้ให้ความสำคัญต่อการสร้างเอกสารการสอนอย่างยิ่ง โดยสร้างความรับผิดชอบในการสร้างเอกสารการสอนของสถาบันอุดมศึกษา สร้างระบบบริหารเอกสารการสอนที่สมบูรณ์ และกำหนดหน่วยงานที่ทำงานด้านเอกสารการสอนอย่างชัดเจน ดำเนินการใช้เอกสารการวิจัยวิทยุมาชิกเกลินและวิศวกรรมที่สำคัญอย่างเป็นอิสระ ผลักดันให้ระบบเอกสารการสอนเป็นไปอย่างมีระบบ ส่งเสริมสนับสนุนนักวิชาการระดับสูงให้เขียนเอกสารการสอนที่มีคุณภาพสูงตามความสามารถด้านวิชาการและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ พร้อมทั้งให้เอกสารการสอนทำหน้าที่สอนบัณฑิตอย่างมีประสิทธิภาพ²⁵⁹

4.1 การจัดการหลักสูตรหลักสูตรหมายถึงระบบการศึกษาและกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภทที่สถานศึกษาสร้างขึ้น ตามเป้าหมายของการศึกษา หลักสูตรของมหาวิทยาลัยเป็นปัจจัยที่สถาบันอุดมศึกษาสร้างขึ้นในแผนการเรียนรู้และกิจกรรมของนักศึกษาและกระบวนการที่ไม่มีแผนการทุกประเภท หลักสูตรเป็นแนวคิดรวมที่ตั้งใจกำหนดขึ้น โดยกำหนดตามเงื่อนไขเป้าหมายการอบรมตามสาขาของมหาวิทยาลัย ใช้เนื้อหาความรู้ของวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นศูนย์กลางจนกลายเป็นระบบอบรมความสามารถและการสืบทอดความรู้ที่ลึกซึ้งและกว้างขวาง²⁶⁰

ระบบและวิธีการจัดการหลักสูตรระบบและวิธีการการบริหารหลักสูตรด้วยรัฐจากการกำหนดระบบเศรษฐกิจการตลาด ส่งผลให้ระบบบริหารหลักสูตรที่เป็นการรวมอำนาจไม่สอดคล้องกับการ

²⁵⁹中华人民共和国教育部. 《关于深化本科教育教学改革全面提高人才培养质量的意见》 (2019): 6 เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จากhttp://www.moe.gov.cn/srcsite/A08/s7056/201910/t20191011_402759.html

²⁶⁰王伟廉..高等教育学. 福建教育出版社 (2013):134 เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.gov.cn/>

พัฒนาเศรษฐกิจของสังคมอีกต่อไป ซึ่งต่อมารัฐบาลได้เริ่มกระจายอำนาจ ส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษา ค่อยๆ มีอำนาจในการจัดการเรียนการสอน และรัฐบาลก็ได้เริ่มดำเนินปฏิรูปกับวิธีการบริหาร หลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจากการที่มีการควบคุมการบริหารหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา แบบจุลภาค (Microeconomic management) ของรัฐบาลค่อยๆ เปลี่ยนไปเป็นวิธีการบริหารแบบ มหภาค (Macroeconomic management) นอกจากนี้ ในปี พ.ศ.2537 รัฐบาลจีนได้ประกาศ “ความคิดเห็นการดำเนินความสำคัญของการพัฒนาและปฏิรูปการศึกษาจีน” ซึ่งความคิดเห็นนี้ได้ชี้ ว่า การศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องปฏิรูประบบบริหารและรูปแบบการจัดการศึกษาใน สถาบันอุดมศึกษาแบบ “จัดแบ่งเขต” ให้มีความสำคัญกับการผลักดันความร่วมมือจัดการศึกษาที่ หลากหลายตามนโยบาย ดำเนินการปรับปรุงการจัดหลักสูตรที่ไม่เหมาะสมและไม่เป็นไปตามเหตุผล พร้อมทั้งอาศัยความร่วมมือระหว่างสถาบันเสริมสร้างความได้เปรียบทางด้านวิชาต่อกันและยกระดับ คุณภาพการศึกษา

ปัจจุบันนี้ อำนาจการจัดการหลักสูตรกระจายไปที่สถาบันอุดมศึกษา ระบบการจัดการ หลักสูตรเป็น วิธีการบริหารแบบมหภาค (Macroeconomic management) ของรัฐ และ สถาบันอุดมศึกษาจัดการหลักสูตรด้วยตัวเอง

(自1999年颁布《中华人民共和国高等教育法》后·教育部就不再颁布约束高校自主办学的政策文件·进一步明确了高校的权力和地位·政府对高校课程管理方式变得更加宏观·2002年·政府制定了《普通高校本科教学工作水平评估方(试行)》·通过教学水平的实践评估·加强了对高校教学工作的宏观管理·进一步规范课程体系建设·2006年12月·财政部和教育部联合启动质量工程此工程的实施主要是政府通过项目资助的形式对高校课程进行宏观管理·在一定程度上对高校课程管理制度改革起到了推动与导向作用·有利于整合教育资源·优化课程结构·进一步提升课程质量)

หลังจากที่ได้ประกาศ “กฎหมายการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน” ปี พ.ศ.2542 กระทรวงศึกษาธิการจีนก็ไม่ได้ออกนโยบายที่จำกัดการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ด้วยตัวเองอีกเลย มีการระบุถึงตำแหน่งและอำนาจของสถาบันอุดมศึกษาอย่างชัดเจน ซึ่งรัฐบาลได้ เพิ่มความเป็นมหภาคต่อวิธีการบริหารหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา ในปี พ.ศ. 2545 รัฐบาลจีนได้ กำหนด “แผนประเมินระดับการทำงานการศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาทั่วไป (ทดลองดำเนินการ)” ซึ่งจะอาศัยการประเมินระดับการสอนเสริมการบริหารการทำงานการสอนของ สถาบันอุดมศึกษาแบบมหภาคและยกระดับการสร้างระบบหลักสูตร นอกจากนี้ ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 กระทรวงการคลังและกระทรวงศึกษาธิการจีนได้ร่วมมือกันดำเนิน “วิศวกรรมคุณภาพ” ซึ่งมีการทำงานหลักคือรัฐบาลได้ใช้รูปแบบการช่วยเหลือทางการเงินดำเนินการบริหารแบบมหภาค กับหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา พร้อมกับผลักดันและชี้้นำการปฏิรูประบบบริหารหลักสูตรของ

สถาบันอุดมศึกษา เป็นผลดีต่อการจัดการทรัพยากรการศึกษา ปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรและยกระดับคุณภาพหลักสูตร

การดำเนินการบริหารหลักสูตรด้วยตนเองของสถาบันอุดมศึกษารัฐบาลจีนเริ่มกระจายอำนาจบริหารตามการพัฒนาและการสร้างระบบเศรษฐกิจการตลาดในสังคมของจีน ค่อยๆ เปลี่ยนจาก “กรรเชียง” เป็น “หางเสือ” สถาบันอุดมศึกษามีอำนาจในการจัดการศึกษาด้วยตนเอง โดยในปี พ.ศ. 2535 ที่ประชุมการศึกษาระดับอุดมศึกษาประจำปีได้ลงมติกระจายอำนาจการอนุมัติจัดตั้งสาขา สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดตั้งสาขาที่อยู่ในสารบัญสาขาระดับปริญญาตรีเองได้ ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษาหลักสามารถปรับสาขาที่อยู่ในขอบเขตวิชาและภายในจำนวนสาขาของสถาบันเองได้แต่ต้องขึ้นทะเบียนที่คณะกรรมการการศึกษาและหน่วยงานดูแลสถาบันอุดมศึกษา หากเป็นการจัดตั้งสาขาที่อยู่นอกสารบัญสาขาระดับปริญญาตรีจะต้องยื่นประสงค์ขออนุมัติขึ้นทะเบียนที่คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติจีนหลังการอภิปรายจากหน่วยงานดูแลสถาบันอุดมศึกษา นอกจากนี้ เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2542 จีนได้ดำเนินใช้ “กฎหมายการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน” ซึ่งได้ระบุอย่างชัดเจนว่า สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดตั้งสาขาที่อยู่ในสารบัญเองได้ รวมถึงสามารถจัดตั้งสาขาที่อยู่นอกสารบัญได้เช่นกัน ในปี พ.ศ.2544 จีนได้มอบอำนาจการตั้งสาขากับสถาบันอุดมศึกษาสำคัญ 7 แห่ง อาทิเช่น มหาวิทยาลัยชิงฮวา มหาวิทยาลัยปักกิ่ง เป็นต้น ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาชุดแรกที่มีอำนาจจัดตั้งสาขาเองได้ นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการยังได้ชี้ว่า สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดตั้งสาขาที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจของสังคมที่อยู่นอกสารบัญสาขาระดับปริญญาตรีตามกฎหมายกำหนดได้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลจีนได้กระจายขอบเขตอำนาจการจัดตั้งสาขากับสถาบันอุดมศึกษา²⁶¹ ในขณะเดียวกันขอบเขตอำนาจที่กำหนดในแผนการสอนและโครงสร้างการสอนก็ได้รับการกระจายอำนาจเช่นกัน นอกจากนี้ “กฎหมายการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน” ที่ออกประกาศเมื่อปี พ.ศ. 2541 ได้ชี้ว่า สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดทำเอกสารการสอน กำหนดแผนการสอนและจัดกิจกรรมการสอนเองได้ตามความต้องการของการสอนทั้งนี้ อำนาจการบริหารหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาได้ถูกกระจายไปยังหน่วยงานรัฐบาลและกระจายสู่สถาบันอุดมศึกษา กลายเป็น

²⁶¹唐海英. 改革开放三十年来我国大学课程政策研究. 湖南师范大学. (2010): 89 เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.gov.cn/>

ระบบดำเนินการบริหารหลักสูตรเองขอสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นการบริหารมหภาคของรัฐบาลและกลยุทธบริหารตนเองขอสถาบันอุดมศึกษา²⁶²

ตั้งแต่ช่วงกลางทศวรรษที่ 1990 เป็นต้นมา รูปแบบการบริหารหลักสูตรขอสถาบันอุดมศึกษาได้เริ่มเปลี่ยนแปลงรูปแบบระบบการบริหารตนเองจากเส้นตรงบนลงล่างเป็นจากล่างขึ้นบน โดยกิจกรรมการบริหารหลักสูตรสถาบันอุดมศึกษาได้เริ่มดำเนินการตามลักษณะพิเศษขอสถาบันเองตามการมีอำนาจจัดการศึกษาขอสถาบันอุดมศึกษาเองตามลำดับ ซึ่งเป็นการออกจากการควบคุมและการบริหารจากรัฐบาล เพื่อเป็นการยกระดับการบริหารโดยรวมขอสถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานภายในระดับล่างขอสถาบันอุดมศึกษาเริ่มได้รับความสำคัญมากขึ้นและได้รับการมอบอำนาจและหน้าที่พอสมควร แสดงถึงเอกลักษณ์การสร้างสรรค์ระบบบริหารหลักสูตรภายในสถาบันอุดมศึกษา การจัดตั้งระบบคณะใหม่ การขยายอำนาจขอคณะ ซึ่งทำให้อำนาจบริหารหลักสูตรขอครูผู้สอนและนักศึกษาขยายมากขึ้นตามไปด้วย โดยการเริ่มจัดตั้งขอสถาบันอุดมศึกษาที่มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะศาสตราจารย์เข้าร่วม กลายเป็นระบบการบริหารหลักสูตรที่มีครูผู้สอนเข้าร่วมด้วย ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษาได้ดำเนินการเสาะแสวงหาความกระตือรือร้นขอครูผู้สอน อาทิเช่น จัดระบบการสอบวัด มอบรางวัลคุณภาพการสอน เป็นต้น เพื่อสามารถให้ครูผู้สอนมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมบริหารหลักสูตรและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

นอกจากนี้ เพื่อปรับตัวให้เข้ากับการพัฒนาการตลาด ระบบหน่วยกิตได้ถูกดำเนินใช้ในสถาบันอุดมศึกษานับตั้งแต่ทศวรรษที่ 1990 จนทำให้ระบบหน่วยกิตเกิดการพัฒนาขึ้นอีกครั้ง จนถึงปลายปี พ.ศ. 2539 ระบบหน่วยกิตได้ถูกนำมาใช้ในสถาบันอุดมศึกษาเกือบ 1 ใน 3 ขอสถาบันอุดมศึกษาทั้งหมด ระบบหน่วยกิตค่อยๆ เข้าไปในระบบบริหารหลักสูตรขอสถาบันอุดมศึกษาตามลำดับ อาทิเช่น ในปี พ.ศ. 2544 มหาวิทยาลัยผู้ต้นได้ออก “แผนการ 15” ซึ่งในแผนการได้ออกเงื่อนไขให้พัฒนาและผลักดันระบบหน่วยกิต จนทำให้หลักสูตรระดับปริญญาตรี โทและเอก มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นถึง 2,500 วิชา ส่งผลต่อเนื่องให้นักศึกษามีช่องว่างการเลือกวิชาเรียนมากขึ้น ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษาจำนวนหนึ่งดำเนินระบบหน่วยกิตนั้น ยังได้เสาะแสวงหาระบบการเลือกวิชาข้ามคณะและการคัดเลือกระยะกลาง ทำให้อำนาจการเลือกวิชากับนักศึกษาอย่างเพียงพอและสร้างความกระตือรือร้นต่อการศึกษาขอนักศึกษา

²⁶² 中华人民共和国高等教育法^[EB/OL].เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก http://www.gov.cn/banshi/2005-05/25/content_927.htm

นโยบายและหลักเกณฑ์การจัดการหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นโยบายบริหารหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาจีนได้ใช้คุณค่าของสังคมเป็นมุมมองทฤษฎี เน้นย้ำถึงการปรับให้ นโยบายบริหารหลักสูตรสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจของสังคม สถาบันอุดมศึกษาจะต้องอบรม สั่สอนบัณฑิตให้มีความสอดคล้องกับความต้องการการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยี ซึ่ง เห็นได้ว่า เป้าหมายหลักของการอบรมสั่งสอนบัณฑิตที่นโยบายบริหารหลักสูตรสถาบันอุดมศึกษา กำหนดไว้คือ เพื่อตอบสนองความต้องการการพัฒนาสังคม

การจัดการหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษาของจีนจะต้องดำเนินการตาม “สารบัญวิชาการ ฝึกฝนบัณฑิตและการมอบปริญญา(学位授予和人才培养学科目) “สารบัญสาขาระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษาทั่วไป(普通高等学校本科专业目录) 2020” เป็นต้น

1. หลังจากการปฏิรูปประเทศของจีน โดยการแก้ไขสารบัญฯ ครั้งที่ 1, 2 และ 3 เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2530, 2535 และ 2541 ส่วนการแก้ไขสารบัญฯ ครั้งที่ 4 ได้เริ่มแก้ไขขึ้นในปี พ.ศ. 2553 และ ดำเนินการแก้ไขสารบัญสาขาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาทั่วไปเป็นร่างฉบับที่ 1 เสร็จสิ้น และเริ่มขอความคิดเห็นในเดือนเมษายน พ.ศ. 2554 ดำเนินการแก้ไขสารบัญสาขาระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาทั่วไปเป็นร่างฉบับที่ 2 เสร็จสิ้นและเริ่มขอความคิดเห็นในเดือนกันยายน พ.ศ. 2554 ซึ่งร่างเดิมของสารบัญสาขาระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาทั่วไปฉบับใหม่ได้เขียนเสร็จ สิ้นในปี พ.ศ. 2554 โดยในปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นไป สถาบันอุดมศึกษาจะดำเนินการวางแผนรับ นักศึกษาและรวบรวมสถิติการศึกษาตามเนื้อหาสารบัญสาขาฉบับใหม่ โดยสารบัญสาขาระดับ ปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาทั่วไปฉบับปี พ.ศ. 2555 จะเป็นส่วนหนึ่งในเอกสารการชี้แนะ พื้นฐานของการทำงานในสถาบันอุดมศึกษา สารบัญฯ นี้ จะเป็นตัวอ้างอิงสำคัญในการกำหนดการ แบ่งสาขา การเรียกชื่อและสังกัดประเภทวิชา ช่วยในการจัดสร้าง ปรับเปลี่ยนสาขา การดำเนินฝึกฝน บัณฑิต การรับนักศึกษาเข้าเรียน การมอบปริญญา การชี้แนะอาชีพ การดำเนินการรวบรวมสถิติ การศึกษาและการวัดความต้องการของบัณฑิต เป็นต้น

2. สารบัญวิชาฝึกฝนบัณฑิตและการมอบปริญญาสารบัญวิชาฝึกฝนบัณฑิตและการมอบ ปริญญาประกาศขึ้นในปี พ.ศ. 2554 ได้กำหนดประเภทวิชาและวิชาเรียนระดับที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย สารบัญการฝึกฝนบัณฑิตและการมอบปริญญาสาขา ซึ่งมีความแตกต่างจากการแบ่งประเภทวิชา ก่อนหน้านี้คือ สารบัญสาขาฯ ฉบับล่าสุด ได้แยกศิลปศาสตร์ออกจากอักษรศาสตร์อย่างสิ้นเชิง กลายเป็น ประเภทวิชาเดี่ยว รายละเอียดดังแนบ 1 สารบัญวิชาการฝึกฝนบัณฑิตและการมอบปริญญาฉบับใหม่ ได้กำหนดให้การฝึกฝนบัณฑิตและการมอบปริญญาของจีนมีความเกี่ยวข้องกับวิชาเรียน 13 แขนง ได้แก่ ปรัชญา เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ อักษรศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ เกษตรศาสตร์ แพทยศาสตร์ การทหาร บริหารและศิลปศาสตร์ เป็นต้น โดยศิลป

ศาสตร์เป็นวิชาที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยวิชาแต่ละแขนงได้กำหนดวิชาเรียนระดับที่ 1 ดังนี้ ปรัชญา 1 วิชา เศรษฐศาสตร์ 2 วิชา นิติศาสตร์ 6 วิชา ศึกษาศาสตร์ 3 วิชา อักษรศาสตร์ 3 วิชา ประวัติศาสตร์ 3 วิชา วิทยาศาสตร์ 14 วิชา วิศวกรรมศาสตร์ 14 วิชา เกษตรศาสตร์ 9 วิชา แพทยศาสตร์ 11 วิชา การทหาร 10 วิชา บริหาร 5 วิชา และศิลปศาสตร์ 5 วิชา รวมทั้งสิ้น 110 วิชา การศึกษาระดับปริญญาตรีได้กำหนดแขนงวิชาซึ่งไม่รวมการทหาร ในขณะเดียวกัน สารบัญวิชาฉบับใหม่ได้กำหนดสาขาจำนวน 39 สาขา ที่สามารถได้รับการมอบปริญญาสาขา ได้แก่ การเงิน การวางผังเมือง การใช้สถิติ การประชาสัมพันธ์ การเกษตร เป็นต้น²⁶³ ทั้งนี้ สาขาสัตวแพทย์ คลินิกเวชกรรม ทันตแพทย์ และศึกษาศาสตร์ สามารถมอบเป็นปริญญาระดับโทและเอกได้ สาขาสถาปัตยกรรม สามารถมอบเป็นปริญญาตรีและโทได้ และสาขาอื่นๆ สามารถมอบเป็นปริญญาโทได้เพียงอย่างเดียว²⁶⁴

3. “นวัตกรรมการศึกษาทศวรรษใหม่” ในปี พ.ศ. 2544 ได้ระบุไว้ชัดเจนว่า ควรปฏิรูประบบการอบรมเพื่อผลิตบัณฑิต พร้อมกับยกระดับการปฏิรูปหลักสูตรและวิธีการสอน แทรกซึมการศึกษาคุณภาพเข้าไปในการศึกษาของสาขา เพื่อให้นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับการทำงานจริงในสังคมและกิจกรรมวิจัยทางวิชาการได้เร็วขึ้น รวมถึงผลักดันการยกระดับคุณภาพโดยรวมของนักศึกษา

4. ในปี พ.ศ. 2546 กระทรวงศึกษาธิการได้เริ่มสร้างหลักสูตรดีเด่น พร้อมกับได้ออกนโยบายประเมินหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง โดยได้กำหนดกฎระเบียบกับกระบวนการดำเนินงานด้านการประเมิน สารการประเมินและวิธีการประเมินของหลักสูตรดีเด่นอย่างละเอียด เป็นต้น อาศัยกิจกรรมประเมินหลักสูตรผลักดันการสร้างหลักสูตร และยกระดับคุณภาพหลักสูตรขึ้นอีกชั้น ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศนโยบายที่เกี่ยวข้องในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550 เพื่อประชาสัมพันธ์หลักสูตรดีเด่นของประเทศอย่างรอบด้าน สนับสนุนให้ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาด้วยกันสร้างระบบวิชาเลือกเสรีข้ามสถาบัน เป็นการเสริมสร้างและแบ่งปันทรัพยากรที่ดีให้แก่กันระหว่างสถาบันและผลักดันการสร้าง หลักสูตรดีเด่นเนื่องจากการสร้างหลักสูตรดีเด่นไม่ว่าจะเป็น

²⁶³ 《普通高等学校本科专业目录》.(2018) เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก http://www.moe.gov.cn/s78/A22/xwb_left/moe_833/201804/t20180419_333655.html

²⁶⁴ 《普通高等学校本科专业目录》.(2018) เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก http://www.moe.gov.cn/s78/A22/xwb_left/moe_833/201804/t20180419_333655.html

ช่วงแรกของการเตรียมพร้อมการวิจัยพัฒนาหลักสูตรหรือช่วงหลังของการประกาศหรืออัปเดตข้อมูลทรัพยากรหลักสูตรดีเด่น ในทุกกระบวนการล้วนมีความต้องการเงินทุนและการสนับสนุนจํานวนมหาศาลและการสร้างหลักสูตรดีเด่นจะต้องได้รับการสนับสนุนและความคุ้มครองด้านระบบ นโยบาย และค่าใช้จ่าย

การสนับสนุนค่าใช้จ่ายมีความสำคัญกับการสร้างหลักสูตรดีเด่นมากยิ่งขึ้น ปัจจุบันหลักสูตรดีเด่นของจีนได้รับการสนับสนุนด้านค่าใช้จ่ายจากกระทรวงศึกษาธิการ โดยรวมถึงค่าบำรุงและค่าช่วยเหลือการสร้าง เป็นการผลักดันการสร้างหลักสูตรและคุ้มครองการพัฒนาหลักสูตรได้ในระดับหนึ่ง แต่กระนั้น นี่เป็นเพียงนโยบายบริหารการสร้างหลักสูตรดีเด่นที่มีผลบังคับใช้ภายใน 5 ปีเท่านั้น เมื่อเลยระยะเวลาที่กำหนดก็จะมีนโยบายค่าใช้จ่ายเหล่านี้

จากการประเมินและอนุมัติหลักสูตรดีเด่นของจีนครั้งแรกเมื่อ ปี พ.ศ. 2546 เป็นต้นมา จำนวนโครงการหลักสูตรดีเด่นก็ได้เพิ่มขึ้นตามลำดับและกระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎระเบียบให้ประเทศมอบค่าใช้จ่ายช่วยเหลือพอสมควรกับโครงการเหล่านี้ พร้อมกับสามารถร่วมมือกับกิจการเสาะหารูปแบบหลักสูตรดีเด่นที่เป็นความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับกิจการ ร่วมกันดำเนินโครงการสร้าง “กระทรวงศึกษาธิการ-หลักสูตรดีเด่น PC” สร้างระบบแบ่งภาระเงินทุนเงินหลายช่องทาง เพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายกับการสร้างหลักสูตรดีเด่น ทั้งนี้ ในช่วงการพัฒนา 5 ปีครั้งที่ 10 รัฐบาลจีนได้มอบกองทุนซึ่งมีมูลค่าถึง 2,500 ล้านหยวน สนับสนุนการสร้างโครงสร้างวิศวกรรมคุณภาพ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2550 กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงการคลังได้กำหนด “วิธีการบริหารเงินทุนวิศวกรรมคุณภาพและการปฏิรูปการศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา

4.2 การจัดการระบบหน่วยกิต คือการใช้หน่วยกิตเป็นหน่วยนับปริมาณการเรียนรู้ของผู้เรียน พร้อมทั้งเป็นการอ้างอิงการวัดสถานการณ์พื้นฐานการสำเร็จการเรียนรู้และเป็นระบบบริหารศึกษาที่ใช้เป็นมาตรฐานการจบการศึกษาของผู้เรียน การดำเนินระบบหน่วยกิตที่มีประสิทธิผลจะมีส่วนช่วยผลักดันการปฏิรูปการสอนทางการศึกษาและการปฏิรูประบบการอบรมสั่งสอนบัณฑิตในสถานอุดมศึกษา รวมถึงมีส่วนช่วยในการสร้างความกระตือรือร้นการเรียนรู้ของอาจารย์ผู้สอนและผู้เรียน และเป็นการยกระดับคุณภาพการสอนทางการศึกษา

การบริหารระบบหน่วยกิตในสถาบันอุดมศึกษาของจีนในปัจจุบันการดำเนินการบริหารระบบหน่วยกิต เมื่อดูจากแก่นสารแล้วจะเป็นการแสดงออกของระบบการจัดการเรียนการสอนของสถานอุดมศึกษา ที่ปรับตัวให้เข้ากับระบบเศรษฐกิจอย่างหนึ่งและเป็นผลสัมฤทธิ์จากกฎหมายภายนอกสถานศึกษา ปัจจุบัน การบริหารระบบหน่วยกิตที่สถานอุดมศึกษาของจีนดำเนินการนั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ของรูปแบบการจัดการและระบบการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นและกลายเป็นรูปแบบในระบบการวางแผนเศรษฐกิจระยะยาวของจีน ซึ่งไม่ใช่เป็นการเลียนแบบระบบการบริหารของสถาน

อุดมศึกษาในต่างประเทศ ทั้งนี้ จีนได้กำหนดกฎระเบียบนี้ขึ้นตามกฎหมายการศึกษาแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน กฎหมายอุดมศึกษาแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนและกฎระเบียบการบริหารนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั่วไป เพื่อผลักดันการปฏิรูปการบริหารระบบหน่วยกิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคทั่วไป

ทั้งนี้ อุดมศึกษาของจีนเริ่มต้นขึ้นค่อนข้างช้า ซึ่งการพัฒนาของแต่ละพื้นที่ของจีนจะไม่มี ความสมดุลกัน มีชนิดและประเภทที่หลากหลาย และสถาบันอุดมศึกษามีประเภทและระดับที่ต่างกันและมีความต้องการการพัฒนาาระบบหน่วยกิตและการปรับตัวที่แตกต่างกัน ซึ่งจะพัฒนาและปรับปรุงระบบหน่วยกิตนั้นบนระดับพื้นฐานของสถานศึกษาเอง

รูปแบบการบริหารระบบหน่วยกิตที่หลากหลายของจีนปัจจุบัน ระบบหน่วยกิตที่สถาบันอุดมศึกษาของจีนผลักดันใช้เป็นการกำหนดขึ้นตามระบบเศรษฐกิจของตลาดจีน ในกระบวนการดำเนินระบบหน่วยกิตนั้น สถานศึกษาอุดมศึกษาของจีนได้สร้างรูปแบบบริหารระบบหน่วยกิตที่แตกต่างกันไป ดังด้านล่าง

ระบบหน่วยกิตแบบสิ้นเชิงระบบหน่วยกิตแบบสิ้นเชิง เป็นการใชหน่วยกิตเป็นหน่วยวัดปริมาณการเรียนรู้ของนักศึกษาเพียงอย่างเดียว โดยไม่ว่าเวลาการเรียนจะสั้นหรือยาว เพียงแค่ได้เรียนตามจำนวนที่กำหนดก็จะสามารถจบการศึกษาได้ ซึ่งระบบนี้มีความพิเศษคือเป็นการแหกกฎการจำกัดปีการเรียน ซึ่งสามารถเรียนสาขาหนึ่งได้โดยไม่ต้องต่อเนื่องกันและสามารถเรียนพร้อมกันทั้งสองสาขาได้ โดยสถาบันอุดมศึกษาของจีนที่ดำเนินใช้ระบบหน่วยกิตสิ้นเชิง ได้แก่ มหาวิทยาลัยการคมนาคมซีอาน มหาวิทยาลัยผู้ตัน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีปักกิ่ง เป็นต้น

ระบบหน่วยกิตแบบแผนการระบบนี้มีความพิเศษคือ “วิชาบังคับเลือกเป็นวิชาพื้นฐาน ไม่จำกัดจำนวนวิชาเลือกเสรี” โดยวิชาบังคับเลือก ประกอบด้วย วิชาพื้นฐานของสาธารณะ วิชาพื้นฐานของสาขาและหลักสูตรการเรียนวิชาผสม สำหรับวิชาเลือกเสรีนั้นจะมีประเภทวิชาที่ค่อนข้างหลากหลาย ระดับความรู้ในสายสาขาเชิงลึกมีจากน้อยไปมาก เป็นหลักสูตรเชิงวิจัย และเป็นหลักสูตรที่มีความรู้จากน้อยไปมากและยังมีหลักสูตรที่มีความรู้ด้านอักษรศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์และบริหารไว้ด้วยกัน สถาบันอุดมศึกษาของจีนที่ใช้ระบบหน่วยกิตแบบแผนการ ได้แก่ มหาวิทยาลัยปักกิ่ง มหาวิทยาลัยอู่ฮั่น มหาวิทยาลัยหนานจิง เป็นต้น

ระบบหน่วยกิตแบบปีการศึกษาเป็นระบบการบริหารอย่างหนึ่งที่น่าระบบปีการศึกษา และระบบหน่วยกิตรวมเข้าด้วยกัน โดยได้กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับปีเรียนและภาคเรียนกับหน่วยกิตที่นักศึกษาเรียนครบ ความยืดหยุ่นของแผนการสอนจะมีน้อยกว่าระบบหน่วยกิตแผนการ โดยปกติจะไม่อนุญาตให้นักศึกษาที่เรียนครบหน่วยกิตก่อนกำหนดจบการศึกษาก่อนกำหนด โดยจะให้ความสำคัญกับการจัดตั้งการเรียนเป็นห้อง ทั้งนี้ วิชาเลือกเสรีจะมีจำนวนไม่มากและอิสระในการ

เลือกวิชาเรียนจะไม่มากเช่นกัน สถาบันอุดมศึกษาของจีนที่ใช้ระบบหน่วยกิตแบบปีการศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีจีนตะวันออก มหาวิทยาลัยอุตสาหกรรมตะวันตกเฉียงเหนือ มหาวิทยาลัยครูจีนตะวันออก มหาวิทยาลัยจีหลิน เป็นต้น

ระบบหน่วยกิตแบบสิทธิ์เพิ่มเติมรอบด้านรอบด้านนี้หมายรวมถึง ด้านคุณธรรม สติปัญญา และร่างกาย โดยแต่ละด้านล้วนมีเงื่อนไขให้ใช้หน่วยกิตเป็นตัววัดนักศึกษา โดยหน่วยกิตของหลักสูตร จะกำหนดตามหน่วยกิตที่ได้จากปริมาณการออกแรงงานทางการเรียนรู้ทั้งในและนอกคาบเรียน เพิ่มสิทธิ์และคุณกับหน่วยกิตในแผนการ โดยจะกำหนดจำนวนการเพิ่มสิทธิ์ตามความแตกต่างของ ประเภทหลักสูตร ลักษณะ ตำแหน่งและระดับความยากง่าย เป็นต้น ทั้งนี้ หน่วยกิตตามแผนการคูณด้วยจำนวนการเพิ่มสิทธิ์จะได้หน่วยกิตจริงของนักศึกษา โดยหน่วยกิตตามแผนการกำหนดขึ้นเพื่อ บริหารคุณสมบัติของนักศึกษาและหน่วยกิตสิทธิ์เพิ่มเติมกำหนดขึ้นเพื่อวัดคุณภาพดีเลวของนักศึกษา และใช้เป็นตัวอ้างอิงการประเมิน คัดเลือกและมอบรางวัล โดยมหาวิทยาลัยการบินปักกิ่ง เป็นต้น กำลังดำเนินระบบหน่วยกิตประเภทนี้

ระบบหน่วยกิตแบบรวมระบบหน่วยกิตแบบรวมเป็นระบบบริหารที่ใช้ระบบแบบปีการศึกษา และระบบหน่วยกิตรวมเข้าด้วยกันตามการแบ่งประเภทหลักสูตรและช่วงการศึกษา โดยมีรูปแบบที่สำคัญ 2 รูปแบบ คือ (1) ใช้ระบบปีการศึกษากับนักศึกษาปีที่ 1 และ 2 และใช้ระบบหน่วยกิตกับ นักศึกษาปีที่ 3 และ 4 (2) วิชาบังคับเลือกจะใช้ระบบปีการศึกษาและวิชาเลือกเสรีจะใช้ระบบหน่วย กิต อาทิเช่น วิทยาลัยเคมีอุ๋นดำเนินใช้ระบบหน่วยกิตผสมโดยใช้ระบบปีการศึกษาเป็นพื้นฐานและ ใช้วิชาเลือกเสรีเป็นเงื่อนไขเบื้องต้น ระบบประเภทนี้มีความพิเศษคือมีการแบ่งเขตปีการศึกษาและ ภาคการศึกษาในแผนการสอนออกอย่างชัดเจน การพลิกแพลงการเลือกหลักสูตรในชั้น สถาบันอุดมศึกษาที่มีความเหมือนกันและมีการนำระบบเทคโนโลยีเพื่อเก็บข้อมูลและใช้ในการบริหาร คัดเลือกนักศึกษาการคำนวณให้คะแนน และคำนวณหน่วยกิต การกำหนดมอบใบประกาศนียบัตร ต่าง ๆ และกระตุ้นให้เกิดจิตวิญญาณการสร้างสรรค์ด้วยตนเอง ทั้งนี้ ระบบหน่วยกิตประเภทนี้ส่วนใหญ่จะใช้ในมหาวิทยาลัยวิศวกรรมศาสตร์และวิทยาลัยแพทย์ซึ่งยังมีจำนวนน้อย

ระบบหน่วยกิตแบบการเปิดตัวในเขตพิเศษระบบหน่วยกิตประเภทนี้ ได้เริ่มนำมาใช้ใน สถาบันอุดมศึกษาในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจีน ซึ่งมีความพิเศษคือ หากเปรียบเทียบกับระบบหน่วย กิตแบบแผนการ ระบบหน่วยกิตประเภทนี้จะมีอิสระในการเรียนหลักสูตร การเลือกและการเปลี่ยน สาขาเรียนและการบริหารจะมีความเป็นอิสระในการเลือกมากกว่า ทั้งนี้ เป็นการเริ่มฝึกฝนบัณฑิตจาก ความพิเศษของเขตเศรษฐกิจพิเศษ ใช้การปรับตัวให้เข้ากับเขตเศรษฐกิจพิเศษให้เข้ากับความต้องการ

ของบัณฑิตแต่ละประเภท ซึ่งมหาวิทยาลัยเจิ้นเจิ้น มหาวิทยาลัยฮวาเฉียวและมหาวิทยาลัยจี้หนาน เป็นสถานศึกษาที่ใช้ระบบหน่วยกิตประเภทนี้²⁶⁵

การจัดการแผนการสอนภายใต้ระบบหน่วยกิตการบริหารแผนการสอนเป็นพื้นฐานสำคัญในการฝึกฝนบัณฑิตในด้านเฉพาะทาง และเป็นการจัดกระบวนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงรูปแบบการอบรมสั่งสอนบัณฑิต ดังนั้น การบริหารแผนการสอนจึงเป็นสาระสำคัญของการบริหารการสอนภายใต้เงื่อนไขของระบบหน่วยกิตอย่างหนึ่ง ระบบหน่วยกิตเกิดจากการใช้วิชาและกลุ่มวิชาออกแบบแผนการสอน เป็นการสร้างความแข็งแกร่งและขยายพื้นฐาน รวมถึงกำหนดสาขาตามการพัฒนาของวิชา เพื่อให้ นักศึกษาสามารถปรับตัวให้เข้ากับการทำงานหลังจบการศึกษาได้มากขึ้นเนื่องจากความต้องการของสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปซึ่งส่งผลให้สูญเสียบัณฑิตโดยใช่เหตุ ปัจจุบัน แผนการสอนในระบบหน่วยกิตของสถาบันอุดมศึกษาทั่วไปของจีนมีรูปแบบดังนี้

(2.1) รับนักศึกษาจากสาขาเดิม โดยหลังจากที่นักศึกษาใหม่เข้าเรียน สถานศึกษาจะดำเนินการแบ่งห้องเรียนและคณะให้กับนักศึกษา

(2.2) ดำเนินรับนักศึกษาตามประเภท อาทิเช่น รับนักศึกษาสาขาอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์เท่านั้น หรือรับนักศึกษาตามประเภทวิชาที่กำหนด ซึ่งปัจจุบันมี มหาวิทยาลัยปักกิ่ง มหาวิทยาลัยฝูตัน มหาวิทยาลัยซันตง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีฮวาจง เป็นต้น ได้ใช้วิธีการนี้ โดยนักศึกษาที่เข้าใหม่จะไม่ได้รับการแยกสาขาและคณะในปีแรก หลังจากที่ได้เรียนวิชาทฤษฎีเบื้องต้น นักศึกษาจะต้องยื่นความประสงค์เลือกสาขาและคณะเป็นครั้งที่สองตามความถนัดและความชอบของตนเอง ซึ่งสถานศึกษาจะใช้วิธีการแยกคณะเสมือนแยกกับนักศึกษาในปีที่หนึ่งและจัดนักศึกษาเสมือนแยกเข้าตามคณะแล้วตามจำนวนแผนการรับนักศึกษาของแต่ละคณะ

(2.3) รับนักศึกษาตามคณะ โดยบางสถานศึกษา อาทิเช่น มหาวิทยาลัยปักกิ่งเคยได้ผลักดันใช้วิธีการรับนักศึกษาตรงตามคณะในช่วงแรก วิธีนี้จะมีขอบเขตจำกัดมากกว่าการรับนักศึกษาตามประเภท แต่ยังคงให้นักศึกษามีโอกาสเลือกได้พอสมควร

(2.4) รับนักศึกษาตามสาขา ประเภทและคณะรวมกัน อาทิเช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีซันตงในปัจจุบันได้ดำเนินรับนักศึกษาตามประเภทการสอบสายศิลป์และสายวิทย์ โดยสายศิลป์ยังคง

²⁶⁵戴文静 Dai Wenjing, 中美高校学分制教学管理比较研究. 湖南师范大学. (2007). เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.gov.cn/>

รับนักศึกษาเข้าตามสาขาเช่นเดิม สายวิทย์ จะรับนักศึกษาเข้าเรียนตามประเภทวิชาในการเลือกสาขานั้น ถึงแม้ว่าสถาบันอุดมศึกษาทั่วไปจะให้สิทธิ์นักศึกษาเลือกสาขาเอง แต่ยังคงมีการใช้มาตรการควบคุมปริมาณนักศึกษาที่สามารถเลือกสาขาได้อย่างอิสระอย่างเข้มงวด อาทิเช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ปัจจุบัน จะรับนักศึกษาใหม่เข้าศึกษาโดยไม่แยกสาขา และจะแยกคณะตามคะแนนสอบหลังจากที่ได้เข้าศึกษาหนึ่งปี และให้นักศึกษาเลือกคณะหลังเข้าศึกษาสองปี โดยสถานศึกษาจะดำเนินการควบคุมปริมาณการเลือกสาขาและคณะของนักศึกษา ซึ่งจะใช้ระบบคำนวณจัดลำดับสิทธิ์การเลือกสาขาก่อนหลังตามคะแนนสอบรวมของนักศึกษา

ทั้งนี้กระบวนการดำเนินการดังกล่าวในเบื้องต้นนั้น อันดับแรก นักศึกษาจะต้องกรอกสาขาและคณะที่ตนอยากเข้าศึกษาตามเงื่อนไขของสถานศึกษา หลังจากนั้น ระบบคอมพิวเตอร์จะจัดลำดับสิทธิ์ก่อนหลังตามขอบเขตที่กำหนดไว้ ดำเนินแผนการจัดนักศึกษาทุกคนตามลำดับความต้องการและจำนวนที่เหลือของคณะ พร้อมทั้ง ยืนยันคณะของนักศึกษาตามลำดับ หากคณะที่นักศึกษาคนแรกเลือกยังมีจำนวนว่างจะจัดนักศึกษาเข้าสู่คณะนั้นโดยจะจัดนักศึกษาทั้งหมดตามลำดับ นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาที่ผลักดันระบบหน่วยกิตจะอนุญาตให้นักศึกษาเปลี่ยนสาขาได้อย่างอิสระ แต่ระดับอิสระในการเปลี่ยนแปลงนั้นจะแตกต่างกันไปตามสถาบันอุดมศึกษานั้น

อาทิเช่น มหาวิทยาลัยเจ้าเจียง จะอนุญาตให้นักศึกษาที่มีความสามารถพิเศษและมีความสนใจพิเศษสามารถเปลี่ยนสาขาได้ ซึ่งโดยปกติจะต้องชำระค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเปลี่ยนสาขาพอสมควร มหาวิทยาลัยผู้ต้น ได้กำหนดให้นักศึกษาที่มีคะแนนติดอันดับต้นร้อยละ 8 สามารถเลือกสาขาใหม่ได้ รวมถึงนักศึกษาที่ผ่านการสอบเปลี่ยนห้องเรียนร้อยละ 3 สามารถเปลี่ยนสาขาได้และนักศึกษาที่มีความสามารถพิเศษหากผ่านการดำเนินการก็จะสามารถเปลี่ยนสาขาที่เหมาะสมได้เช่นกัน²⁶⁶

การจัดการโครงสร้างหลักสูตรภายใต้ระบบหน่วยกิตโครงสร้างหลักสูตรไม่เหมือนกับหลักสูตรที่สามารถนำมารวมกันได้ ซึ่งโครงสร้างหลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดโครงสร้างสติปัญญาของนักศึกษาและรูปแบบการสร้างบัณฑิต โดยการจัดการโครงสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การระบุดัชนีและความต้องการของหลักสูตรแต่ละประเภทอย่างชัดเจนนั้นเป็นปัญหาสำคัญในการกำหนดแผนการสอน ซึ่งปัจจุบัน พื้นฐานโครงสร้างหลักสูตรของอุดมศึกษาแต่ละสถาบันที่ผลักดันใช้ระบบหน่วยกิตจะ

²⁶⁶季碧月.实行学分制促进人才培养多样化,理工高教研
究, (2011):50 เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก [http://www.cqvip.com /qk/
71186x/200402/4000469308.html](http://www.cqvip.com /qk/71186x/200402/4000469308.html)

เหมือนกัน โดยปกติจะแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ วิชาบังคับเลือก และวิชาเลือกเสรี (วิชาจำกัดเลือกและวิชาเลือกไม่จำกัดเลือก) ซึ่งแต่ละสถาบันอุดมศึกษาจะมีความแตกต่างกันไปในด้านความสำคัญและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง สำหรับวิชาบังคับเลือกเป็นหลักสูตรที่นักศึกษาจำเป็นต้องเรียนตามทิศทางของวิชาเรียน วิชาจำกัดเลือกเป็นวิชาเลือกที่หน่วยงานบริหารการสอนของสถานศึกษากำหนดขึ้นตามหลักการของการเลือกวิชาและการพัฒนาทิศทางวิชาเพื่อรับประกันคุณภาพนักศึกษา ซึ่งรวมถึงวิชาเลือกเสรี วิชาทฤษฎีพื้นฐานและวิชาเฉพาะทางที่โดยปกตินักศึกษาจะสามารถเลือกเรียนตามความชอบและตามพื้นฐานของตัวเองได้อย่างอิสระ

สำหรับวิชาบังคับเลือกจะประกอบด้วย วิชาพื้นฐานทั่วไป วิชาเฉพาะทางและการปฏิบัติ สำหรับวิชาเลือกเสรีจะประกอบด้วย วิชาเลือกเสรีทางสาขา วิชาจำกัดเลือกและวิชาเลือกเสรี ทั้งนี้ วิชาบังคับเลือกจะครองสัดส่วนร้อยละ 50-80 ของเวลาเรียนหรือหน่วยกิตทั้งหมด วิชาเลือกเสรีประกอบด้วยวิชาจำกัดเลือกและวิชาไม่จำกัดเลือกซึ่งครองสัดส่วนร้อยละ 20-50 ของเวลาเรียนหรือหน่วยกิตทั้งหมด โดยมีสถานศึกษาจำนวนไม่น้อยที่กำลังกำหนดแผนหลักสูตรการสอนสายศิลป์และสายวิทย์และสร้างเวทีหลักสูตรที่เหมาะสมกับสถานการณ์จริงของสถานศึกษา อาทิเช่น มหาวิทยาลัยผู้ต้น ได้ใช้เวทีหลักสูตรการพัฒนาพื้นฐานสายศิลป์และสายวิทย์หลักสูตรการพัฒนารวมปรับปรุงโครงสร้างของหลักสูตรหลักในสาขา มหาวิทยาลัยจันทราวันออกใช้เวทีสาขาและสาขาแนวหน้าพื้นฐานประเภทวิชาพื้นฐานทางการศึกษาความรู้ โดยพื้นฐานทางการศึกษาความรู้จะไม่มีการแบ่งแยกเป็นสายศิลป์และสายวิทย์

ซึ่งหลักสูตรที่สามารถนำรวมกันได้ของสถานศึกษาครองสัดส่วนถึงร้อยละ 50 ประกอบด้วย การเมืองการปกครอง นิติศาสตร์ ภาษาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การทหาร การกีฬาและคุณภาพวัฒนธรรมมนุษย์ เป็นต้น นอกจากนี้ วิทยาลัยมาตราชิตได้มีการใช้รูปแบบเวทีการศึกษาพื้นฐานทางสาธารณสุข เวทีวิชาเรียน เวทีพื้นฐานทางสาขาและหลักสูตรวิชาเลือกเสรีเข้าด้วยกัน เป็นวิชาบังคับเลือกร้อยละ 80 และวิชาเลือกเสรีร้อยละ 20 โดยนักศึกษาสาขาวิศวกรรมศาสตร์จะต้องเลือกเรียนหลักสูตรวิชาเลือกเสรีประเภทคุณภาพทางวัฒนธรรม เศรษฐศาสตร์ บริหาร นิติศาสตร์ คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ธรรมชาติไม่ต่ำกว่า 8 หน่วยกิต นักศึกษาสาขาอักษรศาสตร์ต้องเลือกเรียนวิชาเลือกเสรีประเภทคุณภาพทางวัฒนธรรม เศรษฐศาสตร์และทักษะคอมพิวเตอร์พื้นฐานไม่ต่ำกว่า 8 หน่วยกิต ในด้านการศึกษาเฉพาะทางจะมีอัตราวิชาบังคับเลือกกับวิชาเลือกเสรีเป็น 1:1 มีการจัดวิชาพื้นฐานทางสาขาและวิชาเลือกทิศทางสาขา สำหรับมหาวิทยาลัยเสฉวน หากเป็นนักศึกษาสาขาอักษรศาสตร์จะต้องเลือกเรียนหลักสูตรวิชาประเภทวิทยาศาสตร์

ธรรมชาติไม่ต่ำกว่า 10 หน่วยกิต หากเป็นนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์จะต้องเลือกเรียนหลักสูตรประเภทวัฒนธรรมมนุษย์และบริหารไม่ต่ำกว่า 12 หน่วยกิต²⁶⁷

โดยสรุปการจัดระบบการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาโดยรูปแบบโครงสร้างปัจจัยพื้นฐานมุ่งแผนการปฏิรูปตามนโยบาย รัฐบาลหน้าที่การบริหารงานให้สิทธิผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการของสถานศึกษาในการจัดระบบแผนการเรียน สาขาวิชา หลักสูตร การบริหารจัดการ สถานศึกษาและการประเมินมีการนำแนวความคิดการเมืองเข้าสู่กระบวนการอบรมบัณฑิตในรูปแบบทฤษฎีแนวความคิดเมืองและส่งเสริมให้นักศึกษามีมานะ โดยการเพิ่มเวลาเรียนรู้ปรับหลักสูตรโครงสร้างวิชาอย่างมีระบบพัฒนารูปแบบการศึกษาอินเทอร์เน็ตกับการศึกษาส่งเสริมนักวิชาการสร้างระบบเอกสารการสอนอย่างชัดเจนให้บริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศมีการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาแบบแบ่งเขตพื้นที่ให้หลากหลายตามนโยบายการปรับปรุงการจัดหลักสูตรให้สถานศึกษาจัดการหลักสูตรด้วยตนเองเพื่อเป็นการกระจายอำนาจในการบริหารตามการพัฒนาและส่งเสริมระบบเศรษฐกิจการตลาดของจีนในระดับการอุดมศึกษามีระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก โดยสัดส่วนการลงวิชาภาคบังคับและเลือกเสรีอยู่ที่ร้อยละ 80:20 และขึ้นอยู่กับสาขาวิชานั้นๆ ด้วยเช่นกัน

การบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษา

5.1 การดำเนินการว่าจ้างบุคลากรทั่วไปการบริหารแต่งตั้งตำแหน่งหน้าที่เป็นการจัดการระบบและการออกแบบระบบที่สำคัญอย่างหนึ่งของมหาวิทยาลัยสมัยใหม่ เป็นสาระสำคัญในการปฏิรูประบบบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบัน Mr. Zhou Ji นายกรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเดิมชี้ว่า “ระบบการจัดการตำแหน่งหน้าที่เป็นสาระสำคัญของการบริหารและจัดสรรทรัพยากรมนุษย์สมัยใหม่ เป็นระบบสำคัญที่ประกอบด้วยพื้นฐาน รากเหง้าและความเป็นระยะยาว” สาระสำคัญของการบริหารแต่งตั้งตำแหน่งหน้าที่ตามระเบียบที่เกี่ยวข้องของจีน ประกอบด้วย การแต่งตั้งตำแหน่งอย่างสมเหตุสมผล การว่าจ้างตำแหน่งงาน การบริหารสัญญา และการสอบหลังรับเข้าทำงาน

²⁶⁷ 《普通高等学校本科专业目录》.(2018) เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จากhttp://www.moe.gov.cn/s78/A22/xwb_left/moe_833/201804/t20180419_333655.html

การบริหารแต่งตั้งตำแหน่งหน้าที่ประกาศเกี่ยวกับความคิดเห็นการขึ้น 3 ประการ ในการบริหารแต่งตั้งตำแหน่งหน้าที่ในหน่วยงานการศึกษา ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษากระทรวงศึกษาธิการ มนุษย์และการประกันสังคมได้ดำเนินการบริหารแต่งตั้งตำแหน่งหน้าที่ในสถาบันอุดมศึกษาตาม “วิธีการทดลองบริหารแต่งตั้งตำแหน่งของหน่วยงานกิจการ” เลขที่ 70 ปี พ.ศ. 2549 และ “ความคิดเห็นการดำเนินวิธีการทดลองบริหารแต่งตั้งตำแหน่งของหน่วยงานกิจการ” เลขที่ 87 ปี พ.ศ. 2549 และการเชื่อมโยงกับเอกลักษณ์พิเศษของสถาบันอุดมศึกษาของจีน ซึ่งได้เสนอความคิดเห็นดังนี้²⁶⁸

สถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคณะรัฐมนตรี รวมถึงสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดมณฑล (เขตปกครองตนเองและมหานคร) และสังกัดเขตพื้นที่เหมาะสมแก่การดำเนินการตามความคิดเห็นนี้ บุคลากร (เจ้าหน้าที่) การบริหารบุคลากรทางด้านทักษะชำนาญการและบุคลากรด้านเทคนิคกองหลังจะถูกจัดสรรบรรจุในตำแหน่งที่เหมาะสม การบริหารแต่งตั้งตำแหน่งมีความเกี่ยวข้องกับผู้นำของสถาบันอุดมศึกษาและดำเนินการตามกฎหมายระเบียบการจำกัดสิทธิการบริหารบุคคลที่เกี่ยวข้อง

(1.1) ตำแหน่งบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ตำแหน่งบริหาร ตำแหน่งทักษะชำนาญการ และฝ่ายสนับสนุนวิชาการ

ตำแหน่งบริหาร คือ ตำแหน่งงานที่รับผิดชอบการบริหารหรือมีหน้าที่เป็นผู้นำภายในหน่วยงานที่อยู่ในสถานศึกษา วิทยาลัยและอื่น ๆ ซึ่งการแต่งตั้งตำแหน่งนี้นั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อยกประสิทธิภาพในการทำงาน ยกกระตือรือร้นการบริการด้านบริหารและเพิ่มผลสัมฤทธิ์ให้การดำเนินการของสถานศึกษา

ตำแหน่งทักษะชำนาญการ คือ ตำแหน่งที่ทำงานด้านทักษะเฉพาะทาง เป็นตำแหน่งงานที่มีคุณสมบัติในด้านความสามารถและมีระดับทักษะชำนาญการพอสมควร การแต่งตั้งตำแหน่งทักษะชำนาญการต้องสอดคล้องกับกฎระเบียบและลักษณะพิเศษของการเจริญเติบโตของบัณฑิตและงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ปรับตัวให้เข้ากับการพัฒนางานอุดมศึกษาและความต้องการการยกระดับความชำนาญ ทั้งนี้ได้แบ่งตำแหน่งทักษะชำนาญการเป็น 2 ประเภท คือ ตำแหน่งครูผู้สอนและตำแหน่งทักษะชำนาญการอื่น ๆ ตามลักษณะพิเศษของสถาบันอุดมศึกษา โดยตำแหน่งครูผู้สอน

²⁶⁸ 关于印发高等学校、义务教育学校、中等职业学校等教育事业单位岗位设置管理的三个指导意见的通知 发布日期 (2007) เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก http://www.mohrss.gov.cn/SYrlzyhshbzb/rencairenshi/zcwj/shiyedanweirensheguanli_1/202002/t20200210_358471.html

เป็นตำแหน่งหลักของตำแหน่งทักษะชำนาญการ ตำแหน่งครูผู้สอนจะต้องทำหน้าที่สอนทางการศึกษาและวิจัยวิชาการสอน รวมถึงมีระดับความสามารถตามคุณสมบัติพอสมควร ซึ่งเป็นตำแหน่งหลักในด้านทักษะชำนาญการ

ตำแหน่งทักษะชำนาญการอื่น ๆ คือ ตำแหน่งงานที่สนับสนุนด้านทักษะหรือให้บริการช่วยเหลือในด้านการสอนทางการศึกษาและการวิจัยสาขาวิชา มีระดับทักษะและความสามารถตามคุณสมบัติพอสมควร ซึ่งประกอบด้วย ตำแหน่งทักษะวิเศษ ทักษะทดลอง ข้อมูลหนังสือ เป็นต้น โดยตำแหน่งทักษะชำนาญการเพิ่มเติมเป็นตำแหน่งส่วนหนึ่งในตำแหน่งบริหารที่บุคลากรทักษะชำนาญการต้องรับผิดชอบ ซึ่งการแต่งตั้งตำแหน่งทักษะชำนาญการเพิ่มเติมมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาจากการรับสมัครบุคลากรเข้าดำรงตำแหน่งทักษะชำนาญการเรียกได้ว่าเป็นตำแหน่งงานกรอกก็ว่าได้ ซึ่งอนาคตจะได้รับการควบคุมขึ้นแต่ละชั้น ทั้งนี้ การแต่งตั้งตำแหน่งทักษะชำนาญการจะแต่งตั้งขึ้นตามความต้องการของการจัดตั้งวิชาและงานวิจัยการสอนของสถานศึกษา

ฝ่ายสนับสนุนวิชาการ เป็นตำแหน่งงานที่มีหน้าที่หลักเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านเทคนิคบำรุงซ่อมแซมและรับประกันการบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการในด้านการสอนทางการศึกษา การวิจัยและการดำเนินงานให้เป็นปกติทุกวัน ซึ่งปกติจำนวนของฝ่ายสนับสนุนวิชาการจะไม่เพิ่มขึ้นเนื่องด้วยความเป็นสังคมของการบริการกองหลังของสถาบันอุดมศึกษา ในทางกลับกันจะค่อยๆ ลดจำนวนลงตามการเป็นสังคมมากขึ้นแต่ละชั้นของการรับประกันกองหลังและการลดจำนวนลงของบุคลากร นอกจากนี้ ได้อนุญาตให้สถานศึกษาสามารถแต่งตั้งตำแหน่งงานพิเศษ เพื่อใช้คัดเลือกบัณฑิตระดับสูงทั้งในและต่างประเทศที่สถานศึกษาต้องการเร่งด่วน ซึ่งตำแหน่งดังกล่าวจะไม่ถูกจำกัดจำนวน ระดับตำแหน่งสูงสุดและอัตราโครงสร้างของตำแหน่งในสถานศึกษา โดยสถาบันอุดมศึกษาจะต้องยื่นเรื่องขออนุมัติจากหน่วยงานระดับบน หลังจากสำเร็จภารกิจ สถานศึกษาจะสามารถควบคุมตามขอบเขตของสิทธิการบริหารได้

ในด้านการการันตีจำนวนตำแหน่งงานนั้น ควรสรุปความถูกต้องตามการกำหนดจำนวนการบรรจุหน้าที่การสอนและความต้องการจริงของสถานศึกษา โดยทั่วไปแล้วตำแหน่งทักษะชำนาญการของสถาบันอุดมศึกษาจะครองสัดส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนตำแหน่งทั้งหมด ซึ่งเป็นตำแหน่งอาจารย์ผู้สอนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 55 ของจำนวนตำแหน่งทั้งหมด นอกจากนี้ ตำแหน่งทักษะชำนาญการที่ช่วยเหลือให้บริการวิจัยการสอนในมหาวิทยาลัยระดับสูงจะครองสัดส่วนเพิ่มมากขึ้นจากจำนวนตำแหน่งทั้งหมด และตำแหน่งบริหารจะครองสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 20 และจะค่อยๆ ลดอัตราสัดส่วนของฝ่ายสนับสนุนวิชาการลงตามทิศทางการปฏิรูปการเป็นสังคม

การแต่งตั้งระดับของตำแหน่งระดับตำแหน่งทักษะชำนาญการจากเดิมที่มี 5 ระดับ ได้แก่ ระดับสูง ระดับรองจากสูง ระดับกลาง ระดับต้นและระดับเจ้าหน้าที่ ได้ถูกแบ่งใหม่เป็น 15 ระดับ โดยระดับ 1-4 เป็นตำแหน่งระดับสูง ระดับ 5-7 เป็นตำแหน่งระดับรองจากสูง ระดับ 8-10 เป็นตำแหน่งระดับกลาง ระดับ 11-12 เป็นตำแหน่งระดับต้นและระดับ 13 เป็นตำแหน่งระดับเจ้าหน้าที่

ตำแหน่งบริหารได้กำหนดแบ่งออกเป็น 10 ระดับ โดยจากระดับ 1-10 นั้น ได้แก่ ตำแหน่ง หัวหน้าระดับมณฑล ตำแหน่งรองหัวหน้าระดับมณฑล ตำแหน่งหัวหน้าระดับกรม ตำแหน่งรองหัวหน้าระดับกรม ตำแหน่งหัวหน้าระดับสำนักงาน ตำแหน่งรองหัวหน้าระดับสำนักงาน ตำแหน่งหัวหน้าระดับแผนก ตำแหน่งรองหัวหน้าระดับแผนก เจ้าหน้าที่ทั่วไปและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ ตามลำดับฝ่ายสนับสนุนวิชาการได้ถูกกำหนดเป็น 5 ระดับ โดยระดับที่ 1-5 ได้แก่ ช่างเทคนิค ระดับสูง ช่างเทคนิค ช่างระดับสูง ช่างระดับกลางและช่างระดับต้น สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งจะวางแผนการแต่งตั้งตำแหน่งโดยรวมภายใต้การเข้าใจสถานการณ์ของสถาบันเองอย่างถ่องแท้ตามขั้นตอนดำเนินการบริหารแต่งตั้งตำแหน่ง โดยหลังจากผ่านการอนุมัติจากหน่วยงานระดับบนแล้ว จะทำการกำหนดแผนดำเนินการแต่งตั้งตำแหน่งโดยละเอียดทั้งในด้านของจำนวนตำแหน่งทั้งหมด อัตราโครงสร้างและจำนวนของระดับตำแหน่งสูงสุดตามที่ได้รับอนุมัติ นอกจากนี้ จะจัดสรรตำแหน่งภายในสถานศึกษาตามการจำกัดจำนวนรวมของตำแหน่งที่ได้รับการอนุมัติจากหน่วยงานระดับบน ทั้งนี้การแต่งตั้งตำแหน่งครูผู้สอนจะสำคัญมากที่สุด โดยวิธีการที่สถาบันอุดมศึกษานำมาใช้โดยทั่วไปคือใช้ระดับการพัฒนาทางสาขาวิชาเป็นพื้นฐาน ให้ความสำคัญกับสาขาวิชาที่สำคัญ ให้ความสำคัญกับห้องทดลองของประเทศที่สำคัญและหน่วยงานระดับปริญญาเอกทั้งนี้ ในด้านการแต่งตั้งตำแหน่งตามสาขาวิชานั้น ควรทำอย่างไรให้การแข่งขันเข้าสมัครเข้าดำรงตำแหน่งนั้นเป็นไปอย่างยุติธรรม มีความสัมพันธ์ว่าสามารถดำเนินระบบการกระตุ้นการแข่งขันการแต่งตั้งตำแหน่งให้เป็นจริงได้หรือไม่ และมีความสัมพันธ์กับเสถียรภาพของการพัฒนาการปฏิรูปของสถานศึกษา โดยการตั้งคุณสมบัติการว่าจ้างควรดำเนินการตามมาตรฐานชีวิตทางด้านคุณธรรม ความรู้ ความสามารถและผลงาน ซึ่งในการกำหนดคุณสมบัติการว่าจ้างตำแหน่งข้าราชการครูแต่ละระดับนั้น จะต้องใช้คุณธรรมของครูเป็นแรงสนับสนุน ใช้ความรู้เป็นหลักพื้นฐาน ใช้ความสามารถเป็นใจกลางและใช้ผลงานเป็นตัวนำทาง และที่สำคัญคือต้องตรวจสอบประวัติของผู้ที่ได้รับว่าจ้างว่ามีการอุทิสตน มีระดับทักษะ มีทักษะตามที่กำหนดและการรับผิดชอบหน้าที่

5.2 นโยบายการบริหารจัดการคณาจารย์

แผนการพัฒนาและปฏิรูปการศึกษาระยะกลาง-ยาวแห่งชาติจีน ปี พ.ศ. 2553-2563 ได้ระบุการบริหารบุคลากรของการศึกษาในหมวดที่ 17 ตั้งแต่มาตรา 51 ถึง มาตรา 55 ซึ่งสรุป ได้ดังนี้ (1) การสร้างคณาจารย์ที่มีสามัญสำนึกสูง คณาจารย์ คือ พื้นฐานของการเรียนการสอน อาจารย์ที่ดีจะ

ส่งผลให้การเรียนการสอนมีคุณภาพที่ดีตามไปด้วย การยกระดับสถานะ การปกป้องรักษา ผลประโยชน์ รวมถึงการปรับมาตรฐานผลตอบแทนของคณาจารย์นั้น จะทำให้อาชีพครูเป็นอาชีพที่ ถูกยกย่อง การใช้กฎเกณฑ์การวัดคุณสมบัติของคณาจารย์ที่เข้มงวดและการยกระดับสามัญสำนึกของ คณาจารย์จะช่วยผลักดันการสร้างคณาจารย์ที่มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ ขณะเดียวกัน จะต้อง ผสมผสานกับปัจจัยอื่นเพื่อให้คณาจารย์เป็นคณาจารย์ที่มีสามัญสำนึกและมีชีวิตชีวา (2) ยกระดับ คุณธรรมของครูอาจารย์ ยกระดับทัศนคติและคุณธรรมในอาชีพครู ยกระดับความรับผิดชอบและ ภารกิจในการสอนของครู ครูจะต้องรักนักศึกษา ตั้งใจเรียนรู้อย่างแข็งขัน ไม่เห็นแก่ลาภยศ รักในเก รียรติ รู้จักวินัย ใช้เสน่ห์ของคุณธรรมและความรู้อบรมสั่งสอนนักศึกษา ชี้และนำทางให้นักศึกษา เติบโตขึ้นอย่างแข็งแรง ใช้การแสดงออกทางคุณธรรมของครูอาจารย์เป็นเนื้อหาสำคัญในการสอบ คัดเลือกและประเมินครูอาจารย์ ใช้มาตรการสร้างระบบระยะยาว เพื่อให้เกิดคุณธรรมที่ดีทางด้าน วิชาการและตรวจสอบพฤติกรรมที่ไม่ดีทางด้านวิชาการ (3) ยกระดับหน้าที่การงานของครูอาจารย์ สร้างระบบการฝึกอบรมให้สมบูรณ์ขึ้น สร้างแผนการอบรมที่ดี ยกระดับโครงสร้างของคณาจารย์ให้ดี ยิ่งขึ้น ยกระดับการเป็นมืออาชีพและความสามารถในการสอนของครูอาจารย์ อาศัยการฝึกอบรม การแลกเปลี่ยนทางด้านวิชาการและการช่วยเหลือทางโครงการ เป็นต้น สร้างการเรียนการสอนที่ดี สร้างครูอาจารย์ “แบบสองตำแหน่ง สองคุณภาพ” สร้างหัวหน้าทางวิชาการและผู้อำนวยการ โรงเรียน สร้างผู้นำที่มีความรู้ความสามารถและมีชื่อเสียงในการสอนชุดหนึ่ง

ให้ความสำคัญกับครูอาจารย์ในชนบท ยกระดับคุณภาพของคณาจารย์ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา สร้างสรรค์ระบบการเพิ่มจำนวนครูอาจารย์ในชนบท สร้างนโยบายการจัดการระบบ อย่างสมบูรณ์แบบ ดึงดูดผู้ที่มีความรู้ความสามารถทำงานสอนมากยิ่งขึ้น ผลักดันการสอนที่ไม่มี ค่าใช้จ่าย ดำเนินการวางแผนตำแหน่งครูอาจารย์ในโรงเรียนชนบท สนับสนุนนักศึกษาที่จบการศึกษา ระดับสูงเข้าทำงานสอนในเขตทุรกันดาร สร้างระบบการอบรมการสอนที่สมบูรณ์ขึ้น และให้นำ ค่าใช้จ่ายในการอบรมการสอนเข้าสู่งบประมาณของรัฐบาล จัดการอบรมครูอาจารย์ทั้งหมดทุก ๆ 5 ปี เพิ่มระบบการอบรมแบบสองภาษาในเขตชนชาติ ยกระดับการอบรมผู้อำนวยการโรงเรียน ให้ ความสำเร็จในการอบรมผู้นำและหัวหน้าการสอน ยกระดับการสอนของครูอาจารย์ สร้างระบบการ สอนโดยให้โรงเรียนสาธิตเป็นต้นแบบ ให้มหาวิทยาลัยเข้าร่วมและเปิดตัวสู่โลกภายนอก

ให้ความสำคัญกับครูอาจารย์ “แบบสองตำแหน่ง สองคุณภาพ” ยกระดับในการสร้าง คณาจารย์ในโรงเรียนสายอาชีพ ขยายระบบการอบรมครูอาจารย์ในโรงเรียนสายอาชีพ อาศัยกิจการ ขนาดกลาง-ใหญ่และสถาบันอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องร่วมกันสร้างศูนย์อบรมครูอาจารย์ “แบบสอง ตำแหน่ง สองคุณภาพ” สร้างระบบให้ครูอาจารย์เข้าฝึกสอนในกิจการตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ สร้างระบบบุคลากรที่เกี่ยวข้องคัดเลือกผู้สอนที่ดีมีความรู้ความสามารถสูงและเป็นมืออาชีพมีทักษะใน

การสอนยกระดับจำนวนครูที่ได้รับเกียรติบัตรทักษะอาชีพและเกียรติบัตรคุณสมบัตินในสาขาอาชีพให้มีความสำคัญกับครูอาจารย์ที่มีอายุน้อย-ปานกลางและคณะสร้างสรรค์ สร้างคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาให้มีคุณภาพสูง ยกกระตักการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาและความสามารถในการบริการสังคมและความคิดริเริ่มในการวิจัย ผลักดันการร่วมมือข้ามสาขาข้ามหน่วยงาน เพื่อกลายเป็นคณะกรรมการสอนระดับสูงและมีความคิดสร้างสรรค์ในการวิจัย สนับสนุนครูอาจารย์ที่มีอายุน้อย-ปานกลางให้เป็นคนเก่งที่มีความโดดเด่น ดำเนินการสร้างโครงการจัดจ้างบุคลากรระดับสูงจากต่างประเทศ จัดแผนให้รางวัลนักวิชาการ

“แยงซีเกียง” และกองทุนนักวิชาการอายุน้อยดีเด่นระดับประเทศ เป็นต้น เพื่อสร้างผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการระดับนานาชาติให้กับสถาบันอุดมศึกษา (4) ยกกระตักการปฏิบัติต่อครูอาจารย์ ไม่หยุดที่จะปรับเปลี่ยนคุณภาพชีวิตของครู เงื่อนไขศึกษาและบรรยากาศการทำงานของครูที่ดีขึ้น รวมถึงการเรียนรู้และการงานของครูอาจารย์ ดึงดูดผู้มีความรู้ความสามารถเข้าทำการสอนระยะยาวหรือตลอดชีวิต รับรองเงินเดือนของครูอาจารย์ไม่ต่ำกว่าหรือสูงกว่าระดับค่าเฉลี่ยของข้าราชการในประเทศตามกฎหมายและจะต้องสูงขึ้นเรื่อย ๆ ดำเนินนโยบายในด้านต่าง ๆ อาทิเช่น เงินเดือน ตำแหน่ง เป็นต้น และสร้างมาตรฐานสวัสดิการแก่ครูอาจารย์ที่ทำงานในชนบทและแหล่งทุรกันดาร วิจัยกำหนดนโยบายพิเศษและปรับปรุงเงื่อนไขในการทำงานและการดำเนินชีวิตให้ดีขึ้นใส่ใจสุขภาพกายและใจของครูอาจารย์ ปรับปรุงและสร้างนโยบายประกันสังคม อาทิเช่น การรักษาพยาบาลและการดำเนินชีวิตยามชรา เป็นต้น ให้รางวัลแก่ครูอาจารย์ที่อุทิศตนและสอนหนังสือในชนบทระยะยาว (5) สร้างระบบการจัดการครูอาจารย์อย่างรอบคอบ ปรับปรุงและเข้มงวดกับระบบการรับบุคลากรเข้าสู่อาชีพครู ประเทศจีนได้กำหนดมาตรฐานคุณสมบัติของครูอาจารย์และยกกระตักคุณธรรมและมาตรฐานการศึกษาของครูอาจารย์ที่เข้าทำงาน สร้างระบบการจดทะเบียนใบอนุญาตครูตามกำหนดเวลา หน่วยงานดำเนินงานทางการสอนระดับมัธยมศึกษาทำหน้าที่กำหนดและจัดตั้งการสอบคุณสมบัติของครูอาจารย์ระดับประถมและมัธยมศึกษาพร้อมเพริยกัน หน่วยงานดำเนินการสอนระดับอำเภอดำเนินการรับสมัคร ประเมินตำแหน่ง ฝึกอบรมและสอบครูอาจารย์ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตามกำหนด ดำเนินระบบมาตรฐานการบรรจุตำแหน่งในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในเมืองและชนบทที่เป็นระบบเดียวกัน ดำเนินนโยบายเอนเอียงในเขตทุรกันดารสร้างมาตรฐานการจัดส่งครูอนุบาล สร้างระบบตำแหน่งครูระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเป็นระบบเดียวกัน สร้างตำแหน่งครูสอนระดับสูงในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เสาะหาตำแหน่งครูอาจารย์ระดับสูงในโรงเรียนสายอาชีพ สร้างมาตรฐานการบรรจุตำแหน่งในสถานอุดมศึกษา ยกกระตักการจัดการตำแหน่งในโรงเรียน สร้างสรรค์วิธีการรับสมัคร สร้างรูปแบบพฤติกรรมการใช้งานครูอาจารย์ ปรับปรุงระบบการกระตุ้น สร้างความกระตือรือร้นให้กับครูอาจารย์ สร้างระบบการโยกย้าย

ผู้อำนวยการโรงเรียนและสับเปลี่ยนภารกิจครูผู้สอนอย่างรอบด้าน โดยในการรับสมัครครูในโรงเรียน ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในเขตเมืองนั้น จะต้องรับครูที่มีประสบการณ์การสอนในโรงเรียนที่ด้อย หรือโรงเรียนในชนบท 1 ปีขึ้นไป

ยกระดับการจัดการครูอาจารย์ ปรับปรุงระบบการลาออกจากงานของครูอาจารย์สร้าง มาตรฐานคุณสมบัติผู้อำนวยการโรงเรียนเข้าดำรงตำแหน่ง ผลักดันการเป็นมืออาชีพของผู้อำนวยการ โรงเรียน ยกกระดับการจัดการผู้อำนวยการโรงเรียนและผลักดันระบบตำแหน่งงานของผู้อำนวยการ โรงเรียน (6) สร้างเงื่อนไขที่มีประโยชน์ สนับสนุนครูอาจารย์และผู้อำนวยการโรงเรียนให้กล้าที่จะ เสาะหา มีความคิด มีรูปแบบและวิธีการสอนที่สร้างสรรค์ในขณะทำงาน สร้างผู้สอนที่ขึ้นนำการศึกษา ยกย่องชมเชยและประชาสัมพันธ์ครูอาจารย์ที่เป็นแบบอย่าง และสร้างตำแหน่งเกียรติยศให้กับผู้ที่ ทำงานด้านการสอนที่อุทิศตน (7) ปฏิรูประบบแรงงานของบุคลากรอย่างลึกซึ้ง ปฏิรูปควบคู่ไปกับการ ดำเนินระบบการศึกษา (7.1) สร้างและปรับปรุงระบบการสอบเข้าทำงานของนักศึกษาที่จบ การศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา ยกย่องระบบของใบจบการศึกษาและประกาศนียบัตรสาขาอาชีพ เพื่อไม่ให้เกิดการเลื่อนระดับขึ้น การได้รับประกาศนียบัตรและตำแหน่งงาน มีผลประโยชน์ในการ ดำเนินการสอนแต่เพียงด้านเดียว สร้างองค์การการสอบเข้าตำแหน่งงาน ดำเนินระบบการสอบ คุณสมบัติและประกาศนียบัตรของแต่ละตำแหน่งงานตามลำดับ (7.2) ปฏิรูประบบการพิจารณา ตำแหน่งงานและการรับเข้าตำแหน่งในสถาบันอุดมศึกษา การพิจารณาและอนุมัติตำแหน่งงานนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับระดับวิชาการและผลงานการวิจัยและงานสอนที่มีมูลค่าตามความเป็นจริง มี ผลงานจริง สถาบันอุดมศึกษาจะใช้ระบบการเข้ารับตำแหน่งของครูอาจารย์ ส่วนโรงเรียนประถมและ มัธยมศึกษาจะใช้ระบบคุณสมบัติของครูอาจารย์และระดับชั้นของตำแหน่งครูอาจารย์ (7.3) ใช้ นโยบายด้านเงินเดือนแรงงาน ผลักดันการปฏิรูประบบการศึกษาและเงินเดือนขั้นพื้นฐานของ นักศึกษาที่จบการศึกษาจากโรงเรียนสายอาชีพ หน่วยงานผู้ว่าจ้างสามารถกำหนดระดับเงินเดือนตาม ความสามารถและตามระดับความเป็นจริง เพื่อสนับสนุนนักศึกษาที่จบการศึกษาเข้าทำงานในชนบท เขตชายแดนและพื้นที่ทุรกันดาร โดยแต่ละพื้นที่จะต้องกำหนดนโยบายการให้รางวัลและสวัสดิการแก่ ครูอาจารย์

5.3 หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคลากรให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ จากการรวบรวมวิธีการบริหารการประเมินการเรียกชื่อตำแหน่ง ในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 21 แห่ง พบว่า พื้นฐานการกำหนดระบบของแต่ละสถานศึกษาล้วนมา จากกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับมาตรการกฎหมายของประเทศจีน อาทิเช่น “กฎหมายครู” “กฎหมาย การศึกษาระดับอุดมศึกษา” และ “มาตรการทดลองดำเนินการตำแหน่งครูในสถาบันอุดมศึกษา” ใน ขณะเดียวกัน ได้ใช้ข้อมูลจากกระทรวงทรัพยากรมนุษย์และการประกันสังคมและ

กระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงนโยบายการเรียกชื่อตำแหน่งที่เกี่ยวข้องของแต่ละมณฑล กำหนดวิธีการบริหารการประเมินการเรียกชื่อตำแหน่งบนพื้นฐานของการพัฒนาตามความเป็นจริงของสถานศึกษาเอง โดยวัตถุประสงค์การตั้งระบบการประเมินและกำหนดชื่อตำแหน่งครูในสถาบันอุดมศึกษา มีดังนี้

1. สร้างคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษายกระดับการปรับปรุงและสร้างกฎเกณฑ์ในการประเมินชื่อตำแหน่งครู เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาอุดมศึกษาที่ดีขึ้น โดยการกำหนดและประเมินชื่อตำแหน่งครูนั้น จะให้ความสำคัญกับการคัดเลือกหัวหน้าทางวิชาการและผู้นำทางวิชาการ สนับสนุนผู้ที่มีความโดดเด่นทางทักษะ เป็นมืออาชีพที่มีอายุน้อย-ปานกลาง สร้างเป็นคณาจารย์ขนาดใหญ่ที่มีความสามารถดีเด่นและมีโครงสร้างที่เหมาะสม พร้อมทั้งยกคุณภาพโดยรวมของคณาจารย์

2. ยืนยันความสำคัญของงานครูเชื่อมโยงกับการพัฒนาการสร้างคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ตัดสินและประเมินคุณสมบัติอย่างรอบด้านจากคุณธรรม ระดับการสอนความสามารถในการวิจัยและการบริการสังคมของครู ผลักดันให้ครูยกระดับการวิจัยที่เป็นระดับสูงจัดทำวิทยานิพนธ์วิชาการระดับสูงและมีผลวิจัยระดับสูงอย่างต่อเนื่อง

3. รายละเอียดเนื้อหาของระบบการประเมินและกำหนดชื่อตำแหน่งในสถาบันอุดมศึกษา เนื้อหาสำคัญของวิธีการบริหารการประเมินและกำหนดชื่อตำแหน่งครูในสถาบันอุดมศึกษา เริ่มจากคุณภาพพื้นฐานและคุณภาพทางการงาน โดยคุณภาพพื้นฐานจะประกอบด้วยคุณภาพทางอุดมการณ์ จรรยาบรรณ ประวัติการศึกษา การจำกัดจำนวนวาระในการดำรงตำแหน่ง ความสามารถทางภาษาต่างประเทศและการใช้คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ส่วนคุณภาพทางการงานประกอบด้วย 2 ด้านคือ คุณภาพการสอนและคุณภาพการวิจัย ตำแหน่งคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาของจีน สามารถแบ่งได้ 4 ประเภท ได้แก่

- ผู้ช่วยการสอน
- ผู้บรรยายวิชา
- รองศาสตราจารย์
- ศาสตราจารย์

1. การประเมินและกำหนดชื่อตำแหน่งตามประเภทการสอนและผลงานทางวิชาการ 1.1 การประเมินและกำหนดชื่อตำแหน่งตามประเภทการสอนและการวิจัย การกำหนดตำแหน่งครูดตามประเภทการสอนและผลงานวิจัยสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ซึ่งได้แก่ เน้นการสอน เน้นการวิจัย และการให้นำหนักเท่ากันทั้งในด้านการสอนและการวิจัย อย่างเช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีแห่งจินใต้ (South China University of Technology) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีไต้หวัน (Taiwan University of Technology) มหาวิทยาลัยฉือเหอจี (Shihezi University) มหาวิทยาลัยเหยฝย

(HeFei University of Technology) ฯลฯ โดยมหาวิทยาลัยทั้ง 4 นี้ได้แยกประเภทตำแหน่งตามการ
สอนและผลวิจัยออกอย่างเด็ดขาด อีกทั้งยังมีการกำหนดมาตรฐานการประเมินและกำหนดชื่อ
ตำแหน่งทางวิชาการ นอกจากนี้ ยังมีสถาบันอุดมศึกษาบางแห่งนอกจากจะดำเนินการแบ่งประเภท
การประเมินและกำหนดชื่อตำแหน่งดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีการกำหนดมาตรฐานขึ้นมาใหม่เพื่อสร้าง
เอกลักษณ์ให้กับสถาบัน อาทิเช่น มหาวิทยาลัยซีอานเจียวทง (Xian Jiaotong University) จะมีการ
ประเมินและกำหนดชื่อตำแหน่งตามหลักเกณฑ์การแบ่ง 3 ประเภท หากเป็นตำแหน่งรอง
ศาสตราจารย์ จะได้รับการประเมินและกำหนดชื่อตำแหน่งตามหลักเกณฑ์การแบ่งเพียง 2 ประเภท
เท่านั้น คือ เน้นการวิจัย และการให้นำหนักเท่ากันทั้งในด้านการสอนและการวิจัย (วิธีการปฏิบัติการ
ประเมินหน้าที่ทางทักษะสาขาของมหาวิทยาลัยยาจินเฉิงตุ่ซู่คราว (พ.ศ.2554) 1.2 การประเมิน
และกำหนดชื่อตำแหน่งด้วยการตีพิมพ์ในวารสารวิจัย

จำนวนและระดับของการตีพิมพ์ผลการวิจัยหรือบทความวิชาการในวารสารวิจัยที่ได้รับการ
ยอมรับทั้งในประเทศหรือทั่วโลกจะเป็นมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษาทุกสถาบัน โดยจะกำหนด
จำนวนของการตีพิมพ์ ผลการวิจัยหรือบทความเชิงวิชาการในกรณีที่ยังไม่ได้มีชื่อตำแหน่งทั้งนี้ จะ
จัดการการประเมินและกำหนดระดับและจำนวนวิทยานิพนธ์ในสถาบันอุดมศึกษาโครงการ “985”
ตามรูปแบบการแบ่งประเภท และจัดการในสถาบันอุดมศึกษาโครงการที่ “211” บนพื้นฐานรูปแบบ
การแบ่งประเภท และกำหนดเพิ่มประเภทของอักษรศาสตร์ วิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์
เพื่อให้ครอบคลุมทุกด้าน ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาของท้องถิ่นจะใช้วิธีการจัดการแบบ “รูปแบบการแบ่ง
ประเภทรูปแบบทั่วไป” ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 การประเมินและกำหนดระดับและจำนวนวิทยานิพนธ์ในสถาบันอุดมศึกษาโครงการ (Project 985)

สถาบันอุดมศึกษาที่เป็นสมาชิกโครงการ (Project 985)		
ระดับตำแหน่ง	ประเภท	จำนวนและระดับของการตีพิมพ์
ศาสตราจารย์	เน้นการสอน	SCI SSCI 2 ฉบับ บทความ 5 ฉบับ (Chinese Social Sciences Citation Index)
	การวิจัยและการสอน	SCI SSCI 3 ฉบับ บทความ 5 ฉบับ (Chinese Social Sciences Citation Index)

ตารางที่ 6 การประเมินและกำหนดระดับและจำนวนวิทยานิพนธ์ในสถาบันอุดมศึกษาโครงการ (Project 985)

สถาบันอุดมศึกษาที่เป็นสมาชิกโครงการ (Project 985)		
ระดับตำแหน่ง	ประเภท	จำนวนและระดับของการตีพิมพ์
	เน้นการวิจัย	SCI SSCI 5 ฉบับ บทความ 5 ฉบับ (Chinese Social Sciences Citation Index)
รองศาสตราจารย์	เน้นการสอน	SCI SSCI 1 ฉบับ บทความ 2 ฉบับ (Chinese Social Sciences Citation Index)
	การวิจัยและการสอน	SCI SSCI 2 ฉบับ บทความ 3 ฉบับ (Chinese Social Sciences Citation Index)
	เน้นการวิจัย	SCI SSCI 3 ฉบับ บทความ 5 ฉบับ (Chinese Social Sciences Citation Index)

ที่มา: กฎระเบียบการเลื่อนตำแหน่งและว่าจ้างครูผู้สอนของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง (ชั่วคราว)

ตารางที่ 7 การประเมินและกำหนดระดับและจำนวนวิทยานิพนธ์ในสถาบันอุดมศึกษาโครงการ (Project 211)

สถาบันอุดมศึกษาที่เป็นสมาชิกโครงการ (Project 211)			
ระดับตำแหน่ง	ประเภท	จำนวนและระดับของการลงตีพิมพ์	
ศาสตราจารย์	เน้นการสอน	การตีพิมพ์วิจัย 5 ฉบับ ขึ้นไป บทความ 2 ชิ้น ไป	สายศิลป์:CSSCI 1 ฉบับ (Chinese Social Sciences Citation Index)
			สายวิทย์:SCI 1 ฉบับหรือ EI 2 ฉบับ (Chinese Social Sciences Citation Index)
	การวิจัยและการสอน	การตีพิมพ์วิจัย 7 ฉบับ ขึ้นไป บทความ 3 ชิ้น ไป	สายศิลป์:CSSCI 2 ฉบับ(Chinese Social Sciences Citation Index)
			สายวิทย์:SCI 2 ฉบับหรือ EI 3 ฉบับ (Chinese Social Sciences Citation Index)
	เน้นการวิจัย	การตีพิมพ์วิจัย 6 ฉบับ ขึ้นไป บทความ 5 ชิ้น ไป	สายศิลป์:CSSCI 3 ฉบับ (Chinese Social Sciences Citation Index)
			สายวิทย์:SCI 3 ฉบับหรือ EI 5 ฉบับ (Chinese Social Sciences Citation Index)

ตารางที่ 7 การประเมินและกำหนดระดับและจำนวนวิทยานิพนธ์ในสถาบันอุดมศึกษาโครงการ (Project 211) (ต่อ)

สถาบันอุดมศึกษาที่เป็นสมาชิกโครงการ (Project 211)			
ระดับตำแหน่ง	ประเภท	จำนวนและระดับของการลงตีพิมพ์	
รอง ศาสตราจารย์	เน้นการสอน	การตีพิมพ์วิจัย 5 ฉบับขึ้นไป บทความ 1 ชิ้นไป	สายศิลป์:CSSCI 1 ฉบับ (Chinese Social Sciences Citation Index)
			สายวิทย์:SCI 1 ฉบับหรือ EI 2 ฉบับ(Chinese Social Sciences Citation Index)
	การวิจัยและการสอน	การตีพิมพ์วิจัย 7 ฉบับขึ้นไป บทความ 3 ชิ้นไป	สายศิลป์:CSSCI 1 ฉบับ (Chinese Social Sciences Citation Index)
			สายวิทย์:SCI 1 ฉบับหรือ EI 2 ฉบับ(Chinese Social Sciences Citation Index)
	เน้นการวิจัย	การตีพิมพ์วิจัย 5 ฉบับขึ้นไป บทความ 3 ชิ้นไป	สายศิลป์:CSSCI 1 ฉบับ (Chinese Social Sciences Citation Index)
			สายวิทย์:SCI 2 ฉบับหรือ EI 3 ฉบับ(Chinese Social Sciences Citation Index)

ที่มา: วิธีการดำเนินการทำงานประเมินตำแหน่งครูผู้สอนและทักษะทางสาขาของมหาวิทยาลัยฉงชิ่ง
วิธีการทดลอง

ตารางที่ 8 การประเมินและกำหนดระดับและจำนวนวิทยานิพนธ์ในสถาบันอุดมศึกษาส่วนท้องถิ่น

สถาบันอุดมศึกษาส่วนท้องถิ่น			
ระดับตำแหน่ง	มาตรฐานทั่วไป	กรณีการแบ่งประเภท	
ศาสตราจารย์	ต้องตีพิมพ์ ผลงานวิจัยของ สาขาวิชา 8 ฉบับ ซึ่ง 6 ใน 8 ฉบับ จะต้องตีพิมพ์ใน วารสารวิจัย ระดับชาติ และอีก 2 ต้องอยู่ใน ฐานข้อมูล SCD 搜索结果	เน้นการ สอน	ต้องตีพิมพ์ผลงานวิจัยของสาขาอย่างน้อย 4 ฉบับ โดย 2 ใน 4 ฉบับ ต้องเป็นการตีพิมพ์ในวารสารวิจัยแห่งชาติที่ได้รับการยอมรับและมีอย่างน้อย 1 ฉบับ เป็นบทความ SCI/EI ISTP ISR
		การวิจัยและ การสอน	ต้องตีพิมพ์ผลงานวิจัยของสาขาอย่างน้อย 6 ฉบับ โดย 3 ใน 6 ฉบับ ต้องตีพิมพ์ในวารสารวิจัยแห่งชาติที่ได้รับการยอมรับ และมีอย่างน้อย 1 ฉบับ เป็นบทความ SCI/EI ISTP ISR
		เน้นการวิจัย	ต้องตีพิมพ์ผลงานวิจัยของสาขาวิชาอย่างน้อย 5 ฉบับ โดยอย่างน้อย 2 ฉบับ เป็นบทความ SCI/EI ISTP ISR
รอง ศาสตราจารย์	ต้องตีพิมพ์ ผลงานวิจัยของ สาขาวิชา 6 ฉบับ ซึ่ง 4 ใน 6 ฉบับ จะต้องตีพิมพ์ใน วารสารวิจัย ระดับชาติ และอีก 2 ต้องอยู่ใน ฐานข้อมูล SCD 搜索结果	เน้นการ สอน	ต้องตีพิมพ์ผลงานวิจัยของสาขาวิชาอย่างน้อย 3 ฉบับ โดยมีอย่างน้อย 1 ฉบับ ต้องตีพิมพ์ในวารสารวิจัยแห่งชาติที่ได้รับการยอมรับ
		การวิจัยและ การ สอน	ต้องตีพิมพ์ผลงานวิจัยของสาขาวิชาอย่างน้อย 4 ฉบับ โดยมีอย่างน้อย 2 ฉบับ ต้องตีพิมพ์ในวารสารวิจัยแห่งชาติที่ได้รับการยอมรับ
		เน้นการวิจัย	ต้องตีพิมพ์ผลงานวิจัยของสาขาวิชาอย่างน้อย 6 ฉบับ โดยมีอย่างน้อย 3 ฉบับ ต้องตีพิมพ์ในวารสารวิจัยแห่งชาติที่ได้รับการยอมรับ

ที่มา: เงื่อนไขการประเมินและการยื่นเรื่องคุณสมบัติตำแหน่งทักษะสาขาระดับกลาง-สูงของครูผู้สอนของมหาวิทยาลัยเหอหนาน (ทดลองดำเนินการ) เงื่อนไขการประเมินคุณสมบัติตำแหน่งทักษะสาขาของครูผู้สอนของมหาวิทยาลัยหลันโจว เป็นต้น

โดยสรุประบบการจัดการตำแหน่งหน้าที่การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์การว่าจ้าง ตำแหน่งงาน การบริหารสัญญา การสอบหลังการรับเข้าทำงาน โดยตำแหน่งบุคลากรทาง สถาบันอุดมศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือตำแหน่งบริหาร ตำแหน่งทักษะชำนาญการ และฝ่าย สนับสนุนวิชาการ ส่วนนโยบายการบริหารจัดการคณาจารย์ มุ่งสร้างคณาจารย์ที่มีสามัญสำนึกมี คุณภาพเพื่อยกระดับคุณธรรมรู้จักบทบาทหน้าที่สร้างระบบการฝึกอบรมให้มีองค์ความรู้รอบด้านที่ เหมาะสมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ทางการทำงานได้ดี ในการปฏิบัติการบริหารจัดการบุคลากรทำ ควบคู่ไปกับระบบการศึกษาให้ผู้เรียนและผู้สอนมีคุณภาพ ผู้เรียนจบออกไปเป็นที่ต้องการของ ตลาดแรงงาน และผู้สอนมีองค์ความรู้ที่เพิ่มขึ้นเพื่อการทำงานอย่างบรรลุวัตถุประสงค์ตามหลัก นโยบายของประเทศ และหลักกฎหมายครู กฎหมายการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตำแหน่งคณาจารย์ ในสถาบันอุดมศึกษาของจีนแบ่งได้ 4 ประเภท ได้แก่ผู้ช่วยการสอน ผู้บรรยายวิชา รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ การประเมินและกำหนดชื่อตำแหน่งตามหลักเกณฑ์การตีพิมพ์ผลการวิจัยในวารสาร วิจัยที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด เป็นตัวชี้วัดสำคัญสำหรับผู้ที่มีความประสงค์จะบรรจุตำแหน่งวิชาการ และมีประโยชน์ต่อประกันคุณภาพทางการศึกษาและยังเป็นการส่งเสริมการยกระดับผลงานวิจัยของ คณาจารย์

การบริหารการศึกษาด้านการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษา และมาตรฐานการศึกษาจีน

การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นช่วงเวลาสำคัญในการฝึกฝนบัณฑิตและเป็นระยะสำคัญในการ สร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพสูง คุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นปัญหาสำคัญในการพัฒนา อุดมศึกษาและยังเป็นเส้นชีวิตของการศึกษาระดับอุดมศึกษาอีกด้วย จนกลายเป็นประเด็นที่ได้รับความ สนใจในแต่ละประเทศทั่วโลก โดยการศึกษาของจีนนั้นได้ติดตามติดทุกฝีก้าวในแต่ละยุคสมัย ได้ เพิ่มระดับความเอาใจใส่และมีการประกันทางด้านคุณภาพของการศึกษามากยิ่งขึ้นซึ่งในช่วงหลายปีที่ ผ่านมา การศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของจีนได้รับความนิยมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง สร้างบัณฑิต จำนวนมากให้กับการพัฒนาประเทศ และการพัฒนาประเทศได้สร้างความท้าทายให้กับระดับ การศึกษาที่สูงขึ้น

ระบบประเมินคุณภาพ ในการประเมินผลรอบใหม่ปี พ.ศ. 2552 พบว่า มีสถาบันอุดมศึกษา เกือบ 80 แห่ง ได้รับการประเมินจากศูนย์การประเมินการศึกษาระดับอุดมศึกษาและ กระทรวงศึกษาธิการจีน และมีสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ได้รับการประเมินจากศูนย์ประเมินระดับ มณฑลแล้วหลายร้อยแห่ง ระหว่างปี พ.ศ. 2537-2547 กระทรวงศึกษาธิการได้ทำการประเมิน สถานศึกษาแล้วเสร็จ 254 แห่ง และในปี พ.ศ. 2548 กระทรวงศึกษาธิการได้สร้างระบบการประเมิน ระดับการทำงานด้านการสอน 5 ปี/ครั้ง ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2558 มีสถานศึกษาวิชาชีพและปริญญาตรี

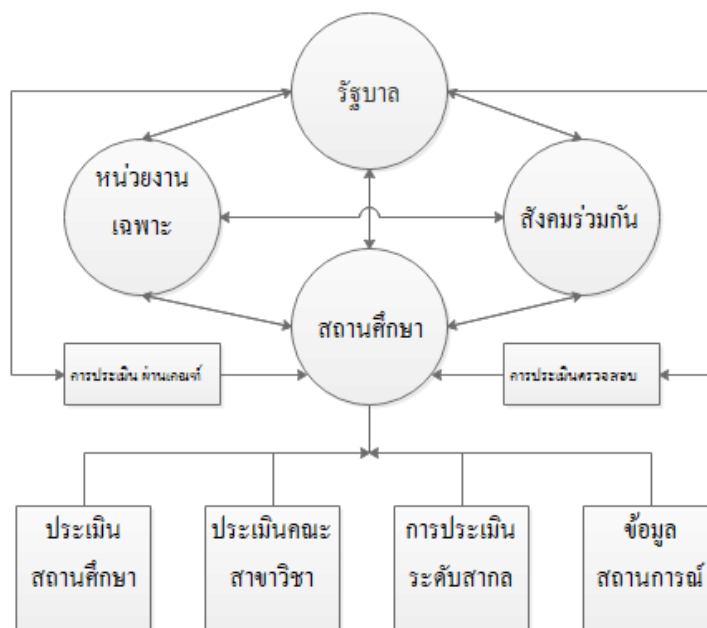
ทั่วไปได้รับการประเมินกว่า 1,400 แห่งทั่วประเทศจีน โดยจากการประเมินสถานศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 589 แห่ง พบว่า เป็นสถานศึกษาคุณภาพเยี่ยมร้อยละ 72 คุณภาพดีร้อยละ 24 คุณภาพผ่านเกณฑ์ร้อยละ 4 และคุณภาพไม่ดีร้อยละ 0

การฝึกฝนบัณฑิตเป็นภารกิจสำคัญของสถาบันอุดมศึกษา สิ่งที่สำคัญในการยกระดับคุณภาพของบัณฑิตคือการยกระดับคุณภาพการสอน โดยการประเมินการสอนเป็นมาตรการสำคัญในการประเมินค่า ใฝ่ดู รับประกันและยกระดับคุณภาพการสอน เป็นส่วนสำคัญในระบบการคุ้มครองคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของจีน ซึ่งจุดประสงค์การประเมินการสอนนั้นเพื่อผลักดันโครงสร้างการศึกษาที่ดำเนินการอย่างรอบด้านในสถาบันอุดมศึกษา ผลักดันการปฏิรูปการศึกษา ยกระดับคุณภาพในการฝึกฝนบัณฑิต ยกระดับการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องการพัฒนาทางด้านบริการ เศรษฐกิจและสังคมและการพัฒนาอย่างรอบด้านของมนุษย์ โดยรัฐบาลจะเป็นผู้ชี้แนะให้สถานศึกษาดำเนินการสอนที่มีเอกลักษณ์ กำหนดระดับการสอนอย่างสมเหตุสมผล ชี้นำการดำเนินการแบ่งประเภทและการบริหารภายในให้กับสถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานในสังคมร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในการฝึกฝน ประเมินค่าและเฝ้าตรวจสอบดูแลคุณภาพการสอนนักศึกษาในระดับปริญญาตรี-บัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษา

ระบบการประเมินการสอนในระดับอุดมศึกษา จะใช้การประเมินตนเองของสถาบันเป็นพื้นฐาน ใช้การประเมิน คณะ สาขาวิชา และสถานศึกษา การประเมินระดับสากลและข้อมูลสถานการณ์ทั่วไปของการสอนเป็นเนื้อหาหลัก มีรัฐบาล สถานศึกษา หน่วยงานเฉพาะและสังคมร่วมกันประเมินค่า รวมถึงมีระบบการประเมินการสอนที่สอดคล้องกับระบบการศึกษา ระดับอุดมศึกษาสมัยใหม่และเป็นเอกลักษณ์ของจีน (ประกาศตัวชี้วัดคุณสมบัติการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั่วไปที่ออกประกาศโดยกระทรวงศึกษาธิการแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (ทดลองปฏิบัติ) ณ วันที่ 6 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557)²⁶⁹

²⁶⁹ 中华人民共和国教育部, 教育部办公厅关于《开展普通高等学校本科教学工作合格评估的通知》(2011). เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก http://www.moe.gov.cn/srcsite/A08/s7056/201802/t20180208_327138.html

การประกันคุณภาพการศึกษาและการประเมินการสอนในระดับอุดมศึกษา

แผนภูมิที่ 12 ระบบการประเมินการสอนในระดับอุดมศึกษา

ที่มา : การประกันคุณภาพการศึกษาและการประเมินการสอนในระดับอุดมศึกษา

เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก http://www.moe.gov.cn/srcsite/A08/s7056/201802/t20180208_327138.html

รัฐบาลเป็นผู้ดำเนินแบ่งประเภทการประเมินคณะและสถานศึกษาให้กับสถาบันอุดมศึกษา โดยการประเมินคณะและสถานศึกษา ประกอบด้วย การประเมินผ่านเกณฑ์ (合格评估) และการประเมินตรวจสอบ (审核评估) การประเมินผ่านเกณฑ์จะดำเนินการกับสถานศึกษาระดับปริญญาตรีที่ก่อสร้างขึ้นใหม่ที่ไม่เคยเข้าร่วมการประเมิน ส่วนการประเมินตรวจสอบจะดำเนินการกับสถานศึกษาระดับปริญญาตรีทั่วไปที่เคยเข้าร่วมและผ่านการประเมิน โดยความสำคัญของการประเมินผ่านเกณฑ์นั้นเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติการจัดการเรียนการสอนทั่วไป การบริหารการสอนทั่วไปและคุณภาพการสอนทั่วไป ความสามารถในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของท้องถิ่นและบริการของสถานศึกษา และความสามารถในการฝึกฝนบัณฑิต รวมถึงสถานการณ์การปฏิรูปการสอนและการดำเนินสร้างระบบคุ้มครองคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยผลสรุปการประเมินจะแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ “ผ่าน” “ผ่านชั่วคราว” และ “ไม่ผ่าน” โดยสถานศึกษาที่ได้รับการประเมิน “ผ่าน” จะต้องได้รับการประเมินตรวจสอบอีกใน 5 ปีข้างหน้า ซึ่งความสำคัญในการประเมินตรวจสอบนั้นเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติการจัดการเรียนการสอน คุณภาพการสอนในระดับปริญญาตรี การกำหนดการเรียนการสอน และระดับความเหมาะสมที่เป็นจุดประสงค์หลักในการฝึกฝนบัณฑิต

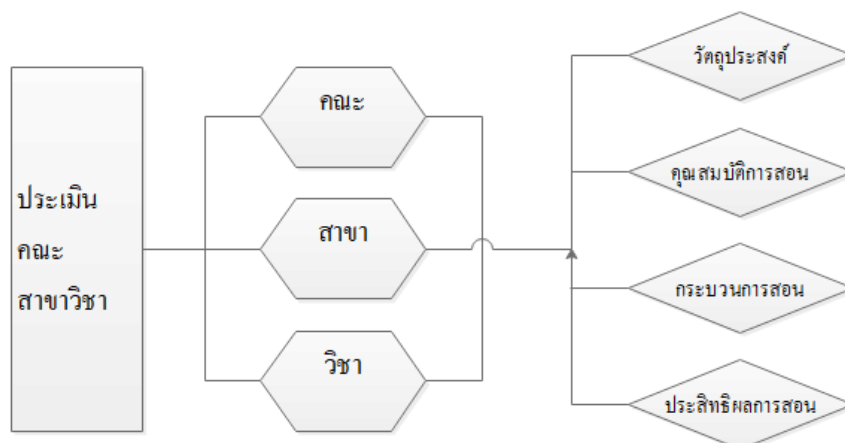
ของสถานศึกษา รวมถึงสถานการณ์การดำเนินงานและการสร้างระบบความคุ้มครองคุณภาพภายในสถานศึกษา มาตรการและประสิทธิผลในการปฏิรูปการสอนระดับปริญญาตรีของสถานศึกษา โดยการประเมินตรวจสอบจะเขียนในรูปแบบรายงาน ไม่แบ่งระดับและมีผลบังคับใช้²⁷⁰

รัฐบาลได้ผลักดันการแลกเปลี่ยนการเรียนการสอนระดับสากลในสถาบันอุดมศึกษา เพิ่มการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างประเทศ ใช้ทัศนคติการสอนที่ล้ำหน้าจากต่างประเทศ สนับสนุนการแลกเปลี่ยนของบัณฑิตในกิจการที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนฝ่ายบุคคลของกิจการร่วมประเมินและประเมินบัณฑิตและใบรับรองในสาขาอาชีพ

ทั้งนี้ สถานศึกษาจะดำเนินประเมินตามวัตถุประสงค์ของการฝึกฝนบัณฑิตในสถาบันและบนพื้นฐานของคุณสมบัติการสอน กระบวนการสอนและประสิทธิผลการสอน ได้แสดงถึงเนื้อหาการประเมินคณะ สาขาวิชาและหลักสูตร เป็นต้น ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในระบบการประเมินตนเอง ความคุ้มครองทางด้านคุณภาพและการประเมินการสอนด้วยตนเองภายในสถาบันอุดมศึกษา (ประกาศตัวชี้วัดคุณสมบัติการจัดการศึกษาพื้นฐานในระดับอุดมศึกษาทั่วไปที่ออกประกาศโดยกระทรวงศึกษาธิการแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (ทดลองปฏิบัติ) ณ วันที่ 6 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557)

²⁷⁰ 刘振天. 我国新一轮高校本科教学评估总体设计与制度创新. 《高等教育研究》2012 年第 3 期 第 23-28 页. เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.gov.cn/>

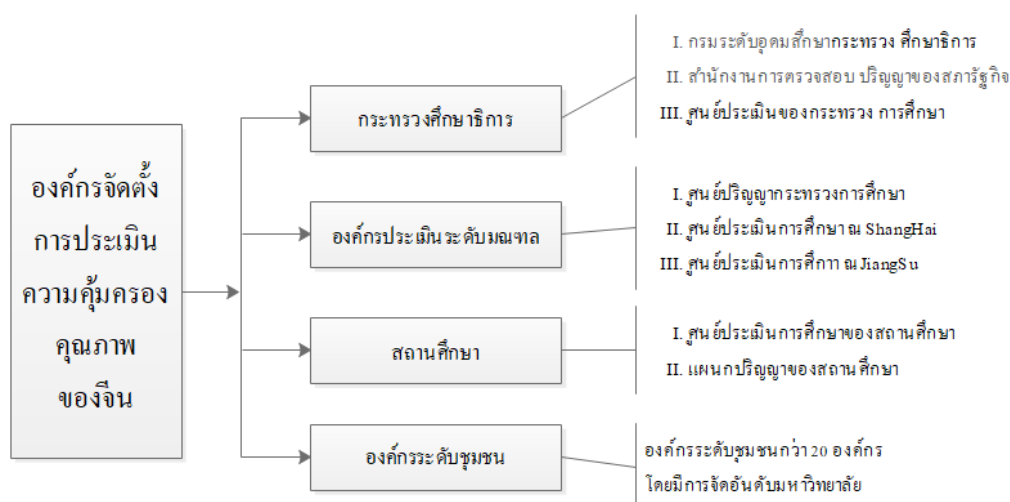
แผนภูมิที่ 13 การประเมินคณะสาขาและวิชาในระดับอุดมศึกษา

ที่มา: การประเมินการสอนในสถาบันอุดมศึกษา เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก http://www.moe.gov.cn/srcsite/A08/s7056/201802/t20180208_327120.html

การประเมินการสอนในสถาบันอุดมศึกษาสามารถแบ่งเป็น 3 รูปแบบ คือการประเมินผ่านเกณฑ์ การประเมินการจัดการเรียนการสอนและการประเมินคัดเลือก โดยการประเมิน 3 รูปแบบดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดแผนการประเมินที่มีความสอดคล้องกันและแตกต่างกันไป ซึ่งแผนการประเมินนี้ต้องการให้สาขาการเรียนมีความเรียบง่ายและให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ สามารถทำให้สถานศึกษาแต่ละประเภทเข้าร่วมกิจกรรม มีความกระตือรือร้นและมีความพิเศษบนพื้นฐานการรับรองคุณภาพการศึกษาทั่วไป²⁷¹

นอกจากนี้ องค์กรจัดตั้งการประเมินความคุ้มครองคุณภาพของจีนจะแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ (1) องค์กรคุ้มครองคุณภาพระดับรัฐบาลกลาง เช่น ศูนย์ประเมินการศึกษาและการสอนระดับสูง กระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น (2) องค์กรประเมินระดับมณฑลมีกว่า 20 แห่ง เช่น ศูนย์ประเมินอุดมการศึกษา มณฑลยูนนาน เป็นต้น (3) ศูนย์ประเมินภายในสถาบันอุดมศึกษากว่า 2,000 แห่ง (4) องค์กรระดับชุมชนกว่า 20 องค์กร โดยมีการจัดอันดับมหาวิทยาลัยดังภาพ

²⁷¹ 中华人民共和国国家教育委员会令. 普通高等学校教育评估2011 (第9号) เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก http://www.moe.gov.cn/srcsite/A08/s7056/201802/t20180208_327120.html

แผนภูมิที่ 14 องค์กรจัดตั้งการประเมินความคุ้มครองคุณภาพของเงิน

ที่มา: การประเมินความคุ้มครองคุณภาพการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก http://www.moe.gov.cn/srcsite/A08/s7056/201802/t20180208_327120.html

นอกจากนี้ หน่วยงานที่ทำหน้าที่ประเมินการสอนในสถาบันอุดมศึกษา สามารถแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ หน่วยงานบริหารการศึกษาระดับประเทศ หน่วยงานบริหารการศึกษาระดับมณฑล และหน่วยงานบริหารภายในสถานศึกษา รายละเอียดดังนี้

1. หน่วยงานบริหารการศึกษาระดับประเทศ การประเมินคุณภาพต่อการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา มีการแบ่งหน้าที่อย่างชัดเจนระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับกรมการศึกษาระดับมณฑล โดยกระทรวงศึกษาธิการจะเป็นผู้ออกคำสั่ง นโยบายและมาตรการต่างๆ เมื่อมีการประกาศนโยบายแล้ว หน่วยงานแต่ละมณฑล (เขตและเมือง) จะต้องดำเนินการปฏิบัติในนโยบายตามกฎหมาย เพื่อให้ นโยบายดำเนินไปอย่างราบรื่น²⁷² นอกจากนี้ จะมีกลุ่มการประเมินคุณภาพสำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งชาติจีน ที่อยู่ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการกระทรวงการศึกษา รับผิดชอบงานประเมินความคุ้มครองคุณภาพอุดมศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ดังต่อไปนี้ (กฎระเบียบการประเมินการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั่วไป (ดำเนินการชั่วคราว) คำสั่งคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

²⁷²中华人民共和国国家教育委员会令. 普通高等学校教育评估2011 (第9号) เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก http://www.moe.gov.cn/srcsite/A08/s7056/201802/t20180208_327120.html

จีน ที่ 9 วันที่ 31 ตุลาคม 2011)²⁷³ (1) กำหนดกฎเกณฑ์และข้อปฏิบัติสำหรับประเมินความคุ้มครองคุณภาพ (2) มีหน้าที่ชี้แนะให้แนวทางการดำเนินงาน เป็นผู้ประสาน และตรวจสอบผลประเมิน (3) ตรวจสอบและเสนอรายชื่อสถาบันอุดมศึกษาที่ประเมินผ่านเกณฑ์ให้คณะกรรมการกระทรวงการศึกษา เพื่อนำไปประกาศให้สังคมรับรู้ (4) รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของการประเมิน เพื่อนำส่งให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตัดสินใจนโยบายการศึกษา (5) ส่งเสริมการวิเคราะห์ทางด้านวิธีและกระบวนการของการประเมิน ส่งเสริมการสนทนาแลกเปลี่ยนของการประเมิน และจัดกิจกรรมฝึกอบรมครูอาจารย์

2. หน่วยงานบริหารการศึกษาระดับมณฑล โดยกลุ่มการประเมินคุณภาพการศึกษาถูกจัดตั้งขึ้นโดยกรมศึกษาธิการ ที่อยู่ภายใต้การนำของกลุ่มการประเมินคุณภาพสำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มีหน้าที่ประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งหมด โดยมีรายละเอียดดังนี้ (1) กำหนดกฎเกณฑ์และข้อปฏิบัติสำหรับประเมินความคุ้มครองคุณภาพของมณฑล (2) มีหน้าที่ชี้แนะให้แนวทางการดำเนินงาน เป็นผู้ประสานงานและตรวจสอบการประเมิน (3) ตรวจสอบผลประเมินการศึกษาด้านอุดมการณ์การเมือง สาขาวิชา และที่เกี่ยวข้อง (4) รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของการประเมิน เพื่อนำส่งให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตัดสินใจนโยบายการศึกษา (5) ส่งเสริมการวิเคราะห์ทางด้านวิธีและกระบวนการของการประเมิน ส่งเสริมการสนทนาแลกเปลี่ยนของการประเมิน และจัดกิจกรรมฝึกอบรมครูอาจารย์ของมณฑล

3. หน่วยงานบริหารภายในสถานศึกษากลุ่มการประเมินคุณภาพถูกจัดตั้งขึ้นโดยสถานศึกษาภายใน ที่อยู่ภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของกระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบคุณภาพวิชาที่เป็นไปตามการมอบหมายของคณะกรรมการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่ดังต่อไปนี้ (1) กำหนดแผนและขั้นตอนการปฏิบัติในบางสาขาวิชาตามตามเอกสารจากกระทรวงศึกษาธิการ (2) เป็นผู้ดำเนินและจัดตั้งการประเมินภายใน ตรวจสอบและอนุมัติผลประเมิน (3) ดำเนินการประเมินในบางสาขาวิชาตามการมอบหมายจากคณะกรรมการกระทรวงศึกษาธิการ (4) รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของการประเมิน เพื่อนำข้อมูลให้แก่วางงานที่เกี่ยวข้องในการตัดสินใจนโยบายการศึกษา (5) ส่งเสริม

²⁷³ 中华人民共和国国家教育委员会令. 普通高等学校教育评估2011 (第9号) เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก http://www.moe.gov.cn/srcsite/A08/s7056/201802/t20180208_327120.html

การวิเคราะห์ทางด้านวิธีและกระบวนการของการประเมิน ส่งเสริมการสนทนาแลกเปลี่ยนของการประเมิน และจัดกิจกรรมสำหรับฝึกรอบรมครูอาจารย์ภายในสถานศึกษา

ดัชนีคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั่วไปตัวชี้วัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาทั่วไประบบตัวชี้วัดขั้นที่ 1 จะมีตัวชี้วัดทั้งหมด 7 ตัว ประกอบด้วย 1) แนวคิดในการแนะแนวด้านการเรียนการสอนและบทบาทในการชี้แนะ 2) ทีมงานอาจารย์ 3) เงื่อนไขและการประยุกต์ด้านการเรียนการสอน 4) การสร้างและออกแบบสายวิชาและตารางการสอน 5) การบริหารจัดการคุณภาพ 6) การสร้างภาพลักษณ์และการชี้แนะนักศึกษา 7) คุณภาพของการเรียนการสอน ในตัวชี้วัดทั้ง 7 ตัวนี้ จะมีตัวชี้วัดขั้นที่ 2 จำนวน 20 ตัวและมีจุดทดสอบ จำนวน 39 จุด

ตารางที่ 9 ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดชั้นที่ 1	ตัวชี้วัดชั้นที่ 2	จุดทดสอบหลัก
1. แนวคิดในการแนะแนว ด้านการเรียนการสอนและ บทบาทในการชี้นำ	1.1 การวางตำแหน่งของ โรงเรียน	การวางตำแหน่งและแผนการ ดำเนินงานของโรงเรียน
	1.2 บทบาทในการชี้นำ	ความสามารถในการชี้นำ ศูนย์กลางของการเรียนการ สอน
	1.3 รูปแบบการพัฒนาบุคลากร คุณภาพ	แนวทางในการพัฒนา บุคลากรคุณภาพ การเรียนการสอนแบบ Industry-University- Research Collaboration
2. ทีมงานอาจารย์	2.1 จำนวนและโครงสร้าง	สัดส่วนของจำนวนอาจารย์ และจำนวนนักศึกษา โครงสร้างทีม
	2.2 มาตรฐานการเรียนการสอน	มาตรฐานจรรยาบรรณครู มาตรฐานการเรียนการสอน
	2.3 การพัฒนาและการฝึกอบรม	การพัฒนาและการฝึกอบรม
3. เงื่อนไขและการประยุกต์ ด้านการเรียนการสอน	3.1 อุปกรณ์สำหรับการเรียนการ สอน	การสร้างและใช้งาน ห้องทดลองและสถานที่ ฝึกงาน การสร้างและการประยุกต์ใช้ ข้อมูลจากงานวิจัยและระบบ อินทราเน็ตของมหาวิทยาลัย การสร้างและใช้งานหอพัก มหาวิทยาลัย สนามกีฬา สถานที่เพื่อจัดกิจกรรม และ อุปกรณ์ต่างๆ
	3.2 การใช้จ่ายงบประมาณ	การลงทุนในด้านการเรียนการ สอน

ตารางที่ 9 ตัวชี้วัด (ต่อ)

ตัวชี้วัดชั้นที่ 1	ตัวชี้วัดชั้นที่ 2	จุดทดสอบหลัก	
4.การสร้างและออกแบบ สายวิชาและตารางการสอน	4.1 การสร้างและออกแบบสาย วิชา	การออกแบบสายวิชาและ การปรับโครงสร้าง แนวทางสำหรับการเรียน การสอน	
	4.2 ตารางการเรียนการสอนและ การเรียนการสอน	การออกแบบเนื้อหาการเรียน การสอน และ ทรัพยากร สำหรับการเรียนการสอน วิธีการสอนและการ ประเมินผลการเรียน	
	4.3 การเรียนการสอนภาคสนาม	การเรียนการสอนเชิงทดลอง การฝึกงานและการฝึกสอน การทำงานภาคสนามใน สังคม วิทยานิพนธ์ (การออกแบบ) และการฝึกอบรมในภาพรวม	
	5.การบริหารจัดการคุณภาพ	5.1 ทีมงานด้านบริหารการเรียน การสอน	โครงสร้างและคุณภาพ
		5.2 การควบคุมคุณภาพ	ระเบียบการ การควบคุมคุณภาพ
	6 การสร้างภาพลักษณ์และ การชื่อนักศึกษา	6.1 การสร้างภาพลักษณ์ของ มหาวิทยาลัย	นโยบายและมาตรการ สภาพแวดล้อมในการศึกษา กิจกรรมภายในมหาวิทยาลัย
6.2 การชื่อนักศึกษาและการบริการ		อุปสรรคขององค์กร การบริการนักศึกษา	

ตารางที่ 9 ตัวชี้วัด (ต่อ)

ตัวชี้วัดชั้นที่ 1	ตัวชี้วัดชั้นที่ 2	จุดทดสอบหลัก
7 คุณภาพของการเรียนการสอน	7.1 จรรยาบรรณ	การศึกษาแนวคิดทางการเมือง
		จรรยาบรรณในแนวคิด
	7.2 ความรู้และความสามารถในสายวิชา	หลักการและเทคนิคพื้นฐานในสายวิชา
		ความสามารถในสายวิชา
	7.3 การศึกษาด้านสภาพร่างกายและจิตใจในเชิงบวก	การศึกษาด้านสภาพร่างกายและจิตใจในเชิงบวก
	7.4 การประเมินผลจากในและนอกมหาวิทยาลัย	การประเมินผลอาจารย์และนักศึกษา
		การประเมินผลจากสังคม
	7.5 การทำงาน	อัตราการได้งาน
		คุณภาพของเนื้องาน

ดัชนีคุณสมบัติพื้นฐานของการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาของจีน สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ดัชนีคุณสมบัติพื้นฐานของการจัดการเรียนการสอนและดัชนีคุณสมบัติตรวจวัดการเรียนการสอน²⁷⁴

1. ดัชนีคุณสมบัติพื้นฐานการจัดการเรียนการสอน

ดังตาราง 2 ดัชนีคุณสมบัติพื้นฐานการเรียนการสอน ประกอบด้วย อัตราระหว่างครูและนักศึกษา อัตราระหว่างครูสอนระดับปริญญาโทและครูสอนเฉพาะทาง อัตราเฉลี่ยนักศึกษาต่อห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ อัตราเฉลี่ยนักศึกษาต่อมูลค่าอุปกรณ์ติดตั้งในการวิจัย อัตราเฉลี่ยนักศึกษาต่อจำนวนหนังสือ ซึ่งดัชนีเหล่านี้เป็นตัวสำคัญในการวัดคุณสมบัติพื้นฐานการเรียนการสอนและการกำหนดจำนวนการรับนักศึกษาเข้าศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

²⁷⁴中华人民共和国教育部. 关于印发《普通高等学校基本办学条件指标试行》的通知. (2019) เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.fzrjxy.com/siteec/archives/1204>

ตารางที่ 10 ดัชนีคุณสมบัติพื้นฐานการจัดการเรียนการสอน

ประเภทของมหาวิทยาลัย/วิทยาลัย	อัตราระหว่างครูและนักศึกษา (%)		อัตราระหว่างครูสอนระดับปริญญาโทและครูสอนเฉพาะทาง (%)		อัตราเฉลี่ยนักศึกษาต่อห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ (m2/คน)		อัตราเฉลี่ยมูลค่าอุปกรณ์ติดตั้งในการวิจัย (*/คน)		อัตราเฉลี่ยนักศึกษาต่อหนังสือ (เล่ม/คน)	
	ป.ตรี	ปวส	ป.ตรี	ปวส	ป.ตรี	ปวส	ป.ตรี	ปวส	ป.ตรี	ปวส
รวม / ศึกษาศาสตร์/ชนชาติ	18	18	30	15	14	14	5000	4000	100	80
สายวิทย์/เกษตรศาสตร์	18	18	30	15	16	16	5000	4000	80	60
แพทยศาสตร์	16	16	30	15	16	16	5000	4000	80	60
สายศิลป์/เศรษฐศาสตร์	18	18	30	15	9	9	3000	3000	100	80
กีฬา	11	13	30	15	22	22	4000	3000	70	50
ศิลปศาสตร์	11	13	30	15	18	18	4000	3000	80	60
N	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
ค่าเฉลี่ย	15.3	16	30	15	15.8	15.8	4333	3500	85	65

ที่มา: ดัชนีคุณสมบัติการจัดการศึกษาพื้นฐานของสถาบันอุดมศึกษาทั่วไป (ทดลองปฏิบัติ) ออกโดยกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2547

2. ดัชนีคุณสมบัติตรวจวัดการเรียนการสอนดัชนีคุณสมบัติตรวจวัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย อัตราระหว่างครูสอนระดับสูงและครูสอนเฉพาะทาง อัตราเฉลี่ยนักศึกษาต่อพื้นที่ อัตราเฉลี่ยนักศึกษาต่อพื้นที่หอพัก อัตรานักศึกษาร้อยคนต่อจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ อัตรานักศึกษาร้อยคนต่อจำนวนที่นั่งในห้องมัลติมีเดียและห้องทดลองทางเสียง อัตราเครื่องมือและอุปกรณ์ติดตั้งการทดลองใหม่ อัตราเฉลี่ยนักศึกษาต่อจำนวนการซื้อหนังสือใหม่รายปี โดยดัชนีเหล่านี้เป็นส่วนเพิ่มเติมจากดัชนีคุณสมบัติพื้นฐานการเรียนการสอน เป็นส่วนอ้างอิงในการวิเคราะห์คุณสมบัติการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาทั่วไปและเป็นการนำระบบการควบคุมดูแลจากสังคมเข้าไปใช้ในสถาบันศึกษา ในขณะเดียวกัน ดัชนีเหล่านี้ยังสะท้อนถึงการปรับปรุงใหม่และการแก้ไขคุณสมบัติพื้นฐานการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา และเป็นการทำหน้าที่ชี้้นำการยกระดับคุณภาพการสอนและข้อมูลข่าวสารในสถาบันอุดมศึกษา²⁷⁵

²⁷⁵ 中华人民共和国·教育部关于印发《普通高等学校基本办学条件指标（试行）》的通知（2004）เข้าถึงเมื่อ 24 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก https://fzghb.fjut.edu.cn/_upload/article/files/01/d8/111cc85a46c59517b3ce856d945f/11c09318

ตารางที่ 11 ดัชนีคุณสมบัติการเรียนการสอน

ประเภทของมหาวิทยาลัย/วิทยาลัย	อัตราการว่างครูสอนระดับสูงและครูสอนเฉพาะทาง (%)		อัตราเฉลี่ยนักศึกษาต่อพื้นที่ (ก ² /คน)		อัตราเฉลี่ยพื้นที่หอพัก (ก ² /คน)		อัตรานักศึกษาต่อเครื่องคอมพิวเตอร์ (เครื่อง)		อัตรานักศึกษาต่อห้องมีเตียง (ที่นั่ง)		อัตราเครื่องมือและอุปกรณ์ติดตั้งทดลองใหม่ (%)		อัตราการซื้อหนังสือใหม่รายปี (เล่ม)	
	ป.ตรี	ป.ส	ป.ตรี	ป.ส	ป.ตรี	ป.ส	ป.ตรี	ป.ส	ป.ตรี	ป.ส	ป.ตรี	ป.ส	ป.ตรี	ป.ส
รวม / ศึกษาศาสตร์/ ชนชาติ	30	20	54	54	6.5	6.5	10	8	7	7	10	10	4	3
สายวิทย์/ เกษตรศาสตร์	30	20	59	59	6.5	6.5	10	8	7	7	10	10	3	2
สายศิลป์/เศรษฐศาสตร์	30	20	54	54	6.5	6.5	10	8	7	7	10	10	4	3
กีฬา	30	20	88	88	6.5	6.5	10	8	7	7	10	10	3	2
ศิลปศาสตร์	30	20	88	88	6.5	6.5	10	8	7	7	10	10	4	3
N	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
เฉลี่ย	30	20	68.6	68.6	6.5	6.5	10	8	7	7	10	10	3.6	2
SD	0	0	17.8	17.8	0	0	0	0	0	0	0	0	0.5	0.5

6.3 กระบวนการประเมินคุณภาพ **中国高等教育质量评估程序**

กระบวนการและการควบคุมดูแลหลักการประเมินผ่านเกณฑ์ ได้แก่ สถานศึกษาประเมินตนเอง นักวิชาการเข้าประเมินที่สถานศึกษา การตรวจสอบประเมินและการประกาศผลประเมินการประกาศ ข้อมูลการประเมินแก่สาธารณชน²⁷⁶

1. สถานศึกษาประเมินตนเองสถานศึกษาดำเนินการประเมินตนเองตามแผนการ สรุปผลคะแนน ตรวจสอบความแตกต่าง วิเคราะห์ปัจจัยส่วนกระทบและเสนอกลยุทธ์แก้ไขตามเงื่อนไขของระบบดัชนีประเมินและวิธีการยกระดับการสร้างเงื่อนไขพื้นฐานของการสอนและการบริหารการสอน ปรับปรุงการคุ้มครองคุณภาพการศึกษาภายในสถาบัน ผลักดันการยกระดับคุณภาพการสอนอย่างมั่นคง โดยเขียนเป็น “รายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา” บนพื้นฐานการประเมินตนเอง

2. นักวิชาการเข้าประเมินที่สถานศึกษาศูนย์การประเมินของกระทรวงศึกษาธิการจะจัดตั้งกลุ่มนักวิชาการเข้าไปสำรวจและประเมินที่สถานศึกษา โดยกลุ่มนักวิชาการจะดำเนินการประเมินการสอนของสถานศึกษาอย่างยุติธรรม กลุ่มนักวิชาการจะเริ่มจากการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ตัวเลขสถานการณ์ทั่วไปและรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา หลังจากนั้นจะดำเนินการเยี่ยมชมสถานศึกษา สนทนาเชิงลึก เข้าฟังการสอน ตรวจสอบอ่านเอกสารการเรียนการสอน สัมมนาและสำรวจ เป็นต้น โดยกลุ่มนักวิชาการจะเขียนสรุปผลและข้อคิดเห็นเป็น “รายงานการประเมินของกลุ่มนักวิชาการ”

3. การตรวจสอบประเมินและประกาศผลประเมินกลุ่มนักวิชาการตรวจสอบและประเมินของคณะกรรมการวิชาการจะสรุปผล ให้ข้อคิดเห็นแก่สถานศึกษาและออกผลการประเมิน โดยผลการประเมินผ่านเกณฑ์จะแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ “ผ่าน” “ผ่านชั่วคราว” และ “ไม่ผ่าน” ทั้งนี้ศูนย์การประเมิน กระทรวงศึกษาธิการ จะประกาศผลประเมินอย่างเป็นทางการตามผลการตรวจสอบและประเมินจากคณะกรรมการวิชาการ

²⁷⁶ 教育部办公厅关于开展普通高等学校本科教学工作合格评估的通知, (2011) เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก http://www.moe.gov.cn/srcsite/A08/s7056/201802/t20180208_327138.html

4. การดำเนินการตามผลประเมินสถานศึกษาที่ได้รับผลประเมินคือ “ผ่าน” สามารถเข้าร่วมการประเมินตรวจสอบสถาบันศึกษาทั่วไปในรอบต่อไปได้ ซึ่งข้อมูลการปรับปรุงของสถานศึกษาจะเป็นเนื้อหาสำคัญในการเข้าร่วมประเมินตรวจสอบ สถานศึกษาที่ได้รับผลประเมินคือ “ผ่านชั่วคราว” จะต้องปรับปรุงตนเองเป็นเวลา 2 ปี สถานศึกษาที่ได้รับผลประเมิน “ไม่ผ่าน” จะต้องปรับปรุงตนเองเป็นเวลา 3 ปี ในช่วงเวลาการปรับปรุงนั้น สถานศึกษาที่ได้รับผลประเมิน “ผ่านชั่วคราว” และ “ไม่ผ่าน” จะต้องดำเนินมาตรการ

ได้แก่จำกัดหรือลดจำนวนการรับนักศึกษาเข้าศึกษา ระวังการจดทะเบียนและการวัดตั้งสาขาใหม่ในระดับปริญญาตรี เป็นต้น เมื่อผ่านช่วงเวลาปรับปรุง สถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ยื่นเรื่องเข้าร่วมการประเมินใหม่เอง โดยสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินครั้งใหม่สามารถเข้าร่วมการประเมินตรวจสอบสถาบันอุดมศึกษารอบต่อไปได้ สถานศึกษาใดที่ยังไม่ผ่านการประเมินรอบใหม่จะถูกกำหนดว่ามีคุณภาพการสอนระดับต่ำและจะได้รับการลงโทษตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามสมควร

5. การประกาศข้อมูลการประเมินแก่สาธารณะสร้างระบบให้สังคมแต่ละสาขาเข้าร่วมการประเมิน เชิญนักวิชาการในกิจการและสาขาอาชีพอื่นเข้าร่วมการประเมิน ซึ่งจะช่วยให้เอกสารทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผ่านเกณฑ์และวิธีดำเนินการมาตรฐานการประเมิน กระบวนการและกิจกรรมการประเมิน รายชื่อนักวิชาการที่เข้าร่วมประเมิน รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ตัวเลขของสถานการณ์พื้นฐานการสอนที่เกี่ยวข้อง รายงานการประเมินของคณะนักวิชาการและผลการประเมิน เป็นต้น ได้รับการประกาศแก่สาธารณะในขอบเขตที่สมควร

6. การสังเกตการณ์ประเมินการประเมินผ่านเกณฑ์จะได้รับการสังเกตการณ์จากครูผู้สอนนักศึกษาและสังคมแต่ละแขนง โดยคณะกรรมการการประเมินจะดำเนินการตามคำขอหมายของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสถานศึกษา นักวิชาการประเมินและคณะประเมินจะทำงานตรวจสอบสังเกตการณ์ตามขอบเขตการทำงาน ทำงานด้วยความยุติธรรมและประเมินตรวจสอบตามระเบียบที่กำหนด นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการยังได้มีหมายเลขโทรศัพท์และอีเมลพร้อมทั้งการกระทำเช่นนี้เพื่อให้สังคมแต่ละแขนงมีส่วนร่วมสังเกตการณ์ หากในกระบวนการประเมินพบเจอปัญหาการสั่งงานให้รีบจัดการให้ถูกต้องโดยด่วน พร้อมกับดำเนินการตรวจสอบเชิงลึกกับพฤติกรรมและผู้ที่ผิดระเบียบดำเนินการเอาเรื่องและจัดการตามความผิดกับผู้ที่มีผิดชอบในบทนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับระบบหน่วยงานองค์กร ระบบดัชนีการประเมินและกระบวนการประเมินการประกันคุณภาพอุดมศึกษาของ

จีน ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า อุดมศึกษาของจีนพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ระบบการประกันคุณภาพ อุดมศึกษาของจีนพัฒนาขึ้นตามไปด้วยและได้รับการพัฒนาขึ้นเป็นอย่างมากจนกลายเป็นระบบการ ประเมินที่เป็นเอกลักษณ์ของจีน โดยหลังจากกระบวนการประเมินอุดมศึกษาของจีนได้ผ่านกระบวนการ ประเมินผ่านเกณฑ์ การประเมินดีเด่น การประเมินระดับด้วยการสุ่มและการประเมินระดับ 4 ช่วง แล้วนั้น ก็ได้พัฒนาสู่ความเป็นมาตรฐาน ความเป็นวิทยาศาสตร์ ความเป็นระบบและความเป็นมืออาชีพ ปัจจุบัน การประกันคุณภาพอุดมศึกษาของจีนอยู่ในสถานะที่ดีอย่างเห็นได้ชัด เช่น ด้านระบบ ประกันคุณภาพการศึกษา ได้สร้างระบบที่เกี่ยวข้องไว้อย่างรอบด้าน ได้แก่ กลไกการรับรองสาขา ระบบการเปิดเผยข้อมูลคุณภาพการศึกษา กลไกการเฝ้ากำกับดูแลคุณภาพการศึกษาจากสังคม และ ระบบการประกาศรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี นอกจากนี้ ยังได้สร้างองค์กรประกันคุณภาพ การศึกษาที่ทำหน้าที่ประเมินเชิงซ้อนไว้ในหลายพื้นที่ โดยให้ความสำคัญกับนักวิชาการประเมิน การศึกษาเป็นหลัก สร้างเป็นคณะประเมินที่มีพลังทางสังคมทุกกลุ่มเข้าร่วม สำหรับด้านการกำหนด มาตรฐานการประกันนั้น จะมีระบบมาตรฐานคุณภาพการศึกษาแห่งชาติเป็นส่วนสำคัญของระบบ ประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งได้กำหนดเงื่อนไขพื้นฐานของคุณภาพการศึกษาทุกระดับทุกประเภทไว้ อย่างชัดเจน เพื่อให้การควบคุมการประกันคุณภาพในทุกระดับเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

本章基于中国高等教育质量保障的制度体系、组织机构、评估指标体系、评估程序。得出结论，中国高等教育快速发展迅速，随之而生的高等教育质量保障体系也得到了巨大的发展，已经形成中国特有的评估体系，它在经历了合格评估、优秀评估、随机性水平评估和水平评估4个阶段后，正向规范化、科学化、制度化和专业的方向发展。当前中国高等教育质量保障已颇显优势，比如在教育质量保障制度方面，有较为健全的专业认证机制，教育质量信息公开制度，教育质量的社会监督机制，教育质量年度报告发布制度；在教育质量保障体系方面，多重评估主体的教育质量保障机构已经花开遍地，它们以教育评估专家为主体，建立了各种社会力量参与的评估团队；在保障标准规定方面，国家教育质量标准体系教育质量保障体系的重要

节·明确各级各类教育对质量的基本要求·对质量保障的每个层次环节起到把控作用²⁷⁷

โดยสรุปการบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน มี 6 ประเด็น ประกอบด้วย นโยบายแผนยุทธศาสตร์ และกฎหมาย การบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษา การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของอุดมศึกษา การบริหารจัดการผลิตบัณฑิต การบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษา การบริหารจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษา โดยส่วนของผู้ประเด้นนโยบายแผนยุทธศาสตร์และกฎหมาย มุ่งพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชา สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยให้อยู่ระดับแนวหน้าของเอเชีย และติดอันดับแนวหน้าของโลก มุ่งพัฒนาการบริหารจัดการระบบการอุดมศึกษาให้ครอบคลุมตามแผนนโยบายเพื่อก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 ระบบการศึกษาของจีนวางแผนโดยรัฐบาลกลาง โดยมีกระทรวงศึกษาธิการจีนเป็นหน่วยงานหลัก การบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษา การจัดการระบบการศึกษาเชิงวิทยาศาสตร์ ประเด็นการบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษากระทรวงศึกษาธิการการศึกษาแต่ละประเภทแต่ละระดับของจีนจะมีคณะกรรมการหน่วยกลางที่ก่อตั้งขึ้นโดยคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีนและกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำกับดูแลดำเนินงานตามกฎระเบียบของพรรคคอมมิวนิสต์จีนและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ทำงานในสถานศึกษาอย่างเป็นอิสระ และสนับสนุนอำนาจในการปกครองที่เป็นอิสระของผู้อำนวยการสถานศึกษา โดยมีหน้าที่หลัก ได้แก่ ดำเนินนโยบายและเส้นทางของพรรคฯ ยืนหยัดจัดการเรียนการสอนตามลัทธิสังคมนิยม เน้นแนวการทำงานด้านปกครองและจริยธรรมในสถานศึกษา หรือในการตัดสินใจจัดวางโครงสร้างองค์กรภายในสถานศึกษาและการคัดเลือกบุคคลรับผิดชอบองค์กรภายใน หรือในการตัดสินใจปฏิรูป การพัฒนาและระบบบริหารพื้นฐานในสถานศึกษา รับประกันภารกิจต่างๆ ที่ให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลางสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้อำนวยการในสถานศึกษาจะต้องเป็นข้าราชการที่มีคุณสมบัติความรับผิดชอบที่มีคุณสมบัติตามกฎหมายการศึกษา การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของอุดมศึกษากำหนดขึ้นจากหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานภายในสถาบันอุดมศึกษา ระบบบริหารการเงิน การจัดแบ่งขอบเขตของการบริหารและการบริหารแบบแบ่งอำนาจในการบริหารระหว่างรัฐบาลและสถาบันอุดมศึกษามีการ

²⁷⁷教育部 教育部办公厅关于开展普通高等学校本科教学工作合格评估的通知, (2011) เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก

<http://www.moe.gov.cn/srcsite>

จัดการงบประมาณเป็นศูนย์กลางของการทำงานบริหารการเงินมีหน่วยงานวางแผนการเงินและหน่วยตรวจสอบการวางแผนเป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบและควบคุมดูแลผลและสถานการณ์การดำเนินการ

บทที่ 4

การวิเคราะห์การเปรียบเทียบการบริหารจัดการอุดมศึกษาประเทศไทย และสาธารณรัฐประชาชนจีน

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักคือ การเปรียบเทียบการบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนใน 6 ด้าน คือ 1) ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ กฎหมายของอุดมศึกษา 2) การบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษา 3) ด้านการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของอุดมศึกษา 4) ด้านการบริหารจัดการผลิตบัณฑิต 5) ด้านการบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษา และ 6) ด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษา โดยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 6 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ กฎหมายของอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการผลิตบัณฑิตของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน

ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน

ตอนที่ 6 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ กฎหมายของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน

จากการศึกษานโยบายและยุทธศาสตร์กฎหมายของอุดมศึกษาทั้งของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่ามีข้อมูลที่สำคัญดังรายละเอียดในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบต้นนโยบายและยุทธศาสตร์ ภูมิหายของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน

ประเด็น	การบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
1. กรอบแนวทางการพัฒนา	ใช้นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563 – 2570 เป็นกรอบในการดำเนินงาน	การเป็นคลังสมอง Think Tank ระดับชาติภูมิภาคและสากล ด้านงานวิจัย Research แลกเปลี่ยนความคิดทางวิชาการ Platform ด้านความรู้ Knowledge
2. วิสัยทัศน์	เตรียมคนไทยแห่งศตวรรษที่ 21 พัฒนาเศรษฐกิจที่กระจายโอกาส อย่างทั่วถึงสังคมที่มั่นคงและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนโดยสร้างความ เข้มแข็งทางนวัตกรรมระดับแนวหน้าในสากลผู้นำประเทศไทยไปสู่ ประเทศที่พัฒนาแล้ว	พัฒนาด้านการศึกษาให้ไปในแนวทางเดียวกันทั้งประเทศ แห่งศตวรรษที่ 21
3. กลไกการขับเคลื่อน	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนากำลังคนและสถาบันความรู้ 2. การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ที่ท้าทายของสังคม 3. การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน 4. การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำด้านกฎหมายอุดมศึกษา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างคณาจารย์ระดับแนวหน้า 2. มีกรอบมสร้างบัณฑิตคนรุ่นใหม่ 3. ส่งเสริมงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 4. สืบทอดการสร้างสรรคัฒนธรรมอันดีงาม 5. การปฏิรูประบบการศึกษาใหม่ ปรับเปลี่ยนแผนการศึกษา ทางกฎหมายรวมถึงมาตรฐานคุณภาพการสอนระดับปริญญา ตรีในสถาบันอุดมศึกษาทั่วไป

ตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบนโยบายและยุทธศาสตร์ ภูมิภาคของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
<p>ส่วนที่คล้ายกัน</p> <p>1. พัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความเชี่ยวชาญตามสาขาวิชาการ ให้มีคุณภาพ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในด้านทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ</p> <p>2. การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้ได้มาตรฐานและมีความเป็นสากล</p> <p>3. ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม มุ่งเน้นพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถบุคลากรและสถาบันอุดมศึกษา</p> <p>4. การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม มุ่งเน้นการเพิ่มความเข้มแข็งด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ และเพิ่มความสามารถในการประยุกต์ใช้ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ยุทธศาสตร์</p> <p>สร้างและพัฒนานักวิจัย องค์ความรู้ ผลงานวิจัย เทคโนโลยี นวัตกรรม โครงสร้างพื้นฐาน สภาพแวดล้อม และระบบนิเวศที่เอื้อต่อการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมของประเทศ นโยบายรัฐบาลที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการอุดมศึกษาและการผลิตและพัฒนากำลังคน</p>		<p>1. สร้างคณาจารย์ระดับแนวหน้า บุคคลแนวหน้าของสาขาวิชา คณะสร้างสรรค์ และผู้มีความสามารถดีเด่นในด้านต่างๆ</p> <p>2. ปรับปรุงระบบมาตรฐานคุณภาพการฝึกอบรมบัณฑิตให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกับดำเนินการศึกษาที่มีคุณภาพรอบด้าน</p> <p>3. ยกระดับความสามารถการสร้างสรรค์นวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษา</p> <p>4. ยกระดับการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ให้ความต้องการของประเทศเป็นเครื่องนำทาง ยกระดับความสามารถในการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ระดับสูง การสร้างเสริมการแข่งขันและการสร้างพื้นฐานการพัฒนาในระยะยาวของจีน ยกระดับการบริหารจัดการวิจัยด้านวิชาการ เสริมสร้างคณะบริหารจัดการวิจัยด้านวิชาการ เสริมสร้างความสามารถในการจัดการจัดตั้งและการเข้าร่วมโครงการสำคัญของสถาบันอุดมศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับการยกระดับคุณภาพอุดมศึกษารอบด้าน</p>

ตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ กฎหมายของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
<p>ส่วนที่คล้ายกัน</p>	<p>5. อนุรักษ์ และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ยุทธศาสตร์</p> <p>6. การส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลกผ่านการแลกเปลี่ยนในมิติต่างๆ</p> <p>7. ส่งเสริมหลักคิดที่ถูกต้องโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม การมีจิตสาธารณะ การเคารพกฎหมาย และกติกาก่อของสังคมเข้าไปในทุกสาขาและในทุกกิจกรรม</p> <p>8. การพัฒนาบัณฑิตพันธุ์ใหม่ ด้วยการปรับปรุงแบบการเรียนรู้และการสอน และทักษะชีวิตก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงานของทุกคน</p> <p>ช่วงวัยสำหรับศตวรรษที่ 21 อาทิ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการอุดมศึกษาและการผลิตและพัฒนากำลังคน</p> <p>9. การส่งเสริมเรียนรู้แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศจากประเทศที่มีศักยภาพในสาขาที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศไทยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ</p>	<p>5. สืบพหุต่อการสร้างเสริมวัฒนธรรมอันดีงาม การสร้างเสริมการแข่งขันและการสร้างพื้นฐานการพัฒนาในระยะยาวของเงิน</p> <p>6. ยกระดับการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือระหว่างประเทศ แนวคิดเกี่ยวกับการยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาอันดับต้น</p> <p>7. เสริมสร้างและพัฒนาการศึกษาแนวคิดทางการเมือง โดยดำเนินการสร้างแผนหลักสูตรทฤษฎีแนวความคิดทางการเมือง เสริมสร้างการศึกษาด้านคุณธรรม แนวคิดเกี่ยวกับการยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาอันดับต้น</p> <p>8. มีกรอบมสร่างบัณฑิตที่มีความสร้างสรรค์ดีเด่น กับสร้างจิตสำนึกการมีความรับผิดชอบทางสังคมและภารกิจทางประวัติศาสตร์อย่างเต็มที่ สร้างบัณฑิตดีเด่นทุกประเภทให้มีจิตวิญญาณในการสร้างสรรค์และมีความสามารถในการปฏิบัติจริง</p> <p>การสร้างเสริมการแข่งขันและการสร้างพื้นฐานการพัฒนาในระยะยาวของเงิน</p>

ตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบนโยบายและยุทธศาสตร์ ภูมิหายของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
<p>ส่วนที่ต่างกัน</p>	<p>แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี</p> <p>1. วัตถุประสงค์ของแผนอุดมศึกษาให้เทียบเคียงกับประเทศยกระดับมาตรฐานการอุดมศึกษาให้เทียบเคียงกับประเทศพัฒนาแล้ว สนับสนุนการถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรมอย่างกว้างขวางและครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคการผลิต สนับสนุนการเคลื่อนย้ายทางสังคม และเพื่อพัฒนา/ปรับปรุงการกำกับดูแลระบบอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความเป็นอิสระในการบริหารตนเอง</p> <p>2. ยุทธศาสตร์</p> <p>2.1 ส่วนที่แตกต่างกัน</p> <p>1) มีระบบการกำกับดูแลที่รับผิดชอบต่อการดำเนินการของมหาวิทยาลัยในทุกด้าน</p> <p>2) อุดมศึกษาเป็นแหล่งสนับสนุนการสร้างงานและนำความรู้ไปแก้ปัญหา ผ่านความร่วมมือกับภาคเอกชนและท้องถิ่น</p>	<p>แผนแผนการศึกษาสู่กระบวนความทันสมัย 2035</p> <p>1. วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาสู่กระบวนความทันสมัย 2035 ได้แก่ ให้การศึกษาสู่กระบวนความทันสมัย ความเป็นมาอำนาจทางการศึกษาผลักดันให้ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีผู้ศึกษาแบบตลอดชีวิตและผู้ที่มีความสามารถจำนวนมาก และเป็นมหาอำนาจทางทรัพยากรมนุษย์</p> <p>2. ยุทธศาสตร์</p> <p>2.1 ส่วนที่แตกต่างกัน</p> <p>1) เรียนรู้ความคิดของสี จิ้นผิง ว่าด้วยสังคมนิยมกับลักษณะของจีนสมัยใหม่</p>

ตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบนโยบายและยุทธศาสตร์ ภูมิหายของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
ส่วนที่ต่างกัน	<p>3) สร้างสมรรถนะหลักของอุดมศึกษาไทย</p> <p>4) การจัดการจัดระบบอุดมศึกษาใหม่ โดยเน้นบทบาทภาครัฐ ทำหน้าที่กำกับดูแลระบบอุดมศึกษา (Regulators) ซึ่งจะต้องแสดงบทบาทผู้นำการเปลี่ยนแปลง ส่วนสถาบันอุดมศึกษาคือผู้ที่ต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยอิสระและเสรีภาพทางวิชาการให้เกิดผลผลิตตามคุณภาพมาตรฐานที่กำหนด</p> <p>2.2 ส่วนที่คล้ายคลึงกัน</p> <p>1) ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพ มีประสิทธิภาพ</p> <p>2) ปรับระบบโครงสร้างการตรวจสอบ การจัดสรรงบประมาณ และการติดตามรายงานผลที่มีประสิทธิภาพ</p>	<p>2) สร้างมหาวิทยาลัยให้เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก</p> <p>3) การจัดแผน สร้างระบบการขึ้นการศึกษาที่มีผู้นำของคณะกรรมการพรรคฯ เดียวกัน พรรคฯ และรัฐสภาร่วมกันบริหารจัดการ หน่วยงานแต่ละหน่วยงานทำหน้าที่รับผิดชอบงานของตน สร้างคณะทำงานระบบการศึกษาที่เป็นมืออาชีพและมีคุณภาพสูง เสริมสร้างการเป็นผู้นำและการสร้างพรรคฯ ในสถานศึกษาระดับทุกประเภท ผลักดันระบบการศึกษาศึกษาปฏิบัติตามพรรคฯ อย่างเคร่งครัด ซื่อสัตย์สุจริตและต่อต้านการทุจริต</p> <p>2.2 ส่วนที่คล้ายคลึงกัน</p> <p>1) พัฒนาการศึกษามีคุณภาพสูง เสริมสร้างระบบมาตรฐานคุณภาพของการศึกษา พร้อมกับส่งเสริมการสร้างระบบมาตรฐานคุณภาพให้มีความเหมาะสมกับการศึกษาในแต่ละระดับชั้นและครอบคลุมถึงทุกสถานศึกษา</p>

ตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบนโยบายและยุทธศาสตร์ ภูมิหายของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
ส่วนที่ต่างกัน	<p>3) อุดมศึกษาเป็นแหล่งพัฒนากำลังคนและสร้างเสริมศักยภาพคน</p> <p>4) การพัฒนาศักยภาพและคุณภาพนักศึกษา เสริมสร้างความรู้ และทักษะทางอาชีพให้พร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต</p>	<p>2) เน้นการสร้างมาตรฐานคุณภาพทางด้านบุคลากร อุปกรณ์ บริเวณสถานศึกษา งบประมาณ</p> <p>3) ยกระดับในการอบรมคนด้านความคิดสร้างสรรค์กับความสามารถของอุดมศึกษา</p> <p>4) พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถ มีความคิดสร้างสรรค์ มีมุมมองที่กว้าง มีจิตใจที่เข้มแข็งสามารถเดินหน้าต่อสู้ต่อไปได้ รวมถึงสนับสนุนส่งเสริมคุณภาพโดยรวมของนักศึกษา</p>

จากตารางที่ 12 สามารถสรุปได้ว่าประเทศไทยได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ของไทย เมื่อเปรียบเทียบกับแนวคิดเกี่ยวกับการยกระดับคุณภาพอุดมศึกษารอบด้านของจีนที่ประกาศขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 2012 มีความคล้ายคลึงกันใน ด้าน ได้แก่ 1) การสร้างคณาจารย์และทีมบุคลากรมีคุณภาพ 2) เน้นพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม 3) อนุรักษ์วัฒนธรรมของชาติ 4) สร้างบัณฑิตที่มีความรู้ คุณธรรม และจริยธรรม สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมประเทศไทยได้ 5) ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยระบบและวิธีต่างๆ 6) ส่งเสริมความเสมอภาคในการเข้าเรียนของคนในสังคม 7) พัฒนาและปฏิรูปการศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วม 8) เสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารจัดการอุดมศึกษาด้านงบประมาณ หลักสูตร และอื่นๆ 9) เน้นความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 10) เน้นกระจายอำนาจ มีความอิสระคล่องตัวในการจัดการ

อย่างไรก็ตามยุทธศาสตร์ชาติของไทยและแนวคิดเกี่ยวกับการยกระดับคุณภาพอุดมศึกษารอบด้านของจีนยังมีประเด็นที่แตกต่างกัน เนื่องจากสังคมวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมและความเจริญแตกต่างกัน โดยประเทศไทยให้ความสำคัญกับประเทศเพื่อนบ้านและอุปถัมภ์พระพุทธศาสนา สนับสนุนให้องค์กรทางศาสนาเข้ามามีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างบทบาทของไทยในภูมิภาคและเวทีโลกผ่านการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในกรอบสหประชาชาติ และแสดงบทบาทประธานอาเซียน จีนเป็นการเน้น 1) การผลักดันให้สถาบันอุดมศึกษามีเอกลักษณ์ 2) ให้การเรียนการสอนปริญญาตรีเป็นพื้นฐาน 3) เพื่อมุ่งพัฒนาปรัชญาสังคมและวิทยาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา 4) เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับอุตสาหกรรม 5) ปรับปรุงระบบให้ความช่วยเหลือเงินทุนแก่นักศึกษาวิจัยที่สมบูรณ์ขึ้น 6) สร้างเขตทดลองปฏิรูปการศึกษา แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี เป็นแผนพัฒนาอุดมศึกษาที่สำคัญของไทย และแผนการศึกษาสู่กระบวนการความทันสมัย 2035 เป็นแผนพัฒนาอุดมศึกษาที่เป็นตัวแทนของจีนได้เป็นอย่างดี จึงได้ทำการเปรียบเทียบแผนอุดมศึกษาทั้งสองแผนนี้

จากการเปรียบเทียบด้านวัตถุประสงค์ของแผนพบว่ามี ความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ 1) ยกระดับมาตรฐาน คุณภาพการอุดมศึกษา 2) สนับสนุนการถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรม 3) การสร้างบุคลากรที่มีบุคลิกและคุณธรรมที่สมบูรณ์แบบ บัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ 4) สร้างประเทศที่มีกำลังและศักยภาพทางการศึกษา 5) บริหารการศึกษาที่มีความพึงพอใจสูง 6) เร่งผลักดันแนวทางการศึกษา ระบบการศึกษา หลักเกณฑ์ ฯลฯ เพื่อสู่กระบวนการความทันสมัย ยกกระดับคุณภาพของการศึกษา ส่งเสริมความเท่าเทียมกันของการศึกษา และปรับปรุงโครงสร้างการศึกษา นอกจากนี้ แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี และแผนการศึกษาสู่กระบวนการความทันสมัย 2035 ยังให้ความสำคัญกับบทบาทของภาครัฐในระบบอุดมศึกษา โดยจะเน้นให้ภาครัฐทำหน้าที่กำกับดูแลระบบอุดมศึกษา โดยจะต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของอุดมศึกษา ส่วนสถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยอิสระและเสรีภาพทางวิชาการตามที่กำหนดไว้ เพื่อให้เกิดผลผลิตตามคุณภาพมาตรฐานที่

กำหนดอย่างไรก็ตาม แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปีของไทย เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงระบบอุดมศึกษาของไทยทั้งระบบ เป็นการพิจารณาบทบาทเพื่อสนับสนุนทิศทางการพัฒนาประเทศ และความคาดหวังที่เกิดขึ้นของประชาชนต่ออุดมศึกษา ผ่านกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อสร้างความเห็นพ้องร่วมกัน จนนำไปสู่การปรับบทบาท และยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา

ในขณะที่ แผนการศึกษาสู่กระบวนการความทันสมัย 2035 เป็นแผนที่ยึดตามหลักความคิดของสี จิ้นผิง ว่าด้วยสังคมนิยมกับลักษณะของจีนสมัยใหม่ การดำเนินตามแผนยุทธศาสตร์ภายใต้ความคิดลัทธิมากซ์-เลนิน ความคิดของเหมา เจ๋อตุง ทฤษฎีของเติ้ง เสี่ยวผิง ความคิด “สามตัวแทน” และทัศนคติการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ โดยการนำการปกครองจากคณะกรรมการกลางพรรค การให้ความสำคัญต่อยุทธศาสตร์การศึกษาของพรรคและการยืนหยัดทฤษฎีลัทธิมาร์กซิสเป็นตัวกำหนดแนวทางนอกจากนี้ ในด้านการวางแผนพัฒนา แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี และแผนการศึกษาสู่กระบวนการความทันสมัย 2035 ยังคงมีความแตกต่างกันมากในทิศทางการวางแผนพัฒนา

โดยแผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปีของไทย มีแนวคิดการในการจัดทำแผนอุดมศึกษา ได้แก่ 1) ต้องกำหนดนิยามอุดมศึกษาใหม่ที่ชัดเจน ให้อุดมศึกษาเป็นสมองในการคิดวิเคราะห์เชิงรุก มีทฤษฎี มีตรรกะ 2)ต้องครอบคลุมการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาทุกกลุ่มทุกสังกัด 3)ต้องให้อุดมศึกษาขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ 4)แผนต้องมีลักษณะ Proactive มีวิสัยทัศน์เชิงรุก มีกลยุทธ์/มาตรการที่ชัดเจนมีการจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม 5)ต้องนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงระบบอุดมศึกษา ทั้งการปรับโครงสร้างอำนาจหน้าที่และระบบการจัดสรรทรัพยากร 6)ต้องมีลักษณะที่ยืดหยุ่นสามารถปรับตัวได้ตลอดเวลา 7)แผนต้องสร้างองค์ความรู้ สร้างทักษะ สร้างคนให้กับภาคการผลิตและภาคสังคม ชุมชน ท้องถิ่นตอบสนองความต้องการของทุกภาคส่วน พื้นที่และประเทศ บนศักยภาพที่สอดคล้องเหมาะสมให้เกิดการพัฒนาอย่างสมดุลในทุกมิติ 8)แผนควรทบทวนสภาพแวดล้อมวิเคราะห์ข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายใน

ในขณะที่แผนการศึกษาสู่กระบวนการความทันสมัย 2035 มีแนวทางกำหนดแผน ดังนี้ 1)วางแผนโดยรวม ผลักดันตามเขต โดยผลักดันให้แต่ละพื้นที่กำหนดแผนการศึกษายุคปัจจุบันที่อยู่ในท้องถิ่นจนกลายเป็นรูปแบบหนึ่งพื้นที่หนึ่งแผนการและการผลักดันการศึกษายุคปัจจุบันในแต่ละเขตภายใต้กรอบแผนรวมของการศึกษาปัจจุบันของจีน 2)แยกแยะรายละเอียดของเป้าหมาย ผลักดันตามชั้น โดยออกแบบและแยกแยะชั้นของการพัฒนาที่แตกต่างกันตามหลักวิทยาศาสตร์ ออกแบบและแยกแยะเป้าหมายและภารกิจการพัฒนาการศึกษาปัจจุบันที่อยู่ในรอบแผนการที่ต่างกัน 3)ดำเนินนโยบายอย่างแม่นยำ ผลักดันตามการวางแผนในโครงการทั้งหมด 4) ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปผลักดันตามระบบ โดยดำเนินพัฒนาพื้นฐานของการศึกษาอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะความกระตือรือร้น

และความคิดสร้างสรรค์ของสถานศึกษาทุกระดับทุกประเภท สนับสนุนความกล้าในการแสวงหาและ
กระตือรือร้นในการสร้างสรรค์การปฏิรูป

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยและ สาธารณรัฐประชาชนจีน

จากการศึกษาด้านการบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษาทั้งของประเทศไทยและ
สาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่ามีข้อมูลที่สำคัญดังรายละเอียดในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน

ประเด็น	การบริหารจัดการอุดมศึกษาในประเทศไทย	การบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
1. รูปแบบอุดมศึกษา	สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จำแนกออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยสาธารณรัฐประชาชนจีน จำแนกออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
2. ลักษณะการบริหารจัดการ	กระทรวงที่ทำหน้าที่บริหารจัดการการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยคือกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) โดยได้แยกส่วนราชการออกเป็น 6 ส่วน ได้แก่ สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง กรมวิทยาศาสตร์บริการ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการ	กระทรวงศึกษาธิการเงินแยกส่วนราชการออกเป็น 5 ส่วน ทำหน้าที่บริหารจัดการการศึกษารวมทุกประเภท มีหน้าที่หลักในการทำงานการศึกษาทั่วประเทศ วางแผนและบริหารปรับปรุงกิจการทางการศึกษาทั่วประเทศ ซึ่งรวมถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระบบบริหารราชการการศึกษาระดับความสัมพัทธ์โดยระดับของบริหารระดับล่าง โดยมีกรมศึกษาธิการเป็นหน่วยงานปกครอง การศึกษาระดับท้องถิ่นและระดับมณฑลมีหน้าที่ในบริหารสถาบันอุดมศึกษาระดับท้องถิ่นและระดับมณฑลตามนโยบายที่ออกโดยกระทรวงศึกษาธิการ

ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
<p>3. ลักษณะการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษา</p>	<p>สภาสถาบันอุดมศึกษาทำหน้าที่เป็นองค์กรกำกับดูแลสถาบันสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทำหน้าที่เป็นฝ่ายปฏิบัติการให้กับคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยยึดหลักการกระจายอำนาจจากหน่วยงานนโยบาย คือ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ไปสู่สถาบันอุดมศึกษาในฐานะหน่วยปฏิบัติการ หลักการมีส่วนร่วม เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาในสังกัด/กำกับกับมีอิสระคล่องตัวในการบริหารจัดการใน การดำเนินงาน</p>	<p>1. ตำแหน่งการอยู่ภายใต้การนำและการบริหารของ คณะกรรมการ พรรคคอมมิวนิสต์ประจำสถาบัน อธิการบดีเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารกิจการทั่วไป คณะกรรมการพรรคคอมมิวนิสต์ประจำสถาบัน มีอำนาจการตัดสินใจแต่งตั้งตำแหน่งผู้บริหารสูงสุด ส่วนอธิการบดีมีบทบาทเป็นผู้ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการพรรคฯ ภายในคณะวิชา และหน่วยงานย่อยของคณะวิชาของคณะกรรมการ พรรคคอมมิวนิสต์จีน ซึ่งมีบทบาทในการบริหารคณะวิชาเหมือน คณะกรรมการ พรรคฯ ประจำสถาบัน ผู้บริหารในแต่ละระดับเป็น กรรมการในคณะกรรมการพรรคฯ</p> <p>2. สถาบันอุดมศึกษาของจีน ประกอบด้วยสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ สถาบันอุดมศึกษาที่สังกัด กระทรวงอื่น สถาบันอุดมศึกษาสังกัดหน่วยงานระดับท้องถิ่น สถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยไม่ว่าสถาบัน อุดมศึกษาจะเป็นอย่างไรจะต้องอยู่ภายใต้การบริหารของรัฐบาลกลาง และสภาแห่งรัฐ ซึ่งรัฐบาลกลางมีอำนาจในการพัฒนาการศึกษาเงิน อย่างไม่เด็ดขาด</p>

ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
ส่วนที่ต่างกัน	<p>1.กระทรวงศึกษาธิการของไทยมีการปรับเปลี่ยนเป็น กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยแยกส่วนงานออกเป็น 6 ส่วนคือ สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง กรมวิทยาศาสตร์บริการ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการ 57 แห่ง</p> <p>2. สถาบันอุดมศึกษาแบ่งเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐสังกัดกระทรวงฯ มหาวิทยาลัยในกำกับสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดกระทรวงอื่นและมหาวิทยาลัยเอกชนโดยกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมทำหน้าที่กำกับดูแลมหาวิทยาลัยของรัฐสังกัดกระทรวงฯ และมหาวิทยาลัย</p> <p>3.การบริหารภายในสถาบันอุดมศึกษาของไทยมีสมาคมวิทยาลัย ทำหน้าที่กำหนดนโยบายเป้าหมายในการดำเนินการจัดหา อธิการบดี สนับสนุนการประเมินสถานศึกษาบริหารงานตามนโยบายและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การบริหารของกระทรวงฯ</p>	<p>1.กระทรวงศึกษาธิการทำหน้าที่บริหารจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั่วประเทศ การวางแผนการบริหารโดยมีกรมศึกษาธิการเป็นหน่วยงานปกครองระดับท้องถิ่นและมณฑลทำหน้าที่บริหารสถาบันอุดมศึกษาตามนโยบาย กระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>2.สถาบันอุดมศึกษาของจีนประกอบด้วย สถาบันอุดมศึกษาสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดกระทรวงอื่นระดับท้องถิ่นและมณฑลซึ่งรัฐบาลกลางเป็นผู้มีอำนาจในการพัฒนา</p> <p>3.การบริหารภายในสถาบันอุดมศึกษาที่กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการภายใต้การนำของคณะกรรมการระดับต้นของสถาบันคือตามนโยบายพรรคคอมมิวนิสต์ กฎระเบียบตามรัฐบาลกลางแต่ถือการบิดและผู้อำนวยการ สถานศึกษามีอำนาจในการบริหารปกครองสถาบันอย่างเป็นทางการเป็นอิสระ</p>

จากตารางที่ 13 สามารถสรุปได้ว่า การบริหารจัดการอุดมศึกษาของไทยและจีนเป็นการบริหารแบบกระจายอำนาจจากระดับบนสู่ล่างเหมือนกันแต่ขนาดหน้าที่ับทบาทความรับผิดชอบการบริหารงานที่แตกต่างกัน โดยกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นกระทรวงขนาดเล็กกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในสังกัดและมีส่วนราชการ 6 ส่วน รับผิดชอบติดตามตรวจสอบมาตรฐานอุดมศึกษาและสำนักงานปลัดกระทรวงทำหน้าที่ส่งเสริมตามแผนนโยบายการปฏิรูปการศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาจัดทำฐานข้อมูลและการจัดสรรเงินอุดหนุนให้สถาบันอุดมศึกษา ต่างจากกระทรวงศึกษาธิการของจีนที่ทำการบริหารจัดการด้านการศึกษาทุกระดับสูงสุดของจีนจะเป็นหน่วยงานหนึ่งของคณะรัฐมนตรีสังกัดภายใต้กระทรวงศึกษาธิการ มีกรมการศึกษาในระดับอุดมศึกษากำกับดูแลแต่อยู่ภายใต้กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่หลักในการวางแผนบริหาร การศึกษาวางแผนการปฏิรูป การสอนระดับอุดมศึกษา จัดตั้งสาขาวิชา การศึกษาระดับอุดมศึกษา ส่วนของทบวง สำนักงานระดับท้องถิ่น และหน่วยงานเฉพาะระดับท้องถิ่นโดยจัดต้องทำตามคำสั่งของรัฐบาลกลาง รวมทั้งค่าใช้จ่ายทางการศึกษา การเรียนการสอนในสถานศึกษา รับผิดชอบการบริหารการก่อสร้างพื้นฐาน และการอนุมัติการจัดตั้งสถานศึกษาเอกชน

**ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของประเทศไทยและ
สาธารณรัฐประชาชนจีน**

จากการศึกษาด้านการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของประเทศไทยและ
สาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่ามีข้อมูลที่สำคัญดังรายละเอียดในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน

ประเด็น	การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
1.รูปแบบการจัดการ	<p>1.1งบลงทุน เพื่อการพิจารณาแผนการลงทุนทางการอุดมศึกษา ให้เป็นแผนรวมของประเทศ การจัดสรรงบลงทุน สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอโครงการตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา</p> <p>1.2. งบประมาณการเงินอุดหนุนเฉพาะภารกิจ -จำนวนนักศึกษา จะแยกประเภทนักศึกษาเป็นนักศึกษาเต็มเวลา นักศึกษาบางส่วน นักศึกษาปริญญาตรี นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา -ด้านบริการทางวิชาการ -ด้านการพัฒนานวัตกรรมใหม่ในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น</p>	<p>1. งบส่วนกลาง 2. งบส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วยการจัดทำงบประมาณประจำปีจัดสรรงบประมาณสำหรับสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดกระทรวง และจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาระดับประเทศ กรมการศึกษาระดับคนละ กรมการการจัดการศึกษาของท้องถิ่น กำหนดมาตรฐานค่าใช้จ่ายประจำปี ตามแนวทางมาตรฐานกลาง</p>
2.การบริหารการเงิน	<p>การบริหารระบบการเงินของอุดมศึกษาไทยจะเป็นแบบกระจายอำนาจ ซึ่งหน่วยงานแต่ละระดับที่มีอิสระในการบริหารงานการเงินที่เกี่ยวข้องพอสมควร</p>	<p>2.1 ระบบบริหารการเงินในสถาบันอุดมศึกษาเป็นชื่อเรียกของวิธีการและระบบบริหารที่สถาบันอุดมศึกษาคำเนินขึ้นกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจแต่ละประเภท ภายใต้นโยบายการจัดการเรียนการสอนและระบบเศรษฐกิจของประเทศ 2.2 มีรูปแบบสองประเภท ได้แก่ “ผู้นำเอกภาพ บริหารรวมกัน” และ “ผู้นำเอกภาพ แบ่งระดับบริหาร” แต่การเลือกใช้รูปแบบบริหารการเงินค่านึงจากสถานการณ์จริงของสถานศึกษา สถานศึกษาขนาดเล็กใช้รูปแบบ “ผู้นำเอกภาพ บริหารรวมกัน” สถานศึกษาขนาดใหญ่จะใช้รูปแบบ “ผู้นำเอกภาพ แบ่งระดับบริหาร”</p>

ตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของรัฐประชาชนเงิน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
<p>3.การบริหารจัดการงบประมาณ</p>	<p>3.1งบประมาณประกอบด้วยงบประมาณแผ่นดิน และงบประมาณของสถาบัน 3.2 แหล่งรายได้ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีความหลากหลาย รายรับได้มาจากค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ รายได้จากกิจกรรมทางวิชาการและเงินบริจาค ซึ่งไม่ต้องส่งคืนกระทรวงการคลัง และสามารถนำมาใช้ได้โดยตั้งเป็นงบประมาณประจำปี เหมือนกับส่วนที่มาจากงบประมาณแผ่นดิน และอาจมีงบประมาณโครงการพิเศษที่เป็นกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ 3.3 งบประมาณของรัฐในสังกัดของกระทรวง - งบดำเนินงานและงบรายจ่ายอื่นซึ่งเป็นงบประจำ รวมทั้งงบลงทุนอื่น - งบลงทุนและงบเงินอุดหนุน และเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม - การจัดสรรเงินเข้ากองทุนให้กู้ยืมดอกเบี้ยต่ำให้แก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน 3.4 ระบบการบริหารจัดการงบประมาณของอุดมศึกษาเป็นการลงทุนเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การวิจัยและนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพ คุ่มค่า ตอบสนอง</p>	<p>3.1งบประมาณประกอบด้วย กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ การบริจาคสังคม 3.2 แหล่งที่มาของรายได้ของสถาบันอุดมศึกษามีความหลากหลาย รายรับได้รับจากการดำเนินงานในสังกัด และรายรับอื่นๆ ได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าหอพัก กำไรจากการลงทุน รายรับจากการบริจาคและรายรับจากดอกเบี้ย โดยรายรับแต่ละรายการของสถาบันอุดมศึกษาต้องนำเข้าสู่งบประมาณทั้งหมด บริหารรูปแบบเดียวกันและตรวจสอบรูปแบบเดียวกัน 3.3 งบประมาณรายจ่ายของอุดมศึกษาประกอบด้วย - รายจ่ายของกิจการ - รายจ่ายการดำเนินงาน - รายจ่ายการก่อสร้างพื้นฐาน - รายจ่ายสวัสดิการหน่วยงานในสังกัด โดยรายจ่ายของกิจการและรายจ่ายการดำเนินงานสามารถแบ่งตามโครงการ เป็นสองส่วนคือรายจ่ายของเจ้าหน้าที่และรายจ่ายสาธารณะ 3.4 การบริหารจัดการงบประมาณเป็นศูนย์กลางของการทำงานบริหารการเงินในสถาบันอุดมศึกษา</p>

ตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของประเทศไทย	การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
3.การบริหารจัดการงบประมาณ	<p>วัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา 3.5 การบริหารงบประมาณรายจ่าย การควบคุมงบประมาณ และการประเมินผลการรายงาน ต้องสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยวินัยการคลังของรัฐต้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ</p>	<p>แผนพัฒนากิจการประจำปีของสถานศึกษา เป็นวิธีการสำคัญในการปรับปรุงการจัดสรรทรัพยากรที่ใช้ได้ของ 3.5 มีรายได้เพื่อจ่าย สร้างความสมดุลระหว่างรายรับ-จ่าย” ในด้านงบประมาณรายได้มีหลักการที่ว่า “กระตือรือร้นและเสถียรภาพ” ในด้านงบประมาณรายจ่ายมีหลักการที่ว่า “รวบรวมวางแผนเพื่อทุกด้าน รับผิดชอบต่อความสำคัญ ประหยัดมัธยัสถ์”</p>
4.ลักษณะการดำเนินงาน	<p>4.1 ฝ่ายบริหารด้านงบประมาณต้องยึดหลักการบริหารจัดการตามกฎระเบียบ ด้านเอกสารอย่างเคร่งครัด 4.2 หน่วยงานภายในอุดมศึกษาเป็นศูนย์กลางรับผิดชอบ บริหารรายได้ที่เข้ามาในสถาบัน และในส่วนธุรกิจในการจัดการทรัพยากรทางการเงินพิจารณาตามจำนวนของนักศึกษาแต่ละคณะโดยการแบ่งส่วนค่าใช้จ่ายการจัดสรรตามกิจกรรมและผลประโยชน์ที่ได้รับ โดยพิจารณาจากจุดยืนนโยบายของสถาบันเป็นหลัก</p>	<p>4.1 แต่ละหน่วยงานไม่สามารถสร้างงบประมาณที่ รวยง่ายมากกว่ารายรับได้不得编制赤字预算</p> <p>4.2 รัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลโดยกำหนดสัดส่วนของผลิตภัณฑ์ภาพรวมของประเทศ (Gross Domestic Product, GDP) และอนุญาตให้รัฐบาลท้องถิ่นเก็บภาษีเงินเพิ่มเติมเพื่อ การศึกษาสำหรับภาคอุตสาหกรรมและภาคธุรกิจ เพื่อเป็นเงินอุดหนุนการจัดการศึกษา โดยเฉพาะเพื่อส่งต่อไปยังสถาบันอุดมศึกษา</p>

ตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
ส่วนที่คล้ายกัน	<p>1. ระบบการบริหารการเงินเป็นการจัดสรรงบประมาณโดยความต้องการของสถาบันการศึกษาสอดคล้องกับแผนนโยบายการพัฒนาประเทศไทยเป็นงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณของสถาบัน</p> <p>2. งบประมาณสถาบันเป็นรายได้สถาบันที่ได้มาจากค่าเล่าเรียนค่าธรรมเนียมอื่น ๆ รายได้จากกิจกรรมทางวิชาการเงินบริจาคสามารถนำมาใช้ได้โดยตั้งเป็นงบประมาณประจำปีและอาจมีงบประมาณโครงการพิเศษ</p>	<p>1. ระบบการบริหารการเงินในสถาบันอุดมศึกษาขึ้นกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจแต่ละประเภทภายใต้นโยบายการจัดการเรียนการสอนและระบบเศรษฐกิจของประเทศเพื่อพัฒนาสถานศึกษาดกมนโยบายและอยู่ภายใต้กฎระเบียบของสถาบันอุดมศึกษา</p> <p>2. งบประมาณของสถาบันการดำเนินงานในสังกัดรายรับอื่น ๆ ค่าเล่าเรียน กำไรจากการลงทุนรายรับจากการบริจาครายรับแต่ละรายการของสถาบันต้องนำเข้าสู่งบประมาณกลางทั้งหมด</p>

ตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
ส่วนที่ต่างกัน	<p>ประเทศไทย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยการบริหารการเงินและงบประมาณที่ได้จะต้องผ่านหน่วยงานภายในที่จัดตั้งขึ้นโดยผ่านการอนุมัติจากอธิการบดีและคณะกรรมการสถาบัน 2. ระบบการเงินของอุดมศึกษาไทยเป็นแบบกระจายอำนาจให้หน่วยงานแต่ละระดับมีอิสระในการบริหารการเงิน 3. ระบบการบริหารจัดการงบประมาณของอุดมศึกษาไทยมุ่งเน้นการแก้ปัญหาในระดับภาพรวมหน่วยงานต่างๆ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดตั้งองค์กรการเงินสถาบันอุดมศึกษา สำนักงานการเงินคือองค์กรการเงินระดับการบริหารตรงจากผู้อำนวยการสถานศึกษาและสมุหบัญชีใหญ่ทำหน้าที่บริหารการเงินในสถานศึกษา 2. ระบบการเงินอุดมศึกษามีรูปแบบการบริหารการเงินสองประเภท คือผู้บริหารระดับสูงบริหารรวมกัน และผู้บริหารระดับสูงแบ่งระดับบริหารลงมาให้ส่วนต่างๆในหน่วยงาน 3. การบริหารจัดการงบประมาณเป็นศูนย์กลางของการทำงานบริหารการเงินในสถาบันอุดมศึกษาเป็นการแสดงออกของแผนพัฒนากิจการบริหารองค์การการเงินทุกโครงการในสถานศึกษา

จากตารางที่ 14 สามารถสรุปได้ว่างบประมาณอุดมศึกษาไทยค้ำึงถึงรายรับและฐานะทางการคลังของประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทางเศรษฐกิจนโยบายรัฐบาลในกราบกฎหมายพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณเพื่อให้การจัดทำงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อประโยชน์ของประเทศทั้งไทยและจีนต่างก็ให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพและเสถียรภาพของงบประมาณในอุดมศึกษาสถาบันอุดมศึกษามีรายรับจากงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณสถาบันที่ได้มาจากค่าเทอม ค่าธรรมเนียมอื่นๆรายได้กิจการและเงินบริจาคสำหรับงบประมาณรายรับของอุดมศึกษาของรัฐของจีนประกอบด้วย รายรับจากสวัสดิการการคลัง รายรับของกิจการ รายรับจากการดำเนินการและรายรับจากหน่วยงานในสังกัด รวมถึงรายรับอื่นๆ กำไรจากการลงทุน รายรับจากการบริจาคและรายรับจากดอกเบี้ย

**ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการผลิตภัณฑของประเทศไทยและ สาธารณรัฐ
ประชาชนจีน**

จากการศึกษาด้านการบริหารจัดการผลิตภัณฑของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชน
จีนพบว่ามีข้อมูลที่สำคัญดังรายละเอียดในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการผลิตบัณฑิตของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน

ประเด็น	การบริหารจัดการผลิตบัณฑิตอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการผลิตบัณฑิตอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
1. วัตถุประสงค์	<p>1. เพื่อสร้างบัณฑิตพันธุ์ใหม่มีศักยภาพสูง New S-Curve</p> <p>2. เพื่อสร้างฐาน (Platform) การพัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแห่งอนาคต</p>	<p>1. บัณฑิตจะต้องศึกษาแนวคิดการเมืองของประเทศ</p> <p>2. ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างพิถีพิถันของนักศึกษา</p> <p>3. ยกระดับคุณภาพการสร้างสรรค์หลักสูตร</p> <p>4. ปรับระบบเอกสารการสอนให้ครอบคลุมชัดเจน</p>
2. วิธีการ	<p>มุ่งเน้นการจัดการศึกษาที่ผลการเรียนรู้ของนักศึกษา มีการประกันคุณภาพบัณฑิตที่ได้รับคุณวุฒิ และส่งเสริมการทำผลงานวิจัย</p>	<p>มุ่งอบรมบัณฑิต ตามวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายการบริหารจัดการผลิตบัณฑิต</p>
3. การจัดการเรียนการสอน	<p>3.1 เน้นการเรียนรู้ 5 ด้านคือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>ทุกหลักสูตร</p>	<p>3.1 เน้นการอบรมสั่งสอนบัณฑิตให้มีความสอดคล้องกับความต้องการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยี รวมถึงการสอนด้านคุณธรรม การรักชาติ ความสามารถในด้านภาษาต่างประเทศ การเข้าร่วมกิจกรรมภาคปฏิบัติต่างๆ การพัฒนารูปแบบการศึกษาแบบสื่อออนไลน์ เพิ่มเวลาการเรียนรู้ของนักศึกษา</p> <p>ยกระดับอัตราการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา</p>

ตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการการผลิตปัญหาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการผลิตปัญหาของประเทศไทย	การบริหารจัดการผลิตปัญหาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
<p>3. การจัดการเรียนการสอน</p>	<p>3.2 การเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเป็นสองระดับ คือสถานศึกษาและคณะ การจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเป็นกองบริหารการศึกษา ซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารของผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการทุกด้านจากหลักสูตรสู่กระบวนการเรียนการสอนเพื่อเสนอที่ประชุมคณบดี สถานพหุวิทยาลัย อนุมัติ และทบวงมหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบ 3.3 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรทุกระดับกำหนดให้ใช้ระบบทวิภาคเป็นระบบมาตรฐานในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา แต่ไม่ได้จำกัดให้สถาบันอุดมศึกษาต้องใช้ระบบทวิภาคในการจัดการศึกษาเพียงระบบเดียว สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดการศึกษาระบบอื่นได้เช่นกัน อาทิ ระบบไตรภาค หรือระบบจตุรภาค 3.4 การอุดมศึกษาไทยมีการสอนเกี่ยวกับการเมืองในระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข วิชาที่เกี่ยวข้องประเพณีไทย ศาสนาพุทธ เป็นต้น</p>	<p>3.2 ระบบองค์การจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากการรวมตัวของสองระดับคือสถานศึกษา คณะ ส่วนน้อยเกิดขึ้นจากรวมตัวกันของสามระดับคือสถานศึกษา คณะ และสถานองค์การจัดการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา เป็นสำนักงานการเรียนการสอน ซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารของผู้ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเงินจะรับผิดชอบโดยผู้อำนวยการของสถาบันอุดมศึกษา และแบ่งระดับการบริหารให้กับรองผู้อำนวยการ ทำหน้าที่ทั่วไป 3.3 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรทุกระดับกำหนดให้ใช้ระบบทวิภาคเป็นระบบมาตรฐานในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพียงระบบเดียว 3.4 อุดมศึกษาจีนได้เน้นแนวคิดการเมืองระบบสังคมนิยมที่แบ่งเอกลักษณ์ของเงินเข้าสู่ทุกกระบวนการเรียนการสอนให้แก่บัณฑิต พร้อมกับเน้นการวิจัยทฤษฎีมาชั่งกเลนิน โดยนักศึกษาคณะต้องเรียนวิชาพรรคคอมมิวนิสต์จีน</p>

ตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการผลิตปัญหาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการผลิตปัญหาของประเทศไทย	การบริหารจัดการผลิตปัญหาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
4.การจัดการหลักสูตร	<p>4.1 สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ มีภารกิจรับผิดชอบการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา และเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ครอบคลุมมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 4.2 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ต้องกำหนดทิศทางรูปแบบการศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายยุทธศาสตร์และความเป็นไปของสังคมหลักสูตรวิชาการเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ทั้งอาจารย์ผู้สอน และสถาบันการศึกษา รวมทั้งตลาดแรงงาน 4.3 การควบคุมมาตรฐานหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษามีสภาสถาบันอุดมศึกษาทำหน้าที่รับผิดชอบในการให้ความเห็นชอบ/อนุมัติหลักสูตรให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร 4.4 ระยะเวลาการเรียนในแต่ละหลักสูตรมีความยืดหยุ่นพอสมควร เช่น หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี สามารถใช้เวลาศึกษาได้ไม่เกิน 8 ปี 4.5 หลักสูตรของอุดมศึกษาไทยจะเน้นการเรียนการสอน</p>	<p>4.1 สถาบันอุดมศึกษามีอำนาจในการจัดการหลักสูตรสาขาวิชาที่อยู่ในโครงสร้างคณะและสามารถเพิ่มหรือลดหลักสูตรและสาขาวิชาได้ 4.2 สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดการศึกษาของสถาบัน โดยเริ่มก่อตั้งสถาบัน ตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะคณาจารย์รวมทั้งอาจารย์ผู้สอนเข้าร่วมบริหารหลักสูตร 4.3 การควบคุมมาตรฐานหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษา มีหน่วยงานควบคุมคุณภาพหลักสูตรทำหน้าที่ประเมินหลักสูตรในสถาบันตามนโยบายที่กำหนดขึ้นโดยกระทรวงศึกษาธิการเงิน โดยได้กำหนดกฎระเบียบเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินการดำเนินงานด้านการประเมิน และการประเมินและวิธีการประเมินหลักสูตรดีเด่นอย่างละเอียด 4.4 ระยะเวลาการเรียนหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี สามารถใช้เวลาศึกษาได้ไม่เกิน 6 ปี การศึกษา 4.5 หลักสูตรของอุดมศึกษาจีนเน้นถึงความสำคัญของหลักสูตรความรู้พื้นฐานทั่วไปของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี</p>

ตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการการผลิตปัญหาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการผลิตปัญหาของประเทศไทย	การบริหารจัดการผลิตปัญหาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
<p>5. การจัดการระบบหน่วยกิต</p>	<p>ความรู้เฉพาะทาง ด้านวิชาการและด้านสายปฏิบัติให้นักศึกษามากกว่า ความรู้พื้นฐานทั่วไป เพื่อให้นักศึกษาสามารถนำความรู้เฉพาะด้านไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคต 5.1 ใช้ระบบหน่วยกิตเข้ามบริหารการเรียนการสอน โดยสถาบันทุกแห่งจะใช้ระบบหน่วยกิตและจำนวนปีการศึกษา เป็นตัวกำหนดเงื่อนไขภาคเรียนกับหน่วยกิตที่นักเรียนเรียนให้ครบตามหลักสูตรถึงจบการศึกษา 5.2 นักเกณฑ์คำนวณหน่วยกิต ดังนี้ - รายวิชาฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยาย หรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค - รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค - การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค - การทำโครงงานหรือกิจกรรมการเรียนอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำโครงงานหรือกิจกรรมนั้นๆ ไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค 5.3 หมวดวิชาแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป กับหมวด</p>	<p>พร้อมไปให้ความสำคัญกับการปฏิรูปและยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนในหลักสูตรความรู้พื้นฐานของนักศึกษาเพื่ออบรมสั่งสอนให้นักศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์และมีพื้นฐานความรู้ที่ดี 5.1 ใช้ระบบหน่วยกิตเข้ามาบริหารการเรียนการสอนบัณฑิต โดยสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ใช้ระบบหน่วยกิตแบบปีการศึกษาจำนวนน้อยที่ใช้ระบบหน่วยกิตแบบอื่นได้แก่ ระบบหน่วยกิตแบบเส้นเชิง ระบบหน่วยกิตแบบสิทธิ์เพิ่มเติมรอบด้าน ระบบหน่วยกิตแบบรวม และระบบหน่วยกิตแบบการเปิดตัวในเขตพิเศษ 5.2 สถาบันอุดมศึกษามีหลักการคำนวณหน่วยกิต ดังนี้ - รายวิชาภาคทฤษฎี จำนวนเวลาเรียน 16 คาบ คิดเป็น 1 หน่วยกิต การสอนปฏิบัติในวิชาประเภทศิลปะหรือประเภทออกแบบ คิดจำนวนเวลาเรียน 24 คาบ เป็น 1 หน่วยกิต - รายวิชาภาคปฏิบัติ หากเป็นการดำเนินการเป็นกลุ่มจะนับเวลาเรียน 1 สัปดาห์เป็น 1 หน่วยกิต ดำเนินการแยกกันจะนับเวลาเรียน 32 คาบเป็น 1 หน่วยกิต หรือ นับ 7 วันเป็น 1 หน่วยกิต</p>

ตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการการผลิตบัณฑิตของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการการผลิตบัณฑิตอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการการผลิตบัณฑิตอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
5. การจัดการระบบหน่วยกิต		<p>หากเป็นวิทยานิพนธ์ประจำปีให้นับเป็น 1 หน่วยกิต หากเป็นการลงมือปฏิบัติในสังคมให้นับ 2 สัปดาห์ขึ้นไป เป็น 1 หน่วยกิต - การฝึกงานจบการศึกษาและวิทยานิพนธ์ ให้คิดเป็น 10 หน่วยกิต - การฝึกทหารและการใช้แรงงานการกุศล จะคิด 2 สัปดาห์ เป็น 1 หน่วยกิต - การปฏิบัติในวิชาเลือกทางกีฬา ทัศนศึกษาราชการ และมาซึก-เลนิน จะคิด 32 สัปดาห์ เป็น 1 หน่วยกิต 5.3 พื้นฐานโครงสร้างหลักสูตรของอุดมศึกษาแต่ละสถาบันที่ผลักดันให้ระบบหน่วยกิตจะเหมือนกัน โดยปกติจะแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ หมวดวิชาบังคับเลือก และหมวดวิชาเลือกเสรี (วิชาจำกัดเลือกและวิชาเลือกไม่จำกัดเลือก)</p>

ตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการการผลิตบัณฑิตของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการการผลิตบัณฑิตของประเทศไทย	การบริหารจัดการผลิตบัณฑิตของสาธารณรัฐประชาชนจีน
<p>ส่วนที่คล้ายกัน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.การบริหารจัดการสอนมีการปรับเปลี่ยนพัฒนาส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยปัญญา นโยบายทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการเรียนการสอน 2.ในสถาบันอุดมศึกษามีผู้รับผิดชอบทำหน้าที่ออกแบบหลักสูตร ควบคุม กำกับ ใหม่นี้เนื้อหาทันสมัยพัฒนาทักษะด้านทฤษฎี และการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3.การส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาที่สูงขึ้นสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานกำหนดตัวบ่งชี้มาตรฐานคุณภาพการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพ 4.หลักสูตรในสถาบันการศึกษามีระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก มีหน่วยกิตและระยะเวลาเรียนเป็นตัวควบคุม เช่นระดับปริญญาตรี 4 ปี สามารถศึกษาได้ไม่เกิน 8 ปี 	<ol style="list-style-type: none"> 1.การจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษามุ่งการอบรมบัณฑิต เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาทางสังคมเศรษฐกิจและเทคโนโลยี เพื่อให้เข้าสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีการพัฒนารูปแบบการศึกษาทางอินเทอร์เน็ตเพิ่มเติมเวลาเรียนรู้ 2. ในสถาบันอุดมศึกษาจะมีสำนักงานจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมีการกำหนดกฎระเบียบการจัดการพร้อมทั้งวางแผนการเรียนการสอน หลักสูตรและการบริหารเอกสารการสอน 3.สถาบันอุดมศึกษามีอำนาจในการจัดการหลักสูตรเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมโดยมีคณะกรรมการทำหน้าที่บริหารหลักสูตร 4.หลักสูตรในสถาบันการศึกษามีระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก มีหน่วยกิตและระยะเวลาเรียนเป็นตัวควบคุม เช่นระดับปริญญาตรี 4 ปี สามารถศึกษาได้ไม่เกิน 6 ปี

ตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการผลิตปัญหาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการผลิตปัญหาของประเทศไทย	การบริหารจัดการผลิตปัญหาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
ส่วนที่ต่างกัน	<p>1. การควบคุมมาตรฐานหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษาจะมีสภาสถาบันอุดมศึกษาทำหน้าที่รับผิดชอบให้ความเข้มงวดของหลักสูตรให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรของไทยเน้นการเรียนรู้เฉพาะ</p> <p>2. การอุดมศึกษาไทยเป็นการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่มีวิชาบังคับพรรคคอมมิวนิสต์ที่ต้องเรียนทุกคน</p>	<p>1. มาตรฐานของหลักสูตรมีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะศาสตราจารย์เข้าร่วมระบบการบริหารหลักสูตรควบคุมคุณภาพการประเมินหลักสูตรตามนโยบายกำหนดขึ้นโดยกระทรวงศึกษาธิการเงินกำหนดกฎระเบียบ</p> <p>2. การอุดมศึกษาจีนเป็นระบบสังคมนิยมนักศึกษาทุกคนต้องเรียนวิชาพรรคคอมมิวนิสต์จีน เศรษฐกิจการเมือง ทิศทางและนโยบาย</p>

จากตารางที่ 15 สามารถสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนในอุดมศึกษาไทยและจีนมีทั้งส่วนที่คล้ายคลึงกันและส่วนที่แตกต่างกัน โดยส่วนที่คล้ายคลึงกันอย่างเห็นได้ชัดเจนคืออุดมศึกษาไทยและจีนล้วนจัดการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและเศรษฐกิจนโยบายการบริหารภาครัฐบาล เน้นพัฒนาเพื่อก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 และการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่อินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาเชื่อมโยงระบบการศึกษาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ ด้านการจัดการหลักสูตรส่วนที่มีความคล้ายคลึงกันคือการมุ่งบริหารจัดการหลักสูตรเกิดประสิทธิภาพมีการกำหนดกฎระเบียบการจัดการพร้อมทั้งวางแผนการเรียนการสอน หลักสูตรและการบริหารเอกสารการสอน ควบคุม กำกับ ให้มีเนื้อหาที่ทันสมัยพัฒนาทักษะด้านการวิจัยและการเรียนรู้ด้วยตนเองการส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาที่สูงขึ้นสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานกำหนดตัวบ่งชี้มาตรฐานคุณภาพการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพหลักสูตรในสถาบันการศึกษามีระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก มีหน่วยกิตและระยะเวลาเรียนเป็นตัวควบคุมส่วนที่แตกต่างกันของประเทศไทยการควบคุมมาตรฐานหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษาจะมีสภาสถาบันอุดมศึกษาทำหน้าที่รับผิดชอบให้ความเห็นชอบอนุมัติหลักสูตรให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรของไทยเน้นการเรียนรู้เฉพาะส่วนของเงินมาตรฐานของหลักสูตรมีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะศาสตราจารย์เข้าร่วมระบบการบริหารหลักสูตรถูกควบคุมคุณภาพการประเมินหลักสูตรตามนโยบาย กำหนดขึ้นโดยกระทรวงศึกษาธิการจีนกำหนดกฎระเบียบการอุดมศึกษาไทยเป็นการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่มีวิชาบังคับพรรคคอมมิวนิสต์ที่ต้องเรียนทุกคนต่างจากการอุดมศึกษาจีนเป็นระบบสังคมนิยมนักศึกษาทุกคนต้องเรียนวิชาพรรคคอมมิวนิสต์จีน เศรษฐกิจการเมือง ทิศทางและนโยบาย

ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษาของ ประเทศไทยและ
สาธารณรัฐประชาชนจีน

จากการศึกษาด้านการบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษาของประเทศไทยและ
สาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่ามีข้อมูลที่สำคัญดังรายละเอียดในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ผลการเปรียบเทียบด้านการจัดการบุคลากรของอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน

ประเด็น	การบริหารจัดการบุคลากรอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการบุคลากรอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
1.รูปแบบการจัดการ	<p>บริหารจัดการตามโครงสร้างในกรอบของยุทธศาสตร์ และนโยบายการบริหาร คำนึงถึงวิสัยทัศน์ ขององค์กร ยุทธศาสตร์</p> <p>1 การส่งเสริมบุคลากรพัฒนากำลังคนคุณภาพรุ่นใหม่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่ศตวรรษที่ 21 ยุทธศาสตร์ของประเทศไทย 2 การเชื่อมโยงเครือข่ายบุคลากร องค์ความรู้เพื่อมุ่งสู่กระทรวงแห่งอนาคต</p> <p>3 การสร้างระบบบริหารจัดการและพัฒนาศักยภาพบุคลากรสู่องค์กรสมรรถนะสูงแห่งการเรียนรู้ มีจริยธรรมของวิชาชีพ</p>	<p>การบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษา มุ่งการปฏิรูประบบบุคลากร</p> <p>1.ส่งเสริมเรื่องการจัดการจัดตำแหน่งหน้าที่ให้เหมาะสมกับงาน</p> <p>2.การว่างจ้างตำแหน่งงาน 3.ระบบเอกสารการบริหารสัญญา</p> <p>4.ระบบการทดสอบหลังรับเข้าทำงาน</p>
2.การจัดลำดับบุคลากร	<p>2.1 ตำแหน่งบุคลากรในสถานศึกษาประกอบด้วยตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนและตำแหน่งของพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา โดยตำแหน่งข้าราชการพลเรือน แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ตำแหน่งวิชาการ ตำแหน่งประเภทผู้บริหาร และตำแหน่งประเภททั่วไป วิชาชีพเฉพาะ หรือเชี่ยวชาญเฉพาะ 2.2 ตำแหน่งบริหาร ประกอบด้วย อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี หัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ผู้ช่วยอธิการบดี รองคณบดี หรือรองหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยเขต</p>	<p>2.1 ตำแหน่งบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ตำแหน่งบริหาร ตำแหน่งที่กษะชำนาญการ และฝ่ายส่งเสริมวิชาการ 2.2 ตำแหน่งบริหารประกอบด้วย ตำแหน่งหัวหน้าระดับมณฑล รองหัวหน้าระดับมณฑล หัวหน้าระดับกรม รองหัวหน้าระดับกรม หัวหน้าระดับสำนักงาน รองหัวหน้าระดับสำนักงาน หัวหน้าระดับแผนก รองหัวหน้าระดับแผนก แผนก เจ้าหน้าที่ทั่วไปและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ 2.3 ตำแหน่งที่กษะชำนาญการ ประกอบด้วย 2 ประเภท คือ ตำแหน่งครูผู้สอนและตำแหน่งที่กษะชำนาญการอื่น ๆ ตามลักษณะพิเศษ</p>

ตารางที่ 16 ผลการเปรียบเทียบด้านการจัดการบุคลากรของอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการบุคลากรอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการบุคลากรอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
2.การจัดลำดับบุคลากร	ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าหน่วยงาน และตำแหน่งอื่นตามที่ ก.พ.อ. กำหนด 2.3 ตำแหน่งประเภททั่วไป วุฒิชีพเฉพาะ หรือเชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ระดับเชี่ยวชาญพิเศษ ระดับเชี่ยวชาญ ระดับชำนาญการ ระดับปฏิบัติการ และระดับอื่นตามที่ ก.พ.อ. กำหนด 2.4 ตำแหน่งทักษะชำนาญการเพิ่มเติมเป็นตำแหน่งส่วนหนึ่งในตำแหน่งส่วนหนึ่งในตำแหน่งบริหาร	ของสถาบันอุดมศึกษา โดยแบ่งเป็น 15 ระดับ โดยระดับ 1-4 เป็นตำแหน่งระดับสูง ระดับ 5-7 เป็นตำแหน่งระดับรองจากสูง ระดับ 8-10 เป็นตำแหน่งระดับกลาง ระดับ 11-12 เป็น ตำแหน่งระดับต้นและระดับ 13 เป็นตำแหน่งระดับเจ้าหน้าที่ 2.4 ตำแหน่งทักษะชำนาญการเพิ่มเติมเป็นตำแหน่งส่วนหนึ่งใน ตำแหน่งบริหาร แต่งตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้บริหาร สถาบันอุดมศึกษาจากการรับสมัครบุคลากรเข้าดำรงตำแหน่ง ทักษะชำนาญการ เรียกได้ว่าเป็นตำแหน่งงานกรอกรักว่าได้
3.การบริหารจัดการ คณาจารย์ในอุดมศึกษา	3.1 การแต่งตั้งอาจารย์ประจำให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการของ อุดมศึกษาไทย ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และ ศาสตราจารย์ 3.2 วิธีปกติจะพิจารณาจากคุณสมบัติ ผลการสอน และจำนวนผลงานทางวิชาการ ที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิจัย	3.1 การแต่งตั้งอาจารย์ประจำให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการของ อุดมศึกษาจีน ได้แก่ ตำแหน่งผู้ช่วยการสอน ตำแหน่งรอง ศาสตราจารย์และศาสตราจารย์ 3.2 การพิจารณาจากตำแหน่ง ตามประเภทการสอนและการวิจัย โดยสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ เน้นการสอน เน้นการวิจัย และการให้คำปรึกษาแก่กันทั้งในด้านการสอนและการวิจัย อีกทั้งจะพิจารณาจากการตีพิมพ์ผลงานในวารสารวิจัย

ตารางที่ 16 ผลการเปรียบเทียบด้านการจัดการบุคลากรของอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการบุคลากรของประเทศไทย	การบริหารจัดการบุคลากรอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
ส่วนที่ต่างกัน	<p>1. การประเมินคุณภาพภายในของอุดมศึกษาใช้หลักการจากคู่มือที่ประกาศโดยสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา</p> <p>2. การประกันคุณภาพภายในประกอบด้วยคุณภาพในการบริหารการจัดการระบบเอกสารวิชาการมาตรฐานตามที่หน่วยงานกำหนดไว้และอยู่ในกรอบของหลักคู่มือในการประเมิน</p> <p>3. การประเมินคุณภาพภายนอกของอุดมศึกษาไทยจะดำเนินการโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (ONESQA)</p>	<p>1. การประเมินคุณภาพภายในของอุดมศึกษาในสถานศึกษาจะดำเนินการประเมินตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมและการสอนและประสิทธิผลการสอน</p> <p>2. การประกันคุณภาพภายในการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของท้องถิ่นและการบริการของสถานศึกษา</p> <p>3. การประเมินคุณภาพจากหน่วยงานภายนอกของจีนจะดำเนินการโดยหน่วยงานรัฐบาลหน่วยงานเฉพาะและกลุ่มทางสังคมร่วมกัน</p>

ตารางที่ 16 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการของอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
ส่วนที่ต่างกัน	<p>1. ตำแหน่งบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วยตำแหน่งข้าราชการพลเรือนและพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา ตำแหน่งข้าราชการ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ตำแหน่งวิชาการ ผู้บริหาร และทั่วไป วิชาชีพเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน</p> <p>2. ตำแหน่งบริหาร คือ อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี หัวหน้าหน่วยงานส่วนอื่นๆ ผู้อำนวยการสำนักงาน อื่นๆตาม ก.พ.อ. กำหนด</p> <p>3. ตำแหน่งประเภททั่วไป วิชาชีพเฉพาะ หรือเชี่ยวชาญเฉพาะ คือระดับเชี่ยวชาญพิเศษ ระดับเชี่ยวชาญ ระดับชำนาญการ และปฏิบัติการ และระดับอื่นๆ ตามที่ ก.พ.อ. กำหนด</p> <p>4. ตำแหน่งทักษะชำนาญ ไม่อยู่ในระดับบริหาร</p>	<p>1. ตำแหน่งบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ตำแหน่งบริหาร ตำแหน่งทักษะชำนาญการ และเทคนิคกองหลัง</p> <p>2. ตำแหน่งบริหาร คือ ตำแหน่งหัวหน้าระดับมณฑล ตำแหน่งรองหัวหน้าระดับมณฑล ตำแหน่งหัวหน้าระดับกรม ระดับแผนก อื่นๆตามการกำหนดของกระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>3. ตำแหน่งทักษะชำนาญการ ปนะกอบด้วย 2 ประเภท คือ ตำแหน่งครูผู้สอนและตำแหน่งทักษะชำนาญการ อื่นๆ ตามลักษณะพิเศษของสถาบันโดยแบ่งเป็นระดับ 15 ระดับ ตำแหน่งระดับสูง ระดับ 5-7 เป็นตำแหน่งระดับรองจากสูง ระดับ 8-10 เป็นระดับกลาง ระดับ 11-12 เป็นระดับต้น และ 13 เป็นเจ้าหน้าที่</p> <p>4. ตำแหน่งทักษะชำนาญการเป็นส่วนหนึ่งในตำแหน่งบริหาร</p>

จากตารางที่ 16 สามารถสรุปได้ว่าการบริหารจัดการบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของไทยและจีนมีการจัดแบ่งระดับตำแหน่งงานของบุคลากรอย่างชัดเจน มีการสอบเพื่อเลื่อนขั้น และมีระดับเงินเดือนที่เพิ่มขึ้นตามระดับตำแหน่งงาน นอกจากนี้ พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ทั่วไปในสถาบันอุดมศึกษาไทยและจีนมีสิทธิที่จะได้รับตำแหน่งอื่นในสถาบันอุดมศึกษานั้นได้ความแตกต่างกัน ในด้านการจัดแบ่งประเภทของตำแหน่งงานและระดับตำแหน่งงานของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา รายละเอียดดังนี้ 1. ตำแหน่งบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาไทย ประกอบด้วย ตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนและตำแหน่งของพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา

โดยตำแหน่งข้าราชการพลเรือน แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ตำแหน่งวิชาการ ตำแหน่งประเภทผู้บริหาร และตำแหน่งประเภททั่วไป วิชาชีพเฉพาะ หรือเชี่ยวชาญเฉพาะ สำหรับตำแหน่งบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาจีนจะแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ตำแหน่งบริหาร ตำแหน่งทักษะชำนาญการ และฝ่ายสนับสนุนวิชาการ 2. ตำแหน่งบริหารในสถาบันอุดมศึกษาไทย ประกอบด้วย ตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี หัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ผู้ช่วยอธิการบดี รองคณบดีหรือรองหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต ผู้อำนวยการกองหรือหัวหน้าหน่วยงาน และตำแหน่งอื่นตามที่ ก.พ.อ. กำหนด ในขณะที่ตำแหน่งบริหารในสถาบันอุดมศึกษาจีน ประกอบด้วย ตำแหน่งหัวหน้าระดับมณฑล ตำแหน่งรองหัวหน้าระดับมณฑล ตำแหน่งหัวหน้าระดับกรม ตำแหน่งรองหัวหน้าระดับกรม ตำแหน่งหัวหน้าระดับสำนักงาน ตำแหน่งรองหัวหน้าระดับสำนักงาน ตำแหน่งหัวหน้าระดับแผนก ตำแหน่งรองหัวหน้าระดับแผนก เจ้าหน้าที่ทั่วไปและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ 3. ในสถาบันอุดมศึกษาไทยมีตำแหน่งประเภททั่วไป วิชาชีพเฉพาะ หรือเชี่ยวชาญเฉพาะ ประกอบด้วย ระดับเชี่ยวชาญพิเศษ ระดับเชี่ยวชาญ ระดับชำนาญการ ระดับปฏิบัติการ และระดับอื่นตามที่ ก.พ.อ. กำหนด

ซึ่งหากเทียบกับตำแหน่งในสถาบันอุดมศึกษาจีนจะเทียบได้กับประเภทตำแหน่งทักษะชำนาญการ ซึ่งจะประกอบด้วย 2 ประเภท คือ ตำแหน่งครูผู้สอนและตำแหน่งทักษะชำนาญการอื่น ๆ ตามลักษณะพิเศษของสถาบันอุดมศึกษา โดยมีการแบ่งระดับเป็น 15 ระดับ โดยระดับ 1-4 เป็นตำแหน่งระดับสูง ระดับ 5-7 เป็นตำแหน่งระดับรองจากสูง ระดับ 8-10 เป็นตำแหน่งระดับกลาง ระดับ 11-12 เป็นตำแหน่งระดับต้นและระดับ 13 เป็นตำแหน่งระดับเจ้าหน้าที่ 4. สถาบันอุดมศึกษาไทยไม่ได้แต่งตั้งตำแหน่งทักษะชำนาญการเพิ่มเติมเข้ามาเป็นตำแหน่งส่วนหนึ่งในตำแหน่งบริหารในสถาบัน แต่สถาบันอุดมศึกษาจีนได้แต่งตั้งตำแหน่งทักษะชำนาญการเพิ่มเติมขึ้นเป็นส่วนหนึ่งในตำแหน่งบริหาร โดยแต่งตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาจากการรับสมัครบุคลากรเข้าดำรงตำแหน่งทักษะชำนาญการ เรียกได้ว่าเป็นตำแหน่งงานรองก็ว่าได้

ตอนที่ 6 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน

จากการศึกษาด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่ามีข้อมูลที่สำคัญดังรายละเอียดในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน

ประเด็น	การบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
1. วัตถุประสงค์	<p>เพื่อผลักดันให้อุดมศึกษาของไทยยกระดับขึ้น ให้การศึกษาเป็นโครงสร้างระดับการแข่งขันและสมรรถนะให้กับประเทศ โดยการที่มีระบบประเมินคุณภาพที่ดีจะเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและสร้างความเสมอภาคในการรับบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง พร้อมทั้งทำให้ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษามุ่งบริหารจัดการการศึกษาสู่คุณภาพและมาตรฐานอย่างจริงจัง</p>	<p>เพื่อผลักดันโครงสร้างการศึกษาที่ดำเนินการอย่างรอบด้านในสถาบันอุดมศึกษา ผลักดันการปฏิรูปการศึกษา ยกระดับคุณภาพในการฝึกฝนบัณฑิต ยกระดับการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาทางด้านบริการ เศรษฐกิจและสังคมและการพัฒนาอย่างรวดเร็วของมนุษย์</p>
2. ระบบประเมินคุณภาพอุดมศึกษา	<p>จำแนกเป็น 2 ส่วน คือ 1. การประกันคุณภาพภายในและ 2. การประกันคุณภาพการศึกษภายนอก</p>	<p>ประกอบไปด้วย สถาบันอุดมศึกษาประเมินตนเอง และหน่วยงานภายนอกเข้าร่วมประเมินสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งสอบระบบร่วมกันประเมิน 1) การประเมินผ่านเกณฑ์ การประเมินผ่านเกณฑ์จะดำเนินการร่วมกับสถานศึกษาระดับปริญญาขึ้นไปที่เกี่ยวข้องขึ้นใหม่ที่ไม่เคยเข้าร่วมการประเมิน 2) การประเมินตรวจสอบ ส่วนการประเมินตรวจสอบจะดำเนินการกับสถานศึกษาระดับปริญญาทั่วไปที่เคยเข้าร่วมและผ่านการประเมิน 3) การประเมินดีเด่น</p>

ตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
3. ลักษณะการดำเนินงาน	สถาบันอุดมศึกษาเอง หรือหน่วยงานต้นสังกัด แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการประเมินภายในทุกปีการประกันคุณภาพภายนอก ดำเนินการ โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)	กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ตรวจประเมินระดับชาติ มีหน้าที่ในการวางแผน กำหนดนโยบาย ควบคุมมหาวิทยาลัยสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ และพิจารณารับรอง ผลการตรวจประเมินของกรมการศึกษাত้องถิ่น กรมการศึกษาท้องถิ่นหรือคณะกรรมการการศึกษาระดับจังหวัด เป็นผู้ประเมิน สถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่
4. การประเมินคุณภาพภายใน	4.1 สถาบันอุดมศึกษาจะต้องดำเนินการตามคู่มือที่ประกาศโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษามีอิสระในการเลือกระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยยึดหลักเสรีภาพทางวิชาการ และความมีอิสระในการดำเนินการของสถานศึกษา อาจเป็นระบบที่คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาจัดทำขึ้น หรือเป็นระบบซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ที่สามารถประกันคุณภาพได้ตั้งแต่ระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน	4.1 สถานศึกษาจะดำเนินการประเมินตามวัตถุประสงค์ของการฝึกฝนบัณฑิตในสถาบันและบนพื้นฐานของคุณสมบัติการสอน กระบวนการสอนและประสิทธิผลการสอน ประกอบด้วยการบริหาร การสอนทั่วไป และคุณภาพ การสอนทั่วไป ความสามารถในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของท้องถิ่น และการบริการของสถานศึกษา และความสามารถในการฝึกฝนบัณฑิต รวมถึงสถานการณ์การปฏิรูปการสอนและการดำเนินงานสร้างระบบคุ้มครองคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยแบ่งเป็นระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน

ตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
<p>4. การประเมินคุณภาพภายใน</p>	<p>4.2 เกณฑ์ชี้วัดคุณภาพภายใน ประกอบด้วย -ระดับหลักสูตร เป็นข้อมูลพื้นฐานในส่วนที่เกี่ยวข้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็นตัวบ่งชี้เชิงคุณภาพกับปริมาณ-ระดับคณะ ระดับสถาบัน ประกอบด้วย ผลการดำเนินงานระดับหลักสูตร และเพิ่มเติมบ่งชี้ที่ดำเนินการในระดับคณะ จำนวนรวม 13 ตัวบ่งชี้ -ระดับสถาบัน ประกอบด้วยผลการดำเนินงานระดับหลักสูตร ระดับคณะ และเพิ่มเติมบ่งชี้ที่ดำเนินการในระดับสถาบัน จำนวนรวม 13 ตัวบ่งชี้</p>	<p>4.2 การประเมินการเรียนการสอน กำหนดการประเมินให้ตามตัวชี้วัด เกณฑ์ชี้วัดคุณสมบัติพื้นฐานการเรียนการสอน ประกอบด้วย อัตราระหว่างครูและนักเรียน อัตราระหว่างครูสอนระดับปริญญาโทและครูสอนเฉพาะทาง อัตราเฉลี่ยนักเรียนต่อห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ อัตราเฉลี่ยนักเรียนต่อมูลค่าอุปกรณ์ติดตั้งในการวิจัย อัตราเฉลี่ยนักเรียนต่อจำนวนหนังสือ ซึ่งดัชนีเหล่านี้เป็นตัวสำคัญในการวัด คุณสมบัติพื้นฐานการจัดการเรียนการสอนและการกำหนดจำนวนการรับนักเรียนเข้าศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา</p>
<p>5. การประเมินคุณภาพภายนอก</p>	<p>5.1 ดำเนินการโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (ONESQA) การประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน สำนักงานรับรองมาตรฐาน</p>	<p>5.1 ดำเนินการโดยหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานเฉพาะและกลุ่มทางสังคม ร่วมกันประเมิน สถานศึกษาที่ได้รับการประเมิน “ผ่าน” จะต้องได้รับการประเมินตรวจสอบอีกใน 5 ปีข้างหน้า การประเมินตรวจสอบจะเขียนในรูปแบบรายงาน ทุก 5 ปี</p>

ตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
5.การประเมินคุณภาพภายนอก	<p>และประเมินคุณภาพการศึกษาคณะกรรมการมหาชน (สมศ.) เป็นหน่วยงานภายนอกที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการประเมินคุณภาพภายนอก</p> <p>5.2 การประเมินจากหน่วยงานภายนอก โดยเริ่มจากคณะผู้ประเมินภายนอกต้องรวบรวมข้อมูลของสถาบันอุดมศึกษา แล้วนำมาวิเคราะห์และกำหนดขอบเขตการประเมินภายนอก หลังจากนั้น เข้าเยี่ยมชมสถาบันการศึกษา สร้างความคุ้นเคย สังเกต สัมภาษณ์และดูเอกสารต่างๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม และเขียนรายงานการตรวจเยี่ยมพร้อมทั้งส่งให้สถาบันอุดมศึกษาตรวจสอบ (อภคยรายงานประจำปีของสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งควบคู่ไปกับการสังเกตการสัมภาษณ์)</p>	<p>5.2 การประเมินจากหน่วยงานภายนอก โดยศูนย์การประเมินของกระทรวงศึกษาธิการจะจัดตั้งกลุ่มนักวิชาการเข้าไปสำรวจและประเมินที่สถานศึกษา โดยกลุ่มนักวิชาการจะดำเนินการประเมินการสอนของสถานศึกษาอย่างยุติธรรม จะเริ่มจากการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ตัวเลขสถานการณ์ทั่วไปและรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา หลังจากนั้นจะดำเนินการเยี่ยมชมสถานศึกษา สัมภาษณ์เชิงลึก เข้าฟังการสอน ตรวจสอบเอกสารเรียนการสอนและสำรวจ โดยกลุ่มนักวิชาการจะเขียนสรุปผลและข้อคิดเห็นเป็น “รายงานการประเมินของกลุ่มนักวิชาการ”</p>

ตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
5.การประเมินคุณภาพภายนอก	<p>5.3 การตรวจสอบประเมินและประกาศผลประเมิน โดยผสมศ. จะประเมินคุณภาพสถาบันการศึกษาโดยอาศัยตัวบ่งชี้ตามที่ได้กำหนดไว้หรือที่คณะผู้ประเมินเห็นว่าเหมาะสมที่จะเพิ่มหรือลดตัวบ่งชี้ใดๆ เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจหรือลักษณะการเรียนรู้ การสอนของสถาบันการศึกษานั้นๆ รวมทั้งเพื่อให้การประเมินตามมาตรฐานเป็นไปอย่างถูกต้อง</p>	<p>5.3 การตรวจสอบประเมินและประกาศผลประเมิน กลุ่มนักวิชาการตรวจสอบประเมินของคณะกรรมการวิชาการจะสรุปผล ให้ข้อคิดเห็นแก่สถานศึกษาและออกผลการประเมิน โดยผลการประเมินผ่านเกณฑ์จะแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ “ผ่าน” “ผ่านชั่วคราว” และ “ไม่ผ่าน” ทั้งนี้ ศูนย์การประเมิน กระทรวงศึกษาธิการ จะประกาศผลประเมินอย่างเป็นทางการตามผลการตรวจสอบและประเมินจากคณะกรรมการวิชาการ</p>

ตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
6.การดำเนินการตามผลประเมิน และประกาศผล	<p>6.1 การดำเนินการตามผลประเมิน ในกรณีที่มีการตรวจสอบเพื่อประเมินผลคุณภาพภายนอกของสถาบันอุดมศึกษาไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้ ส.ม ศ. แจ้งหน่วยงานต้นสังกัดของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อขอให้สถาบันอุดมศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด กรณีสถาบันอุดมศึกษาไม่ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด ส.มศ. ต้องรายงานต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่กำกับสถาบันอุดมศึกษา ทั้งของรัฐบาลและเอกชนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542</p>	<p>6.1 การดำเนินการตามผลประเมิน สถานศึกษาที่ได้รับผลประเมินคือ “ผ่าน” สามารถเข้าร่วมการประเมินตรวจสอบสถาบันศึกษาทั่วไปในรอบต่อไปได้ ซึ่งข้อมูลการปรับปรุงของสถานศึกษาจะเป็นเนื้อหาสำคัญในการเข้าร่วมประเมินตรวจสอบ สถานศึกษาที่ได้รับผลประเมินคือ “ผ่านชั่วคราว” จะต้องปรับปรุงตนเองเป็นเวลา 2 ปี สถานศึกษาที่ได้รับผลประเมิน “ไม่ผ่าน” จะต้องปรับปรุงตนเองเป็นเวลา 3 ปี ในช่วงเวลาการปรับปรุงนั้น สถานศึกษาที่ได้รับผลประเมิน “ผ่านชั่วคราว” และ “ไม่ผ่าน” จะต้องดำเนินการตามวิธีการได้แก่ จำกัดหรือลดจำนวนการรับนักเรียนเข้าศึกษา ระเบียบการจดทะเบียนและการวัดตั้งสาขาใหม่ในระดับปริญญาตรี เป็นต้น เมื่อผ่านช่วงเวลาปรับปรุง สถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ยื่นเรื่องเข้าร่วมการ</p>

ตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
<p>6.การดำเนินการตามผลประเมิน และประกาศผล</p>	<p>6.2 สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสถาบัน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาและเปิดเผยต่อสาธารณชน โดยให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ นอกจากนี้การติดตามตรวจสอบของต้นสังกัดจะแจ้งผลให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทราบ รวมทั้งเปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน</p>	<p>ประเมินใหม่เอง โดยสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินครั้งใหม่สามารถเข้าร่วมการประเมินในรอบต่อไปได้ สถานศึกษาที่ดียังไม่ผ่านการประเมินรอบใหม่จะถูกกำหนดว่ามีคุณภาพการสอบระดับต่ำและจะได้รับการลงโทษตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามสมควร 6.2 การประกาศข้อมูลการประเมินแก่สาธารณชน สร้างระบบให้สังคมแต่ละสาขาเข้าร่วมการประเมิน เชิญนักวิชาการในกิจการและสาขาอาชีพอื่นเข้าร่วมการประเมิน ซึ่งจะช่วยให้เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผ่านเกณฑ์และวิธีดำเนินการมาตรฐานการประเมิน กระบวนการและกิจกรรมการประเมิน รายชื่อนักวิชาการที่เข้าร่วมประเมิน รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ตัวเลขของสถานการณ์พื้นฐานการสอบที่เกี่ยวข้อง รายงานการประเมินของคณะนักวิชาการและผลการประเมิน เป็นต้น ได้รับการประกาศแก่สาธารณชนในขอบเขตที่สมควร</p>

ตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
ส่วนที่คล้ายกัน	<p>1. ระบบประเมินคุณภาพเพื่อผลักดันให้เกิดมาตรฐานการทำงานยกระดับคุณภาพการศึกษาสร้างมาตรฐานการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา</p> <p>2. ระบบการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก เพื่อสรุปรายงานประจำปี</p>	<p>1. ระบบประเมินคุณภาพอุดมศึกษาเพื่อผลักดันโครงสร้างการศึกษาเพื่อการปฏิรูปการศึกษายกระดับคุณภาพการฝึกฝนบัณฑิต ยกระดับการเรียนการสอนสอดคล้องการพัฒนาทางด้านการบริหาร</p> <p>2. ระบบประเมินคุณภาพอุดมศึกษาสถาบันอุดมศึกษาประเมินตนเองและหน่วยงานภายนอกเข้าร่วมประเมิน สถาบันอุดมศึกษาเพื่อสรุปรายงานประจำปี</p>

ตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น	การบริหารจัดการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
ส่วนที่คล้ายกัน	<p>3. การประเมินภายในมีระดับหลักสูตร คณะ และ สถาบัน การตรวจสอบประเมินและประกาศผลโดย สม ศ. โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาตัวบ่งชี้ ที่สอดคล้องกับพันธกิจ ลักษณะการเรียนการสอนปรัชญา ของสถาบันการศึกษานั้นๆ การประเมินมาตรฐานของสถาบันรายงานเอกสารสัมภาษณ์ สังเกตการณ์ ผ่าน และ ผ่าน เพื่อให้ไปปรับปรุงแก้ไขตาม กำหนดเวลาและกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้</p> <p>4. สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องทำรายงานประจำปี การประเมินคุณภาพภายใน และการเปิดเผยข้อมูลแก่สาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัด สถาบัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>5. ระยะเวลาการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน</p>	<p>3. การประเมินภายในมีสาขาวิชาคณะและสถานศึกษา การตรวจสอบประเมินกลุ่มนักวิชาการตรวจสอบประเมินของคณะกรรมการวิชาการสรุปผลโดยมีเกณฑ์ 3 ประเภท คือ ผ่าน ชั่วคราว และไม่ผ่าน การไม่ผ่าน ชั่วคราว และไม่ผ่านจะมีระยะเวลา ให้ปรับปรุงแก้ไขตามกำหนดเวลาและกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้</p> <p>4. สถานศึกษาจะต้องเปิดเผยข้อมูลการประเมิน สถานศึกษาสร้างระบบให้สังคมที่มีคุณภาพที่เชื่อถือได้ ประเมิน</p> <p>5. สถานศึกษาที่ได้รับการประเมินว่า ผ่านจะต้องทำการประเมินทุก 5 ปี</p>

ตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (ต่อ)

ประเด็น ส่วนที่ต่างกัน	การบริหารจัดการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาของประเทศไทย	การบริหารจัดการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
	<p>1. การประเมินคุณภาพภายในของอุดมศึกษาใช้หลักการจากการจากรคู่มือที่ประกาศโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา</p> <p>2. การประกันคุณภาพภายในประกอบด้วยคุณภาพในการบริหารจัดการ การจัดการระบบเอกสารวิชาการมาตรฐานที่หน่วยงานกำหนดไว้และอยู่ในกรอบของหลักสูตรคู่มือในการประเมิน</p> <p>3. การประเมินคุณภาพภายนอกของอุดมศึกษาไทยจะดำเนินการโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (ONESQA)</p>	<p>1. การประเมินคุณภาพภายในของอุดมศึกษาจีน สถานศึกษาจะดำเนินประเมินตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสอนและประสิทธิภาพการสอน</p> <p>2. การประกันคุณภาพภายในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของท้องถิ่นและการบริการของสถานศึกษา</p> <p>3. การประเมินคุณภาพจากหน่วยงานภายนอกของจีนจะดำเนินการโดยหน่วยงานรัฐบาลหน่วยงานเฉพาะและกลุ่มทางสังคมร่วมกัน</p>

จากตารางที่ 17 สามารถสรุปได้ว่าการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษามีความสอดคล้องกันคือ ส่วนของการอุดมศึกษาไทยระบบประเมินคุณภาพเพื่อผลักดันให้เกิดมาตรฐานการทำงานยกระดับคุณภาพการศึกษาสร้างมาตรฐานทางการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา ระบบการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก เพื่อสรุปรายงานประจำปี การประเมินภายในมีระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน การตรวจสอบประเมินและประกาศผลโดย สมศ. โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาตัวบ่งชี้ ที่สอดคล้องกับพันธกิจ ลักษณะการเรียนการสอนปรัชญา ของสถาบันการศึกษานั้นๆ

การประเมินมาตรฐานของสถาบันรายงานเอกสารการสัมภาษณ์ สังเกตการ ผลมี ผ่าน และไม่ผ่าน เพื่อให้ไปปรับปรุงแก้ไขตามกำหนดเวลาและกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องทำรายงานประจำปีการประเมินคุณภาพภายใน และการเปิดเผยข้อมูลแก่สาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ระยะเวลาการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ส่วนสาธารณรัฐประชาชนจีน ระบบประเมินคุณภาพอุดมศึกษาเพื่อผลักดันโครงสร้างการศึกษาเพื่อการปฏิรูปการศึกษาระดับคุณภาพการฝึกฝนบัณฑิต ยกระดับการเรียนการสอน สอดคล้องการพัฒนาทางการบริหารระบบประเมินคุณภาพอุดมศึกษาสถาบันอุดมศึกษาประเมินตนเองและหน่วยงานภายนอกเข้าร่วมประเมินสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสรุปรายงานประจำปีการประเมินภายในมีสาขาวิชาคณะและสถานศึกษาการตรวจสอบประเมินกลุ่มนักวิชาการตรวจสอบประเมินของคณะกรรมการวิชาการสรุปผลโดยมีเกณฑ์ 3 ประเภท คือ ผ่าน ผ่านชั่วคราว และไม่ผ่านกรณีผ่านชั่วคราว และไม่ผ่านจะมีระยะเวลา ให้ปรับปรุงแก้ไขตามกำหนดเวลาและกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้สถานศึกษาจะต้องเปิดเผยข้อมูลการประเมินสถานศึกษาสร้างระบบให้สังคมให้มีคุณภาพที่เชื่อถือได้ ประเมินสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินว่า ผ่านจะต้องทำการประเมินทุก 5 ปี และในส่วนที่แตกต่างกัน การอุดมศึกษาไทยการประเมินคุณภาพภายในของอุดมศึกษายึดหลักการจากคู่มือที่ประกาศโดยสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาการประกันคุณภาพภายในประกอบด้วยคุณภาพในการบริหารการจัดการระบบเอกสารวิชาการมาตรฐานตามที่หน่วยงานกำหนดไว้และอยู่ในกรอบของหลักคู่มือในการประเมินการประเมินคุณภาพภายนอกของอุดมศึกษาไทยจะดำเนินการโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (ONESQA) ส่วนสาธารณรัฐประชาชนจีน การประเมินคุณภาพภายในของอุดมศึกษาจีนสถานศึกษาจะดำเนินประเมินตามวัตถุประสงค์ของการฝึกบัณฑิตการสอนและประสิทธิผลการสอนการประกันคุณภาพภายในการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของท้องถิ่นและการบริการของสถานศึกษาการประเมินอุดมศึกษาจากหน่วยงานภายนอกของจีนจะดำเนินการโดยหน่วยงานรัฐบาลหน่วยงานเฉพาะและกลุ่มทางสังคมร่วมกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย 2) การบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน และ 3) ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้วิจัยดำเนินการตามกรอบแนวคิดการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย และระเบียบวิธีการวิจัย ใน 6 ประเด็น คือ 1) ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ กฎหมายของอุดมศึกษา 2) การบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษา 3) ด้านการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของอุดมศึกษา 4) ด้านการบริหารจัดการผลิตบัณฑิต 5) ด้านการบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษา และ 6) ด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษา

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ข้อ ได้ดังนี้

1. การบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย

ด้านที่ 1. ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์กฎหมายของอุดมศึกษาประกอบด้วย

หลักการพิจารณาตามกรอบแนวทางการพัฒนา วิสัยทัศน์ กลไกการขับเคลื่อน พบว่าการอุดมศึกษาของประเทศไทย ใช้นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563 – 2570 เป็นกรอบในการดำเนินงาน โดยยึดหลังกฎระเบียบข้อบังคับมาเป็นตัวกำหนดรูปแบบการทำงานรวมทั้งการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานเป็นแพลตฟอร์ม (Platform) อย่างชัดเจนเพื่อเตรียมคนไทยแห่งศตวรรษที่ 21 พัฒนาเศรษฐกิจที่กระจายโอกาสอย่างทั่วถึงสังคมที่มั่นคงและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนโดยสร้างความเข้มแข็งทางนวัตกรรมระดับแนวหน้าในสากลนำพาประเทศไทยไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วพัฒนากำลังคนและสถาบันความรู้ การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ที่ท้าทายของสังคมการวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำด้านกฎหมายอุดมศึกษา

ด้านที่ 2. ด้านการบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วยการศึกษา การพิจารณา รูปแบบอุดมศึกษา ลักษณะการบริหารจัดการ ลักษณะการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษา พบว่าการอุดมศึกษาของประเทศไทยรูปแบบอุดมศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จำแนกออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนโดยมีลักษณะการบริหารจัดการ กระทรวงที่ทำหน้าที่บริหารจัดการการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยคือกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) โดยได้แยกส่วนราชการออกเป็น 6 ส่วน ได้แก่

สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง กรมวิทยาศาสตร์บริการ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการ 57 แห่ง และลักษณะการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษา สถานสถาบันอุดมศึกษาทำหน้าที่เป็นองค์กรกำกับดูแลสถาบัน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทำหน้าที่เป็นฝ่ายปฏิบัติการให้กับ คณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยยึดหลักการกระจายอำนาจจากหน่วยนโยบาย คือ สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา ไปสู่สถาบันอุดมศึกษาในฐานะหน่วยปฏิบัติการ หลักการมีส่วนร่วม เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดในกำกับมีอิสระคล่องตัวในการบริหารจัดการในการดำเนินงาน

ด้านที่ 3. ด้านการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของอุดมศึกษา หลักการพิจารณาประกอบด้วยรูปแบบการจัดการการบริหารการเงินงบประมาณ และลักษณะการดำเนินงาน ของประเทศไทยมีรูปแบบการจัดการแบ่งเป็นงบลงทุน เพื่อการพิจารณาแผนการลงทุนทางการอุดมศึกษา ให้เป็นแผนรวมของประเทศ การจัดสรรงบลงทุน สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอโครงการตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาและงบดำเนินการ เงินอุดหนุนเฉพาะภารกิจ 1) จำนวนนักศึกษา จะแยกประเภทนักศึกษาเป็นนักศึกษาเต็มเวลา นักศึกษาบางส่วน นักศึกษาปริญญาตรี นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 2) ด้านบริการทางวิชาการ 3) ด้านการพัฒนานวัตกรรมใหม่ในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นการบริหารระบบการเงินของอุดมศึกษาไทยจะเป็นแบบกระจายอำนาจ ซึ่งหน่วยงานแต่ละระดับที่มีอิสระในการบริหารงานการเงินที่เกี่ยวข้องพอสมควร การบริหารจัดการงบประมาณ แบ่งเป็น งบประมาณแผ่นดิน และงบประมาณของสถาบัน ซึ่งมีแหล่งรายได้ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีรายรับได้มาจากค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ รายได้จากกิจกรรมทางวิชาการและเงินบริจาค ซึ่งไม่ต้องส่งคืนกระทรวงการคลัง และสามารถนำมาใช้ได้โดยตั้งเป็นงบประมาณประจำปี เหมือนกับส่วนที่มาจากงบประมาณแผ่นดิน และอาจมี งบประมาณโครงการพิเศษที่เป็นกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ งบรายจ่ายของสถาบันอุดมศึกษาได้จำแนกประเภทงบประมาณออกเป็น งบบุคลากรของรัฐในสังกัดของกระทรวง งบดำเนินงานและงบรายจ่ายอื่นซึ่งเป็นงบประจำ รวมทั้งงบลงทุนอื่น งบลงทุนและงบเงินอุดหนุน และเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม การจัดสรรเงินเข้ากองทุนให้กู้ยืมดอกเบี้ยต่ำให้แก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ระบบการบริหารจัดการงบประมาณของอุดมศึกษาเป็นการลงทุนเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การวิจัยและนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพ คุ่มค่า ตอบสนองวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา การบริหารงบประมาณรายจ่าย การควบคุมงบประมาณ และการประเมินผลการรายงาน ต้องสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐต้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ โดยมีลักษณะการดำเนินงาน แบ่งเป็นฝ่ายบริหารด้านงบประมาณบริหารจัดการ ตามกฎระเบียบด้านเอกสาร และหน่วยงานภายในอุดมศึกษาเป็นศูนย์ความรับผิดชอบ บริหารรายได้ที่เข้ามาในสถาบัน รวมทั้งในส่วนธุรกิจภายในสถาบันการจัดสรรทรัพยากรทางการเงินพิจารณาตามจำนวนของนักศึกษา

แต่ละคณะโดยการแบ่งส่วนค่าใช้จ่ายการจัดสรรตามกิจกรรมและผลประโยชน์ที่ได้รับ โดยพิจารณาจากนโยบายของสถาบันเป็นหลัก

ด้านที่ 4. ด้านการบริหารจัดการผลิตบัณฑิตประกอบด้วยหลักการพิจารณาตามวัตถุประสงค์ วิธีการ และการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการผลิตบัณฑิตของประเทศไทยวัตถุประสงค์เพื่อสร้างบัณฑิตพันธุ์ใหม่มีศักยภาพสูง New S-Curve และเพื่อสร้างฐาน (Platform) การพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งอนาคตตามนโยบายของภาครัฐและกระทรวง โดยวิธีการมุ่งเน้นการจัดการศึกษาที่ผลการเรียนรู้ของนักศึกษา มีการประกันคุณภาพบัณฑิตที่ได้รับคุณวุฒิ และส่งเสริมการทำผลงานวิจัย ส่วนการจัดการเรียนการสอน เน้นการเรียนรู้ 5 ด้านคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกหลักสูตร การเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเป็นสองระดับ คือสถานศึกษา และคณะ การจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเป็นกองบริหารการศึกษา ซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารของผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการทุกด้านจากหลักสูตรสู่กระบวนการเรียนการสอนเพื่อเสนอที่ประชุมคณบดี สภามหาวิทยาลัยอนุมัติ และทบวงมหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรทุกระดับกำหนดให้ใช้ระบบทวิภาคเป็นระบบมาตรฐานในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา แต่ไม่ได้จำกัดให้สถาบันอุดมศึกษาต้องใช้ระบบทวิภาคในการจัดการศึกษาเพียงระบบเดียว สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดการศึกษาระบบอื่นได้เช่นกัน อาทิ ระบบไตรภาค หรือระบบจตุรภาค การอุดมศึกษาไทยมีจัดการสอนเกี่ยวกับการเมืองในระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข วิชาที่เกี่ยวข้องประเพณีไทย ศาสนาพุทธ

ด้านที่ 5. ด้านการบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษาประกอบด้วยหลักการพิจารณา รูปแบบการจัดการ การจัดลำดับบุคลากร และการบริหารจัดการคณาจารย์ในอุดมศึกษา รูปแบบการจัดการบริหารจัดการตามโครงสร้างในกรอบของยุทธศาสตร์ และนโยบายการบริหาร คำนึงถึงวิสัยทัศน์ ขององค์กร ยุทธศาสตร์ 1) การส่งเสริมบุคลากรพัฒนากำลังคนคุณภาพรุ่นใหม่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่ศตวรรษที่ 21 ยุทธศาสตร์ของประเทศ 2) การเชื่อมโยงเครือข่ายบุคลากร องค์ความรู้เพื่อมุ่งสู่กระทรวงแห่งอนาคต และ 3) การสร้างระบบบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากรสู่องค์กรสมรรถนะสูงแห่งการเรียนรู้ มีจริยธรรมของวิชาชีพ การจัดลำดับบุคลากร ตำแหน่งบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วยตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนและตำแหน่งของพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา โดยตำแหน่งข้าราชการพลเรือน แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ตำแหน่งวิชาการ ตำแหน่งประเภทผู้บริหาร และตำแหน่งประเภททั่วไป วิชาชีพเฉพาะ หรือเชี่ยวชาญเฉพาะ ตำแหน่งบริหาร ประกอบด้วย อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี หัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ผู้ช่วยอธิการบดี รองคณบดีหรือรองหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะ

เทียบเท่าคณะ ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตผู้อำนวยการกองหรือหัวหน้าหน่วยงาน ตำแหน่งอื่นตามที่ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.) กำหนด ตำแหน่งประเภททั่วไป วิชาชีพเฉพาะ หรือเชี่ยวชาญเฉพาะ ประกอบด้วย ระดับเชี่ยวชาญพิเศษ ระดับเชี่ยวชาญ ระดับชำนาญการ ระดับปฏิบัติการ และระดับอื่นตามที่ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.) กำหนด และตำแหน่งทักษะชำนาญการเพิ่มเติมไม่ได้เป็นตำแหน่งส่วนหนึ่งในตำแหน่งบริหาร ส่วนการบริหารจัดการคณาจารย์ในอุดมศึกษาโดยการแต่งตั้งอาจารย์ประจำให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการของอุดมศึกษาไทย ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ วิธีปกติจะพิจารณาจากคุณสมบัติ ผลการสอน และจำนวนผลงานทางวิชาการ

ด้านที่ 6. ด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษา ประกอบด้วยหลักการพิจารณาตามวัตถุประสงค์ระบบประเมินคุณภาพอุดมศึกษาลักษณะการดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก วัตถุประสงค์เพื่อผลักดันให้อุดมศึกษาของไทยยกระดับขึ้น ให้การศึกษาเป็นตัวสร้างระดับการแข่งขันและสมรรถนะให้กับประเทศ โดยการที่มีระบบประเมินคุณภาพที่ดีจะเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและสร้างความเสมอภาคในการรับบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง พร้อมทั้งทำให้ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาบริหารจัดการศึกษาสู่คุณภาพและมาตรฐานอย่างจริงจัง ระบบประเมินคุณภาพอุดมศึกษาจำแนกเป็น 2 ส่วน คือ 1. การประกันคุณภาพการศึกษาภายในและ 2. การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก ลักษณะการดำเนินงานสถาบันอุดมศึกษาเอง หรือหน่วยงานต้นสังกัด แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการประเมินภายในทุกปีการประกันคุณภาพภายนอก ดำเนินการ โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) การประเมินคุณภาพภายในสถาบันอุดมศึกษาจะต้องดำเนินการตามคู่มือที่ประกาศโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพสถานศึกษาระดับอุดมศึกษามีอิสระในการเลือกระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยยึดหลักเสรีภาพทางวิชาการ และควมมีอิสระในการดำเนินการของสถานศึกษา อาจเป็นระบบที่คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาจัดทำขึ้น หรือเป็นระบบซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ที่สามารถประกันคุณภาพได้ตั้งแต่ระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน เกณฑ์ชี้วัดคุณภาพภายใน ประกอบด้วย -ระดับหลักสูตร เป็นข้อมูลพื้นฐานในส่วนที่เกี่ยวข้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็นตัวบ่งชี้เชิงคุณภาพกับปริมาณ-ระดับคณะ ระดับสถาบัน ประกอบด้วย ผลการดำเนินงานระดับหลักสูตร และเพิ่มเติมบ่งชี้ที่ดำเนินการในระดับคณะ จำนวนรวม 13 ตัวบ่งชี้ -ระดับสถาบัน ประกอบด้วยผลการดำเนินงานระดับหลักสูตร ระดับคณะ และเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ที่ดำเนินการในระดับสถาบัน จำนวนรวม 13 ตัวบ่งชี้ การประเมินคุณภาพ

ภายนอก ดำเนินการโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (ONESQA) การประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาขององค์กรมหาชน (สมศ.) เป็นหน่วยงานภายนอกที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการประเมินคุณภาพภายนอก การประเมินจากหน่วยงานภายนอก โดยเริ่มจากคณะผู้ประเมินภายนอกต้องรวบรวมข้อมูลของสถาบันอุดมศึกษา แล้วนำมาวิเคราะห์และกำหนดขอบเขตการประเมินภายนอก หลังจากนั้น เข้าเยี่ยมสถาบันการศึกษา สร้างความคุ้นเคย สังเกต สัมภาษณ์และดูเอกสารต่างๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม และเขียนรายงานการตรวจเยี่ยม พร้อมทั้งส่งให้สถาบันอุดมศึกษาตรวจสอบ (อาศัยรายงานประจำปีของสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งควบคู่ไปกับการสังเกตการสัมภาษณ์) การตรวจสอบประเมินและประกาศผลประเมิน โดยสมศ. จะประเมินคุณภาพสถาบันการศึกษาโดยอาศัยตัวบ่งชี้ตามที่ได้กำหนดไว้หรือที่คณะผู้ประเมินเห็นว่าเหมาะสมที่จะเพิ่มหรือลดตัวบ่งชี้ใดๆ เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจหรือลักษณะการเรียนการสอนของสถาบันศึกษานั้นๆ รวมทั้งเพื่อให้การประเมินตามมาตรฐานเป็นไปอย่างถูกต้อง การดำเนินการตามผลประเมิน และประกาศผลการดำเนินการตามผลประเมิน ในกรณีที่การตรวจสอบเพื่อประเมินผลคุณภาพภายนอกของสถาบันอุดมศึกษาไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้ สมศ. แจ้งหน่วยงานต้นสังกัดของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อขอให้สถาบันอุดมศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด กรณีสถาบันอุดมศึกษาไม่ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด สมศ. ต้องรายงานต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่กำกับสถาบันอุดมศึกษา ทั้งของรัฐและเอกชนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสภาสถาบันหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาและเปิดเผยต่อสาธารณชน โดยให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ นอกจากนี้การติดตามตรวจสอบของต้นสังกัดจะแจ้งผลให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทราบรวมทั้งเปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน

2. การบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน

ด้านที่ 1. ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์กฎหมายของอุดมศึกษาประกอบด้วยหลักการพิจารณาตาม กรอบแนวทางการพัฒนา วิสัยทัศน์ กลไกการขับเคลื่อน พบว่าการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน มีกรอบแนวทางการพัฒนาให้การอุดมศึกษาเป็นคลังสอง Think Tank ระดับชาติภูมิภาคและสากล ด้านงานวิจัย Research แลกเปลี่ยนความคิดทางวิชาการ Platform ด้านความรู้ Knowledge วิสัยทัศน์เพื่อพัฒนาด้านการศึกษาให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั้งประเทศ แห่งศตวรรษที่ 21 ในส่วนของกลไกการขับเคลื่อน ประกอบด้วย 1) สร้างคณาจารย์ระดับแนวหน้า

2) ฝึกอบรมสร้างบัณฑิตคนรุ่นใหม่ 3) ส่งเสริมงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี 4) สืบทอด การสร้างสรรค์วัฒนธรรมอันดีงาม 5) การปฏิรูประบบการศึกษาใหม่ ปรับเปลี่ยนแผนการศึกษาทาง กฎหมายรวมถึงมาตรฐานคุณภาพการสอนระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาทั่วไป

ด้านที่ 2. ด้านการบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษาประกอบการพิจารณา รูปแบบ อุดมศึกษา ลักษณะการบริหารจัดการ ลักษณะการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษา พบว่าการ อุดมศึกษาของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน รูปแบบอุดมศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในประเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีน จำแนกออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนโดยมีลักษณะการบริหารจัดการกระทรวงศึกษาธิการจีนแยกส่วนราชการ ออกเป็น 5 ส่วน ทำหน้าที่บริหารจัดการการศึกษาทุกประเภท มีหน้าที่หลักในการทำงานการศึกษา ทั่วประเทศ วางแผนและบริหารปรับปรุงกิจการทางการศึกษาทั่วประเทศ ซึ่งรวมถึงการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ระบบบริหารราชการการศึกษาของจีนมีความสัมพันธ์โดยระดับบนบริหารระดับล่าง โดยมีกรมศึกษาธิการเป็นหน่วยงานปกครองการศึกษาในระดับท้องถิ่นและระดับมณฑลมีหน้าที่ใน บริหารสถาบันอุดมศึกษาระดับท้องถิ่นและระดับมณฑลตามนโยบายที่ออกโดยกระทรวงศึกษาธิการ

1) ดำเนินการอยู่ภายใต้การนำและการบริหารของ คณะกรรมการพรรคคอมมิวนิสต์ประจำสถาบัน อธิการบดีเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารกิจการทั่วไป คณะกรรมการพรรคคอมมิวนิสต์ประจำสถาบันมี อำนาจการตัดสินใจแต่งตั้งตำแหน่งผู้บริหารสูงสุด ส่วนอธิการบดีมีบทบาทเป็นผู้ปฏิบัติตามมติของ คณะกรรมการพรรคฯ ภายในคณะวิชา และหน่วยงานย่อยของคณะวิชา มีสาขาของคณะกรรมการ พรรคคอมมิวนิสต์จีน ซึ่งมีบทบาทในการบริหารคณะวิชาเหมือนคณะกรรมการ พรรคฯ ประจำ สถาบัน ผู้บริหารในแต่ละระดับเป็นกรรมการในคณะกรรมการพรรคฯ 2) สถาบันอุดมศึกษาของจีน ประกอบด้วยสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ สถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดกระทรวงอื่น สถาบันอุดมศึกษาสังกัดหน่วยงานระดับท้องถิ่น สถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยไม่ว่าสถาบันอุดมศึกษา จะเป็นอย่างไรจะต้องอยู่ภายใต้การบริหารของรัฐบาลกลางและสภาแห่งรัฐ ซึ่งรัฐบาลกลางมีอำนาจ ในการพัฒนาการศึกษาจีนอย่างเด็ดขาด

ด้านที่ 3. ด้านการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของอุดมศึกษา หลักการพิจารณา ประกอบด้วยรูปแบบการจัดการบริหารการเงินงบประมาณ และลักษณะการดำเนินงาน ของ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน รูปแบบการจัดการบริหารการเงินงบประมาณ แบ่งเป็น 1) งบ ส่วนกลาง 2) งบส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบการจัดทำงบประมาณประจำปีจัดสรรงบประมาณสำหรับ สถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดกระทรวง และจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการเพื่อพัฒนาการจัด การศึกษาระดับประเทศ กรมการศึกษาหรือคณะ กรรมการการศึกษาของท้องถิ่น กำหนดมาตรฐาน ค่าใช้จ่ายประจำปี ตามแนวทางมาตรฐานกลาง การบริหารการเงิน มี 2 ประเภท คือ 1) ระบบบริหาร การเงินในสถาบันอุดมศึกษาเป็นชื่อเรียกของวิธีการและระบบบริหารที่สถาบันอุดมศึกษาดำเนิน

ขึ้นกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจแต่ละประเภท ภายใต้นโยบายการจัดการเรียนการสอนและระบบเศรษฐกิจของประเทศ 2) มีรูปแบบสองประเภท ได้แก่ “ผู้นำเอกภาพ บริหารรวมกัน” และ “ผู้นำเอกภาพ แบ่งระดับบริหาร” แต่การเลือกใช้รูปแบบบริหารการเงินค้ำประกันจากสถานการณ์จริงของสถานศึกษา สถานศึกษาขนาดเล็กใช้รูปแบบ “ผู้นำเอกภาพ บริหารรวมกัน” สถานศึกษาขนาดใหญ่จะใช้รูปแบบ “ผู้นำเอกภาพ แบ่งระดับบริหาร” ส่วนการบริหารจัดการงบประมาณแบ่งเป็น 5 ประเภท

- 1) งบประมาณกระทรวงการคลังกระทรวงศึกษาธิการรวมกับการบริจาคของสังคม
- 2) แหล่งที่มาของรายได้ของสถาบันอุดมศึกษาที่มีความหลากหลาย รายรับได้รับจากการดำเนินกิจการ จากหน่วยงานในสังกัด และรายรับอื่นๆ ได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าหอพัก กำไรจากการลงทุน รายรับจากการบริจาคและรายรับจากดอกเบี้ย โดยรายรับแต่ละรายการของสถาบันอุดมศึกษาต้องนำเข้าสู่งบประมาณทั้งหมด บริหารรูปแบบเดียวกันและตรวจสอบรูปแบบเดียวกัน
- 3) งบประมาณรายจ่ายของอุดมศึกษาประกอบด้วย
 - รายจ่ายของกิจการ - รายจ่ายการดำเนินงาน - รายจ่ายการก่อสร้างพื้นฐาน - รายจ่ายสวัสดิการ
 หน่วยงานในสังกัด โดยรายจ่ายของกิจการและรายจ่ายการดำเนินงานสามารถแบ่งตามโครงการเป็นสองส่วนคือรายจ่ายของเจ้าหน้าที่และรายจ่ายสาธารณณะ
- 4) การบริหารจัดการงบประมาณเป็นศูนย์กลางของการทำงานบริหารการเงินในสถาบันอุดมศึกษา แผนพัฒนากิจการประจำปีของสถานศึกษา เป็นวิธีการสำคัญในการปรับปรุงการจัตุสรทรัพยากรที่ใช้ได้ของ และ
- 5) มีรายได้เพื่อจ่าย สร้างความสมดุลระหว่างรายรับ-จ่าย ในด้านงบประมาณรายจ่ายมีหลักการที่ว่า “รวบรวมวางแผนเพื่อทุกด้าน รับผิดชอบต่อความสำคัญ ประหยัดมัธยัสถ์” ซึ่งในการสร้างงบประมาณของสถาบันอุดมศึกษานั้น โดยมีลักษณะการดำเนินงาน 2 ประเภท
 - 1) แต่ละหน่วยงานไม่สามารถสร้างงบประมาณที่รายจ่ายมากกว่ารายรับได้ 不得编制赤字预算
 - 2) รัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลโดยกำหนดสัดส่วนของผลิตภัณฑ์ภาพรวมของประเทศ (Gross Domestic Product, GDP) และอนุญาตให้รัฐบาลท้องถิ่นเก็บภาษีเงินเพิ่มเพื่อ การศึกษาสำหรับภาคอุตสาหกรรมและภาคธุรกิจ เพื่อเป็นเงินอุดหนุนการจัดการศึกษาโดยเฉพาะเพื่อส่งต่อไปยังสถาบันอุดมศึกษา

ด้านที่ 4. ด้านการบริหารจัดการผลิตบัณฑิตประกอบด้วยหลักการพิจารณาตามวัตถุประสงค์ วิธีการ และการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการผลิตบัณฑิตของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ประกอบด้วย 4 วัตถุประสงค์ คือ

- 1) บัณฑิตจะต้องศึกษาแนวคิดการเมืองของประเทศ
- 2) ส่งเสริมการเรียนอย่างเพียรมานะของนักศึกษา
- 3) ยกระดับคุณภาพการสร้างหลักสูตร
- 4) ปรับระบบเอกสารการสอนให้ครอบคลุมชัดเจน วิธีการเพื่อมุ่งอบรมบัณฑิต ตามวัตถุประสงค์เพื่อตอบโต้ภัยตามการบริหารจัดการผลิตบัณฑิต โดยมีหลักการจัดการเรียนการสอน 4 ลักษณะคือ

- 1) เน้นการอบรมสั่งสอนบัณฑิตให้มีความสอดคล้องกับความต้องการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยี รวมถึงการสอนด้านคุณธรรม การรักชาติ ความสามารถในด้านภาษาต่างประเทศการเข้าร่วมกิจกรรมภาคปฏิบัติต่างๆ การพัฒนารูปแบบการศึกษาแบบสื่อออนไลน์ เพิ่มเวลาการเรียนรู้ของนักศึกษา

ยกระดับอัตราการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา 2) ระบบองค์กรจัดการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากการรวมตัวของสองระดับคือสถานศึกษา คณะ ส่วนน้อยเกิดขึ้นจากการรวมตัวกันของสามระดับคือสถานศึกษา คณะ และสาขา องค์กรจัดการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเป็นสำนักงานการเรียนการสอน ซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารของผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาจึงจะรับผิดชอบโดยผู้อำนวยการของสถานศึกษา และแบ่งระดับการบริหารให้กับรองผู้อำนวยการทำหน้าที่ทั่วไป 3) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรทุกระดับกำหนดให้ใช้ระบบทวิภาคเป็นระบบมาตรฐานในการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษาเพียงระบบเดียว 4) อุดมศึกษาจีนได้นำแนวคิดการเมืองระบบสังคมนิยมที่เป็นเอกลักษณ์ของจีนเข้าสู่ทุกระดับของการเรียนการสอนให้แก่บัณฑิต พร้อมกับเน้นการวิจัยทฤษฎีมาชกเลนิน โดยนักศึกษาทุกคนต้องเรียนวิชาพรรคคอมมิวนิสต์จีน เศรษฐกิจการเมือง ทิศทางและนโยบาย ส่วนการจัดการหลักสูตรมีหลักการดำเนินงาน 4 ส่วนประกอบด้วย 1) สถาบันอุดมศึกษามีอำนาจในการจัดการหลักสูตร สาขาวิชาที่อยู่ในโครงสร้างคณะและสามารถเพิ่มหรือลดหลักสูตรและสาขาวิชาได้ 2) สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดการศึกษาของสถาบันโดยการเริ่มก่อตั้งสถาบัน ตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะศาสตราจารย์รวมทั้งอาจารย์ผู้สอนเข้าร่วมบริหารหลักสูตร 3) การควบคุมมาตรฐานหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษามีหน่วยงานควบคุมคุณภาพหลักสูตรทำหน้าที่ประเมินหลักสูตรในสถาบันตามนโยบายที่กำหนดขึ้นโดยกระทรวงศึกษาธิการจีน โดยได้กำหนดกฎระเบียบกับกระบวนการดำเนินงานด้านการประเมิน สารระการประเมินและวิธีการประเมินหลักสูตรดีเด่นอย่างละเอียด 4) ระยะเวลาการเรียนหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี สามารถใช้เวลาศึกษาได้ไม่เกิน 6 ปีการศึกษา 5) หลักสูตรของอุดมศึกษาจีนเน้นถึงความสำคัญของหลักสูตรความรู้พื้นฐานทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรี และการจัดการระบบหน่วยกิตมุ่งให้ความสำคัญกับการปฏิรูปและยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนในหลักสูตรความรู้พื้นฐานของนักศึกษาเพื่ออบรมสั่งสอนให้นักศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์และมีพื้นฐานความรู้ที่ดี ประกอบด้วย 3 ลักษณะ 1) ใช้ระบบหน่วยกิตเข้ามาบริหารการเรียนการสอนบัณฑิต โดยสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ใช้ระบบหน่วยกิตแบบปีการศึกษาจำนวนน้อยที่ใช้ระบบหน่วยกิตแบบอื่น ได้แก่ ระบบหน่วยกิตแบบสิ้นเชิง ระบบหน่วยกิตแบบสิทธิ์เพิ่มเติมรอบด้าน ระบบหน่วยกิตแบบรวม และระบบหน่วยกิตแบบการเปิดตัวในเขตพิเศษ 2) สถาบันอุดมศึกษาจีนมีหลักเกณฑ์การคำนวณหน่วยกิต ดังนี้ - รายวิชาภาคทฤษฎี จำนวนเวลาเรียน 16 คาบ คิดเป็น 1 หน่วยกิต การสอนปฏิบัติในวิชาประเภทศิลปะหรือประเภทออกแบบ คิดจำนวนเวลาเรียน 24 คาบ เป็น 1 หน่วยกิต - รายวิชาภาคปฏิบัติ หากเป็นการดำเนินการเป็นกลุ่มจะนับเวลาเรียน 1 สัปดาห์เป็น 1 หน่วยกิต ดำเนินการแยกกันจะนับเวลาเรียน 32 คาบเป็น 1 หน่วยกิต หรือ นับ 7 วันเป็น 1 หน่วยกิต หากเป็นวิทยานิพนธ์ประจำปีให้นับเป็น 1 หน่วยกิต หากเป็นการลงมือปฏิบัติในสังคมให้นับ 2 สัปดาห์ขึ้นไป เป็น 1 หน่วยกิต - การฝึกงานจบ

การศึกษาและวิทยานิพนธ์ ให้คิดเป็น 10 หน่วยกิต - การฝึกทหารและการใช้แรงงานการกุศล จะคิด 2 สัปดาห์ เป็น 1 หน่วยกิต - การปฏิบัติในวิชาเลือกทางกีฬา ทฤษฎีการทหาร และมาซก-เลนิน จะคิด 32 สัปดาห์ เป็น 1 หน่วยกิต 3) พื้นฐานโครงสร้างหลักสูตรของอุดมศึกษาแต่ละสถาบันที่ผลักดันใช้ระบบหน่วยกิตจะเหมือนกัน โดยปกติจะแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ หมวดวิชาบังคับเลือก และหมวดวิชาเลือกเสรี (วิชาจำกัดเลือกและวิชาเลือกไม่จำกัดเลือก)

ด้านที่ 5. ด้านการบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษาประกอบด้วยหลักการพิจารณา รูปแบบการจัดการ การจัดลำดับบุคลากร และการบริหารจัดการคณาจารย์ในอุดมศึกษา รูปแบบการจัดการบริหารจัดการตามการบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษา มุ่งการปฏิรูประบบบุคลากร ประกอบด้วย 4 ลักษณะคือ 1.ส่งเสริมเรื่องการจัดตำแหน่งหน้าที่ให้เหมาะสมกับงาน 2.การว่าจ้าง ตำแหน่งงาน 3.ระบบเอกสารการบริหารสัญญา 4.ระบบการทดสอบหลังรับเข้าทำงาน การจัดลำดับบุคลากร ประกอบด้วย 4 ลักษณะคือ 1) ตำแหน่งบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ตำแหน่งบริหาร ตำแหน่งทักษะชำนาญการ และตำแหน่งเทคนิคกองหลัง 2) ตำแหน่งบริหารประกอบด้วย ตำแหน่งหัวหน้าระดับมณฑล รองหัวหน้าระดับมณฑล หัวหน้าระดับกรม รองหัวหน้าระดับกรม หัวหน้าระดับสำนักงาน รองหัวหน้าระดับสำนักงาน หัวหน้าระดับแผนก รองหัวหน้าระดับแผนก เจ้าหน้าที่ทั่วไปและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ 3) ตำแหน่งทักษะชำนาญการ ประกอบด้วย 2 ประเภท คือ ตำแหน่งครูผู้สอนและตำแหน่งทักษะชำนาญการอื่น ๆ ตามลักษณะพิเศษของสถาบันอุดมศึกษา โดยแบ่งเป็น 15 ระดับ โดยระดับ 1-4 เป็นตำแหน่งระดับสูง ระดับ 5-7 เป็นตำแหน่งระดับรองจากสูง ระดับ 8-10 เป็นตำแหน่งระดับกลาง ระดับ 11-12 เป็นตำแหน่งระดับต้นและระดับ 13 เป็นตำแหน่งระดับเจ้าหน้าที่ 4) ตำแหน่งทักษะชำนาญการเพิ่มเติมเป็นตำแหน่งส่วนหนึ่งในตำแหน่งบริหาร แต่งตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาจากการรับสมัครบุคลากรเข้าดำรงตำแหน่งทักษะชำนาญการ เรียกได้ว่าเป็นตำแหน่งงานรองก็ว่าได้ ส่วนการบริหารจัดการคณาจารย์ในอุดมศึกษา ประกอบด้วย 2 ลักษณะคือ 1) การแต่งตั้งอาจารย์ประจำ ให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการของอุดมศึกษาเงิน ได้แก่ ตำแหน่งผู้ช่วยการสอน ตำแหน่งรองศาสตราจารย์และศาสตราจารย์ 2) การพิจารณาจากตำแหน่งตามประเภทการสอนและการวิจัย โดยสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ เน้นการสอน เน้นการวิจัย และการให้นำหนักเท่ากันทั้งในด้านการสอนและการวิจัย อีกทั้งจะพิจารณาจากการตีพิมพ์ในวารสารวิจัย

ด้านที่ 6. ด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษา ประกอบด้วยหลักการพิจารณาตามวัตถุประสงค์ระบบประเมินคุณภาพอุดมศึกษาลักษณะการดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก วัตถุประสงค์เพื่อผลักดันโครงสร้างการศึกษาที่ดำเนินการอย่างรอบด้านในสถาบันอุดมศึกษา ผลักดันการปฏิรูปการศึกษา ยกกระดับคุณภาพในการฝึกฝนบัณฑิต ยกกระดับการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องการพัฒนาทางด้านบริการ เศรษฐกิจและ

สังคมและการพัฒนาอย่างรอบด้านของมนุษย์ ระบบประเมินคุณภาพอุดมศึกษา ประกอบด้วย สถาบันอุดมศึกษาประเมินตนเอง และหน่วยงานภายนอกเข้าร่วมประเมินสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งสอบระบบร่วมกันประเมิน 1) การประเมินผ่านเกณฑ์ การประเมินผ่านเกณฑ์จะดำเนินการกับสถานศึกษาระดับปริญญาขึ้นไปทีือก่อสร้างขึ้นใหม่ที่ไม่เคยเข้าร่วมการประเมิน 2) การประเมินตรวจสอบ ส่วนการประเมินตรวจสอบจะดำเนินการกับสถานศึกษาระดับปริญญาทั่วไปที่เคยเข้าร่วมและผ่านการประเมิน 3) การประเมินดีเด่น โดยมีลักษณะการดำเนินงานกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ตรวจประเมินระดับชาติ มีหน้าที่ในการวางแผน กำหนดนโยบาย ตรวจสอบมหาวิทยาลัยสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และพิจารณารับรอง ผลการตรวจประเมินของกรมการศึกษาท้องถิ่น กรมการศึกษาท้องถิ่นหรือคณะกรรมการการศึกษาของมหานคร เป็นผู้ประเมินสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ หลักการการประเมินคุณภาพภายในประกอบด้วย 2 ลักษณะคือ 1) สถานศึกษาจะดำเนินการประเมินตามวัตถุประสงค์ของการฝึกฝนบัณฑิตในสถาบันและบนพื้นฐานของคุณสมบัติการสอน กระบวนการสอนและประสิทธิภาพการสอน ประกอบด้วยการบริหารการสอนทั่วไปและคุณภาพการสอนทั่วไป ความสามารถในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของท้องถิ่นและการบริการของสถานศึกษา และความสามารถในการฝึกฝนบัณฑิต รวมถึงสถานการณ์การปฏิรูปการสอนและการดำเนินสร้างระบบคุ้มครองคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยแบ่งเป็นระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน 2) การประเมินการเรียนการสอน กำหนดการประเมินให้ตามตัวชี้วัด เกณฑ์ชี้วัดคุณสมบัติพื้นฐานการเรียนการสอน ประกอบด้วย อัตราระหว่างครูและนักเรียน อัตราระหว่างครูสอนระดับปริญญาโทและครูสอนเฉพาะทาง อัตราเฉลี่ยนักเรียนต่อห้องเรียนและห้องปฏิบัติงาน อัตราเฉลี่ยนักเรียนต่อมูลค่าอุปกรณ์ติดตั้งในการวิจัย อัตราเฉลี่ยนักเรียนต่อจำนวนหนังสือ ซึ่งดัชนีเหล่านี้เป็นตัวสำคัญในการวัด คุณสมบัติพื้นฐานการจัดการเรียนการสอนและการกำหนดจำนวนการรับนักเรียนเข้าศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอกประกอบด้วย 3 ลักษณะคือ 1) ดำเนินการโดยหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานเฉพาะ และกลุ่มทางสังคม ร่วมกันประเมิน สถานศึกษาที่ได้รับการประเมิน “ผ่าน” จะต้องได้รับการประเมินตรวจสอบอีกใน 5 ปีข้างหน้า การประเมินตรวจสอบจะเขียนในรูปแบบรายงาน ทุก 5 ปี 2) การประเมินจากหน่วยงานภายนอก โดยศูนย์การประเมินของกระทรวงศึกษาธิการจะจัดตั้งกลุ่มนักวิชาการเข้าไปสำรวจและประเมินที่สถานศึกษา โดยกลุ่มนักวิชาการจะดำเนินการประเมินการสอนของสถานศึกษาอย่างยุติธรรม จะเริ่มจากการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ตัวเลขสถานการณ์ทั่วไป และรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา หลังจากนั้นจะดำเนินการเยี่ยมชมสถานศึกษา สัมภาษณ์เชิงลึก เข้าฟังการสอน ตรวจสอบเอกสารการเรียนการสอนและสำรวจ โดยกลุ่มนักวิชาการจะเขียนสรุปผลและข้อคิดเห็นเป็น “รายงานการประเมินของกลุ่มนักวิชาการ” และ 3) การตรวจสอบประเมินและประกาศผลประเมิน กลุ่มนักวิชาการตรวจสอบและประเมินของคณะกรรมการวิชาการจะสรุปผล ให้ข้อคิดเห็นแก่สถานศึกษาและออกผลการประเมิน โดยผลการประเมินผ่านเกณฑ์จะ

แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ “ผ่าน” “ผ่านชั่วคราว” และ “ไม่ผ่าน” ทั้งนี้ศูนย์การประเมินกระทรวงศึกษาธิการ จะประกาศผลประเมินอย่างเป็นทางการตามผลการตรวจสอบและประเมินจากคณะกรรมการวิชาการ ส่วนเรื่องการดำเนินการตามผลประเมิน และประกาศผล ประกอบด้วย 2 ลักษณะคือ 1) การดำเนินการตามผลประเมินสถานศึกษาที่ได้รับผลประเมินคือ “ผ่าน” สามารถเข้าร่วมการประเมินตรวจสอบสถาบันศึกษาทั่วไปในรอบต่อไปได้ ซึ่งข้อมูลการปรับปรุงของสถานศึกษาจะใช้เป็นเนื้อหาสำคัญในการเข้าร่วมประเมินตรวจสอบ สถานศึกษาที่ได้รับผลประเมินคือ “ผ่านชั่วคราว” จะต้องปรับปรุงตนเองเป็นเวลา 2 ปี สถานศึกษาที่ได้รับผลประเมิน “ไม่ผ่าน” จะต้องปรับปรุงตนเองเป็นเวลา 3 ปี ในช่วงเวลาการปรับปรุงนั้น สถานศึกษาที่ได้รับผลประเมิน “ผ่านชั่วคราว” และ “ไม่ผ่าน” จะต้องดำเนินการได้แก่ จำกัดหรือลดจำนวนการรับนักเรียนเข้าศึกษา ระงับการจดทะเบียนและการวัดตั้งสาขาใหม่ในระดับปริญญาตรี เป็นต้น เมื่อผ่านช่วงเวลาปรับปรุง สถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ยื่นเรื่องเข้าร่วมการประเมินใหม่เอง โดยสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินครั้งใหม่สามารถเข้าร่วมการประเมินตรวจสอบสถาบันอุดมศึกษารอบต่อไปได้ สถานศึกษาใดที่ยังไม่ผ่านการประเมินรอบใหม่จะถูกกำหนดว่ามีคุณภาพการสอนระดับต่ำและจะได้รับการลงโทษตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามสมควร 2) การประกาศข้อมูลการประเมินแก่สาธารณะ สร้างระบบให้สังคมแต่ละสาขาเข้าร่วมการประเมิน เชิญนักวิชาการในกิจการและสาขาอาชีพอื่นเข้าร่วมการประเมิน ซึ่งจะช่วยให้เอกสารทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผ่านเกณฑ์และวิธีดำเนินการมาตรฐานการประเมิน กระบวนการและกิจกรรมการประเมิน รายชื่อนักวิชาการที่เข้าร่วมประเมิน รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ตัวเลขของสถานการณ์พื้นฐานการสอนที่เกี่ยวข้อง รายงานการประเมินของคณะนักวิชาการและผลการประเมิน เป็นต้น ได้รับการประกาศแก่สาธารณะในขอบเขตที่สมควร

3. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน

ด้านที่ 1. ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์กฎหมายของอุดมศึกษา การอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน มุ่งให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งรวบรวมบุคลากรที่มีคุณภาพสูง การเป็นคลังสมอง Think Tank ระดับชาติภูมิภาคและสากล ด้านงานวิจัย Research แลกเปลี่ยนความคิดทางวิชาการ Platform ด้านความรู้ Knowledge พัฒนาด้านการศึกษาให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั้งประเทศแห่งศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งสร้างคณาจารย์ระดับแนวหน้า ฝึกอบรมสร้างบัณฑิตคนรุ่นใหม่ ส่งเสริมงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี สืบทอดการสร้างสรรคัฒนธรรมอันดีงาม การปฏิรูประบบการศึกษาใหม่ ปรับเปลี่ยนแผนการศึกษาทางกฎหมายรวมถึงมาตรฐานคุณภาพการสอนระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาทั่วไปโดยอยู่ภายใต้กฎหมายกฎระเบียบแห่งรัฐบาลผู้ควบคุมดูแล ในรูปแบบกรอบแนวทางการพัฒนานั้นมีความคล้ายด้วยการอยู่ภายใต้กฎหมาย

กฎระเบียบที่ต่างกันและเป็นตัวกำหนดการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเพื่อในมีระเบียบและขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกันทั้งประเทศ ส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งรวมบุคลากรและนักวิจัยที่มีคุณภาพ วิทยาลัยที่เหมือนกันคือเพื่อเตรียมทรัพยากรบุคคลเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 กลไกการขับเคลื่อน เพื่อมุ่งพัฒนากำลังคนส่งเสริมด้านงานวิจัยพัฒนาในส่วนนวัตกรรมเทคโนโลยีสมัยใหม่ แต่จะต่างกันที่การอุดมศึกษาของประเทศไทยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำด้านกฎหมายอุดมศึกษา ส่วนการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน มุ่งการปฏิรูประบบการศึกษาใหม่ ปรับเปลี่ยนแผนการศึกษาทางกฎหมายรวมถึงมาตรฐานคุณภาพการสอน

ด้านที่ 2. ด้านการบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษาการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน รูปแบบอุดมศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน จำแนกออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ซึ่งมีความเหมือนกันกับการอุดมศึกษาของประเทศไทยส่วนลักษณะการบริหารจัดการกระทรวงศึกษาธิการจีนแยกส่วนราชการออกเป็น 5 ส่วน ทำหน้าที่บริหารจัดการการศึกษาทุกประเภท มีหน้าที่หลักในการทำงานการศึกษาทั่วประเทศ วางแผนและบริหารปรับปรุงกิจการทางการศึกษาทั่วประเทศ ซึ่งรวมถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระบบบริหารราชการการศึกษาของจีนมีความสัมพันธ์โดยระดับบนบริหารระดับล่าง โดยมีกรมศึกษาธิการเป็นหน่วยงานปกครองการศึกษาในระดับท้องถิ่นและระดับมณฑลมีหน้าที่ในบริหารสถาบันอุดมศึกษาระดับท้องถิ่นและระดับมณฑลตามนโยบายที่ออกโดยกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการสาธารณรัฐประชาชนจีน) ซึ่งมีความคล้ายกันในการแบ่งส่วนการบริหารราชการมีการบริหารโดยยึดหลักตามนโยบายของกระทรวงเช่นเดียวกัน ส่วนลักษณะการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาสาธารณรัฐประชาชนจีน ดำเนินการอยู่ภายใต้การนำและการบริหารของ คณะกรรมการพรรคคอมมิวนิสต์ประจำสถาบัน อธิการบดีเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารกิจการทั่วไป คณะกรรมการพรรคคอมมิวนิสต์ประจำสถาบัน มีอำนาจการตัดสินใจแต่งตั้งตำแหน่งผู้บริหารสูงสุด โดยไม่ว่าสถาบันอุดมศึกษาจะเป็นอย่างไรจะต้องอยู่ภายใต้การบริหารของรัฐบาลกลางและสภาแห่งรัฐ ซึ่งรัฐบาลกลางมีอำนาจในการพัฒนาอย่างเด็ดขาด ซึ่งมีความต่างจากการอุดมศึกษาของประเทศไทยเป็นรูปแบบประชาธิปไตยบริหารแบบการกระอำนาจ ในส่วนสาธารณรัฐประชาชนจีนคณะกรรมการพรรคคอมมิวนิสต์ประจำสถาบันรูปแบบการรวมอำนาจไว้ที่รัฐบาล

ด้านที่ 3. ด้านการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของอุดมศึกษาการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน มีรูปแบบงบประมาณกลางและงบประมาณท้องถิ่น ซึ่งประกอบการจัดทำงบประมาณประจำปีจัดสรรงบประมาณสำหรับสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดกระทรวง และจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาระดับประเทศ กรมการศึกษาหรือคณะ กรรมการการศึกษาของท้องถิ่น กำหนดมาตรฐานค่าใช้จ่ายประจำปี ตามแนวทางมาตรฐานกลาง มีความแตกต่างกันกับการอุดมศึกษาของประเทศไทยเป็นงบลงทุนกับ

งบดำเนินการมุมมองทั้งภาพรวมไม่ได้แบ่งเป็นส่วนท้องถิ่น ส่วนการบริหารการเงิน ระบบบริหารการเงินในสถาบันอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นแบบรวมอำนาจ อยู่ที่รัฐบาลระบบการใช้จ่ายควบคุมโดยภาครัฐซึ่งแตกต่างกันกับการอุดมศึกษาของประเทศไทยมุ่งการบริหารแบบกระจายอำนาจลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมในด้านการบริหารจัดการงบประมาณ มีความคล้ายกันคือสถาบันมีรายรับได้มาจากค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ รายได้จากกิจกรรมทางวิชาการและเงินบริจาค และมีส่วนค่าใช้จ่ายบุคลากรและค่าสาธารณูปโภค ในสถาบันเหมือนกันต่างกันว่า การอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีนมีสวัสดิการหน่วยงานในสังกัดที่ภาครัฐสนับสนุน ส่วนการอุดมศึกษาของประเทศไทยการจัดสรรเงินกองทุนให้กู้ยืมดอกเบี้ยต่ำ ส่วนการบริหารจัดการงบประมาณของการอุดมศึกษาของประเทศไทยการควบคุมงบประมาณ และการประเมินผลการรายงาน ต้องสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐเพื่อให้มีประโยชน์สูงสุด ซึ่งแตกต่างจากการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีนเพิ่มรายได้เพื่อจ่าย สร้างความสมดุลระหว่างรายรับ-จ่ายในด้านงบประมาณรายได้มีหลักการที่ว่า “กระตือรือร้นและเสถียรภาพ” ในด้านงบประมาณรายจ่ายมีหลักการที่ว่า “รวบรวมวางแผนเพื่อทุกด้าน รับประกันความสำคัญ ประหยัดมัธยัสถ์” ลักษณะการดำเนินงาน สาธารณรัฐประชาชนจีนยึดหลักการกำหนดสัดส่วนของผลิตภัณฑ์ภาพรวมของประเทศ (Gross Domestic Product, GDP) ในการจัดสรรลักษณะการดำเนินงานซึ่งแตกต่างกันประเทศไทยบริหารด้านงบประมาณต้องยึดหลักการบริหารจัดการตามกฎระเบียบการเงินของกระทรวงต้นสังกัด

ด้านที่ 4. ด้านการบริหารจัดการผลิตบัณฑิตการบริหารจัดการผลิตบัณฑิตของสาธารณรัฐประชาชนจีนมีวัตถุประสงค์ให้บัณฑิตจะต้องศึกษาแนวคิดการเมืองของประเทศ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ อย่างเพียงพอของนักศึกษา เป็นการยกระดับคุณภาพการสร้างหลักสูตร และปรับระบบเอกสารการสอนให้ครอบคลุมชัดเจนซึ่งด้านวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกับการอุดมศึกษาของประเทศไทยบัณฑิตไม่จำเป็นต้องศึกษาแนวคิดการเมืองบัณฑิตมีอิสระทางความคิดไม่มีกรอบความคิดทางการเมืองเข้ามาควบคุม การผลิตบัณฑิตของประเทศไทยมุ่งให้พัฒนาคนรุ่นใหม่ให้มีศักยภาพสูงตามนโยบายกระทรวงวิธีการบริหารบัณฑิตของสาธารณรัฐประชาชนจีนมุ่งอบรมบัณฑิตซึ่งมีความต่างกันของประเทศไทยมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ทุกรูปแบบและการทำวิจัย ในด้านการจัดการเรียนการสอนของสาธารณรัฐประชาชนจีนมีการจัดระบบองค์กรจัดการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากการรวมตัวของสองระดับคือสถานศึกษา คณะ ส่วนน้อยเกิดขึ้นจากการรวมตัวกันของสามระดับคือสถานศึกษา คณะ และสาขา องค์กรจัดการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเป็นสำนักงานการเรียนการสอน ซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารของผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ สถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาจีนจะรับผิดชอบโดยผู้อำนวยการของสถานศึกษา และแบ่งระดับการบริหารให้กับรองผู้อำนวยการทำหน้าที่ทั่วไป เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรทุกระดับกำหนดให้ใช้ระบบทวิภาคเป็นระบบมาตรฐานในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพียง

ระบบเดียว อุดมศึกษาจีนได้นำแนวคิดการเมืองระบบสังคมนิยมเข้าสู่ทุกระบวนการเรียนการสอน ให้แก่บัณฑิต พร้อมกับเน้นการวิจัยทฤษฎีมาซค์เลนิน โดยนักศึกษาทุกคนต้องเรียนวิชาพรรคคอมมิวนิสต์จีน เศรษฐกิจการเมือง ทิศทางและนโยบายสถาบันอุดมศึกษามีอำนาจในการจัดการหลักสูตร สาขาวิชาที่อยู่ในโครงสร้างคณะและสามารถเพิ่มหรือลดหลักสูตรและสาขาวิชาได้ สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดการศึกษาของสถาบันโดยการเริ่มก่อตั้งสถาบัน ตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะศาสตราจารย์รวมทั้งอาจารย์ผู้สอนเข้าร่วมบริหารหลักสูตร การควบคุมมาตรฐานหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษามีหน่วยงานควบคุมคุณภาพหลักสูตรทำหน้าที่ประเมินหลักสูตรในสถาบันตามนโยบายที่กำหนดขึ้นโดยกระทรวงศึกษาธิการจีน โดยได้กำหนดกฎระเบียบกับกระบวนการดำเนินงานด้านการประเมิน สารการประเมินและวิธีการประเมินหลักสูตรดีเด่นอย่างละเอียด ระยะเวลาการเรียนหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี สามารถใช้เวลาศึกษาได้ไม่เกิน 6 ปีการศึกษา หลักสูตรของอุดมศึกษาจีนเน้นถึงความสำคัญของหลักสูตรความรู้พื้นฐานทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งในส่วนของจัดการเรียนการสอนมีความคล้ายกันในส่วนการแบ่งเป็นสถาบัน คณะและสาขาวิชา แต่ประเทศไทยแยกส่วนในการบริหารจัดการ สาธารณรัฐประชาชนจีน รวมการบริหารเข้าด้วยกัน โดยนำแนวคิดการเมืองระบบสังคมนิยมมากำหนดทิศทางในการบริหารจัดการ เน้นการวิจัยทฤษฎีมาซค์เลนิน โดยนักศึกษาทุกคนต้องเรียนวิชาพรรคคอมมิวนิสต์จีนมีความแตกต่างกัน ประเทศไทยเป็นรูปแบบประชาธิปไตย ทางสถาบันมีอำนาจในการบริหารจัดการทั้งระบบ แต่ให้มีความสอดคล้องกับนโยบายกระทรวง ในส่วนของหลักสูตรสาธารณรัฐประชาชนจีนการเพิ่มลดหลักสูตรหรือการประเมินในสถาบันตามโดยกระทรวงศึกษาธิการจีนทางรัฐบาลเป็นผู้กำหนดหลักสูตรปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก มีความเหมือนกับประเทศไทย ส่วนระดับปริญญาตรี 4 ปี ระยะเวลาเรียนไม่เกิน 6 ปี สำหรับประเทศไทยกำหนดระยะเวลาเรียนไม่เกิน 8 ปี ซึ่งมีความต่างกันในส่วนระยะเวลาเรียน และในส่วนของการนับจำนวนคาบเรียนที่แตกต่างกัน รายวิชาภาคทฤษฎี 16 คาบ เท่ากับ 1 หน่วยกิต แต่ประเทศไทย 15 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต ซึ่งมีความต่างกันในส่วนจำนวนชั่วโมง ส่วนของโครงสร้างแบ่งเป็นวิชาบังคับ และวิชาเลือกเสรี ซึ่งมีความเหมือนกับการอุดมศึกษาของประเทศไทยในส่วนนี้

ด้านที่ 5. ด้านการบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษาการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีนมุ่งการปฏิรูประบบบุคลากรในส่วนตำแหน่งหน้าที่การว่าจ้างงานระบบเอกสารสัญญา และการทดสอบวัดผลหลังเข้าทำงานซึ่งแตกต่างกันการอุดมศึกษาของประเทศไทยมุ่งส่งเสริมบุคลากรสู่การเปลี่ยนแปลงสู่ศตวรรษ 21 เน้นการเชื่อมโยงเครือข่ายบุคลากรพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้และด้านจริยธรรมวิชาชีพ ส่วนการจัดการลำดับบุคลากรตำแหน่งบุคลากรในสถาบันการอุดมศึกษามีความแตกต่างกัน ตำแหน่งบุคลากรในสถานศึกษาการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีนประกอบด้วย 1) ตำแหน่งบริหาร 2) ตำแหน่งทักษะชำนาญการ และ 3) ตำแหน่งเทคนิคกองหลัง

ส่วนการอุดมศึกษาของประเทศไทย ประกอบด้วย 1) ตำแหน่งวิชาการ 2) ตำแหน่งผู้บริหาร และ 3) ตำแหน่งทั่วไป มีสัดส่วนเท่ากันแต่ชื่อที่ใช้แตกต่างกัน ส่วนตำแหน่งบริหารการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน ประกอบด้วย 1) ตำแหน่งหัวหน้าระดับมณฑล 2) รองหัวหน้าระดับมณฑล 3) หัวหน้าระดับกรม 4) รองหัวหน้าระดับกรม 5) หัวหน้าระดับสำนักงาน 6) รองหัวหน้าระดับสำนักงาน 7) หัวหน้าระดับแผนก 8) รองหัวหน้าระดับแผนก 9) เจ้าหน้าที่ทั่วไป และ 10) เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ ส่วนตำแหน่งบริหารการอุดมศึกษาของประเทศไทย ประกอบด้วย 1) อธิการบดี 2) รองอธิการบดี 3) คณบดี 4) หัวหน้าภาค 5) ผู้ช่วยอธิการบดี 6) รองคณบดี 7) รองหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี 8) ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต 9) ผู้อำนวยการกองหรือหัวหน้าหน่วยงาน และตำแหน่งอื่นตามที่ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.) กำหนด ซึ่งตำแหน่งมีความหลายหลาย ส่วนของการบริหารจัดการคณาจารย์ในอุดมศึกษา สาธารณรัฐประชาชนจีน ตำแหน่งทางวิชาการของการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้แก่ 1) ผู้ช่วยการสอน 2) รองศาสตราจารย์ และ 3) ศาสตราจารย์ การอุดมศึกษาของประเทศไทย ได้แก่ 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ 2) รองศาสตราจารย์ และ 3) ศาสตราจารย์ แตกต่างกันตรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ของสาธารณรัฐประชาชนจีนใช้ผู้ช่วยการสอน ส่วนตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ มีความเหมือนกัน หลักการพิจารณาจากคุณสมบัติ ประกอบด้วย ผลการสอน และจำนวนผลงานทางวิชาการ การตีพิมพ์ในวารสารวิจัย ซึ่งมีหลักการพิจารณาที่เหมือนกัน

ด้านที่ 6. ด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษามีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน คือการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีนผลักดันการปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพในการฝึกฝนบัณฑิตส่วนของการอุดมศึกษาของประเทศไทยมุ่งการแข่งขันสร้างสมรรถนะกันในประเทศ สร้างความเสมอภาคทางการศึกษา ส่วนระบบประเมินคุณภาพการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีนสถาบันอุดมศึกษาประเมินตนเอง และหน่วยงานภายนอกเข้าร่วมประเมินสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งสอบระบบร่วมกันประเมิน 1) ผ่านเกณฑ์ การประเมินผ่านเกณฑ์จะดำเนินกับสถานศึกษาระดับปริญญาขึ้นไปที่กำลังสร้างขึ้นใหม่ที่ไม่เคยเข้าร่วมการประเมิน 2) การประเมินตรวจสอบ ส่วนการประเมินตรวจสอบจะดำเนินการกับสถานศึกษาระดับปริญญาทั่วไปที่เคยเข้าร่วมและผ่านการประเมิน 3) การประเมินดีเด่น แตกต่างจากการประเมินคุณภาพการอุดมศึกษาของประเทศไทย จำแนกเป็น 2 ส่วน คือ 1. การประกันคุณภาพการศึกษาภายในและ 2. การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก แตกต่างกันในส่วนลักษณะการดำเนินงานสาธารณรัฐประชาชนจีน กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ตรวจประเมินระดับชาติ มีอำนาจเด็ดขาด ในการวางแผน กำหนดนโยบาย มหาวิทยาลัยสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และพิจารณารับรอง ผลการตรวจประเมินของท้องถิ่น กรมการศึกษาท้องถิ่นหรือคณะกรรมการการศึกษาของมหานคร เป็นผู้ประเมินสถาบันอุดมศึกษาใน

พื้นที่ สำหรับการอุดมศึกษาของประเทศไทยกระจายอำนาจให้ทางสถาบันอุดมศึกษาประเมินเอง ภายใน หรือหน่วยงานต้นสังกัด แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการประเมินภายในทุกปี และการประกันคุณภาพภายนอก ดำเนินการ โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) การประเมินคุณภาพภายใน สาธารณรัฐประชาชนจีน ประกอบด้วยการบริหารการสอนทั่วไปและคุณภาพการสอน ทั่วไป ความสามารถในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของท้องถิ่นและการบริการของสถานศึกษา และ ความสามารถในการฝึกฝนบัณฑิต รวมถึงสถานการณ์การปฏิรูปการสอนและการดำเนินสร้างระบบ คุ่มครองคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยแบ่งเป็นระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน โดยรัฐบาล เป็นผู้กำหนดความแตกต่างกัน การอุดมศึกษาของประเทศไทย ระดับอุดมศึกษามีอิสระในการเลือก ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยยึดหลักเสรีภาพทางวิชาการ และควมมีอิสระในการ ดำเนินการของสถานศึกษา การอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีนมีหลักเกณฑ์ชี้วัดคุณสมบัติ พื้นฐานการเรียนการสอน ประกอบด้วย อัตราระหว่างครูและนักเรียน อัตราระหว่างครูสอนระดับ ปริญญาโทและครูสอนเฉพาะทาง อัตราเฉลี่ยนักเรียนต่อห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ อัตราเฉลี่ย นักเรียนต่อมูลค่าอุปกรณ์ติดตั้งในการวิจัย อัตราเฉลี่ยนักเรียนต่อจำนวนหนังสือ ซึ่งดัชนีเหล่านี้เป็นตัว สำคัญในการวัด คุณสมบัติพื้นฐานการจัดการเรียนการสอนและการกำหนดจำนวนการรับนักเรียนเข้า ศึกษาซึ่งมีรูปแบบที่แตกต่างกันการอุดมศึกษาของประเทศไทยมีเกณฑ์ชี้วัดคุณภาพภายใน ประกอบด้วย -ระดับหลักสูตร เป็นข้อมูลพื้นฐานในส่วนที่เกี่ยวข้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็นตัวบ่งชี้เชิงคุณภาพกับปริมาณ-ระดับคณะ ระดับสถาบัน ประกอบด้วย ผล การดำเนินงานระดับหลักสูตร และเพิ่มเติมบ่งชี้ที่ดำเนินการในระดับคณะ จำนวนรวม 13 ตัวบ่งชี้ - ระดับสถาบัน ประกอบด้วยผลการดำเนินงานระดับหลักสูตร ระดับคณะ และเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ที่ ดำเนินการในระดับสถาบัน จำนวนรวม 13 ตัวบ่งชี้ สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก การ อุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน คือ ดำเนินการโดยหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานเฉพาะ และ กลุ่มทางสังคม ร่วมกันประเมิน สถานศึกษาที่ได้รับการประเมิน “ผ่าน” จะต้องได้รับการประเมิน ตรวจสอบอีกใน 5 ปีข้างหน้า การประเมินตรวจสอบจะเขียนในรูปแบบรายงาน ทุก 5 ปี ซึ่งมี คล้ายกันส่วนของระยะเวลาการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยทุก 5 ปี การอุดมศึกษาของประเทศไทยดำเนินการโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (ONESQA) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาองค์การมหาชน (สม ศ.)เป็นหน่วยงานภายนอกที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการประเมินคุณภาพภายนอก แตกต่างจาก สาธารณรัฐประชาชนจีนทางภาครัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแล โดยมีวิธีรวบรวมข้อมูลของ สถาบันอุดมศึกษา แล้วนำมาวิเคราะห์และกำหนดขอบเขตการประเมินภายนอก หลังจากนั้น เข้า เยี่ยมสถาบันการศึกษาสังเกต สัมภาษณ์และเอกสารต่างๆ เขียนรายงานการตรวจเยี่ยมส่งให้

สถาบันอุดมศึกษาตรวจสอบ (อาศัยรายงานประจำปีของสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งควบคู่ไปกับการสังเกตการสัมภาษณ์)ซึ่งมีความคล้ายกันกับสาธารณรัฐประชาชนจีน ในส่วนของการตรวจสอบประเมินและประกาศผลประเมิน กลุ่มนักวิชาการตรวจสอบและประเมินของคณะกรรมการวิชาการ จะสรุปผล ให้ข้อคิดเห็นแก่สถานศึกษาและออกผลการประเมิน โดยผลการประเมินผ่านเกณฑ์จะแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ “ผ่าน” “ผ่านชั่วคราว” และ “ไม่ผ่าน” ศูนย์การประเมินกระทรวงศึกษาธิการจะเป็นผู้ประกาศ ซึ่งแตกต่างกันกับประเทศไทยการตรวจสอบประเมินและประกาศผลประเมิน โดยสมศ. จะประเมินคุณภาพสถาบันการศึกษาโดยอาศัยตัวบ่งชี้ตามที่ได้กำหนดไว้หรือที่คณะผู้ประเมินเห็นว่าเหมาะสมที่จะเพิ่มหรือลดตัวบ่งชี้ใดๆ เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจหรือลักษณะการเรียนการสอนของสถาบันศึกษานั้นๆ รวมทั้งเพื่อให้การประเมินตามมาตรฐานเป็นไปอย่างถูกต้องเพื่อสามารถปรับปรุงแก้ไข ในส่วนของการดำเนินการตามผลประเมิน และประกาศผลสาธารณรัฐประชาชนจีน การดำเนินการตามผลประเมิน สถานศึกษาที่ได้รับผลประเมินคือ “ผ่าน” สามารถเข้าร่วมการประเมินตรวจสอบสถาบันศึกษาทั่วไปในรอบต่อไปได้ ซึ่งข้อมูลการปรับปรุงของสถานศึกษาจะใช้เป็นเนื้อหาสำคัญในการเข้าร่วมประเมินตรวจสอบ สถานศึกษาที่ได้รับผลประเมินคือ “ผ่านชั่วคราว” จะต้องปรับปรุงตนเองเป็นเวลา 2 ปี สถานศึกษาที่ได้รับผลประเมิน “ไม่ผ่าน” จะต้องปรับปรุงตนเองเป็นเวลา 3 ปี ในช่วงเวลาการปรับปรุงนั้น สถานศึกษาที่ได้รับผลประเมิน “ผ่านชั่วคราว” และ “ไม่ผ่าน” จะต้องดำเนินการมาตรการ ได้แก่ จำกัดหรือลดจำนวนการรับนักเรียนเข้าศึกษา ระงับการจดทะเบียนและการวัดตั้งสาขาใหม่ในระดับปริญญาตรีเมื่อผ่านช่วงเวลาปรับปรุง สถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ยื่นเรื่องเข้าร่วมการประเมินใหม่เอง โดยสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินครั้งใหม่สามารถเข้าร่วมการประเมินตรวจสอบสถาบันอุดมศึกษาต่อไปได้ สถานศึกษาใดที่ยังไม่ผ่านการประเมินรอบใหม่จะถูกกำหนดว่ามีคุณภาพการสอนระดับต่ำและจะได้รับการลงโทษตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามสมควร การประกาศข้อมูลการประเมินแก่สาธารณะ สร้างระบบให้สังคมแต่ละสาขาเข้าร่วมการประเมิน เชิญนักวิชาการในกิจการและสาขาอาชีพอื่นเข้าร่วมการประเมิน ซึ่งจะช่วยให้เอกสารทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผ่านเกณฑ์และวิธีดำเนินการมาตรฐานการประเมิน กระบวนการและกิจกรรมการประเมิน รายชื่อนักวิชาการที่เข้าร่วมประเมิน รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา รายงานการประเมินของคณะนักวิชาการและผลการประเมิน แตกต่างกันการอุดมศึกษาของประเทศไทยในส่วนเงื่อนไขการดำเนินการตามผลประเมิน ในกรณีที่มีการตรวจสอบเพื่อประเมินผลคุณภาพภายนอกของสถาบันอุดมศึกษาไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้ สมศ. แจ้งหน่วยงานต้นสังกัดของสถาบันอุดมศึกษาให้สถาบันอุดมศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด กรณีสถาบันอุดมศึกษาไม่ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด สมศ. ต้องรายงานต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่กำกับสถาบันอุดมศึกษา ทั้งของรัฐและเอกชน ไม่ซับซ้อนเหมือนระบบสาธารณรัฐประชาชนจีน

อภิปรายผล

1.การบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทยใน 6 ด้าน โดยแยกอภิปรายในแต่ละด้านดังนี้

1.1 ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ กฎหมายของอุดมศึกษา

ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ กฎหมายของอุดมศึกษาสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติการมุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ความสามารถและทักษะขั้นสูง ในศาสตร์แขนงต่าง ๆ เตรียมคนไทยแห่งศตวรรษที่ 21 พัฒนาเศรษฐกิจที่กระจายโอกาสอย่างทั่วถึง สังคมที่มั่นคงและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนโดยสร้างความเข้มแข็งทางนวัตกรรมระดับแนวหน้าในสากลนำพาประเทศไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ.2562 ที่มุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษ 21 ประเทศจะต้องทำการพัฒนากำลังคนและสถาบันความรู้ การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ที่ท้าทายของสังคม การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำด้านกฎหมายอุดมศึกษา สอดคล้องกับสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติที่เป็นเช่นนี้เพราะนโยบายอุดมศึกษาต้องการปฏิรูปการบริหารเพื่อให้บุคลากรมีความคล่องตัวมีสมรรถนะสูงระหว่างมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยมีการเชื่อมโยงกันทั้งนี้รวมถึงการปฏิรูปกฎหมายมุ่งให้ครอบคลุมในการบริหารจัดการรวมไปถึงปฏิรูปงบประมาณในการจัดสรรงบในลักษณะ Block Gantt และ Multi-year Budgeting ซึ่งเป็นภารกิจของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นการขับเคลื่อนตามแผนแพลตฟอร์ม (Platform) ที่ว่าด้วยการพัฒนากำลังคนและสถาบันความรู้การวิจัยสร้างนวัตกรรมทางสังคมการแข่งขันและการพัฒนาเชิงพื้นที่ลดความเหลื่อมล้ำในสังคมซึ่งสอดคล้องกับ เอกสิริ นิยมศิลป์ และคณะ ที่กล่าวว่าในการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาจะต้องคำนึงถึงการเป็นองค์กรกลางในการบริหารจัดการโดยไม่อิงระบบการเมืองพวกพ้องเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในองค์กรเพื่อให้มีการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาในการขับเคลื่อนระบบกลไกการอุดมศึกษา ร่วมกันสามารถไปด้วยกันได้ สอดคล้องกับ อู๋ หงจื่อ (Wu Hongzhi) กล่าวว่าการบริหารการศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย ระบบองค์กรและนโยบายยุทธศาสตร์กฎหมายของการศึกษาโดยหลักการบริหารเหล่านี้มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการระดับอุดมศึกษาที่จะทำให้การพัฒนาหน่วยงานและสถาบันการอุดมศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับ หยาง เตอกวาง (Yang Deguang) กล่าวว่าการบริหารจัดการอุดมศึกษา คือภาพรวมการบริหารจัดการศึกษา ระบบการศึกษาด้านการบริหาร นโยบายยุทธศาสตร์กฎหมายของอุดมศึกษาการบริหารจัดการอุดมศึกษาแต่ละส่วนงาน หากแบ่งตามขอบเขตของส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสามารถแบ่งได้เป็น การ

บริหารจัดการอุดมศึกษาภาพรวม และการบริหารจัดการอุดมศึกษาแต่ละส่วนงาน เหล่านี้มีความสัมพันธ์กัน การบริหารงานแต่ละฝ่ายมีความเชื่อมโยงกัน สอดคล้องกับ **เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni T.J.)** กล่าวว่าการบริหารตามโครงสร้างนโยบาย กฎหมายอุดมศึกษาเป็นการพัฒนาให้มีระบบแบบแผนสามารถตรวจสอบได้ง่ายและทำการปรับปรุงแก้ไขได้เป็นการตัวกำหนดทิศทางหลักในการบริหารจัดการ

1.2 ด้านการบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษา

ด้านการบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษามุ่งสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรมการผลิตเพื่อพัฒนากำลังคนในด้านวิชาการรวมถึงด้านวิชาชีพขั้นสูงในระดับปริญญาและระดับต่ำกว่า ปริญญาทั้งที่เป็นของรัฐและของเอกชนระบบการบริหารจัดการอุดมศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา 7, พรบ. การอุดมศึกษา พ.ศ.2562 ที่ว่าการบริหารจัดการระบบสถาบันนั้นยึดหลักการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลการอุดมศึกษาให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก แต่ให้อิสระทางวิชาการและการบริหารจัดการ ให้มีการพัฒนากำลังคน สอดคล้องกับนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ความต้องการของประเทศที่กำลังพัฒนาระบบสถาบันอุดมศึกษาโดยมีลักษณะการบริหารจัดการแบบเป็นระบบให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) มีการแยกส่วนราชการออกเป็น 6 ส่วน ได้แก่ สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง กรมวิทยาศาสตร์บริการ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการ 57 แห่งเพื่อมุ่งหวังการปฏิรูประบบการดำเนินงานลักษณะการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาโดยสภาสถาบันอุดมศึกษาทำหน้าที่เป็นองค์กรกำกับดูแลสถาบันสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทำหน้าที่เป็นฝ่ายปฏิบัติการให้กับ คณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยยึดหลักการกระจายอำนาจจากหน่วยนโยบาย คือ สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา ไปสู่สถาบันอุดมศึกษาในฐานะหน่วยปฏิบัติการ หลักการมีส่วนร่วม เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาในสังกัด/กำกับมีอิสระคล่องตัวในการบริหารจัดการในการดำเนินงานสอดคล้องกับโครงสร้างหน้าที่และอำนาจกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสอดคล้องกับ **พิพัฒน์ สุยะ** กล่าวว่าในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาต้องมียุทธศาสตร์ในการสร้างเครือข่ายความรู้เชื่อมโยงหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนรวมทั้งสถาบันต่างๆเพื่อร่วมกันพัฒนาองค์กรภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ในยุคศตวรรษที่ 21 สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงหน้าที่และบทบาทด้านการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรมต้องเป็นไปอย่างมีระบบแบบแผนเป็นการสร้างกลไกในการบริหารจัดการระบบสถาบันที่ดี สอดคล้องกับ **เทียนซาน (Tianshan, Z)** การบริหารการศึกษาศาสตร์ปัจจุบันโครงสร้างองค์กร ระบบการศึกษาการบริหารสถานบันศึกษาจะสามารถขับเคลื่อนองค์กรหรือสถาบันให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้

สอดคล้องกับ **หยาง เตอควาง (Yang Deguang)**, การบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษาหากแบ่งตามขอบเขตของส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสามารถแบ่งได้เป็น การบริหารจัดการอุดมศึกษา ภาพรวม และการบริหารจัดการอุดมศึกษาแต่ละส่วนงาน เหล่านี้มีความสัมพันธ์กัน การบริหารงานแต่ละฝ่ายมีความเชื่อมโยงกันทั้งระบบ

1.3 ด้านการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของอุดมศึกษา

ด้านการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของอุดมศึกษาขบลงทุนมีหลักการพิจารณาแผนการลงทุนทางการอุดมศึกษาในลักษณะแผนรวมของประเทศมีการจัดสรรงบประมาณให้แก่อสถาบันอุดมศึกษาแต่จะต้องเสนอโครงการตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยมีงบดำเนินการเงินอุดหนุนเฉพาะภารกิจ ให้กับจำนวนนักศึกษาที่มีในสถาบัน จะแยกประเภทนักศึกษาเป็นนักศึกษาเต็มเวลา นักศึกษาบางส่วน นักศึกษาปริญญาตรี นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สอดคล้องกับ**งบประมาณพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา 2562** ว่าด้วยการจัดสรรทรัพยากรในการจัดการอุดมศึกษา บริการทางวิชาการด้านการพัฒนานวัตกรรมใหม่ในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น รูปแบบกระบวนการคำนวณงบประมาณมีการจัดการเป็นระบบแบ่งเป็นสัดส่วนตามงบของแผ่นดินของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีรายรับได้มาจากค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ รายได้จากกิจกรรมทางวิชาการและเงินบริจาค ทั้งหมดนี้ไม่ต้องส่งคืนกระทรวงการคลังถือเป็นสิทธิ์พึงได้ของสถาบันทั้งนี้ยังมีงบประมาณโครงการพิเศษที่เป็นกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ อีกด้วยส่วนงบรายจ่ายของสถาบันอุดมศึกษานั้นได้จำแนกประเภทงบประมาณออกเป็น งบบุคลากรของรัฐในสังกัดของกระทรวง งบดำเนินงานและงบรายจ่ายอื่นซึ่งเป็นงบประจำ รวมทั้งงบลงทุนอื่น งบลงทุนและงบเงินอุดหนุน และเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สอดคล้องกับ**แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ.2561-2580** ว่าด้วยการจัดสรรเงินเข้ากองทุนให้กู้ยืมดอกเบี้ยต่ำให้แก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยทำเป็นระบบการบริหารจัดการงบประมาณของอุดมศึกษาเป็นการลงทุนเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การวิจัยและนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา การบริหารงบประมาณรายจ่าย การควบคุมงบประมาณ และการประเมินผลการรายงาน สอดคล้องกับ**พระราชบัญญัติงบประมาณ พ.ศ.2561** ว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐต้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ ฝ่ายบริหารด้านงบประมาณต้องยึดหลักการบริหารจัดการตามกฎระเบียบ ด้านเอกสารอย่างเคร่งครัด ซึ่งหน่วยงานภายในอุดมศึกษาเป็นศูนย์ความรับผิดชอบ บริหารรายได้ที่เข้ามาในสถาบัน และในส่วนธุรกิจ สถานบันการจัดสรรทรัพยากรทางการเงินพิจารณาตามจำนวนของนักศึกษาแต่ละคณะโดยการแบ่งส่วนค่าใช้จ่ายการจัดสรรตามกิจกรรมและผลประโยชน์ที่ได้รับ โดยพิจารณาจากจุดยืนนโยบายของสถาบันเป็นหลัก ที่กล่าวมานี้สอดคล้องกับ**กระบวนการคำนวณงบประมาณวงจร (Cycle)** ว่าด้วยการบริหารระบบการเงินของอุดมศึกษาไทยจะเป็นแบบกระจายอำนาจ ซึ่งหน่วยงานแต่ละระดับที่มี

อิสระในการบริหารงานการเงินที่เกี่ยวข้องพอสมควรจัดสรรทรัพยากรในการจัดการอุดมศึกษา การบริหารจัดการงบประมาณ ระบบสนับสนุน 4 ขั้นตอนคือการจัดเตรียมงบประมาณ การอนุมัติ การบริหารใช้งบ และการประเมิณผลการใช้จ่ายสามารถทำการตรวจสอบงบประมาณทั้งหมดนี้เพื่อเป็นการควบคุมระบบการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณที่ดี สอดคล้องกับ **ศุภิสสา ทดลา** ที่กล่าวว่า การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณต้องคำนึงถึงนโยบายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนมีการทำงานอย่างเป็นระบบสามารถตรวจสอบได้และการประเมินหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนา ระบบที่ดี

1.4 ด้านการบริหารจัดการผลิตบัณฑิต

ด้านการบริหารจัดการผลิตบัณฑิตการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลางและระดับสูง การวิจัยเพื่อ สร้างและพัฒนาองค์ความรู้บริการวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เป็นแหล่ง รวมของวิทยาการหลายแขนง และเป็นศูนย์รวมของนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถ เป็นจำนวนมากบทบาทสำคัญยิ่งของสถาบันอุดมศึกษาจึงกล่าวได้ว่าเป็น “ตัวนำ การเปลี่ยนแปลง” (Change Agent) เพื่อสร้างบัณฑิตพันธุ์ใหม่มีศักยภาพสูง New S-Curve สอดคล้องกับ**นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนการอุดมศึกษาสร้างฐาน (Platform)** การพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา แห่งอนาคตพัฒนาคนให้เป็น Smart Citizen โดยเปิดโอกาสเท่าเทียมในการเรียนรู้ตลอดชีวิต Life Long Learning การพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตบัณฑิต และสร้างต้นแบบของหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยเน้นการปรับเปลี่ยนเนื้อหาสาระ โครงสร้าง หลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนการสอนสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติในสภาพจริงเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาการศึกษาสร้างให้ผู้เรียนมีสมรรถนะ และศักยภาพสูงสมรรถนะในการ เรียนรู้ด้วยตนเอง และทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้มีความสามารถในการทำงานได้หลากหลายตาม ความต้องการของผู้เรียน และตอบโจทย์ภาคอุตสาหกรรมรวมถึงสถานประกอบการ และยัง สอดคล้องกับ**สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา** บัณฑิตพันธุ์ใหม่การจัดการเรียนการสอนและ กำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ใน มคอ.2 ซึ่งครอบคลุมผลการ เรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้านคือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ5) ด้านทักษะการวิเคราะห์ การ สื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกหลักสูตรการเรียนการสอนใน สถาบันอุดมศึกษาเป็นสองระดับ คือสถานศึกษา และคณะ การจัดการเรียนการสอนใน สถาบันอุดมศึกษาเป็นกองบริหารการศึกษา ซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารของผู้อำนวยการและรอง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการทุกด้านจากหลักสูตรสู่กระบวนการเรียน การสอนเพื่อเสนอที่ประชุมคณบดี สภามหาวิทยาลัยอนุมัติ และทบวงมหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบ เสนอมาตรฐานหลักสูตรทุกระดับกำหนดให้ใช้ระบบมาตรฐานในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ต้องกำหนดทิศทางรูปแบบการศึกษาในปัจจุบันให้สอดคล้องกับ **นโยบายยุทธศาสตร์** ว่าด้วยความเป็นไปของสังคมหลักวิชาการเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ทั้งอาจารย์ผู้สอน และสถาบันการศึกษา รวมทั้งตลาดแรงงาน การควบคุมมาตรฐานหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษามีสภาสถาบันอุดมศึกษาทำหน้าที่รับผิดชอบในการให้ความเห็นชอบ/อนุมัติหลักสูตรให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระยะเวลาการเรียนแต่ละหลักสูตรมีความยืดหยุ่น ซึ่งสอดคล้องกับ **เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558** ที่กล่าวว่าระบบหน่วยกิตด้านความรู้เฉพาะทาง ด้านวิชาการและด้านสายปฏิบัติให้นักศึกษามากกว่า ความรู้พื้นฐานทั่วไป เพื่อให้นักศึกษาสามารถนำความรู้เฉพาะด้านไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคต ใช้ระบบหน่วยกิตเข้ามาบริหารการเรียนการสอน โดยสถาบันทุกแห่งจะใช้ระบบหน่วยกิตและจำนวนปีการศึกษา เป็นตัวกำหนดเงื่อนไขภาคเรียนกับหน่วยกิตที่นักเรียนต้องเรียนให้ครบตามหลักสูตรถึงจบการศึกษา สอดคล้องกับ **ฮอย และมิสเกล (Hoy W.K and C.G. Miskel)** กล่าวว่าการบริหารการศึกษาอุดมศึกษาในด้านการผลิตบัณฑิตนั้นด้านการเรียนการสอนเป็นหัวใจหลักของสถาบันศึกษา พื้นฐานของสถาบันศึกษาเป็นการพัฒนาคน สร้างผู้เชี่ยวชาญหลายๆ ทิศทางรวมตัวเพื่อศึกษาและค้นหาความต้องการของผู้เรียนสิ่งเหล่านี้เป็นทรัพยากรการศึกษาที่สำคัญ

1.5 ด้านการบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษา

ด้านการบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษาบริหารจัดการตามโครงสร้างในกรอบของยุทธศาสตร์ และนโยบายการบริหารค่านึงถึงวิสัยทัศน์ขององค์กร และยุทธศาสตร์การส่งเสริมบุคลากรเพื่อพัฒนากำลังคนซึ่งสอดคล้องกับ **แผนนโยบายยุทธศาสตร์ (Platform)** พัฒนาบุคลากรคนรุ่นใหม่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 โดยยุทธศาสตร์ของประเทศส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายบุคลากรและองค์ความรู้เพื่อมุ่งสู่กระทรวงแห่งอนาคต ส่งเสริมการสร้างระบบบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากรสู่องค์กรสมรรถนะสูงแห่งการเรียนรู้ ทั้งนี้มุ่งหวังให้บุคลากรมีจริยธรรมของวิชาชีพการสร้างและพัฒนาคนให้เป็น Smart Citizen โดยจะต้องเปิดโอกาสที่เท่าเทียมกันในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning) ทุกช่วงวัยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สอดคล้องกับ **ชูศักดิ์ เอกเพชร** กล่าวว่าการบริหารจัดการเป็นบุคลากรการบรรลุเป้าหมายที่คาดการณ์ไว้อย่างหนึ่ง การบริหารจัดการเป็นกระบวนการและกิจกรรมการดำเนินการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างสมเหตุผล พัฒนาบุคลากรสู่ องค์กรสมรรถนะสูงแห่งการเรียนรู้การบริหารจัดการกลยุทธ์คือใจความสำคัญด้านการบริหารจัดการ สอดคล้องกับ **โนลีส (Knoeles)** กล่าวว่าการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาด้านการจัดการทั่วไป เป็นการวางแผนของหน่วยงานเกี่ยวกับการบริหารทั่วไป ความสัมพันธ์ต่อชุมชนงานบุคลากรการบริหารงานวิชาการเป็นการจัดทำระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับงาน และด้านวิชาการการบริหารงานวิชาการและการบริหารหลักสูตร การรับนักศึกษาทรัพยากรการเรียนการสอน ตำแหน่งบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วยตำแหน่งของ

ข้าราชการพลเรือนและตำแหน่งของพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา สอดคล้องกับแผนพัฒนาบุคลากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563 โดยตำแหน่งข้าราชการพลเรือนได้แก่ ตำแหน่งวิชาการ ตำแหน่งประเภทผู้บริหาร และตำแหน่งประเภททั่วไป วิชาชีพเฉพาะ หรือเชี่ยวชาญเฉพาะ ตำแหน่งบริหาร ได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี หัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ผู้ช่วยอธิการบดี รองคณบดีหรือรองหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตผู้อำนวยการกองหรือหัวหน้าหน่วยงาน และตำแหน่งอื่นสอดคล้องกับ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.) ส่วนการกำหนดตำแหน่งประเภททั่วไป วิชาชีพเฉพาะ หรือเชี่ยวชาญเฉพาะ ได้แก่ ระดับเชี่ยวชาญพิเศษ ระดับเชี่ยวชาญ ระดับชำนาญการ ระดับปฏิบัติการ และระดับอื่นตามที่ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.) กำหนด ตำแหน่งทักษะชำนาญการ เพิ่มเติมไม่ได้เป็นตำแหน่งส่วนหนึ่งในตำแหน่งบริหาร การแต่งตั้งอาจารย์ประจำให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการของอุดมศึกษาไทย ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ วิธีปกติ จะพิจารณาจากคุณสมบัติ ผลการสอน และจำนวนผลงานทางวิชาการประกอบกับการตีพิมพ์ในวารสารวิจัย

1.6 ด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษา

การบริหารจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษาเรียกอีกอย่างว่าการประกันคุณภาพ การศึกษาเป็นกิจกรรมหรือการปฏิบัติการในภารกิจหลักที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบการทำกิจกรรม หรือการปฏิบัติการในภารกิจหลักอย่างมีระบบโดยมีการวางแผนการดำเนินงาน การดำเนินการตามแผนที่กำหนดเพื่อผลักดันให้อุดมศึกษาของไทยยกระดับขึ้น ให้การศึกษาเป็นตัวสร้างระดับการแข่งขันและสมรรถนะให้กับประเทศ สอดคล้องกับหลักการ **วงจรมะมิ่ง (Deming Cycle)** คือ Plan (วางแผน) Do (ลงมือปฏิบัติ) Check/Study (ตรวจสอบ/ศึกษากำหนดมาตรการปรับปรุงแก้ไข) Act (เน้นให้มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นวงจร) การทำปฏิบัติตามวงจร PDCA การดำเนินกิจกรรมหรือการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาจะประสบความสำเร็จและเป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายที่ตั้งไว้ ต้องมีการนำหลักการบริหารการจัดการเชิงคุณภาพแบบต่อเนื่อง ตามวงจรมะมิ่ง (Deming Cycle) โดยการทำที่มีระบบประเมินคุณภาพที่ดีจะเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและสร้างความเสมอภาคในการรับบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง พร้อมทั้งทำให้ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษามุ่งบริหารจัดการศึกษาสู่คุณภาพและมาตรฐานอย่างจริงจังระบบประเมินคุณภาพ อุดมศึกษาจำแนกเป็น 2 ส่วน คือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและ 2. การประกันคุณภาพ การศึกษาภายนอกโดยลักษณะการดำเนินงานสถาบันอุดมศึกษาเอง หรือหน่วยงานต้นสังกัด แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการประเมิน ภายในทุกปีการประกันคุณภาพภายนอก ดำเนินการ โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน

คุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) (สมศ.) สอดคล้องกับ **สำนักงานมาตรฐานประเมินผลอุดมศึกษา** โดยการประเมินคุณภาพภายในทางสถาบันอุดมศึกษาจะต้องดำเนินการตามคู่มือที่ประกาศโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพสถานศึกษาระดับอุดมศึกษามีอิสระในการเลือกระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยยึดหลักเสรีภาพทางวิชาการ และความมีอิสระในการดำเนินการของสถานศึกษา อาจเป็นระบบที่คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาจัดทำขึ้น หรือเป็นระบบซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ที่สามารถประกันคุณภาพได้ตั้งแต่ระดับหลักสูตร คณะ และสถาบันเกณฑ์วัดคุณภาพภายใน ประกอบด้วย -ระดับหลักสูตร เป็นข้อมูลพื้นฐานในส่วนที่เกี่ยวข้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็นตัวบ่งชี้เชิงคุณภาพกับปริมาณ-ระดับคณะ ระดับสถาบัน ประกอบด้วย ผลการดำเนินงานระดับหลักสูตร และเพิ่มเติมบ่งชี้ที่ดำเนินการในระดับคณะ จำนวนรวม 13 ตัวบ่งชี้ -ระดับสถาบัน ประกอบด้วยผลการดำเนินงานระดับหลักสูตร ระดับคณะ และเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ที่ดำเนินการในระดับสถาบัน จำนวนรวม 13 ตัวบ่งชี้ การประเมินคุณภาพภายนอกดำเนินการโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (ONESQA) การประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาขององค์กรมหาชน (สมศ.) เป็นหน่วยงานภายนอกที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการประเมินคุณภาพภายนอกการประเมินจากหน่วยงานภายนอก โดยเริ่มจากคณะผู้ประเมินภายนอกต้องรวบรวมข้อมูลของสถาบันอุดมศึกษา แล้วนำมาวิเคราะห์และกำหนดขอบเขตการประเมินภายนอก หลังจากนั้น เข้าเยี่ยมสถาบันการศึกษา สร้างความคุ้นเคย สังเกต สัมภาษณ์และดูเอกสารต่างๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม และเขียนรายงานการตรวจเยี่ยม พร้อมทั้งส่งให้สถาบันอุดมศึกษาตรวจสอบ (อาศัยรายงานประจำปีของสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งควบคู่ไปกับการสังเกตการสัมมนา) การตรวจสอบประเมินและประกาศผลประเมิน โดยสมศ. จะประเมินคุณภาพสถาบันการศึกษาโดยอาศัยตัวบ่งชี้ตามที่ได้กำหนดไว้หรือที่คณะผู้ประเมินเห็นว่าเหมาะสมที่จะเพิ่มหรือลดตัวบ่งชี้ใดๆ เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจหรือลักษณะการเรียนการสอนของสถาบันศึกษานั้นๆ สอดคล้องกับ **เอกศิริ นิยมศิลป์ และคณะ** กล่าวว่า การประเมินสถานศึกษาต้องสร้างความร่วมมืออย่างเท่าเทียมกันไม่เลือกโดยระบบพวกพ้อง และให้เกียรติแก่กันในความป็นองค์กรการศึกษาขั้นสูงสุดของประเทศ ควรมีการตระหนักรู้และยอมรับในความแตกต่างของแต่ละองค์กรและสถาบัน การให้เกียรติสร้างความเชื่อถือแก่กันในความป็นกลไกของระบบการอุดมศึกษา และการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่าง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และสถาบันอุดมศึกษาในการ ขับเคลื่อนระบบและกลไกการอุดมศึกษาร่วมกัน อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542** เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดมีอิสระในการบริหารจัดการมีการวางระบบควบคุม สามารถตรวจสอบ

ตรวจทานรูปแบบการทำงานโดย ให้การประเมินตามมาตรฐานเป็นไปอย่างถูกต้องการดำเนินการตามผลประเมินและในกรณีที่การตรวจสอบเพื่อประเมินผลคุณภาพภายนอกของสถาบันอุดมศึกษาไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดทาง สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) แจ้งหน่วยงานต้นสังกัดของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อขอให้สถาบันอุดมศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด กรณีสถาบันอุดมศึกษาไม่ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนดต้องรายงานต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่กำกับสถาบันอุดมศึกษา ทั้งของรัฐและเอกชน สอดคล้องกับ **มอร์เฟท (Morphet E.I.)** กล่าวว่า การประเมินคุณภาพโดยใช้ทฤษฎีและการวิจัยในการบริหารการศึกษา นำแนวคิดและหลักการขององค์กร ระบบการบริหาร แนวคิดและการศึกษาภาวะผู้นำทางการศึกษาความร่วมมือในการบริหารการศึกษาภายในและภายนอก เข้ามาปรับใช้เพื่อช่วยในการปรับปรุงแก้ไขให้สถาบันมีมาตรฐานและการจัดการที่ตรวจสอบได้ สอดคล้องกับ **เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni T.J.)** การบริหารจัดการศึกษาอุดมศึกษาการประเมินคุณภาพการศึกษา ได้ศึกษาถึงประเด็น ภาวะผู้นำ อำนาจหน้าที่ การเงิน และการบริหารการเรียนการสอน สิ่งเหล่านี้ช่วงในการพัฒนาให้มีระบบแบบแผนสามารถตรวจสอบได้ง่ายและทำการปรับปรุงแก้ไขได้ เฉพาะจุดเมื่อต้องการปรับเปลี่ยน เพื่อพัฒนาให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กรหรือสถานศึกษา สอดคล้องกับ **โฮยเวียง (Youxiang, K)** การประเมินคุณภาพการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ ทางการศึกษาที่บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้นำได้ร่วมกันทำงาน เพื่อพัฒนาหรือจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ ทั้งภายในหรือภายนอกตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดการตัดสินใจเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารอย่างไรก็ตาม การบริหารการศึกษาเป็นกิจกรรมสังคมอันที่ต้องตามหลักการและทฤษฎี

2.การบริหารจัดการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน 6 ด้านโดยแยกอภิปราย
ในแต่ละด้านดังนี้

2.1 ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ กฎหมายของอุดมศึกษา

ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ กฎหมายของอุดมศึกษาตามกรอบแนวทางการพัฒนาการเป็นคลังสอง Think Tank ระดับชาติภูมิภาคและสากล ด้านงานวิจัย Research แลกเปลี่ยนความคิดทางวิชาการ Platform ด้านความรู้ Knowledge สอดคล้องกับ**นโยบายการพัฒนาการศึกษา 2035** กลยุทธ์และยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์เพื่อพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั้งประเทศแห่งศตวรรษที่ 21 กลไกการขับเคลื่อนสร้างคณาจารย์ระดับแนวหน้า ฝึกอบรมสร้างบัณฑิตคนรุ่นใหม่ ส่งเสริมงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีสีบทอดการสร้างสรรค์วัฒนธรรมอันดีงาม สอดคล้องกับ **ระบบการอุดมศึกษาสาธารณรัฐประชาชนจีน ค.ศ. 2020** มุ่งผลักดันหลักสูตรการปฏิรูประบบการศึกษาใหม่ ปรับเปลี่ยนแผนการศึกษาทางกฎหมายรวมถึงมาตรฐานคุณภาพการสอนระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาทั่วไปตบโจทย์ด้านเศรษฐกิจและสังคมโลก สร้างคณาจารย์ระดับ

แนวหน้า ส่งเสริมทักษะองค์ความรู้ของบรรณารักษ์ ส่งเสริมงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นวัตกรรม สร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพวิชาการมีคุณธรรมจริยธรรมมีอุดมการณ์เป็นไปในทิศทางเดียวกับ ประเทศและคงอยู่ภายใต้แนวทางการปฏิบัติของกฎหมายรูปแบบสังคมนิยมของประเทศ สอดคล้องกับ การศึกษาสู่กระบวนการความทันสมัย 2035 ที่ว่าการศึกษาดูต้องเน้นคุณธรรมเป็นหลักสร้างบุคลากร ที่ดีมีมนุษย์กับการเรียนรู้ตลอดชีวิตต้องสอนแบบบูรณาการเป็นส่งเสริมความเท่าเทียมกันของ การศึกษาส่งผลให้สังคมดีมีการปรับปรุงโครงสร้างการศึกษาฟื้นฟูความเจริญรุ่งเรือง สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 5 ปี ฉบับที่ 13 การศึกษาสู่กระบวนการความทันสมัยส่งเสริม ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพิ่มช่องทางการศึกษาเป็นประเทศที่มี ทรัพยากรมนุษย์มีความสามารถถือเป็นพื้นฐานในการสร้างชาติ สอดคล้องกับ ศิริลักษณ์ ตันตยกุล การกำหนดนโยบายสาธารณะของจีนด้านวิชาการศึกษาร้างคลังสมองเพื่อทำหน้าที่ค้นคว้าและ ศึกษาเป็นพลังทางปัญญาการวางแผนเชื่อมโยงหลักนโยบายเศรษฐกิจและสังคม การปฏิรูปการศึกษา ใหม่ถือเป็นสิ่งสำคัญต่อการบริหารจัดการ สอดคล้องกับ อู๋ หงจื่อ (Wu Hongzhi) กล่าวว่ากา บริหารการศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย ระบบองค์กรและนโยบายยุทธศาสตร์กฎหมายของการศึกษา โดยหลักการบริหารเหล่านี้มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการระดับอุดมศึกษาที่จะทำให้การพัฒนา หน่วยงานและสถาบันการอุดมศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับ หยาง เต๋อ กวาง (Yang Deguang) กล่าวว่าการบริหารจัดการอุดมศึกษา คือภาพรวมการบริหารจัด การศึกษา ระบบการศึกษาด้านการบริหาร นโยบายยุทธศาสตร์กฎหมายของอุดมศึกษาการบริหาร จัดการอุดมศึกษาแต่ละส่วนงาน หากแบ่งตามขอบเขตของส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสามารถแบ่ง ได้เป็น การบริหารจัดการอุดมศึกษาภาพรวม และการบริหารจัดการอุดมศึกษาแต่ละส่วนงาน เหล่านี้ มีความสัมพันธ์กัน การบริหารงานแต่ละฝ่ายมีความเชื่อมโยงกัน สอดคล้องกับ เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni T.J.) กล่าวว่าการบริหารตามโครงสร้างนโยบาย กฎหมายอุดมศึกษาเป็นการพัฒนา ให้มีระบบแบบแผนสามารถตรวจสอบได้ง่ายและทำการปรับปรุงแก้ไขได้เป็นการตัวกำหนดทิศทาง หลักในการบริหารจัดการ

2.2 ด้านการบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษา

การบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมีรูปแบบ จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนโดยมีลักษณะการ บริหารจัดการกระทรวงศึกษาธิการเงินแยกส่วนราชการออกเป็น 5 ส่วน ทำหน้าที่บริหารจัดการ การศึกษาทุกประเภทมีหน้าที่หลักในการทำงานการศึกษาทั่วประเทศ วางแผนและบริหารปรับปรุง กิจการทางการศึกษาทั่วประเทศ สอดคล้องกับการจัดระบบการศึกษาเชิงวิทยาศาสตร์ ซึ่งระบบ บริหารราชการการศึกษาของจีนมีความสัมพันธ์โดยระดับบนบริหารระดับล่าง โดยมีกรมศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานปกครองการศึกษาในระดับท้องถิ่นและระดับมณฑลดำเนินการอยู่ภายใต้การนำและการ

บริหารของ คณะกรรมการพรรคคอมมิวนิสต์ประจำสถาบัน อธิการบดีเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารกิจการทั่วไป สอดคล้องกับ**องค์กรอุดมศึกษาระดับชาติ 国家教育行政管理机构** กระทรวงศึกษาธิการการศึกษาสาธารณรัฐประชาชนจีนมีคณะกรรมการหน่วยกลางที่ก่อตั้งขึ้นโดยคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์ประจำสถาบันมีอำนาจการตัดสินใจแต่งตั้งตำแหน่งผู้บริหารสูงสุด ส่วนอธิการบดีมีบทบาทเป็นผู้ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการพรรคฯ ภายในคณะวิชา และหน่วยงานย่อยของคณะวิชา มีสาขาของคณะกรรมการพรรคคอมมิวนิสต์จีน ซึ่งมีบทบาทในการบริหารคณะวิชาเหมือนคณะกรรมการ พรรคฯ ประจำสถาบัน ผู้บริหารในแต่ละระดับเป็นกรรมการในคณะกรรมการพรรคฯ สถาบันอุดมศึกษาของจีน ประกอบด้วยสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ สถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดกระทรวงอื่น สถาบันอุดมศึกษาสังกัดหน่วยงานระดับท้องถิ่น สถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยไม่ว่าสถาบันอุดมศึกษาจะเป็นอย่างไรจะต้องอยู่ภายใต้การบริหารของรัฐบาลกลางและสภาแห่งรัฐ สอดคล้องกับ **การจัดระบบการศึกษาเชิงวิทยาศาสตร์ ปี พ.ศ. 2547-ปัจจุบัน** การปฏิบัติตามแนวคิดที่คณะกรรมการพัฒนาอย่างเป็นวิทยาศาสตร์และยุทธศาสตร์การศึกษาของพรรคฯ ก่อให้เกิดความสำเร็จกำหนดทิศทางในการจัดระบบการสถานศึกษาแบบสังคมนิยมเป็นเอกลักษณ์ของชาติตามกฎหมายเกณฑ์การศึกษามีการปรับปรุงกลไกในการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาเสริมสร้างพัฒนาการศึกษาภาคบังคับผลักดันการศึกษาให้มีคุณภาพสูงมุ่งการปฏิรูประบบการศึกษาระดับอุดมศึกษาปรับปรุงแบบการบริหารสถานศึกษาระบบการบริการจัดการในหน่วยงานราชการเชื่อมโยงระบบการทำงานให้ตรงตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับ **เลียงซีฮง (Liangzhong)** การบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาระบบผู้นำการบริหารจัดการตามกฎหมายและระเบียบองค์กรถือเป็นสิ่งสำคัญ สอดคล้องกับ **เทียนชาน (Tianshan, Z)** การบริหารการศึกษาศาสตร์ปัจจุบันโครงสร้างองค์กร ระบบการศึกษากิจการการบริหารสถานบันศึกษาดีจะสามารถขับเคลื่อนองค์กรหรือสถาบันให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ สอดคล้องกับ **หยาง เต๋อกวาง (Yang Deguang)** การบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษาหากแบ่งตามขอบเขตของส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสามารถแบ่งได้เป็น การบริหารจัดการอุดมศึกษาภาพรวม และการบริหารจัดการอุดมศึกษาแต่ละส่วนงาน เหล่านี้มีความสัมพันธ์กัน การบริหารงานแต่ละฝ่ายมีความเชื่อมโยงกันทั้งระบบ

2.3 ด้านการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของอุดมศึกษา

ด้านการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของอุดมศึกษา ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน รูปแบบการจัดการบริหารการเงินงบประมาณ แบ่งเป็น งบส่วนกลาง และงบส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบการจัดทำงบประมาณประจำปีจัดสรรงบประมาณสำหรับสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดกระทรวง และจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาระดับประเทศ สอนคล้องกับ **ซวี เสี่ยวมิน (Xu Xiaomin)** กล่าวว่าภายใต้นโยบายการจัดการเรียนการสอนและระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยระบบบริหารการเงินในสถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วยเนื้อหาหลัก ได้แก่ การจัดตั้ง

องค์กรบริหารการเงิน ระบบบริหารการเงิน การจัดแบ่งขอบเขตของการบริหาร กรมการศึกษาหรือ คณะ กรรมการการศึกษาของท้องถิ่น กำหนดมาตรฐานค่าใช้จ่ายประจำปี สอดคล้องกับ **ระบบการเงินของอุดมศึกษา** มาตรการเงินกระทรวงการคลัง กฎระเบียบการเงินตามแนวทางมาตรฐานกลาง การบริหารการเงิน มี 2 ประเภท คือ 1) ระบบบริหารการเงินในสถาบันอุดมศึกษาเป็นชื่อเรียกของวิธีการและระบบบริหารที่สถาบันอุดมศึกษาดำเนินขึ้นกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจแต่ละประเภท ภายใต้นโยบายการจัดการเรียนการสอนและระบบเศรษฐกิจของประเทศ 2) มีรูปแบบสองประเภท ได้แก่ “ผู้นำเอกภาพ บริหารรวมกัน” และ “ผู้นำเอกภาพ แบ่งระดับบริหาร” แต่การเลือกใช้รูปแบบบริหารการเงินค้ำประกันจากสถานการณ์จริงของสถานศึกษา สถานศึกษาขนาดเล็กใช้รูปแบบ “ผู้นำเอกภาพ บริหารรวมกัน” สถานศึกษาขนาดใหญ่จะใช้รูปแบบ “ผู้นำเอกภาพ แบ่งระดับบริหาร” ส่วนการบริหารจัดการงบประมาณคือ งบประมาณกระทรวงการคลังกระทรวงศึกษาธิการรวมกับการบริจาคของสังคมแหล่งที่มาของรายได้ของสถาบันอุดมศึกษามีความหลากหลาย รายรับได้จากการดำเนินงาน กิจกรรม จากหน่วยงานในสังกัด และรายรับงบประมาณรายจ่ายของอุดมศึกษารวมทั้งการบริหารจัดการงบประมาณเป็นศูนย์กลางของการทำงานบริหารการเงินในสถาบันอุดมศึกษา แผนพัฒนากิจการประจำปีของสถานศึกษามีรายได้เพื่อจ่าย สอดคล้องกับ **องค์กรการเงิน** ระบบการเงินของอุดมศึกษา การสร้างความสมดุลระหว่างรายรับ-จ่าย ในด้านงบประมาณรายจ่ายมีหลักการที่ว่า “รวบรวมวางแผนเพื่อทุกด้าน รับผิดชอบต่อความสำคัญ ประหยัดมัธยัสถ์” ซึ่งในการสร้างงบประมาณของสถาบันอุดมศึกษานั้น โดยมีลักษณะการดำเนินงาน 2 ประเภท 1) แต่ละหน่วยงานไม่สามารถสร้างงบประมาณที่รายจ่ายมากกว่ารายรับได้ **不得编制赤字预算** 2) รัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลโดยกำหนดสัดส่วนของผลิตภัณฑ์ภาพรวมของประเทศ (Gross Domestic Product, GDP) และให้รัฐบาลท้องถิ่นเก็บภาษีเงินเพิ่มเพื่อ การศึกษาสำหรับภาคอุตสาหกรรมและภาคธุรกิจ เพื่อเป็นเงินอุดหนุนการจัดการศึกษาโดยเฉพาะเพื่อส่งต่อไปยังสถาบันอุดมศึกษา

2.4 ด้านการบริหารจัดการผลิตบัณฑิต

ด้านการบริหารจัดการผลิตบัณฑิตประกอบด้วยหลักการพิจารณาตามวัตถุประสงค์วิธีการ และการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการผลิตบัณฑิตของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน บัณฑิตจะต้องศึกษาแนวคิดการเมืองของประเทศ มุ่งส่งเสริมการเรียนอย่างเต็มรสนะของนักศึกษา ยกย่องคุณภาพการสร้างหลักสูตร และปรับระบบเอกสารการสอนให้ครอบคลุมชัดเจน สอดคล้องกับนโยบาย **แผนยุทธศาสตร์และกฎหมาย** ที่มุ่งพัฒนาสร้างบัณฑิตให้มีทักษะเพิ่มองค์ความรู้ใหม่โดยการอบรมบัณฑิตการบริหารจัดการตามวัตถุประสงค์เพื่อตอบโจทย์การปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีหลักการจัดการเรียนการสอน เน้นการอบรมสั่งสอนบัณฑิต สอดคล้องกับ **หยาง และยู (Yang and Yu)** กล่าวว่า การบริหารการเรียนการสอนสามารถกำหนดประสิทธิผลของการเรียนการสอนได้ การเรียนการสอนที่ทันสมัยจะกระตุ้นความคิดเชิงสร้างสรรค์ปรับกระบวนการทัศน์ทาง

ความคิดของนักเรียนได้ สอดคล้องว่า **ไวกิน (Wilkins)** กล่าวว่าการศึกษาต้องมีการปรับเปลี่ยนอย่าติดรูปแบบเก่าส่งผลให้ขาดความยั่งยืนโดยในสังคมที่เปลี่ยนไปจะต้องปรับกระบวนการทัศนทางการศึกษาปรับปรุงวิสัยทัศน์ใหม่ตามวัตถุประสงค์เป้าหมายของสังคมเพื่อความยั่งยืนของการศึกษาและบุคลากรในองค์กรที่มีวิสัยทัศน์ไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับ **ฮอย และมิสเกิล (Hoy W.K and C.G. Miskel)** กล่าวว่าการบริหารการศึกษาอุดมศึกษาในส่วนการผลิตบัณฑิตนั้นด้านการเรียนการสอนเป็นหัวใจหลักของสถาบันศึกษา พื้นฐานของสถาบันศึกษาเป็นการพัฒนาคน สร้างผู้เชี่ยวชาญหลายๆ ทิศทางรวมตัวเพื่อศึกษาและค้นหาความต้องการของผู้เรียนสิ่งเหล่านี้เป็นทรัพยากรการศึกษาที่สำคัญ สอดคล้องกับ **นโยบายแผนมาตรการปฏิรูป** ความต้องการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยี รวมถึงการสอนด้านคุณธรรม การรักชาติ ความสามารถในด้านภาษาต่างประเทศพัฒนารูปแบบการศึกษาแบบสื่อออนไลน์ เพิ่มเวลาการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับอัตราการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา สอดคล้องกับ **ศิริลักษณ์ ตันตยกุล** กล่าวว่าบทบาทคลังสมองในกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะของจีน: กรณีศึกษาข้อริเริ่มแถบเศรษฐกิจและเส้นทางสายไหมยุคใหม่ สังคมจีนวิเคราะห์อิทธิพลของคลังสมองมีผลต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะ ด้านวิชาการศึกษา ด้านสังคมและนานาชาติ คลังสมองทำหน้าที่คิดค้นคว้าและศึกษา เป็นพลังทางปัญญา โดยมีสถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยชั้นนำมีการวางแผนเป็นสถานที่ผลิตคลังสมองของจีนในการวางระบบกลไกต่างๆ การปฏิรูประบบการศึกษาวิจัยเส้นทางนี้เป็นการระดมคลังสมองจากนักวิจัยบัณฑิตที่มีคุณภาพทางวิชาการที่จะเป็นพลังทางปัญญา ระบบองค์กรจัดการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากการรวมตัวของสองระดับคือสถานศึกษา คณะ ศึกษาเป็นสำนักงานการเรียนการสอน ซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารของผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาจีนจะรับผิดชอบโดยผู้อำนวยการของสถานศึกษา และแบ่งระดับการบริหารให้กับรองผู้อำนวยการทำหน้าที่ทั่วไป เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรทุกระดับกำหนดให้ใช้ระบบทวิภาคเป็นระบบมาตรฐานในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพียงระบบเดียว สอดคล้องกับ **การเมืองระบบสังคมนิยม** แนวความคิดมุมมองการดำเนินชีวิตของคนจีนแทรกซึมเข้าความเป็นตัวตนกลายเป็นเอกลักษณ์ของจีน ซึ่งทุกระดับการเรียนการสอนให้บัณฑิตเรียนรู้การวิจัยทฤษฎีมาซึกเลนิน โดยนักศึกษาทุกคนต้องเรียนวิชาพรรคคอมมิวนิสต์จีน เศรษฐกิจการเมือง ทิศทางและนโยบาย ส่วนการจัดการหลักสูตรมีหลักการดำเนินงาน ส่วนสถาบันอุดมศึกษามีอำนาจในการจัดการหลักสูตรสาขาวิชาที่อยู่ในโครงสร้างคณะและสามารถเพิ่มหรือลดหลักสูตร การควบคุมมาตรฐานหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษามีหน่วยงานควบคุมคุณภาพหลักสูตรทำหน้าที่ประเมินหลักสูตรในสถาบันตามนโยบายที่กำหนดขึ้นโดยกระทรวงศึกษาธิการจีน สอดคล้องกับ **กฎหมายการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ปี ค.ศ.1999** โดยได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาควบคุมด้วยกฎระเบียบกับกระบวนการดำเนินงานด้านการประเมิน สาระการประเมินและวิธีการประเมิน

หลักสูตรดีเด่น ระยะเวลาการเรียนหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี สามารถใช้เวลาศึกษาได้ไม่เกิน 6 ปี การศึกษา 5) หลักสูตรของอุดมศึกษาจีนเน้นถึงความสำคัญของหลักสูตรความรู้พื้นฐานทั่วไปของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี และการจัดการระบบหน่วยกิตมุ่งให้ความสำคัญกับการปฏิรูปและยกระดับ คุณภาพการเรียนการสอนในหลักสูตรความรู้พื้นฐานของนักศึกษาเพื่ออบรมสั่งสอนให้นักศึกษาเป็น บุคคลที่มีความสมบูรณ์และมีพื้นฐานความรู้ที่ดี

2.5 ด้านการบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษา

ด้านการบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษาประกอบด้วยหลักการพิจารณารูปแบบการ จัดการ การจัดลำดับบุคลากร และการบริหารจัดการคณาจารย์ในอุดมศึกษา รูปแบบการจัดการ บริหารจัดการตามการบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษา มุ่งการปฏิรูประบบบุคลากร ส่งเสริม เรื่องการจัดตำแหน่งหน้าที่ให้เหมาะสมสอดคล้องกับ **ชูศักดิ์ เอกเพชร** กล่าวว่าการบริหารจัดการเป็น บุคลากรการบรรลุเป้าหมายที่คาดการณ์ไว้อย่างหนึ่ง การบริหารจัดการเป็นกระบวนการและกิจกรรม การดำเนินการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างสมเหตุผล พัฒนาบุคลากรสู่ องค์กรสมรรถนะ สูงแห่งการเรียนรู้การบริหารจัดการกลยุทธ์คือใจความสำคัญด้านการบริหารจัดการ สอดคล้องกับ **โนลีส (Knoeles)** กล่าวว่าการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาด้านการจัดการทั่วไป เป็นการ วางแผนของหน่วยงานเกี่ยวกับการบริหารทั่วไป ความสัมพันธ์ต่อชุมชนงานบุคลากรการจัดการ บริหารงานวิชาการเป็นการจัดทำระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับงาน และด้านวิชาการการบริหารงานวิชาการ และการบริหารหลักสูตร การรับนักศึกษา ทรัพยากรการเรียนการสอน ตำแหน่งบุคลากรใน สถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วยตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนและตำแหน่งของพนักงานใน สถาบันอุดมศึกษา สอดคล้องกับ **กฎหมายการศึกษาระดับอุดมศึกษา** หลักเกณฑ์และวิธีการ พิจารณาแต่งตั้งบุคลากรการทำงานการว่าจ้างตำแหน่งงานระบบเอกสารการบริหารสัญญาระบบการ ทดสอบหลังรับเข้าทำงาน การจัดลำดับบุคลากร ตำแหน่งบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาแบ่งเป็น ตำแหน่งบริหาร ตำแหน่งทักษะชำนาญการ และตำแหน่งเทคนิคกองหลัง ส่วนตำแหน่งบริหาร ประกอบด้วย ตำแหน่งหัวหน้าระดับมณฑล รองหัวหน้าระดับมณฑล หัวหน้าระดับกรม รองหัวหน้า ระดับกรม หัวหน้าระดับสำนักงาน รองหัวหน้าระดับสำนักงาน หัวหน้าระดับแผนก รองหัวหน้าระดับ แผนก เจ้าหน้าที่ทั่วไปและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ ตำแหน่งทักษะชำนาญการ คือ ตำแหน่งครูผู้สอนและ ตำแหน่งทักษะชำนาญการอื่น ๆ ตามลักษณะพิเศษของสถาบันอุดมศึกษา สอดคล้องกับ **แผนการ พัฒนาและปฏิรูปการศึกษาระยะกลาง-ยาวแห่งชาติจีน ปี พ.ศ. 2553-2563** ที่ว่าพื้นฐานของการ เรียนการสอน อาจารย์ที่ดีจะส่งผลให้การเรียนการสอนมีคุณภาพที่ดีตามไปด้วย การยกระดับสถานะ การปกป้องรักษาผลประโยชน์ รวมถึงการปรับมาตรฐานผลตอบแทนของคณาจารย์ ส่วนการบริหาร จัดการคณาจารย์ในอุดมศึกษา การแต่งตั้งอาจารย์ประจำให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการของอุดมศึกษา มี ตำแหน่งผู้ช่วยการสอน ตำแหน่งรองศาสตราจารย์และศาสตราจารย์ โดยหลักการพิจารณาจาก

ตำแหน่งตามประเภทการสอนและการวิจัย เน้นการสอน การวิจัย และพิจารณาจากการตีพิมพ์ในวารสารวิจัย

2.6 ด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษา

การบริหารจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษา พิจารณาตามวัตถุประสงค์ระบบประเมินคุณภาพอุดมศึกษา ลักษณะการดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก สอดคล้องกับนโยบายแผนยุทธศาสตร์ มุ่งผลักดันการปฏิรูปการศึกษา ยกย่องคุณภาพในการฝึกฝนบัณฑิต ยกย่องการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาทางด้านการศึกษา เศรษฐกิจและสังคม ส่งเสริมการพัฒนาอย่างรอบด้านของมนุษย์ สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ ได้สร้างระบบประเมินคุณภาพสถาบันอุดมศึกษา เพื่อควบคุมคุณภาพผลักดันการปฏิรูปการศึกษา โดยให้สถาบันอุดมศึกษาประเมินตนเอง และมีหน่วยงานภายนอกเข้าร่วมประเมินสถาบันอุดมศึกษาร่วมด้วย การประเมินผ่านเกณฑ์ การประเมินตรวจสอบ การประเมินดีเด่น โดยมีลักษณะการดำเนินงาน กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ตรวจประเมินระดับชาติ มีหน้าที่ในการวางแผน กำหนดนโยบาย ตรวจสอบมหาวิทยาลัยสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และพิจารณารับรอง ผลการตรวจประเมินของกรมการศึกษา ท้องถิ่น หลักการการประเมินคุณภาพภายใน สถานศึกษาจะดำเนินประเมินตามวัตถุประสงค์ของการฝึกฝนบัณฑิตในสถาบันและบนพื้นฐานของคุณสมบัติการสอน กระบวนการสอนและประสิทธิผลการสอน ความสามารถในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของท้องถิ่นและการบริการของสถานศึกษา และความสามารถในการฝึกฝนบัณฑิต รวมถึงสถานการณ์การปฏิรูปการสอนและการดำเนินสร้างระบบคุ้มครองคุณภาพภายในของสถานศึกษา การประเมินการเรียนการสอน กำหนดการประเมินให้ตามตัวชี้วัด เกณฑ์ชี้วัดคุณสมบัติพื้นฐานการเรียนการสอน คืออัตราระหว่างครูและนักเรียน อัตราระหว่างครูสอนระดับปริญญาโทและครูสอนเฉพาะทาง อัตราเฉลี่ยนักเรียนต่อห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ อัตราเฉลี่ยนักเรียนต่อมูลค่าอุปกรณ์ติดตั้งในการวิจัย อัตราเฉลี่ยนักเรียนต่อจำนวนหนังสือ การประเมินคุณภาพภายนอก ดำเนินการโดยหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานเฉพาะ และกลุ่มทางสังคม ร่วมกันประเมิน สถานศึกษาที่ได้รับการประเมิน “ผ่าน” จะต้องได้รับการประเมินตรวจสอบอีกใน 5 ปีข้างหน้า หลังจากนั้นจะดำเนินการเยี่ยมชมสถานศึกษา สัมภาษณ์เชิงลึก เข้าฟังการสอน ตรวจสอบเอกสารการเรียนการสอนและสำรวจ โดยกลุ่มนักวิชาการจะเขียนสรุปผลและข้อคิดเห็นเป็น “รายงานการประเมินของกลุ่มนักวิชาการ” การตรวจสอบประเมินและประกาศผลประเมิน กลุ่มนักวิชาการตรวจสอบและประเมินของคณะกรรมการวิชาการจะสรุปผล ให้ข้อคิดเห็นแก่สถานศึกษาและออกผลการประเมิน โดยผลการประเมินผ่านเกณฑ์จะแบ่งเป็น “ผ่าน” “ผ่านชั่วคราว” และ “ไม่ผ่าน” โดยสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินครั้งใหม่สามารถเข้าร่วมการประเมินตรวจสอบสถาบันอุดมศึกษารอบต่อไปได้ สถานศึกษาใดที่ยังไม่ผ่านการประเมินรอบใหม่จะถูกกำหนดว่ามีคุณภาพการสอนระดับต่ำและจะได้รับการลงโทษตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามสมควร

การประกาศข้อมูลการประเมินแก่สาธารณะ สร้างระบบให้สังคมแต่ละสาขาเข้าร่วมการประเมิน เชิญนักวิชาการในกิจการและสาขาอาชีพอื่นเข้าร่วมการประเมิน ซึ่งจะช่วยให้เอกสารทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผ่านเกณฑ์และวิธีดำเนินการมาตรฐานการประเมิน สอดคล้องกับ **วิเชียรตันศิริคงตล** กล่าวว่าจากนโยบายการปฏิรูปอุดมศึกษาส่งเสริมให้การประเมินผลในเชิงปริมาณมีผลทำให้เกิดความสำเร็จของอุดมศึกษาส่งผลให้งานวิจัยมีความถูกต้องเป็นการพัฒนาคุณภาพในการทำงานควบคุมการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ ช่วยสร้างคุณธรรมความซื่อสัตย์ของนักวิจัยช่วยสร้างธรรมาภิบาลมาตรฐานที่ตรวจสอบได้ และการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับในสังคมสร้างความน่าเชื่อถือในทางวิชาการในระดับนานาชาติ สอดคล้องกับ **มอร์เฟท (Morphet E.I.)** กล่าวว่า การประเมินคุณภาพโดยการใช้ทฤษฎีและการวิจัยในการบริหารการศึกษา นำแนวคิดและหลักการขององค์กร ระบบการบริหาร แนวคิดและการศึกษาภาวะผู้นำทางการศึกษาความร่วมมือในการบริหารการศึกษาภายในและภายนอก เข้ามาปรับใช้เพื่อช่วยในการปรับปรุงแก้ไขให้สถาบันมีมาตรฐานและการจัดการที่ตรวจสอบได้ สอดคล้องกับ **เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni T.J.)** การบริหารจัดการศึกษาอุดมศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา ได้ศึกษาถึงประเด็น ภาวะผู้นำ อำนาจหน้าที่ การเงิน และการบริหาร การเรียนการสอน สิ่งเหล่านี้ช่วงในการพัฒนาให้มีระบบแบบแผนสามารถตรวจสอบได้ง่ายและทำการปรับปรุงแก้ไขได้ เฉพาะจุดเมื่อต้องการปรับเปลี่ยน เพื่อพัฒนาให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร หรือสถานศึกษา สอดคล้องกับ **หยั่วเสียง (Youxiang, K)** การประเมินคุณภาพการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ ทางการศึกษาที่บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้นำได้ร่วมกันทำงาน เพื่อพัฒนาหรือจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งภายในหรือภายนอกตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดการตัดสินใจสำคัญของการบริหารอย่างไรก็ตาม การบริหารการศึกษาเป็นกิจกรรมสังคมอันที่ต้องตามหลักการและทฤษฎี

3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน

3.1 ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์กฎหมายของอุดมศึกษา

รูปแบบกรอบแนวทางการพัฒนานั้นมีความคล้ายกันด้วยการอยู่ภายใต้กฎหมายกฎระเบียบที่ต่างกันและเป็นตัวกำหนดการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเพื่อในมีระเบียบและขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกันทั้งประเทศ ส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งรวมบุคลากรและนักวิจัยที่มีคุณภาพ วิสัยทัศน์ที่เหมือนกันคือเพื่อเตรียมทรัพยากรบุคคลเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับ **แฮนกิง (Hanqing)** รูปแบบและการพัฒนาการเปรียบเทียบการศึกษาระดับสูงถูกกำหนดโดยความต้องการของการพัฒนาทางสังคมและความต้องการของการพัฒนาการศึกษาระดับสูงมีความคล้ายกันกลไกการขับเคลื่อน มีความคล้ายกันเพื่อมุ่งพัฒนากำลังคนส่งเสริมด้านงานวิจัยพัฒนาในส่วนนวัตกรรมเทคโนโลยีสมัยใหม่ แต่จะต่างกันที่การอุดมศึกษาของประเทศ

ไทยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำด้านกฎหมายอุดมศึกษา การเปรียบเทียบส่วนการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน มุ่งการปฏิรูประบบการศึกษาใหม่ ปรับเปลี่ยนแผนการศึกษาทางกฎหมายรวมถึงมาตรฐานคุณภาพการสอน

3.2 ด้านการบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษา

กฎหมายอุดมศึกษาของประเทศไทย การบริหารจัดการแบ่งอำนาจ การตรวจสอบและถ่วงดุล การตรวจสอบภายในสถาบันอุดมศึกษา ส่วนสาธารณรัฐประชาชนจีนการบริหารระบบสถาบันอุดมศึกษา ในปีค.ศ. 1998 ได้ใช้รูปแบบของกฎหมายกำหนดระบบผู้นำของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อสร้างระบบความรับผิดชอบของอธิการบดีของสถานศึกษาที่อยู่ภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่งในส่วนนี้มีความคล้ายคลึงกันมากกับของประเทศไทย เหมือนกันคือจำแนกออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน การบริหารโดยยึดหลักตามนโยบายของกระทรวงเช่นเดียวกัน ต่างกันในส่วนการบริหารของประเทศไทยมุ่งกระจายอำนาจ แบบประชาธิปไตย ส่วนสาธารณรัฐประชาชนจีนมุ่งที่จะรวมอำนาจ มีคณะกรรมการพรรคคอมมิวนิสต์ประจำสถาบัน ได้เข้ามาบริหารในทุกๆ ด้านในระบบการศึกษาที่มุ่งกระจายอำนาจ แบบประชาธิปไตย สอดคล้องกับ ลิน (Lin) กล่าวว่าเปรียบเทียบระบบบริหารการศึกษาด้านการกระจายอำนาจความเป็นอิสระในการบริหารจัดการการวางโครงสร้างพื้นฐานควรให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการบริหารด้วยตนเองแต่อยู่ภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อยกระดับการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในระดับมณฑลและหากโครงสร้างการบริหารจัดการของสาธารณรัฐประชาชนจีนมีความเป็น ประชาธิปไตยมากขึ้น จะสามารถสร้างรูปแบบการพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว บนพื้นฐานของการควบคุมที่ถูกต้องและมีอิสระในการบริหารจัดการ

3.3 ด้านการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของอุดมศึกษา

ระบบบริหารจัดการการเงินของสถาบันอุดมศึกษาไทยและจีนทั้งเป็นแบบรวมอำนาจ เนื่องจากอุดมศึกษาเป็นกิจการสวัสดิการสำหรับสังคม ทำให้ประเทศต้องรับผิดชอบในหลายบทบาท เช่น ผู้ดำเนินกิจการ ผู้บริหาร เป็นต้น โดยรัฐบาลใช้ประโยชน์จากการออกคำสั่งราชการจึงสามารถเข้าร่วมบริหารสถานศึกษาได้โดยตรง และสถาบันอุดมศึกษาก็เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้สังกัดของรัฐบาล ภายใต้การบริหารดังกล่าวทำให้ระบบบริหารจัดการภายในสถาบันอุดมศึกษามีลักษณะเป็นแบบราชการและมีการรวมอำนาจอย่างชัดเจน สำหรับระบบที่ใช้นั้น หน่วยงานภายในสถาบันอุดมศึกษาจะปฏิบัติตามระบบนโยบาย กฎหมาย และระเบียบการที่เกี่ยวข้องที่ออกโดยรัฐบาลและหน่วยงานกำกับหลัก มีความแตกต่างกันสาธารณรัฐประชาชนจีน มีรูปแบบงบประมาณและงบส่วนท้องถิ่น การอุดมศึกษาของประเทศไทยเป็นงบลงทุนกับงบดำเนินการมุมมองทั้งภาพรวมไม่ได้แบ่งเป็นส่วนท้องถิ่น ส่วนการบริหารการเงิน ระบบบริหารการเงินในสถาบันอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นแบบรวมอำนาจ อยู่ที่รัฐบาลระบบการใช้จ่ายควบคุมโดยภาครัฐซึ่ง

แตกต่างกันกับการอุดมศึกษาของประเทศไทยมุ่งการบริหารแบบกระจายอำนาจลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

3.4 ด้านการบริหารจัดการผลิตบัณฑิต

ด้านการผลิตบัณฑิตของประเทศไทยมุ่งให้พัฒนาคนรุ่นใหม่ให้มีศักยภาพสูงตามนโยบายกระทรวงมีความแตกต่างกันสาธารณรัฐประชาชนจีนมีวัตถุประสงค์ให้บัณฑิตจะต้องศึกษาแนวคิดการเมืองของประเทศ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างเปี่ยมมานะของนักศึกษา เป็นการยกระดับคุณภาพการสร้างหลักสูตร และปรับระบบเอกสารการสอนให้ครอบคลุมชัดเจนซึ่งด้านวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกับการอุดมศึกษาของประเทศไทยบัณฑิตไม่จำเป็นต้องศึกษาแนวคิดการเมืองบัณฑิตมีอิสระทางความคิดไม่มีกรอบความคิดทางการเมืองเข้ามาควบคุม วิธีการบริหารบัณฑิตของสาธารณรัฐประชาชนจีนมุ่งอบรมบัณฑิตซึ่งมีความต่างกันของประเทศไทยมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ทุกรูปแบบและการทำวิจัย ส่วนการจัดการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาล้ายกัน คือสถานศึกษา คณะและสาขา หลักสูตรหลักสูตรปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก ระยะเวลาการเรียนหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี สามารถใช้เวลาศึกษาได้ไม่เกิน 6 ปีการศึกษา ของประเทศไทย ได้ไม่เกิน 8 ปี ซึ่งต่างกัน จากการศึกษาการจัดการเรียนการสอนของจีนมา สถาบันอุดมศึกษาจีนยังคงได้รับการควบคุมอย่างเข้มงวดจากหน่วยงานการศึกษาของรัฐบาลกลาง โดยการดำเนินการจัดการเรียนการสอนขององค์กรภายในสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการตามแผนและเค้าโครงการเรียนการสอนเดียวกันที่ประเทศได้ประกาศไว้ จำนวนคาบเรียนและอัตราหน่วยกิตของแต่ละสาขาล้วนต้องกำหนดขึ้นภายในขอบเขตของคาบเรียนรวมและหน่วยกิตรวมที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ ความอิสระน้อยกว่าประเทศไทย

3.5 ด้านการบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษา

ระบบบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาไทยและจีนจะดำเนินการอย่างเป็นเอกภาพ โดยสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ล้วนได้ข้อสรุปชัดเจนว่าจำเป็นต้องดำเนินการตามสถานการณ์การพัฒนาที่เป็นจริงของสถาบัน พร้อมกับกำหนดวิธีการบริหารการดำเนินงานที่มีเอกลักษณ์ โดยเป้าหมายของระบบตำแหน่งในสถาบันอุดมศึกษาในช่วงแรกของการกำหนดระบบมีความชัดเจน เมื่อพิจารณาจากขอบเขตในด้านมหภาคจะเห็นว่า สถาบันอุดมศึกษาไทยจีนจะให้การสร้างคณาจารย์ที่สมเหตุสมผลของสถาบันอุดมศึกษาเป็นเป้าหมายหลัก เมื่อพิจารณาจากขอบเขตในด้านจุลภาคจะเห็นว่าสถาบันอุดมศึกษาจำนวนหนึ่งได้แสดงอย่างชัดเจนว่าต้องขึ้นนำครูผู้สอนให้ดำเนินงานวิจัยทางวิชาการที่มีคุณภาพสูง ตีพิมพ์วิทยานิพนธ์วิจัยทางด้านวิชาการที่มีมาตรฐานสูง พร้อมกับให้การยกระดับการวิจัยทางวิชาการของครูผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาเป็นภารกิจหลัก ต่างกับการอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีนมุ่งการปฏิรูประบบบุคลากรในส่วนตำแหน่งหน้าที่การว่าจ้างงานระบบเอกสารสัญญาและการทดสอบวัดผลหลังเข้าทำงานซึ่งแตกต่างกันการอุดมศึกษาของประเทศไทยมุ่ง

ส่งเสริมบุคลากรสู่การเปลี่ยนแปลงสู่ศตวรรษ 21 เน้นการเชื่อมโยงเครือข่ายบุคลากรพัฒนาสมรรถนะ การเรียนรู้และด้านจริยธรรมวิชาชีพ ส่วนการจัดการลำดับบุคลากรตำแหน่งบุคลากรในสถาบันการอุดมศึกษาที่มีความแตกต่างกัน หลักการพิจารณาตำแหน่งวิชาการจากคุณสมบัติ ประกอบด้วย ผลการ สอน และจำนวนผลงานทางวิชาการ การตีพิมพ์ในวารสารวิจัย ซึ่งมีหลักการพิจารณาที่เหมือนกันด้าน การบริหารจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษามีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันคือการอุดมศึกษาของ สาธารณรัฐประชาชนจีนผลักดันการปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพในการฝึกฝนบัณฑิตส่วน ของการอุดมศึกษาของประเทศไทยมุ่งการแข่งขันสร้างสมรรถนะกันในประเทศสร้างความเสมอภาค ทางการศึกษา

3.6 ด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพ

การอุดมศึกษา การประกันคุณภาพอุดมศึกษาของไทยและจีน จะให้หน่วยงานของรัฐมี บทบาทหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมประกันคุณภาพ โดยรัฐจะดำเนินจัดกิจกรรมประเมินอุดมศึกษาที่ มีรูปแบบการประเมินอุดมศึกษาอย่างมีเอกภาพทั่วประเทศ ซึ่งหน่วยงานที่ประเมินคุณภาพนั้นจะเป็น หน่วยงานที่ได้รับการรับรองจากรัฐ และการประเมินนั้นจะใช้อำนาจของประเทศและปณิธานของรัฐ เป็นหลักสำคัญ พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการประเมินการศึกษาที่เป็นระบบ แตกต่างกันในระบบ การดำเนินการ สาธารณรัฐประชาชนจีนบริหารงานขึ้นตรงกับรัฐบาลเป็นผู้กำหนดมาตรฐานหลักการ ต่างๆรูปแบบรวมอำนาจ แตกต่างกันการอุดมศึกษาของประเทศไทยมีการจัดตั้งหน่วยงานตาม มาตรฐานมุ่งกระจายอำนาจที่กำหนดให้ สมศ. รายงานต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่กำกับ สถาบันอุดมศึกษา ทั้งของรัฐและเอกชน กระบวนการประกันคุณภาพของไทยได้แทรกซึม แนวความคิดตามหลักพระพุทธศาสนา โดย ONESQA ได้กำหนดมาตรฐานของพฤติกรรมด้าน คุณธรรมและจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการประเมินคุณภาพอุดมศึกษาตามหลักศีลห้าและ ธรรมะในทางพระพุทธศาสนา โดยได้กำหนดข้อห้ามและข้อจำเป็นที่ต้องปฏิบัติไว้หลายด้าน

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทยและ สาธารณรัฐประชาชนจีนได้ค้นพบที่เป็นประโยชน์ได้องค์ความรู้ในระบบการบริหารจัดการอุดมศึกษา และผลการเปรียบเทียบซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.นโยบายและยุทธศาสตร์กฎหมายของอุดมศึกษาของประเทศไทย การปฏิรูปการศึกษา ส่งเสริมการสร้างและพัฒนาคน ให้เป็น Smart Citizen ส่งเสริมวิจัยสร้างนวัตกรรม เพื่อเตรียมคนสู่ ศตวรรษที่ 21 ส่วนสาธารณรัฐประชาชนจีนการปฏิรูปการศึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนแผนการศึกษาสร้าง คลังสมอง Think Tank ระดับชาติสู่สากล ส่งเสริมงานวิจัย เพื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 โดยการเข้าสู่ยุค

แห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โลกในศตวรรษที่ 21 นั้นจำเป็นต้องใช้ทักษะการเรียนรู้หลากหลาย ด้าน มาผสมผสานในการสร้างคนให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยี รู้จักนวัตกรรมและต้องเป็นคนเก่งในระดับคลังสมองด้วยเพื่อการแข่งขันในเวทีโลก ดังนั้นการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของทั้ง 2 ประเทศควรส่งเสริมให้สถาบันการศึกษานำการจัดการศึกษาที่พัฒนาทักษะผู้เรียนให้ครอบคลุม นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

2. การบริหารจัดการระบบสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยมีการแบ่งส่วนราชการออกเป็น 6 ส่วน กระจายอำนาจจากหน่วยงานนโยบาย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ไปสู่สถาบัน อุดมศึกษา ส่วนสาธารณรัฐประชาชนจีนมีการแบ่งส่วนราชการออกเป็น 5 ส่วน โดยกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้วางนโยบายและกำหนดหลักการบริหารจัดการทั้งระบบ แบ่งกระจายอำนาจออกเป็น ส่วน ท้องถิ่น และมณฑล หลักการบริหารแบบ top-down ซึ่งในการบริหารจัดการระบบควรมีการ ปรับปรุงลดความซับซ้อนในการบริหารให้ สอดคล้องกับยุคสมัยใหม่ ยุคแห่งความเร็วและชัดเจน

3. การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐ ประชาชนจีน ควรจัดระบบการบริหารการเงินและงบประมาณที่มีความคล่องตัว ชัดเจน และ ตรวจสอบได้ทั้งในระดับชาติ และระดับสถาบัน

4. การบริหารจัดการผลิตบัณฑิตของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนมีการบริหาร ตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาแบบเฉพาะสาขารายวิชาทั้งนี้ควรปรับเปลี่ยนทิศทาง ไปในรูปแบบ การดำเนินการโดยเน้นการบูรณาการความรู้จากศาสตร์หลากหลายสาขา เป็นสหสาขาวิชาให้มีความ หลากหลายเพิ่มมากขึ้น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างหลักสูตร พัฒนาเชื่อมโยงการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการคิดในหลากหลายมิติ ซึ่งสามารถ นำไปสู่การประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมอันสอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินงานในปัจจุบันที่มีการ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อนมากขึ้น

5. ด้านการบริหารจัดการบุคลากรของอุดมศึกษาของประเทศไทยส่งเสริมพัฒนาคนรุ่นใหม่ รองรับการเปลี่ยนแปลง ศตวรรษที่ 21 และการเชื่อมโยงเครือข่ายบุคลากร เพิ่มองค์ความรู้ ปรับ องค์การให้มีสมรรถนะสูง สาธารณรัฐประชาชนจีนมุ่งปฏิรูประบบบุคลากร ระบบเอกสารการบริหาร สัญญาและสื่อการสอน การทดสอบหลังรับเข้าทำงาน ทั้งนี้เพื่อสอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง และนโยบายของประเทศที่มุ่ง เข้าสู่ ศตวรรษที่ 21 บุคลากรต้องมีทักษะมีกระบวนการเรียนรู้ที่ดีเพื่อ เพิ่มองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายในแต่ละสายงานรวมถึงการ ติดต่อกับสื่อ การส่งข้อมูลข้ามสถาบัน หน่วยงาน หรือองค์กร ได้อย่างรวดเร็วและชัดเจน ในการ จัดการระบบเอกสารและการทดสอบวัดความรู้ความสามารถของบุคลากร ควรนำเทคโนโลยีเข้ามา ปรับใช้เพื่อการลดจำนวนเอกสารเพื่อความรวดเร็ว ในการส่งข้อมูลในยุคดิจิทัล

6.ด้านการบริหารจัดการประเมินคุณภาพของอุดมศึกษาของประเทศไทยมีการจำแนกเป็นการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก ส่วนสาธารณรัฐประชาชนจีน ให้สถานศึกษาประเมินตนเอง โดยมีหน่วยงานภายนอกเข้าร่วมประเมิน โดยมีหลักเกณฑ์ตามโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ในการประเมินคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อที่จะมุ่งยกระดับคุณภาพทางการศึกษาให้มีมาตรฐานในการบริหารจัดการและสามารถตรวจสอบได้ทั้งนี้เพื่อความสอดคล้องกับนโยบาย รองรับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงในยุค ศตวรรษที่ 21 ควรนำเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้ เพื่อความรวดเร็วในการสืบค้นข้อมูล สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายได้ง่าย ลดขั้นตอนการทำงาน รวมการประเมินการประกันคุณภาพเข้าด้วยกันลดการซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้การวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้มีการศึกษาและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหาร จึงเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคตดังนี้

1. ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน
2. ศึกษาเพื่อหาแนวทางการสร้างความร่วมมือหลักสูตรในการจัดการศึกษาระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน
3. ศึกษาวิจัยแบบมีส่วนร่วม (PAR) เพื่อสร้างความร่วมมือการพัฒนางานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาทั้งของไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ, “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ” พ.ศ. 2542 เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/bhes/>
- กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา. เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก, <http://www.mfa.go.th/main/th/news3>
- กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เข้าถึงเมื่อ 11 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th>
- การตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาเชิงลึกและผลักดันการศึกษาคุณภาพรอบด้านของ คณะรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เข้าถึงเมื่อ 1 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.people.com.cn/item/jyjj/wjgd/news/061701.html>.)
- การบริหารคุณภาพตามวงจร PDCA ฮีโตชิ เคเมะ แปลโดย ปรีชา สีถานุกรม, 2540 การปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.)การศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน, กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. เข้าถึงเมื่อ 11 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th>
- กิติพงค์ พร้อมวงค์ ผู้อำนวยการสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ. เข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน 2562, เข้าถึงได้จาก [https://www.nxpo.or.th/th/personnel/15/\(2562\):2-5](https://www.nxpo.or.th/th/personnel/15/(2562):2-5)
- คณะกรรมการการอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษากับการพัฒนาอุดมศึกษา ศาสตราจารย์พิเศษ ภาควิชา เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/he-commission/index.php>
- คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา, สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงาน ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2560). เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/bhes/>
- จิตรา เตมีย์ การนำเสนอรูปแบบงบประมาณสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2540). บทคัดย่อ
- ชูศักดิ์ เอกเพชร. กรอบการวิจัยทางการบริหารการศึกษา. (2561). เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2560, เข้าถึงได้จาก <http://graduate.sru.ac.th/wp-content/uploads>

- ณรงค์ อยู่ถนอม. รายงานผลการฝึกอบรม โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ: หลักการบริหาร
สถาบันอุดมศึกษา. (2554). เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก
<http://www.sport.ru.ac.th/RuDocument/1business-skill.pdf>
- สมบัติ นพรัถย์ คณบดีวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา, ประธานที่ประชุมคณบดี
ตรีให้มีคุณภาพสูง เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก TimeLine Explore
- ต่อตระกูล อุบลวัตร การนำเสนอยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาไทยในบริบทการเปิดเสรี
ทางการค้า. ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2550).บทคัดย่อ
- ทฤษฎีในการบริหารคุณภาพ PDCA** (Deming in Mycoted, 2004) เข้าถึงเมื่อ 11 กรกฎาคม
2563, เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/PDCA>
- ไทยพับลิก้า คมในข่าว รศ.พญ.สุวรรณา เรืองกาญจนเศรษฐ์ รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
เข้าถึงเมื่อ 16 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก
<https://thaipublica.org/2013/09/mahidol-model/>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย สายนโยบายการเงิน บทความทางการเงิน : ดร.ดอน นาครทรรพ,
ธุรกิจ4.0 TECHNOLOGY, BUSINESS & LIFESTYLE เข้าถึงเมื่อ 16 กรกฎาคม 2563,
เข้าถึงได้จาก [https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/
pages/others.aspx](https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/pages/others.aspx)
- นครินทร์ อมเรศ และทีมวิจัย นวัตกรรม เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก
<http://fgc.njnu.edu.cn/info/1018/1003.htm>
- นันทิยา น้อยจันทร์ **องค์การกับประสิทธิภาพการบริหารอุดมศึกษา**. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎี
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2550).บทคัดย่อ
- นิจวรรณ วีระวัฒน์นอม และ นงนภัทร รุ่งเนย. (2555). “การบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามหลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.” Journal of Phrapokkiao Nursing College Vol.23, No.2,
มีนาคม-สิงหาคม (2555): 65-72.
- สมบัติ นพรัถย์ **มหาวิทยาลัยของรัฐ:ถ้าไม่เปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm) บทความออนไลน์**
เข้าถึงเมื่อ 16 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก
<https://web.facebook.com/SchoolOfEducationUP/posts/>
- ปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2549).
แผนการปฏิรูปประเทศก้าการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา คณะกรรมการอิสระ
เพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.) หน้า 3-4
- แผนปฏิบัติการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาครูอาจารย์ระหว่างปี พ.ศ. 2561-2565** สำนักนโยบาย

- การอุดมศึกษา. เข้าถึงเมื่อ 1 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก<http://www.bpp.mua.go.th/>
แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ.2561-2580 สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงาน
 งานคณะกรรมการอุดมศึกษา เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2561, เข้าถึงได้จาก
<http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20yrs.pdf>
- พรชูลี อาชาวำรุง การบริหารสถาบันอุดมศึกษา : **หลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อนักวางแผนและผู้จัดการ
 สถาบันอุดมศึกษา.** กรุงเทพฯ : ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2559).บทคัดย่อ
- พัชรราวลัย วงศ์บุญสิน และคณะ. **รายงานการวิจัยการวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ
 ในกลุ่มอาเซียน.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2549).บทคัดย่อ
- พิพัฒน์ สุยะ **มหาวิทยาลัยวิจัยและความเป็นเลิศทางวิชาการ บทความวิชาการ อักษรศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศิลปากร วารสารสังคมศาสตร์ ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (ก.ค.-ธ.ค. 2558) หน้า 7-39.**
- พิชญ์ กันแดง **การพัฒนาารูปแบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 ในประเทศไทย** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชา
 นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย (2549).บทคัดย่อ
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. “**กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของไทย.**” (2548). วารสารครุศาสตร์. 38,
 2(ตุลาคม-ธันวาคม): 104-117.
- มานิต บุญประเสริฐ และคณะ. **รูปแบบการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาแนวใหม่.** (2546).
 กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา เมื่อ 11 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก
<http://www.nxpc.or.th/>
- รุจิราพรรณ คงช่วย **ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎี
 บัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2555).บทคัดย่อ
- ราชกิจจานุเบกษา ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง **มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2554**
 เข้าถึงเมื่อ 14 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/>
- ราชกิจจานุเบกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เล่มที่ 116 ตอนที่
 74ก หน้า1 ราชกิจจานุเบกษา วันที่ 19 สิงหาคม 2542
- วรวรรณ ศรีตุลานุกค์ **การพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะปราชญ์ภูมิปัญญาไทยในฐานะผู้สอน
 ระดับอุดมศึกษา .** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชา
 นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย. (2551).บทคัดย่อ
- วดีน เรื่องประทับแสง **ยุทธศาสตร์ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจระหว่างไทยกับมณฑลฮานซี,**

สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ, กระทรวงการต่างประเทศ, บทคัดย่อ
วัฒนธรรมจีนที่มีผลต่อวัฒนธรรมไทย, เข้าถึงเมื่อ 10 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก

<https://sites.google.com/site/>

วางแผนและผู้จัดการสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2559) 105-113.

วิกิพีเดีย กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เข้าถึงเมื่อ 10 กรกฎาคม 2563,
 เข้าถึงได้จาก https://th.wikipedia.org/wiki/กระทรวงการอุดมศึกษา_วิทยาศาสตร์_วิจัยและนวัตกรรม

วิกิพีเดีย **ประชากรศาสตร์ไทย สถิติจำนวนประชากร** ตามข้อมูลของ กรมการ

เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/>

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2562). **อุดมศึกษา**. เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก

<https://th.wikipedia.org/wiki/อุดมศึกษา>

วิจิตรา สีสด, สุรัสวดี ควรหา และ สุกัญญา แซ่มซ้อย. **การศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบระบบการศึกษา
 ระดับมหาวิทยาลัยของประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น** วารสารราชธานีนวัตกรรมทาง
 สังคมศาสตร์. (ตุลาคม-ธันวาคม 2558): 1-16

วิเชียร ต้นศิริคงคล และ สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์. **นโยบายการปฏิรูปอุดมศึกษาจีน: วิกฤตหรือโอกาสทาง
 การศึกษา** วารสารการเมืองการบริหารและกฎหมาย (2554): 97-127.

ศิริลักษณ์ ต้นตยกุล **บทบาทคลังสมองในกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะของจีน:**

กรณีศึกษาข้อริเริ่มแถบเศรษฐกิจและเส้นทางสายไหมยุคใหม่ รองผู้อำนวยการศูนย์ศึกษา
 เอเชียตะวันออก สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) (2561) บทคัดย่อ

ศุณิสรา ทดลา **การสังเคราะห์งานวิจัยทางอุดมศึกษาเพื่อนำเสนอแนวทางเชิงนโยบายการวิจัย**

ทางการอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา

ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย. (2550). บทคัดย่อ

ศูนย์ข่าวกระทรวงการต่างประเทศ, ข่าวสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ, เข้าถึงเมื่อ 10

กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://personnel.ops.go.th>

ศูนย์วิจัยยุทธศาสตร์ไทย-จีน **ยุทธศาสตร์จีนบนเวทีโลก** เข้าถึงเมื่อ 24 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้

จาก <https://www.nxtgenhe.com/about>

สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาจำแนกตามภาคและจังหวัด. เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562,

เข้าถึงได้จาก <https://www.nxtgenhe.com/about>

ส่วนบริหารงานบุคคล สำนักบริหารกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย
 และนวัตกรรม เข้าถึงเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก

<http://personnel.ops.go.th/main/images/Manow62/2563/>

สัมมา รณิธย์ **หลักและทฤษฎีและการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.สำนักนโยบายและแผนการ
อุดมศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แผนปฏิบัติ
ราชการ 3 ปี (พ.ศ. 2563 – 2565) 155-165.

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน **เรื่องการอุดมศึกษา** เข้าถึงเมื่อ 22 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก
<http://saranukromthai.or.th/sub/book/book.php?book=38&chap=3&page=t38-3-infodetail01.html>

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา **บัญชีตพันธ์ใหม่** เข้าถึงเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก
<https://www.nxtgenhe.com/about>

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา **ขอบเขตเนื้อหาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน**
เข้าถึงเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <https://www.nxtgenhe.com/about>

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา **หลักสูตรและหน่วยกิจ** เข้าถึงเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้
จาก <https://www.nxtgenhe.com/about>

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา **หลักสูตรใหม่ปฏิรูปอุดมศึกษา** เข้าถึงเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563,
เข้าถึงได้จาก <https://www.nxtgenhe.com/programs>

สำนักงานปลัดกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ข้อมูลเผยแพร่ เข้าถึงเมื่อ 24
ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.go.th>

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). **สถิติการศึกษาประจำปี 2559**. เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม
2562, เข้าถึงได้จาก http://www.en.moe.go.th/enMoe2017/images/PDF/statistics_2559.pdf

สำนักงานมาตรฐานประเมินผลอุดมศึกษา เข้าถึงเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก
<http://www.chega.mua.go.th/>

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2546). **รายงานเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการสถาบัน อุดมศึกษา
แนวใหม่**. เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <http://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/521-file.pdf>

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ สภานโยบาย. เข้าถึง
เมื่อ 11 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.nxpc.or.th/>

สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา กลุ่มแผนงานและโครงการ (2558). **สรุปข้อมูล
สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาจำแนกตามภาคและจังหวัด**. เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม
2562, เข้าถึงได้จาก http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/other/HiEduSum_0458.pdf

สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา กลุ่มแผนงานและโครงการ. (2558). **สรุปข้อมูล**

- สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สังคมสูงอายุกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย, เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th>
- สำนักส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะบุคลากร เข้าถึงเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.basd.mua.go.th/index.aspx>
- สุนลีลา เกียวกุล การเปรียบเทียบการบริหารการศึกษาประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว, มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2559). บทคัดย่อ
- เสนาะ เพียรธัญกรณ์ การวิเคราะห์โครงสร้างการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทย วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2531). บทคัดย่อ
- ลัทธิมากซ์ ทฤษฎีลัทธิมากส์ (Marxism) เข้าถึงเมื่อ 28 ตุลาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/>
- อดิเรก พันเขียว ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมาร์ วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. (2556). บทคัดย่อ
- เอกศิริ นิยมศิลป์ และคณะ การกำกับดูแลมาตรฐานคุณภาพสถาบันอุดมศึกษา โดยสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (2019) บทคัดย่อ

ภาษาต่างประเทศ

- Bereday, G. Z. F. **Comparative method in education**. New York: Holt Rinehart and Winston. (1964): 267
- Bok, D. **Higher Education in America: Revised Edition (The William G. Bowen Series)**. New Jersey: Princeton University Press. (2015): 54-76
- Burton R. Clark การอุดมศึกษาปริทัศน์ Perspective in higher education-Eight Disciplinary and Comparative Views, Zhejiang Education Publishing House (2001): 87-90
- Bush, T. and West-Burnharn, J. **The Principles of Educational Management**. Harlow: Longman. (1994): 45-79
- China's Higher Education through the Lens of National Policy Documents (2002): 190
- Clark, B. R. **Perspectives on higher education: Eight disciplinary and comparative views**. Berkeley: University of California Press. Cliffs, N.J.: Prentice-Hall. (2002): 67-90

CRI Online ประกาศรายชื่อจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก 2019, เข้าถึงเมื่อ 16 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://thai.cri.cn/jiaokewen>

CRI Online มหาวิทยาลัยชั้นนำในเอเชียไทมส์ (Times Higher Education Asia University Deguang, Y. **Higher Education Managemen**. Shanghai: Shanghai Education Press. (2006): 89-96

Deng Shasha. Nearly half of China's science workers think academic cheating is “commom”.(July 16, 2011) Available from http://news.xinhuanet.com/English/2020-07/10/content_11688358.htm.

Educational Administration System. Master dissertation, Educational Economy and Embassy in Thailand. Accessed (December 8, 2009) Available from http://news.xinhuanet.com/world/2015-07/20/c_1115974896.htm (2015)

Excellent branding project-Interview with Cultural Advisor Chen Jiang, Chinese front home/Announcement/44.pdf Available from <http://saranukromthai.or.th>

Fudan Educatio Fudan Education Forum 20 n Forum (2561) Available from <http://graduate.sru.ac.th/wp-content/uploads>

Hanqing, Y. **Introduction to Comparative Higher Education**. China: People's Publishing House. (2003) Available from <http://thai.cri.cn/>

Hanson, E. M. **Educational Administration and Organizational Behavior**. 5th ed. Boston: Allyn & Bacon. (2002) Available from <http://thai.cri.cn/>

Hoy, W. K. and Miskel, C. G. **Educational Administration: Theory, Research, and Practice**. New York: Random House Trade (1987) Available from http://www.gov.cn/flfg/2012-02/22/content_2073876.htm)

Jing, J. “Research on the Running Mode of Administrative System of Higher Education.” Master dissertation, Harbin Commercial University, Harbin University of Commerce. (2010) Available from <http://www.gov.cn/flfg>

KANG Ning ZHANG Qilong , SU Huibin, 2018, Understanding the Policy-Making of Kent Ewing. *Betraying Confucius: Academic fraud in China*. Web. (2010) Available from <http://www.gov.cn/flfg>

Knowles, M. S The modern practice of adult education: andragogy versus pedagogy. (2010) Available from <http://www.gov.cn/flfg>

Liangzheng, H. **Research of china’s higher education management since the reform**

- and opening up-based the analysis of higher education’ reprinted. China: Renmin University of China. (2010) Available from <http://www.gov.cn/flfg>
- Lin, D. “A Comparative Study between Chinese and American Educational Administration System.” Master dissertation, Educational Economy and Management, Henan Normal University. (2013): 45-90
- MICE Intelligence Center New York:Association Press.(1970): 9-54
- Morphet, E. I. **Educational Organization and Administration**. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, (2002) Available from <https://files.eric.ed.gov/>
- OECD. **Education policy analysis**. OECD: OECD Publications.
- of Higher Education.” Master dissertation, Harbin Commercial University, Harbin University of Commerce. (2010): 105
- Salmi, J. **The challenges of establishing world-class universities**. Washington: The World Bank. (May 2009): 44-45
- Sergiovanni, T. J. **Educational governance and Administration**. 6th ed. London: Pearson. (2008): 34-40
- The Momentum บทความ: BRI อักษรศรี พาณิชศาสตร์ - รองศาสตราจารย์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://themomentum.co/the-oar-asean-plus-talk-bri-belt-and-road-initiative/>
- Tianshan, Z. (2014). **Contemporary Higher Education Management**. China: Educational science publishing house. Trends-01-t (2014): 58
- Wan, Ping Tai, and Jenn, Jaw Soong, “Trade relations between China and Southeast Asia: strategy and challenge,” *The Chinese Economy*, Vol.47, No.3 (May-June, 2014): 23-24.
- Wanrak Mingmaninakin, Thailand-China economic relation: trend and problem, รายงาน ภายใต้การวิจัยโครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (1989): 5
- Washington: **The World Bank**, (MAY 2009): 44-45
- Welsh, A. **Higher Education in Germany Fragmented Change amid Paradigm Shifts**. *German Politics and Society* 28 (2010): 53-71
- Wilkins, L. D. Rethinking Education: A paradigm for education for Sustainability. Masters of Theory and Policy Studies Thesis, University of Toronto.15

(2011):73-77

Wu Hongzhi. **Educational Administration** 吴志宏 (2008): 155-167

Xinhua News **Exchanging Chinese-Thai culture to create an excellent branding project-Interview with Cultural Advisor Chen Jiang, Chinese Embassy in Thailand** (2015). Accessed (December 8, 2019) Available from http://news.xinhuanet.com/world/2015-07/20/c_1115974896.htm

Yang, L. and Yu, T. “Application of American-style Teaching Management in Chinese Universities.” **Knowledge Economy** (2016): 167-180

Youxiang, K. **Higher Education Management**. China: East China Normal University Press. (2000): 80

Zhihong, W. Ming, F. and Zhichun, W. **New Educational Management**. Shanghai, China: East China Normal University Press. (2008): 254-265

教育部办公厅关于开展普通高等学校本科教学工作合格评估的通知 ,(2011) เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก http://www.moe.gov.cn/srcsite/A08/s7056/201802/t20180208_327138.html

教育部办公厅关于开展普通高等学校本科教学工作合格评估的通知 ,(2011) เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก http://www.moe.gov.cn/srcsite/A08/s7056/201802/t20180208_327138.html
《普通高等学校本科专业目录》.(2018) เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก http://www.moe.gov.cn/s78/A22/xwb_left/moe_833/201804/t20180419_333655.html

中华人民共和国教育部.《普通高等学校本科专业目录》.(2020) เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.gov.cn/>

母国光,翁史烈., **高等教育管理**, 北京师范大学出版社(1999) เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.gov.cn/>

中华人民共和国教育部. 2019. 《关于深化本科教育教学改革全面提高人才培养质量的意见》. เข้าถึงเมื่อ 25 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก http://www.moe.gov.cn/srcsite/A08/s7056/201910/t20191011_402759.html

中华人民共和国财政部、教育部. 财政部财文字号《高等学校财务制度》. (2012):488 เข้าถึงเมื่อ 25 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <http://cwc.lzu.edu.cn/upload/news/N20160606171321.pdf>

中华人民共和国国务院 《加快推进教育现代化实施方案(2018-2022)》 เข้าถึงเมื่อ 10

- ธันวาคม 2562 เข้าถึงได้จาก http://www.moe.gov.cn/jyb_xwfb/
 杨汉清、韩骅, 比较高等教育概论 杨汉清、韩骅, 比较高等教育概论, 人民教育出版社
 (1997) เข้าถึงเมื่อ 24 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <http://www.mohrss.gov.cn/>
 中华人民共和国教育部. 2007-05. 关于印发高等学校、义务教育学校、中等职业学校等教
 育事业单位岗位设置管理的三个指导意见的通知 เข้าถึงเมื่อ 24 กรกฎาคม 2563 เข้าถึง
 ได้จาก <http://www.mohrss.gov.cn/>
 中华人民共和国国务院. 《中国教育现代化₂₀₃₅》保障措施. (2019). เข้าถึงเมื่อ 12
 ธันวาคม 2562. http://www.gov.cn/zhengce/2019-02/23/content_5367987.htm
 中华人民共和国·教育部关于印发《普通高等学校基本办学条件指标(试行)》的通知。
 (2004) เข้าถึงเมื่อ 24 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก
https://fzghb.fjut.edu.cn/_upload/article/files/01/d8/111cc85a46c59517b3ce856d945f11c09318-5ae8-4532-af64-26004713f1a7.pdf
 吴志宏, 冯大鸣, 周嘉方. 新编教育管理学. 华东师范大学出版社(2000):118-122.
 เข้าถึงเมื่อ 12 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.gov.cn/>
 中华人民共和国教育部中华人民共和国高等教育法. (1998). เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562
 เข้าถึงได้จาก [http://old.moe.gov.cn//publicfiles/business/htmlfiles](http://old.moe.gov.cn//publicfiles/business/htmlfiles/moe/moe_619/200407/1311.html)
[/moe/moe_619/200407/1311.html](http://old.moe.gov.cn//publicfiles/business/htmlfiles/moe/moe_619/200407/1311.html)
 中华人民共和国国务院. 《统筹推进世界一流大学和一流学科建设总体方案(2015)
 เข้าถึงเมื่อ 10 กรกฎาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <http://www.gov.cn/zhengce/content/>
 中华人民共和国国务院. 《中国教育现代化₂₀₃₅》(2019) เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562 เข้าถึงได้
 จาก [http://www.moe.gov.cn/jyb_xwfb/s6052/moe_](http://www.moe.gov.cn/jyb_xwfb/s6052/moe_838/201902/t20190223_370857.html)
[838/201902/t20190223_370857.html](http://www.moe.gov.cn/jyb_xwfb/s6052/moe_838/201902/t20190223_370857.html).
 中华人民共和国教育部财政部. 15,2007, 《关于“十一五”间进一步加强高等学校财务管理工作的若干意
 见》[EB/OL]. เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก
http://www.jysj.cee.edu.cn/policy_show.jsp?id=1385.
 中华人民共和国教育部. 《关于全面提高高等教育质量的若干意见》(2012). เข้าถึง
 เมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://fgc.njnu.edu.cn/info/1018/1003.htm>
 中华人民共和国教育部. 《普通高等学校本科专业类教学质量国家标准》(2017). เข้าถึงเมื่อ
 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://edu.sh.gov.cn/attach/xxgk/9241.pdf>
 中华人民共和国教育部. 关于印发《普通高等学校基本办学条件指标(试
 行)》的通知. (2019) เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก

<http://www.fzrjxy.com/siteec/archives/1204>

中华人民共和国国家教育委员会令. **普通高等学校教育评估2011 (第9号)**

เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก http://www.moe.gov.cn/srcsite/A08/s7056/201802/t20180208_327120.html

中华人民共和国教育部. **《关于深化本科教育教学改革全面提高人才培养质量的意见》**

(2019): 6 เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก

http://www.moe.gov.cn/srcsite/A08/s7056/201910/t20191011_402759.html

中华人民共和国教育部, **教育部办公厅关于《开展普通高等学校本科教学工作合格评估的通知(2011)**. เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก

http://www.moe.gov.cn/srcsite/A08/s7056/201802/t20180208_327138.html

中华人民共和国教育部. **《关于加快建设高水平本科教育全面提高人才培养能力的意见》** (2018) เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก

http://www.moe.gov.cn/srcsite/A08/s7056/201810/t20181017_351887.html

国务院办公厅. **关于开展国家教育体制改革试点的通知.**(2010)

เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก http://www.gov.cn/zw/gk/2011-01/12/content_1783332.htm

中华人民共和国教育部财政部. **《高校财务制度》** 财政部财文字(2012): 488 号. เข้าถึง

เมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://cwc.lzu.edu.cn/upload/news/N20160606171321.pdf>

中华人民共和国教育部财政部. **事业单位财务规则 (财政部令第68号)** [EB/OL]. (2012).

เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก http://www.gov.cn/flfg/2012-02/22/content_2073876.htm

中华人民共和国教育部. 2018. **普通高等学校本科专业目录**. เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึง

ได้จาก http://www.moe.gov.cn/srcsite/A08/moe_1034/s4930/202003/W020200303365403079451.pdf

中华人民共和国高等教育法[EB/OL]. เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก

http://www.gov.cn/banshi/2005-05/25/content_927.htm

江波, 李春龙. 年第5期. **中国高校预算管理现状调查与思考**. 经济与管理研究杂志. (2011)

เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.gov.cn/>

许孝民, 许家瑞, 郭鹏, 李善民. **中国多校区大学财务管理模式**[M]. 广州中山大学出版

社. 杨德广. 高等教育学. 高等教育出版社. (2006). เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.gov.cn/>

- 刘振天. 我国新一轮高校本科教学评估总体设计与制度创新. **高等教育研究》** 2012 年第 3 期 第 23-28 页. เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.gov.cn/>
- 唐海英. 改革开放三十年来我国大学课程政策研究. 湖南师范大学. (2010): 89 เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.gov.cn/>
- 季碧月. 实行学分制促进人才培养多样化, **理工高教研究**, (2011):50
เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก
<http://www.cqvip.com/qk/71186x/200402/4000469308.html>
- 戴文静 Dai Wenjing, **中美高校学分制教学管理比较研究**. 湖南师范大学. (2007). เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.gov.cn/>
- 王伟廉. **高等教育学**. 福建教育出版社 (2013):134 เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562.
เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.gov.cn/>
- 关于加快建设高水平本科教育全面提高人才培养能力的意见》** เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก http://www.jyb.cn/rmtzcg/xwy/wzxw/201812/t20181225_126901.html
- 关于印发高等学校、义务教育学校、中等职业学校等教育事业单位岗位设置管理的三个指导意见的通知 发布日期. (2007) เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก
http://www.mohrss.gov.cn/SYrlzyhshbzb/rencairensi/zcwj/shiyedanweirensbiguanli_1/202002/t20200210_358471.html

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวโหลว เจียเหวย
วัน เดือน ปี เกิด	วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2533
สถานที่เกิด	เมืองผู่เอ๋อร์ มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน
วุฒิการศึกษา	ปีการศึกษา 2555 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย ที่มหาวิทยาลัยยู่ซู่ สาธารณรัฐประชาชนจีน (หลักสูตรร่วมมือ) ปีการศึกษา 2557 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (หลักสูตรร่วมมือ) ปีการศึกษา 2559 สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสื่อสารศึกษา คณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2563 กำลังศึกษาในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

